PRINȚUL POET

Cartea a treia a legendei Mariei Magdalena

KATHLEEN McGOWAN

O profeție antică așteaptă să fie împlinită

KATHLEEN McGOWAN

PRINŢUL POET

Original: *The Poet Prince* (2010)

Cartea a treia a legendei
Mariei Magdalena

Traducerea:
LINGUA CONNEXION

virtual-project.eu

RAO International Publishing Company

2013

Lui Lorenzo,
Pentru împlinirea unei promisiuni
vechi de cinci sute de ani.

Şi tuturor acelora dintre voi
care aţi făcut o promisiune similară
şi sunteţi dornici să readuceţi la viaţă
Epoca de Aur a unei noi Renaşteri.

Timpul se întoarce

Îi dăm slavă lui Dumnezeu, rugându-ne să vină vremea
în care aceste învăţături să fie primite
cu bucurie de toţi oamenii
şi să nu mai existe martiri.

RUGĂCIUNEA ORDINULUI SFÂNTULUI MORMÂNT

PROLOG

Roma, anul 161 d.Hr.

Împăratul roman Antoninus Pius nu era un măcelar.

Cărturar şi filosof, Pius nu voia să rămână în amintirea omenirii drept unul dintre tiranii cruzi şi neînduplecaţi ai Romei. Cu toate acestea, iată-l stând aici, cufundat până la glezne în sângele creştinilor. Cei patru tineri creştini fuseseră, în timpul vieţii, nişte bărbaţi de o frumuseţe ieşită din comun. Însă bătăile şi torturile cumplite la care fuseseră supuşi îi transformaseră în nişte grămezi informe de carne şi sânge. Priveliştea îi întorcea stomacul pe dos, dar nu-şi putea permite să-şi etaleze slăbiciunile în faţa supuşilor săi.

Pius se arăta, în general, tolerant faţă de minoritatea supărătoare a aşa-numiţilor creştini. Ba chiar îi făcea plăcere să poarte discuţii îndelungi cu cei mai educaţi şi mai rezonabili dintre aceştia. Oricât de ciudată i se părea, în sinea sa, credinţa acestora – un Mesia care să învie din morţi şi să revină pe pământ –, ideile lor păreau să se răspândească, încet, dar sigur, pe tot cuprinsul Imperiului Roman. Câţiva aristocraţi se convertiseră deja, în mod făţiş, la creştinism, iar participarea lor la ritualurile creştine era privită cu indulgenţă de cârmuitorii romani. Această sectă în ascensiune prindea îndeosebi în rândul femeilor de viţă nobilă; în toate ceremoniile şi ritualurile creştine, femeile erau considerate egale cu bărbaţii. Puteau deveni chiar şi preotese în această bizară lume creştină, bazată pe o gândire şi o practică inedite.

Preoţii romani care slujeau în templele lui Jupiter şi Saturn protestau furioşi împotriva acestor creştini, cărora li se îngăduia să îi insulte pe zei cu credinţa lor ridicolă într-o singură divinitate. Împăratul Pius ignora de obicei văicărelile preoţilor, prin urmare, sub cârmuirea sa, viaţa se desfăşurase paşnic în Roma, fără incidente notabile, în cea mai mare parte a timpului. Creştinii trăiau sub ameninţare doar atunci când se produceau anumite catastrofe care puneau în primejdie viaţa cetăţenilor Republicii, tragedii sau dezastre naturale. Preoţii romani şi adepţii acestora se grăbeau să-i învinuiască pe creştini pentru orice nenorocire care se abătea asupra Romei. Fără îndoială, insulta lor monoteistă la adresa adevăraţilor zei era ceea ce făcea ca pedeapsa divină să cadă asupra cetăţenilor nevinovaţi şi obedienţi!

În decursul dezbaterilor la care lua parte, împăratul Pius descoperise că existau două categorii de creştini: fanaticii cu ochii bulbucaţi, care păreau de multe ori nerăbdători să moară, ca să-şi poată dovedi în felul acesta evlavia nemăsurată, pe de o parte, şi credincioşii veritabili, oameni plini de milă şi de înţelepciune, care erau mai preocupaţi de ajutorarea săracilor şi de vindecarea bolnavilor decât de predici şi convertiri. Pius îi prefera, de departe, pe cei din a doua categorie; aceştia aveau o contribuţie remarcabilă la bunul mers al comunităţii şi erau cetăţeni valoroşi. Acestor creştini, pe care el îi numea Miloşii, le plăcea să povestească despre Mesia lor şi despre puterea de vindecare ieşită din comun a acestuia; de asemenea, le plăcea să-i reproducă vorbele pline de înţelepciune referitoare la iubirea aproapelui. Cel mai adesea predicau cu înflăcărare despre puterea dragostei şi despre formele ei multiple de manifestare. Era adevărat că existau unii creştini chiar aici, în Roma, ce pretindeau că se trag direct din însuşi Mesia, prin urmaşii acestuia, care se stabiliseră în Europa. Cei care pretindeau lucrul acesta erau chiar Miloşii, dedicaţi

neobosit ajutorării celor săraci şi suferinzi. Liderul lor incontestabil era o femeie extraordinară, de viţă nobilă – Lady Petronella, fiica şi moştenitoarea uneia dintre cele mai vechi familii romane. Cu părul roşu ca o flacără, Petronella era o femeie charismatică, iubită de toţi locuitorii Romei, în pofida practicilor ei creştine. Îşi folosea averea pentru a sluji cu generozitate intereselor Republicii şi predica necontenit despre nevoia de dragoste şi de îngăduinţă. Dacă toţi creştinii din Roma ar fi fost ca Petronella şi adepţii ei, cu siguranţă nu s-ar fi declanşat toată această cumplită vărsare de sânge.

Însă ceilalţi creştini, pe care Pius îi numea Fanaticii, erau cu totul altă poveste. Spre deosebire de Miloşi, care vorbeau cu căldură şi devotament despre Mesia ca despre un mare învăţător, iniţiator al unei căi spirituale pe care ei o numeau Calea Dragostei, Fanaticii trăncăneau fără încetare despre singurul Dumnezeu adevărat, care avea să ducă la pieire întreaga omenire şi să instaureze un regim de teroare asupra necredincioşilor în Ziua Judecăţii de Apoi. Romanii se simţeau profund ofensaţi de o asemenea perspectivă, iar Fanaticii agravau situaţia, susţinând că viaţa pământească nu contează câtuşi de puţin, ci doar viaţa de după moarte. O astfel de filosofie, o asemenea desconsiderare faţă de darul vieţii, pe care zeii îl ofereau muritorilor, era un sacrilegiu în ochii preoţilor romani şi ai adepţilor lor. Era un lucru de neconceput pentru un popor care preamărea plăcerea fizică, organizând în cinstea ei nenumărate serbări laice şi spirituale. Pentru majoritatea romanilor, Fanaticii reprezentau o enigmă, un produs al nebuniei, o grupare de evitat, dacă nu chiar de temut.

Prin urmare, Fanaticii erau cei care stârneau mânia romanilor, chiar şi atunci când nu se producea nicio calamitate care să poată fi pusă în cârca creştinilor. Cu atât mai mult, aşadar, atunci când o epidemie de gripă izbucni într-una dintre suburbiile bogate ale Romei, preoţii lui Saturn începură să vocifereze, cerând ca sângele creştinilor să fie vărsat pentru a potoli furia zeului.

În centrul acestei drame ce lua tot mai multă amploare se afla o văduvă bogată, Lady Felicita. Felicita se convertise la creştinism, lepădându-se de zeii romani atunci când nobilul şi preaiubitul ei soţ murise subit. Se spunea că, rămasă singură cu şapte fii, de-acum orfani, îşi pierduse minţile de durere. Felicita primise încurajări din partea creştinilor, care îi fuseseră alături în suferinţa sa, iar în cele din urmă îşi găsise consolarea în perspectiva extremă a Fanaticilor cu privire la importanţa covârşitoare a vieţii de după moarte. Potrivit crezului lor, pe Felicita o mângâia gândul că soţul ei se afla de-acum într-un loc mai bun, în care avea să ajungă şi ea într-o bună zi, iar atunci aveau să fie cu toţii în ceruri.

Chiar dacă Felicita era înflăcărată de zelul tipic proaspătului convertit, majoritatea nobililor din anturajul ei priveau cu îngăduinţă comportamentul său. Felicita îşi petrecea în fiecare zi câteva ore în genunchi, rugându-se, dar prietenii săi considerau că asta era treaba ei. În plus, Felicita era bună şi mărinimoasă, donând sume generoase din averea răposatului ei soţ pentru construirea unui spital. De asemenea, insista ca fiii săi să contribuie, fizic, la ajutorarea invalizilor. În consecinţă, frumoşii şi robuştii săi feciori se bucurau de o mare popularitate în rândul comunităţii romane din suburbia în care locuiau. Cel mai mic dintre fiii săi era Martial, un băiat cu părul auriu, în vârstă de şapte ani, în vreme ce Januarius, de douăzeci de ani, era cel mai vârstnic – un flăcău înalt, cu o constituţie atletică.

Viaţa Felicitei şi a familiei sale se desfăşurase relativ paşnic până într-o bună zi, când epidemia de gripă începu să se facă simţită şi în oraşul lor. Boala îşi alegea victimele la

întâmplare, iar cei afectaţi rareori supravieţuiau febrei acute, însoţite de convulsii şi de vărsături. Atunci când întâiul născut al preotului lui Saturn fu răpus de boală, omul, înnebunit de durere, incită mulţimea la revoltă, acuzându-i pe Felicita şi pe fiii acesteia că atrăseseră mânia zeilor asupra oamenilor. Fără putinţă de tăgadă, Saturn îşi pedepsise propriul preot pentru a-şi manifesta dezaprobarea. În consecinţă, era nevoie ca romanii să-şi exprime categoric opoziţia faţă de aceşti creştini, care cutezau să dispreţuiască adevăratele zeităţi ale poporului roman. Zeii nu aveau să tolereze una ca asta, şi mai ales un zeu precum Saturn, patriarhul despotic şi nemilos al panteonului roman. Nu-şi devorase el propriul fiu pentru că acesta cutezase să îl sfideze?[1]

Prin urmare, Felicita şi cei şapte feciori ai săi au fost aduşi în faţa magistratului provinciei, Publius. Dată fiind obârşia nobilă a Felicitei, nu au fost legaţi cu lanţuri sau cătuşe, ci poftiţi să intre de bunăvoie în sala de judecată. Felicita era o femeie frumoasă, înaltă şi bine făcută, cu părul negru ce-i curgea în valuri pe umeri şi cu un mers de regină. Stătea semeaţă în faţa judecătorului, nestânjenită şi fără urmă de teamă.

Judecata începu paşnic şi se derulă conform procedurii obişnuite. Deşi magistratul Publius putea să adopte o atitudine aspră atunci când era provocat, totuşi nu era la fel de dur ca alţi judecători din partea locului. Citi cu voce tare, pe un ton calm, învinuirile ce i se aduceau Felicitei şi fiilor ei.

— Lady Felicita, împotriva domniei tale şi împotriva copiilor domniei tale a fost formulată o anumită acuzaţie. Cetăţenii Romei sunt foarte îngrijoraţi de faptul că aţi stârnit mânia zeilor, îndeosebi pe-a lui Saturn, teribilul lor părinte. Saturn s-a răzbunat pe comunitatea din care faci parte şi dumneata, luând viaţa mai multor vecini, printre care se numără şi copii nevinovaţi. Legile statului nostru susţin că „nesupunerea faţă de zei îi înfurie pe aceştia şi perturbă echilibrul de forţe în univers. Când cineva stârneşte mânia zeilor, persoana vinovată de o asemenea faptă trebuie să le cerşească îndurarea, aducându-le jertfe”. Prin urmare, domnia ta şi fiii domniei tale sunteţi siliţi să vă închinaţi în Templul lui Saturn vreme de opt zile, aducând jertfele indicate de preoţi, până la potolirea mâniei zeului. Accepţi această sentinţă ca fiind dreaptă şi echitabilă?

Felicita stătea acolo, în sala de judecată, fără să scoată o vorbă, în timp ce fiii ei şedeau aliniaţi în spatele său, la fel de tăcuţi.

Publius repetă întrebarea, adăugând la final:

— Înţelegi că alternativa este moartea? Refuzul de a potoli mânia zeilor pune în primejdie întregul popor. Prin urmare, sau veţi aduce jertfele cuvenite, sau veţi muri. Alegerea îţi aparţine.

Exasperarea lui Publius creştea pe măsură ce Felicita continua să păstreze tăcerea. Când fu limpede că ea n-are de gând să scoată vreun cuvânt, magistratul îşi pierdu de tot răbdarea şi izbucni:

— Ai ofensat autoritatea acestei instanţe de judecată şi a poporului roman cu tăcerea ta. Îţi poruncesc să-mi răspunzi; dacă nu, vei fi bătută.

Felicita îşi ridică semeaţă capul şi îl privi pe Publius direct în ochi. Când răspunse, în cele din urmă, glasul şi privirea ei exprimau o convingere arzătoare:

— Să nu mă ameninţi, păgânule! Duhul singurului Dumnezeu adevărat este cu mine şi mă va apăra, pe mine şi pe familia mea, de orice fărădelege pe care ai de gând să o comiţi împotriva noastră şi, în plus, ne va duce pe toţi într-un loc în care tu nu vei ajunge niciodată. N-am să intru într-un templu păgân şi nici n-am să aduc jertfe zeilor voştri

neputincioşi. Nici eu, nici fiii mei! Niciodată! Aşa că n-are rost să-ţi mai pierzi timpul cu varianta asta. Dacă vrei să ne pedepseşti, fă-o şi gata! Dar să ştii că nu mă tem de tine şi nici fiii mei nu se tem de tine. Ei sunt la fel de dedicaţi crezurilor noastre ca şi mine, şi asta nu se va schimba nicicând.

— Femeie, ai îndrăzneala de a pune în primejdie viaţa propriilor copii pentru idealurile tale nechibzuite?

Publius încremeni la auzul acestor cuvinte. Sentinţa pe care o formulase împotriva acestei familii creştine era de-o indulgenţă fără precedent, după toate standardele legislaţiei romane. Fusese convins că avea să răsufle uşurat când învinuita şi progeniturile sale aveau să intre ascultători în templu, ca să-şi execute pedeapsa. Era posibil ca Felicita să rişte viaţa propriei familii, refuzând să slujească în templu timp de opt zile?

Publius continuă pe un ton mai puţin calm de data aceasta. În glasul său se desluşeau uimirea şi o iritare crescândă.

— Ai grijă cum vorbeşti, fiindcă înalta curte are puterea de a vă pedepsi pe toţi în modul cel mai drastic pentru nelegiuirile voastre.

Felicita răspunse pe un ton plin de dispreţ:

— Ţi-am spus să nu mă ameninţi, păgân nebun ce eşti! Vorbele tale sunt deşarte. Nu-mi poţi da nicio pedeapsă care să mă facă să mă răzgândesc, aşa că nu te mai osteni degeaba. Dacă voi fi condamnată la moarte, aşa să fie, dar fă-o repede, ca să ajung cât mai curând lângă Dumnezeu şi lângă soţul meu. Dacă fiii mei vor fi daţi morţii împreună cu mine, vor muri bucuroşi, căci ştiu şi ei că ceea ce îi aşteaptă în viaţa de apoi depăşeşte orice închipuire şi e mai frumos decât în lumea asta îngrozitoare.

Publius era de-acum indignat la culme de vorbele femeii. Era un lucru de-a dreptul nefiresc, chiar monstruos, ca o mamă să-şi sacrifice propriii copii. Ce fel de zeu pervers era acesta venerat de creştini, care revendica vieţile a şapte copii pentru a-şi satisface pofta de sânge?

Magistratul vorbi cu un glas tunător, care răsună în întreaga sală:

— Nefericito, dacă vrei să mori, n-ai decât, dar nu-ţi duce la pieire şi copiii! Trimite-i la templu, ca să poată să-şi vadă mai departe de viaţă.

Felicita îi răspunse pe un ton atât de ascuţit şi de vehement, încât se cutremurară până şi zidurile de piatră ale sălii:

— Copiii mei vor trăi veşnic, indiferent ce le veţi face voi! Nu aveţi nicio putere asupra lor şi nici asupra mea!

Publius păli la auzul unei asemenea îndrăzneli şi porunci ca Felicita să fie pusă în lanţuri şi aruncată în temniţă. În timp ce era târâtă afară din sala de judecată, aceasta strigă spre fiii ei:

— Copiii mei, priviţi spre ceruri, unde Iisus Hristos vă aşteaptă, la dreapta singurului Dumnezeu adevărat. Fiţi credincioşi şi curajoşi şi ne vom revedea în cer. Totul e pierdut dacă vreunul dintre voi se lasă cuprins de îndoială. Să nu mă dezamăgiţi!

După ce mama lor fu scoasă din sală, magistratul li se adresă băieţilor. Doi dintre aceştia, cei mai mici, plângeau, dar se căzneau să-şi ascundă lacrimile. Stăteau cu capetele plecate, în timp ce trupuşoarele micuţe li se zguduiau din cauza suspinelor. Publius, care avea şi el băieţi, fu cuprins de milă la vederea copilaşilor – victime nevinovate şi neajutorate ale nebuniei mamei lor. Începu să le vorbească, adresându-se tuturor:

— Mama voastră este o femeie nesăbuită, care pune în primejdie viaţa şi siguranţa

întregului popor roman prin acţiunile ei necugetate. Voi nu trebuie să-i urmaţi exemplul. Instanţa de judecată se va raporta la fiecare dintre voi în mod individual şi făgăduieşte să vă trateze cu indulgenţă şi cu îndurare. Tot ce trebuie să faceţi este să vă lepădaţi de declaraţiile mamei voastre şi să-i însoţiţi pe preoţi la templul lui Saturn, unde vi se va da posibilitatea de a vă răscumpăra vina de a-l fi ofensat pe marele zeu. În felul acesta, pacea va fi restaurată pe meleagurile noastre, iar epidemia care i-a răpus pe nevinovaţii voştri vecini va înceta.

Îi cercetă din priviri pe cei şapte flăcăi, dintre care cei mai mici continuau să-şi ţină capetele plecate, şi le adresă celor mai mari o ultimă întrebare:

— Nu doriţi ca suferinţa să înceteze în sânul comunităţii din care faceţi parte? Stă în puterea voastră să-i puneţi capăt. Faptele voastre au făcut ca boala şi moartea să se abată asupra vecinilor voştri. Acum aveţi şansa de a repara aceste greşeli şi de a îndrepta lucrurile.

Januarius, băiatul cel mai mare, răspunse în numele tuturor. Acesta era copia fidelă a mamei sale, atât fizic, cât şi spiritual. Flăcăul vorbi cu aceeaşi înflăcărare. Declară, pe un ton clar şi răspicat, că mai bine moare decât să păşească într-un templu păgân şi că preferă să-şi ia fraţii cu el, în ceruri, decât să-i vadă mânjindu-se cu practici păgâne. Apoi se lansă în apărarea onoarei mamei sale, încheindu-şi tirada cu un gest de dispreţ suprem – scuipă la picioarele magistratului.

Această dovadă crasă de lipsă de respect alungă din inima lui Publius orice urmă de milă şi de compasiune. Într-o clipită luă o decizie cumplită. Dacă Januarius era atât de hotărât să moară pentru mama sa şi pentru monstruosul său Dumnezeu, avea să-i dea prilejul s-o facă. Poate dacă Felicita avea să asiste la moartea înfiorătoare a întâiului său născut, avea să dea înapoi, salvându-i pe ceilalţi.

O sfidare atât de flagrantă a Republicii şi a zeităţilor romane nu putea scăpa nepedepsită, mai cu seamă că se petrecuse în sala de judecată, în văzul tuturor. Un spectacol sângeros, menit să le dea o lecţie creştinilor care s-ar mai încumeta la astfel de nelegiuiri, era, fără tăgadă, soluţia cea mai indicată în interesul păcii şi prosperităţii Romei.

Januarius fu târât în mijlocul curţii de judecată şi legat de stâlpul unde avea să fie biciuit. Mama sa şi cei trei fraţi mai mari fură aşezaţi la o distanţă îndeajuns de mică încât să fie împroşcaţi cu sângele tânărului la fiecare lovitură ce avea să-i sfâşie carnea. Băieţii cei mici, pe care Publius şi restul magistraţilor îi considerau în continuare nişte victime nevinovate, fură duşi, sub pază, de la locul execuţiei.

Primul călău era o namilă de bărbat, ai cărui muşchi se umflau, mai-mai să plesnească, la fiecare lovitură de bici pe care i-o aplica celui condamnat, cu toată puterea. La anumite intervale în timpul biciuirii lui Januarius, magistraţii îi porunceau călăului să se oprească. Atunci îl întrebau pe condamnat dacă nu are de gând să renunţe la poziţia sa şi să-şi accepte pedeapsa – şi, în felul acesta, să-şi salveze viaţa. În primele trei astfel de răgazuri, Januarius scuipă în direcţia lor. A patra oară era mai mult mort decât viu şi nu mai putu să răspundă. Prin urmare, magistraţii i se adresară mamei sale, într-o ultimă încercare:

— Femeie, acesta este fiul tău cel mai mare, rodul unirii tale cu soţul tău. Cum poţi să asişti la atâta chin şi să nu faci nimic? Dacă îţi accepţi pedeapsa, încă mai poţi să-l salvezi de la moarte, la fel şi pe ceilalţi copii ai tăi.

Felicita nu-i luă în seamă pe magistraţi. Îi vorbi fiului ei cu o voce calmă şi răspicată:

— Fiule, îmbrăţişează-ţi tatăl din partea mea, din partea noastră, a tuturor, căci el te aşteaptă la porţile Raiului. Nu te mai gândi la viaţa asta de aici, care nu valorează nimic. Du-te la Dumnezeu, copilul meu!

Nu mai fu nevoie decât de câteva lovituri pentru ca Januarius să-şi dea ultima suflare. Biciul făcea să ţâşnească şiroaie de sânge proaspăt, amestecat cu cel deja închegat, din ceea ce mai rămăsese din bietul său trup. Când condamnatul fu declarat mort, călăul dezlegă cadavrul şi-l târî undeva mai la distanţă, dar nu în afara razei vizuale a Felicitei şi a celor trei fii ai săi.

Oribilul spectacol se repetă de încă trei ori, cu fiecare dintre ceilalţi băieţi, care refuzară să accepte sentinţa instanţei de judecată. Cum sarcina biciuirii celor trei băieţi era prea solicitantă pentru a putea fi îndeplinită de un singur om, oricât ar fi fost de robust, fură aduşi mai mulţi călăi. Până la căderea nopţii, Felicita fu silită să asiste la biciuirea până la moarte a patru dintre cei şapte fii ai săi. De fapt, ea îi încurajase să-şi accepte tortura şi, în cele din urmă, moartea. Nu dădea nici cel mai mic semn că ar fi avut de gând să se căiască, oricât de îngrozitoare era moartea fiilor săi. Cu fiecare copil care-şi pierdea viaţa, Felicita părea să capete tot mai multă putere, încrâncenată în credinţa ei absurdă.

Magistratul Publius se văzu pus în faţa unei dileme teribile. Nu dorea câtuşi de puţin să-i execute pe băieţii cei mici, care erau victimele nevinovate ale nebuniei mamei lor. Cu toate acestea însă, în chip ciudat, Felicita părea să iasă învingătoare din această confruntare. Ea nu cedase nici măcar o dată pe parcursul torturării celorlalţi fii ai săi. Nu vărsase nicio lacrimă, nu-i scăpase nici măcar o tresărire. Insultele proferate de ea la adresa magistraţilor şi a preoţilor păgâni erau tot mai vehemente şi mai îndrăzneţe de fiecare dată. Că era nebună nu mai exista nicio îndoială. Nicio mamă în toate minţile n-ar fi putut să îndure ceea ce se petrecuse acolo în ziua aceea. Până şi călăii erau îngroziţi şi, în acelaşi timp, extenuaţi de misiunea pe care o avuseseră de îndeplinit în numele zeului lor, Saturn, şi pentru siguranţa Romei.

Însă cruţarea celorlalţi trei fii ai Felicitei ar fi fost o dovadă de slăbiciune. Ar fi însemnat că voinţa şi credinţa ei erau mai puternice decât ale Romei şi ale zeităţilor romane.

Acesta fu momentul în care împăratul însuşi, Antoninus Pius, fu chemat la faţa locului, în această suburbie bogată, pentru a i se cere sfatul – stătea acum în faţa mormanelor de carne însângerată care fuseseră odată fiii Felicitei. Procesul în cauză avea toate şansele să se transforme într-o criză la nivel de stat, iar magistratul Publius nu voia să aibă pe conştiinţă sângele copiilor nevinovaţi, dacă împăratul nu-şi exprima dorinţa explicită în acest sens. Antoninus Pius era şi el complet descumpănit şi nu ştia cum să procedeze în continuare în aceste circumstanţe îngrozitoare. Gândul îi zbură la momentul acela infam, petrecut cu mai multe generaţii în urmă, când prefectul roman Pilat din Pont ordonase executarea lui Iisus din Nazaret, făcând din el un martir în jurul căruia se crease cultul acesta bizar. Pius n-avea de gând să dea naştere şi altor martiri, al căror spectru să slujească la slăbirea autorităţii Romei. De asemenea, nu voia să aibă pe conştiinţă sângele acestor copilaşi. Însă nu ştia cum ar fi putut să evite lucrul acesta.

Într-adevăr, lucrurile ajunseseră prea departe.

Era absolut convins că însăşi Venus, binevoitoarea zeiţă a frumuseţii şi a armoniei, îi zâmbise în seara aceea, trimiţându-i un răspuns la dilema sa. În clipa în care graţioasa şi atrăgătoarea Lady Petronella îi solicitase o audienţă, Pius scosese un suspin de uşurare

pentru prima oară în ziua aceea cumplită.

Lady Petronella nu fu pusă în situaţia de a-şi pleda cauza în faţa împăratului, cu toate că venise pregătită s-o facă. Constată cu uimire că acesta părea uşurat s-o vadă şi să-i accepte planul. Petronella se bucura de popularitate, fiind soţia unui senator; totuşi, statutul ei de creştină dârză, deşi blândă, ar fi putut să-i îngreuneze misiunea. Cu frumuseţea şi cu eleganţa ei reuşise să-i cucerească chiar şi pe cei mai îndârjiţi nobili romani, inclusiv pe împărat, care era un admirator înflăcărat al nurilor feminini. Se îmbrăcase cu o rochie simplă, crem, confecţionată din mătasea cea mai pură, adusă tocmai din Orient. Părul ei arămiu, asemenea fierului înroşit în foc, era aranjat într-o coafură sofisticată, în care erau împletite şiraguri de perle. În jurul gâtului lung şi graţios avea un splendid pandantiv cu un rubin masiv, din care păreau să se prelingă trei perle în formă de lacrimi. O broşă mai mică, înfăţişând un cocoş cu ochi de rubin, îi împodobea rochia pe unul dintre umeri. Pentru necunoscători, podoabele etalate de Petronella nu erau altceva decât fandoselile unei femei bogate. Cei care o cunoşteau mai bine însă ştiau că toate aceste pietre preţioase reprezentau simbolurile familiei sale de rang înalt. Rubinele şi perlele indicau descendenţa dintr-o străbună cunoscută sub numele de Regina Compasiunii – Maria Magdalena. Emblema cocoşului simboliza cealaltă linie de descendenţă a sa, a stră-stră-stră-străbunicului său sanctificat, nimeni altul decât Sfântul Petru, primul apostol al Romei. Însuşi numele ei se trăgea din cel al singurului copil al apostolului, care era varianta feminină a lui Petru.

Potrivit legendei sacre a familiei, singura fiică a Sfântului Petru, şi ea tot o sfântă din secolul I, cunoscută sub numele de Petronella, se măritase cu fiul cel mai mic al unei familii sfinte, Yeshua-David. Maria Magdalena era însărcinată într-un stadiu avansat în momentul răstignirii şi fusese trimisă degrabă în Alexandria, la adăpost, imediat după aceea. În Egipt, ea dăduse naştere fiului lui Iisus, Yeshua-David, care avusese şi el o viaţă ieşită din comun. Se spunea că, din ziua în care Yeshua-David şi Petronella se cunoscuseră, copii fiind, deveniseră de nedespărţit. Se căsătoriseră şi avuseseră împreună mulţi copii, punând în felul acesta bazele moştenirii unui creştinism pur, ce propovăduia Calea Dragostei pe tot cuprinsul Europei. Femeile din acest neam se căsătoriseră, mai departe, cu bărbaţi aparţinând unor familii romane influente, ca să-şi protejeze descendenţa. Păstrarea Căii era singura lor misiune în viaţă. Era moştenirea sacră a neamului lor, aşa cum îi fusese transmisă patriarhului de însuşi Iisus Hristos.

Iisus îi dăduse lui Petru numele acesta, care avea semnificaţia de „piatră”, pentru că îl considera pe prietenul său, pescarul, un om statornic şi de neclintit în credinţa sa. El era piatra pe care Iisus putea construi o temelie puternică, spre a fi încredinţată apoi unor succesori special aleşi, care să asigure perpetuarea Căii. Iisus îi *poruncise* lui Petru să se lepede de el ca să scape de persecuţie şi să poată predica în continuare. Din nefericire, dezicerea lui Petru de Iisus, rostită de trei ori, era privită acum ca un gest infam, folosit ca să ilustreze, chipurile, slăbiciunea de caracter a apostolului. Aceasta era doar una dintre numeroasele nedreptăţi înfăptuite de scribi, menite să distorsioneze istoria creştină în propriul interes. Însă descendenţii lui Petru cunoşteau adevărul şi îl evocau cu mândrie, însuşindu-şi imaginea cocoşului ca emblemă a familiei. Faptul că Petru se lepădase de Iisus de trei ori înainte să cânte cocoşul fusese însăşi dorinţa Domnului său. Contrar legendei

denigratoare, perpetuate la adresa sa, Petru îşi dovedise tăria de caracter prin faptul că respectase ordinele sacre date de Iisus.

Cuvintele exacte pe care Iisus i le spusese lui Petru în chip confidenţial în noaptea aceea binecuvântată din Grădina Ghetsimani fuseseră transmise mai departe celor patru copii ai lui Petru, care le învăţaseră pe dinafară:

Trebuie să trăieşti ca să predici mai departe. E nevoie ca tu să rămâi. Doar aşa va supravieţui Calea Dragostei.

Cuvintele adresate de Iisus lui Petru în Grădina Ghetsimani fuseseră sursa de inspiraţie a unei sintagme ce devenise motoul sacru al familiei:

Voi rămâne.

Lady Petronella reprezenta ceea ce mai rămăsese din „piatra” creştinilor şi iată că acum se vedea pusă într-o situaţie grozav de dificilă, ce putea să pună în primejdie preţioasa lor Cale a Dragostei.

Într-adevăr, acum că îi fusese încredinţată misiunea de a o salva pe Felicita şi pe ultimii trei copii ai acesteia, Petronella nădăjduia să fie în stare să se ridice la înălţimea dârjilor şi înflăcăraţilor săi înaintaşi. Cel mai tare o îngrijora faptul că Pius părea să aibă mare încredere în capacitatea ei de a o influenţa pe Felicita şi de a întoarce întreaga situaţie în favoarea Romei. Deşi era hotărâtă să-şi dea toată silinţa, Petronella avea mari rezerve în privinţa deznodământului acestei situaţii. Fanatismul Felicitei era renumit printre Miloşi încă dinainte de gestul ei inimaginabil de a-şi sacrifica propriii copii. Avea să-i dea ei ascultare Felicita? Greu de spus. În ochii creştinilor, descendenţa Petronellei era atât de sacră, încât aproape că o venerau. În afară de asta, ea era în prezent protectoarea faimoasei *Libro Rosso,* cartea sacră ce conţinea adevăratele învăţături şi profeţii ale familiei sfinte. Autoritatea ei nu putea fi contestată de niciun creştin cu mintea limpede. O femeie care era însă în stare să asiste senină la uciderea brutală a propriilor copii, ca o mărturie a credinţei sale, nu putea fi considerată un creştin cu mintea limpede.

Înainte să solicite o audienţă la împărat, Petronella se rugase îndelung pentru călăuzire. Îl rugase pe Domnul să-i dea putere şi înţelepciunea necesară ca să priceapă voia Lui, prin învăţăturile dragostei. O invocă pe Regina Compasiunii şi ceru să fie călăuzită de extraordinara blândeţe a acesteia. Îşi frecă rubinul masiv din centrul pandantivului şi rosti o ultimă rugăciune.

— Eu voi rămâne, şopti ea destul de tare, îmbărbătându-se pentru confruntarea inevitabilă care avea să urmeze.

— Bună seara, soră!

Petronellei i se îngăduise, la ordinul împăratului, să o întâlnească pe Felicita într-una dintre odăile magistraţilor. Ar fi fost de-a dreptul necuviincios ca o doamnă de rangul ei să coboare în adâncurile temniţei umede şi urât mirositoare unde fusese închisă Felicita. Deşi i se dăduse un rând de haine curate pe care să le poarte în timpul întrevederii, prizoniera era totuşi murdară şi pielea îi era mânjită cu sângele copiilor săi. Petronella fu străbătută de un

fior şi se rugă ca dezgustul să nu i se citească pe chip.

Cele două femei se salutară în maniera specifică creştinilor: ca două surori însufleţite de acelaşi duh. După formalităţile obişnuite, Felicita întrebă suspicioasă:

— De ce ai venit?

Petronella o privi drept în ochi şi îi răspunse cu o voce blândă:

— Am venit ca să-mi exprim condoleanţele pentru pierderea pe care ai suferit-o şi să văd dacă nu putem să-ţi oferim vreo mângâiere în necazul prin care treci.

La început, Felicita părea să n-o audă. Apoi îi aruncă elegantei femei o privire mirată.

— Necaz? Ce fel de necaz?

Petronella se uită la ea surprinsă. Femeia probabil că-şi pierduse minţile după ororile la care asistase.

— Lady Felicita, toţi suntem cu inima zdrobită din pricina morţii minunaţilor tăi fii.

Felicita o privi absentă, de parcă nici n-o vedea sau de parcă nici nu conta că Petronella era acolo. Scutură încet din cap şi răspunse, ca hipnotizată:

— Cu inima zdrobită? De ce, soră? Astăzi este pentru mine o zi de sărbătoare, pentru că fiii mei nu s-au lepădat de Dumnezeu. Domnul nostru Iisus Hristos îi va întâmpina în ceruri şi vor sărbători împreună tăria şi credinţa de care au dat dovadă. Nu înţelegi? Este o zi de mare bucurie! Nu pot decât să sper că mâine magistraţii ne vor lua şi pe noi, ceilalţi, aşa încât să fim cu toţii până seara, la asfinţitul soarelui.

Petronella îşi drese glasul, încercând să câştige ceva timp de gândire. Situaţia era mai gravă decât crezuse ea.

— Sora mea, deşi îţi înţeleg întru totul credinţa în viaţa de apoi, ca să-i spun aşa, Iisus Hristos ne-a învăţat că trebuie să preţuim şi să ne bucurăm de viaţa pe care o avem aici, pe pământ. Acesta este darul minunat al lui Dumnezeu pentru noi. Fiii tăi cei mici trebuie cruţaţi, ca să crească şi să-şi trăiască viaţa în lumea asta pe care Dumnezeu a creat-o pentru ei.

— Piei din faţa mea, Satano! ţipă Felicita cu o înverşunare care-o tăcu pe Petronella să tresară puternic, de parcă i-ar fi tras o palmă. Tu... şuieră ea înspre femeia care stătea calmă în faţa ei, ascultându-i cuvintele înveninate de furie, tu care te fandoseşti cu podoabele tale de nobilă romană, măritată cu un păgân scârbos, îndrăzneşti să mă judeci? N-am să-L trădez pe Dumnezeul meu pentru nimeni şi nimic în lume şi nici copiii mei n-o vor face. Suntem neprihăniţi şi Dumnezeu ne va răsplăti pentru curajul nostru. Vom fi împreună în ceruri, la dreapta Lui.

Rugându-se în sinea ei ca sfânta Magdalena să-i dăruiască răbdare şi compasiune, Petronella încercă o altă strategie.

— Felicita, moartea ta şi a copiilor tăi va lipsi lumea asta de nişte glasuri puternice, glasuri care pot servi la răspândirea învăţăturilor noastre şi la educarea semenilor noştri. Nu crezi că Dumnezeu vrea asta? Băieţii aceştia vor creşte ştiind că fraţii lor şi-au dat viaţa pentru credinţa lor, iar asta îi va face şi mai neclintiţi în hotărârea de a continua propovăduirea învăţăturilor noastre. Ei trebuie să trăiască. Vor deveni nişte eroi ai Căii. Asta e ceea ce vrea Dumnezeu de la ei. Şi de la tine.

— Cum îndrăzneşti să-mi spui tu mie ce vrea Dumnezeu? Eu Îl aud limpede şi îmi spune că vrea ca fiii mei să devină martiri, nu eroi. Îi revendică pentru Sine – ca jertfă pentru gloria Sa. La fel cum lui Avram i-a cerut să-şi sacrifice fiul, pe Isaac.

Petronella trase aer în piept şi-i explică, pe un ton plin de răbdare:

— Da, dar Avram a fost oprit să-şi ucidă fiul. Dumnezeu n-a făcut decât să-i pună credinţa la încercare, iar în clipa când S-a convins de ascultarea lui Avram, l-a trimis pe îngerul milei, pe Zedechiel, să-l prindă de mâna în care ţinea cuţitul pentru jertfă. Asta fiindcă Dumnezeu nu vrea ca vreunul dintre copiii Săi să sufere. Felicita, Dumnezeu te imploră să fii tu acel înger al îndurării care opreşte mâna călăului. Te rog, nu-ţi duce la pieire şi restul copiilor. De-i laşi să moară înseamnă că nu alegi Calea Dragostei. Dacă Iisus ar fi acum aici, cu noi, nu ţi-ar îngădui să-ţi omori copilaşii. Sunt absolut încredinţată de lucrul acesta.

Felicita o privi pe Petronella cu ochi scânteietori.

— Iisus mă aşteaptă la porţile cerului, ca să mă îmbrăţişeze şi să mă răsplătească pentru curajul meu. Tu eşti cea pe care o va izgoni, pentru că te-ai căsătorit cu un păgân şi eşti gata oricând să le faci concesii semenilor tăi nelegiuiţi.

— Eu îmi iubesc şi îmi respect semenii, aşa cum ne-a poruncit El însuşi. Asta nu înseamnă că le fac concesii, ci e însăşi Calea Dragostei. E vorba de îngăduinţă.

— Ba de slăbiciune!

— Dacă nu adoptăm o atitudine îngăduitoare, nu va mai rămâne niciun creştin în viaţă. Calea noastră nu va supravieţui dacă nu învăţăm să trăim în pace cu ceilalţi. Calea ne îndeamnă să fim răbdători cu cei care încă nu au văzut lumina. Chiar Iisus spune că trebuie să-i iertăm pe cei orbi, pe cei care nu văd.

— Atunci o să mă rog să te ierte şi pe tine, soră.

Felicita rosti ultimul cuvânt printre dinţi, dându-i astfel de înţeles că n-o mai considera vrednică de acest apelativ.

— Mă rog ca Dumnezeu să te ierte pentru slăbiciunea ta şi pentru intenţiile păcătoase cu care ai venit aici în seara asta. Numai diavolul ar fi în stare să încerce să mă oprească de la acest sacrificiu suprem, pe care îl fac spre gloria Domnului nostru!

Petronella îşi pierduse răbdarea şi era conştientă că stăruinţele sale erau inutile. Evident, Felicita era mult prea cufundată în fanteziile sale absurde pentru a mai fi în stare să ia aminte la vreun sfat raţional. Cum ar fi putut să creadă că femeia mai era în toate minţile, după ce-şi sacrificase patru dintre copii în numele credinţei?

Petronella se ridică să plece şi, îndreptându-se spre uşă, spuse cu voce joasă:

— Atunci am să mă rog pentru noi toţi, Felicita! Şi pentru toţi aceia care îndrăznesc să creadă în Calea Dragostei.

Dimineaţa sosi mohorâtă, acoperind soarele cu un văl de ceaţă. Preoţii lui Saturn susţineau că e un semn de rău augur, chiar înainte să se împrăştie vestea că epidemia de gripă continua să se răspândească. Doar în noaptea precedentă muriseră cinci persoane, dintre care două erau chiar odrasle de-ale preoţilor.

Împăratul Antoninus Pius fu acostat de un grup de bărbaţi furioşi, încă înainte să ia micul dejun. Aceştia erau convinşi că Felicita purta vina pentru agravarea situaţiei, din cauză că refuzase să se închine zeilor. Trebuia silită cu orice preţ să cedeze. În consecinţă, bărbaţii pretindeau ca cei trei băieţi rămaşi în viaţă să fie aduşi în sala de judecată şi ucişi, unul câte unul.

Presiunea exercitată asupra împăratului devenea tot mai intensă cu fiecare ceas ce se scurgea, venind din toate colţurile imperiului, pe măsură ce vestea despre îndârjirea

Felicitei continua să se răspândească. În cele din urmă, împăratul cedă şi convocă din nou instanţa de judecată.

Felicita şi cei trei fii ai săi fură aduşi în faţa magistraţilor. Femeia arăta ca o vrăjitoare smintită, cu mintea înceţoşată de fanteziile sale absurde, alimentate de sângele vărsat al fiilor ei cei mari. Cei trei băieţi erau înspăimântaţi, iar cel mai mic dintre ei plângea în hohote, în timp ce buclele blonde i se lipeau de obrajii umezi de lacrimi. Pius discutase cu Publius în particular şi îi poruncise ca băieţii să fie cruţaţi de orice chinuri. Dacă era nevoie ca ei să moară, fie – aveau să moară. Însă el unul n-avea de gând să-şi păteze conştiinţa cu torturarea unor copii nevinovaţi.

Unul câte unul, băieţii fură chemaţi în faţa magistraţilor. Publius încercă, pe tonul cel mai blând cu putinţă, să-i convingă să se împotrivească mamei lor şi să îi urmeze pe preoţi la templu. În tot acest răstimp, Felicita murmura o incantaţie teribilă, ce semăna cu un bocet sinistru. „Nu vă fie teamă, copiii mei! Tatăl şi fraţii voştri vă aşteaptă în ceruri.” Unul câte unul, băieţii refuzară propunerea magistratului, de parcă erau în transă, sub vraja mamei lor. Atunci fură duşi, pe rând, la locul execuţiei, iar Felicita fu întrebată încă o dată dacă nu vrea să se răzgândească şi să-şi salveze copiii. Răspunsul ei, de fiecare dată, fu un hohot de râs cutremurător, un simulacru oribil de bucurie.

În mai puţin de o oră, trei copii frumoşi – cel mai mic abia trecut de vârsta prunciei – fură decapitaţi de sabia ascuţită a călăului. Acesta acţionă foarte rapid, pentru ca băieţii să nu simtă niciun fel de durere. Însă când veni rândul mamei, nu mai dădu dovadă de aceeaşi bunăvoinţă. De data aceasta folosi un topor, iar decapitarea femeii se produse abia după a treia lovitură.

Împăratul Pius părăsi în aceeaşi noapte înfiorătoarea suburbie lepădată de zei, hotărât să nu se mai întoarcă vreodată pe acele meleaguri. Regimul de teroare exercitat de Felicita luase sfârşit, însă Pius era încredinţat că hohotele demente ale acesteia şi imaginea băieţaşului cu păr blond decapitat din porunca sa aveau să-l bântuie până la moarte.

În noaptea aceea, Lady Petronella, epuizată, convocă o întrunire a fraţilor săi de credinţă, mai precis a nucleului central al Miloşilor, cu scopul de a-i pune la curent cu întâmplările îngrozitoare din cursul zilei. Avea nevoie de cel puţin un voluntar dispus să ducă un mesaj în Calabria. Acolo locuia Marele Maestru al Ordinului Sfântului Mormânt şi în clipa aceea aveau nevoie de călăuzirea sa înţeleaptă pentru a face faţă furtunii ce avea să se abată asupra creştinilor din Roma.

După cum le explică celor prezenţi, Petronella se temea că regimul de teroare instaurat de Felicita se afla abia la început, urmând să dea naştere unui val cumplit de persecuţii la adresa creştinilor de pe tot cuprinsul imperiului, aşa cum se mai întâmplase şi înainte, cu generaţiile precedente. Toate eforturile depuse de familia sa în decursul ultimului veac, având drept scop crearea unor condiţii de siguranţă pentru creştini, în virtutea reputaţiei nepătate a proteguitorilor lor de viţă nobilă, aveau să fie spulberate într-o clipită, prin vărsarea sângelui acelor bieţi copii. Fanaticii aveau să profite de acest incident ca să devină şi mai incisivi, iar romanii aveau să le reteze avântul cu brutalitatea specifică, izvorâtă din teamă.

Simţea în chip instinctiv că evenimentele respective aveau să nască anumite consecinţe pe care nu le putea defini pentru moment, o distorsionare îngrozitoare a învăţăturilor

Domnului lor, ce avea să capete tot mai multă amploare pe viitor. Era doar un presentiment, însă unul care o înspăimânta profund. Le împărtăşi şi celorlalţi Miloşi ceea ce simţea, iar aceştia se cutremurară de adevărul care se întrezărea în funesta profeţie.

— Mă tem că cea pe care am numit-o sora noastră s-a dovedit a ne fi cel mai mare duşman. Prin acţiunile sale, ea a dezlănţuit forţe malefice de nestăvilit. Sângele acelor bieţi copii va fi folosit pentru a rescrie adevăratele învăţături ale Domnului nostru. Iar ceea ce e scris cu sânge nu poate veni decât din împărăţia întunericului. Învăţăturile Căii Dragostei vor fi înecate în sângele acelor nevinovaţi.

Petronella fu străbătută de un fior când rosti aceste cuvinte, ce păreau să izvorască, nepoftite, dintr-un loc secret, care ascundea adevăruri viitoare. Într-o noapte îngrozitoare ca aceea, harul profetic cu care fuseseră înzestrate femeile din neamul său nu era deloc binevenit.

PARTEA ÎNTÂI

Timpul se întoarce…

Există unele uniri mai înalte
Decât ar putea fi exprimate în cuvinte,
Mai puternice decât cele mai aprige forţe,
Însufleţite de puterea propriului destin.

Cei care trăiesc asemenea unire nu mai pot fi despărţiţi vreodată.
Sunt contopiţi într-o singură fiinţă, mai presus de individualităţile distincte.

Cei care se regăsesc
Cunosc bucuria neasemuită
De a trăi uniţi în această plinătate desăvârşită.

CARTEA DRAGOSTEI,
REDATĂ CU FIDELITATE DIN *LIBRO ROSSO*

Eu nu sunt poet.

Cu toate acestea, am fost binecuvântat să-mi duc veacul printre cei mai înzestraţi. Printre cei mai talentaţi poeţi, cei mai măieştri pictori, cele mai frumoase femei… şi cei mai remarcabili bărbaţi. Fiecare dintre ei m-a inspirat şi câte o fărâmă din sufletul şi esenţa fiecăruia se regăseşte în toate picturile mele.

Tot ce nădăjduiesc este ca arta mea să rămână în amintirea omenirii ca o formă de poezie, pentru că m-am străduit să dau viaţă fiecărui tablou, să-i dau consistenţă şi semnificaţie. M-am frământat îndelung la gândul că poate e împotriva normelor de conduită a artistului să dezvălui aspiraţiile, simbolistica şi substraturile aflate la temelia muncii noastre. Cu toate acestea, Maestro Ficino a descoperit dovezi străvechi, datând din vremea Egiptului Antic, cum că asemenea coduri de conduită a artistului erau păstrate sub forma unor jurnale secrete, aşa încât pot afirma că fac şi eu parte din această tradiţie atemporală.

Fiind un membru umil al Ordinului Sfântului Mormânt, toate picturile mele sunt inspirate şi oglindesc strălucirea acelor învăţături divine. Acestea fac parte integrantă din toate operele mele; ele dau culoare, substanţă şi contur picturilor mele. Fiecare tablou, indiferent pentru cine a fost făcut şi oricare ar fi fost destinaţia sa practică, este o reflectare a învăţăturii Căii Dragostei. Fiecare tablou are scopul de a transmite adevărul.

În paginile care urmează voi dezvălui secretele ce se ascund în spatele muncii mele, pentru ca, într-o bună zi, acestea să poată fi folosite ca instrumente de învăţare pentru cei care au ochi să vadă.

Aşadar, deşi nu sunt un poet, iată ce sunt: un pictor. Sunt un pelerin. Sunt un scrib.

Mai presus de toate însă, sunt un slujitor al Domnului şi al Doamnei mele, precum şi al Căii Dragostei iniţiate de ei.

Maestrului nostru îi place să amintească cuvintele primului mare artist creştin, binecuvântatul Nicodim, care a spus că „arta va schimba lumea”. Mă rog să aibă dreptate şi, în ceea ce mă priveşte, mă străduiesc să joc şi eu un rol, oricât de neînsemnat, în această aventură extraordinară.

Voi rămâne al dumneavoastră sincer,
Alessandro di Filipepi

DIN *MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI*

New York
În prezent

Maureen Paschal îşi întocmise cu minuţiozitate programul pentru intervalul de timp pe care avea să-l petreacă în New York. Muncise fără întrerupere ca să pregătească lansarea ultimei sale cărţi, aşa că spera acum să-şi ofere, drept răsplată, câteva ore de binemeritată relaxare în Muzeul Metropolitan de Artă. Arta era cea de-a doua pasiune a ei, după istorie, motiv pentru care cărţile sale abundau în informaţii din ambele domenii. Gândul că avea să petreacă un timp, oricât de scurt, într-unul dintre cele mai mari muzee din lume era o adevărată mângâiere.

Primăvara se făcea simţită în toată splendoarea ei în acea dimineaţă de martie, răsplătindu-i parcă marşul viguros prin Central Park până la muzeu, la o oră atât de matinală. Maureen iubea New Yorkul. Astăzi era hotărâtă să-l savureze la maximum, aşa că încercă să-şi încetinească ritmul paşilor, în pofida programului încărcat. Înaintând pe Fifth Avenue, decise să facă un ocol prin Central Park. La capătul nordic al lacului pentru bărci trona o sculptură enormă, din bronz, reprezentând o scenă din capodopera lui Lewis Carroll, *Alice în ţara minunilor*. Această operă de artă degaja o frumuseţe magică, stranie, care o emoţiona de fiecare dată, trezind la viaţă copilul din ea. O Alice de dimensiuni fabuloase era înconjurată de prietenii ei din Wonderland, cu prilejul zilei sale de naştere. Citate din celebra şi îndrăgita poveste, care fusese cartea preferată a lui Maureen în copilărie, acopereau, de jur împrejur, postamentul sculpturii. Plimbându-se printre personaje, citi câteva pasaje extrase din carte şi din poemul *Jabberwocky*. Citatul ei preferat, pe care îl avea inscripţionat pe o plăcuţă, deasupra computerului său de acasă, nu figura aici.

Alice râse. „N-are rost să încercăm, spuse ea, oamenii nu pot să creadă lucruri imposibile.”

„Îndrăznesc să afirm că nu ai destulă experienţă, spuse Regina. Când eram de vârsta ta, o făceam în fiecare zi timp de o jumătate de oră. Zău, uneori credeam chiar şi şase lucruri imposibile, iar asta până la micul dejun.”

Asemenea Reginei Albe, Maureen învăţase să dea crezare chiar şi la şase lucruri imposibile înainte de micul dejun. Iar acum, de când Destino îşi făcuse apariţia în viaţa ei, numărul era adesea chiar mai mare. Maureen reflectă la asta, zâmbind în timp ce contempla sculptura. Viaţa ei putea rivaliza, în ultima vreme, cu aventurile fantastice ale lui Alice. Ea, o femeie inteligentă şi educată din secolul al XXI-lea, era pe punctul de a pleca în Italia – ca să ia lecţii de la un profesor care-şi spunea Destino şi care pretindea a fi nemuritor. Şi, cu toate acestea, la fel ca Alice, era gata să-l accepte pe extravagantul personaj ca pe un ingredient firesc din peisajul bizar al vieţii sale.

Maureen îşi îngădui să mai admire sculptura timp de câteva minute preţioase, după care se întoarse pe Fifth Avenue şi o luă înspre Muzeul Metropolitan de Artă. N-avea prea mult timp la dispoziţie, căci trebuia să se pregătească pentru lansarea cărţii, aşa că avea de gând să viziteze doar o anumită parte a muzeului, căreia să-i poată acorda toată atenţia, şi nu să exploreze muzeul în grabă de la un capăt la celălalt.

După ce-şi cumpără bilet şi-şi prinse de guler ecusonul primit la intrare, se hotărî să se concentreze asupra galeriilor medievale. Cercetările întreprinse pentru a se documenta cu privire la persoana înaltei contese Matilda de Toscana îi treziseră o adevărată fascinaţie pentru perioada Evului Mediu. În plus, excursiile sale în Franţa îi insuflaseră o puternică admiraţie pentru arta şi arhitectura gotică.

Se dovedi a fi o alegere grozavă. Se desfătă studiind pe îndelete fiecare exponat. Sculpturile extraordinare în lemn, din Germania, o impresionară în mod deosebit, cu măiestria şi delicateţea lor neasemuite. Câteva dintre minunatele exponate îi aduseră aminte de experienţele ieşite din comun care îi schimbaseră viaţa în timpul petrecut în Franţa. Maureen oftă adânc, plină de mulţumire, bucurându-se de frumuseţea artei şi savurând fericită acest moment de respiro.

Când intră în a doua galerie, la fel de vastă, dominată de un enorm iconostas gotic, ceva

îi atrase atenţia în capătul îndepărtat al încăperii. Deşi exponatele din această galerie erau în cea mai mare parte sculpturi, în colţul din dreapta, pe peretele opus intrării, se afla un tablou. Apropiindu-se de el ca să-l studieze mai în detaliu, Maureen simţi că i se taie respiraţia şi rămase cu privirea pironită pe cel mai frumos portret al Mariei Magdalena pe care îl văzuse vreodată.

Notre Dame. Doamna noastră. Doamna *mea*. Pentru Maureen nu mai exista nicio cale de scăpare. Nici acum, nici pe viitor – niciodată.

Ochii i se umplură de lacrimi, aşa cum i se întâmpla de fiecare dată când vedea o imagine reuşită a acestei femei extraordinare, care devenise muza şi stăpâna sa. În timp ce o privea cu atenţie, Maureen realiză în scurt timp că pictura din faţa ei nu era o icoană obişnuită. Magdalena era înfăţişată pe tron şi degaja un aer de splendidă maiestuozitate în mantia sa purpurie, cu părul lung roşu-arămiu, curgându-i în valuri pe umeri. Într-o mână ţinea vasul de alabastru din care se spunea că îl unsese pe Iisus; în mâna cealaltă, pe care o ţinea în poală, avea un crucifix. Era înconjurată de îngeri, care îi înălţau imnuri de slavă. Apropiindu-se, Maureen se aplecă în faţă, ca să vadă mai bine partea de jos a tabloului. Îngenuncheaţi la picioarele Magdalenei, se aflau patru bărbaţi înveşmântaţi în robe albe, imaculate. Pe capete purtau glugi ce le acopereau faţa în întregime, având decupate doar nişte fante înguste în dreptul ochilor. Înfăţişarea lor avea ceva fals, ceva bizar. Erau nişte personaje stranii, sinistre chiar.

Maureen îşi simţi inima bătându-i nebuneşte şi o cuprinse fierbinţeala aceea care de obicei îi dădea de înţeles că se petrece ceva straniu în subconştientul ei, ceva ce nu trebuia şi nu putea fi ignorat. Tabloul acela avea ceva special, ceva deosebit de important. Răscoli în memorie, căutând indicii legate de această lucrare, pe care să le fi întâlnit pe parcursul cercetărilor sale, dar nu găsi mai nimic. Documentându-se pentru cărţile ei, văzuse zeci de portrete ale Mariei Magdalena, expuse în cele mai mari muzee din lume. Faptul că la Muzeul Metropolitan se afla o asemenea lucrare, cu totul ieşită din comun – fără ca ea să fi ştiut de existenţa ei –, era de-a dreptul fascinant.

Maureen se aplecă şi mai mult, pentru a citi titlul tabloului: „Spinello di Luca Spinelli – Pânză procesională de la Confreria Sfintei Maria Magdalena”.

Descrierea oficială oferită de muzeu, afişată în colţul tabloului, suna în felul următor:

> *În Evul Mediu, laicii aderau adesea la confrerii religioase, în cadrul cărora se întruneau ca să se roage şi ca să desfăşoare acţiuni de caritate. Robele cu glugă le ascundeau identitatea, aşa încât acţiunile respective se desfăşurau sub un total anonimat, în conformitate cu poruncile lui Hristos, care susţinea că faptele bune nu trebuie săvârşite în văzul lumii, spre slava personală. Această lucrare de excepţie a fost acreditată în jurul anului 1395 de către Confreria Sfintei Maria Magdalena din Borgo San Sepolcro şi era purtată de credincioşi cu prilejul procesiunilor religioase. Pictura îi înfăţişează pe membrii confreriei îngenuncheaţi în faţa sfintei lor patroane, căreia îngerii îi înalţă imnuri de slavă. Vasul cu mir al Mariei se regăseşte, ca decoraţiune, pe mânecile robelor cu care sunt înveşmântaţi bărbaţii. Trăsăturile chipului lui Hristos, trasate superficial, sunt de dată mai recentă. Originalul a fost extras de pe pânză şi în prezent se află la Vatican. Pânza este extrem de bine conservată.*

Ceva era în neregulă cu descrierea respectivă – Maureen simţea asta instinctiv. Era foarte

precisă, foarte desluşită pentru o pictură atât de misterioasă. Bărbaţii cu glugă plecaţi la picioarele sfintei nu erau simpli anonimi, ci îţi insuflau o stare tulburătoare, de nelinişte inexplicabilă. Gluga de pe capetele lor transmitea un mesaj categoric, ca şi când păstrarea anonimatului era o chestiune de viaţă şi de moarte. Când studie tabloul mai atent, observă că unii dintre bărbaţi aveau câteva crăpături în partea din spate a robelor. Penitenţi. Crăpăturile le permiteau să se autoflageleze, vărsarea de sânge fiind un mijloc de penitenţă şi de spălare a păcatelor.

Lui Maureen i se păruse întotdeauna că practicile penitenţilor din Evul Mediu au ceva tulburător. Era aproape convinsă că Dumnezeu nu doreşte ca oamenii să se autoflageleze pentru gloria Sa. În plus, cercetările sale amănunţite referitoare la Maria Magdalena, Regină a Compasiunii şi promotoare a dragostei şi a iertării, îi insuflaseră convingerea că această femeie remarcabilă nu ar fi găsit nicio scuză pentru astfel de practici.

Compoziţia picturii o contraria de asemenea, întrucât părea să fie o reproducere a faimoaselor reprezentări ale Sfintei Treimi din perioada timpurie a Renaşterii. Imaginile respective îl înfăţişau pe Dumnezeu-Tatăl pe tron, ţinând în mână un crucifix care îl reprezenta pe Fiul Său. Sfântul Duh era întruchipat, de obicei, de un porumbel aflat deasupra capului Tatălui. Această icoană a Mariei Magdalena era pictată într-o manieră similară, doar că în cazul de faţă ea era cea de pe tron, cu crucifixul în mână, sugerând o poziţie de mare autoritate. Aşadar, bărbaţii cu glugă păreau să i se închine Mariei Magdalena ca împărătească a Cerurilor, fapt care ar fi putut fi privit drept o erezie chiar şi în ziua de azi. În Evul Mediu, o astfel de venerare ar fi fost, fără îndoială, susceptibilă de pedeapsa cu moartea.

Apoi, mai erau cuvintele acelea ciudate din descriere: „Trăsăturile chipului lui Hristos, trasate superficial, sunt de dată mai recentă. Originalul a fost extras de pe pânză şi în prezent se află la Vatican". Pânza era deteriorată într-un loc anume – asta se putea vedea cu ochiul liber: un petic de material acoperea zona de unde fusese decupată o porţiune de pânză, spre a fi dusă la Roma. Însă de ce? De ce ar strica cineva o pictură rară şi extraordinar de frumoasă, făurită de mâna unui artist italian?

Dacă învăţase ceva pe parcursul cercetărilor sale referitoare la secretele creştinismului de-a lungul istoriei era să nu se ia niciodată după aparenţe – şi să nu dea crezare, sub nicio formă, celei mai evidente şi mai fireşti explicaţii, mai cu seamă pe tărâmul încărcat de simboluri al istoriei artei. Scoţându-şi din geantă telefonul mobil, îl folosi pe post de cameră foto şi imortaliză tabloul pe segmente, cu intenţia de a face câteva cercetări.

Afişajul digital de pe ecranul telefonului îi aduse aminte, cu cruzime, că era timpul să părăsească muzeul. Maureen îşi vârî telefonul la loc în geantă şi rămase încă o vreme în faţa tabloului, într-o contemplare mută. Întrebările pe care şi le pusese de atâtea ori, atunci când cercetase operele de artă religioasă în căutare de indicii, îi dădeau târcoale şi acum, cu o stăruinţă aprigă.

Ce ai tu să-mi povesteşti, Doamnă? Cine te-a pictat în felul ăsta şi de ce? Ce simbolizai pentru oamenii care te purtau pe umeri, în nesfârşite procesiuni? Şi, într-un final, întrebarea care o bântuia pe Maureen în fiecare zi a vieţii sale: *Ce vrei de la mine acum?*

Astăzi însă, Maria Magdalena nu-i spunea nimic, ci doar o privea cu o expresie enigmatică, tăcută, care l-ar fi făcut pe Leonardo da Vinci să plângă de ciudă. Mona Lisa nici nu se putea compara cu această Magdalenă.

Maureen reveni cu privirea asupra descrierii oficiale a lucrării şi deodată i se tăie

respiraţia. La a doua citire, îi sări în ochi explicaţia referitoare la originile pânzei: „acreditată… de către Confreria Sfintei Maria Magdalena din Borgo San Sepolcro”.

Borgo San Sepolcro. Tradusă din limba italiană, denumirea însemna Locul Sfântului Mormânt.

Maureen aruncă o privire la inelul străvechi de pe degetul său, cel din Ierusalim, cu sigiliul Mariei Magdalena. Era simbolul Ordinului Sfântului Mormânt – Ordin care o dăruise lumii pe Matilda, păstrător al învăţăturilor neîntinate ale lui Iisus şi al Cărţii Dragostei, în fine, Ordinul al cărui Mare Maestru era chiar Destino şi în rândurile căruia urma să intre şi ea cât de curând. Era posibil ca în Italia să existe un întreg oraş devotat Ordinului Sfântului Mormânt, care s-o aibă în centru pe însăşi Maria Magdalena?

Maureen comparase mereu procesul de scriere a unei cărţi cu cel de creare a unui colaj. Existau nenumărate dovezi mărunte care, luate fiecare în parte, nu prea însemnau mare lucru. Dar când începeai să le pui laolaltă, îţi dădeai seama unde trebuie aşezată fiecare, astfel încât să se completeze una pe cealaltă, iar imaginea de ansamblu să înceapă să capete contur, într-un mod frumos şi unitar. Iar tabloul din faţa sa părea să fie piesa centrală a mozaicului extraordinar la care lucra Maureen.

Aruncă o privire în jurul său, la vizitatorii care se plimbau prin galerie. Doar câţiva se opriră în faţa pânzei şi-i aruncară o privire fugitivă, după care trecură mai departe. Maureen simţea, pe de-o parte, că-i vine să strige la ei: „Nu vedeţi ce-aveţi aici? Nu vă daţi seama că s-ar putea ca pânza asta să conţină răspunsul la una dintre cele mai mari enigme ale istoriei, iar voi nu-i daţi nicio atenţie?”

Dar încă nu era absolut sigură. Unde se afla Borgo San Sepolcro? Ce alte aspecte din viaţa acestui artist, Spinello, ar fi putut să indice o eventuală legătură între acest tablou şi grupările eretice din Italia Evului Mediu? Mai întâi avea să cerceteze de una singură, după care avea să apeleze la specialiştii din Franţa şi din Italia, să-şi spună şi ei părerea. Bineînţeles, primul de pe listă era Bérenger.

După cele câteva săptămâni de despărţire, gândul la Bérenger Sinclair o umplu de căldură din cap până-n picioare. Îi era atât de dor de el! Îşi închise ochii şi se cufundă într-o reverie dulce, amintindu-şi ultima lor întâlnire. Oftă prelung şi se trezi din visare. O aşteptau noi descoperiri, care aveau să devină şi mai palpitante în clipa în care urma să le împărtăşească cu el.

Îşi luă rămas-bun de la splendorile din galeria medievală şi părăsi muzeul, făcând un scurt popas la magazinul de suveniruri din apropiere, cu intenţia de a căuta o felicitare cu fantastica pictură a Mariei Magdalena. Lucrarea nici măcar nu era menţionată în ghidul destinat vizitatorilor. Răsfoind mai multe volume de artă, descoperi o referire succintă la tabloul cu pricina, care era descris ca aparţinând artistului Spinello Aretino. Pasajul explica originea numelui acestuia, care venea, se pare, de la oraşul Arezzo. Din Toscana.

Toscana. Dacă exista vreun loc care să abunde în enigme şi erezii din perioada timpurie a Evului Mediu, acela era Toscana – Maureen era sigură de asta. Zâmbi, conştientă că nu putea fi doar o simplă coincidenţă faptul că în buzunarul său se afla un bilet de avion spre Florenţa. În săptămâna care urma, avea să aterizeze în inima acestei provincii enigmatice.

Nimic.

Nu găsi pe internet nimic referitor la minunatul şi neasemuitul tablou de la Muzeul

Metropolitan. Chiar şi pe site-ul muzeului fu necesar să caute îndelung ca să găsească ceva informaţii, care se limitau însă strict la descrierea pe care o citise deja la faţa locului.

Cele două ore de răsfoit prin albumele de artă se dovediră a fi nefructuoase. Nici pagina Google nu-i oferi vreo informaţie nouă referitoare la lucrarea respectivă, aşa că Maureen se decise să abordeze problema dintr-o altă perspectivă, şi anume să-şi concentreze cercetările asupra altor detalii prezente în descriere, precum artistul sau locaţia. Găsi câteva informaţii generale despre artist, precum şi despre Borgo San Sepolcro, care era posibil să-i fie utile mai târziu. Făcu următoarele însemnări:

SPINELLO ARETINO – având prenumele Luca, la fel ca tatăl său, pictor şi el-a fost botezat astfel după sfântul al cărui nume a fost preluat, totodată, de către breasla pictorilor. Numele „Aretino” înseamnă „din Arezzo”, care e o regiune din Toscana. Pictor de fresce cu predilecţie, artistul a lucrat în Florenţa, la Santa Trinità.

Maureen făcu o pauză. Spinello pictase în biserica din Santa Trinità, care era un loc sacru pentru Ordinul Sfântului Mormânt şi care fusese, de asemenea, unul dintre locurile de refugiu ale Matildei. Era un semn că se afla pe calea cea bună. Mozaicul ei începea să capete contur. Reluă lectura.

BORGO SAN SEPOLCRO – cunoscută astăzi sub denumirea de Sansepolcro, localitatea a fost întemeiată în anul 1000 de către pelerinii care se întorceau din Ţara Sfântă încărcaţi cu un puternic sentiment de veneraţie faţă de Sfântul Mormânt, dar şi cu nepreţuite relicve. Unul dintre aceşti pelerini era cunoscut sub numele de Santo Arcano. Situată în regiunea Arezzo, localitatea este locul de obârşie al pictorului de fresce Piero della Francesca.

Maureen nu-şi găsea locul de bucuria pe care i-o provocau cele aflate. Avusese dreptate! În Toscana exista un întreg oraş dedicat Sfântului Mormânt. Însă una dintre propoziţiile citite o tulbură în mod deosebit:

Unul dintre aceşti pelerini era cunoscut sub numele de Santo Arcano.

Santo Arcano. Maureen izbucni în râs. Aparent, Biserica afirma că existase un sfânt cu numele Arcano. Nu se putea lăuda că vorbeşte fluent limba latină, dar se descurca binişor, iar lucrul acesta o ajutase de multe ori să citească printre rânduri, pe parcursul cercetărilor întreprinse cu diverse prilejuri. Denumirea Santo Arcano nu se referea la vreun obscur sfânt toscan, ci însemna „Secretul Sfânt”. Dacă era să traducă toată povestea în limba engleză şi s-o exprime cât mai desluşit, descrierea ar fi sunat în felul următor: *Oraşul acesta, numit după Sfântul Mormânt, a fost întemeiat pe baza Secretului Sfânt!*

Lucrurile începeau acum să se limpezească.

Mai rămase un timp cu privirea aţintită asupra acestor rânduri, după care făcu câteva însemnări. Maureen cunoştea opera lui Piero della Francesca, având în vedere că Magdalena acestuia se număra printre favoritele sale. O pictase pentru domul din Arezzo – o imagine încărcată de simbolism şi de maiestuozitate, care emana toată forţa şi măreţia acestei femei. În pictura respectivă, Magdalena nu afişa nici pe departe o atitudine de

penitenţă. Fresca fusese pictată de un bărbat care nu dăduse nicio clipă crezare propagandei din veacul al şaselea, cum că Magdalena ar fi fost o păcătoasă care se căia pentru faptele sale. Era o frescă ce urmărea tocmai accentuarea autorităţii de care se bucura Magdalena. Maureen avea la ea în birou o copie înrămată a acelei imagini. Studiase opera lui Piero della Francesca pe parcursul cercetărilor sale din domeniul artei şi mereu i se păruse un artist interesant. Frescele sale din Arezzo erau foarte vii, foarte umane şi realiste. Când îi contempla lucrările, simţea o mare afinitate faţă de el; Piero era tot un fel de narator. Pictase *Legenda adevăratei cruci* într-o manieră extrem de complexă şi de elaborată; *Venirea Reginei din Sheba la Regele Solomon* emana un aer de profundă spiritualitate şi toate operele sale reprezentau cele mai sacre învăţături ale Ordinului Sfântului Mormânt.

Citind aceste informaţii, Maureen îşi aminti că trebuie să se ocupe de pregătirile necesare pentru întoarcerea în Europa. La Paris urma să se întâlnească cu editorul său francez, ca să pună la punct planul pentru lansarea cărţii în Franţa. Asta n-avea să fie o corvoadă; iubea acest oraş, iar prietena sa cea mai bună, Tamara Wisdom, o producătoare de film independentă, îi propusese s-o însoţească şi să petreacă acolo un timp împreună. Vărul şi mentorul ei spiritual, Peter Healy, locuia şi el în Paris în momentul de faţă. Pe vremuri, i se spunea Părintele Peter Healy, dar în prezent „dezertase” de la Vatican, poate definitiv, aşa că nu se mai prezenta ca preot şi nici nu mai purta veşmântul preoţesc. Maureen de-abia aştepta să-l revadă.

Se hotărî să zboare la Paris mai întâi, să-şi rezolve treburile acolo, apoi să meargă cu Tammy, cu maşina, în sud-vestul Franţei, la reşedinţa lui Bérenger, Château des Pommes Bleues, unde erau aşteptate de iubiţii lor. Tammy era îndrăgostită şi ea, şi chiar se logodise cu Roland Gelis, un uriaş blajin din Languedoc, care era, încă din copilărie, cel mai bun prieten al lui Bérenger. Locuiau toţi, împreună, în minunata vale a râului Aude, o zonă fermecătoare din regiunea Languedoc – unde era situat castelul –, la marginea comunei Arques. Bérenger, moştenitorul unei mari averi, ai cărui predecesori, de origine scoţiană, se îmbogăţiseră făcând afaceri cu petrol, moştenise castelul de la bunicul său. Acesta fusese construit în Languedoc pentru a servi drept sediu al unei societăţi secrete ce deţinea anumite taine, considerate eretice şi periculoase. Bérenger moştenise şi tainele respective, odată cu grandiosul castel.

Era prea târziu ca să-l mai sune pe Bérenger în seara aceea, însă dimineaţă, la prima oră – când la el avea să fie după-amiază –, avea să-l roage s-o însoţească de la Arques până în Florenţa. Destino îi scrisese că urmează să plece din Chartres, pentru a se întoarce în Florenţa, şi declara că de data aceasta era „pentru totdeauna”. Scrisoarea avea un ton foarte hotărât, de parcă autorul ei se pregătea să moară în Italia. Citirea ei îi provocase lui Maureen o mare amărăciune. Destino era foarte bătrân, iar moartea lui era inevitabilă. Dar să pierzi o asemenea comoară, acum când înţelesese şi acceptase cine era el şi cât de multă înţelepciune avea de oferit lumii întregi, era greu de suportat.

Scrisoarea lui Destino îi dăduse de înţeles că avea s-o înveţe multe lucruri într-un răstimp destul de scurt şi, prin urmare, era de datoria ei să se familiarizeze cu ceea ce conţinea *Libro Rosso* înainte de a se întâlni cu el. Destino nu avea timp să le predea învăţăturile fundamentale ale Ordinului. Le rezervase anumite lecţii specifice şi sarcini ce trebuiau duse la îndeplinire în vederea misiunii pe care aveau s-o realizeze împreună. Destino folosea un ton emfatic ori de câte ori se referea la această „misiune”.

Pregătindu-se pentru călătoria la Florenţa, Maureen îşi luă din nou angajamentul de a studia învăţăturile conţinute în *Libro Rosso,* care se afla în posesia ei, căci Destino le dăruise tuturor câte un exemplar tradus; atât ea, cât şi Bérenger, Tammy, Roland şi Peter studiau în prezent versiunea în limba engleză a acestei cărţi sacre, ce conţinea cele mai grozave taine ale creştinismului.

Se slujise de conţinutul cărţii sacre pentru a scrie *Vremurile se întorc: Legenda Cărţii Dragostei*. Venise însă timpul să o studieze în amănunt şi să memoreze anumite pasaje. Maureen îşi făgăduise să înceapă cu începutul şi să o parcurgă pe toată, studiind câteva fragmente în fiecare seară.

Se dovedi a fi o sarcină deloc neplăcută. Din prima clipă în care luase cunoştinţă despre învăţăturile cărţii sacre, avusese senzaţia că erau cele mai frumoase cuvinte pe care îi fusese dat să le citească vreodată. Era perfect convinsă de adevărul lor, aşa că pentru ea fusese un privilegiu să scrie o carte despre acei oameni curajoşi care riscaseră totul ca să păzească aceste învăţături uluitoare vreme de două mii de ani.

Maureen se vârî în pat, cu cartea în mână. În paginile acesteia, dragostea era prezentată de fiecare dată ca un dar nepreţuit oferit de Dumnezeu oamenilor. Dar, oricât de simplă părea această idee, iată că ea stârnea nenumărate controverse. În Cartea Dragostei, Dumnezeu nu era văzut ca un patriarh; era considerat, pur şi simplu, Tatăl oamenilor. Dumnezeu era Tatăl, aflat într-o comuniune desăvârşită cu Mama oamenilor. Primele pagini conţineau pasajul preferat al lui Maureen:

La început, Dumnezeu a creat cerurile şi pământul. Însă Dumnezeu nu era fără pereche, El nu domnea în univers de unul singur. Domnea alături de tovarăşa Sa, pe care o iubea din toată inima.

De aceea, în prima carte a lui Moise, numită Geneza, Dumnezeu a spus: „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră”, fiindcă se adresa jumătăţii Sale, care e Soţia sa. Căci creaţia este un miracol care atinge desăvârşirea atunci când se reuneşte partea bărbătească cu cea femeiască. Domnul Dumnezeu a mai spus: „Iată că omul a ajuns ca unul din Noi”.

Cartea lui Moise spune, aşadar, că Dumnezeu l-a creat pe om după chipul Lui, atât bărbatul, cât şi femeia.

Cum ar fi putut Dumnezeu să creeze femeia după chipul Său, dacă nu ar fi avut un chip femeiesc alături de el? Aşadar, a creat femeia după modelul feminin al lui Athiret. Mai târziu, evreii i-au dat lui Athiret numele de Aşerah, mama noastră cerească, iar Dumnezeu a devenit cunoscut sub numele de El, tatăl nostru ceresc.

La un moment dat, El şi Aşerah au vrut să-şi exprime dragostea divină într-o formă fizică şi să împărtăşească fericirea lor desăvârşită cu progeniturile pe care aveau să le zămislească. Fiecare dintre cele două suflete concepute de ei era perfect, întrucât gemenii erau făuriţi din aceeaşi esenţă. În cartea numită Geneza se spune că sora geamănă a lui Adam a fost creată din coasta lui, cu alte cuvinte din însăşi esenţa fiinţei acestuia, carne din carnea lui şi sânge din sângele lui, duh din duhul lui.

Apoi, Dumnezeu a spus: „Cei doi se vor face un singur trup”.

Astfel a luat naştere aşa-numitul hieros-gamos, „mariajul sacru”, bazat pe încredere şi pe cunoaşterea reciprocă, menit să-i unească pe cei doi parteneri într-un singur trup. Acesta este cadoul cel mai de preţ pe care ni l-au dăruit Tatăl şi Mama noastră din ceruri. Atunci când

intrăm împreună în patul conjugal, trăim experienţa unirii divine pe care El şi Aşerah au dorit s-o ofere tuturor copiilor lor pământeşti, ca o desfătare pură şi desăvârşită – esenţa dragostei adevărate.

Cine are urechi de auzit să audă.

EL ŞI ASHERAH ŞI ORIGINILE SFINTE
ALE HIEROS-GAMOS, PASAJ EXTRAS
DIN CARTEA DRAGOSTEI,
AŞA CUM S-A PĂSTRAT ÎN LIBRO ROSSO

De când îl cunoscuse pe Bérenger, Maureen fusese foarte hotărâtă să înţeleagă şi să experimenteze conceptul de *hieros-gamos* în toate ipostazele sale. Mintea sa începea să accepte existenţa unei forme de dragoste pe care înainte nu o crezuse posibilă decât în basme sau în legende. Acum ştia că o legătură atât de strânsă, o dragoste atât de totală nu erau lucruri imposibile. Dacă ea ar fi putut să trăiască aşa ceva, să fie transformată de un asemenea sentiment – se gândea Maureen –, atunci oricui i-ar sta în putinţă. Ea şi Bérenger îşi dăduseră seama că acesta era destinul lor. Fuseseră atât de binecuvântaţi: să-i ajute pe alţii să găsească dragostea, la fel cum o găsiseră ei înşişi.

Maureen închise cartea, fericită să adoarmă cu gândul la El şi la Aşerah şi să-i vadă dansând în visele sale.

Visele lui Maureen nu se supuneau dorinţelor ei.

Visarea ei era de obicei lucidă şi clară; secvenţe complete şi imagini coerente îi apăreau spontan în somn. Ele conţineau întotdeauna mesaje importante pentru ea sau îi furnizau indicii urgente ce trebuiau urmate. Până în seara aceea. Acel vis fusese haotic, frenetic, cu străfulgerări de imagine, sunet şi emoţie, cu mişcări în timp şi spaţiu. Unele dintre imagini păreau să aibă legătură între ele; altele nu. Dar exista un factor constant pe parcursul întregului vis. Indiferent de imagine, indiferent de intervalul de timp, fiecare instantaneu conţinea un element unificator.

Focul.

Focul ardea puternic în piaţa oraşului. Răşina care fusese turnată peste vreascuri pentru a le face să ardă mai repede şi mai puternic era eficientă. Sute de oameni înconjuraseră victima de pe rug. Sau victimele? Sudoarea curgea pe feţele privitorilor, în timp ce iadul părea să se dezlănţuie înaintea lor. Într-o imagine mulţimea plângea, în alta avea o atitudine batjocoritoare. Două focuri diferite. Două oraşe diferite. Unul, apoi altul, apoi de la început. În primul oraş, văzuse feţele mulţimii. Oamenii erau şocaţi, terifiaţi, întristaţi. Nu zărise victima, ci doar flăcările, care săltau în sus în centrul pieţei, învăluind în îmbrăţişarea lor teribilă ceea ce fusese odată o fiinţă omenească. Maureen văzuse feţele bărbaţilor şi ale femeilor care plângeau în mulţime. Un bărbat anume îi atrăsese atenţia. Era îmbrăcat destul de simplu, ca un fel de negustor, dar ceva din înfăţişarea lui îl făcea diferit. Era înalt şi, în ciuda suferinţei sale evidente, avea prestanţa unui rege. În timp ce privea singura lacrimă ce-i curgea pe obraz, Maureen simţise teribila amărăciune a omului – şi vinovăţia – în legătură cu tragedia care se desfăşura înaintea sa.

Apoi o altă străfulgerare luminoasă a focului îi mutase atenţia de la acel bărbat din nou la locul unde fusese rugul. Dar acum nu mai vedea nicio flacără; mai degrabă o lumină albă orbitoare, care se avânta spre cer, suindu-se spre Rai. Cerul părea să se întunece în jurul lor, devenind aproape negru, iar lumina cea albă de pe fundal prinse formă pentru un răstimp foarte scurt, înainte să dispară cu totul.

Atunci Maureen fusese purtată la focul dintr-un alt oraş, dintr-o altă epocă şi cu o altă victimă.

Chipurile din această mulţime erau furioase, în contrast cu cele din viziunea anterioară. Şi toate aparţineau bărbaţilor sau cel puţin numai bărbaţii se aflau în imediata apropiere a eşafodajului. Aceşti bărbaţi erau sursa batjocurii pe care o auzise la începutul visului. Strigând cu furie, mulţimea mânioasă arunca în foc cu obiecte pe care Maureen nu le putea identifica. Un cuvânt ciudat pe care nu reuşea să-l distingă era scandat la nesfârşit. Pentru un moment, crezuse că era vorba de „nas de porc”, dar i se păru absurd, chiar şi în starea de visare fantastică în care se afla. Din nou, nu putea vedea victima, căci flăcările ardeau aici şi mai înalt decât în prima viziune. Dar atmosfera din acest oraş era considerabil diferită. Victima era dispreţuită, iar cei care-şi făcuseră apariţia pentru a vedea execuţia erau hotărâţi să-l vadă pe cel urât murind în acel teribil mod. Era un haos controlat, ce părea să fie pe punctul de a-şi pierde controlul pe măsură ce flăcările deveneau tot mai fierbinţi şi mai înalte. Chiar în clipa în care Maureen simţi că imaginile încep să se disipeze, iar conştiinţa o cheamă din starea de visare, avu o ultimă viziune a teribilei execuţii finale. La marginea pieţei, destul de departe pentru a fi în siguranţă, dar destul de aproape pentru a fi marcată pentru totdeauna de ceea ce vedea, era o fetiţă. Ochii ei enormi, închişi la culoare, priveau focul şi mulţimea furioasă dimprejur. Era o fiinţă costelivă ca o pasăre micuţă, nu mai mare de cinci sau şase ani şi extrem de subnutrită. Şi totuşi, în ciuda prezenţei sale fizice fragile, acel copil nu părea slăbit, nici măcar înspăimântat. După ce visul se termină, Maureen rămase mult timp în minte cu privirea din ochii fetiţei, în care nu era nimic care să semene cu teama. Ochii ei reflectau flăcările dinaintea sa, iar Maureen văzu în ei ceva ce nu putea fi desluşit, dar despre care ştia că nu-i plăcea.

În ochii copilului era ceva teribil, ceva nu foarte departe de nebunie.

Frăţia Sfintei Apariţii
Cetatea Vaticanului
prezent

— Ai îngăduit ca asta să se întâmple!

Felicity de Pazzi răbufni înspre fratele bunicului său, în timp ce-i azvârli cartea peste masă. Sprâncenele ei groase şi negre mărgineau cu asprime ochii enormi şi negri, care străluceau cu multă furie pe faţa ei îngustă. Nu-i păsa că el era bătrân, bolnav şi plăpând. Se presupunea că trebuie să lupte pentru ceva. Iar el clacase tocmai când avuseseră cea mai mare nevoie de el.

— Linişteşte-te, draga mea!

Părintele Girolamo de Pazzi ridică o mână tremurătoare, plăpândă, într-un efort de a ajunge la nepoata sa furioasă. O iubea ca pe o fiică şi jucase un rol important în a o creşte astfel încât să fie forţa din spatele frăţiei, acum că el nu mai era capabil din punct de vedere fizic să se ocupe de problemele zilnice. Pasiunea ei descătuşată pentru cauza lor o transformase într-o forţă de neoprit şi infinit de sfântă. Îi conferise de asemenea un temperament extrem. Numele i se potrivea, ca şi cum fusese unul de inspiraţie divină.

Mama ei o visase pe măreaţa Sfântă Felicita în timp ce o purta în pântece pe singura ei fiică. În perioada sarcinii sale, mai avusese şi alte viziuni ale acestei sfinte binecuvântate, care fusese atât de curajoasă încât să-şi sacrifice toţi cei şapte fii pentru a-şi dovedi credinţa de neclintit. Pe 10 iulie, când se născuse, exact de sărbătoarea Sfintei Felicita, fusese clar pentru toţi cei din familia de Pazzi că acest copil avea să poarte numele şi să preia identitatea sfintei.

La pension, în Marea Britanie, ea adoptase versiunea englezească a numelui, Felicity. Numele îi rămăsese chiar şi după ce fusese exclusă din mai multe instituţii din cauza „comportamentului deviant". În adolescenţa sa timpurie, începuse să aibă viziuni care puseseră stăpânire pe ea în totalitate, evenimente ce se dovediseră a fi profund problematice pentru şcolile britanice. Fusese adusă din nou la Roma şi plasată într-o şcoală de maici, unde evoluţia ei fusese monitorizată de cei apropiaţi familiei şi credinţei ei. Când se stabilise că avea într-adevăr viziuni autentice, frăţia o adoptase ca fiind sfânta lor tutelară în viaţă. Felicity devenise o profetesă cu drepturi depline, o vizionară care cădea la pământ în extaz, zvârcolindu-se în timp ce avea viziuni cu Iisus Hristos şi Preasfânta Fecioară. Fanatismul din jurul viziunilor lui Felicity crescuse în rândul mişcării ultraconservatoare din ultimii doi ani, iar ea începuse să aibă stigmate în timp ce acestea îi apăreau. Prin urmare, oamenii se înghesuiau să ia parte la întâlnirile frăţiei la care venea şi Felicity. Era înfiorător şi totuşi impresionant să o vezi în timpul viziunilor pe care le avea. În seara aceea urma să aibă loc o astfel de întâlnire în sala de reuniuni a frăţiei, iar ea intenţiona să-şi facă simţită prezenţa.

Părintele Girolamo de Pazzi îi dăduse în dar o broşă la întoarcerea sa în Italia, ceva care s-o întărească în perioada de început a vieţii aspre de mănăstire. Aceasta avea să-i ofere în ultimă instanţă o educaţie. Broşa era făcută din lemn şi inscripţionată cu un citat din Sfântul Augustin cu privire la acţiunile sanctificate ale Sfintei Felicia. Era un citat pe care Felicity nu numai că îl memorase, dar îl pusese la suflet ca fiind modelul ei de credinţă. Avea să-l folosească la expunerea din seara aceea.

> *Minunată este imaginea aşternută înaintea ochilor credinţei noastre: o mamă care a ales pentru copiii ei să-şi sfârşească viaţa pământească înaintea sa, contrar tuturor instinctelor noastre omeneşti. Ea nu şi-a îndepărtat copiii, ci i-a trimis la Dumnezeu. Ea a înţeles că ei îşi începeau viaţa, nu şi-o sfârşeau. Nu numai că a asistat la sfârşitul lor, dar i-a şi încurajat. Prin curajul ei, a dat mai multe roade decât prin pântecele sale. Văzându-i că sunt puternici, şi ea a fost puternică; şi prin victoria fiecăruia dintre copiii săi, ea a fost victorioasă.*

Pentru familia de Pazzi, Sfânta Felicita era o femeie de o credinţă extraordinară, poate cel mai mare dintre martirii creştini, dacă se avea în vedere dimensiunea sacrificiului său. Această credinţă în virtutea sfintei era împărtăşită cu o pasiune de neegalat de tânăra Felicity. În mai bine de optzeci de ani dedicaţi Bisericii, Girolamo de Pazzi nu mai întâlnise pe nimeni cu fervoarea religioasă a tinerei care stătea înaintea lui. Acum, ea tremura din cauza acestei înfocări, fiind incapabilă să-şi controleze furia îndreptăţită legată de cartea insultătoare care o adusese la această confruntare. El îi ceru înţelegere.

— Ce puteam face eu ca să opresc asta? A fost… peste puterile mele, Felicity!

Cartea se afla între ei pe masă, ca un inamic tăcut. *Timpul se întoarce,* de Maureen

Paschal. *Legenda cărţii iubirii.*

— Ai fi putut s-o opreşti în timp ce se afla acolo.

Girolamo de Pazzi dădu din cap dezaprobator. Ştia că prin „Ai fi putut s-o opreşti” intenţiona să spună că ar fi trebuit s-o omoare. Era o vreme când el ar fi fost pregătit să dea acel ordin. Dar descoperise că nu putea să ia o viaţă în prezenţa *Cărţii iubirii* şi cu siguranţă nu *acea* viaţă. Nu după ce văzuse cartea deschisă şi-şi dăduse seama definitiv ce era. Ce era *ea*.

Momentul la care asistase în acea seară în cripta Catedralei Chartres nu era ceva ce i-ar fi putut descrie imediat nepoatei sale sau oricui altcuiva. El o ademenise pe Maureen Paschal în criptă, lucru sigur, pentru a o aduce în prezenţa *Cărţii iubirii,* comoara esenţială a oricărei fiinţe care venera numele lui Iisus Hristos. Era o evanghelie scrisă chiar de el şi totuşi una care nu putea fi pur şi simplu citită de savanţii şi de teologii care încercaseră să o facă de-a lungul celor aproape cinci secole cât fusese ascunsă între pereţii Vaticanului. Era scrisă în mai multe limbi şi existau părţi suprapuse, învăţături codificate, pe care oamenii de rând şi creştinii obişnuiţi uitaseră de mult cum să le descifreze. Cartea era „încuiată”, fiind astfel o comoară mistică ce necesita o cheie unică pentru a dezvălui toate învăţăturile cuprinse în ea.

Cheia aceea era Maureen Paschal.

Era evident pentru toată lumea din Frăţia Sfintei Viziuni că Maureen Paschal era o profetesă cu o claritate şi abilităţi extraordinare. Cu toţii aflaseră despre modul în care descoperise Evanghelia din Arques a Mariei Magdalena urmărindu-i percepţiile, ceea ce nimeni nu mai putea face. Chiar în rândul frăţiei lor, unde se adunaseră cei mai mari vizionari din toate timpurile pentru aproape opt secole, nimeni nu putuse să descifreze acea comoară. Odată ce descoperise Evanghelia din Arques, devenise foarte clar că Maureen Paschal avea un destin special. Atunci ei ştiuseră că ea era „Cea Aşteptată”, cea care va fi capabilă să descifreze de asemenea secretele din *Cartea iubirii.* Acest lucru o înfuria pe Felicity de Pazzi.

Felicity fusese adusă în prezenţa *Cărţii iubirii* de mai multe ori şi de fiecare dată membrii frăţiei se rugaseră stăruitor ca ea să aibă puterea să descifreze *Cartea* şi să le dezvăluie conţinutul ei. Dar cartea rămăsese nedescifrată, în ciuda stigmatelor lui Felicity, care sângerau atât de mult când se afla în prezenţa *Cărţii,* încât fusese necesar să fie spitalizată după ultima întâlnire.

Felicity de Pazzi suferise şi sângerase pentru *toate* viziunile ei. Astfel ştia că acestea sunt autentice. Dumnezeu cerea durere de la cei aleşi, pentru a le pune la încercare credinţa. Oricine pretindea că are viziuni, dar nu suferea pentru ele era un profet fals, care nu fusese pus la încercare. Felicity era dovada vie a acestei credinţe în faţa celorlalţi. Misiunea ei era aceea de a spune adevărul despre teribilele profeţii pe care le ştia cu privire la Sfârşitul Lumii şi la păcătoşii care urmau să fie fierţi de vii în propriul sânge dacă nu se căiau. Sfânta Fecioară specifica foarte clar ce fel de moarte le va fi dată necredincioşilor şi celor care nu erau dispuşi să facă sacrificii profunde pentru a-şi arăta iubirea faţă de Dumnezeu.

Şi Felicity se sacrifica, într-adevăr. Ea purta un *cilicium* – o cămaşă aspră de păr – în stil medieval, care zgâria şi sfâşia carnea pe sub hainele ei largi. Era extrem de slabă şi cu oase mici şi îşi lega instrumentul torturii strâns de piele, astfel încât să nu se vadă ce are pe dedesubt. Felicity purta întotdeauna mâneci lungi, astfel încât cicatricele de la tăieturi să nu fie vizibile. Îşi făcuse propria carne să sângereze încă de când era în adolescenţa timpurie,

crestând imagini de cruci, spini şi cuie pe braţe şi pe picioare, până când îi dădea sângele şi rănile prindeau coajă. Felicity ştia că durerea, suferinţa şi-n cele din urmă martiriul erau cele mai mari daruri pe care cineva i le putea închina lui Dumnezeu. Prin urmare, nu suporta să ştie despre graţia infinită a lui Maureen Paschal ca vizionară. Acea femeie era o aberaţie, o eretică şi o hulitoare care nu merita darurile pe care i le dăduse Dumnezeu. Ea abuza de ele pentru câştigul personal, exploatându-şi credinţa pentru bani şi profit. Era mai rea decât Desfrânata din Babilon, mai nemernică decât Jezebel; era şarpele Lilith care avea să distrugă Edenul.

Maureen Paschal trebuia oprită. Şi dacă putea fi – dacă viaţa nedemnă a acestui demon putea fi curmată –, atunci probabil că Felicity ar fi fost capabilă să-şi îndeplinească propriul destin. Era clar pentru ea că târfa de Paschal îi furase locul care i se cuvenea. Dacă Dumnezeu îi îngăduia unei singure profetese să descifreze la un anumit moment *Cartea iubirii,* atunci eliminarea acestei nemernice era imperios necesară. Atâta timp cât Maureen Paschal trăia, locul era ocupat. Dacă murea însă, Felicity ar fi fost capabilă să-i ia locul, loc ce îi aparţinea de drept.

Felicity continua să vocifereze.

— Era singura care putea să descifreze *Cartea iubirii* şi tu ai adus-o aici s-o facă! Să dovedească o dată pentru totdeauna că nu este ceea ce ereticii pretindeau a fi. Şi în final… termină cu ea.

Bătrânul simţi o anumită forţă în adevăr, aşa că spuse în timp ce se retrăgea din nou pe scaun:

— Dar *este* ceea ce ereticii pretind să fie, draga mea. Este exact lucrul de care ne temeam cel mai mult. Şi acesta, din nefericire, este necazul nostru.

— Cu atât mai mult termină cu ea.

— Felicity, Dumnezeu a ales-o. Fie că ne place, fie că nu, fie că înţelegem sau nu motivele Lui, nimic nu mai contează. Dacă Dumnezeu a ales-o pe ea, trebuie să acceptăm asta.

— Ţi-ai pierdut minţile şi credinţa, unchiule!

Felicity îl privi de parcă ar fi fost gata să-l lovească, ceea ce îl făcu pe bătrân să se retragă în momentul în care ea se aplecă peste masă, pentru a se face înţeleasă.

— Nu vezi? Este un test pentru mine. Dumnezeu mă aşteaptă să demonstrez că sunt demnă de locul acesta, eliminând-o pe impostoare, pe uzurpatoare. Aceasta este o comoară nepreţuită, să fiu profetesa Lui, să rostesc adevărul Său după cum îmi este transmis de Sfânta Fecioară. Asemenea adevăruri nu pot fi transmise pe căile corupte ale unei desfrânate. Adevărul va fi dezvăluit prin castitatea şi suferinţa mea, iar noi îi vom salva pe păcătoşii care se vor căi. Cei care nu se vor căi vor muri şi vor fi condamnaţi să meargă în iad.

Părintele Girolamo se uită neajutorat la nepoata sa. El încercase să-i explice evenimentele din Chartres, dar ea nici nu voia să audă. Liderii frăţiei ştiuseră că Maureen nu va coopera niciodată cu ceea ce era considerat a fi un element radical în cadrul Bisericii – sau, mai precis, chiar în afara Bisericii. De aceea fusese ademenită în cripta Catedralei Chartres sub false pretexte. Planul era să se stabilească o înţelegere cu ea, să fie convinsă prin mijloace financiare sau pe alte căi să li se alăture şi să lucreze pentru frăţie. Ei voiau ca Maureen să abdice de la credinţa ei, să renunţe la cercetarea sa şi să nege descoperirea importanţei Mariei Magdalena. Maureen îşi publicase descoperirile în faţa unui public

fascinat, de milioane de oameni, pretinzând că Magdalena fusese nu doar soţia lui Iisus, ci şi succesorul Său ales şi, după cum se poate demonstra, fondatoarea creştinătăţii după crucificare. Într-adevăr, Maria Magdalena era apostolul apostolilor, dar atribuirea unei asemenea puteri – cu dovezi în sprijin – ar fi diminuat autoritatea Bisericii. Lucrarea lui Maureen punea la încercare multe dintre tradiţiile îndelungate şi profund respectate ale catolicismului, incluzând refuzul de a le permite femeilor să devină preotese. Însă probabil că cea mai controversată dintre toate era însăşi afirmaţia lui Maureen care spunea că sexualitatea sacră nu numai că era practicată de Iisus şi de soţia Sa legitimă, dar această tradiţie, cunoscută ca *hieros-gamos,* era un punct forte al creştinătăţii timpurii. Pentru o instituţie care ceruse jurăminte de celibat de la clerul său timp de o mie de ani, ideea sexului ca fiind sacru şi binecuvântat era complet jignitoare, dacă nu chiar o blasfemie.

Frăţia nu avea să permită unei neobrăzate de americance – şi pe deasupra femeie – să le pună la încercare tradiţiile fără o luptă. Hotărând că cel mai eficient mod de a acţiona ar fi fost să o facă pe eretică să abdice de la credinţa sa, îşi puseseră în aplicare planul de a o prinde în cursă pe Maureen şi de a o şantaja pentru a o determina să-şi schimbe povestea. Ştiau că planul era riscant şi erau gata s-o elimine dacă ea nu era de acord cu condiţiile propuse de ei.

Dar asta se întâmplase înainte ca Maureen Paschal să fie adusă în prezenţa *Cărţii iubirii,* pe suprafaţa sfântă a criptei Chartres, la solstiţiul de vară. Se întâmplase înainte de deschiderea cărţii şi înainte ca aceasta să se dezvăluie, înconjurându-l pe Părintele Girolamo în cea mai splendidă lumină albastră, insuflându-i expresia perfectă a iubirii, o experienţă fizică a modului în care s-a simţit Dumnezeu pe pământ. Asta fusese înainte ca Girolamo de Pazzi să realizeze faptul potrivit căruia *Cartea iubirii* era adevăratul mesaj al Stăpânului său şi că a o distruge pe singura femeie care înţelesese ce era şi ce spunea aceasta ar fi fost un păcat prea mare pe care să-l comită.

— Dar de ce i-ai permis să plece şi să spună această poveste? gesticulă ea dispreţuitoare înspre cartea care se afla între ei. Nu *acela,* unchiule, fusese planul. Nu există bărbat sau femeie în cei cinci sute de ani ai neamului nostru care să fi fost atât de slab pe cât ai fost tu în acel moment. După atâta timp… ahh!

Ea îşi strigă frustrarea, incapabilă să-şi potrivească însă cuvintele în timp ce-şi vărsa furia.

— Este de neconceput! Şi acum, iată ce a făcut! Blasfemia ei infectează lumea şi pe tine împreună cu ea.

Era o lovitură crudă. Părintele Girolamo de Pazzi fusese scos pe o targă din cripta Chartres, după întâlnirea sa cu Maureen Paschal, în prezenţa *Cărţii iubirii.* În aceeaşi noapte suferise un atac cerebral, după care îi luase doi ani să-şi revină. Îşi recăpătase vorbirea, dar era slăbit şi parţial paralizat din cauza suferinţei. Nu avea nicio îndoială că atacul cerebral era pedeapsa lui Dumnezeu, modul Lui de a-l avertiza pe Girolamo că nu trebuia să mai existe atentate la viaţa lui Maureen. El încercase să le explice asta lui Felicity şi celorlalţi membri mai înverşunaţi ai frăţiei, dar această explicaţie nu avusese ecou în rândul fanaticilor, care păreau să devină şi mai înrăiţi decât ar fi trebuit.

În noaptea aceea, în criptă, mai fuseseră prezenţi doi membri ai frăţiei, simpatizanţi ai celui mai întunecat ordin, care fuseseră aleşi pentru extremismul lor. Ambii erau fanatici convinşi, ca şi Felicity de altfel, pregătiţi temeinic pentru a o elimina pe Maureen dacă ar fi fost necesar, în ideea de a proteja secretele Bisericii – asta de îndată ce ar fi fost siguri care

erau acestea. Dar fuseseră şi ei schimbaţi după evenimentele din acea seară. Cel mai înverşunat murise în somn la o săptămână de la noaptea aceea. Inima încetase pur şi simplu să-i mai bată, în ciuda tinereţii sale şi a sănătăţii fizice. Celălalt bărbat încă trăia, dar organismul lui nu mai funcţiona cum ar fi trebuit şi nu rostise niciun cuvânt de doi ani. În prezent se afla într-o instituţie din Elveţia pentru oamenii cu handicap mintal.

Nu, cei care nu fuseseră prezenţi nu ar fi înţeles niciodată ce se întâmplase în acea seară.

— Nu ai cum să înţelegi, Felicity. Dar te implor să abandonezi acest subiect. Este… mult mai mult decât îţi poţi imagina. Şi mă tem pentru tine, mă tem că tu vei fi cea rănită dacă încerci să o ataci în vreun fel pe femeia asta, Paschal. Dumnezeu nu vrea ca ea să fie rănită.

Felicity se răsti la unchiul său, ochii ei întunecaţi strălucind în timp ce canaliza furia Sfintei Felicita. Erau momente în care sfânta părea să pună stăpânire pe tiza sa şi să vorbească prin ea cu o fervoare nepământeană, aşa cum o făcea acum.

— Cum îţi permiţi să-mi spui mie ce vrea Dumnezeu? mârâi Sfânta Felicita prin fiinţa lui Felicity, înspre bătrânul dinaintea sa, care se făcuse mic. Eu îl aud foarte clar. Şi mă rog ca Dumnezeu să te ierte pentru slăbiciunea ta şi pentru intenţiile tale nefaste. Numai diavolul ar încerca să mă oprească să duc la îndeplinire un exemplu elementar de sacrificiu pentru gloria magnifică a Domnului nostru!

Părintele Girolamo de Pazzi se aşeză înapoi pe scaun, extenuat şi slăbit în urma acestei întâlniri. Nepoata sa părea că devine din nou stăpână pe propriul corp, deşi ochii îi erau încă febrili. Înşfăcă supărătoarea carte de pe biroul lui şi se întoarse să-şi verse amarul, în timp ce el o striga slăbit:

— Ce vei face acum, Felicity?

Ea se întoarse să-l înfrunte încă o dată, cu un zâmbet uşor de satisfacţie pe buze.

— Am o întâlnire diseară, unchiule. Nu-mi spune că eşti atât de slăbit încât ai şi uitat. Şi nu mă îndoiesc că Doamna Noastră va avea multe de spus despre această dezmăţată, care ar comite o blasfemie în numele virtuţii şi al fiului ei celui sfânt.

Felicita scuipă cartea pe care o ţinea în mână.

— Şi astfel mă voi asigura că frăţia ştie prea bine cine este inamicul.

El încuviinţă din cap întristat, ştiind prea bine că nu putea face nimic pentru a opri ceea ce avea să se întâmple.

— Şi pe urmă? Unde te vei duce atunci?

— La Florenţa.

— De ce la Florenţa?

— Savonarola, spuse ea scurt, ştiind că el va înţelege asta.

Unchiul său fusese numit după strămoşul lor infam, în fond şi la urma urmei. Numele său complet era Girolamo Savonarola de Pazzi. Era un nume de care fusese vrednic până la marele său eşec din urmă cu doi ani.

— Şi pentru că Destino este acolo.

Îi rosti numele printre dinţi, cu un venin pe care, în mod normal, îl păstra pentru inamica sa, americanca cu păr roşcat. Destino fusese inamicul frăţiei de secole, iar ea avea o dorinţă înverşunată de a-l opri şi pe el. În tot cazul, eliminarea creaturii Paschal o dată pentru totdeauna ar fi fost cea mai mare lovitură pentru Destino, aşa că acesta rămăsese scopul ei principal. Eliminând-o pe Maureen, ar fi distrus tot ceea ce Destino sperase vreodată să construiască.

În momentul în care Felicity se întoarse şi ieşi călcând apăsat, fără a se mai uita înapoi, părintele Girolamo se simţi cuprins de o agitaţie mai mare decât simţise vreodată în viaţa sa lungă şi zbuciumată.

Cineva avea să moară în curând. Nu încăpea nicio îndoială. Doar că nu era pe deplin sigur cine va fi – sau, în acel moment, cine şi-ar fi dorit el să fie acela.

Vila Careggi, la periferia Florenţei
4 iulie, 1442

COSIMO DE MEDICI păşi anticipând sosirea stimatului său oaspete. Venirea lui René d'Anjou la Florenţa era o chestiune de stat, iar membrii consiliului Republicii, Signoria, se pregăteau pentru asta de luni întregi. Fără îndoială că se făceau pregătiri politice: René era extrem de popular în Franţa, unde deţinea un număr impresionant de titluri nobiliare, fiecare fiind o mărturie a puterii extraordinare pe care ar fi putut s-o exercite în caz de nevoie. Era duce de Provence şi regele tutelar al provinciei Napoli şi al Ierusalimului – toate teritoriile cu care ar fi putut să încheie o alianţă importantă dacă Republica Florenţa ar fi cerut ajutor străin pe timp de criză. Puterea militară a provinciei Napoli, îndeosebi, era de o importanţă maximă în rândul alianţelor italiene.

Şi totuşi, în ciuda renumitei sale mărinimii şi a faptului că era cunoscut drept „Regele René cel Bun", acele onoruri îi fuseseră conferite de concetăţenii săi francezi. Florentinii erau, prin natura lor, sceptici în legătură cu străinii, dar erau atenţi îndeosebi la mâinile acaparatoare ale nobilimii franceze. Faptul că Napoli era pe mâini franceze îi irita pe mulţi italieni şi, totuşi, florentinii îşi dăduseră seama că ar fi putut fi şi mai rău: familia Aragon din Spania, din ce în ce mai agresivă din punct de vedere politic şi mai restrictivă din punct de vedere spiritual, tânjea şi ea după controlul provinciei Napoli. Cel puţin regele René era un tânăr charismatic, cu educaţie, cu gusturi şi idei umaniste progresive, toate fiind calităţi pe care oamenii cultivaţi din Florenţa le tratau cu mare consideraţie. Şi totuşi, tratativele purtate cu acest nobil care se bucura de atâtea titluri ar fi necesitat o diplomaţie şi tactici de negociere impecabile.

Potenţialul politic şi neajunsurile unei alianţe cu Regele René cel Bun erau evaluate în Signoria pe măsură ce se deschideau cuferele, pentru a crea un spectacol exclusivist de bun-venit, demn de Republica Florenţa. Cosimo de Medici observa totul, dar nu lua parte prea mult la maşinaţiunile publice şi politice. El era cel mai puternic şi mai influent om din Republica Florenţa, însă interesul său cu privire la René d'Anjou era în întregime personal – şi totodată strict secret. Indiferent de rezultatul marii vanităţi politice care avea să se desfăşoare în următoarele săptămâni, Cosimo ştia că René nu-l va dezamăgi niciodată dacă ar avea nevoie de el. Întâlnirea lor de astăzi în intimitatea vilei familiei de Medici din Careggi, dincolo de ochii care stăteau la pândă printre zidurile cetăţii, avea să confirme asta. Deşi intrarea oficială şi primirea în Florenţa urmau să aibă loc zece zile mai târziu, el intrase deja în regiune în acea zi, incognito şi cu o misiune secretă. Era o vizită de care n-aveau habar cetăţenii Florenţei, o întâlnire ce nu avea să aibă alţi martori decât pe cei câţiva aleşi şi pietrele antice care formau zidurile elegantului loc de refugiu al lui Cosimo.

— Vere! Este o bucurie să te revăd.

Nobilul francez de rang înalt, cunoscut pentru căldura sa, îl îmbrăţişă pe Cosimo din toată inima, imediat ce uşa se închise în siguranţă după ei.

Cosimo zâmbi larg la salutul familial al lui René şi îi răspunse:

— Bucuria este de partea mea, vere. Îţi mulţumesc că ai venit.

Orice florentin care ar fi văzut această întâlnire ar fi fost profund uimit. René d'Anjou avea cea mai înaltă descendenţă regală de origine franceză; el era fiul a două dintre cele mai pure linii nobiliare din Europa, dinastia franceză angevină şi dinastia spaniolă de Aragon, fiind deţinătorul mai multor titluri nobiliare moştenite. Dimpotrivă, Cosimo de Medici era un om din popor, unul dintre cei mai bogaţi şi mai influenţi oameni simpli din Europa, însă dintr-o clasă a negustorilor. Faptul că un prinţ aparţinând acestor dinastii străvechi şi foarte elitiste venea să-l numească vărul său pe bancherul italian era un secret mai nepreţuit decât aurul, un secret de viaţă şi de moarte pentru cei implicaţi.

În timp ce Cosimo îl conducea în elegantul său *studiolo,* René îi descria călătoria pe care tocmai o făcuse. Uşile bibliotecii personale a lui Cosimo erau deschise numai pentru prietenii foarte intimi şi de încredere, precum şi pentru membrii familiei. După cum se obişnuia în multe familii florentine bogate, nici chiar soţiile nu aveau voie să intre în cabinetele private ale soţilor lor. Cosimo păstrase această tradiţie în timpul îndelungatului său mariaj cu o femeie pe care o iubea, iar secretele lui erau bine păstrate între aceste ziduri.

— Tocmai m-am întors din Sansepolcro. Mi s-a spus că ai securizat complet acel teritoriu.

Cosimo dădu din cap aprobator. Folosind banii personali ai familiei de Medici, el cumpărase Borgo Sansepolcro pentru a-l uni cu teritoriile florentine din Toscana. Nu era o achiziţie strategică din punct de vedere politic pentru Florenţa, ci mai degrabă una personală. Cetatea cu ziduri medievale, înfiinţată în secolul al X-lea, era un teren sacru pentru de Medici, întrucât fusese sălaşul Magilor timp de cinci sute de ani.

— Ce face iubitul nostru Maestru? Este pe drum? întrebă Cosimo.

— Fra Francesco e bine şi nu este prea departe de aici. E uimitor să vezi că nu s-a schimbat niciun pic de când eram copii.

Cosimo zâmbi cu subînţeles înainte de a da un răspuns; zâmbetul strâmb îi încununa adesea chipul serios şi sardonic cu o expresie în care-şi făceau loc înţelepciunea şi înţelegerea. Amintirile legate de Maestrul lor şi de timpurile sacre petrecute cu acesta îl făceau întotdeauna să zâmbească. Bătrânul cunoscut ca Fra Francesco îi învăţase şi îi ajutase pe aceşti oameni să înţeleagă de-a lungul timpului că erau veri de sânge şi de spirit. Fra Francesco era cu adevărat unic. El era Maestrul blajin şi totuşi extraordinar al unei societăţi antice, căreia ambii bărbaţi îi juraseră credinţă până la moarte, Ordinul Sfântului Mormânt. Ordinul şi învăţăturile sale erau bine ascunse într-un loc aflat la o zi de mers călare de la Florenţa, în cetatea cu ziduri mici care-i purta numele şi care era acum o posesiune a familiei de Medici: Sansepolcro.

— Îndrăznesc să spun că nu se va schimba niciodată, după cum bine ştii, răspunse Cosimo. Dar îţi sunt recunoscător că ai acceptat să vii astăzi aici. Sunt multe de discutat şi de planificat.

— Cum aş fi putut refuza? Această dată este scrisă în stele şi trebuie să ne asigurăm că o cinstim cum se cuvine. Este extrem de emoţionant pentru toată lumea din Ordin, iar eu îmi voi face datoria aşa cum s-a decis. Când este destinat copilul să vină pe lume?

— Am analizat toate previziunile Magilor, precum şi sfaturile lui Fra Francesco. Cu toţii sunt de acord că stelele indică clar anul 1449, datorită poziţionării lui Marte în Peşti, care are loc în fiecare an. Dacă s-a estimat corect, se va naşte în prima zi din ianuarie, pentru a

putea fi botezat cinci zile mai târziu, de Bobotează. Acest lucru va necesita o planificare perfectă, dar, după cum ştii, asta s-a mai făcut şi înainte cu succes. Iar de data asta… trebuie să reuşim. Această naştere îi va conferi influenţele astrale care vor împlini complet profeţia. De aceea trebuie să începem pregătirile încă de acum, cu mult înainte, pentru a ne asigura succesul. Ne poate lua ani buni până când o vom găsi pe femeia perfectă care să-i fie mamă.

Nimeni nu cunoştea puterea acestei profeţii antice mai bine decât René d'Anjou. El era Prinţul Poet prin excelenţă, copilul de aur recunoscut de Ordin pentru naşterea sa divină şi pentru destinul său. Soarta îi fusese hotărâtă dinainte, prin descendenţă şi prin ziua sa de naştere, iar el făcuse tot ceea ce-i stătea în putinţă pentru a o îndeplini. Referirea lui Cosimo la „a reuşi de data aceasta" îl făcu pe René să tresară un pic. Era o referire la propria naştere, care ratase momentul profeţiei, fiindcă venise pe lume cu două săptămâni mai târziu. Deşi poziţia stelelor la naşterea lui René se potrivea încă profeţiei, el ştiuse din primele sale zile că va fi întotdeauna o dezamăgire. Da, era un Prinţ Poet. Dar nu era *Prinţul Poet.* Iar acest aspect nefericit al naşterii sale îl tortura de fiecare dată când făcea o greşeală sau când nu-şi îndeplinea bine îndatoririle faţă de Ordin şi de misiunea sa divină.

René închise ochii şi recită profeţia Prinţului Poet, care-i colorase viaţa în nuanţe extreme de lumină şi întuneric încă de când propria-i naştere fusese prezisă de către Magi:

Fiul Omului va alege
când timpul se va întoarce pentru Prinţul Poet.
El, un spirit al pământului şi al apei, născut
pe tărâmul complex al Capricornului
şi având descendenţa celor binecuvântaţi
El, care va scădea influenţa lui Marte
Şi va slăvi influenţa lui Venus
Pentru a întruchipa graţia împotriva agresiunii.
El va inspira inimile şi minţile oamenilor
Astfel încât să lumineze drumul serviciului divin
Şi să le arate Calea.
Aceasta este moştenirea sa,
Aceasta, dar şi cunoaşterea unei mari iubiri.

Regele René cel Bun îşi înălţă ochii năpădiţi de lacrimi către vechiul său prieten.

— După cum ştii, nu am fost cel mai bun prinţ. Am fost într-adevăr binecuvântat să cunosc o mare iubire, am fost tatăl unei fiice născute la echinocţiu, care-şi împlineşte propria profeţie, şi am încercat să îndeplinesc toate sarcinile care mi-au fost date spre beneficiul Ordinului şi pentru păstrarea tradiţiei noastre. Dar voi recunoaşte că nu mă întristează renunţarea la titlu. Voi dormi mai liniştit după naşterea băiatului, după ce el se va naşte întocmai după planul arătat de Dumnezeu, după alinierea conformă a stelelor. Poate voi adormi definitiv.

— Nu vorbi aşa, René, îl mustră Cosimo, care era mai în vârstă. Eşti un bărbat atât de tânăr! Te aşteaptă atâtea lucruri măreţe în această viaţă!

Regele René d'Anjou venise la Florenţa la cererea lui Fra Francesco, cunoscut după titlul solemn de Maestru al Ordinului Sfântului Mormânt, pentru a-şi ceda titlul de Prinţ Poet cu

care domnise, în aşteptarea copilului a cărui venire pe lume fusese prezisă. Data acestei întâlniri fusese atent calculată de către astrologii din cadrul Ordinului, cunoscuţi drept Magi, în onoarea celor trei preoţi-regi care preziseseră naşterea lui Iisus. Într-adevăr, moştenirea Magilor se întindea peste o mie cinci sute de ani de la apariţia Stelei de la Bethleem. Aceşti Magi moderni erau educaţi în stilul învăţămintelor antice, buni cunoscători ai învăţăturilor de la Zoroastru la Kabbalah şi experţi în studiul oracolelor sibilelor. Erau maeştri ai misticismului egiptean, ai numerologiei caldeene şi, mai presus de toate, ai lucrărilor planetelor asupra sorţii omenirii. Magii înţeleseseră că astrologia era un dar de la Dumnezeu, menită a fi un adevărat sceptru al puterii atunci când era întărită de intelect, de spirit şi de liberul arbitru al celor care erau suficient de instruiţi pentru a o utiliza corespunzător. Era instrumentul de bază ce putea fi folosit pentru a îndeplini voia lui Dumnezeu.

Magii actuali erau atenţi în permanenţă la copiii deosebiţi care fuseseră prezişi în această generaţie. În rândul Ordinului, „Timpul se întoarce” era motoul antic după care trăiau, iar stelele indicau că deceniile care aveau să vină îi vor aduce împreună pe cei mai înzestraţi şi mai binecuvântaţi bărbaţi şi femei. Erau anumite cicluri de măreţie în istorie, ere sorocite dinainte de Dumnezeu, prin intermediul stelelor, pentru a aduce pe lume spirite evoluate şi angelice, care să îmbunătăţească condiţia umanităţii. Magii, împreună cu cei mai vârstnici din Ordin, nu erau dispuşi să lase acest lucru la voia întâmplării şi nici nu fuseseră vreodată. Prin intermediul tainelor astrologiei se puteau asigura că anumiţi copii erau concepuţi la momentul potrivit şi în starea imaculată care avea să atragă binecuvântări divine la naştere şi pe tot parcursul vieţii lor. Printr-o călăuzire şi o anume înţelepciune, această nouă generaţie avea să creeze o vârstă de aur, o revigorare a umanităţii, care avea să combine înţelepciunea antică cu gândirea progresivă, astfel încât să catapulteze omenirea într-o epocă de pace deplină şi de prosperitate. Era o viziune divină a unităţii, a unei ere în care toţi bărbaţii şi toate femeile ar fi înţeles ce înseamnă să fii *anthropos* – oameni pe deplin realizaţi şi împliniţi –, după cum era definit în cel mai sacru text al Ordinului, *Libro Rosso.*

Libro Rosso, Marea Carte Roşie, era un text secret, transmis în rândul Ordinului de la o generaţie la alta. Conţinea o copie perfectă a uluitoarei evanghelii pierdute, scrise de Iisus, cunoscută drept *Cartea iubirii.* O legendă din cadrul Ordinului spunea că Iisus îi lăsase acest document nepreţuit Mariei Magdalena, pentru ca ea să poată răspândi învăţătura Sa după ce El nu va mai fi. Deşi evanghelia originală scrisă de însăşi mâna Domnului dispăruse în istorie, o copie perfectă fusese făcută de către apostolul Filip în prezenţa primei cărţi. Copia era acum legată în coperta aurită a cărţii *Libro Rosso.* De asemenea, în sacra carte roşie se mai afla o istorie a Ordinului, incluzând vieţile sfinţilor, dintre care mulţi nici nu erau recunoscuţi de Biserica tradiţională, iar alţii aveau poveşti foarte diferite de cele „acceptate” în prezent de Roma. În sfârşit, cartea conţinea şi o serie de profeţii, incluzând-o pe cea a Prinţului Poet. *Libro Rosso* se aflase în posesia regalităţii franceze timp de secole, fiind păstrată în prezent de Regele René cel Bun, în calitatea sa de moştenitor al titlului, conform profeţiei.

René îşi flutură mâinile în aer, în timp ce se aşeza pe unul dintre scaunele acoperite cu pluş ale lui Cosimo. Suspină adânc înainte de a continua:

— Ah, copilul acesta, copilul acesta… trebuie să ştii că este mai mult un blestem decât o binecuvântare, Cosimo. Nu e deloc… un lucru uşor să trăieşti cu această profeţie. Şi totuşi,

pentru aceia dintre noi care o fac, este necesar să ne amintim tot timpul că am fost aleşi de Dumnezeu pentru asta. Este o responsabilitate pe care nu putem niciodată… niciodată s-o pierdem din vedere.

Semnele prevestitoare arătau că următorul copil care avea să împlinească profeţia, Prinţul Poet care urma să vestească această nouă eră a iluminării era destinat să fie copilul celui mai mare dintre fiii lui Cosimo, Piero. Scopul lor era acum s-o aleagă pe „Maria” cea mai potrivită pentru căsătoria cu Piero, atât pentru a purta sarcina, cât şi pentru a creşte cum se cuvine copilul, astfel încât acesta să fie perfect pregătit pentru destinul său.

— Acest nepot al tău trebuie învăţat cu atenţie de către Maestrul nostru, aşa cum a făcut-o şi cu noi – şi, totuşi, cu şi mai mare băgare de seamă. Trebuie să învăţăm din greşelile noastre.

Cosimo dădu din cap aprobator.

— Orice sfat pe care ni l-ai putea împărtăşi pentru a ne pregăti să creştem copilul astfel încât să-şi împlinească destinul va fi considerat cea mai de preţ povaţă.

René se gândise la asta în timp ce călătorise spre miazănoapte de la Sansepolcro, în urmă cu o zi. Imediat ce Maestrul îi spusese că noul Prinţ Poet era aşteptat să se nască în familia de Medici, ştiuse că venise timpul să transmită mai departe mantia pe care o purtase atâţia ani. Iar el, cu toată sinceritatea, ar fi fost uşurat să o dea mai departe. Era încă tânăr şi totuşi uneori se simţea bătrân şi istovit de responsabilitatea moştenirii sale. Povara devenise prea mare şi s-ar fi retras cu dragă inimă. Iar din momentul în care viaţa îi fusese umplută cu binecuvântările celor mai privilegiaţi, René d’Anjou avusese parte şi de tragedii. Una, mai mult decât celelalte, îl bântuia în fiecare zi a vieţii sale şi avea s-o facă până când urma să îşi dea duhul şi să îi ceară iertare în ceruri:

Ioana.

Era cunoscută după mai multe nume, acum că legenda ei continua să se răspândească tot mai mult din ziua teribilei sale execuţii, în urmă cu unsprezece ani. Era Fecioara din Orléans, era Ioana d’Arc; până şi englezii îşi făceau semnul crucii când vorbeau despre ea, numind-o Joan of Arc şi Fiica lui Dumnezeu, în timp ce şuşoteau că Biserica făcuse o greşeală teribilă executând-o ca eretică. Dar pentru regele René, Ioana însemnase mult mai mult: era sora lui spirituală, protejata familiei sale, Cea Aşteptată, speranţa Franţei… şi totodată marele său eşec. Faptul că nu putuse s-o protejeze la sfârşit a fost cât se poate de neprevăzut; faptul că nu avusese curajul să facă asta a fost de neiertat. Iar aceasta era sursa dispreţului de sine care-i tortura nopţile nedormite, încă din deplorabila zi a lunii mai a anului 1431, când Ioana fusese arsă de vie pentru crima de a auzi prea clar vocile sfinţilor şi ale îngerilor.

Dacă René ar fi fost cu adevărat sincer cu el însuşi, cu fraţii săi din Ordin şi cu Dumnezeu, ar fi trebuit să recunoască – curajul era cel care-l părăsise în cele din urmă, ajutat în mare măsură şi de egoul său, dar şi de dragostea pe care o nutrea pentru confortul lumesc. El dădea vina pe tinereţea lui pentru acest eşec teribil; avea doar douăzeci şi doi de ani pe vremea aceea, fiind cu doar trei ani mai mare decât Ioana. Era destul de tânăr pentru a ezita sub o povară atât de grea. Nu dorise să rişte tot ceea ce avea, tot ceea ce era, în încercarea de a o salva pe fata pe care o iubea mai mult decât pe o soră, pe profetesa Ioana, o fiinţă angelică în trupul unei fete. El ştia că fusese concepută şi crescută pentru a fi Fiica lui Dumnezeu şi totuşi o lăsase să moară, dând dovadă de o pasivitate extremă atunci când ea avusese cea mai mare nevoie să fie salvată.

Regele René cel Bun trăia în fiecare zi a vieţii sale un iad al remuşcărilor. Nu i-ar fi dorit asta copilului inocent care avea să se nască, potrivit acestei teribile profeţii.

René îşi drese glasul:

— Spune-i acestui viitor nepot… că trebuie să aibă curajul a zece mii de lei şi, mai mult decât orice, să nu se teamă de Roma şi de ameninţările ei. Îngerii, precum şi cei inocenţi care trăiesc printre noi trebuie protejaţi cu orice chip.

René tăcu pentru o clipă, amintindu-şi încă o dată propriul eşec.

— După cum ştii, continuă el, Magii sunt de părere că cele mai angelice făpturi, dar şi cei aleşi vin acum pe lume, căci timpul se întoarce. Trebuie să avem grijă de ei. Tânărul tău prinţ se va naşte pentru a-i călăuzi şi nu trebuie să se abată niciodată de la ce ştie că este drept, căci un pas greşit poate duce la ruinarea a tot ceea ce este în planurile măreţe ale lui Dumnezeu. Am văzut asta.

— Căci în momentul în care Dumnezeu ne conturează destinul… continuă Cosimo o învăţătură a Ordinului, ne lasă şi voinţa liberă pentru a împlini acel destin… sau nu.

În timp ce vechiul său prieten îi vorbea, Cosimo îl asculta cu atenţie, înregistrând totul graţie memoriei sale ascuţite. Văzu liniile adânc crestate pe faţa lui René, care exprima odinioară numai veselie şi vorbe de duh. Dar cei unsprezece ani de regret teribil îl îmbătrâniseră brutal şi prematur.

— Am cedat presiunilor şacalilor din Roma, Cosimo, şi celor ale preoţilor acoliţi din Paris. Le dispreţuiam corupţia, recunoscută pentru tot ceea ce era şi fusese întotdeauna, dar în final m-am temut prea mult de puterea lor.

Vocea i se frânse căci vorbea în taină, în prezenţa unuia dintre cei mai vechi prieteni ai săi, unul căruia, atunci când îi împărtăşeai un secret, acesta devenea sacrosanct.

— Eu… aş fi putut s-o salvez. Eu…

Nu mai putu să continue. Regretele anilor de vinovăţie şi de agonie veneau ca un şuvoi, iar regele provinciei Napoli şi al Ierusalimului îşi înfundă capul între mâini şi începu să plângă în hohote. Cosimo rămase tăcut şi aşteptă cu respect ca prietenul lui – vărul său de sânge şi de spirit – să-şi înfrunte durerea.

După câteva clipe, René îşi înălţă capul şi, ştergându-şi ochii, spuse:

— Am dezamăgit-o, am dezamăgit Ordinul şi l-am dezamăgit pe Dumnezeu. Fra Francesco spune că am fost deja iertat. Dar eu nu accept acest lucru, căci trebuie să mă iert şi eu pe mine însumi. Poţi să mă ajuţi să compensez eşecurile mele, bătrâne prieten, dacă-l vei creşte pe acest copil astfel încât să fie adevăratul Prinţ Poet al profeţiei noastre. Lasă-l să înveţe din greşelile mele şi să jure că nu le va repeta. Şi, ca un dar al meu pentru ceea ce poate deveni el, îi voi lăsa o moştenire nepreţuită, pe lângă sacra noastră *Libro Rosso,* căci se cuvine ca ea să se afle în mâinile celui mai demn. Iar eu doresc ca el să aibă acest lucru.

René îşi duse mâna la ceafă, pentru a deschide încheietoarea unui lanţ lung de argint, ce atârna ferit pe sub hainele lui. În timp ce îşi scotea lanţul, Cosimo observă că de el atârna un pandantiv, un mic relicvariu din argint încuiat. René se ridică de pe scaun pentru a-l aşeza în mâna lui Cosimo, apoi începu să se plimbe prin cameră pe măsură ce explica:

— I-a aparţinut Ioanei, spuse el simplu, lăsând acestor cuvinte timpul necesar pentru a se impune, înainte de a-şi continua explicaţia. A fost talismanul ei protector, transmis prin intermediul Ordinului, ce-i fusese dăruit la naşterea sa din preajma echinocţiului, când s-a stabilit cine era ea de fapt… Ioana l-a purtat în fiecare zi a vieţii ei, după ce a fost suficient de mare ca să-i înţeleagă scopul. În ziua în care a fost luată, acesta i-a căzut şi a fost găsit

mai târziu pe podeaua unde fusese îmbrăcată ultima dată. Lanţul s-a frânt. Pesemne că nu a ştiut că-i căzuse, pentru că niciodată nu ar fi plecat fără el. Pot să afirm că nu ar fi fost arestată dacă l-ar fi purtat; ar fi putut fi astăzi cu noi. Se spune că puterea protecţiei sale este nelimitată. Dumnezeu ştie că l-a purtat în bătăliile aprige cărora practic nu ar fi putut să le supravieţuiască şi totuşi a ieşit întotdeauna victorioasă şi nevătămată.

René făcu un pas înainte şi-l atinse pe Cosimo, pentru a-şi accentua spusele.

— Talismanul acesta este foarte puternic, Cosimo! Fă în aşa fel încât copilul să înţeleagă asta şi să-l poarte mereu. Este mai protector decât armura însăşi. Într-o bună zi ar putea să-i salveze viaţa, după cum ar fi trebuit să i-o salveze fecioarei Ioana.

Cosimo se mişcă spre lampa de pe biroul său, pentru a privi talismanul mai îndeaproape.

Era oval şi conceput ca un medalion, având un capac care se deschidea precum o cutiuţă. Capacul acoperea sigiliul de ceară roşie, folosit atât pentru a proteja, cât şi pentru a autentifica artefactele religioase. Sigiliul talismanului era atât de vechi şi de deteriorat, încât era imposibil de stabilit cum arătase iniţial imaginea în întregime, dar câteva stele mici erau încă vizibile în ceea ce părea a fi un model circular încastrat în ceară.

Deşi mai mică decât unghia degetului mare a mâinii lui Cosimo, cutia talismanului era, dimpotrivă, foarte detaliată şi bine păstrată, în interiorul capacului de argint era dăltuită secvenţa miniaturală a unui crucifix. La baza crucii se afla Maria Magdalena, cu părul lung şi îngenuncheată, care se agăţa de picioarele iubitului său muribund. În mod ciudat, celălalt element, făurit cu mare grijă, era un templu cu coloane aşezat pe un deal, în spatele crucifixului. Templul părea în stil grec şi aducea cu Acropola din Atena, sanctuarul construit pentru preamărirea înţelepciunii şi a puterii feminine.

Cosimo dădu capacul la o parte, pentru a vedea el însuşi conţinutul. Era un obiect minuscul, atât de mic încât era aproape invizibil, dar se afla acolo. O bucăţică de lemn era fixată cu un soi de răşină în centrul unei flori de aur. Sub ea se afla o hârtiuţă, pe care era scris cu migală:

V. CROISE

Era o prescurtare pe care învăţatul Cosimo o înţelese, chiar dacă era scrisă în franceza veche a trubadurilor. *Vraie Croise*. Se uită spre prietenul său.

— Aceasta este o mică bucată din Crucea Adevărată. Cel mai sacru suvenir al Ordinului.

— Aşa este! Şi asta îl va proteja pe nepotul tău, într-o lume cel mai adesea ostilă pentru aceia dintre noi care ne-am străduit s-o schimbăm.

Cosimo luă amuleta cu recunoştinţă, conştient că ultimele cuvinte ale lui René cu privire la acest subiect sunaseră mai mult ca o profeţie.

— Îi va salva viaţa, indiferent cât de hotărâţi vor fi alţii să i-o ia.

Câteva ore bune urmau să se scurgă până ca ceilalţi să sosească, iar adunarea oficială a Ordinului să se reunească. Cosimo, anticipând posibila melancolie de peste zi a lui René, puse la cale o diversiune pentru prietenul său, despre care ştia că va fi foarte bine apreciată. Îl conduse pe René prin împrejurimile din Careggi, în căldura aurie a după-amiezii toscane, până ajunseră la o pivniţă cu mere aflată sub grajduri. René era total dezorientat în legătură cu destinaţia, dar îl urmă cu interes pe prietenul său. Nu încăpea

nicio îndoială că prietenul Cosimo de Medici păstra ceva extraordinar în pivniţa cu mere. Şi René era destul de convins că nu de mere era vorba.

— Arta va salva lumea, spuse Cosimo zâmbind, iar René repetă propoziţia.

Lăsate posterităţii prin intermediul Ordinului, se credea că aceste cuvinte îi aparţinuseră Sfântului Nicodim, primul om care crease un obiect de artă creştină. Sculptura uluitor de frumoasă a lui Hristos răstignit era un obiect de legendă în Toscana şi rămăsese expusă în permanenţă în oraşul străvechi Lucca. Atât Nicodim, cât şi patronul său Iosif din Arimateea asistaseră la răstignire şi ajutaseră la îndepărtarea trupului lui Iisus de pe cruce. După ce participase la evenimentele din Vinerea cea Mare, Nicodim sculptase primul său crucifix, o versiune în mărime naturală a imaginii pe care nu şi-o putea şterge din minte. Chipul lui Iisus sculptat de el fusese considerat atât de sacru, încât opera de artă rămăsese cunoscută sub denumirea de *Volto Santo* sau *Sfântul Chip*.

În ziua Paştelui vechi, Iosif din Arimateea şi Nicodim, împreună cu un alt artist respectabil, care urma să fie cunoscut în istorie ca Sfântul Luca, înfiinţaseră Ordinul Sfântului Mormânt. Ei făgăduiseră prin intermediul acestui Ordin să păstreze învăţăturile Căii, după cum fuseseră lăsate de Iisus în evanghelia scrisă de propria-i mână, *Cartea iubirii*.

Când Iisus îi dăduse de ştire Mariei Magdalena despre învierea Sa în Duminica Sfântă, cei trei bărbaţi ştiuseră, dincolo de orice îndoială, că ea era succesorul ales al Mesiei lor. Învăţăturile *Cărţii* aveau să reziste sub călăuzirea ei, iar Ordinul proaspăt înfiinţat jurase să o apere pe această femeie, pe copiii şi pe toţi descendenţii ei de-a lungul timpului.

Mai presus de orice, ei juraseră să apere adevăratele învăţături, Calea iubirii, după cum fusese ea definită de Iisus pentru adepţii săi. Ordinul avea să păstreze adeseori aceste învăţături printr-un simbolism secret şi prin codificări în artă şi în literatură.

Prin urmare, la fel ca şi Cosimo şi ca toţi nobilii din Ordin, René era un mare susţinător al artelor. Aştepta cu nerăbdare timpul potrivit, în care să se poată concentra mai mult asupra artei, muzicii şi arhitecturii şi mai puţin asupra politicii. Cum arta reprezenta un mijloc prin care membrii Ordinului comunicau adevărul, atât Cosimo, cât şi René căutau în permanenţă noi modalităţi de a descoperi frumuseţea învăţăturilor secrete, exprimată prin artă.

În timp ce se apropiau de pivniţa cu mere, René se opri să asculte sunetul melodios şi profund ce venea din spatele uşii. Se uită la Cosimo, amuzat.

— Cântece, Cosimo? Cumva ai nişte mere magice aici, în sălbăticia Toscanei, care pot să cânte?

Cosimo râse.

— Nu, am nişte artişti capricioşi care-şi îndeplinesc sarcinile discret şi care au darul pictatului.

René fu luat prin surprindere. Cosimo era renumit ca fiind cel mai mărinimos dintre patroni, plătindu-şi cu generozitate artiştii şi chiar susţinându-i complet atât pe ei, cât şi familiile lor, şi totuşi alţii erau consideraţi mai generoşi.

— Tu, dintre toţi patronii? *Tu* îţi încui artiştii într-o pivniţă?

— De obicei nu. Dar Lippi este excepţia de la toate regulile.

Lui René i se tăie răsuflarea.

— Lippi? Îl ai pe *Fra Filippo Lippi* încuiat acolo?

Cosimo încuviinţă cu nonşalanţă.

— Da. Nu ai zice că e supărat, nu-i aşa?

René dădu din cap dezaprobator, uluit peste măsură. Vocea vioaie răsuna din pivniţa cu mere într-o manieră pozitivă şi, inexplicabil, părea debordantă. Faptul că sunetul venea de la Filippo Lippi, cel mai impresionant artist care lucra în Florenţa, era uimitor. Frescele lui Lippi erau considerate de o inspiraţie profund divină, încât până şi regele Franţei era interesat să-l angajeze. Dar Lippi nu l-ar fi părăsit niciodată pe Cosimo de Medici sau Florenţa, pentru nimic în lume: nici pentru regele Franţei, nici pentru regele lumii, nici în schimbul vreunui dar regesc. În ciuda excentricităţilor sale, Fra Filippo Lippi era loial patronului său într-un mod infailibil, iar acesta îl proteja de restul lumii.

În mare parte, ceea ce făcea ca arta lui Lippi să fie transcendentală era abilitatea sa extraordinară de a surprinde divinul printr-o comunicare directă cu acesta. El făcea parte din ceea ce Cosimo numea „armata sa de îngeri”, un grup de elită format din artişti extraordinar de dăruiţi, cu talentul de a traduce inspiraţia şi învăţăturile divine în pânze şi în marmură. În rândul Ordinului, aceştia erau denumiţi „angelicii”. Venirea acestor scribi ai unei noi ere fusese de asemenea prezisă de magi. Cosimo avea o pasiune pentru identificarea şi atragerea acestor artişti şi reuşise în mod excepţional în cazul lui Lippi, precum şi al remarcabilului sculptor cunoscut în Florenţa sub numele de Donatello. Aceştia erau pur şi simplu genii posedate de inspiraţia divină şi prin urmare erau amândoi rareori impresionaţi de orice autoritate pământească. Trăsăturile lor angelice nu le înlesneau întotdeauna cele mai armonioase vieţi aici, pe pământ. Lippi şi Donatello erau cunoscuţi ca fiind dificili şi temperamentali. Într-adevăr, niciun alt patron florentin în afară de Cosimo nu fusese capabil să lucreze cu succes cu aceşti mari artişti. Dar, din nou, niciun alt patron în afară de Cosimo nu înţelesese într-adevăr cine şi ce erau ei.

În calitatea sa de membru al Ordinului Sfântului Mormânt, René d’Anjou înţelegea şi era fascinat. Nu avusese parte în viaţa sa de luxul cultivării unor asemenea talente şi nici şansa de a lucra cu artişti de un asemenea calibru, aşa că îşi dorea să ştie cât mai multe.

— Lippi este unul dintre îngerii prevestiţi?

Cosimo încuviinţă.

— Desigur. Şi sper să-l disciplinez în asemenea măsură, încât într-o zi să-i înveţe şi el, la rândul său, pe unii dintre tinerii artişti care de asemenea promit – fără să le insufle în acelaşi timp şi obiceiurile sale proaste.

Cosimo pescui din buzunar cheia solidei încuietori de fier.

— Izolarea inofensivă de aici este pentru binele său şi el o ştie. Lippi trebuie protejat de sine însuşi.

René văzu imediat că pivniţa cu mere nu era o închisoare umedă. Lumina pătrundea în interior din toate părţile, prin lucarne poziţionate în pereţi, iar Lippi picta fericit, înconjurat de tot ceea ce i-ar fi trebuit într-o zi de lucru. Artistul rânji la intrarea celor doi bărbaţi şi i se adresă patronului său:

— Ah, bine că ai apărut acum, Cosimo. Uite aici ce am făcut. Le-am adăugat nişte tuşe îngerilor şi aici am plasat cu grijă cartea. Nimeni nu s-ar pricepe mai bine!

Cosimo i-l prezentă lui Lippi pe René, însă artistul era mult prea cufundat în muncă şi complet absorbit de capodopera sa ca să acorde prea multă atenţie faptului că se afla în prezenţa regelui Ierusalimului şi al provinciei Napoli. Continuă cu întrebările adresate lui Cosimo:

— Ce crezi? Să mă apuc să pictez coperta cărţii roşii? Să fie o *Libro Rosso?*

— În acest stadiu, Lippi, nu-mi pasă dacă o vopseşti în violet cu dunguliţe roz, atâta timp

cât o termini repede. Arhiepiscopul îţi vrea capul. Nu voi mai fi capabil să te protejez prea mult de mânia lui.

Cosimo se întoarse spre René şi-i explică:

— Lippi este renumit pentru că întârzie cu lucrările sale, fiindu-i distrasă atenţia de vin şi de femei.

— Oh, nu, nu! Lippi ridică o mână. De *o* femeie. Nu femei, nu la plural. Femeie, la singular. Există o singură femeie perfectă pentru mine, creată de Dumnezeu la începutul timpului din propria mea fiinţă, sufletul meu pereche, şi da, mă distrage complet…

Cosimo continuă discuţia cu René, în timp ce Lippi vorbea în continuare plin de entuziasm despre singura lui iubire adevărată.

— Între timp, Lippi este la fel de întârziat şi cu acest altar închinat Sântei Annunziata, comandat de un preot care-i poartă deja pică pentru că nu s-a ţinut de cuvânt. Dacă nu termină la timp, arhiepiscopul îşi va retrage comanda şi-l va închide într-o temniţă adevărată. Deci vezi, ceea ce fac eu aici este chiar uman.

Lippi ridică din umeri şi încuviinţă, cu un gând întârziat.

— Este. Deşi ai putea să fii mai generos cu vinul.

— Ajunge cu asta!

Zâmbetul lui Cosimo era plin de afecţiune, în ciuda cuvintelor sale aspre.

— Nu vei mai primi nimic în afară de pâine şi apă într-o temniţă întunecată, dacă nu termini această lucrare, aşa că încetează să te mai plângi.

Înainte de a pleca însă, Cosimo îi spuse peste umăr:

— Şi, *bineînţeles,* trebuie să faci cartea roşie. Cam asta este ideea, nu-i aşa?

Lippi îi făcu cu ochiul şi se întoarse la capodopera sa, izbucnind în intonarea unui cântec licenţios despre actul dragostei pe malurile râului Arno primăvara, în timp ce amesteca pigmenţii roşietici spre a crea roşul perfect, eretic, pentru coperta cărţii arhiepiscopului care nu bănuia nimic.

Florenţa
1448

PRINTRE PRIMELE LUCRURI pe care Lucrezia Tornabuoni de Medici trebuia să le îndeplinească până la perfecţiunea absolută era conceperea unui fiu în timpul ceremoniei sacre a Concepţiei Imaculate, cu soţul ei, Piero, în primăvara anului 1448.

Provocarea cu care se confruntase Cosimo de Medici – împreună cu ierarhia feminină din rândul Ordinului – fusese să o găsească pe femeia perfectă dintr-o familie florentină care să poarte în pântecele sale copilul profeţiei lor. Aceasta nu era pur şi simplu o chestiune de descendenţă, ci una de temperament şi de potenţial spiritual. Tânăra femeie desemnată să-i fie mamă acestui copil ales avea nevoie de o instruire riguroasă în stilul Ordinului şi era important ca ea să nu opună rezistenţă la erezia uneori extremă reprezentată de învăţăturile cuprinse în *Libro Rosso.* Fata potrivită, provenind dintr-o familie acceptabilă, ar fi recunoscut frumuseţea şi adevărul învăţăturilor Ordinului şi ar fi îmbrăţişat prin urmare rolul ei de nouă Marie pentru zorii vârstei de aur. La fel cum copilul de aur avea să vină pe lume după cum fusese prezis, „Maria” care i-ar fi dat naştere ar fi devenit vizibilă la momentul oportun.

Lucrezia Tornabuoni fusese aleasă în unanimitate, fiind considerată persoana cea mai

potrivită pentru a se căsători în familia de Medici şi pentru a-i fi mamă Prinţului Poet. Fiica adorată şi foarte educată a unei familii florentine nobile, Lucrezia era renumită atât pentru inteligenţa sa sclipitoare, cât şi pentru extraordinarul său bun-simţ. Era recunoscută totodată în cercurile literare de elită din Florenţa ca fiind o poetă înzestrată, o caracteristică de nepreţuit a mamei viitorului prinţ. Cel mai mare beneficiu al acestei căsătorii aranjate fusese că Piero şi Lucrezia reuşiseră să se îndrăgostească complet unul de altul în timpul pregătirilor de nuntă.

Piero şi Lucrezia de Medici erau căsătoriţi de aproape cinci ani când a fost invocat ritualul conceperii Prinţului Poet. Se căsătoriseră devreme, în 1444, data şi momentul căsătoriei lor fiind alese de Magi pentru a asigura cel mai mare noroc. Anul în sine era considerat o mare binecuvântare, căci conţinea în el numărul 444, denumit în numerologia antică „manifestarea îngerilor". Într-adevăr, uniunea păru să aducă binecuvântări îngereşti întregii familii de Medici. În decursul căsniciei lor liniştite şi împlinite de până atunci, Piero şi Lucrezia fuseseră binecuvântaţi cu trei fiice frumoase şi sănătoase.

Cei doi urmaseră ritualul Concepţiei Imaculate întocmai cum fuseseră instruiţi de Maestra în *hieros-gamos*. Această abordare a împreunării în dormitor era sacramentul fundamental al Ordinului şi amândoi primiseră instrucţiuni exacte cu privire la uniunea sacră. Ei înţeleseseră că Imaculata Concepţie era de fapt zămislirea conştientă a unui copil foarte dorit. Îndrăgitul cuplu intrase în dormitor într-o atmosferă de iubire absolută şi de încredere reciprocă, precum şi cu înţelegerea faptului că aveau să ia parte la un act sfânt, ce avea să le aducă pe lume un copil, dacă aşa era voia lui Dumnezeu. În timpul actului împreunării, fiecare trebuia să se roage pentru zămislirea copilului în corpul femeii.

Era o ceremonie frumoasă, una în care se făcea apel la simţuri pentru a crea o atmosferă de Rai pe pământ, în interiorul unui dormitor transformat într-un spaţiu sacru. Lumânări albe reflectau umbre fine pe pereţi, iar patul era învelit cu cele mai fine şi mai catifelate lenjerii albe şi mătăsuri. Camera era plină de vase cu crini albi, mari şi parfumaţi, al căror miros stimula simţurile în amintirea divinului. Crinii fuseseră de secole simbolul Concepţiei Imaculate şi se găseau adesea în picturi ce reprezentau momentul binecuvântat al naşterii Mariei. Nimeni din afara Ordinului nu înţelegea că aceasta era o referire la ritualul împreunării sacre, cunoscut drept *hieros-gamos*. Crinii reprezentau de fapt mirosul Raiului.

În acea noapte, Lucrezia Tornabuoni se înfăţişase în faţa soţului ei îmbrăcată într-o rochie albă de mătase, brodată cu firicele de aur. Împreună invocaseră o rugăciune către îngeri pentru călăuzirea protectoare a sufletului copilului în trupul Lucreziei. Prin invocaţie cereau ca o adunare îngerească să vegheze acel mic suflet, să-l călăuzească şi să-l protejeze, astfel încât să fie capabil să ducă la îndeplinire porunca lui Dumnezeu în timpul vieţii sale pământeşti.

În afara dormitorului, un muzician cânta la o liră şi intona melodii grave, pe care cuplul le putea auzi în timpul unirii lor. Cântecele erau menite să invoce prezenţa angelică prin sunet, stimulând în acelaşi timp un alt simţ în manieră divină. Într-un colţ al camerei fusese ridicat un altar, iar pe acesta se afla cartea sfântă a adevăratelor învăţături, *Libro Rosso*. Fusese darul suprem pe care René d'Anjou îl făcuse familiei de Medici în anticiparea prinţului prorocit, care avea să vestească o renaştere a adevărului şi a iluminării. Revenirea cărţii *Libro Rosso* la Toscana semnifica recunoaşterea familiei de Medici de către familia regală franceză – incluzându-l şi pe vărul lui René, regele Ludovic al XI-lea – ca moştenitoare legitimă a puterii europene. La rândul său, Ludovic al XI-lea le acordase lui

Piero şi descendenţilor săi dreptul de a folosi pentru totdeauna emblema florii regale franceze, crinul, pe blazonul familiei de Medici, ca un dar din partea familiei spirituale a Ordinului.

Şi aşa se întâmplă că, în sunetul adorabil al muzicii angelice, în mirosul aducător de extaz al crinilor şi-n prezenţa cărţii sacre, Lucrezia de Medici concepuse un fiu, în momentul precis determinat de stele şi indicat de Magi.

În perfectă concordanţă cu reputaţia Lucreziei de a executa perfect orice sarcină care îi era dată, micul prinţ se născuse sănătos, cu un căpşor frumos conturat, acoperit cu un păr negru lucios, exact la data dorită – 1 ianuarie 1449. Părinţii îi dăduseră copilului numele sfântului care patrona bazilica familiei lor, una dintre cele mai mari surse de inspiraţie din istoria Ordinului – Sfântul Laurence. Din arhivele Ordinului se ştia în plus că Sfântul Laurence fusese conceput în mod imaculat; era unul dintre primii care purtaseră titlul de Prinţ Poet. Numele său era un indiciu important al acestei moşteniri: Laurence venea de la Laurentius, nume care făcea referire la copacul de laur. Încă din timpurile străvechi, în Grecia şi mai apoi în Roma, frunzele de laur erau folosite pentru crearea coroanelor celor mai mari poeţi ai timpurilor lor, de unde şi termenul de *poet laureat.* Marii poeţi erau încoronaţi cu frunze de laur. În felul acesta, ei erau declaraţi prinţi poeţi.

Prin urmare, acest sfânt părea a fi singurul al cărui nume era potrivit pentru un copil atât de binecuvântat. El avea să poarte un nume care invoca atât poezia, cât şi puterea, curajul în faţa oricăror condiţii vitrege şi o hotărâre de nezdruncinat de a duce la îndeplinire o misiune spre cea mai mare virtute, sub călăuzirea lui Dumnezeu. Numele acela era Lorenzo, iar copilul binecuvântat al lui Piero şi al Lucreziei de Medici avea să-l poarte în viaţa sa, o viaţă pe care nici ei nu şi-ar fi imaginat-o în ziua glorioasă în care venise pe lume.

Château des Pommes Bleues
Arques, Franţa
prezent

TAMARA WISDOM era într-o frenezie creatoare. Ca producătoare de film, avea de ales între atâtea subiecte posibile, încât nici nu ştia de unde să înceapă. Documentarul său despre lucrarea lui Maureen era un material la care lucra de câteva luni. Însă direcţiile pe care le-ar fi putut urma erau atât de numeroase, încât întâmpina dificultăţi în a se hotărî asupra uneia. Adevărata provocare avea să fie încercarea de a găsi cea mai bună metodă de prezentare a acestei poveşti lumii cinice, astfel încât toţi să înţeleagă frumuseţea şi magia din ea.

Şi, în timpul ultimelor săptămâni, în care studiase *Libro Rosso,* lui Tammy îi veni o altă idee.

Destino.

Cu siguranţă niciodată în istorie nu mai existase un subiect de documentar atât de extraordinar. Dar i-ar fi permis el să-i spună povestea? Şi în ce consta mai exact aceasta? Era oare posibil ca omul înţelept şi amabil, cu o faţă înfiorătoare acoperită de cicatrice, să fie ceea ce pretindea a fi? Sau era doar un bătrân italian nebun, cu un simţ exagerat al dramei şi al istoriei? Tocmai acest lucru ar fi făcut ca filmul lui Tammy să fie uimitor dacă ar fi reuşit să-l convingă să apară în faţa camerei pentru a-şi spune povestea, iar privitorii

puteau să decidă cât de real – sau cât de nebun – era acest Destino.

Tammy luă în mână copia tradusă a cărţii *Libro Rosso* şi citi legenda încă o dată, făcând adnotări pe parcurs.

Şi aşa se face că în ziua cea mai întunecată a sacrificiului pe cruce al Domnului nostru, în ultimul său ceas de viaţă, era chinuit de un centurion roman cunoscut ca Longinus Gaius. Acest bărbat îi servise lui Ponţiu Pilat în osândirea Domnului nostru Iisus Hristos şi se complăcuse să-i provoace suferinţă Fiului lui Dumnezeu. De parcă crima nu era suficientă pentru un om, acelaşi centurion îl străpunse într-o parte pe Domnul nostru cu lancea sa ucigaşă, în ceasul morţii Sale.

Cerul se întunecase în momentul trecerii Sale în lumea de dincolo şi se spune că în acel moment Tatăl din ceruri i se adresase centurionului astfel:

„Longinus Gaius, ne-ai rănit nespus de mult pe mine şi pe toţi oamenii de bună-credinţă prin faptele tale infame din această zi. Pedeapsa ta va fi una de osândă eternă, dar va fi o osândă pe pământ. Vei rătăci pe pământ fără să mori, astfel încât, în fiecare noapte când te vei aşeza să dormi, visele să-ţi fie bântuite de ororile acţiunilor tale şi de durerea pe care acestea au provocat-o. Să ştii că vei fi supus acestei torturi până la sfârşitul zilelor sau până când vei face o penitenţă adecvată în numele fiului meu Iisus Hristos, pentru a-ţi mântui sufletul pângărit.

Longinus era orb în faţa adevărului în acel moment al vieţii sale, fiind un om de o cruzime sadică, dincolo de orice izbăvire, sau cel puţin aşa părea. Dar aşa s-a făcut că a înnebunit după pronunţarea sentinţei sale eterne de a rătăci într-un iad pământesc. Prin urmare, s-a dus s-o caute pe Doamna Noastră Magdalena în Gaul, ca să-i ceară iertare pentru fărădelegile sale. În nemăsurata ei bunătate şi compasiune, ea l-a iertat şi l-a instruit în învăţăturile Căii, la fel cum ar fi făcut cu orice adept nou şi fără cumpănire.

Nu se ştie ce s-a ales de Longinus Gaius. El a dispărut din scrierile de la Roma şi din cele ale primilor adepţi. Nu se ştie dacă s-a căit vreodată cu adevărat şi a fost scutit de pedeapsă de un Dumnezeu drept sau dacă rătăceşte încă pe pământ, pierdut în damnaţiunea sa eternă.

LEGENDA LUI LONGINUS GAIUS,
PĂSTRATĂ ÎN LIBRO ROSSO

Era o legendă uluitoare, devenită şi mai spectaculoasă prin faptul că bătrânul numit Destino pretindea a fi Longinus, un martor în viaţă al istoriei lumii pentru ultimele două mii de ani. Deşi susţinea că Maria Magdalena îl iertase, numai iertarea lui Dumnezeu l-ar fi eliberat de teribilul său blestem. El devenise Maestru al Ordinului Sfântului Mormânt în ziua în care îi jurase Mariei Magdalena că-şi va devota viaţa eternă învăţăturilor Căii Iubirii. Aceasta era penitenţa sa şi avea să şi-o ispăşească pentru două mii de ani. Destino vorbea despre instruirea Matildei de Canossa, care trăise în urmă cu o mie de ani, de parcă-i fusese studentă cu un an înainte. Şi vorbea adesea despre binecuvântata lor Magdalena pe un ton de reverenţă tainică.

Tammy se întreba neîncetat: era Destino, după cum pretindea, sufletul etern care-l străpunsese pe Iisus răstignit cu lancea sa şi care fusese blestemat de Dumnezeu să rătăcească pe pământ? Ori era un nebun înzestrat cu darul povestirii? Partea frumoasă a poveştii era că în sufletul ei se dădea o adevărată luptă. În anumite momente, era absolut convinsă că el era într-adevăr ceea ce pretindea a fi, apoi ceva din purtarea sa o făcea să

creadă contrariul.

Ca şi centurionul roman care-l osândise pe Iisus, Destino avea pe faţă o cicatrice teribilă, în zigzag. Ca parte a cercetării sale, Tammy urmărise atent de-a lungul istoriei această idee a omului cu cicatrice pe faţă. Găsise referiri la el în artă şi în literatură, referiri care cu siguranţă erau interesante, dacă nu edificatoare. Desigur, existau explicaţii mai plauzibile decât nemurirea: cicatricele de pe chipurile acestor oameni care trăiseră în epoci diferite erau o coincidenţă sau exista probabil un fel de cult ori vreun motiv ritualic pentru care bărbaţii care-şi spuneau Maeştri ai Ordinului să îşi aplice o astfel de cicatrice.

Tammy simţise că ar fi fost de datoria ei, în calitatea sa de producătoare de film, să adopte o poziţie neutră – să prezinte pur şi simplu ceea ce Destino pretindea a fi şi să le îngăduie privitorilor să hotărască singuri. Cu cât se gândea mai mult la posibilităţi, cu atât devenea mai entuziasmată. Iar acum Destino o ruga să vină la Florenţa. Îi promisese că-i va dezvălui cele mai profunde secrete ale Renaşterii şi poveştile tainice din spatele celor mai mari lucrări de artă din istoria omenirii, dovedind o dată pentru totdeauna că era exact ceea ce pretindea a fi.

Lăsă din mână exemplarul ei de *Libro Rosso* şi luă o cărţulie academică britanică obscură din secolul al XIX-lea despre Botticelli, pe care o găsise într-o cutie din vasta bibliotecă a castelului. Niciun artist nu o emoţiona ca Sandro Botticelli. O copie enormă a capodoperei sale cunoscute drept *Primavera* atârna la intrarea castelului lui Bérenger. Această *Alegorie a Primăverii,* stăpânită de spiritul renaşterii şi de celebrarea vieţii, o inspirase întotdeauna. Marea zeiţă a iubirii, Venus, înveşmântată în roşu şi binecuvântând lumea, stătea în mijlocul unei grădini luxuriante, unde cele trei Graţii dansau lângă figura lui Mercur. Flora, zeiţa primăverii, arunca flori în jurul ei, în timp ce nimfa Chloris era urmărită de vântul denumit Zefir. Cupidon fâlfâia în partea superioară a tabloului, pregătindu-se să tragă cu arcul într-una dintre Graţiile inocente.

Ea începu să citească despre tablou:

> *Istoricii de artă se contrazic amarnic în legătură cu semnificaţia capodoperei fundamentale a lui Botticelli, care nu se numea Primavera în timpul Renaşterii. Este posibil să nu fi primit acest nume până-n secolul al XVIII-lea, de când datează cu el, deşi prima utilizare a titlului este incertă. Există probabil mai multe teorii despre originile şi intenţiile sale decât există cu privire la orice altă operă a artei renascentiste. Primavera este o enigmă, care îl provoacă pe fiecare privitor să-i afle înţelesul pe baza concluziilor individuale. Deoarece Botticelli nu ne-a lăsat notiţe cu privire la inspiraţia sa, Primavera va rămâne unul dintre cele mai mari mistere nerezolvate ale artei lumii.*

Tammy se pregătea să răsfoiască restul capitolului, când o frază neaşteptată îi atrase din nou atenţia:

> *Renumitul umanist al Renaşterii, Giovanni Pico della Mirandola, spunea: „Oricine înţelege cu profunzime şi înţelepciune motivul separării lui Venus de cele trei Graţii, atunci când îl studiază pe Botticelli, va găsi calea potrivită de a-şi expune înţelegerea cu privire la acest tablou de neegalat, cunoscut nouă drept* Le Temps Revient”.

Le Temps Revient. Tammy sări în sus entuziasmată şi alergă prin castel în căutarea lui

Roland şi a lui Bérenger. Faptul că Botticelli îşi numise capodopera *Timpul se întoarce,* potrivit unui contemporan al său din Renaştere, ar fi putut fi detaliul cel mai important şi cel mai pierdut din vedere din istoria artei renascentiste.

Bérenger Sinclair luă în mână relicvariul micuţ, pipăindu-i cu degetele lanţul. Îl captivase încă din ziua în care Destino i-l dăruise. La început, fusese sceptic, ştiind că existau atât de multe suveniruri care pretindeau a fi bucăţi din Adevărata Cruce.

Acestui medalion micuţ, Destino îi alăturase o inscripţie:

> *Acesta i-a aparţinut odinioară unui alt Prinţ Poet, cel mai mare Prinţ care a trăit vreodată. Ţi se cere să-i porţi mantia. Fă-o cu eleganţă şi Dumnezeu te va răsplăti întocmai după cum promite profeţia.*

Bérenger era destul de sigur că cel mai mare Prinţ Poet la care se făcea referire era nimeni altul decât Lorenzo de Medici, părintele Renaşterii. Bérenger se simţea un pic ruşinat pentru că nu ştia despre Lorenzo cât ar fi trebuit, deşi era foarte dornic să afle de la Destino. Şi totuşi, îl studiase pe omul venerat de ereticii francezi ca fiind marele lor Prinţ Poet, moştenitorul renascentist al dinastiei de Anjou, cunoscut ca regele René cel Bun. Bérenger, a cărui zi de naştere era de sărbătoarea Bobotezei, fusese crescut pentru a înţelege că familia din care se trăgea se aştepta ca el să moştenească titlul acordat de profeţia antică. În timp ce fratele lui Bérenger, Alexander Sinclair, rămăsese în Scoţia pentru a învăţa să facă afaceri cu petrol, el fusese trimis în Franţa de la o vârstă fragedă, pentru a trăi cu bunicul său în aşteptarea unui destin diferit. Bunicul lui Bérenger înfiinţase aici, în Languedoc, Societatea Merelor Albastre, în momentul în care cumpărase castelul. Proprietatea şi societatea erau devotate învăţăturilor eretice şi legendelor care existau în această parte a Franţei, şi în special înţelegerii faptului că Maria Magdalena adusese aici adevăratele învăţături ale lui Iisus după răstignirea Sa.

Cunoaşterea tradiţiei eretice franceze de către Bérenger era de neegalat, dar în istoria Italiei era un novice. Deşi era conştient că existaseră catari în Italia, abia după ce Maureen descoperise viaţa uluitoare a Matildei din Toscana ajunsese să înţeleagă cât de multe învăţături secrete proveniseră din acea regiune a Italiei şi rămăseseră încă acolo.

Iar acum Destino insista ca ei să vină cu toţii la Florenţa, ca să-i înveţe istoria Ordinului legată de acel loc şi de perioada lui Lorenzo. Şi precizase că timpul era esenţial.

Bérenger duse medalionul în dreptul buzelor şi-l sărută, în timp ce se ruga la Dumnezeu să aibă grijă de Maureen a lui câtă vreme el era plecat.

Florenţa
primăvara lui 1458

DONATELLO era din nou în dificultate.

Magnificul şi prolificul sculptor florentin, pe numele său adevărat Donato di Nicolò di Betto Bardi şi cunoscut după numele de Donatello, dobândise o faimă extraordinară în timpul vieţii sale. Nu exista artist care să-i egaleze abilitatea sau realizările nicăieri în Florenţa sau, după cum se putea demonstra, nicăieri în Italia. Numărul mare de comenzi pe

care le primea erau un tribut adus geniului său; în ciuda abilităţii sale supranaturale însă, Donatello era renumit pentru faptul că era un om temperamental, cu care era aproape imposibil să lucrezi. Cosimo de Medici îl susţinea şi-l ocrotea pe Donatello şi, spre interesul general al păcii în Republica Florenţa, îi avertizase pe toţi potenţialii patroni în legătură cu temperamentul extrem al artistului. Cosimo de Medici era adesea chemat să medieze între sculptorul său favorit şi ultimul patron care fusese jignit de una dintre răbufnirile lui Donatello. Sau şi mai rău.

Cosimo îi povestea tânărului Lorenzo cea mai recentă escapadă a lui Donatello, iar acesta asculta cu ochii mari, total amuzat de legendele auzite despre artist. Cele mai importante lecţii de guvernare ale lui Lorenzo erau învăţate în momente ca acestea, din înţelepciunea bunicului său.

— Ştii, Lorenzo, cu cât artistul este mai dăruit şi mai aproape de Dumnezeu, cu atât mai greu este pentru el să trăiască pe pământ. Tocmai de aceea trebuie să-ţi protejezi artiştii împotriva filistinilor care i-ar exploata. Florentinii înstăriţi vor ca Donatello să sculpteze pentru ei, fiindcă faptul de a avea unul dintre originalele sale în palatul lor le conferă prestigiu. Este sub valoarea lui să accepte comenzi provenite din vanitate şi totuşi este necesar ca el să facă acest lucru pentru a nu-i jigni pe membrii duşmănoşi ai familiilor influente. Dar astfel de oameni nu înţeleg ce reprezintă aceşti artişti şi de ce există. Tu şi cu mine înţelegem. Aceşti artişti sunt armata noastră specială, îngerii noştri capabili să transpună cele mai pure învăţături ale divinului în opera lor. Ei sunt preoţii şi scribii Ordinului nostru, furnizând noi şi noi variante ale celei mai vechi şi mai importante evanghelii. Evanghelia *noastră.* Aşa că, atunci când sunt atacaţi de cei care nu au urechi să audă sau ochi să vadă, este misiunea noastră să-i apărăm şi să-i protejăm.

— Este adevărat că Donatello a azvârlit unul dintre busturile pe care le realizase peste balconul palatului Signoriei?

Cosimo râse.

— Da, da. A făcut-o chiar săptămâna trecută, iar acesta este unul dintre motivele pentru care se află acum într-o aşa mare încurcătură. I-a speriat de moarte pe cetăţenii aflaţi jos în piaţă când bustul s-a spart într-un milion de bucăţi! Mi-ar fi plăcut să fiu acolo să văd!

Lorenzo râse, dar mintea sa de nouă ani îi punea mereu întrebări. Nu era suficient să înţeleagă că Donatello era capabil de un asemenea umor zgomotos; el voia să înţeleagă totodată ce anume îl motiva să se comporte astfel. Încă din primele sale zile, Lorenzo fusese extrem de fascinat de comportamentul uman şi se străduise să-l înţeleagă. Cu siguranţă studiul unui caracter ca cel al lui Donatello ar fi fost un instrument de învăţătură grozav.

— De ce a făcut-o, bunicule?

— Patronul era un fanfaron prost şi un calic, explică Cosimo. Mai întâi, a insistat ca Donatello să aducă bustul la Signorie şi să-l care sus pe scări. Apoi, după dezvăluirea cu succes a bustului, când toată lumea a fost de acord că era deja o altă capodoperă sculptată, idiotul l-a tras pe Doni al nostru deoparte şi s-a plâns că lucrarea are defecte! Acum, gândeşte-te, nu erau defecte şi toată lumea ştia că nu erau. Idiotul a crezut că, dacă l-ar fi putut convinge pe Donatello că lucrarea sa era imperfectă, ar fi putut să nu-i mai plătească restul de bani. Pe scurt, voia să înşele un artist privându-l de suma pe care acesta o merita din plin.

— Dar este un lucru teribil!

Lorenzo era scandalizat.

— Nu numai că este teribil, este totodată un furt, deloc diferit de jaful la drumul mare. Nu poţi lua ceea ce-i aparţine de drept unui om. Iar aceasta este viitoarea ta lecţie ca protector al artelor, fiul meu. De artişti se profită întotdeauna – ei sunt înşelaţi de cei care nu înţeleg cât din inima, din sufletul şi din esenţa lor se regăseşte într-o operă de artă. Toată arta este nepreţuită, Lorenzo, iar noi o diminuăm de fiecare dată când îi aplicăm o valoare monetară. Dar aceasta este lumea în care trăim şi de aceea trebuie să fim nişte patroni exemplari. Dacă Dante ar fi trăit acum, cred că ar fi creat un nivel special al infernului pentru cei care-i înşală pe artişti.

Cosimo vedea cum mintea ageră a lui Lorenzo înregistrează totul. Nimic nu-i scăpa copilului.

— Şi astfel Donatello a simulat că vrea să vadă sculptura la lumină, pentru a inspecta defectele pe care omul pretindea că le descoperise.

Cosimo se opri pentru un moment, râzând de ceea ce ştia că va urma.

— Bustul a fost adus în balcon spre a fi inspectat, iar Donatello l-a mutat spre margine, pretinzând că acolo era lumina mai bună… apoi l-a azvârlit peste balustradă şi l-a privit sfărâmându-se! S-a întors după aceea spre omul nenorocit şi i-a zis: „Mai degrabă mi-aş vedea opera în milioane de bucăţi decât în mâinile unui porc nerecunoscător ca tine".

Lorenzo se apropie de Cosimo, râzând de insulta lui Donatello la adresa acelui om odios, care încercase să-l înşele.

— Desigur, omul îşi vrea acum banii înapoi, pe care eu, bineînţeles, i-i voi da pentru a-l proteja pe Donatello şi pentru a-l ţine departe de vreo celulă din Bargello. Dar el îşi face repede duşmani, iar după ce îi vom lua astăzi apărarea în consiliu, îi vom face o vizită şi-i vom cere să se comporte cum se cuvine, înainte să aducă în pragul falimentului banca de Medici din cauza plăţilor care trebuie restituite!

Lorenzo porni la plimbare spre Palazzo Vecchio împreună cu bunicul său, care continua să-i povestească aventurile lui Donatello şi motivul pentru care această misiune deosebită de astăzi era atât de importantă. Mai mulţi patroni furioşi din cauza lui Donatello se uniseră pentru a depune o plângere împotriva lui, iar acum avea nevoie de intervenţie diplomatică.

— Nu înţeleg de ce anume îl acuză, bunicule!

Cosimo îşi pregăti cu grijă explicaţia. El insistase ca Lorenzo, deşi foarte tânăr, să-l însoţească în acea zi, pentru a conştientiza importanţa adevărului, chiar şi-atunci când acesta deranjează. Poate mai ales atunci când deranjează. Acest caz era delicat pentru cineva atât de tânăr şi totuşi, ca întotdeauna, Lorenzo era capabil să înţeleagă lucrurile mult mai bine decât un copil obişnuit.

— După cum ai observat sau poate nu, Donatello îi apreciază foarte mult pe tinerii frumoşi. Ei îl inspiră. La fel de inspirat a fost atunci când l-a creat pe magnificul nostru *David*.

Lorenzo încuviinţă. Sculptura din bronz a lui David realizată de Donatello era piesa de rezistenţă din curtea din Via Larga a familiei de Medici. Cu toţii erau de acord că era o capodoperă, o sculptură de o frumuseţe extraordinară şi deosebit de cutezătoare, prima figură nudă sculptată în întregime din Antichitate încoace.

— Ei bine, în Signorie există oameni obtuzi şi duşmănoşi, care nu-l apreciază pe *David* al nostru sau poate nu apreciază faptul că pe Donatello îl inspiră şi bărbaţii. Ţine minte, băiatul meu, motivul pentru care l-am ales pe David ca personaj central se datorează

faptului că el este păstorul pur, care-i înfrânge pe cei corupţi şi puternici cu orice preţ. Şi asta e ceea ce trebuie să facem noi astăzi. Să-l apărăm pe cel pur împotriva celor care şi-ar folosi puterea pentru a-l înfrânge.

Cosimo, renumit în Florenţa pentru temperamentul său echilibrat, era foarte îndrăgit de oamenii obişnuiţi şi de nobilime deopotrivă. Majoritatea membrilor de bază din Signorie erau copleşiţi de influenţa şi de strălucirea sa. Şi astfel, în timp ce părea să fie răbdător cu privire la ordinea procedurilor din camera consiliului, începu să deţină repede controlul camerei şi să-i atragă spre problema pe care voia să le-o prezinte. Lorenzo privea plin de veneraţie fiecare mişcare a bunicului său, iar în minte i se întipărea fiecare moment al acelei zile.

Bărbaţii cu plângeri împotriva lui Donatello îşi spuseră fiecare oful împotriva sculptorului, care – bineînţeles – nu se afla acolo. Această absenţă era o altă idee sclipitoare de-a lui Cosimo, care ştia că prezenţa lui Donatello în camera consiliului ar fi fost dezastruoasă. Cosimo tăcu iritat ascultându-i pe acuzatori. Fiecare sugeră că „imoralitatea” lui Donatello era o influenţă negativă asupra Republicii Florenţa şi că el îşi etala homosexualitatea într-un asemenea chip, încât îi încuraja şi pe alţii să devină sodomiţi. Ei ştiau că, acuzându-l pe artist pe un temei care ţinea de moralitate, i-ar fi atras cea mai aspră condamnare.

Apoi Cosimo se ridică şi se adresă Signoriei. Membrii acesteia se aşteptau să audă un discurs măsurat şi inteligent. Dar, în acea zi, Cosimo de Medici îi ului pe toţi cei din consiliu. El trebuia să scoată în evidenţă o idee – pentru Florenţa şi pentru nepotul său, care avea să conducă într-o bună zi în locul lui – şi nu fu deloc cumpătat în apărarea lui Donatello.

— Cum îndrăzniţi? răcni bătrânul de Medici în timp ce lovea cu mâna masa grea din faţa sa. Cum îndrăzniţi – oricare dintre voi – să vă arogaţi dreptul de a vă crede experţi cu privire la cine poate fi iubit sau nu de către un om?! Cum îndrăzniţi să fiţi atât de obraznici încât să afirmaţi ce poate şi ce nu să constituie sursa de inspiraţie în artă a unui om?!

În cameră se lăsă o linişte mormântală când Cosimo îşi coborî glasul. Începu să-i arate cu degetul pe diferiţi indivizi din cameră.

— Tu, Poggio. Şi tu, Francesco. Amândoi aţi luat cina în casă la mine şi aţi admirat sculptura lui David care împodobeşte centrul logiei. Spuneţi-mi, care a fost reacţia voastră în faţa acelei opere de artă?

Primul, Poggio Bracciolini, era un aliat pe care Cosimo îl adusese în Signorie în acea zi. Poggio era un umanist devotat şi un patron al artelor şi, deloc întâmplător, un membru de referinţă al Ordinului. Răspunsul său fu exact cel scontat. Ulterior, Cosimo avea să-i explice lui Lorenzo această strategie: niciodată să nu adresezi o întrebare în public dacă nu eşti sigur dinainte că răspunsul va fi în favoarea ta.

— Sculptura este o capodoperă. Nu am mai văzut niciodată ceva atât de desăvârşit precum *David,* creat special pentru acest *palazzo,* răspunse la fix Bracciolini.

Cel de-al doilea om dădu un răspuns similar şi alţi câţiva membri ai consiliului aprobară. Florentinii, în ciuda defectelor lor, erau iubitori înfocaţi ai artei. Cosimo profită de moment şi continuă:

— Da, *David* al lui Donatello poate fi chiar principala operă de artă pe care o vedem în vremea noastră. De la Praxiteles încoace, sculptura nu a mai avut un asemenea caracter divin. Şi astfel, mă adresez vouă tuturor: cine sunteţi voi, cine sunt eu, care dintre noi poate să pună sub semnul întrebării inspiraţia acestui om? Dacă Donatello este capabil să creeze

cele mai sublime opere de artă pentru că este inspirat de dragoste, atunci acesta este un dar de la Dumnezeu pe care niciunul dintre noi nu are dreptul să-l pună la îndoială. Pe cine alege ca muză a sa nu mă priveşte, cum nu trebuie să vă privească nici pe voi. Şi cum alege să iubească acea muză cu atât mai puţin trebuie să ne privească sau să ne-ndreptăţească să-l judecăm. Iubirea este iubire. Este dăruită de Dumnezeu şi este sacră. Nimeni nu are dreptul s-o judece. Sunt de acord cu asta şi pot să afirm că-i mulţumesc lui Dumnezeu în fiecare zi pentru orice om care poate iubi atât de profund, încât să fie capabil să creeze opere de artă care sunt evident divine!

Peste discursul lui Cosimo se lăsă liniştea, căci cine putea să combată cu atâta elocvenţă ceea ce tocmai fusese invocat în acea cameră?

Donatello fu iertat, iar Lorenzo rămase cu una dintre cele mai puternice lecţii din viaţa sa şi cu o dovadă de înţelepciune care avea să-i răsune în urechi pentru tot restul vieţii.

Iubirea este iubire. Este dăruită de Dumnezeu şi este sacră. Nimeni nu are dreptul s-o judece.

Lorenzo îl însoţi apoi pe bunicul său la atelierul lui Donatello, pentru a-l anunţa că procesul se terminase cu bine. Uşa atelierului nu fu deschisă de temperamentalul artist, ci de un om calm şi prietenos, un bărbat pe care Lorenzo îl mai întâlnise şi cu alte ocazii şi pe care îl plăcuse nespus. Era Andrea del Verrocchio, un maestru sculptor şi un profesor de artă în toată regula, dar – şi mai important de atât – un membru-cheie al Ordinului şi unul dintre cei mai de încredere artişti ai lui Cosimo. Verrocchio fusese dat odinioară ca ucenic lui Donatello şi era unul dintre puţinii care rezistaseră furtunii.

— Andrea, ce surpriză minunată! Cosimo îl îmbrăţişă cu blândeţe pe bărbatul înalt. Ce-ţi veni să te întorci la acest nesuferit maestru?

— Am auzit ce-ai spus!

Vocea inconfundabilă a lui Donatello răsună din camera alăturată.

— Trebuia să auzi, strigă Cosimo. Şi eşti bun să ne spui dacă intenţionezi să ne încânţi cu prezenţa ta? Am o comandă pentru tine, dar i-o pot da lui Andrea aici de faţă dacă preferi.

Puteau să audă agitaţia şi gălăgia din cealaltă cameră. În ciuda temperamentului său, Donatello îl venera pe Cosimo şi nu l-ar fi lăsat niciodată să aştepte prea mult.

Verrocchio se întoarse pentru a chema un tânăr, un adolescent care fărâmiţa pigmenţi în cameră. Tânărul era frumos: acoperit cu bucle aurii şi cu ochi adânci de chihlimbar, avea înfăţişarea unui leu tânăr. El veni, se înclină graţios, recunoscând imediat că se află în prezenţa unor oameni demni de toată stima, apoi se uită la mâinile sale şi spuse scuzându-se:

— Vermillon. Se ia, aşa că nu îndrăznesc să ating pe nimeni.

Verrocchio făcu prezentările:

— Cosimo şi Lorenzo de Medici, vi-l prezint pe Alessandro di Mariano Filipepi. Noi îi spunem Sandro. Veţi mai auzi de el foarte curând, întrucât pot spune cu siguranţă că n-am mai văzut probabil niciodată un asemenea talent natural la un novice.

Sandro, foarte conştient de talentul său şi totuşi hotărât să pară umil, făcu o grimasă înspre Lorenzo şi ridică din umeri. Era un gest timid şi totuşi ciudat de încrezător pentru cineva atât de tânăr. Lorenzo râse, plăcându-l imediat, şi-i ceru lui Sandro să-i arate cum se prepară pigmentul vermillon. Lorenzo se mânji de vopsea, privindu-i în extaz pe toţi marii

artişti care făceau parte din gospodăria de Medici, protejaţi de Cosimo şi de Piero deopotrivă. Fusese fascinat întotdeauna de pisarea mineralelor şi de mixtura elaborată care intra în crearea tabloului şi era entuziasmat de posibilitatea de a-şi murdări el însuşi mâinile un pic.

Cosimo ridică o sprânceană întrebătoare în direcţia lui Sandro, în timp ce băieţii se îndepărtau. Verrocchio răspunse cu vocea scăzută:

— Este extraordinar. N-am mai văzut pe nimeni ca el. Nu e vorba doar de talentul său, ci şi de capacitatea sa de înţelegere. Este natural.

— Angelic?

Verrocchio încuviinţă.

— S-ar putea ca el să fie fiinţa angelică pe care am aşteptat-o. Abilităţile sale sunt ieşite din comun. Supranaturale. Voi lucra cu el în prealabil, dar – dacă lucrurile decurg cum cred eu – va avea nevoie de o instruire la un nivel mai înalt. Este vrednic de Maestru, aş zice eu.

Cosimo se uită spre locul în care cei doi băieţi se jucau cu pigmentul – Lorenzo sfărâma şi pisa vesel mortarul cu pistilul, în timp ce Sandro îi indica tehnica. Era o aură în jurul celor doi, un simţ al sorţii plutind în aer, care nu se pierdea nici pe deasupra lui Cosimo sau a lui Andrea. Aceşti băieţi erau destinaţi să fie prieteni. Într-adevăr, părea că deja sunt.

— Dacă băiatul este ceea ce spui, ar trebui să-l mut în *palazzo* şi să-l cresc ca pe un de Medici.

Conversaţia fu întreruptă de intrarea sonoră şi dramatică a lui Donatello.

— Ah, patronul meu, salvatorul meu! Spune-mi că ai venit să-mi aduci veşti despre exonerarea săracului, umilului tău artist, faţă de filistinii florentini.

Cosimo răspunse:

— Nu eşti nici sărac, datorită mie, şi nici umil, datorită talentului tău. Dar ceea ce ai tu este libertatea. Da, ai fost exonerat şi vei trăi să mai sculptezi.

Donatello îl îmbrăţişă pe Cosimo.

— Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc! Nu a existat niciodată vreun patron mai blând şi mai îndrăgit decât mărinimosul meu de Medici!

— Eşti binevenit, Doni! Dar acum cred că trebuie să ne înţelegem să nu mai iei comenzi venite din vanitate, căci nu sunt spre folosul nimănui. Mai mult, am decis să-ţi monopolizez timpul cu o comandă de-a mea. Vreau să creezi o sculptură a Doamnei Noastre, Regina Compasiunii.

— Maria Magdalena?

— Da. În mărime naturală. Va fi un dar pentru Maestru din partea noastră, a tuturor.

Donatello încuviinţă.

— Şi care sunt cerinţele?

— Nu ai niciuna de la mine – trebuie numai să-ţi foloseşti inima în timp ce o sculptezi şi să-ţi reverşi în capodoperă toată iubirea pentru Doamna Noastră. Nu-mi pasă ce procedeu foloseşti şi-ţi voi lăsa ţie toate deciziile artistice. Numai s-o faci magnifică şi memorabilă, un adevărat simbol al Ordinului şi al învăţăturilor pe care le susţinem noi. Şi, bineînţeles, îţi voi plăti în avans, ca să nu fii tentat să iei alte comenzi care-ţi vor distrage atenţia şi care vor duce la un anumit dezastru. Aceasta să ne fie înţelegerea, Doni!

Artistul îl îmbrăţişă din nou pe Cosimo.

— Da, scumpul meu patron! O voi sculpta pe Doamna Noastră aşa cum n-a mai fost văzută vreodată. Lasă totul în seama mea!

Donatello îşi petrecuse cea mai mare parte a anului sculptând-o pe Maria Magdalena. Se hotărâse să o facă din lemn, o provocare remarcabilă pentru o creaţie în mărime naturală. Alesese plopul alb pentru flexibilitatea sa, iar găsirea unei bucăţi de lemn suficient de mari pentru a-i îndeplini viziunea fusese o sarcină care îi luase câteva luni bune.

Sculptase într-o absolută singurătate şi taină. Nimeni – nici măcar asistentul său cel mai apropiat – nu avea voie să intre în camera în care cioplea şi sculpta figura Mariei Magdalena. Când Cosimo îl întrebă în ce stadiu se află, Donatello zâmbi doar, cu o sclipire îndepărtată în privire.

— O să vezi, îi răspunse el simplu.

Sosi ziua dezvăluirii, iar Cosimo puse să fie mutată sculptura, la îndemnul lui Donatello, în vila din Careggi, pentru o întâlnire a Ordinului. În seara aceea avea să fie prezent şi Maestrul, iar creaţia urma să le fie înfăţişată lui şi celorlalţi. Donatello era zăpăcit de entuziasm şi-n acelaşi timp uşor temător. Deşi era renumit pentru încrederea enormă în propriul talent, lucru mai mult decât justificat, această comandă fusese neîndoielnic cea mai mare provocare a vieţii sale artistice. Îşi pusese sufletul şi inima în această lucrare şi, ca toţi artiştii Ordinului, folosise tehnica numită „fuziune”, pentru a-şi transfera sentimentele în operă. Dacă trecerea era făcută aşa cum ar fi trebuit, efectul mergea dincolo de vizual, iar arta transmitea intenţiile emoţionale şi spirituale ale artistului către privitor. Era o alchimie artistică, ceva ce putea fi obţinut doar de către maeştrii ca Donatello, care desăvârşise procesul.

Şi astfel, Mariei Magdalena i se insuflaseră tot devotamentul şi înţelegerea pe care artistul le nutrea pentru ea. El ştia că, dacă ar fi existat această posibilitate, ea şi-ar fi transmis esenţa către privitori. Dar, mai întâi de toate, ei ar fi trebuit să treacă peste ceea ce vedeau cu ochii, căci Magdalena sa era diferită de orice fusese creat înainte.

Donatello nu intenţionase să o înfăţişeze în acest mod. Dar ea insistase. O putuse simţi de fiecare dată când mâinile sale atingeau lemnul; aproape că strigase la el cum voia să arate. Iar el depusese un jurământ, ca fiecare artist de până atunci din rândul Ordinului, începând cu Nicodemus însuşi, de a proteja moştenirea Madonnei Magdalena mai presus de orice. El făcuse întocmai, creând arta pur expresivă, ascultând exact ceea ce ea îi cerea în timp ce o sculpta.

Adunarea începu cu o binecuvântare rostită de maestrul Fra Francesco, urmată de rugăciunea Ordinului Sfântului Mormânt:

Îl dăm slavă lui Dumnezeu, rugându-ne să vină vremea
în care aceste învăţături să fie primite
cu bucurie de toţi oamenii
şi să nu mai existe martiri.

După rugăciune Cosimo ţinuse un scurt discurs, dedicând acea nouă operă de artă lui Fra Francesco şi elogiindu-l în acelaşi timp pe Donatello pentru devotamentul şi geniul său.

Donatello începuse să se teamă, căci în marea sală de recepţii din Careggi se făcuse o linişte absolută. Sculptura urma să fie dezvăluită. Dacă membrii Ordinului care veniseră la întâlnire se aşteptau s-o vadă pe Regina Compasiunii înfăţişată în toată frumuseţea ei

luminoasă, aveau să fie pe deplin dezamăgiţi şi mai mult decât şocaţi.

În sculptura lui Donatello, Maria Magdalena era de-a dreptul jalnică.

Corpul ei era sfrijit şi gol sub o masă de păr, care o acoperea în cea mai mare parte şi care-i atârna până la picioare. Era extraordinar că până şi în lemn şi fără niciun fel de vopsea, artistul redase perfect faptul că Magdalena era nespălată şi cu părul încâlcit. Ochii ei priveau în gol disperaţi şi aproape că n-avea dinţi.

— Arată ca o cerşetoare! şopti o voce de femeie.

— Este o blasfemie la adresa Ordinului! şopti destul de tare o voce de bărbat.

Maestrul Ordinului Sfântului Mormânt se ridică de pe scaun şi se apropie de sculptură. Îşi trecu uşor degetele peste părul sculptat într-un mod atât de complicat al acelei teribile, tragice sculpturi. După ce o contemplă îndelung, se întoarse spre Donatello.

— Este perfectă. Este artă. Îţi mulţumesc, fiule, pentru această binecuvântare de neegalat pe care ne-ai oferit-o tuturor.

Donatello începu să plângă în faţa dragostei Maestrului. Presiunile din ultimul an, nevoia de a-şi desăvârşi sculptura cântăriseră greu asupra spiritului său. Ştia că exista o şansă îngrozitoare ca statuia lui să fie greşit înţeleasă, iar comentariile şoptite la început îl făceau să se teamă că într-adevăr aşa fusese.

Copilul prezent printre ei îi sări în cele din urmă în apărare. Folosindu-şi inteligenţa remarcabilă şi sensibilitatea spiritului, Lorenzo de Medici, în vârstă de doar nouă ani, interpretă arta pentru cei care nu aveau ochi s-o vadă. Se mişcă înspre sculptură, parcă fascinat, şi rămase înaintea ei, aplecându-şi un pic capul în timp ce o privea pe Maria Magdalena, căreia îi era profund devotat. Ordinul reunit îl privea pe Lorenzo într-o linişte absolută. El era Prinţul lor Poet, iar interpretarea lui ar fi fost extrem de importantă.

Donatello, aflându-se cel mai aproape de sculptură, îi şopti lui Lorenzo:

— O auzi, nu-i aşa?

Lorenzo încuviinţă, neluându-şi ochii nicio clipă de la sculptură. Se plimbă în jurul ei, privind-o din fiecare unghi, părând să asculte în acelaşi timp vocea unei fantome pe care nimeni altcineva din cameră n-o mai auzea. Se opri în sfârşit şi se întoarse să înfrunte adunarea. O singură lacrimă îi aluneca pe obraz.

— Spune-ne ce vezi şi ce auzi, Lorenzo!

Era vocea Maestrului, caldă şi încurajatoare.

Lorenzo îşi drese glasul, nedorind să plângă în faţa Ordinului reunit. Începu şovăitor, apoi vocea îi redeveni fermă, continuând ce avea de spus:

— Este… prezentată aici aşa cum a cerut să fie. Pentru că ea este într-adevăr astfel. Nu cum mi se pare mie sau vouă. Pentru noi, ea este cea mai frumoasă femeie care a trăit vreodată; este regina noastră. Dar lumea nu o vede aşa. Nu aşa şi-ar dori Biserica să fie percepută de către lume. Ei aruncă în ea cuvinte jignitoare, spun minciuni despre ceea ce a fost. I-au luat viaţa, iubirea, copiii. Au transformat-o într-o păcătoasă. Au luat această femeie care ne-ar salva pe toţi prin curajul, înţelepciunea şi dragostea ei şi au transformat-o într-o cerşetoare. Magdalena pe care Donatello a sculptat-o aici este jalnică fiindcă a fost transformată astfel de cei care nu au ochi de văzut şi urechi de auzit. Este de datoria noastră să schimbăm asta şi s-o readucem pe tronul ei de Regină a Raiului. Iar pentru a face asta, trebuie să ne amintim cum o văd alţii şi nu cum o vedem noi.

Glasul lui Lorenzo era acum înăbuşit de începuturile unui suspin, căci devotamentul pe care îl simţea era copleşitor. Toate privirile erau încă fixate asupra lui, în timp ce rostea

ultima propoziţie, consolidând ceea ce majoritatea celor care aşteptau deja ştiau: Lorenzo de Medici devenea un prinţ mai remarcabil decât şi-ar fi putut imagina oricare dintre ei.

— Eu cred… Lorenzo îşi reţinu lacrimile şi privi spre Donatello. Cred că este cel mai frumos obiect de artă pe care l-am văzut vreodată.

Şi, pentru a marca momentul, Donatello căzu în genunchi şi suspină uşurat. „Fuziunea” funcţionase. Arta lui fusese înţeleasă. Mai mult decât orice, mesajul *ei* fusese transmis.

Sediul Frăţiei Magilor
Florenţa
6 ianuarie 1459

— Cum arăt, mamă?

Lucrezia de Medici se uită la fiul ei, care tocmai îşi sărbătorise cea de-a zecea zi de naştere, şi se abţinu să nu plângă. Erau lacrimi de bucurie şi de mândrie, care o copleşeau în timp ce îi îndrepta haina brodată cu aur, astfel încât să vină perfect peste pantalonii băiatului ei care creştea. Întotdeauna avea să creadă că fiul ei cel mare era absolut perfect, în ciuda faptului că moştenise nasul turtit de Tornabuoni şi infama călcătură inversă a dinţilor de la familia de Medici. Deşi Lorenzo nu era un copil cu o frumuseţe tradiţională, avea o anumită aură care era de necontestat. În plus, era extraordinar de politicos şi extrem de responsabil pentru vârsta sa.

Şi tocmai acest simţ al responsabilităţii îl măcina în timp ce se agita în costumul său sofisticat din mătase şi damasc, pe care avea să-l poarte la parada din acea zi a Magilor. Era sărbătoarea Epifaniei, ziua în care cei trei regi veniseră să-l venereze pe copilul Iisus în iesle. În fiecare an, în Florenţa, acest eveniment binecuvântat era reînnoit de Frăţia Magilor cu o procesiune magnifică pe străzile oraşului, urmată de un festival. Celebrarea avea să fie în acel an mai grandioasă ca niciodată, mai elaborată şi mult mai extravagantă: Cosimo ceruse astfel şi supraveghease totul în cele mai mici detalii. Deoarece membrii familiei de Medici erau fondatorii şi liderii acestei frăţii, Lorenzo urma să joace în ziua aceea rolul regelui de aur cel tânăr, cunoscut drept Gaspar. El îşi luase sarcina foarte în serios, ştiind că pe umerii săi supli atârna o greutate. Nu era doar un rol de jucat într-o paradă; el ştia acest lucru şi o ştiau şi oamenii din Florenţa. Nu, aceasta era de fapt petrecerea ieşirii în lume a lui Lorenzo, anunţul către lume al familiei de Medici cum că Lorenzo se pregătea să poarte mantia solemnă a Prinţului Poet. Coroana pe care o purta astăzi îi atârna foarte greu pe cap. Fără îndoială că avea să-i lase semne pe piele în următoarele zile.

În Toscana, frăţiile deveniseră o parte integrantă a societăţii, inima spirituală a oraşelor. În unele dintre oraşele importante – în frunte cu Florenţa –, frăţiile deveniseră forţe distincte de putere politică şi de bunăstare socială. Tipul de frăţie din care cineva făcea parte putea spune multe despre familia sa şi despre interesele şi devotamentul acesteia. Prima frăţie înfiinţată în Florenţa fusese închinată arhanghelului Rafael, iar membrii săi săvârşeau acte de caritate legate de vindecare. Alte frăţii fuseseră înfiinţate pentru a cinsti memoria unui anumit sfânt. Cele mai extreme se bazau pe penitenţă şi cereau acte de schingiuire a trupului.

Familia de Medici înfiinţase Frăţia Magilor, pentru a oferi un mijloc prin care oamenii să-şi exprime deschis şi public credinţa în ezoteric, fără să supere populaţia catolică. În ciuda

ereziilor lor secrete, fiecare lider din familia de Medici, începând cu domnia lui Carol cel Mare, fusese expert în păstrarea aparenţelor. Cosimo făcuse parte din nu mai puţin de zece frăţii şi îşi instalase recent o chilie numai pentru el la mănăstirea dominicană din San Marco. Periodic, se retrăgea acolo pentru rugăciune şi meditaţie, împreună cu fraţii. Faptul că risipise o avere, atât pentru a extinde clădirile, cât şi pentru a-l angaja pe tăcutul şi totuşi strălucitul călugăr Fra Angelico ca să picteze locul cu fresce duse până la perfecţiune, nu fusese pierdut din vedere de populaţia catolică recunoscătoare a Florenţei. În ciuda scopurilor sale publice, Cosimo de Medici era cel mai devotat dintre catolici şi era dornic să-şi dovedească devotamentul prin extraordinara sa generozitate.

Sărbătoarea Epifaniei nu trebuia însă să fie o zi solemnă sau a penitenţei. Era o zi care avea să celebreze venirea Prinţului. Cosimo făcuse donaţii generoase breslelor şi comitetelor din tot oraşul în onoarea evenimentului, dar şi în numele nepotului său. La vârsta de zece ani, Lorenzo era unul dintre cei mai generoşi donatori din Florenţa. Generozitatea sa nu era trecută cu vederea de oamenii obişnuiţi, care-l îndrăgiseră foarte repede.

Lucrezia de Medici îi mai strânse lui Lorenzo încă o dată coroana încrustată cu bijuterii şi-l sărută pe frunte înainte de a-l da în grija tatălui său, care avea să-l escorteze până la armăsarul alb, împodobit special pentru tânărul rege Gaspar. Ea oftă văzându-l plecând, cu trupul îngreunat şi stângaci din cauza mătăsurilor masive care atârnau pe el. Deşi era copilul unei profeţii divine, el rămânea tot băieţelul ei.

— Lorenzo, fiul meu! strigă ea după el. Nu uita să te distrezi!

Florenţa – oraş cunoscut pentru festivalurile sale elaborate, chiar decadente – nu mai văzuse niciodată o Sărbătoare a Epifaniei ca cea din 1459. Procesiunea Magilor înşişi era uluitoare, având-l în fruntea ei pe Cosimo, călare pe un catâr de un alb imaculat, precum bătrânul rege Melchior. Un şir de care pline de cufere cu bijuterii şi mătăsuri colorate venea în urma lui, iar o cămilă adusă din Constantinopol cu cargobotul încheia alaiul. Susţinătorii familiei de Medici, toţi membri secreţi ai Ordinului, veneau ca însoţitori ai lui Cosimo. Cel mai credincios prieten al lui Cosimo, renumitul scriitor şi umanist Poggio Bracciolini, conducea grupul. Fiul său, Jacopo Bracciolini, era de-o seamă cu Lorenzo şi astfel fusese ales să meargă la paradă alături de prinţul de Medici. Cei doi băieţi erau prieteni şi-i avuseseră profesori pe aceiaşi oameni de seamă din Florenţa. Jacopo era un copil frumos, cu părul auriu şi cu tenul deschis la culoare, cu trăsături atât de delicate, încât erau de-a dreptul fermecătoare. Având un corp suplu şi agil, Jacopo contrasta fizic cu brunetul şi robustul Lorenzo.

Jacopo făcuse nazuri atunci când fusese inclus în procesiune ca servitor al lui Lorenzo, aşa că – pentru a-i linişti egoul – i se dăduse rolul de Supraveghetor al Pisicilor. Astfel, i se permisese să meargă pe una dintre pisicile exotice africane cu picioare lungi, o pisică sălbatică nărăvaşă care arăta ca un mic leopard.

— Hei, Lorenzo, ia uite ce poate să facă pisica asta! strigă Jacopo către Lorenzo, aflat pe un uriaş armăsar alb.

Trase brusc de căpăstrul de catifea al pisicii, ataşat la o zgardă încrustată cu bijuterii. Pisica urlă, dar se ridică pentru a merge pe cele două picioare din spate. Şi chiar făcu astfel câţiva paşi. Jacopo izbucni într-un râs amestecat cu satisfacţie.

Lorenzo râse pentru a-şi domoli prietenul, dar în sinea lui era preocupat ca nu cumva

pisica să sufere vreun disconfort sau vreo umilinţă. Încercă să-i distragă atenţia lui Jacopo, arătându-i alte animale din procesiune, dar fu în zadar. Jacopo captase atenţia unui mic public cu giumbuşlucurile sale cu pisica şi era clar că adora să fie în centrul atenţiei. Începu să strige de fiecare dată când trăgea de căpăstrul bietului animal:

— Păzea! Eu sunt Stăpânul Pisicilor!

Lorenzo, mândru în şa ca un tânăr rege, nu cedă şi-l lăsă pe Jacopo în urmă să facă pe bufonul. El era steaua incontestabilă a paradei, figura care atrăgea ovaţiuni din partea poporului florentin. În momentul în care Lorenzo trecu, călare pe calul său alb şi înveşmântat ca un tânăr rege de aur, mulţimea izbucni plină de adulaţie. La început foarte serios în rolul său, Lorenzo fu atras în cele din urmă de entuziasmul şi de măreţia momentului. Zâmbi oamenilor, oamenilor săi, cu surâsul său molipsitor, pentru care într-o zi avea să devină faimos. Le făcu cu mâna florentinilor, iar ei îi răspunseră la fel, rostind binecuvântări şi aruncând cu trandafiri.

— Este magnific! strigă o femeie din mulţime, iar ceilalţi repetară după ea.

— *Magnifico! Magnifico!*

Până când procesiunea ajunse la destinaţie, la mănăstirea din San Marco, unde fusese pregătit un spectacol al Naşterii Domnului, Lorenzo avea deja locul asigurat în inima florentinilor.

El avea să fie cunoscut pentru totdeauna după numele care reprezenta atât o profeţie, cât şi un elogiu, fiind destinat să devină astfel în mod spectaculos: *Lorenzo il Magnifico*. Lorenzo Magnificul.

New York
prezent

SUNETUL unui mesaj o trezi pe Maureen Paschal devreme în dimineaţa zilei de 22 martie. Pipăi orbeşte pe măsuţa de lângă pat, până ce descoperi sursa zgomotului supărător. De fapt, nu se simţea deranjată, deşi fusese privată de somn. Fără îndoială că era unul dintre dragii săi prieteni din Europa, nerăbdător să fie primul care s-o contacteze în acea zi specială pentru ea şi care calculase greşit diferenţa de fus orar. Apăsă butonul telefonului pentru a citi mesajul. Scria:

LA MULŢI ANI! AM UN CADOU PENTRU TINE.

Maureen se aşeză pe pat. Se frecă la ochi pentru a alunga somnul şi se întrebă cine-i trimisese mesajul; nu recunoştea numărul. Mesajul fusese trimis de cineva din Europa, de pe un număr de telefon italian.

Maureen merse tiptil până în bucătăria mică, pentru a-şi face cafeaua. Cafeină mai întâi de orice; totul trebuie să aibă o ordine. Căută adormită prin dulapuri. Boabe de cafea prăjită, închise la culoare, o râşniţă şi o presă franţuzească o aşteptau la locul lor pentru a o revigora.

Maureen zâmbi în sinea ei când se gândi la asta. Ar fi putut să pună pariu că lui Bérenger nu-i lipseau niciodată două lucruri: cafeaua de calitate şi vinul bun. Avea dreptate în ambele privinţe. Cu o seară înainte aruncase o privire la colecţia mică – dar selectă – de vinuri pe care o păstra într-o cameră răcoroasă, construită în mod tradiţional în afara

sufrageriei. Deloc surprinzător, erau vinuri din diferite podgorii din Languedoc, vinuri de calitate superioară, de colecţie, care nu erau exportate în condiţii normale. Dar deţinătorul acestei colecţii speciale de vinuri nu era un client obişnuit.

Bérenger cumpărase apartamentul de pe Fifth Avenue cu ani în urmă, datorită poziţiei sale extraordinare: uşa principală a apartamentului se afla faţă-n faţă cu intrarea în Muzeul Metropolitan de Artă. Bérenger era un cunoscător de artă devotat şi făcuse o pasiune din a cumpăra proprietăţi pretutindeni în lume, în special în apropierea muzeelor renumite. Deţinea o proprietate pe Rue de Rivoli, peste drum de Luvru, şi avea un mic apartament în Madrid, după colţul dinspre Prado. Dar Bérenger avea o pasiune specială pentru Met[2]. Programul îi îngăduia rareori să mai meargă la New York, aşa că fusese bucuros să-i dea cheile de la apartamentul său de pe Fifth Avenue scumpei sale Maureen – care fusese bucuroasă în egală măsură să le primească. Cariera sa de scriitoare o aducea la New York în mod constant, iar apartamentul devenise locul perfect căruia să-i spună acasă.

Maureen deschise punga cu boabe de cafea italiană de import pe care o găsise în al doilea dulap şi inhală aroma bogată. Mirosul de cafea era suficient de puternic pentru a-i trezi simţurile şi se simţea deja în stare să gândească mai clar. Pe cine cunoştea ea în Italia care să fi ştiut că era ziua ei? Să fi fost mentorul ei spiritual, enigmaticul profesor Destino, cel care-i trimitea mesaje misterioase şi avea un comportament secretos?

Puse apă la fiert şi înşfăcă mobilul. Apăsă pe butonul de răspuns şi trimise înapoi un mesaj scurt:

ÎŢI MULŢUMESC. CINE EŞTI?

Maureen luă telecomanda televizorului şi nimeri o emisiune matinală naţională. Aceasta făcea referirile obişnuite la cultura pop şi transmitea ştirile zilnice. Îl lăsă pornit în timp ce-şi făcea cafeaua. Atenţia îi fu reţinută pentru un moment de o ştire care le făcu pe toate femeile din studio să forfotească. Supermodelul de origine nobilă Vittoria Buondelmonti avea să facă în cursul zilei un anunţ foarte aşteptat de tabloide. Regina italiană a modei era mama unui băieţel de doi ani pe care, până atunci, îl ţinuse ferit de ochii presei. Paternitatea băiatului fusese subiectul speculaţiilor încă din primele zile ale sarcinii sale, iar Vittoria îşi menţinuse hotărârea de a nu dezvălui cine era tatăl copilului ei. Ea fusese implicată într-un şir de relaţii intens mediatizate înainte de naşterea fiului ei, iar ziarele speculaseră fără încetare pe seama paternităţii copilului, prezentând fotografii cu Vittoria şi numărul mare de bărbaţi cu care luase cina: un star internaţional de fotbal, un idol al rock and rollului, un pilot de Formula 1, un miliardar grec, un magnat al petrolului, o persoană dragă din copilăria ei petrecută în Florenţa.

A doua zi, Vittoria Buondelmonti avea să dezvăluie identitatea tatălui copilului său în faţa presei internaţionale. De ce se hotărâse să facă asta acum era neclar. Dar, în timp ce Maureen butona toate canalele pentru a urmări dacă se petrece ceva mai interesant sau mai important de atât în lume, descoperi că Vittoria şi copilul ei iubit erau cea mai tare ştire din toate emisiunile matinale. Maureen apăsă plictisită butonul telecomenzii.

Uită toată drama Vittoriei legată de paternitatea copilului său, când un alt mesaj sosi pe telefon ca răspuns la întrebarea ei:

SUNT O PRIETENĂ A LUI DESTINO. ŞI A LUI BÉRENGER. NE VEDEM DISEARĂ.

— Curios, foarte curios, spuse ea cu voce tare.

În ultima perioadă, Maureen obişnuia să îl citeze deseori pe Lewis Carroll, pentru că simţea că ea însăşi căzuse în gaura iepurelui, probabil fără a se mai întoarce la realitate vreodată. Realitatea, din câte se părea, era un lucru care aparţinea trecutului. Nu era sigură că se va obişnui vreodată cu întorsăturile suprarealiste pe care le luase viaţa ei.

Călătoria începuse în urmă cu câţiva ani, când Maureen îl întâlnise pentru prima dată pe Bérenger Sinclair; el o introdusese în lumea misterioasă a ereticilor şi-a istoriei, pe care o conducea în sud-vestul Franţei din casa sa ancestrală. Viaţa ei se schimbase în momentul în care descoperise un manuscris antic într-un orăşel francez numit Arques, o evanghelie legendară scrisă de însăşi mâna Mariei Magdalena. În timp ce alţii căutaseră acest document timp de aproape două mii de ani, mulţi credeau că fusese destinul lui Maureen să-l găsească. În cadrul acestei lumi a istoriei creştine ascunse, care i se dezvăluia lui Maureen pe măsură ce se cufunda mai adânc în societăţile secrete ale Europei, funcţionau o serie de profeţii care fuseseră transmise generaţii de-a rândul. Profeţia Celei Aşteptate vorbea despre o femeie care urma să redescopere învăţăturile adevărate şi nepublicate ale lui Iisus şi pe cele ale descendenţilor Săi şi să le împărtăşească lumii întregi când avea să vină timpul.

Maureen era Cea Aşteptată.

Era o experienţă ameţitoare, electrizantă şi adesea periculoasă. Descoperirea de către Maureen a ceea ce era cunoscut acum drept Evanghelia din Arques o determinase să scrie primul ei bestseller internaţional despre moştenirea Mariei Magdalena. Manuscrisul, un document controversat, pretindea că Magdalena fusese căsătorită legal cu Iisus şi că fusese mama copiilor săi. Însă probabil cea mai importantă revelaţie pe care o conţinea nu era despre sânge sau despre căsnicie, ci mai degrabă despre o moştenire spirituală. Evanghelia din Arques a Mariei Magdalena declara că ea era succesoarea aleasă a lui Iisus, apostolul căruia El îi încredinţase cele mai sfinte învăţături ale Sale. Înainte de moartea Sa pe cruce, Iisus îi dăduse Mariei Magdalena un manuscris de-al Său, pe care el îl numise *Cartea iubirii*.

Faptul că Iisus scrisese o evanghelie cu propria-i mână era cea mai controversată revelaţie pe care Maureen o avusese vreodată. Cum era posibil să se fi păstrat o carte despre învăţăturile lui Iisus, scrisă chiar de El, şi totuşi nimeni să nu fi auzit vreodată de acest lucru? În timp ce căuta răspunsul la această întrebare, Maureen descoperise că această *Carte a iubirii* era atât de controversată, atât de zdruncinătoare, încât era absolut necesar să fie păstrată în secret de cei care o venerau – şi de cei care o dispreţuiau. Dorinţa de a afla cât mai multe despre carte o purtase prin documentele Inchiziţiei şi prin istoriile Franţei şi Italiei. Maureen descoperise că o societate secretă, numită Ordinul Sfântului Mormânt, protejase *Cartea iubirii* şi pe cei care juraseră să păstreze evanghelia pierdută a lui Iisus Hristos şi să transmită mai departe învăţăturile cuprinse în aceasta. Descoperirea întunecatului Ordin – care încă mai exista – o ajutase să afle despre existenţa Matildei de Canossa, o contesă toscană care trăise în secolul al XI-lea.

Matilda era produsul acestei moşteniri secrete. Născută în spiritul profeţiei Celei Aşteptate, la echinocţiul de primăvară, ea deţinea aceleaşi puteri ale profeţiei şi viziunii care nu-i dăduseră pace nici lui Maureen încă din copilărie. Iar Matilda fusese crescută în spiritul mesajului eretic al *Cărţii iubirii*. Ea era deţinătoarea devotată a unei versiuni a acestei evanghelii, o copie făcută în secolul I de către apostolul Filip, adusă apoi şi în Italia.

Pentru Matilda şi pentru generaţiile următoare de eretici italieni, evanghelia era cunoscută drept *Libro Rosso* – Cartea Roşie. *Libro Rosso* conţinea de asemenea o serie de profeţii transmise prin intermediul femeilor, din neam în neam, întocmai ca şi poveştile lor personale şi documentele privitoare la descendenţă. *Libro Rosso,* cu păstrarea detaliilor despre descendenţii direcţi ai lui Iisus, era neîndoielnic cea mai valoroasă carte din istoria omenirii. Matilda se aflase la un moment dat în posesia ei şi o folosise pentru a schimba lumea.

În timp ce căuta date despre Matilda, erau momente în care Maureen simţea că se identifică total cu aceasta. Ea simţea durerea şi bucuria Matildei în timp ce scria şi îi observa viaţa în cele mai mici detalii. Era cumva ca şi cum şi-ar fi scris propriile memorii, amintindu-şi momentele intime ale celor mai profunde iubiri şi ale celor mai strânse prietenii, înţelegându-i în mod direct năzuinţele şi temerile cele mai profunde. Conştiinţele şi amintirile lor se combinaseră întrucâtva şi se contopiseră pentru a deveni unice, după cum scria Maureen.

Şi nu era prima dată când o încercase acest sentiment. Maureen avusese aceeaşi experienţă palpitantă şi tulburătoare şi când scrisese despre Maria Magdalena, în prima ei carte. Vizualizarea secolului I prin ochii Mariei Magdalena aproape că o adusese în pragul nebuniei pe Maureen. Cu siguranţă nu putea pretinde ceva atât de extravagant cum că ar fi fost Maria Magdalena într-o viaţă anterioară. Nu, ceea ce simţea ea era ceva cu totul diferit, un dar al povestirii, ciudat şi totuşi magic, ce le fusese transmis femeilor dinaintea sa de mii de ani. Ea percepuse acest lucru ca pe un tip de memorie genetică, o conştiinţă colectivă ce exista în ADN-ul acestor femei cu care fusese binecuvântată să se afle în legătură, o memorie pe care o putea pătrunde. Ca atare, era exaltată într-un mod unic. Toate acestea făceau ca trecerea timpului pur şi simplu să nu mai conteze, ca şi cum toate perioadele istorice puteau fi accesate simultan, de parcă toate se întâmplau în acelaşi timp.

Era un miracol de o frumuseţe teribilă, dar şi o responsabilitate intimidantă. Nu putea blestema experienţa în sine, care părea să vină de la Dumnezeu însuşi, dar îşi petrecuse cea mai mare parte din ultimii patru ani încercând să înţeleagă totul. Maureen ezitase să discute acest lucru cu altcineva în afară de Bérenger, căci numai el înţelegea perfect tot ce se întâmpla cu ea. În acest fel descoperise că el era sufletul ei pereche, cealaltă jumătate a inimii şi a spiritului ei. Între ei exista o comunicare extraordinară, aşa că ea încă se minuna de acest lucru, pe care îl adora. Bérenger devenise refugiul ei într-o lume care nu-i putea înţelege darul şi, prin urmare, căuta să i-l distrugă.

Matilda din Canossa o obsedase pe Maureen în ultimii doi ani. Pusese stăpânire pe ea încă de când Maureen citise autobiografia controversatei contese şi continuase pe toată durata cât scrisese ultima sa carte, în onoarea acestei remarcabile femei. *Timpul se întoarce: moştenirea Cărţii iubirii* detalia aventurile şi faptele Matildei. Ziua aceea era data oficială a publicării ediţiei nord-americane şi de aceea venise Maureen la New York chiar de ziua ei. Seara urma să aibă loc o recepţie la Cloisters, departamentul medieval al Met, în onoarea lui Maureen şi a Matildei.

Domnind asupra părţii de nord a Manhattanului, cu o privelişte de neegalat asupra Hudsonului, Muzeul Cloisters putea fi considerat sora mai elegantă a Muzeului Metropolitan de Artă, din partea de sus a oraşului. Expoziţia sa uluitoare de piese de artă şi arhitectură

din Europa medievală era păstrată într-o clădire magnifică şi unică, creată prin utilizarea unor elemente arhitecturale autentice, împrumutate de la mănăstirile medievale franceze. Deşi comorile care pot fi văzute printre cele aproape cinci mii de artefacte expuse în Cloisters sunt nenumărate, atracţia sa de neegalat o constituie totuşi tapiseriile unicornului. Cele şapte tapiserii expuse pe pereţi, create în Flandra pe timpul Renaşterii, înfăţişează în detalii extrem de clare povestea unei vânători organizate pentru uciderea brutală a unui unicorn maiestuos.

Maureen văzuse replici ale acestor tapiserii în Franţa, atunci când îl întâlnise pentru prima dată pe enigmaticul profesor spiritual cunoscut drept Destino, la sediul Ordinului Sfântului Mormânt. Pentru Ordin, unicornul era simbolul învăţăturilor pure ale lui Iisus Hristos, transmise descendenţilor săi prin *Cartea iubirii*. Seria *Uciderea Unicornului* era o carte de texte a Ordinului, un manual de învăţături deosebit de frumos, ţesut cu fire de lână, pentru a ilustra teribila tragedie care are loc atunci când frumuseţea este distrusă şi adevărul este pierdut. Dacă scrierea adevărului în limbaj clar era o erezie şi însemna cu siguranţă moartea, Ordinul găsise alte mijloace de comunicare – prin simboluri şi coduri secrete – pentru cei care aveau ochi să vadă şi urechi să audă. *Uciderea Unicornului* reprezenta distrugerea învăţăturilor autentice ale lui Iisus, Calea iubirii, după cum reieşea din simbolism.

Maureen petrecu o vreme privind tapiseriile rafinate din Cloisters înainte de a se întoarce la îndatoririle ei publice în calitate de oaspete de onoare al recepţiei.

În timp ce era preluată de publicistul ei şi readusă în prezent la realitatea treburilor pe care le avea de făcut în seara aceea, gândurile ei se concentrau în jurul ideii că acea serie de tapiserii nepreţuite şi rafinate erau un memento tragic al faptului că trăim într-o realitate în care dragostea nu este onorată precum ar trebui să fie – iar oamenii au înclinaţia de a ucide unicornii.

Maureen o simţise înainte de a o vedea. Intuiţia ciudată care o salvase în atâtea rânduri era o parte a vieţii ei. Freamătul care îi atrăsese atenţia în timp ce semna o carte pentru un cititor avid o avertizase că avea să se întâmple ceva semnificativ.

Oamenii care aşteptau să primească autografe de la Maureen se înghesuiau prin edificiu şi prin grădinile uluitoare, în care se regăseau aceeaşi floră şi aceeaşi faună ca cele înfăţişate în tapiseriile cu unicornul. Alături, o văzu pe femeie – era complet diferită de restul oamenilor.

Înaltă cam de un metru optzeci şi cocoţată pe tocuri de zece centimetri, femeia era uluitoare – părea reîncarnarea unei zeiţe. Păşea cu graţia şi cu autoritatea cuiva care ştie că toată lumea se opreşte pentru a o privi în timp ce se apropie – întotdeauna se întâmpla astfel. Părul lucios şi negru îi atârna până la talie şi îi încadra faţa de o perfecţiune unghiulară. Ochii de pisică, de culoarea chihlimbarului, perfect aliniaţi, priveau spre Maureen din partea opusă a încăperii, fără să clipească.

Maureen îşi ţinu respiraţia – o recunoscuse pe femeia care era în prezent preferata întregii mass-media. Vittoria Buondelmonti trecu uşor, într-un mod regal, pe lângă mulţimea de gură-cască ce aştepta în rând să primească autograful lui Maureen. Toată lumea o recunoscuse pe femeia care era o celebritate a momentului şi câţiva oameni îndrăzniră s-o fotografieze cu telefoanele. Vittoria îi ignoră pe toţi şi, cu o fluturare a

mâinii, îi dădu lui Maureen un plic mare. Accentul ei italian curgea ca mierea din cuvintele pe care le rostea:

— La mulţi ani, Maureen! Iată darul pe care ţi-l promisesem. Îţi recomand însă să nu-l deschizi până când nu vei fi singură.

Maureen văzu că plicul era legat cu o panglică groasă. Nu-l putea deschide fără un cuţit sau o foarfecă, deşi era foarte curioasă în legătură cu conţinutul acestuia. Întrebarea ei fu inspirată de textul mesajului primit mai devreme:

— Eşti prietenă cu Destino? Şi cu Bérenger?

— Desigur. Îi cunosc foarte bine. Ca şi tine, vor găsi interesant acest dar. Gesticulă cu braţele ei lungi şi elegante înspre mulţime. Felicitări pentru succesul tău! Bérenger mi-a spus că eşti… cea aleasă.

Pufni sceptic înainte de a se întoarce pentru a-şi face ieşirea.

— *Buona sera* şi *buon compleanno,* rosti ea peste umăr, în timp ce se strecura să iasă pe uşă fără a privi înapoi.

În cele două ore chinuitoare în care nu se mişcă de la locul în care dădea autografe şi le vorbea cititorilor, părea că plicul cere să fie deschis. Era imposibil să nu-i fie distrasă atenţia de ceea ce s-ar fi putut afla înăuntru. Vittoria nu fusese prea călduroasă şi nici prea sinceră cu urările de ziua ei şi, cu toate acestea, pretindea că este prietenă atât cu Bérenger, iubirea vieţii ei, cât şi cu Destino, profesorul în care avea încredere deplină.

Odată ce termină de semnat ultima carte, Maureen se grăbi spre maşina care aştepta şi care avea s-o ducă înapoi pe Fifth Avenue. Se folosi de forfecuţa de unghii din poşetă pentru a tăia plicul. Scoase cu grijă ceea ce părea a fi un ziar îndoit. Despăturindu-l, descoperi un exemplar al unui tabloid britanic, ce urma să apară a doua zi dimineaţă, judecând după dată. Titlul era îngroşat:

Vittoria declară: Sinclair, moştenitorul petrolului, este tatăl copilului meu!

O fotografie se întindea pe prima pagină. O înfăţişa pe Vittoria în braţele lui Bérenger Sinclair.

— Este o minciună, Maureen!

În timp ce îi povestea lui Bérenger evenimentele profund supărătoare petrecute cu ocazia zilei ei de naştere, Maureen încerca să nu plângă gândindu-se la posibila lor legătură. El negă totul.

— O cunosc pe Vittoria, dar nu m-am culcat cu ea. Şi, poate că nu crezi asta, dar nici nu-mi doresc s-o fac. Eu *pe tine* te iubesc. Vreau să fiu *cu tine*.

Maureen oftă, reţinându-şi cu greu lacrimile.

— Asta poate fi adevărat *acum.* Dar cum am fost separaţi atât de multă vreme…

— Ne-am separat pentru că tu ai vrut asta. Ţi-am lăsat spaţiul cerut şi te-am aşteptat.

Maureen nu putea să-l contrazică în această privinţă. Ea fusese cea încăpăţânată, cea hotărâtă să-l ţină pe Bérenger la o anumită distanţă în prima parte a relaţiei lor. Ea se temuse şi încă era speriată de legătura puternică ce se crea între ei. O înspăimântase atât de tare, încât dăduse bir cu fugiţii. Fuseseră separaţi aproape un an.

— Perioada coincide perfect cu vârsta copilului, continuă ea. Este posibil să fi fost

conceput în timpul în care am fost separaţi.

Bérenger răbufni din cauza stresului, mai mult decât ar fi intenţionat. Această revelaţie a Vittoriei îl lovise pe neaşteptate şi era încă ameţit din cauza şocului.

— Eşti gata să mă condamni în legătură cu asta, chiar dacă îţi spun cât pot de răspicat că Vittoria nu înseamnă nimic pentru mine şi nici nu va însemna vreodată! *Tu* eşti singura femeie din lume pentru mine. Dragostea vieţii mele. Inima şi sufletul meu.

— Şi cum rămâne cu fotografiile de pe prima pagină a ziarului *News of the World?* Şi din *Daily Mail?*

Bérenger îi răspunse cu o răbdare nemărginită:

— În primul rând, este o singură fotografie, în care o *îmbrăţişez*. Nu facem sex. A fost făcută la Cannes, în faţa a aproximativ cinci sute de oameni. Am fost acolo cu fratele meu ca să reprezentăm interesele familiei într-un film despre moştenirea mistică a Scoţiei. Vittoria era şi ea acolo; familiile noastre se cunosc de multă vreme. Ea este de viţă nobilă.

— Este *ce?*

— Nu ştiai? Vittoria este o prinţesă de viţă nobilă. Mama ei este o baroană austriacă din neamul habsburgilor. Baroana este cea care mi-a înlesnit accesul la muzeul din Austria, unde căutam date despre Lancea destinului. Tatăl ei este din viţa Buondelmonti, o familie străveche foarte înstărită, originară din Toscana. Eu şi Vittoria ne-am învârtit practic în aceleaşi cercuri ezoterice şi sociale din Europa.

Explicaţia lui înrăutăţi şi mai tare lucrurile. Mult mai tare. Nu numai că Vittoria era una dintre cele mai frumoase femei din lume, dar era, de asemenea, fiica unei fascinante familii nobile. Cele două linii ale familiei sale de viţă nobilă pretindeau că descind din uniunea dintre Iisus şi Maria Magdalena. Nu întâmplător aceste familii – incluzând şi familia Sinclair – erau unele dintre cele mai înstărite şi mai influente familii din lume. Bérenger şi Vittoria aveau foarte multe în comun. Acest lucru o făcea pe Maureen să se simtă pur şi simplu un *outsider*.

— Vittoria susţine că-l cunoaşte pe Destino.

Era de-a dreptul dureros să se gândească la faptul că această femeie pretindea că-l cunoaşte pe îndrăgitul ei profesor.

— Este foarte posibil. Eu nu ştiam despre Destino când am văzut-o ultima dată, aşa că nu-ţi pot spune asta. Maureen, ascultă-mă! N-am mai avut nicio treabă cu Vittoria de când a fost făcută acea fotografie, iar lucrul acesta ridică mai multe semne de întrebare.

— Cum ar fi?

— De ce minte în legătură cu asta? Şi de ce s-a dat atâta în spectacol venind personal la tine?

Bérenger se opri pentru o clipă şi Maureen îl auzi respirând greu în timp ce se gândea la asta. Apoi continuă:

— Nu cunosc răspunsul la niciuna dintre aceste întrebări, dar îţi jur că-l voi afla cât de repede pot. Şi-mi pare rău că ai fost târâtă în asta. Dar, între timp, am nevoie să crezi în mine. Te iubesc! Şi n-am să las nimic să intervină între noi şi mă rog ca şi tu să faci acelaşi lucru.

— Bine, şopti Maureen repede.

Era extenuată şi rănită de evenimentele care avuseseră loc de ziua ei şi simţea că are nevoie de un timp de gândire. În după-amiaza următoare, în avion, se chinui singură, pe toată durata drumului pe deasupra Atlanticului, cu posibile scenarii, cele mai multe avându-

l în centru pe iubitul ei ademenit de picioarele imposibil de lungi ale celui mai în vogă supermodel din lume.

Sediul Frăţiei Sfintei Apariţii
Cetatea Vaticanului
prezent

FELICITY DE PAZZI scrâşni din dinţi în timp ce îşi înfigea adânc unghia ascuţită în palma stângă. Sângera şi mai abundent acum, lucru care o ajuta să obţină crusta uscată şi cicatricele de care avea nevoie în seara aceea. Timpul însemna totul pentru stigmatele ei. Rănile necesitau câteva ore până să formeze crusta, astfel încât să poată sângera din nou când le-ar fi deschis, în timpul apariţiei sale publice. Mâna stângă ar fi avut nevoie de o oră înainte să o poată pansa şi să înceapă zgârierea mâinii drepte.

Felicity văzuse primele urme ale stigmatelor pe vremea când era la şcoală în Anglia. Avea viziuni periodice şi cădea la pământ în extaz atunci când Sfântul Spirit punea stăpânire pe ea. Cu toate acestea, directoarea nu fusese nici convinsă, nici amuzată de ceea ce ea numea „crizele" lui Felicity. Abia după ce fusese trimisă la consiliere şi ameninţată cu exmatricularea apăruseră stigmatele.

În ziua în care rănile sângerânde începuseră să apară în palmele lui Felicity, ea plânsese de bucurie. În sfârşit, aceasta era dovada fizică a faptului că se născuse pentru a fi mesagerul lui Dumnezeu. Toată lumea era nevoită să o creadă acum; cum ar fi putut cineva să nege asta? Rănile puteau fi văzute de oricine.

Şi totuşi, când Felicity le arătase rănile colegilor săi, directoarei şi apoi consilierului, toţi o priviseră cu un amestec de milă şi oroare. Nimeni nu era capabil să-i vadă stigmatele.

La început, Felicity fusese devastată şi plânsese până când se înecase din cauza violenţei furiei şi dezamăgirii ei. Cum putuse Dumnezeu să o trădeze în felul acesta? Cum era posibil ca ea să vadă rănile lui Hristos atât de clar pe propriile mâini, iar ceilalţi să nu le vadă?

Şi-n cea mai întunecată oră a celei mai agonizante nopţi, Felicity înţelesese. Oamenii din jurul ei erau, în cea mai mare parte, fără Dumnezeu; cu siguranţă nu aveau harul ei. Cu siguranţă nu puteau avea viziunea a ceva atât de sacru, ce-i fusese conferit de stăpânul ei, Iisus Hristos. Era darul ei special, împărtăşit de ea şi de salvatorul ei. Şi, totuşi, aceşti oameni obişnuiţi erau cei pe care trebuia să-i cucerească dacă voia să-şi asume rolul de copil special al Domnului. Înţelegând aceasta, ştiuse ce trebuie să facă.

Trebuia să ajute masele ignorante să vadă rănile sângerânde lăsate de cuiele de fier ascuţite, astfel încât nimeni să nu se mai îndoiască.

Începuse în acea noapte, în baia din dormitorul său. Nu avea la îndemână cuie, aşa că furase lama unui aparat de ras din trusa de toaletă a uneia dintre colegele sale. Nu era însă cel mai potrivit obiect, pentru că era nevoie de o anumită îndemânare ca să creezi impresia unei găuri lăsate de un cui, dar reuşise destul de bine să-şi facă o rană. Din nefericire, leşinase la prima ei încercare, iar asta dusese la exmatricularea ei din şcoală şi la întoarcerea grăbită la familia ei în Italia.

Acum îşi îmbunătăţise tehnica. După mai bine de zece ani de practică, şi-o perfecţionase complet. Când apărea înaintea mulţimii venite s-o vadă, pasiunea se revărsa din interiorul ei şi atrăgea negreşit atenţia tuturor celor din jur. Când vorbea în felul ei, era charismatică şi convingătoare. Fanatică, da, dar îţi era greu să-i întorci spatele dacă erai înclinat să crezi

că trebuie să ai teamă de Dumnezeu şi că ai doar puţin timp la dispoziţie pentru a fi salvat. Dar drama a început atunci când i-a vorbit direct Sfântului Duh, devenind astfel cunoscută peste tot în Roma, iar cozile au început să se formeze la uşa frăţiei cu mult înainte ca întâlnirile să înceapă. În momentul în care îl convoca pe Sfântul Duh, Felicity cădea la pământ şi se zvârcolea oribil, iar stigmatele din mâinile sale se deschideau şi începeau să sângereze. Alte dăţi, însăşi vocea Sfintei Felicita se revărsa dinlăuntrul ei într-un soi de posesiune extatică.

Ba chiar erau unii membri din rândul frăţiei care se refereau la ea ca la Sfânta Felicity, pe atât de convinşi erau că această mică profetesă era adevăratul mesager al lui Dumnezeu.

Felicity, expertă acum în ceea ce trebuia să facă pentru a câştiga atenţia celor care veneau s-o audă, putea manipula o mulţime în doar câteva minute. Iar ea ştia exact cum să facă găurile crestate în carnea ei pentru ca necredincioşii să poată înţelege în cele din urmă cât de mult suferă pentru viziunile ei. Pentru Felicity, această suferinţă era de o importanţă maximă. A fi profetesă pentru Dumnezeu era sarcina unui martir, una care necesita agonie şi penitenţă constantă. Numai prin schingiuirea cărnii, castitate totală şi o înclinare absolută către experienţa fizică a suferinţei puteau fi oamenii asiguraţi că viziunile ei erau autentice. Ei aveau nevoie să înţeleagă câtă durere era necesară pentru a auzi vocea Domnului.

Paris
prezent

MAUREEN O ÎNTÂLNI PE TAMMY la hotelul său din Paris, o construcţie mică şi liniştită în care Maureen obişnuia să stea când se afla în capitala franceză. Ea adora acest hotel, care fusese odinioară o dependinţă de pe marginea estică a complexului Luvru. Era fermecător, fără prea mulţi turişti, şi putea ajunge pe jos în aproape toate locurile care o interesau.

Prin ferestrele deschise ale camerei sale de hotel, care dădeau spre o privelişte frumoasă, garguiele păreau gata să sară în cameră dinspre biserica medievală învecinată. Fiecare gargui avea o personalitate unică – unele erau fioroase, altele erau comice. Toate îi erau prietene şi se simţea protejată de ele în mod ciudat atunci când dormea. Aleea care separa clădirile era atât de îngustă, încât aproape că putea să se întindă şi să atingă câinii săi gotici de pază. Această particularitate a camerelor de pe partea aceea a hotelului era preferata lui Maureen.

În după-amiaza sosirii ei se întinse pe pat, uitându-se pe geam spre un aspersor de primăvară din Paris. O aştepta pe Tammy, care se îmbrăca în camera alăturată.

Atunci când ploua, garguiele aruncau stropi. Maureen se minuna de tehnologia arhitecţilor medievali, care creaseră garguiele nu ca decoraţiuni, ci ca sisteme de drenaj. Conductele de drenaj porneau din acoperiş, cu anumite deschizături, pentru a elimina apa de ploaie care curgea prin sculpturile garguielor şi ajungea în gurile lor deschise. Ea auzise că termenul *gargui,* provenit din franceză, avea legătură cu *gargouille,* care însemna „canal de scurgere”.

Bătaia în uşă o făcu să tresară şi se ridică să-i deschidă lui Tammy.

Tammy ţinea strâns în mână un dosar cu fişe, în timp ce păşea graţios peste pragul uşii. Părul ei lung şi negru era strâns la spate într-o coadă de cal lucioasă. Era îmbrăcată lejer în

ziua aceea – purta doar jeanşi şi un tricou alb cu gulerul în T, pe care scria cu litere negre „Erezia începe cu EA”[3]. Cele două femei erau complet diferite: Tamara Wisdom era o frumuseţe statuară, cu pielea măslinie, voluntară, deschisă şi vioaie; Maureen era roşcată şi cu pielea albă – deşi îndrăzneaţă în stilul ei irlandez, avea totuşi o expresie ceva mai rezervată. Din punct de vedere spiritual însă, erau surori în cel mai profund mod, împărtăşind o mare iubire, atât pentru munca lor, cât şi una faţă de cealaltă.

— Vrei să vorbim despre Bérenger mai întâi?

Tammy nu era genul de persoană care să vorbească pe ocolite sau care să evite conflictul.

— Pentru că am o idee.

— Sunt sigură că ai şi mă gândesc că are legătură cu el.

Tammy şi Roland trăiau la castel împreună cu Bérenger şi se considerau cu toţii o familie. Ea era extrem de protectoare cu Bérenger, pentru că el fusese foarte generos cu ea – atât financiar, cât şi spiritual – pe tot parcursul prieteniei lor. Erau foarte rare situaţiile în care ea nu-i lua apărarea şi tocmai la asta se aştepta Maureen şi acum.

— Încetează! Te iubeşte. Numai pe tine. Total, etern, complet. Tu *ştii* asta. Dumnezeu v-a făcut unul pentru altul şi o ştii foarte bine. Dacă s-a culcat cu Vittoria în perioada în care n-aţi mai fost împreună, ce importanţă are? Este bărbat – şi încă unul sănătos. Se mai întâmplă.

Maureen se gândi la asta un moment.

— Da, dar… *mă iubea* în momentul în care a făcut-o. Dacă asta s-ar fi întâmplat înainte să ne întâlnim, aş fi putut să accept cu uşurinţă. Dar el era deja sigur că eu sunt sufletul lui pereche – îmi spunea în repetate rânduri că sunt singura femeie pe care şi-ar dori-o vreodată. Se pare că a uitat să menţioneze că excepţie fac supermodelele italience.

— L-ai rănit, Maureen, îţi aminteşti? Ai insistat să te separi de el, iar el a fost distrus când ai făcut asta.

— Mda… A fost atât de distrus, încât a făcut un copil cu Vittoria în perioada cât a stat departe, ca un act de consolare. Trebuie să fie vreun obicei european cu care nu sunt familiarizată.

Tammy păru iritată.

— A făcut o greşeală. Şi din greşeala lui a rezultat un copil, dar copilul nu este vinovat.

Maureen scutură din cap.

— Nu, bineînţeles că nu este. Dar dacă e copilul lui, trebuie să-şi asume responsabilitatea şi să-i fie tată.

— Şi tu ce ai de gând să faci?

Maureen dădu din cap.

— Depinde ce va face Bérenger. El neagă chiar şi faptul că s-ar fi culcat cu Vittoria, dar eu nu îl cred. Îl cunosc prea bine şi îmi dau seama când mă minte. Aş fi preferat să fie cinstit şi să-şi recunoască deschis greşeala. Şi, fiindcă veni vorba, de ce ar minţi Vittoria în legătură cu asta?

— Glumeşti? Pot să mă gândesc la peste un miliard de motive pentru care ar minţi.

Maureen scutură din cap.

— Este o moştenitoare pe ambele linii şi în plus are o carieră din care câştigă foarte bine. Motivul ei nu sunt banii. Şi dacă ai fi văzut-o… Nu pot să explic asta, Tammy, dar avea ceva în privire în momentul în care mi-a dat plicul acela. Nu era tocmai răutate, dar era

privirea unei femei care părea foarte hotărâtă să îndeplinească o misiune. Iar în momentul acela, singura ei misiune era să mă rănească pe mine. Altminteri, de ce ar fi ales ziua mea de naştere şi un loc public pentru a-şi face apariţia?

— Nenorocita! rosti Tammy scurt. Îmi pare foarte rău că a trebuit să treci prin asta. Dar ai dreptate, a calculat totul cu grijă. Mie-mi sună a gelozie. Jumătate dintre persoanele importante din Europa te dispreţuiesc pentru că l-ai smuls pe Bérenger din sânul lor. Nu lua asta prea personal.

— Mă străduiesc să n-o fac…

Maureen se opri la jumătatea propoziţiei, când observă o privire ciudată pe chipul lui Tammy.

Fără să mai scoată vreun cuvânt, Tammy ţâşni pe lângă Maureen şi intră în baie, închizând uşa după ea. Maureen o auzi vomitând, brusc şi violent. Îngrijorată, ciocăni la uşă după câteva clipe.

— Eşti bine?

Auzi apa curgând şi, la scurt timp după aceea, Tammy ieşi din baie cu faţa udă.

— Ce zic soţiile bătrâne când îşi spun poveştile? Cu cât îţi e mai rău, cu atât e mai probabil să fie băiat? Sau fată? Nu pot să ţin minte niciodată.

Maureen strigă şi-şi îmbrăţişă prietena.

— De ce nu mi-ai spus?

— Momentul nu părea să fie foarte nimerit. Nu m-am gândit că *bebeluş* ar putea fi unul dintre cuvintele pe care aveai tu nevoie să le auzi în acel moment. Dar… îţi spun acum.

Cele două femei se îmbrăţişară cu căldură. Maureen o copleşi pe Tammy cu întrebări la care ea răspundea răbdătoare. Da, ea şi Roland erau extrem de fericiţi, chiar dacă sarcina fusese neplanificată şi neaşteptată. Da, Bérenger ştia şi fusese sfătuit să nu-i spună un cuvânt lui Maureen, lucru care nu-i convenea, dar Tammy intenţiona să-i spună personal. Şi da, Tammy se simţea aşa de rău mai tot timpul, dar spera că din al doilea trimestru se va simţi mai bine.

Şi da, aveau de planificat o nuntă la începutul verii, înainte ca Tammy să ia proporţii şi să nu mai poată îmbrăca o rochie nemaipomenită pe mărimea ei.

Maureen o lăsă pe Tammy să moţăie la hotel şi o luă în sus pe Rue de Rivoli, prin ploaie. Trecu de Luvru şi de magazinele cu suvenire aflate în drumul ei spre galeriile Galignani, pline cu cărţi. Încă de la prima ei vizită în Paris, în adolescenţă, Maureen devenise dependentă de această librărie cu cărţi în limba engleză, prima înfiinţată în Europa, datând tocmai din anul 1801. Putea să găsească aici, printre paginile dedicate marilor figuri europene de-a lungul istoriei, adevărate comori, bijuterii rare pentru cercetările sale, care nu-i erau la îndemână în librăriile americane.

În timp ce se apropia de Galignani, Maureen se opri brusc, cu o exclamaţie involuntară. Acolo, în vitrina celei mai elegante librării cu cărţi în limba engleză din Europa continentală, se afla ediţia britanică a ultimei sale apariţii, *Timpul se întoarce*. Cartea ei se afla pe un raft alături de o versiune comentată a *Culegerii de texte* a lui Alexandre Dumas şi chiar sub capodopera romantică a lui Emily Brontë, *La răscruce de vânturi*. Sperând că ploaia îi va masca lacrimile neaşteptate, rămase câteva momente în dreptul vitrinei, gândindu-se. Să fie pe acelaşi raft cu Dumas şi Brontë în acest loc… ei bine, era mai mult

decât putea cere, era împlinirea perfectă a visului său de a deveni scriitoare, pe care îl avea încă din copilărie, când câştigase primul concurs literar. Dumas era unul dintre eroii săi literari; lui Maureen abia îi apăruseră dinţii când citea aventurile lui D'Artagnan şi ale muşchetarilor, ale contelui de Monte Cristo şi ale nefericitului om cu mască de fier. Iar Emily Brontë o făcuse să plângă ore-n şir, aşa cum le făcuse să plângă pe multe alte femei tinere, de la apariţia poveştii ei clasice de iubire. Maureen chiar memorase părţi din povestea de dragoste mistuitoare dintre Heathcliff şi Cathy, întrebându-se mereu dacă acel tip de pasiune epică şi nemuritoare ar putea să existe vreodată în lumea modernă în care trăim.

El nu va şti niciodată cum îl iubesc... pentru că el este mai mult eu însămi decât mine. Din orice ar fi făcute sufletele noastre, sufletul său şi al meu sunt la fel... El este mereu, mereu în mintea mea – nu ca o plăcere... ci ca propria mea făptură... Bântuie-mă, înnebuneşte-mă... Numai să nu mă laşi în acest abis în care nu te pot găsi!... Nu pot trăi fără viaţa mea! Nu pot trăi fără sufletul meu!

Atât de frumos şi totuşi atât de sfâşietor! De ce era dragostea însoţită atât de des de durere? De ce sunt poveştile tragice de iubire cele pe care ni le amintim şi pe care le preţuim mai presus de celelalte? Cei nefericiţi sunt mereu cei care rezonează cel mai profund în spiritul nostru.

Lui Maureen îi apăru atunci în minte, pentru scurt timp, chipul aristocratic al lui Bérenger Sinclair, care într-o singură secundă îţi vorbea despre trecut şi despre viitor, despre ceva sacru şi etern.

Din orice ar fi făcute sufletele noastre, sufletul său şi al meu sunt la fel...

„Da, aşa sunt", îşi şopti ea. Era absolut sigură de acest lucru. Indiferent ce ar fi făcut Bérenger în trecut, ea ştia cu toată inima şi cu tot sufletul ei că el o iubea şi că ea îl iubea. Aceasta avea să fie provocarea ei, iar ea o ştia: putea să pună iubirea mai presus de încercările pe care aveau să le înfrunte în lumina acelui nou scandal?

Îşi închise umbrela şi-şi întoarse faţa spre cer, permiţând ploii uşoare să se prelingă peste ea preţ de câteva clipe. Sunt momente în viaţa noastră când ar trebui să ne lăsăm pradă pur şi simplu unor lucruri mai puternice decât umanitatea noastră limitată. Dumnezeu avea un plan şi El era suficient de blând în iubirea şi milostenia Sa încât să-i dea lui Maureen semne că se află pe drumul cel bun.

Aceea era o astfel de zi, iar acela era un astfel de moment – o ajuta să meargă mai departe atunci când credinţa în atât de multe lucruri complet necunoscute şi imposibil de aflat era tot ce avea.

„Îţi mulţumesc", şopti ea către cer, văzând o rază de soare străbătând printre nori. Poate că era doar o iluzie a luminii, dar părea să lumineze vădit coperta cărţii ei despre iubire, aşezată în vitrina unei librării de pe o stradă pariziană.

Castelul pomilor albaştri
Arques, Franţa
prezent

LANCEA DESTINULUI.

Era arma legendară a lui Longinus Centurionul, pe care acesta o folosise pentru a-l străpunge într-o parte pe Hristos răstignit. Bérenger Sinclair dedicase o parte a bibliotecii sale acestui artefact, întrucât îl obsedase încă de când era adolescent. Se afla în posesia fiecărei cărţi în care se scrisese vreodată despre acesta, indiferent de limbă, făcuse parte din echipele de cercetare care se reuniseră pentru a autentifica exemplare despre care se pretindea că ar fi piese veritabile ale lăncii şi chiar avea mai multe replici create şi expuse.

Era una dintre cele mai mari legende din istoria creştinătăţii, iar el avea acum şansa de a merge direct la sursă pentru a afla adevărul. Destino era cel care putea să-i spună ce se întâmplase cu adevărata Lance a Destinului. Dar ar fi divulgat el un asemenea secret după atâta timp?

Lancea devenise o ţintă a căutărilor întreprinse de-a lungul istoriei, fiind în aceeaşi categorie cu Sfântul Graal şi Chivotul Legii, numai că despre lance se credea că ar avea puteri extreme cu influenţă negativă; unii spuneau chiar că era posedată de un demon rău. Rea sau nu, la ea râvneau liderii militari care credeau că deţinerea armei le-ar fi adus victoria în luptă. Legenda spunea că Charlemagne folosise lancea drept talisman secret pentru a câştiga mai bine de patruzeci de bătălii, până când cel mai mare dintre împăraţii europeni scăpase lancea pe câmpul de bătălie, în timpul celei de-a patruzeci şi opta altercaţii a sa. Îi căzuse la pământ într-o încăierare. Fusese o pierdere fatală, căci Charlemagne murise în aceeaşi bătălie. Soarta sa consolidase statutul legendar al marelui artefact. Se înţelegea acum că deţinerea Lancei Destinului putea duce la o victorie nelimitată, chiar până la cucerirea lumii. Pierderea ei însă se dovedea fatală pentru omul care ar fi lăsat-o să-i scape printre degete.

Printre cei mai faimoşi doritori era Adolf Hitler, care râvnise la lance şi-şi luase angajamentul s-o obţină pentru nazişti. Hitler povestise că ar fi văzut artefactul pentru prima dată în timp ce vizita palatul imperial Hofburg din Austria. Fusese literalmente fermecat de lance, simţindu-se de parcă şi-ar fi pierdut cunoştinţa atunci când fusese copleşit de puterea acesteia. Se spune că Hitler ar fi zis: „M-am simţit de parcă eu însumi aş mai fi ţinut-o înainte, într-un secol trecut al istoriei. Ca şi cum aş fi declarat-o odinioară talismanul meu de putere şi-aş fi ţinut în mâinile mele destinul lumii”.

În urma acelei experienţe, Adolf Hitler devenise obsedat de Lancea Destinului. El credea că trebuie să se afle în posesia acesteia pentru a-şi atinge ţelurile dominatoare. Unii spuneau că dobândirea lăncii era cea mai mare idee fixă a sa. Imediat după aducerea Austriei sub control nazist, în 1938, Hitler ceruse ca lancea să-i fie adusă la Nürnberg. Pe măsură ce Aliaţii câştigau teren în Europa, el mutase lancea într-un buncăr subteran construit special pentru a o proteja, împreună cu restul colecţiei sale de artefacte. În 1945, forţele americane au obţinut controlul asupra buncărului şi au confiscat Lancea Destinului. După două ore, Adolf Hitler era mort.

Liderul militar american de la acea vreme, generalul George Patton, era absolut convins că puterea lăncii este reală. O studiase în profunzime, rememorând istoria şi legendele legate de ea. O evocase chiar şi-n versuri. Dar Lancea Destinului fusese în cele din urmă înapoiată, împreună cu restul colecţiei Hofburg, muzeului din Austria, unde a şi rămas.

Bérenger Sinclair făcuse parte dintr-o echipă de cercetători reuniţi în Viena, care încercaseră să evalueze vârsta şi autenticitatea Lăncii Destinului din colecţia Hofburg cu un

deceniu în urmă. Cercetarea fusese finanţată de mama Vittoriei Buondelmonti, baroana von Habsburg, care se asigurase de asemenea că Bérenger va face parte din echipă împreună cu fiica ei. Atunci se întâlniseră cei doi pentru prima dată; de fapt, Bérenger şi Vittoria deveniseră destul de apropiaţi în vara aceea, în Austria. În ciuda diferenţei de douăzeci de ani dintre frumoasa Vittoria şi scoţianul miliardar în petrol, familia tinerei era mai mult decât dornică să înlesnească o căsătorie între cei doi. Era o adevărată partidă în sânul societăţii secrete, una care avea să combine cea mai înstărită linie de descendenţă cu cea mai pură din Europa – şi care avea să ajute la păstrarea unora dintre cele mai mari secrete. Mai mult, între Bérenger şi Vittoria exista o compatibilitate reală, cel puţin în aparenţă. Ea era foarte pasionată de cercetare şi ambii împărtăşeau un entuziasm viu în ceea ce priveşte artefactele religioase şi posibila aplicare a acestora în istoricul familiilor.

Rezultatele testării ştiinţifice au fost o mare dramă, căci în cele din urmă s-a stabilit că lancea Hofburg nu era suficient de veche pentru a fi arma autentică mânuită odinioară de Centurionul Longinus. Metalul nu avea cum să fie forjat înainte de secolul al VII-lea. Cea mai dezamăgită fusese baroana însăşi, care susţinea cu mândrie că habsburgii se aflaseră în posesia acestei lănci timp de sute de ani. Bérenger îşi amintea că Vittoria avusese şi ea emoţii copleşitoare cu privire la rezultatele cercetării; ea plânsese amarnic când se stabilise că lancea Hofburg era contrafăcută, în cel mai rău caz, şi o replică, în cel mai bun caz.

Când proiectul de cercetare se încheiase, Bérenger se întorsese în Franţa, iar Vittoria în Italia. El nu era interesat să continue o relaţie cu Vittoria, căci ea era doar o fetişcană. Îi aprecia frumuseţea şi spiritul, dar la vremea aceea avea jumătate din vârsta lui. Urmărise cu interes cum cariera ei în modeling o catapultase pe copertele revistelor din lumea întreagă, dar nu o mai văzuse până la acea întâlnire fatidică de la Cannes, cu aproape trei ani în urmă.

Se gândea la întâlnirea lor de atunci, când îi sună telefonul.

— Ce naiba ai de gând, Vittoria?

Bérenger scrâşni din dinţi, căci recunoscuse numărul ei de telefon. Încercase ore întregi să dea de ea şi o bombardase cu mesaje imediat după discuţia supărătoare cu Maureen.

— Nu am nimic de gând! Este adevărat. Dante este fiul tău.

— Nu sunt idiot. Datele nu se potrivesc. S-a născut pe 1 ianuarie, în urmă cu doi ani. Ultima dată când ne-am întâlnit a fost atunci, în mai, la Cannes. E de apreciat efortul, dar nu are sens. Înseamnă că erai deja gravidă când m-ai sedus.

Vittoria îi răspunse complet netulburată:

— Te-am sedus? Haide, Bérenger! Laşi să se înţeleagă că totul a fost o strategie, un plan. Dificil chiar. Să nu-mi spui că nu a existat întotdeauna o chimie între noi.

— Încetează să mai ocoleşti subiectul. Dante s-a născut prea devreme ca să-mi fie fiu.

— Ai dreptate într-o privinţă. Dante s-a născut devreme. A fost prematur. Certificatul lui de naştere indică greutatea de un kilogram opt sute a unui prematur. Dar adevărata dovadă o vei primi atunci când îl vei vedea, Bérenger. Nu există persoană care să nu recunoască de îndată sângele Sinclair în acest copil. Te-am protejat în legătură cu asta cât de mult am putut. Dar copilul creşte şi va începe să întrebe de tatăl său. Era timpul să aflaţi amândoi.

— Şi-atunci de ce nu ai venit la mine într-un mod civilizat? De ce ai târât-o pe Maureen în asta? Îţi dai seama ce i-ai făcut?

Vittoria pufni:

— Ea este singurul motiv pentru care am procedat astfel. Ţi-am făcut o favoare. Nu este

potrivită pentru tine, Bérenger. Nu este ca noi. Nu s-a născut pentru viaţa şi pentru lumea pe care noi le împărtăşim. Tu şi eu suntem la fel. Ne potrivim. Îşi coborî tonul până la o şoaptă: Dacă-ţi aduci aminte, am petrecut nişte momente plăcute împreună. Familia mea te adoră şi întotdeauna a sperat că noi ne vom căsători. Nu există niciun motiv pentru care n-am putea încerca să facem relaţia noastră să meargă şi să-l creştem pe Dante împreună.

— Există un motiv cât se poate de întemeiat. Sunt îndrăgostit de o altă femeie, indiferent ce crezi tu despre ea, şi n-am s-o las niciodată să plece. Vittoria, dacă Dante este fiul meu, îmi voi asuma responsabilitatea în ceea ce-l priveşte. Dar va trebui s-o dovedeşti. Vreau testele ADN şi le vreau în afara Italiei.

— De ce?

— Din acelaşi motiv pentru care tu le vrei în interiorul Italiei. Rezultatele pot fi cumpărate. Iar în Italia, familia ta poate cumpăra orice.

— Nu am nevoie să cumpăr rezultatele. Ştiu că Dante este fiul tău şi o voi dovedi. Şi când o voi face, Bérenger, ce se va întâmpla atunci? Ţi-a trecut vreodată prin minte că un copil al nostru ar aduce laolaltă toate cele trei linii sfinte de descendenţă? Habsburg, Buondelmonti, Sinclair. Fiul nostru are la ora aceasta cel mai albastru sânge din Europa.

Bérenger rămase fără cuvinte un moment, cu gândul la ceea ce ar fi putut să implice acest lucru. Îi adresă următoarea întrebare cu grijă:

— Ce spui? Vrei să spui că a fost premeditat? Că ai pus la cale conceperea unui copil care să combine viţele noastre nobile?

— Încetează să mai pretinzi că nu ţi-a plăcut. Nu te prea plângeai în momentul conceperii. Gândeşte-te, Bérenger, gândeşte-te! Dante este un copil special. Este frumos şi strălucitor. Şi este un prinţ.

Aşteptă un moment înainte de a-i servi ultima veste:

— De fapt, el este un Prinţ Poet. De aceea i-am pus numele Dante, după marele nostru poet toscan. Verifică-ţi e-mailul, Bérenger. Ţi-am trimis ceva prin FedEx din New York. Sună-mă după ce vei vedea ce ţi-am trimis.

Bérenger rămânea rareori fără cuvinte, dar Vittoria îl uimise în asemenea măsură, încât pur şi simplu se simţea redus la tăcere din cauza ultimei informaţii. Ea îşi coborî apoi tonul până la sunetul mieros pe care publicul italian îl devora şi adăugă:

— Ştii ce înseamnă asta, nu-i aşa, dragul meu? Un Prinţ Poet care este fiul unui alt Prinţ Poet.

Nu făcu nicio pauză care să-i îngăduie lui Bérenger să-i răspundă.

— Acum te rog să mă scuzi, dar trebuie să merg să-l hrănesc pe fiul *nostru,* pe care probabil că-l auzi scâncind pe-aici. Poate că arată el ca un Sinclair, dar – în ceea ce priveşte temperamentul – este un adevărat Buondelmonti – şi-un prinţ din cap până-n picioare.

Bérenger se afla în biroul lui împreună cu cel mai apropiat prieten al său, Roland Gelis. Roland ţinea la Bérenger ca la un frate, dar gestul lui de a-şi duce mâna uriaşă la frunte arăta clar că este iritat.

— Deci, pe lângă tot ce s-a întâmplat aici, ai şi minţit-o pe Maureen.

Bérenger încuviinţă din cap cu oarecare dificultate. Dumnezeule, ura lucrul acesta.

— De ce?

— De ce? Pentru că o iubesc dincolo de orice raţiune şi sunt îngrozit de ideea că aş putea

s-o pierd. Ştiam că datele nu aveau cum să se potrivească, iar copilul s-a născut prea devreme ca să-mi fie fiu. Şi pentru că eram sigur că testele ADN mă vor dezvinovăţi, am decis că cea mai bună strategie pe care puteam s-o adopt cu Maureen era să-i spun că nu am făcut niciodată sex cu Vittoria. Nu era necesar să ştie asta dacă acest lucru nu putea fi dovedit. Ar fi rănit-o inutil. Pe lângă asta, acum suntem mai uniţi şi nu o voi mai înşela niciodată. Niciodată.

— Dar te-ai culcat cu Vittoria.

— Da. Şi… dacă spune adevărul şi Dante s-a născut într-adevăr prematur, atunci acest copil chiar ar putea fi al meu. Ea spune că arată exact ca mine, dar încă nu am văzut fotografii. Fără îndoială că Vittoria păstrează fotografiile ca pe aşii din mânecă în relaţia cu presa. Dumnezeu ştie când şi unde îi vor fi de folos.

Roland îl privi furios pe prietenul său, în timp ce gesticula spre masă.

— Şi acum… trebuie să ne ocupăm de asta.

Pe birou, între ei, se afla coletul FedEx al Vittoriei. Conţinea certificatul de naştere, care confirma greutatea mică a bebeluşului la naştere, aparent din cauza venirii premature pe lume, şi o hartă astrologică pentru bebeluş cu o analiză ataşată. Bérenger se dădu înapoi când văzu titlul de pe foaie: „Informaţii despre naşterea lui Dante Buondelmonti Sinclair".

Cei doi bărbaţi citiră din nou rezultatele. Conform profeţiilor antice ale Ordinului, erau specificate toate caracteristicile astrologice pentru un Prinţ Poet:

El, care este un spirit al pământului şi al apei, născut
pe tărâmul complex al Capricornului
şi având descendenţa celor binecuvântaţi.
El, care va ascunde influenţa lui Marte
şi va preamări influenţa lui Venus
pentru a întruchipa triumful asupra agresiunii.

Potrivit acestui document, dacă era să-i dai crezare Vittoriei, Dante îndeplinea toate condiţiile profeţiei, exact în acelaşi mod în care o făcuse şi Bérenger. El se născuse sub semnul astrologic al Capricornului, ţapul de mare, iar harta sa astrală era un amestec de elemente de pământ şi apă. Planeta Marte fusese „ascunsă" în semnul de apă al Peştilor, iar Venus se afla într-o poziţie „preamărită" în momentul naşterii lui Dante. Venise pe lume în prima zi din ianuarie, ca şi cel mai măreţ dintre Prinţii Poeţi, Lorenzo de Medici.

— Bérenger, nici nu trebuie să-ţi spun cât de serios este lucrul acesta. Eşti un slujitor al Graalului. Nu poţi ignora asta, indiferent ce implicaţii are asupra ta.

Bérenger Sinclair încuviinţă cu amărăciune. Nu putea ignora un copil care era sânge din sângele lui. Dar dacă Dante se dovedea într-adevăr fiul lui, iar harta sa astrală reflecta cu acurateţe poziţia planetelor la naşterea bebeluşului, lucrurile se complicau într-un mod nou şi neaşteptat. Bérenger Sinclair era moştenitorul unui uriaş imperiu al petrolului; el era, de asemenea, moştenitorul unei tradiţii spirituale puternice, care data de pe vremea lui Iisus şi a Mariei Magdalena şi care aparţinea celor mai mari familii din istoria Europei. Devotamentul său faţă de învăţăturile neamului era absolut, iar el jurase să protejeze şi să apere acele tradiţii cu viaţa sa atunci când depusese jurământul de cavaler al Sfântului Graal, sub călăuzirea bunicului său. O făcuse exact în acel castel, îngenunchind lângă Roland când erau amândoi adolescenţi.

Dacă bebeluşul Dante era copilul acestei profeţii, Bérenger ar fi trebuit să se implice activ în creşterea băiatului, pentru a-şi îndeplini promisiunea. Implicarea sa ar fi fost un imperativ moral şi spiritual.

Era oare posibil să i se ceară să-şi sacrifice propria fericire pentru a face ceea ce era necesar? Nici măcar nu era sigur ce anume trebuia să facă în acel moment. Dar furnicăturile din stomacul său îl conduseră la o constatare deplorabilă: că era posibil să fie de datoria sa să se însoare cu Vittoria şi să-l crească pe Dante pentru a-şi îndeplini destinul de Prinţ Poet.

Asta şi pentru că în joc mai era un lucru care nu fusese încă discutat – un element despre care Vittoria ştia cu siguranţă şi de care Bérenger se temea mai mult decât orice. Exista şi o a doua parte a profeţiei Prinţului Poet, care spunea că viitorul omenirii atârna pe umerii acestui băieţel – şi pe cei ai lui Bérenger Sinclair.

Bérenger nu mai avu timp să analizeze groaznica posibilitate, că telefonul sună din nou. Recunoscu de îndată numărul reşedinţei familiei sale din Scoţia şi ridică receptorul.

Districtul Marais
Paris
prezent

CARTEA POŞTALĂ îi era specifică lui Destino: hârtia pe care o prefera el era inscripţionată cu designul A&E în onoarea lui Asherah şi El, urmat de mesajul-ghicitoare. Cu un scris de mână ilizibil, Maestrul spunea:

Eşti înţelept precum Solomon?

Dacă da, Vârsta de Aur te aşteaptă. Veniţi cu toţii la Florenţa când Primavera este cea mai frumoasă.

Veniţi cu toţii, spusese el. Peter nu avea nicio îndoială că verişoara lui, Maureen, precum şi toţi camarazii ei din această mare aventură care devenise viaţa aveau să dea curs chemării lui Destino. Rolul lui Maureen era clar şi central, la fel şi cel al lui Bérenger. Aveau multe de aflat despre elementele care îi apropiau şi îi despărţeau în destinele lor. Fiecare era copilul unei profeţii antice într-o lume modernă; fiecare nutrea o dorinţă mare de a dezvălui adevărul şi de a ameliora condiţia omenirii prin lucrarea lor. Tammy şi Roland împărtăşeau aceleaşi pasiuni şi toţi patru deveniseră o forţă dinamică în cercetare şi explorare.

Dar Peter era încă oarecum neştiutor cu privire la locul său în această poveste.

Destino, în maniera sa remarcabil de intuitivă, i se adresase lui Peter în următoarea propoziţie, ştiind că el ar fi putut să aibă nevoie de încurajări suplimentare pentru a se alătura acestei adunări deosebite:

Vino, Peter, păşeşte pe urmele lui Lorenzo şi vezi unde te poate duce drumul său.

Oare unde l-ar fi dus drumul său?

Viaţa lui se schimbase radical în ultimii doi ani şi era încă într-o stare de incertitudine. După o viaţă dedicată slujirii Bisericii în calitate de dascăl iezuit, Peter era acum un refugiat

de la Vatican. În urmă cu doi ani, împreună cu o echipă restrânsă de cardinali italieni, furase Evanghelia din Arques a Mariei Magdalena chiar din cripta bisericii lor. Ei se temeau că puterea actuală de la Roma va încerca să discrediteze Evanghelia Mariei Magdalena sau, mai rău, s-o distrugă. Peter fusese prezent când o descoperiseră şi fusese primul care o tradusese. Ştia că era autentică şi îi cunoştea bine conţinutul. Mai mult decât orice, el înţelesese perfect prin ce trecuse Maureen pentru a descoperi Evanghelia şi pentru a propovădui mesajul ei de iubire şi iertare către lume. Pentru a fi cu conştiinţa împăcată, el nu putea să stea deoparte şi să îngăduie o altă muşamalizare, nu atâta timp cât îi stătea în puteri s-o oprească. Aşa că jurase să păstreze adevărul indiferent de riscuri, aşa cum făcuseră şi ceilalţi bărbaţi care i se alăturaseră.

Şi plătiseră cu vârf şi îndesat pentru asta.

Peter petrecuse optsprezece luni într-o închisoare franceză pentru furt calificat. Complicii săi la infracţiune, bărbaţi mai în vârstă pe care Peter îi respecta, petrecuseră numai şase luni. Peter fusese de acord să ia asupra lui cele mai dure acuzaţii, pentru a-i salva pe ceilalţi. La început sentinţele fuseseră mult mai grele. Apoi avuseseră loc negocieri intense şi probabil un şantaj tacit pentru a le reduce pedeapsa. Peter ştia unde erau îngropate câteva persoane, în preajma Cetăţii Vaticanului. Şi, deşi Biserica era hotărâtă să-l facă să plătească pentru infracţiunea pe care o comisese, nu îndrăznise în cele din urmă să meargă prea departe. Cel mai important, Evanghelia din Arques a Mariei Magdalena era în siguranţă, fiind în prezent sub protecţia tacită a unei familii din Belgia, cu legături în rândul Ordinului datând din urmă cu o mie de ani.

După ce fusese eliberat din închisoare, Peter îşi petrecuse ultimele şase luni lucrând ca să-i ajute pe Maureen şi Bérenger în calitate de cercetător, în timp ce ei îşi continuaseră căutarea pentru a dezvălui şi păstra secretul învăţăturilor pierdute ale lui Iisus. Se avântase singur în această chestiune, ca un câine de pază pentru Maureen, în pregătirea publicării noii sale cărţi, atât de controversate. Zâmbi gândindu-se la verişoara lui, care-i era mai mult ca o soră. Maureen era uneori atât de naivă! Chiar credea că va scăpa cu una cu două după publicarea unei cărţi care pretindea că ar conţine învăţături secrete de-ale lui Iisus, fără să suporte repercusiunile? Uneori, asta îi plăcea cel mai mult la ea: era extraordinar de hotărâtă să spună adevărul şi niciodată nu-i trecuse prin minte vreo altă opţiune. Maureen nu era capabilă să înţeleagă de ce ar găsi cineva aceste învăţături ca fiind periculoase sau ofensatoare. Ele erau nişte lecţii frumoase despre iubire, credinţă şi comunitate. De ce ar găsi cineva că aceste idei ar putea fi dăunătoare?

De ce, într-adevăr? Peter fusese preot pe toată perioada vârstei adulte şi cunoştea răspunsul într-un mod personal şi visceral, pe care Maureen nu l-ar fi putut înţelege niciodată: acele idei puneau la încercare cele mai stabile valori. Ele reprezentau un potenţial cutremur, care ar fi putut duce la ruinarea a două mii de ani ai unui imperiu fondat pe bani, putere, politică, superstiţii, ego. Iar lucrarea lui Maureen ameninţa pe oricine avea o miză în asemenea instituţii, cum era cazul Vaticanului.

Drept urmare, Maureen era ameninţată mai mult decât putea conştientiza. Peter descoperise nouăsprezece ameninţări cu moartea la adresa ei doar în ultimele şase luni. Majoritatea păreau să fie farse fără importanţă, dar câteva necesitau mai multe investigaţii.

Se simţea uşurat că ea era pe drum, ba chiar fericit că cel mai probabil aveau să se îndrepte cu toţii spre Florenţa. Dacă în preajma lui Maureen se aflau tot timpul, de-o parte şi de alta, Peter şi Bérenger, aceştia o puteau apăra mai uşor. Şi, deşi cele mai mari

ameninţări păreau să vină la acea vreme dinspre Statele Unite, Maureen nu era niciodată în siguranţă în Italia, şi cu toţii ştiau asta.

Peter avea televizorul pe canalul CNN în limba engleză. Nu-i acordase prea multă atenţie până-n momentul în care îl auzise pe crainic rostind numele „Sinclair". Ridicându-şi privirea, văzu o înregistrare video cu un om având cătuşe la mâini, escortat afară din ceea ce părea a fi o clădire elegantă de birouri.

— A fost o săptămână dificilă pentru familia Sinclair, magnaţii petrolului din Scoţia, spunea crainicul. Astăzi, Alexander Sinclair, preşedinte al Sinclair Oil, a fost arestat în Marea Britanie, fiind acuzat de corupţie. Aceasta este o ştire de ultima oră, iar detaliile privind pretinsa activitate infracţională sunt insuficiente. Vă vom transmite mai multe informaţii pe măsură ce le vom avea. Poate vă amintiţi că cel mai mare dintre fraţii Sinclair, Bérenger, a dat de bucluc ieri, când supermodelul italian Vittoria Buondelmonti a anunţat că este tatăl băieţelului ei.

Peter nu se putu clinti în primele clipe – era înmărmurit. Bérenger o venera pe Maureen, ar fi murit pentru ea. Sau aşa crezuse. Peter, care-şi luase angajamentul unei vieţi de celibat, nu înţelegea întotdeauna treburile bărbaţilor în asemenea chestiuni. Avea telefonul în mână de câteva secunde bune, dar nu reuşea să dea de Maureen. Încercă apoi să-l sune pe Bérenger, dar intră imediat căsuţa vocală.

Se duse să citească încă o dată invitaţia lui Destino, contemplând întrebarea: „Eşti înţelept precum Solomon?" Răspunsul său imediat fu un „nu" simplu. În momente ca acelea nu ştia ce să facă şi cum să le vină în ajutor oamenilor pe care îi iubea. Preoţia nu-l pregătise pentru multe dintre cele mai complicate probleme ale vieţii, incluzându-le aici pe cele referitoare la relaţii şi sexualitate.

Dar Peter ştia de asemenea că, atunci când era vorba despre Destino, fiecare întrebare era încuietoare.

Frăţia Sfintei Apariţii
Cetatea Vaticanului
prezent

— Sfânta Fecioară a permis ca singurul ei copil să moară în chinuri! Şi El a murit pentru voi toţi, în durere! strigă Felicity către mulţimea înghesuită în sala de întâlniri a frăţiei.

În seara aceea, venise mai multă lume ca oricând. De aceea, organizatorii fuseseră nevoiţi să întoarcă oamenii din drum, de teamă că brigada de pompieri va interveni şi va anula întâlnirea. Felicity întinse o mână şi arătă spre adunare.

— Câţi dintre voi aţi face acelaşi lucru? Câţi dintre voi aţi suferi pentru Dumnezeu?

Nu era timp pentru ca publicul să răspundă. După ce Felicity strigă următoarea întrebare, ochii începură să i se dea peste cap. Mulţimea rămase în tăcere, aşteptând să vadă ce se întâmplă. Asta doreau ei să vadă – o mare dramă a posedării de către sfinţi şi Sfântul Duh.

Felicity începu să se bâlbâie într-un tip ciudat şi aspru de galimatias.

— Vorbeşte în limbi! strigă cineva din mulţime, dar fu imediat liniştit de restul oamenilor, care aşteptau să vadă ce avea să mai urmeze.

În anticiparea spectacolului, nimeni nu remarcase că vocea venea de la sora Ursula, cea mai în vârstă călugăriţă responsabilă cu Frăţia Sfintei Apariţii. Alături de Felicity, ea

reînviase organizaţia după ce Girolamo de Pazzi nu se mai putuse implica din cauza bolii sale. Sora Ursula fusese protectoarea lui Felicity din ziua în care aceasta se întorsese în Italia. O protejase pe fată şi-i alimentase viziunile, sub o supraveghere atentă, timp de un deceniu. În cadrul apariţiilor publice, sora Ursula juca un rol-cheie, asigurându-se că mulţimea era îndrumată în cea mai potrivită direcţie emoţională. În încăpere se mai aflau şi alţi membri ai frăţiei, care aveau acelaşi scop.

Un mormăit visceral ieşi din gâtul lui Felicity, urmat de un ţipăt atât de forţat şi plin de agonie, încât făcu să zăngăne ferestrele sălii de întâlnire.

— Copiii mei! se jeli ea din nou, în timp ce entuziasmul din sală începea să crească.

Ei veniseră să o întâmpine pe cuvioasa Santa Felicita, care vorbea prin intermediul fiinţei alese pentru transmiterea mesajului ei.

— Copiii mei nu au murit în zadar! I-am dat lui Dumnezeu ca pe un sacrificiu, în numele Său sfânt. Fiecare a suferit şi a sângerat pentru onoarea de a fi martir în numele lui Iisus Hristos!

Căzu în genunchi, jelindu-se şi smulgându-şi părul din cap, în timp ce îşi continua tirada:

— Mame care sunteţi aici, plângeţi pentru mine?

În mulţime erau murmure şi strigăte de „Da! Desigur!” şi „Dumnezeu să te binecuvânteze!”

— Nu! strigă ea apoi către mulţime. Am fost fericită în ziua în care copiii mei cei curajoşi au ales să sufere în loc să-şi renege Dumnezeul. Precum Sfânta Fecioară dinaintea mea. Am fost în extaz la moartea fiilor mei. Copiii mei vor trăi de-a pururi!

Ochii lui Felicity se dădură peste cap, apoi ea se prăbuşi la pământ, zvârcolindu-se. Spatele i se arcui, mâna îi căzu grea pe podeaua de ciment, iar rănile stigmatelor se deschiseră. Mulţimea oftă când picături de sânge îi împroşcară pe cei care se aflau mai aproape de ea. Când se opri din zvârcolit, strigă cu o nouă voce:

— Cu toţii trebuie să începeţi să vă pregătiţi! Nu vă mai gândiţi la viaţa asta pământească ce nu înseamnă nimic! Viaţa de apoi este mult mai măreaţă decât orice vă puteţi imagina pe acest pământ teribil.

Sora Ursula strigă:

— Este vocea Sfântului Duh! Slăviţi-l pe Dumnezeu pentru această binecuvântare! Slăviţi-l pe Dumnezeu pentru această sfântă care suferă pentru noi!

Mulţimea i se alătură acum, cuprinsă de atmosfera frenetică a momentului. Începură cu toţii să strige:

— Slăviţi-l pe Dumnezeu! Slăviţi-i pe sfinţii Lui!

Felicity se răsuci pe o parte, extenuată şi încă sângerând, dar continuând să predice în bombănitul ei ciudat:

— Vă puteţi păstra locul în Rai, dar trebuie să-i arătaţi lui Dumnezeu că sunteţi vrednici. Trebuie să-L apăraţi atât pe El, cât şi sfântul Său adevăr. Toţi aceia dintre voi care luptaţi pentru a înfrânge răul şi pentru a distruge blasfemia vă veţi primi răsplata. Dar există un rău imens care ne ameninţă calea cea sfântă, o erezie ce trebuie oprită.

Energia ţâşni din ea când se pregăti să-şi piardă cunoştinţa şi să leşine în întuneric. Şopti, chiar înainte să-i alunece capul pe spate:

— Opriţi hulitorul. Opriţi adulterii care ar minţi despre castitatea Domnului nostru. Trebuie… oprit…

Felicity îşi pierdu cunoştinţa înainte să poată termina propoziţia. Membrii din frăţie,

foarte bine pregătiţi în asemenea împrejurări, aduseră o targă în faţa încăperii şi o scoaseră afară, în frenezia şi entuziasmul mulţimii rămase în sală.

Sora Ursula profită de moment şi înşfăcă microfonul de pe podiumul din mijlocul camerei.

— Fraţii şi surorile mele, nu plecaţi fără să înţelegeţi avertismentul care ne-a fost dat de către Sfântul Duh! Există o mare blasfemie care ne ameninţă, cineva rău, un demon al minciunilor şi-al amăgirii care trebuie distrus.

La un semnal, un grup de voluntari din frăţie începu să împartă fluturaşi tuturor celor prezenţi, în timp ce sora Ursula continua să strige în microfon în mijlocul vacarmului.

— Te îndemn să primeşti această informaţie şi să iei atitudine! Locul tău în ceruri depinde de asta. Opreşte-l pe Satana să mai răspândească minciuni! Ajută-ne să nimicim diavolul! Ne vom întâlni aici în fiecare seară din săptămâna aceasta pentru a discuta planul de acţiune propus aici.

Fluturaşii erau înşfăcaţi cu lăcomie de către membrii participanţi, mai motivaţi ca niciodată să-şi găsească calea spre cer.

Pe fluturaşi scria cu litere îngroşate: „Opriţi blasfemia!”

Dedesubt era o fotografie a noii cărţi a lui Maureen Paschal, *Timpul se întoarce,* şi o alta a demonului adulter.

Careggi
primăvara 1463

SOARELE ÎNCĂLZEA pietrele din Careggi până la un auriu roşiatic, în timp ce Lucrezia Tornabuoni de Medici îşi privea fiul cel mare călărind pe afară. Rămase la fereastră până când călăreţul cu părul negru şi lucios ce-i flutura pe spate nu se mai văzu. Ca şi cum ar fi simţit privirea mamei sale, Lorenzo se întoarse în şa şi făcu cu mâna spre casă zâmbind larg, înainte de a o lua la un mic galop prin pădure. La paisprezece ani, Lorenzo devenise un tânăr foarte rafinat. Era înalt şi bine făcut, atletic şi extraordinar de charismatic.

El reprezenta combinaţia rară dintre o minte strălucită şi o inimă iubitoare, iar Lucrezia supraveghea cu atenţie educaţia lui, pentru a se asigura că acele atribute erau atât protejate, cât şi bine dezvoltate.

Lucrezia devenise o femeie profund pioasă, deşi – după propriile cuvinte – „nu una plicticoasă”. Scria poezii religioase care izvorau din inima şi din spiritul său, căci era profund îndatorată Domnului pentru darurile pe care le acordase familiei sale. Brodase cu mâna ei fină un citat din Psalmul 127, care împodobea dormitorul pe care îl împărţea cu soţul ei, Piero.

Copiii sunt un dar al Domnului; sunt o răsplată de la El.

Erau, într-adevăr, iar darurile lui Dumnezeu pentru ea fuseseră din belşug. Avea cinci copii remarcabili: trei fiice, Maria, Bianca şi Nannina, care mai de care mai frumoasă şi mai inteligentă, şi doi fii absolut fermecători. Lorenzo era cel mai mare dintre băieţi şi-i semăna cel mai mult la înfăţişare şi intelect. Lucrezia Tornabuoni nu era propriu-zis o femeie frumoasă, dar avea o graţie şi o prezenţă care depăşeau orice ideal superficial de perfecţiune fizică. Îi transmisese însă lui Lorenzo cea mai nefericită trăsătură de familie: nasul lung şi turtit, care le diminua simţul mirosului, precum şi orice şansă de a cânta. Dar Lorenzo mai primise de la mama lui şi alte însuşiri, precum înălţimea impunătoare şi postura regală, îmbinate cu o minte strălucită, ceea ce făcea din Lucrezia cea mai desăvârşită mamă florentină. Din punct de vedere intelectual, Lorenzo era de neegalat de oricare alt copil pe care-l văzuse vreodată. Dragostea lui de a învăţa era neîntrecută, abilităţile sale lingvistice erau aproape supranaturale, iar capacitatea lui de a memora şi de a înţelege cele mai complexe lecţii era uimitoare. Primul său profesor, renumitul intelectual Gentile Becchi, spunea odată că „nu există suficiente superlative pentru a-l descrie pe Lorenzo ca elev”.

Ca şi mama lui, Lorenzo avea o charismă extraordinară, care-i depăşea cu mult orice deficienţă fizică. Era o însufleţire pe chipul său, născută din pasiunea lui absolută pentru viaţă, ce era de-a dreptul fascinantă. Era foarte popular printre oamenii de altfel cinici ai Florenţei, care vorbeau despre el cu afecţiune, spunându-i „prinţul nostru”. Chiar dacă era la o vârstă încă fragedă, Lorenzo dusese deja la îndeplinire misiuni diplomatice importante, atât pentru familie, cât şi pentru statul florentin.

— Mamă, unde se duce Lorenzo?

Vocea dinspre uşă o făcu pe Lucrezia să se întoarcă zâmbind. Fiul ei mai mic, Giuliano, cu patru ani mai tânăr decât Lorenzo, era bosumflat. Lacrimile îi inundau ochii mari, căprui.

— Argatul a venit acasă să-i spună lui Lorenzo că răsfăţatul său cal este neliniştit şi nu vrea să mănânce din altă mână decât cea a stăpânului său. Lorenzo s-a dus să hrănească animalul şi să-l pună să execute câteva exerciţii.

— Mi-a spus că mă va lua la călărit astăzi, se îmbufnă Giuliano. Mi-a promis! De ce nu m-a luat?

— Sunt convinsă că se va întoarce după tine dacă ţi-a promis. Lorenzo nu-şi încalcă niciodată vreo promisiune.

Acesta era adevărul. Lorenzo era de mare încredere şi îşi ţinea mereu cuvântul, în special faţă de fratele său mai mic, pe care îl iubea necondiţionat.

Lucrezia îi ciufuli cu afecţiune cârlionţii închişi la culoare. Giuliano primise toate binecuvântările fizice de care Lorenzo fusese privat. El era un copil cu adevărat frumos, fiind înzestrat cu o natură blajină, dacă nu chiar prea sensibilă. Şi totuşi, lui Piero îi plăcea să-i spună, în intimitatea odăilor lor: „Dumnezeu ştie ce a făcut când ni l-a dat pe Lorenzo ca prinţ. Lorenzo a fost făcut pentru asta. Giuliano, pe de altă parte, nu va avea niciodată spirit de conducător. Este prea dulce, prea delicat”.

Ei îl urmăreau cu atenţie pe Giuliano să vadă dacă acesta are vocaţie pentru Biserică, lucru care ar fi servit scopurilor familiei de Medici din mai multe puncte de vedere. Şi totuşi, deşi Lucrezia era un factor-cheie de decizie în sânul celei mai puternice familii din Florenţa, era, totodată o mamă devotată, care voia să găsească fericirea pentru copiii ei într-o lume dură. Nu l-ar fi forţat pe Giuliano să urmeze calea Bisericii, ci mai degrabă i-ar fi îngăduit să

ia această decizie el însuşi, dacă simţea că are o asemenea chemare. Încă o dată, acesta era privilegiul faptului de a fi al doilea născut, liber de povara unei profeţii enorme şi ameninţătoare. Giuliano avea mai multe de spus în privinţa destinului său decât fratele său mai mare. Şi totuşi, Lucrezia îl vedea pe Lorenzo mai clar decât tatăl lui şi se speria uneori de propria viziune. Ea recunoştea inima blândă dincolo de simţul responsabilităţii; vedea şi înţelegea că în prinţul cel puternic se ascundea un poet delicat. Deşi Dumnezeu avea un plan pentru Lorenzo, Lucrezia se temea pentru fericirea lui. Avea să fie el capabil să îndeplinească rolul de conducător, de bancher, de politician şi de om de stat al unui de Medici şi să găsească pacea şi bucuria personală în toate acestea?

Dar, mai presus de toate, exista cealaltă responsabilitate, una despre care li se vorbea numai celor mai de încredere membri ai cercului lor intim: redutabila şi înfiorătoarea sfântă profeţie, pe care Lorenzo fusese ales de Dumnezeu s-o împlinească. Nu încăpea nicio îndoială că era un Prinţ Poet din ziua conceperii sale perfecte şi a naşterii sale în luna ianuarie, sub semnul Capricornului, avându-l pe Marte în Peşti, exact aşa cum specificaseră Magii. Lorenzo era pe cale să devină conştient de rolul său. Cosimo de Medici, patriarhul legendar al familiei şi bunicul lui Lorenzo, se asigura că planul Ordinului era dus la îndeplinire în mod exemplar.

Chiar şi la o asemenea vârstă fragedă, povara destinului începea să apese pe umerii largi ai lui Lorenzo. Cosimo era pe moarte, iar moştenitorul său, Piero, nu se simţea nici el prea bine; de altfel, el nu fusese niciodată deosebit de sănătos, potrivindu-i-se porecla florentinilor, care îi spuneau Piero Gutosul.

Lucrezia oftă când îl conduse pe Giuliano spre uşă. El nu avea să ştie niciodată cât de norocos era că se născuse cu toate privilegiile şi cu atât de puţină responsabilitate. Nu acelaşi lucru se putea spune însă şi despre Lorenzo. „Ah, bietul meu prinţ!” Se uită spre fereastra de unde-l zărise ultima dată. „Bucură-te de libertatea ta de-acum, fiule! Înainte ca realitatea a ceea ce eşti şi a ceea ce trebuie să înfăptuieşti să te acapareze în întregime.”

Întorcându-se spre Giulano, îl apucă de mână.

— Haide, micuţul meu. E timpul să stai lângă Sandro ca să ne termine frumosul tablou. Şi de data asta fără vânzoleală!

Lorenzo de Medici bătu uşor din călcâie, îndemnându-l pe Morello să meargă la galop mic. El nu-şi lovea şi nici nu-şi biciuia vreodată caii. Îi venera pur şi simplu, iar unii spuneau că avea chiar capacitatea de a comunica cu ei. Marsilio Ficino, medicul şi astrologul lui Cosimo, notase pe harta astrală a lui Lorenzo acest talent. Lorenzo era un semn de pământ guvernat de miticul ţap de mare denumit Capricorn. Ficino spunea că acest semn, combinat cu alte elemente favorabile de pe harta lui Lorenzo, îi dădea o extraordinară afinitate pentru animale, adăugând că acestea vor apărea în destinul său în cele mai neaşteptate moduri.

Lorenzo se simţea confortabil mai ales în prezenţa cailor, iar ei păreau să-i răspundă cu aceeaşi afecţiune. Caii familiei de Medici nechezau atunci când îl simţeau pe Lorenzo apropiindu-se de grajduri. Calul său preferat, nobilul Morello, refuza să primească ovăz din altă mână decât cea a lui Lorenzo, mai ales dacă simţea prezenţa tânărului său stăpân în reşedinţa din Careggi a familiei.

Îndemnându-l pe Morello în pădure, Lorenzo urmă o potecă pe care o ştia bine. Îi

promisese fratelui său mai mic să-l ia să călărească în după-amiaza aceea, aşa că nu trebuia să întârzie prea mult. Ştia că-i va frânge inima dacă nu-şi va respecta promisiunea, iar el nu putea suporta acest lucru. Giuliano îl venera, iar Lorenzo nu i-ar fi dat vreun motiv de supărare. Avea însă nevoie de momente de singurătate, în care să călărească prin soare şi să simtă arşiţa prin păr, să asculte sunetele primăverii însufleţind pădurea. El compunea în secret un sonet dedicat anotimpului şi voia să-i simtă cât mai mult savoarea înainte de a-şi termina compoziţia. Primăvara, anotimpul noilor începuturi, timpul promisiunii… Florentinii celebrau Anul Nou odată cu venirea primăverii, calendarele lor începând pe douăzeci şi cinci martie, de Bunavestire. Mai erau trei zile până atunci şi Lorenzo şi-ar fi putut termina sonetul pentru marea sărbătoare.

Dar ce era zgomotul acela?

Trase blând de hăţurile lui Morello, pentru a-l îndemna să se oprească, şi ascultă. În bătaia vântului, se auzi din nou un sunet neobişnuit pentru acel loc. Lorenzo se îndreptă în şa, neliniştit. Acelea erau domeniile familiei de Medici şi, deşi acolo se simţea mai în siguranţă decât oriunde în altă parte, o familie care beneficia de o asemenea bogăţie şi putere avea mulţi duşmani. Nu putea să nu aibă grijă. Auzi din nou zgomotul – cu siguranţă un sunet omenesc – şi se relaxă puţin în timp ce asculta. Sunetul era grav şi trist, nu ameninţător. Îndreptându-l încet pe Morello în direcţia zgomotului, se opri brusc când auzi un icnit.

Cea mai frumoasă creatură pe care o văzuse vreodată stătea pe frunze şi se uita la el.

Apropiată de vârsta lui, poate ceva mai tânără, fata arăta ca una dintre nimfele pe care Sandro le schiţa pentru el, atunci când discutau despre marile legende greceşti pe care le iubeau amândoi atât de mult. Cel mai frumos chip în formă de inimă, cu trăsături delicate şi o gură perfectă de forma arcului lui Cupidon, era încadrat de un nor de zulufi castanii, nuanţaţi cu arămiu-auriu. Avea frunze în păr, iar hainele îi erau răvăşite, însă era clar că ţinuta sa era nouă şi scumpă, în ciuda stării ei actuale de dezordine. Lacrimile din ochii ei strălucitori sporeau extraordinara nuanţă de căprui-deschis a acestora. Lorenzo avea să afle mai târziu că aceşti ochi îşi schimbau culoarea în funcţie de starea ei, uneori în chihlimbar, apoi în cel mai strălucitor verde-cenuşiu. Dar în acel moment, cel mai mare mister era ea însăşi.

— De ce plângi?

Ea se mişcă pentru a-i arăta că ţine ceva în mână, ceva care fâlfâia şi uguia, împrăştiind în jur pene albe.

— Un porumbel? Ai prins un porumbel?

— Nu l-am prins, rosti ea scurt, surprinzându-l cu schimbarea tonului, ce deveni furios. L-am salvat. A fost prins într-un laţ, sus în copacul acela. Dar este rănit. Cred că are aripa frântă.

Lorenzo o măsură cu privirea pe agera nimfă a pădurii, care stătea ţinând porumbelul lângă trupul ei delicat, cercetându-l cu atenţie. Faptul că pasărea fusese prinsă în cursa unui braconier era o informaţie pe care el ar fi trebuit să i-o transmită tatălui său ceva mai târziu. Dar lucrurile erau mult mai subtile. Descălecă graţios şi atinse cu mâna pasărea ce se zbătea, mângâindu-i gâtul cu blândeţe.

— Ssst, micuţule! Totul e în regulă.

Spre surprinderea fetei, pasărea se calmă şi îi îngădui lui Lorenzo s-o mângâie.

— Lorenzo de Medici, spuse nimfa, cu o notă de veneraţie în vocea ei lirică.

Era cel mai frumos sunet pe care-l auzise vreodată – numele lui pe buzele ei.

— Da, spuse el brusc şi neobişnuit de timid. Dar ai un avantaj nedrept, căci e limpede că tu mă cunoşti, iar eu nu te cunosc pe tine.

— Toată lumea din Florenţa te cunoaşte. Te-am văzut în timpul procesiunii Magilor, călărind acelaşi cal. Făcu o pauză înainte să întrebe: Mă vei aresta pentru că ţi-am încălcat proprietatea?

Părea foarte serioasă în timp ce rostea întrebarea.

Lorenzo încetă să mai râdă zgomotos şi păstră o mină ceva mai sobră, apoi o întrebă:

— Şi toată lumea din Florenţa spune că sunt un tiran?

— Oh, nu! N-am vrut să spun asta. Doar că… oh, îmi pare rău, Lorenzo! Toată lumea din Florenţa spune că eşti… magnific. E adevărat că tata îmi spune să rămân pe pământul nostru, dar pădurea ta este mult mai îmbietoare, aşa că uneori trec pe-aici când nimeni nu se uită şi…

O întrerupse, într-un efort de a-i alina disconfortul evident.

— Vrei să mă lămureşti şi pe mine cine este tatăl tău?

— Mă numesc Donati. Lucrezia Donati.

Făcu o uşoară reverenţă, încercând să jongleze cu porumbelul. Cu siguranţă, fata era extrem de educată.

— Ah, o Donati!

Ar fi trebuit să ghicească după cum era îmbrăcată. Pământurile Donati se învecinau cu cele ale familiei de Medici, ba chiar le depăşeau ca suprafaţă. Era familia cea mai apropiată de regalitate din Toscana, cu o moştenire ilustră cu rădăcini până în Roma Antică. Venerabilul poet toscan Dante se căsătorise cu o Donati, adăugând încă un semn distinctiv numelui de familie deja venerat.

— Ei bine, Înălţimea voastră… Lorenzo făcu o plecăciune adâncă şi îi zâmbi. Dat fiind faptul că familia ta este una dintre cele mai aristocratice din această parte a Italiei, nu cred că un biet de Medici are vreo şansă să te aresteze. Oricât de mult mi-aş dori. În schimb, pedeapsa ta este să-mi dai mie acel porumbel.

— Dar… ce vei face cu el? N-ai să-l mănânci, nu-i aşa?

— Bineînţeles că nu! Dumnezeule, oare ce crezi despre mine? I-l voi duce lui Ficino. El este unul dintre profesorii mei, dar în acelaşi timp şi doctor. Este maestru în multe arte. Dacă există cineva care să poată vindeca această aripă, atunci acela este Ficino. Şi locuieşte chiar peste deal, în Montevecchio, în spatele casei noastre.

Lucrezia îl judecă gânditoare înainte să afirme, mai degrabă decât să întrebe:

— Vin cu tine. În fond, am trecut prin toate astea căzând dintr-un copac pentru a-l salva. Aş spune că merit să vin. De altfel, astăzi este ziua mea şi ar fi teribil de crud să-mi interzici asta.

Lorenzo îi zâmbi din nou făpturii isteţe şi încântătoare din faţa sa.

— Domnişoară Lucrezia Donati, mă îndoiesc că voi avea vreodată tăria de a-ţi interzice ceva. Nu te-ai rănit când ai căzut din copac?

— Nu atât de mult pe cât mă va lovi mama când va vedea ce i-am făcut noii mele rochii.

Îndepărtă cu mâna murdăria şi frunzele, aranjându-şi rochia în acelaşi timp.

Lorenzo o cercetă, folosind această scuză pentru a-i da târcoale şi pentru a măsura fiecare milimetru al frumuseţii ei.

— Cred că de data asta ai avut mult noroc, observă el cu o seriozitate simulată. Murdăria

se va lua şi nimic nu este rupt. Tonul vocii i se însenină în timp ce adăuga: Iar dacă Mona Donati întreabă, spune-i că neîndemânaticul tău vecin Lorenzo de Medici a căzut de pe cal şi că tu i-ai sărit în ajutor. Eu îi voi spune tatălui meu acelaşi lucru şi toată lumea te va copleşi cu daruri de ziua ta!

Acum fu rândul Lucreziei să râdă, dezvăluindu-şi delicatele gropiţe din obraji.

— Este un plan bun, Lorenzo, cu excepţia faptului că ai uitat un lucru: abilităţile tale de călăreţ sunt legendare, aşa că nimeni nu va crede nicio clipă că ai căzut de pe cal – mai cu seamă de pe acest cal. Nu, trebuie să-mi asum vina pentru ce am făcut. Pe lângă asta, nu mă pricep deloc să mint. Mi se potriveşte mult mai bine onestitatea.

— Atunci eşti o femeie nobilă în toate sensurile cuvântului. Ştii să călăreşti?

Încuviinţă scuturându-şi părul castaniu şi-şi înălţă bărbia înspre el:

— Bineînţeles că ştiu să călăresc. Crezi că familia ta este singura din Florenţa care-şi educă fiicele? Porumbelul se agită din nou în braţele ei, iar ea se dezumflă: Deşi s-ar putea să fie dificil dacă va trebui să-l ţinem şi pe micuţul nostru prieten.

Lorenzo se gândi la o soluţie. O ajută pe Lucrezia să încalece pe Morello, care fu foarte cooperant. Încălecând în spatele ei, cuprinse umerii fetei cu braţele sale pentru a o aşeza dreaptă, în timp ce ea ţinea porumbelul strâns lipit de corpul ei. Călăriră împreună agale pe sub soarele de primăvară, asemenea tinerilor copleşiţi de prima iubire de la începutul lumii.

Marsilio Ficino se uită la Lorenzo cu mare băgare de seamă, dacă nu chiar pe ascuns, în timp ce examina pasărea rănită. El fusese însărcinat să aibă grijă de starea intelectuală şi filosofică a lui Lorenzo încă de când acesta era mic copil şi-l cunoştea şi-l iubea ca pe propriul său fiu. Niciodată nu-l mai văzuse atât de ameţit şi de sfios cum era în prezenţa moştenitoarei Donati. Cel puţin ea era demnă de el, şi nu fiica vreunui fermier din Pistoia. Pe de altă parte, această pereche avea complicaţiile ei. Ce sentimente avea să încerce bătrânul Donati în legătură cu zbenguiala nepreţuitei sale fiice prin pădure cu moştenitorul familiei de Medici? Deşi familia lui Lorenzo era cea mai înstărită şi prin urmare cea mai influentă din Florenţa, nu era nobilă. Pentru elita regală din Italia, cei din familia de Medici erau nişte negustori care se îmbogăţiseră brusc, pe când Donati provenea dintr-o antică viţă nobilă. Clasa negustorilor faţă în faţă cu aristocraţia: era foarte puţin probabil că Donati va aproba vreodată ceva mai mult decât o prietenie între aceşti doi copii. Poate că nici măcar atât.

— Are aripa ruptă, dar am văzut şi cazuri mai grave, declară Ficino cu vocea sa blândă.

Privi cum faţa Lucreziei se înseninează la auzul acestei veşti.

— Poate fi salvat? Poţi să-l vindeci?

Speranţa care iradia dinspre fată era molipsitoare. Ficino, în ciuda felului său de-a fi, fu înduioşat de căldura ei. Zâmbi către ea.

— Depinde doar de Dumnezeu dacă această făptură se va vindeca, draga mea! Dar noi vom face tot ce ne stă în putinţă, folosindu-ne toate abilităţile umane, şi vom vedea ce va urma. Lorenzo, ţine-l puţin până voi aduce nişte legături.

Ficino îi înmână pasărea lui Lorenzo, care o luă cu prudenţă, uguind între timp spre porumbel. Îşi ridică privirea şi văzu din nou ochii Lucreziei, strălucitori şi înlăcrimaţi. Se grăbi să o liniştească.

— Va fi bine, ştiu că va fi. Maestro îl va ajuta, iar tu şi eu… ne vom ruga împreună pentru vindecarea lui.

Ficino se întoarse cu două beţe mici şi cu câteva fâşii de pânză şi legă aripa păsării aproape de corp. Lorenzo ţinu porumbelul în timp ce profesorul său îl îngrijea. Lucrezia îi privea pe amândoi cu ochii fascinaţi, larg deschişi.

— Îl voi păstra aici, dar va avea nevoie să fie hrănit din palmă, explică Ficino simulând iritarea. Nu am timp să fac pe dădaca cu această pasăre, aşa că depinde de voi doi dacă va fi bine hrănită.

Lorenzo o privi în treacăt pe Lucrezia, care încuviinţă solemn din cap:

— Voi veni zilnic dacă voi putea.

Tatăl ei îşi petrecea zilele în Florenţa, iar mama ei era suficient de indulgentă cu fiica ei cea libertină atunci când se aflau la vila de la ţară. Lucrezia putea să plece oricând, cu condiţia de-a nu-i da niciun motiv de îngrijorare familiei ei, lipsind prea mult de acasă.

— Voi veni şi eu, promise Lorenzo. Mă voi întâlni cu Lucrezia pe domeniul ei şi-o voi aduce aici, călare pe Morello.

Ficino încuviinţă din cap, scoţând un mormăit.

— Sună destul de bine. Şi-acum valea cu voi amândoi, căci bătrânul acesta are treabă. Traduc ceva de mare importanţă pentru bunicul tău, iar legendara sa nerăbdare nu a fost diminuată de boală. Şi să nu mai intraţi în vreun bucluc, cel puţin nu astăzi.

Lorenzo o apucă blând pe Lucrezia de mână şi o conduse afară.

— Pe aici, şopti el.

— Unde mergem?

— Sstt… Vei vedea.

O conduse pe o cărare întortocheată, cu multă vegetaţie, dând la o parte ramurile joase de copac care ameninţau să le întunece calea. Lorenzo însă putea să găsească acest loc cu ochii închişi. Era locul lui preferat de pe tot pământul şi aşa avea să rămână pentru tot restul zilelor sale. După o ultimă cotitură, o conduse prin deschizătura unui zid.

— Ce loc este acesta?

Se aflau la marginea unei grădini circulare mari şi împrejmuite. În mijlocul florilor încurcate se afla un templu în stil grecesc: era un dom susţinut de coloane. În centru se afla o statuie a lui Cupidon aşezată pe un pilon. Pe o plăcuţă de pe pilon era scris motoul *Amor vincit omnia.*

— Dragostea învinge totul, traduse Lorenzo. Vergiliu. Inscripţia, la ea mă refeream. Şi… la încă ceva. Templul a fost construit de către marele Alberti.

— Este păgân! exclamă Lucrezia şocată.

— Serios? râse Lorenzo. Vino încoace.

Lorenzo o conduse într-o parte a grădinii, unde fusese construit un altar din piatră. Era baza unei uluitoare scene din marmură ce reprezenta răstignirea.

— Făcut de mâna maestrului Verrocchio. Acesta *este* creştin.

— Este uimitor.

Lucrezia era copleşită de un sentiment de veneraţie.

— Dar… nu-l înţeleg.

Lorenzo îi zâmbi. Era absolut interzis să aducă acolo pe cineva nefamiliarizat cu spiritul Ordinului, dar Lorenzo voia să împărtăşească cu ea acel loc magic. El ştiuse instinctiv că ea va învăţa să-l iubească, aşa cum o făcuse şi el… şi că, într-un fel, ea aparţinea acelui loc.

Făcea parte din locul acela la fel cum făcea şi el. Era un lucru pe care-l ştiuse din prima clipă în care îşi ridicase privirea asupra ei. Ea aparţinea fiecărui loc îndrăgit de el, alături de el.

— Ficino ne învaţă că înţelepciunea anticilor şi învăţăturile Domnului nostru pot şi ar trebui să trăiască împreună în armonie. Că toate cunoştinţele divine provin din aceeaşi sursă şi ar trebui celebrate împreună, pentru ca noi să devenim nişte oameni mai buni. *Anthropos*. Acesta este un cuvânt grecesc. Înseamnă să devii cel mai bun om cu putinţă. Similar lui *humanitas* din latină. Bunicul meu şi-a dedicat viaţa acestei credinţe, iar eu sper să fac acelaşi lucru.

Lucrezia chicoti.

— Bunicul meu ar spune că este o erezie.

— Iar bunicul meu ar spune că este armonie. Dar acesta este locul în care vin să mă rog, deci este, de fapt, cât se poate de sfânt. Din acest motiv te-am adus aici. Să ne rugăm pentru porumbelul nostru. M-am gândit că… s-ar cuveni.

Lucrezia admiră minunata sculptură dinaintea ei. Pipăi cu mâna baza de marmură rece şi latura crucii cât de sus putea ajunge, apoi făcu asta din nou. Începu să vorbească, dar fu copleşită dintr-odată de timiditate. Lorenzo, care avea să se obişnuiască însă cu stările ei pentru tot restul zilelor lui, observă:

— Ce este?

Ea îşi ridică privirea spre chipul frumos şi îndurerat al Domnului nostru, sculptat de maestrul artizan, şi şopti:

— Mi-a apărut în vis.

— Ce anume?

— Răstignirea. O văd de parcă aş fi fost acolo. Plouă şi privesc cum totul se petrece în ploaie. Am visat asta de trei ori, din câte-mi aduc aminte.

Pentru o clipă Lorenzo o privi ciudat, dar nu răspunse imediat.

— Vino cu mine, spuse el în cele din urmă.

O conduse printre tufele de trandafiri albi parfumaţi spre un alt altar mai mic, unde se afla statuia de marmură a unei femei. Un porumbel se odihnea pe mâna ei întinsă.

— Este frumoasă, gâfâi Lucrezia. Cine e?

— Maria Magdalena, Doamna Noastră, Regina Compasiunii.

Lucrezia icni.

— Oh! Şi ea îmi apare în vis!

— Ai şi vise cu Maria Magdalena?

Era rândul lui Lorenzo să-şi tragă răsuflarea.

Ea încuviinţă din cap solemn, apoi întrebă:

— E rău?

— Nu, râse Lorenzo. Este, cred eu, foarte bine.

Lorenzo o luă din nou de mână şi îngenunche în faţa statuii, sugerând că şi ea ar trebui să facă acelaşi lucru. Lucrezia se supuse, fără să-i dea drumul la mână. Ea nu înţelegea amestecul ciudat de simboluri păgâne şi creştine, dar era oricum încântată de locul acela. Avea acolo un sentiment al magiei şi al armoniei, după cum îi vorbise Lorenzo. Iar dacă el venea aici să se roage, cu siguranţă nu putea fi un loc rău.

— Lorenzo, vrei să mă înveţi despre toate acestea? Despre semnificaţia lor?

El îi zâmbi şi încuviinţă.

— Roagă-te cu mine. Mai întâi îi vom adresa mulţumiri lui Dumnezeu, pentru că l-a cruţat pe porumbelul nostru până acum. Iar apoi…

Făcu o pauză de o clipă, copleşit de timiditate. Când continuă, cuvintele îl asaltară şi nu le mai putu opri:

— Îi vom mulţumi lui Dumnezeu pentru că ne-a adus împreună.

— Mă voi ruga bucuroasă pentru ambele lucruri şi-i voi mulţumi lui Dumnezeu pentru că mă iubeşte atât de mult, încât mi te-a adus de ziua mea.

Lucrezia Donati se îmbujoră delicat când îi scutură mâna, apoi îşi plecă capul pentru a se ruga. Lorenzo făcu acelaşi lucru, iar în momentul acela soarele atinse marmura, luminând statuia dinaintea lor. Undeva, în depărtare, auziră amândoi uguitul unui porumbel.

Lucrezia Donati îşi respectă cuvântul. Găsi o cale să plece de-acasă aproape zilnic, alergând să-l întâlnească pe Lorenzo la marginea proprietăţii familiei ei şi să meargă împreună călare pe Morello, spre Ficino. Acolo hrăneau cu grijă porumbelul, care părea să se refacă bine sub protecţia lor. Terminau fiecare zi cu o plimbare prin grădina secretă, Templul Iubirii, după cum le era cunoscut celor din familia de Medici.

În fiecare zi, Lorenzo îi împărtăşea o parte din educaţia sa solidă. Lucrezia era o elevă isteaţă şi dornică să înveţe, memorând cu uşurinţă tot ceea ce o învăţa Lorenzo şi punând multe întrebări.

Într-o asemenea zi, Lucrezia îl surprinse cu o rugăminte.

— Lorenzo, vreau să mă înveţi limba greacă.

— Vrei să înveţi greaca? Serios? De ce?

— Da, serios. Eu am primit o educaţie temeinică pentru o fată şi-ţi vei da seama că sunt o studentă bună, spuse ea cu inima plină de mândrie, ceea ce-l impresionă plăcut pe Lorenzo. Vreau s-o învăţ pentru că tu o iubeşti şi vreau să ştiu şi eu tot ceea ce iubeşti tu. Vreau să experimentez şi să ne împărtăşim unul altuia cunoştinţele. Vrei să mă înveţi greaca, Lorenzo?

— Te voi învăţa tot ceea ce-ţi doreşte inima. Vom începe mâine, după ce-l vom vizita pe înaripatul nostru rătăcit.

A doua zi, Lorenzo îi aduse în dar un abecedar grecesc strâns într-o panglică roşie de mătase. Fu răsplătit de Lucrezia cu un zâmbet larg, care îi dezvăluia gropiţele, şi cu entuziasmul ei molipsitor. Lecţia începu în mod serios şi el descoperi că ea era, într-adevăr, o elevă uimitoare. La sfârşitul celei de-a patra săptămâni, Lorenzo îi arătă Lucreziei câteva litere greceşti, pe care le scrise pe un pergament.

— Ce este asta?

— Lecţia de astăzi. Vreau să traduci întrebarea pentru mine, apoi să răspunzi la ea. În greacă, bineînţeles.

Lucrezia îşi arcui o sprânceană, concentrându-se. Studia din greu, dar trecuseră doar câteva săptămâni. Se încurcă la câteva litere, dar îi îngădui lui Lorenzo s-o corecteze cu blândeţe. În cele din urmă, îşi dădu seama ce scrie pe pergament şi suspină de încântare.

Cuvintele lui spuneau: „Pot să te sărut?”

Ea răspunse în greacă, cu unul dintre cuvintele pe care le ştia foarte bine:

— *Nai.* Da.

La sfârşitul celei de-a treia săptămâni, întrucât era sigur că porumbelul se vindecase, Ficino îi sfătui pe amândoi să-i dea drumul. Lorenzo şi Lucrezia erau ameţiţi de bucuria succesului lor. Întocmai ca la prima întâlnire, Lucrezia călări în faţa lui Lorenzo, protejată de braţele lui, cu porumbelul strâns la piept. Morello îi duse la marginea pădurii, unde descălecară. Lorenzo desfăcu blând fâşiile de pânză cu care fusese legată pasărea, în timp ce Lucrezia o ţinea pe loc. Beţele căzură, iar porumbelul îşi încercă aripa, uguind spre ei.

— Îşi exprimă recunoştinţa, observă Lorenzo cu mirare.

Lucrezia mângâie pasărea pe ceafă, iar lacrimile îi umplură ochii:

— La revedere, micuţule prieten! O să-mi fie atât de dor de tine!

Lacrimile ei căzură pe aripa abia vindecată. Când îşi ridică privirea, văzu că ochii lui Lorenzo erau şi ei înlăcrimaţi.

— Eşti gata? şopti el.

Lucrezia încuviinţă din cap şi înălţară împreună porumbelul în aer. El dădu din aripi de mai multe ori, întinzându-şi aripa vindecată, ugui din nou, apoi zbură într-un nor de pene albe. Ei îl priviră cum zboară, la început un pic nesigur, apoi tot mai sigur şi mai puternic. În cele din urmă, aterizǎ pe ramura unui copac, uguind din nou spre ei.

— Lorenzo, priveşte! A aterizat pe un copac de laur!

Lorenzo dădu din cap de uimire, atât datorită locului pe care alesese să se aşeze pasărea, cât şi datorită percepţiei acute a simbolismului de către Lucrezia. Copacul de laur era emblema lui personală, căci cuvântul *laurel* şi versiunea latină a numelui său, Laurentius, aveau aceeaşi rădăcină.

— Te cinsteşte pentru că i-ai salvat viaţa.

Lorenzo se întoarse dinspre pasăre spre frumoasa tânără care stătea în faţa lui.

— Tu eşti cea care l-a salvat. În acest porumbel se regăseşte o parte din spiritul tău.

Îi prinse bărbia în mână şi o sărută cu tandreţe.

După o clipă se opri şi îşi potrivi ţinuta.

— Tocmai mă gândeam la ceva.

— La ce? întrebă ea cu răsuflarea tăiată, aşa cum se simţea mereu când el o săruta.

— M-am gândit cum să te strig. Numele mamei mele este Lucrezia şi nu pot să-ţi spun la fel. Dar porumbelul acesta a rezolvat problema. Îţi voi spune Colombina. Porumbiţa mea.

— Este cel mai frumos nume pe care l-am auzit vreodată, şopti ea.

De data aceasta, ea fu cea care îl sărută, înălţându-se pe vârfuri ca să-i întâlnească buzele. În acel moment, în pădure, cu promisiunea primăverii şi a reînnoirii vieţii din jur, îşi declarară iubirea unul altuia cu voce tare, pentru prima dată. Era o iubire ce avea să reziste vieţilor lor turbulente şi căii adesea dificile pe care Dumnezeu avea să le-o înfăţişeze, fiecăruia dintre ei şi amândurora.

Era o dragoste care avea să dăinuie pentru veşnicie. De la începutul timpului până la sfârşitul timpului.

În atenţia Madonnei de Humilitas, *numită de asemenea* Madonna del Magnificat.

Madonna Lucrezia m-a însărcinat să realizez un portret al familiei sale, ca dar pentru

celebrarea celor douăzeci de ani de când ea şi Piero şi-au unit destinele.

Am pictat-o ca pe Madonna. Care Madonna? Are vreo importanţă? Nu este în definitiv doar una singură? Mama eternă, Doamna Noastră a Compasiunii şi a Smereniei. Şi totuşi, aceasta este o celebrare a maternităţii într-un mod ce nu poate fi redat cu ajutorul unei fecioare. Într-adevăr, această Madonna este doamna noastră Lucrezia, portretizată ca Magdalena. Ea scrie Magnificatul, un imn de laudă pentru Dumnezeu, deoarece Lucrezia este ea însăşi o mare poetă şi există o legendă în legătură cu scrierile Magdalenei înseşi. I-am făcut părul Madonnei din aur pur, pentru ca lumea să cunoască strălucirea femeii care a inspirat această operă de artă.

Este bine să fii patronat de familia de Medici!

Printre îngerii care o înconjoară pe Doamna Noastră, l-am pictat pe Lorenzo ţinând călimara în mână, întrucât el este Prinţul Poet, deţinătorul noii inspiraţii. Pentru acest tablou, l-am schiţat pe Lorenzo din profil în timpul uneia dintre lecţiile noastre, când nu ştia că-l privesc. El îl privea pe maestru, care povestea legenda lui Longinus Centurionul. Am vrut să-l surprind pe Lorenzo într-un moment de cucernicie, astfel încât energia acestei emoţii să fie transmisă prin operă. Iar din profil Lorenzo este mai frumos.

Angelicul Giuliano sprijină cartea şi-l priveşte îndelung pe fratele său mai mare, cerând călăuzire. Acesta va fi întotdeauna rolul lui Giuliano: el îl va ajuta pe Lorenzo şi va avea o deosebită consideraţie pentru el. Dacă este înţelept, va învăţa de la el. Giuliano are chipul unui înger şi-n acest fel l-am reprezentat. Nu a fost un lucru uşor să stea nemişcat tot timpul cât a fost necesar pentru a fi surprins din acest unghi. De aceea a fost nevoie de o promisiune şi de ajutorul Madonnei Lucrezia. Este la vârsta la care nu este deloc uşor pentru un băiat să stea nemişcat.

Cea mai mare dintre surorile de Medici, Maria, îşi ţine mâinile pe fiecare dintre fraţii săi îndrăgiţi, protectoare, căci aceasta este firea ei adorabilă. Celelalte două fete, Nannina şi Bianca, sunt îngerii care ţin coroana deasupra capului Madonnei. Primul nepot al lui Piero şi al Lucreziei îi reprezintă pe toţi copiii de aur ai înfloritoarei linii de descendenţă de Medici. Mâna copilului este aşezată pe cuvântul „Humilitas”. Este una dintre marile virtuţi, potrivit cărţii Libro Rosso, *opusul mândriei şi al hybrisului. Este mesajul pe care Madonna Lucrezia l-a ales ca fiind cel mai important de urmat de către copiii săi în acest moment. Pentru a fi un lider cu adevărat mare, trebuie să cunoşti smerenia.*

Copilul ţine în mână o rodie. După cum ne-a învăţat maestrul – iar Ficino o confirmă prin studiile sale profunde asupra grecilor –, rodia este simbolul căsătoriei indisolubile. Este emblema unui mariaj ce nu poate fi distrus. Ceea ce Dumnezeu a unit niciun om să nu despartă.

Căsătoria lui Piero şi-a Lucreziei este cea mai indisolubilă din câte am văzut. Ei păşesc, într-adevăr, pe urmele Domnului şi-ale Doamnei Noastre.

A fost o bucurie pentru mine să pictez trăsăturile Madonnei Lucrezia ca pe cele ale iubitei noastre Magdalena. Mi-am îngăduit o anumită libertate în aplicarea culorilor şi am îmblânzit-o un pic, înfăţişând-o pe Lucrezia de Medici aşa cum ne apare nouă, celor care o adorăm: radioasă, de aur şi desăvârşită.

Pe fundal am pictat pârâul ce curge direct spre Careggi, căci acest loc este adăpostul celor mai mari învăţături şi un refugiu pentru cei care vor putea să-şi deschidă ochii şi să-şi ascută urechile în faţa marilor adevăruri. Acestea transpar la femeile de viţă nobilă ca

un izvor de viaţă şi de frumuseţe pentru toţi aceia dintre noi care au ochi să vadă şi urechi să audă.

Rămân al dumneavoastră sincer,
Alessandro di Filipepi, cunoscut drept „Botticelli”

DIN MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI

Montevecchio
1463

ÎN TIMPUL ŞEDERII SALE în Careggi, Lorenzo o aduse pe Lucrezia la locul de reculegere al lui Ficino din Montevecchio, micuţa vilă pe care Cosimo o construise pentru el ca sediu al Academiei Platonice. Sub călăuzirea lui Ficino, Academia era înfloritoare, devenind un edificiu educaţional solid pentru colegii lor florentini care doreau să studieze clasicii într-un mediu social relaxat, în care se puteau desfăşura adevăratul dialog şi adevărata dezbatere. Poeţi, filosofi, arhitecţi, artişti şi savanţi se îngrămădeau spre locuinţa lui Ficino, de fiecare dată când acesta anunţa că va organiza o întâlnire a Academiei. Între acele evenimente, Ficino folosea Montevecchio ca şcoală pentru Lorenzo şi uneori pentru Sandro, când cel din urmă nu se afla în Florenţa ca ucenic al lui Verrocchio. Sandro petrecea mai mult timp în Careggi la insistenţa lui Cosimo, întrucât bătrânul de Medici voia să-i expună acestuia tehnicile deosebite de exprimare artistică ale lui Fra Filippo. Şi, câtă vreme Sandro era împins spre noi zări de desăvârşire artistică, Cosimo simţea că era timpul să mai adauge ceva şi la educaţia sa temeinică.

Lucrezia Donati, căreia toţi îi spuneau acum Colombina, îşi convinsese părinţii să vină mai des la Careggi, pentru a învăţa să brodeze de la Madonna Lucrezia şi fiicele ei. Mona Lucrezia era renumită pentru îndemânarea ei şi a avea o asemenea profesoară ilustră era o adevărată împlinire pentru moştenitoarea Donati. Părinţii ei erau mult prea preocupaţi de statutul lor social în oraş ca să se mai îngrijoreze în legătură cu locul în care se afla fiica lor. Iar atâta timp cât considerau că ea se afla într-o companie feminină corespunzătoare, alături de alte femei influente şi respectabile, o lăsau în pace.

Lorenzo, Sandro şi Colombina deveniseră nedespărţiţi şi adesea îşi petreceau timpul împreună înainte şi după lecţii. Sandro o adora pe Colombina – şi se pare că toată lumea o adora – şi adesea o schiţa ca sursă de inspiraţie pentru diferitele madone la care lucra în atelier. Reticenţa de la început a lui Ficino faţă de Colombina se topise de mult în căldura strălucirii ei, dar şi datorită interesului ei faţă de clasici. Mai mult decât orice, ea se exprima în mod natural. În plus, Colombina scotea tot ce era mai bun din Lorenzo, care studia şi mai mult pentru a o impresiona. Cât despre el, Lorenzo nu înceta niciodată să o încurajeze pe fată şi să-i arate cât de mândru este de realizările ei, care erau multe şi din ce în ce mai remarcabile.

Lui Ficino îi plăcea să-i spună Colombinei că, dacă ea ar fi fost bărbat şi ar fi avut o minte atât de ageră şi un spirit atât de îndrăzneţ, ar fi condus lumea. Şi totuşi, ca unul dintre protectorii neoficiali ai lui Lorenzo, avea grijă să nu încurajeze devotamentul unuia faţă de celălalt dincolo de ce era literalmente platonic. El se referea la cei doi ca la Apollo şi

Artemis, accentuându-le legătura de frate şi soră şi considerându-i o pereche ce putea aduce lumină în Florenţa prin soarele masculin şi luna feminină. El spera că această accentuare continuă îi va ajuta în viitor, când aveau să se confrunte în cele din urmă cu realităţile aspre ale căsătoriilor aranjate şi ale alianţelor politice care-i aşteptau pe florentinii înstăriţi. Dacă puteau să găsească bucurie în rolurile lor de fraţi spirituali, probabil că acea energie ar fi putut fi canalizată în munca lor continuă spre cauza comună din cadrul Ordinului, pe care el era sigur că fata l-ar fi îmbrăţişat cu un zel extraordinar odată ce i s-ar fi vorbit despre el.

Uneori, Jacopo Bracciolini lua parte la lecţii. Lorenzo îl cunoştea pe Jacopo de când erau mici copii. Cei doi se întrecuseră în turnir pe ponei, se luptaseră în noroi când se jucau de-a cavalerii Cruciadelor, folosind cozi de mătură drept lănci, şi mărşăluiseră împreună la parade. Jacopo fusese Supraveghetorul Pisicilor în procesiunea Magilor, când băieţii erau amândoi în vârstă de zece ani; în anii adolescenţei sale, el continuase să-şi dezvolte un simţ al umorului macabru, ca şi nevoia avidă de atenţie.

Uneori era cu adevărat amuzant, iar alteori era pur şi simplu plictisitor. Sandro abia îl tolera pe Jacopo, dar Lorenzo îl preţuia ca pe un frate spiritual şi-l apăra împotriva răutăţilor lui Sandro. Nu numai că Jacopo era unul dintre cei mai vechi prieteni ai săi, dar tatăl băiatului, Poggio, era un membru de elită în cadrul Ordinului, după Cosimo. Doar acest singur fapt îl făcea să fie considerat parte din familie, iar Lorenzo era foarte protector în privinţa tuturor aspectelor legate de familie.

Colombina era amabilă cu toată lumea şi, în ciuda faptului că Jacopo era întotdeauna poznaş şi făcea mereu vreo şmecherie sau vreo glumă pe seama altcuiva, ea avea o slăbiciune pentru el. Acesta râvnea după atenţie, dar avea, de asemenea, o minte strălucită, fiind capabil să poarte o conversaţie profundă şi pătrunzătoare. Odată, Jacopo băgase o broscuţă în călimară şi izbucnise în râs când biata creatură reuşise în sfârşit să se elibereze, lăsând urme de cerneală peste traducerile importante ale maestrului Ficino. Dar Jacopo putea să fie şi foarte serios atunci când discuta despre gloria Florenţei şi despre importanţa ei în istoria Europei. Bracciolini era o familie florentină legendară şi nobilă, iar Jacopo era mândru de moştenirea sa.

Cu toate acestea, prezenţa lui schimbase armonia micii lor trinităţi, iar acesta era unul dintre motivele pentru care Sandro se simţea deranjat de el. Acest lucru era evident astăzi, în timpul lecţiei lui Ficino despre Egloga lui Virgiliu.

„Dragostea cucereşte totul; să capitulăm înaintea iubirii.” Ficino citase cel mai faimos vers al lui Virgiliu şi ceruse fiecărui învăţăcel să ofere o interpretare a ideii fundamentale. Colombina explicase că dragostea era cea mai mare sursă de putere din univers. Lorenzo, deloc surprinzător, fu de acord cu ea şi discutară în continuare despre contrastul dintre cucerire şi capitulare. Cu toate acestea, Jacopo nu se regăsea în niciuna dintre ipostaze şi începu să denatureze cuvintele.

— Dragostea îi cucereşte pe toţi proştii; să nu capitulăm deloc, glumi Jacopo usturător.

Tânărul Bracciolini părea deosebit de turbulent în acea zi, ca şi cum lecţia despre iubire ar fi fost pentru el un spin în ochi. Ficino se război cu el ceva timp, dar decise că nu avea dispoziţia necesară pentru a suporta farsele băiatului. Erau mormane de traduceri care-l aşteptau de la Cosimo. Astfel, le dădu copiilor drumul mai devreme şi observă că Jacopo ţâşneşte pe lângă ei, fără ca măcar să se uite înapoi sau să spună „la revedere”.

Cu toate acestea, Lorenzo nu plecă atât de repede. El îl îndemnase pe Ficino să vină cu Colombina ca să-l întâlnească pe Maestrul Ordinului Sfântului Mormânt pentru încuviinţare. Ficino ştia că era inevitabil, dar – întrucât Cosimo era din zi în zi tot mai slăbit – el nu prea mai avea timp şi pentru altceva decât completarea traducerilor importante ale manuscriselor antice destinate patronului său şi instruirea lui Lorenzo. Cosimo deschisese biblioteca de Medici pentru savanţii din Florenţa, fiind pentru prima dată când o bibliotecă privată era deschisă publicului. El dorea să adauge mai multe manuscrise şi traduceri ale unora dintre documentele rare greceşti ce fuseseră dezgropate în cadrul numeroaselor misiuni de cercetare ale familiei de Medici în Orientul Apropiat. Ficino era presat să termine aceste traduceri pentru Cosimo. Potrivit înţelegerii tacite dintre ei, Cosimo voia să vadă el însuşi traducerile şi să le citească, înainte de a părăsi această viaţă pentru următoarea.

Lorenzo avusese o lecţie de astrologie înainte de eşecul cu versurile din Virgiliu şi acest lucru îl determină să-i ceară lui Ficino să se uite peste aspectele hărţii sale astrale şi pe cea a Colombinei. Ficino bombăni în legătură cu acest lucru, dar scoase înţelegător o carte de astrologie, un dar de la Cosimo. Frunzări enorma carte, o enciclopedie care detalia amplasarea planetelor, notând unde se aflaseră corpurile cereşti atunci când se născuseră cei doi copii. Scriind în grabă, cu înflorituri, şi analizând o vreme numerele, în cele din urmă se pronunţă.

Ficino îşi drese glasul şi deveni foarte serios. Astrologia era pasiunea lui, iar entuziasmul său natural sporea atunci când discuta despre asta în detaliu. Fiind un bărbat de o integritate deplină, el ştia de asemenea că, în ciuda ezitării pe care o simţea, trebuia să spună adevărul despre descoperirile sale.

— Văd ceva aici care este… unic. Dragostea voastră unul pentru celălalt va creşte în timp şi va dura… o veşnicie. Este o dragoste divină. Dată de la Dumnezeu. Dumnezeu v-a făcut unul pentru celălalt. Şi niciun bărbat sau femeie nu va putea vreodată să vă ia asta.

Lorenzo apucă mâna Colombinei şi o duse la buzele sale, sărutându-i iute degetele lungi şi frumoase.

— Aş fi putut să-ţi spun toate acestea şi fără ajutorul stelelor.

Colombina îi zâmbi, dar se întoarse spre Ficino, brusc serioasă.

— Ne aduci nişte veşti atât de frumoase! Cuvinte despre Dumnezeu şi despre dragostea divină care durează o veşnicie! Şi totuşi, ni le aduci cu tristeţe. De ce, Maestro?

Ficino întinse mâna pentru a-i aşeza un deget sub bărbie, înclinându-i capul, asemenea unui sculptor care se pregăteşte să lucreze, înainte de a-i răspunde în felul său gânditor şi şovăielnic:

— Pentru că, draga mea copilă, dragostea voastră nu va fi susţinută de circumstanţele în care v-aţi născut. Tu şi el veţi avea de înfruntat multe provocări de-a lungul vieţii. Destinul lui Lorenzo…

Se opri, uitându-se la una dintre înflorituri de pe hârtie, apoi întinse cerneala de deasupra acesteia cu vârful degetului.

— Sunt alţii care vor lua asemenea decizii pentru voi.

Zăpăceala lui Lorenzo de mai devreme se spulberă când se uită la dragostea lui cu tristeţe.

— Tatăl meu, spuse Colombina simplu.

— Ai dreptate. Şi totuşi… te îndemn să-ţi aminteşti un lucru, copila mea: ceea ce Dumnezeu a unit… niciun om nu poate despărţi.

Cu inima grea, Marsilio Ficino îi privi plecând pe cei mai îndrăgiţi elevi ai săi. Ştia mult mai multe decât le împărtăşise tinerilor îndrăgostiţi. Dar, cu toată înţelepciunea lui, înţelesese că aici se întâmpla ceva ce era mai presus de educaţia şi de experienţa sa. Exista un singur om în viaţă care i-ar fi putut ajuta acum, singurul om care merita pe deplin să fie numit Maestru.

Ficino îşi luă capa uşoară şi plecă în căutarea lui Fra Francesco.

Marsilio Ficino nu fu nevoit să-l caute foarte departe pe Fra Francesco, întrucât acesta era instalat în locuinţa sa micuţă din Montevecchio şi rareori se aventura în afara grădinilor, unde avea un labirint elegant din pietre de pavaj. Fra Francesco folosea labirintul pentru a se plimba în timpul rugăciunilor şi, în plus, preda lecţii în interiorul acestuia. Astăzi însă era acasă în biroul său, de parcă ar fi anticipat venirea lui Ficino.

— Cum este posibil să nu fi ştiut despre această fată Donati?

Întrebarea adresată lui Ficino de Fra Francesco nu era o mustrare, căci acest lucru nu era în firea lui, ci doar o întrebare sinceră şi curioasă.

Totuşi, faptul că nu observase asta mai devreme îl irita pe Ficino. De ce nu se gândise să se uite înainte la harta ei astrologică? Stelele erau foarte clare.

— Cei din familia Donati sunt tradiţionalişti, răspunse el. Nu au credinţa noastră şi nu ar primi învăţăturile noastre cu dragă inimă. Sunt nişte catolici înverşunaţi şi se vor gândi că ceea ce facem noi este o aberaţie gravă.

— Şi cel mai mare păcat este că fiica lor e posibil să fie Cea Aşteptată. Suntem siguri că nu pot fi influenţaţi?

Ficino se ridică, surprins că Fra Francesco se pronunţase astfel fără ca măcar s-o întâlnească pe fată. Maestrul observă şi continuă:

— Se înţelege de la sine că ea este, dată fiind obsesia lui Lorenzo pentru ea. Ea face parte dintr-o familie toscană nobilă, una antică şi totodată una în care s-a căsătorit Dante. Toate familiile toscane vechi sunt de viţă nobilă, Marsilio; să nu uiţi asta niciodată. Toate cele trei mari dinastii sfinte s-au stabilit în Toscana şi în Umbria şi acesta este singurul loc din Europa unde s-a întâmplat aşa ceva. De aceea acest loc este mai solemn decât oricare altul.

— Din acelaşi motiv există atâta vrajbă şi rivalităţi între familii, observă Ficino.

— Da, da, este un adevăr trist. Dar este, de asemenea, lucrul pe care încercăm să-l reparăm prin toate căsătoriile pe care le-am sprijinit. Cine şi-ar fi închipuit că Albizzi şi de Medici vor forma vreodată o familie, prin căsătorie? Şi Pazzi? Dar se întâmplă! Poate îl putem convinge pe Donati să-i dea mâna fiicei sale lui Lorenzo.

Ficino scutură trist din cap.

— Putem încerca, dar nu sunt prea optimist în privinţa succesului. Nu pentru că este dihonie între cele două familii. Donati şi de Medici sunt destul de liniştiţi ca vecini, deşi Donati sunt cam nestatornici, zic eu. Problema este însă statutul lor. Sunt elitişti şi, totodată, catolici. Aceasta este o combinaţie dificilă. Cu toate că familia de Medici este una dintre cele mai înstărite şi mai influente familii din Europa…

— Şi *adevărata* regalitate a acestui ţinut, îi aminti Fra Francesco, făcând referire atât la originea veche a familiei, cât şi la naşterea solemnă a lui Lorenzo.

— Da, dar nu poţi să-i determini pe nobilii Donati să fie de acord cu tine. Din perspectiva lor, de Medici sunt nişte negustori şi se află cu multe trepte sub ei în ierarhia omenirii.

— Fata aceasta… Spui că este inteligentă?

Ficino încuviinţă din cap.

— Este la fel ca Lorenzo, Maestre! Ţi-aş spune numai ţie asta, dar chiar aşa este. Pe lângă horoscopul ei, pot vedea că ea este sufletul lui pereche după modul în care învaţă şi după materiile la care excelează. Uneori sunt atât de asemănători, încât devine deranjant. Simetria alăturării lor tinde spre perfecţiune. Şi totuşi… pot vedea, de asemenea, că nu sunt destinaţi să fie împreună. Astfel de lucruri mă fac să-mi pun întrebări legate de Dumnezeu şi de credinţă.

Fra Francesco încuviinţă din cap.

— Foarte adevărat, băiatul meu, foarte adevărat. Am văzut multe lucruri în îndelungata mea viaţă care m-au făcut să îmi pun întrebări în legătură cu voinţa lui Dumnezeu, iar cele mai multe se referă la iubire. De ce sunt două suflete făcute unul pentru celălalt, apoi sunt separate? Este vrajba iubirii, Marsilio. Vrajba iubirii în visul pe care-l numim „viaţă". Dar totul are un scop, iar acel scop este acela de a căuta uniunea. Suntem încercaţi pentru a vedea dacă avem tenacitatea de a ne lupta cu iluzia şi de a descoperi iubirea la sfârşitul visului. Iar când o facem, visul devine realitate. Atunci nu este nimic mai frumos.

Ficino, care nu fusese niciodată îndrăgostit în toată viaţa sa, abia încuviinţă din cap, întrucât nu avea nimic de adăugat. El era un suflet singur, cel mai fericit atunci când se cufunda în studiile şi în cărţile sale, nu unul căruia să-i fie distrasă atenţia de aleanul iubirii. Era pur şi simplu ceva ce nu-şi dorea.

— Iubirea pământească nu este misiunea tuturor, bineînţeles, continuă Fra Francesco. Există un număr de îngeri, ca tine, care au venit aici să lucreze cu un singur scop. Tu nu râvneşti la iubire pentru că nu ai fost înzestrat cu un suflet-pereche. Tu nu cauţi pe nimeni, deoarece nu există nimeni pentru tine.

— Sunt fericit aşa cum sunt, Maestre.

— Bineînţeles că eşti! Mama şi Tatăl nostru ceresc nu fac greşeli şi nu sunt niciodată cruzi. Nu te-ar trimite aici fără un suflet-pereche, pentru ca apoi să-ţi dea dorul teribil de a găsi pe cineva. În schimb, ei te-au trimis aici singur, ca să te poţi concentra asupra muncii tale, singura ta iubire adevărată. Şi asta te face complet fericit, după cum a fost menit să fie.

Maestrul râse, iar cicatricea crestată de sub barba sa se mişcă în sus şi-n jos.

— Şi de aceea menirea ta este să-i predai pe clasici şi să explici problemele de lingvistică, în timp ce treaba mea este să predau despre iubire. Lucru care ne aduce înapoi la subiectul nostru. Ce să facem cu această nouă şi încântătoare Cea Aşteptată, singura şi adevărata iubire a lui Lorenzo? Ai discutat despre ea cu Cosimo?

Ficino scutură din cap dezaprobator.

— Mă îngrijorează sănătatea lui Cosimo, iar eu nu doresc să îl împovărez cu acest lucru până când nu eşti sigur că ea este ceea ce credem noi că este.

— Bine, atunci nu mai rămâne decât un singur lucru de făcut. Adu-o la mine cât de repede poţi, ca să decidem asta o dată pentru totdeauna.

Colombina fu adusă a doua zi, împreună cu Lorenzo, în Montevecchio, pentru prima dată în prezenţa Maestrului. Desigur, ea auzise multe poveşti despre el, iar Lorenzo îl venera la modul absolut, considerându-l cel mai înţelept şi mai blând om care trăise vreodată. El o avertizase în legătură cu înfăţişarea sa antică şi severă, dar acest detaliu nu o afectase deloc. Colombina era un spirit pur, iar ea îi aprecia pe ceilalţi pentru ceea ce reprezentau în adâncul sufletului lor, şi nu pentru ceea ce erau la suprafaţă.

Toţi patru petrecură împreună prima oră în atelierul de desen din casa lui Ficino. Maestrul o studie pe Colombina în timp ce interacţiona cu Lorenzo şi cu Ficino, interesat s-o observe în toată naturaleţea ei. Uitându-se la ea, realiză că nu o poate vedea în alt fel: era total lipsită de artificii.

Maestrul zâmbi micii adunări, apoi anunţă că venise timpul să-i vorbească doar Colombinei. Ficino se scuză şi-l trase pe Lorenzo după el. Aveau de făcut o mulţime de pregătiri pentru întâlnirea din acea săptămână a Academiei Platonice.

Odată plecaţi Ficino şi Lorenzo, Fra Francesco întrebă:

— Deci, draga mea, Lorenzo mi-a spus că ai avut vise cu răstignirea şi cu Doamna Noastră Magdalena. Când au început acestea?

Colombina încuviinţă ascultătoare şi-i răspunse:

— Prima dată s-a întâmplat anul trecut, cu o noapte înainte de a-l întâlni pe Lorenzo. Şi-mi amintesc pentru că era ajunul zilei mele de naştere şi m-am trezit plângând. Mama a fost cea mai supărată. „De ce plângi când este ziua ta şi începutul primăverii?” m-a întrebat ea. I-am spus că avusesem un coşmar, dar nu i-am povestit nimic. Mama este foarte credincioasă şi nu mă îndoiesc că, dacă i-aş fi spus ce vis am avut, m-ar fi trimis la o mănăstire!

— Mie vrei să-mi povesteşti despre vis?

— Oh, da. Nu cred că *tu* mă vei trimite la mănăstire!

Râse. Fra Francesco râse şi el.

— Pot să te asigur că asta nu se va întâmpla niciodată.

— Ei bine, îl văd pe Domnul Nostru pe cruce şi plouă foarte tare. Şi o văd pe Maria Magdalena la picioarele crucii plângând mult, iar eu încep să plâng odată cu ea. Mai văd acolo şi alte femei: pe Maica Sfântă şi pe alte Marii. Toate plâng, dar niciuna nu poate simţi ceea ce simte Magdalena. Eu…

Făcu o mică pauză, uitându-se la mâinile din poala ei, ezitând să discute partea visului care ar fi putut s-o trimită negreşit într-o mănăstire.

— Continuă, draga mea. Nu ai de ce să te temi de mine.

Ea îi adresă atunci un zâmbet strălucitor, cu gropiţe în obraji, care încânta pe oricine o vedea.

— Ştiu asta, Maestre! Am ştiut asta din momentul în care am păşit peste pragul uşii. Doar că următoarea parte a visului nu este atât de uşor de explicat. Dar… simt ceea ce simte Magdalena în vis, de parcă aş fi ea, şi totuşi ştiu că nu sunt ea. Dar este ca şi cum ea ar vrea ca eu să-i cunosc mintea şi inima şi astfel le împărtăşeşte într-un fel cu mine. Ar fi fost destul de ciudat dacă aş fi visat asta doar o singură dată, dar am avut visul acesta de trei ori.

Fra Francesco încuviinţă.

— Este un vis remarcabil, micuţă porumbiţă. Un vis binecuvântat. Vezi vreunul dintre soldaţii romani în vis, din întâmplare? Le vezi feţele?

Ea scutură din cap.

— Nu, nu foarte clar. Sunt conştientă că ei sunt acolo, dar nu-i văd. Sunt conştientă mai ales că Magdalena este acolo.

Maestrul încuviinţă din nou satisfăcut. Colombina avusese într-adevăr visul identic al răstignirii pe care toate Cele Aşteptate dinaintea ei îl experimentaseră. Iar dacă nu fusese capabilă să vadă feţele centurionilor, cu atât mai bine: asta îl scutea să mai explice de ce faţa lui Longinus Gaius era o versiune mai tânără a propriei sale feţe, cu acea cicatrice teribilă pe obrazul stâng.

Fără îndoială, Colombina era autentică, o fiică a sfintei profeţii. Şi, ca toate profetesele de viţă nobilă, nu numai că o vedea pe Magdalena, ci o şi simţea. Cum ar fi putut însă s-o îndepărteze de părinţii ei şi s-o instruiască în spiritul Ordinului? Ce rol ar fi putut să joace această fată dacă nu se putea mărita cu Lorenzo, lucru foarte puţin probabil?

Fra Francesco o îmbrăţişă, apoi o lăsă să-şi petreacă restul după-amiezii cu dragul ei Lorenzo. El zâmbi când îi văzu îndepărtându-se de grădină, ţinându-se de mână. Era un lucru binecuvântat să-i vezi împreună. Îi dădea speranţă şi-i umplea inima-i bătrână cu dragoste, în ciuda predicţiilor cumplite ale lui Marsilio.

— Dragostea cucereşte totul, copiii mei, şopti el în urma lor. Dragostea cucereşte totul.

 PARTEA A DOUA

Miracolul Unui Singur Lucru

Cu adevărat, fără Amăgire, cu siguranţă şi absolut...

Ceea ce este dedesubt corespunde lucrului de deasupra
şi ceea ce este deasupra corespunde lucrului de dedesubt,
în îndeplinirea Miracolului Unui Singur Lucru...

Tatăl său este Soarele. Mama lui este Luna.
Vântul l-a purtat în pântecele sale.
Hrana sa este Pământul.
Se înalţă de la Pământ la Ceruri,
apoi coboară din nou pe Pământ
şi primeşte Putere de deasupra şi de dedesubt.
Astfel vei avea Gloria întregii Lumi.
Toată întunecimea îţi va deveni clară.
Aceasta este Puterea inexpugnabilă a tuturor Puterilor.

În acest mod a fost creată lumea.
De aici vor fi cereri uimitoare,
pentru că acesta este Modelul.
Prin urmare, mi se spune Hermes Trismegistus,
având cele trei părţi de înţelepciune ale întregii Lumi.

TĂBLIŢA DE SMARALD A LUI HERMES TRISMEGISTUS

Antica Torre, cartierul Santa Trinità
Florenţa
prezent

PE MALUL râului Arno se întinde un cartier cunoscut drept Santa Trinità, o zonă dedicată Sfintei Treimi. O comunitate de călugări discretă şi misterioasă, cu legături în interiorul Ordinului, construise aici o mănăstire în secolul al X-lea, sub patronajul lui Siegfried de Lucca, legendarul stră-străbunic al Matildei de Canossa. Călugării nu numai că erau solidari cu originile Ordinului, dar unii dintre ei descindeau chiar din cele mai puternice familii de viţă nobilă, fiind membri legaţi prin jurământ. Aici erau păstrate învăţăturile din *Libro Rosso,* iar sacralitatea uniunii şi adevărul Trinităţii erau înţelese ca pietre de încercare ale adevăratelor învăţături.

Turnurile antice ale familiei Gianfigliazza stătuseră strajă la marginea cartierului cunoscut drept Santa Trinità timp de aproape opt sute de ani. Acum, ambele turnuri erau perfect restaurate, situându-se de-o parte şi de alta a străzii moderne cu prăvălii, denumită Via Tornabuoni după numele de fată al mamei lui Lorenzo de Medici. Într-unul dintre

turnuri se afla un muzeu al modei şi magazinul central al sofisticatului designer italian Salvatore Ferragamo. În celălalt turn fuseseră amenajate un hotel şi o serie de apartamente private. La un etaj al turnului dinspre sud, se afla apartamentul în care trăia Petra Gianfigliazza; apartamentul era, de asemenea, sediul actual al Ordinului Sfântului Mormânt.

Petra, o blondă sofisticată şi cu stil, cumpărase acest apartament din turn într-un efort de a recâştiga proprietatea străveche a familiei sale în Florenţa, folosind banii pe care îi economisise pe când lucra ca model în Milano. Îi trecuse vremea pentru a mai fi model, dar era încă mult mai frumoasă decât majoritatea fetelor care defilau pe podium şi care aveau jumătate din vârsta ei. De-a lungul anilor, lumea modei se schimbase prea mult pentru gustul ei – Petra nu putea fi de acord cu încurajarea fetelor de a se înfometa şi de a folosi stimulenţi artificiali pentru a-şi tempera apetitul. Ea lucrase în lumea modei atât cât putuse rezista. Fusese încântată când Destino o sunase ca să-i spună că voia să se întoarcă din Franţa la Florenţa. Nu-l mai văzuse de câţiva ani, deşi ţinuseră legătura încă de când ea era doar o copilă şi apoi pe toată perioada cât fusese o studentă devotată. Familia ei încă deţinea o proprietate nu departe de Montevecchio, unde Destino păstra artefactele Ordinului şi unde locuise ultima oară când se aflase la Florenţa.

De la întoarcerea sa în Italia, Destino locuise cel mai mult în Montevecchio. Petra era îngrijorată că el locuia singur în casa aceea. Îmbătrânise teribil de când îl văzuse ultima oară şi părea într-adevăr foarte fragil. I se luase o piatră de pe inimă când Destino hotărâse că era o idee mai bună să stea în oraş, după sosirea lui Maureen şi a prietenilor săi. Existau în Florenţa mai multe obiective care aveau legătură cu Ordinul şi ar fi fost mult mai uşor dacă se găseau cu toţii în acelaşi loc. Petra era bucuroasă că, în acelaşi timp, putea să-l şi supravegheze.

Iar acum, după ultimul şiretlic mişelesc al Vittoriei Buondelmonti, Petra se simţea mai protectoare ca niciodată cu Destino. Ea încercase s-o întâlnească pe Vittoria după ce se purtase atât de cumplit în New York şi-şi exprimase pretenţiile exagerate potrivit cărora Bérenger Sinclair era tatăl copilului ei. Vittoria nu-i răspunsese la apeluri. Încă. Dar avea s-o facă, în cele din urmă. Petra fusese mentorul Vittoriei atât pe podium, cât şi în cadrul Ordinului, întrucât ambele proveneau din familii toscane străvechi înrudite între ele. Relaţia lor făcuse ca acţiunile excentrice ale Vittoriei din ultima săptămână să fie din ce în ce mai supărătoare.

Între timp, Petra îl protejase de ştiri pe Destino. Sănătatea îndrăgitului ei profesor era mai şubredă ca niciodată şi nu voia să-l şocheze povestindu-i ultimele evenimente. Destino îşi iubea toţi studenţii ca pe propriii copii, aşa că, atunci când unul o apuca pe căi greşite, aşa cum se pare că făcuse Vittoria, el devenea foarte abătut. Petra se temea că încercarea evidentă a Vittoriei de a o distruge pe Maureen şi relaţia ei cu Bérenger îl va afecta profund pe Destino. Ştia că nu-i poate ascunde asta prea mult timp, întrucât Maureen era cu siguranţă nevoită să-i ceară sfatul în această problemă dacă Bérenger nu o făcea. Petra trebuia să-l pregătească înainte, dar mai întâi de toate trebuia să lămurească lucrurile cu Vittoria.

În prezent, Destino locuia în spaţiosul apartament al Petrei, în timp ce Maureen şi prietenii săi erau cazaţi în hotelul alăturat. Întâlnirile puteau să aibă loc fie în livingul Petrei, fie pe acoperişul turnului, care oferea o privelişte extraordinară, ce dădea spre Duomo pe o parte şi spre Ponte Vecchio pe cealaltă parte.

Aici, pe acoperiş, Destino şi Petra, conducătorii moderni ai Ordinului Sfântului Mormânt, se întâlniră mai întâi cu grupul lui Maureen, din care făceau parte Tammy, Roland şi Peter. Bérenger era bineînţeles absent, fiind nevoit să zboare în Scoţia pentru a cerceta acuzaţiile împotriva fratelui său. Nimeni nu auzise de el în ultimele douăzeci şi patru de ore şi erau cu toţii nerăbdători să afle amănunte despre ultimele evenimente din familia Sinclair.

Grupul, fără Bérenger, se adunase acum sub lumina soarelui florentin. Sub privirile lor se ridica Biserica Santa Trinità, unde contesa Matilda îl avusese profesor în urmă cu o mie de ani pe acelaşi bărbat care stătea înaintea lor, dacă era să i se dea crezare.

Petra, o gazdă ireproşabilă, alesese pentru oaspeţii ei vinuri locale şi diverse specialităţi de brânză. Se prezentase cu modestie ca fiind secretara lui Destino şi, pentru moment, păru foarte mulţumită să rămână în umbră. În ciuda deferenţei ei însă, ea era o prezenţă puternică, de care erau conştienţi toţi cei care luau parte la întâlnire.

Destino deschise întâlnirea cu rugăciunea Ordinului, aşa cum o făcuse timp de două mii de ani:

Îi dăm slavă lui Dumnezeu rugându-ne să vină vremea
în care aceste învăţături să fie primite
cu bucurie de toţi oamenii
şi să nu mai existe martiri.

Apoi începu lecţia.

— Copiii mei, bărbatul şi femeia pe deplin realizaţi – *anthroposul* – ştiu care le este menirea şi lucrează cu conştiinciozitate la împlinirea ei. Fiinţele mai puţin luminate rătăcesc pe pământ fără vreun ţel spiritual. Ele nu realizează că au făcut o promisiune, aşa că nu şi-o pot păstra. Dar voi înţelegeţi cu toţii, în mod conştient sau nu, şi de aceea vă aflaţi aici. Misiunea noastră este aceea de a ne păstra promisiunea de a restaura vârsta de aur, redând lumii adevăratele învăţături. Lorenzo şi „familia sa de spirit” ne-au netezit calea. În ciuda măreţiei şi frumuseţii care au ieşit la iveală din vieţile lor, ei n-au izbutit să îndeplinească misiunea complet. Vom studia viaţa lui Lorenzo şi vom învăţa din ea. Vom înţelege unde anume a eşuat şi ce a reuşit, astfel încât să putem continua lucrarea restabilirii frumuseţii în lume. Faptul că aţi venit aici cu toţii este un mesaj pentru părinţii noştri din ceruri că fiii lor sunt recunoscători, ascultători şi pe deplin pregătiţi să-şi îndeplinească misiunea pe pământ. Sunt sigur că Raiul se bucură astăzi. Timpul se întoarce.

— Timpul se întoarce, spuseră cu toţii la unison.

Şi, în timp ce Peter Healy înălţa paharul pentru toast, observă ochii căprui ai Petrei Gianfigliazza examinându-l foarte îndeaproape.

Peter frunzări traducerea cărţii *Libro Rosso,* până când găsi pasajele indicate de Petra să le studieze. Pentru o clipă se gândi la ea şi la toate întâmplările din ultimele zile. Petra Gianfigliazza era o femeie impresionantă, iar devotamentul ei faţă de Destino era de admirat. El, care-şi petrecuse cea mai mare parte a vieţii sub semnul preoţiei, nu mai avusese până atunci vreun profesor femeie.

Şi, negreşit, Petra Gianfigliazza era profesoară. Deşi se prezentase ca fiind secretara lui

Destino, fusese imediat clar pentru toată lumea că ea era o forţă în cadrul Ordinului în noul mileniu.

El deschise cartea la paginile despre Solomon şi Sheba şi citi:

Şi aşa s-a făcut că regina din sud a devenit cunoscută drept regina din Sheba, cu alte cuvinte, regina înţeleaptă a oamenilor din Sabea. Numele care-i fusese dat era Makeda, care în limba ei însemna „cea pătimaşă”. Ea era o regină-preoteasă care se închina unei zeiţe a soarelui, ce trimitea strălucirea frumuseţii şi a abundenţei asupra poporului voios cunoscut drept sabean.

Oamenii din Sabea erau mai înţelepţi decât cei din alte popoare şi înţelegeau influenţa stelelor şi a numerelor sacre trimise de zeităţile lor cereşti. Regina era fondatoarea unor mari şcoli de predare a artei şi arhitecturii, iar sculptorii care lucrau pentru ea erau capabili să creeze imagini în piatră ale zeilor şi ale oamenilor, de o frumuseţe excepţională. Poporul său era literat şi devotat cuvântului scris, ca şi gloriei scrisului. Poezia şi cântecul au înflorit pe tărâmul ei plin de compasiune.

S-a întâmplat ca regele Solomon să audă despre această inegalabilă regină Makeda printr-un profet, care-i spusese:

— O femeie care-ţi este egalul şi completarea domneşte într-un ţinut îndepărtat din sud. Ai avea de învăţat multe de la ea şi ea de la tine. Destinul tău este s-o întâlneşti.

La început, el nu a crezut că o asemenea femeie ar putea exista, dar curiozitatea l-a îndemnat să-i trimită invitaţia de a-i vizita regatul pe muntele sfânt Sion. Mesagerii care au venit la Sabea s-o sfătuiască pe măreaţa şi pătimaşa regină Makeda în legătură cu invitaţia lui Solomon au descoperit că înţelepciunea lui era deja legendară în ţinut, la fel cum era şi splendoarea curţii sale. Profetesele sale au prevăzut că într-o zi ea va călători departe pentru a-l găsi pe regele cu care va săvârşi hieros-gamos, căsătoria sacră ce îmbina trupul cu mintea şi spiritul în actul uniunii divine. El avea să fie fratele geamăn al sufletului său, iar ea avea să fie sora lui mireasă, jumătăţi ale aceluiaşi întreg, complet numai atunci când aveau să se reunească.

Dar regina din Sheba nu era o femeie uşor de câştigat şi nu s-ar fi dăruit într-o uniune sacră decât bărbatului pe care l-ar fi recunoscut ca parte a sufletului său. În timp ce se afla în călătorie spre muntele Sion cu cămilele ei, Makeda s-a gândit la o serie de teste şi de întrebări pe care să i le pună regelui. Răspunsurile lui ar fi ajutat-o să stabilească dacă el era jumătatea sa, sufletul său geamăn, unic în zorii eternităţii.

Pentru cei care au urechi de auzit să audă.

LEGENDA LUI SOLOMON ŞI A SHEBEI, PRIMA PARTE,
DUPĂ CUM A FOST PĂSTRATĂ ÎN *LIBRO ROSSO*

Peter făcu o pauză înainte de a citi partea a doua. Îi rămăsese în minte acea frază de la sfârşit, „sufletul său geamăn, unic în zorii eternităţii”. Îl lovise şi îi atinsese totodată o coardă sensibilă. Niciodată nu crezuse în acest concept al sufletelor-pereche şi-al dragostei predestinate. Ca preot, toată dragostea lui era pentru Dumnezeu, pentru fiul lui Dumnezeu şi pentru Sfânta Sa Mamă. El depusese jurămintele de celibat la o vârstă foarte fragedă şi le respectase cu desăvârşire. În cea mai mare parte a vieţii sale, Peter simţise că era unul dintre acei oameni deosebiţi, creaţi de Dumnezeu pentru un scop şi pentru îndeplinirea

anumitor sarcini. Foarte rar simţea altfel. Totuşi, în profunzimea sufletului său, dacă era să fie complet onest cu sine însuşi, avea anumite momente de îndoială. Erau scurte, dar existau. Ele apăruseră atunci când văzuse fericirea unui cuplu plimbându-se de mână peste Pont Neuf în Paris sau o tânără familie jucându-se în parc. Acele momente îl făcuseră să se întrebe dacă nu cumva omisese ceva, vreun aspect de viaţă pe care Dumnezeu ar fi vrut ca el să-l experimenteze.

Dar Dumnezeu nu putea să-l trimită pe ambele căi, nu-i aşa? Dacă într-adevăr chemarea lui Peter era să fie preot, atunci cu siguranţă nu era chemarea lui să se îndrăgostească şi să aibă familie. Cel puţin, asta crezuse în cea mai mare parte a vieţii lui.

Cele optsprezece luni petrecute într-o închisoare franceză îi dăduseră părintelui Peter Healy mult timp de gândire. Evanghelia din Arques a Mariei Magdalena, documentul pentru care-şi riscase viaţa şi libertatea, dovedea că Iisus cunoscuse iubirea umană şi o propovăduise. Peter era ferm convins de acest lucru, chiar fiind profund devotat vocaţiei sale şi catolicismului său. Se luptase cu ideea, desigur, dar găsise o cale de a trăi cu ea astfel încât să nu-şi încalce jurămintele. Totuşi, aceste învăţături din *Libro Rosso,* ce includeau o evanghelie despre care se susţinea că fusese scrisă de însuşi Iisus, subliniau faptul că principalul motiv pentru întruparea umană era experimentarea iubirii în toate formele ei, umană şi divină, platonică şi erotică.

Cu cât citea mai mult, cu atât mai puternic îi răsuna în minte învăţătura.

În ultimii patru ani, aproape tot ceea ce Peter susţinuse ca fiind adevărat se năruise. Mai era el preot? Vaticanul nu-i retrăsese colarul, dar el nu-l mai purtase de când fusese eliberat din închisoare şi nici nu avea de gând să şi-l mai pună. Nu era interesat pentru moment să predea şi cu siguranţă nu avea s-o facă într-un mediu catolic. Peter Healy era acum un om fără vocaţie. El rămăsese cu Maureen şi cu ceilalţi pentru că ei erau familia sa de sânge şi de spirit, cei cu care împărtăşea aceleaşi convingeri.

Peter încă încerca să stabilească rolul său în acea misiune mai amplă despre care Destino le vorbise mai devreme. Misiunea pe care evident că Petra o îmbrăţişase cu bucurie şi entuziasm. El înţelesese că făcuse o promisiune şi că se afla acolo pentru a o respecta – dar care era, mai exact, acea promisiune? Continuă să studieze ceea ce Petra îi recomandase, intrigat peste măsură de această poveste, care apăruse într-un moment de restrişte din viaţa sa şi care îl tulbura.

Continuă să citească:

> *Makeda, regina Shebei, a sosit în Sion cu daruri pentru marele rege Solomon. A venit la el fără prihană, căci era o femeie a purităţii şi a adevărului, incapabilă să înşele sau să dezamăgească. Aşa că Makeda i-a povestit lui Solomon tot ceea ce avea pe suflet. Când s-a uitat în ochii lui, a ştiut că el era o parte din ea, de la începutul şi până la sfârşitul eternităţii.*
>
> *Solomon a fost sedus de frumuseţea şi de prezenţa de spirit a Makedei şi dezarmat în totalitate de sinceritatea sa. Înţelepciunea pe care a văzut-o în ochii ei o reflecta pe a lui şi a ştiut imediat că profeţii avuseseră dreptate. Acolo se afla femeia care era egalul său. Cum altfel ar fi putut să fie, când ea era cealaltă jumătate a sufletului său?*
>
> *Atunci, regina Shebei şi regele Solomon s-au contopit în hieros-gamos, căsătoria care-i uneşte pe mireasă şi pe mire într-o căsnicie spirituală potrivit legii divine. Zeiţa Makedei i s-a alăturat zeului lui Solomon într-o uniune foarte sacră, unirea masculinului şi a*

femininului într-o singură fiinţă. Prin intermediul lui Solomon şi al Shebei, El şi Asherah s-au împreunat încă o dată.

Mirii au stat în dormitorul nupţial în timpul ciclului complet al lunii, într-un loc al încrederii şi al conştiinţei, nelăsând să intervină nimic în uniunea lor, şi se spune că în acest interval de timp le-au fost revelate secretele universului. Împreună au descoperit misterele pe care Dumnezeu le-ar dezvălui lumii, celor care au urechi să audă.

Solomon a scris peste o mie de cântece inspirate de Makeda, dar niciunul la fel de vrednic de laudă precum Cântarea Cântărilor, cea care poartă în sine secrete ale uniunii hieros-gamos, ale modului prin care Dumnezeu se implică în aceasta. Se spune că Solomon avea mai multe soţii, dar numai una era o parte a sufletului său. Deşi Makeda nu i-a fost niciodată soţie după legile oamenilor, ea i-a fost singura soţie după legile lui Dumnezeu şi ale naturii, adică după legea Iubirii.

Când Makeda a plecat de pe sfântul munte Sion, l-a lăsat cu inima grea pe cel pe care-l iubea. Aceasta a fost soarta mai multor suflete-pereche de-a lungul istoriei, aceea de a se întâlni la anumite intervale de timp şi de a descoperi cele mai adânci secrete ale iubirii, dar de a fi în cele din urmă separate de destinele lor. Poate că aceasta reprezintă cea mai mare încercare şi cel mai mare mister al iubirii: înţelegerea faptului că nu există separare între adevăraţii îndrăgostiţi, indiferent de împrejurări, timp sau distanţă, viaţă sau moarte.

Odată ce hieros-gamosul este consumat de sufletele predestinate, spiritele îndrăgostiţilor nu sunt niciodată departe unul de celălalt.

Pentru cei care au urechi de auzit să audă.

LEGENDA LUI SOLOMON ŞI A SHEBEI,
PARTEA A DOUA,
DUPĂ CUM A FOST PĂSTRATĂ ÎN *LIBRO ROSSO*

Peter închise cartea şi se ridică. Avea nevoie să se gândească şi avea nevoie să se plimbe. Substraturile poveştii lui Solomon şi a Shebei erau profunde – şi într-un fel tulburătoare pentru el. Îl făceau să pună la îndoială tot ceea ce ştiuse până atunci. Îşi aminti privirea fixă pe care i-o aruncase Petra Gianfigliazza în momentul în care îi dăduse tema. Ea ştia că-l punea la încercare cu aceste pasaje, ştia că-i dăduse un subiect de gândire nou pentru el. Fără îndoială că Destino îi povestise pe scurt despre toate personalităţile care veneau la Florenţa, dar în acelaşi timp fusese o alegere bazată pe intuiţie.

Peter îşi puse pantofii şi se hotărî să facă o plimbare de-a lungul râului Arno. Florenţa era nemaipomenită pe timpul nopţii şi poate că tocmai de aceea avea nevoie ca să poată asimila informaţiile.

Peter împinse enorma uşă de siguranţă din lemn, ce separa reşedinţa privată din Antica Torre de lumea din afară. Când o deschise, zări o tânără femeie alergând de-a lungul străzii spre el, care îi făcea cu mâna.

— Ţine uşa, te rog!

Cu respiraţia întretăiată, aceasta zâmbi spre el şi apucă uşa înainte de a se închide.

— Mi-am uitat cheile, explică ea arătând spre încuietoarea magnetică ce securiza

intrarea. Magneţii. Îmi demagnetizează cărţile de credit, aşa că nu pot să-mi ţin cheia în geantă. Trebuie s-o ţin separat. Este atâta bătaie de cap!

Peter încuviinţă, preocupat de gândurile sale.

— Noapte bună, spuse el politicos, în timp ce tânăra femeie îi făcu cu mâna şi intră în clădire, îndreptându-se spre ascensor.

Dacă nu ar fi fost atât de distrat, poate că Peter ar fi observat că în locul în care femeia atinsese uşa era sânge.

Era o noapte magică în Florenţa. Aerul catifelat mirosea a primăvară târzie şi o briză uşoară adia dinspre Arno. Tamara şi Roland stăteau pe acoperişul de pe Antica Torre, inspirând aerul în timp ce acoperişurile clasice ale Florenţei prindeau viaţă sub luna plină. Dacă vreodată fusese creat un loc în care doi îndrăgostiţi să petreacă o seară liniştită, atunci acesta era terasa specială unde se aflau.

Roland îşi petrecuse ultimele zile ajutând-o pe Tamara cu lucrarea ei, investigând şi analizând aspecte ale legendei lui Longinus. Încă încercau să stabilească dacă să-i ceară lui Destino să vorbească despre ceea ce pretindea a fi sau dacă să aştepte să aducă el vorba.

— Care sunt normele după care trebuie să te porţi cu un om care pretinde a avea două mii de ani? întrebă Tammy.

Roland râse împreună cu ea. Ca membru al unei societăţi secrete, cunoştea el însuşi câte ceva despre etichetă.

— Aşteptăm şi vedem ce se întâmplă. Destino va avea mai mare încredere în noi dacă nu-l presăm sau dacă nu pare că-l lucrăm pentru a obţine informaţii. Iar el ne-a adus aici cu un motiv, aşa că sunt suficient de bucuros să aflu care e acesta.

— Crezi că Bérenger îl va întreba despre lance?

Roland se gândi un moment înainte de a încuviinţa.

— Sper că da. Trebuie să facă asta. Cred că-i va fi greu să reziste, şi asta nu doar pentru scopurile cunoştinţelor ezoterice.

— Ci pentru că Bérenger se confruntă acum cu propriul său destin, completă Tammy gândurile lui Roland, aşa cum făcea adeseori.

Roland încuviinţă din nou.

— Aşa este. Eu am crezut întotdeauna că Lancea Destinului este un simbol al luptei interioare a fiecărui om. Are un soi de energie sau vibraţie care amplifică trăirile celui care o mânuieşte. Un om bun devine măreţ, ca Charlemagne, iar un om cu intenţii rele poate deveni un monstru, ca Hitler.

— Bérenger este un om bun care ar putea deveni măreţ.

Roland aprobă din cap, dar sprânceana i se ridică din cauza gândurilor apăsătoare care-i umpleau capul.

— Dar care este calea măreţiei pentru el, Tamara? Ce ar trebui să facă? Ar trebui să se-ngrijească de propria fericire şi de cea a lui Maureen? Sau ar trebui să-şi asume responsabilitatea acestui copil, care pare să se fi născut sub o configuraţie astrală specială?

Tammy era descumpănită. Îl iubea pe Roland şi credea că-l cunoaşte şi că-l înţelege foarte bine, dar el încă avea puterea s-o şocheze. Fusese crescut în lumea ciudată şi complexă a societăţilor secrete europene. Însuşi tatăl său, conducătorul societăţii clandestine a Merelor Albastre, fusese ucis cu brutalitate ca urmare a intrigilor aferente.

Lumea în care trăia Roland era una în care asemenea intrigi nu erau jocuri sau ritualuri lipsite de sens; ele erau secrete de viaţă şi de moarte, cu impact asupra istoriei şi umanităţii. Uneori era greu pentru ea, ca americancă trăită în mediul urban, să înţeleagă pe deplin profunzimea şi pericolele acestei lumi. Asistând la căutarea de către Maureen a nepreţuitelor evanghelii pierdute, cunoscuse în ultimii ani multe pericole şi, totuşi, fiecare zi părea să aducă un mister şi mai mare. Uneori acesta era un element incitant al noii sale vieţi alături de Roland; alteori era frustrant şi chiar înspăimântător.

Tammy se bâlbâi pentru o clipă înainte să rostească întrebarea:

— Tu… doar nu vrei să spui că Bérenger ar trebui să se însoare cu Vittoria!

Când o privi, în ochii blânzi ai lui Roland se citea durere, dar şi înţelegerea a ceva profund şi străvechi pe care ea nu-l putea pricepe.

— Tamara, te iubesc! Iar Bérenger o iubeşte pe Maureen în acelaşi fel, aşa că trebuie să ştii că mi se frânge inima când spun asta. Dar… tu nu ai fost crescută în stilul vechi al acestor meleaguri. Tu îi înţelegi pe oameni, da, şi ai învăţat să-i iubeşti şi să-i accepţi. Tu nu ai cunoscut legendele rudelor masacrate, ale martirilor care au murit pentru credinţa noastră. În Languedoc, acelea sunt poveştile noastre de adormit copiii. Noi am crescut cu legendele conducătorilor noştri catari, care au fost suficient de curajoşi încât să meargă prin flăcări, să sufere şi să moară pentru credinţa lor în iubirea lui Iisus şi a Mariei Magdalena, să rişte totul pentru a păstra vii învăţăturile Căii iubirii.

Tammy protestă.

— Ştiu toate astea. Dar nu văd ce relevanţă au aici.

Roland continuă în stilul său răbdător:

— Bérenger a fost crescut în Languedoc, un urmaş al acestei moşteniri. Şi ce anume se află în centrul tradiţiilor noastre? Cum s-au întâlnit Bérenger şi Maureen? Ce au ei în comun?

Lumina înţelegerii începea să se ivească pe chipul lui Tammy şi ea răspunse prompt:

— Profeţiile.

— Da, profeţiile. Profeţiile Celei Aşteptate şi ale Prinţului Poet i-au ghidat pe oamenii noştri timp de două mii de ani. Întotdeauna am trăit în funcţie de acestea, ne-am ales liderii în funcţie de ele şi ei nu ne-au dezamăgit niciodată. În fiecare zi din copilăria lui Bérenger, bunicul său îi amintea că el este prinţul de aur al acestei profeţii. Acest lucru l-a bântuit toată viaţa. El trăieşte cu teama de a nu-şi îndeplini destinul, de a-i dezamăgi pe ceilalţi, de a eşua. Iar acum, dincolo de toate acestea, are răspunderea unui copil care s-a născut conform aceleiaşi profeţii. Şi mai este ceva ce tu încă nu ştii…

Tammy asculta, dar sunetul insistent al telefonului său celular îi distrase pentru un moment atenţia. Apăsă pe buton, pentru a citi cu voce tare mesajul care tocmai îi fusese trimis.

— Mesaj de la Destino prin intermediul Petrei: „Ne întâlnim cu toţii mâine dimineaţă la 9 a.m. la Uffizi, pentru o lecţie despre Botticelli”. Acum, ce spuneai?

Tammy şi Roland erau atât de cufundaţi în discuţia lor, încât n-o observară pe tânăra femeie care stătea nu departe de ei, scriind în ceea ce părea să fie jurnalul ei de călătorie. Ei nu văzură că ea nota tot ce spuneau ei şi nici nu îi zăriră palma mâinii drepte, din care picura sânge pe pagina caietului său.

— Maestre, sunteţi bine? întrebă cu blândeţe Petra în timp ce intra în camera lui Destino, unde acesta stătea aşezat pe patul său simplu, într-o contemplaţie profundă, cu ochii închişi.

Destino nu folosea iluminatul electric, preferând numai lumânări şi lămpi cu gaz. El insista să trăiască simplu, în ciuda adepţilor săi înstăriţi, care ar fi fost dispuşi să-i aducă orice lucru i-ar fi fost necesar. Dar lui nu-i trebuia prea mult. O parte a penitenţei pe care şi-o impusese singur în urmă cu mulţi ani era să trăiască într-o manieră austeră şi întotdeauna ţinuse acest legământ.

Pentru că Destino adormea uneori după rugăciune, Petra verifica în fiecare seară ca lumânările să fie stinse şi lămpile în siguranţă.

— Intră, draga mea! Şi încetează să-ţi mai faci griji pentru mine. Ştiam că va veni pe lume şi este binevenit din partea mea.

Petra îi zâmbi în semiîntuneric. Bineînţeles că ştia.

— Dar cine este binevenit, Maestre? Copilul însuşi? Cel de-Al Doilea Prinţ?

Destino deschise încet ochii.

— Este binevenită oportunitatea. Sunt binevenite testele. Sunt binevenite învăţăturile care pot şi vor veni de la el.

— Dar Vittoria…

— Vittoria joacă un rol, rolul adversarului, al provocatorului.

Petra înţelese şi răspunse într-o doară:

— Piei din calea mea, Satana!

Destino încuviinţă.

— *Satana* înseamnă literalmente adversar, după cum bine ştii, şi în această privinţă ea este acum Satana personală a lui Bérenger. Dar să nu te gândeşti la Vittoria ca fiind rea. Ea este prost îndrumată şi intenţiile ei sunt corupte, dar ceea ce face este apreciat de oamenii noştri. Niciun erou nu şi-a dobândit coroana de lauri fără să se confrunte cu o opoziţie puternică şi periculoasă. Dacă Bérenger trece prin asta dobândind o înţelegere a adevăratei lecţii, va fi demn de acea coroană. El va merita să devină moştenitorul spiritual al lui Lorenzo.

— Şi dacă nu reuşeşte?

Ochii lui Destino, fără culoare şi umezi din cauza vârstei, se întunecară când scoase un oftat adânc şi aspru.

— Atunci ar trebui să mai rămân în viaţă atâtea generaţii câte vor fi necesare pentru găsirea prinţului demn de acea profeţie.

Bérenger o sunase pe Maureen de la aeroportul din Edinburgh, pentru a-i spune că era în drum spre Florenţa în avionul privat al Sinclair Oil. Fratele său, Alexander, era în arest preventiv. Deoarece existau acuzaţii de conspiraţie care implicau guvernul, era reţinut în condiţii speciale şi nu se accepta cauţiune. Lui Bérenger încă nu-i era clar care erau de fapt acuzaţiile, dar judecătorul îi spusese că nu-l poate vedea pe Alexander pentru încă trei zile. N-avea niciun rost să rămână în Scoţia cu mâinile în sân, plin de frustrare. Nu câtă vreme trebuia să-şi refacă relaţia cu Maureen.

Acum se aflau pe mica ei terasă de la Antica Torre, cu Domul strălucind în spatele lor,

rostindu-şi confesiunea.

— Te-am minţit!

— Ştiu.

Bérenger dădu din cap, uitându-se adânc în ochii ei. Ştia că nu va putea niciodată să o mintă în faţă. Era imposibil. Erau prea apropiaţi, prea legaţi unul de celălalt. Ea avea să vadă întotdeauna direct în sufletul lui cu ochii ei verzi pătrunzători, iar el avea să dorească mereu asta. Aceasta era concluzia care-i venise în minte când se aflase acasă, în Scoţia; nu voia să mai ascundă niciodată nimic de ea. Îşi dorea să devină un cuplu atât de unit, încât nimic să nu poată interveni între ei. Bérenger se grăbise la Florenţa pentru a fi cu ea, pentru a-i explica şi pentru a-i cere iertare.

Dar ea nu-l făcu s-o roage.

Şi Maureen ajunsese la o concluzie în ultimele câteva zile. Stând pe terasă cu Destino în acea zi, îi dusese teribil dorul lui Bérenger. El era o parte integrantă a acestei călătorii nebuneşti, neprevăzute, binecuvântate, la care se înhămaseră împreună. A fi fără el era ca şi cum i-ar fi lipsit o mână. Ea citise şi recitise paginile din *Libro Rosso* care detaliau relaţia sufletelor-pereche, create din aceeaşi esenţă, unul pentru altul. Era cea mai frumoasă învăţătură a Ordinului, iar ea descoperise adevărul acesteia prin modul în care o iubea Bérenger. Ea nu doar credea, ci şi ştia: ştia că Bérenger era sufletul său geamăn, ştia că destinele lor erau împletite ca şi minţile şi spiritele lor. Iar dacă ştia că acest lucru e adevărat, cum putea să fugă din calea sa? Nu putea. Ar fi fost o ofensă la adresa darului de dragoste pe care Dumnezeu îl făcuse amândurora.

— Maureen, tu m-ai învăţat ce înseamnă iubirea. Tu m-ai transformat, m-ai învăţat să trăiesc. Îmi pare rău, mai mult decât pot spune, pentru ce s-a întâmplat cu Vittoria. Şi… trebuie să-ţi spun că este *pos*ibil ca acel copil să fie al meu.

— Ştiu şi asta, spuse Maureen.

Păşi de pe terasă înapoi în dormitor, pentru a scoate un plic din măsuţa de toaletă.

— Vittoria l-a lăsat pentru mine astăzi.

Bérenger deschise plicul şi scoase din el trei fotografii de opt pe zece. Înfăţişau un băieţel frumos, care abia învăţase să meargă şi care avea puţin peste doi ani. Bérenger îşi ţinu respiraţia în timp ce privea fotografiile, una câte una. Băieţelul din fotografii, cu părul său lung, cârlionţat şi închis la culoare şi cu ochii săi albaştri-verzi, arăta ca o versiune în miniatură a lui Bérenger Sinclair.

— Nu l-ai mai văzut, constată Maureen în timp ce-i studia reacţia neaşteptată, plină de emoţie, la vederea fotografiilor.

— Nu.

Vocea lui părea înăbuşită după ce privise pentru prima dată fotografiile cu fiul său.

— Ce ai de gând să faci?

Bérenger rămase tăcut pentru un moment. Fotografiile cu Dante îi spulberaseră instantaneu hotărârea dinainte. Nimic n-ar fi putut să-l pregătească pentru impactul vederii acelei versiuni perfecte, în miniatură, a sa. Ceea ce-l nelinştea când se uita la copilul din fotografie era ceva aproape de mâhnire. În clipa aceea realiză pe loc că viaţa sa se schimbase complet. Pierduse orice control asupra ei. Dante era al său, iar el nu avea de gând să-l renege.

Vocea lui Bérenger tună când răspunse în cele din urmă:

— Este fiul meu, Maureen… numai uită-te la el. Nu am nevoie de un test ADN câtă vreme

am ochi. Şi...

— Şi ce?

— Este un copil al profeţiei. Nu trebuie să-ţi spun ce înseamnă asta şi nu pot să întorc spatele importanţei acestui lucru. Şi mai e ceva, ceva ce tu încă nu ştii.

Maureen se rezemă, aşteptând explicaţia sa. Tremura. Întreaga ei lume se năruia în jurul său şi era sigură că ultima lovitură era pe cale să spulbere ceea ce mai rămăsese intact din castelele ei imaginare.

— Profeţia. Maureen, mai există o parte a profeţiei. Este rareori recitată, pentru că evenimentul despre care vorbeşte nu s-a mai întâmplat niciodată înainte. Se numeşte Cel de-Al Doilea Prinţ.

Se opri pentru a-şi trage sufletul un moment înainte de a i-o recita:

Fiul Omului se va întoarce
ca Cel de-Al Doilea Prinţ.
Când timpul va veni şi stelele se vor alinia,
un Prinţ Poet se va naşte dintr-un Prinţ Poet
şi va deveni încă o dată Regele Regilor.

Deşi extrem de familiarizată cu puterea profeţiei, căci funcţionase în însăşi viaţa ei, Maureen era terifiată. Nu voia să-şi asume riscul de a interpreta greşit ceea ce el încerca să-i spună. După un moment de linişte teribilă aşternută între ei, ea întrebă şoptit:

— Ce anume vrei să-mi spui, Bérenger?

El îi luă ambele mâini într-ale sale, strângându-le atât de tare, încât Maureen tresări când lui Bérenger i se umplură ochii de lacrimi.

— Niciun Prinţ Poet nu s-a mai născut vreodată dintr-un altul. Nu s-a mai întâmplat niciodată în istoria oamenilor noştri ca un tată şi un fiu să împărtăşească amândoi toate calităţile profeţiei. Prin urmare, Cel de-Al Doilea Prinţ...

— Este cel de-al doilea care vine.

Maureen îşi termină propoziţia cu o finalitate vagă, cu o voce pe care nu şi-o mai recunoştea.

— Maureen, ştiu că sună a nebunie, dar gândeşte-te prin câte am trecut împreună. Am văzut atâtea lucruri imposibile. Profeţiile nu au eşuat niciodată. Dacă există măcar o posibilitate ca Dante să fie...

Bérenger se opri. Nici măcar nu era capabil să rostească acest lucru cu voce tare, atât de tulburătoare era ideea.

Continuă:

— Dacă Dante este cu adevărat special, atunci are nevoie de mine. Şi nu doar să-l vizitez ocazional sau să-i dau bani, ci să-i fiu tată. El va avea nevoie de o călăuzire constantă şi de cineva care să ţină în frâu ambiţiile mamei sale. Acest lucru face ca prezenţa mea constantă să fie necesară.

Maureen simţi buşteanul arzând ca un cărbune fierbinte în ceafa sa când repetă întrebarea al cărei răspuns nu şi-ar fi dorit niciodată să-l audă:

— Ce vei face?

— Ceea ce se cuvine. Îmi pare rău, Maureen! Îmi pare rău. Dar trebuie să mă dovedesc demn de poziţia pe care o deţin. Trebuie să trec acest test.

Vărsă lacrimile pe care se luptase până atunci să şi le reţină, apoi spuse cu o voce care părea să vină din altă parte:

— Poate că obligaţia noastră este să fim nobili înainte de a fi fericiţi.

Maureen se ridică încetişor, încercând să înţeleagă cum un moment atât de fericit se transformase, în doar câteva secunde, într-un coşmar. Într-o clipă îşi afirmau natura veşnică şi nepieritoare a iubirii ce şi-o purtau; în următoarea, Bérenger o alunga pentru o viaţă alături de Vittoria şi de copilul lor.

Îşi înăbuşi un suspin în timp ce îi întoarse spatele. Fu în stare să stea pe picioarele ei şi fugi de pe terasă.

Arezzo, Toscana
21 iulie 1463

ALESSANDRO DI FILIPEPI se simţea foarte recunoscător pentru viaţa sa. La vârsta de optsprezece ani fusese ucenicul celor mai mari artişti din Italia şi se dovedea a fi egalul oricărui pictor din Florenţa. Poate cel mai important lucru dintre toate era că fusese adoptat de familia de Medici şi, fără să le poarte numele, trăia şi lucra sub acoperişul lui Piero şi al Lucreziei de Medici, ca un frate mai mare al Prinţului Poet însuşi şi al tânărului Giuliano. Lorenzo şi Sandro deveniseră nedespărţiţi şi-l însoţiră plini de entuziasm pe Cosimo în pelerinajul său spre Sansepolcro, casa spirituală a Ordinului Sfântului Mormânt. Cosimo era slăbit, dar se raliase ideii de a-i duce pe băieţi acolo. Era posibil să fie ultima sa călătorie, căci guta îl împiedica aproape cu desăvârşire să mai călărească. Era acum călare pe calul său blând şi alb şi mergea la pas alături de Fra Francesco, care acceptase aceeaşi provocare. Erau o companie perfectă unul pentru celălalt în această călătorie. Şi, deşi băieţii erau dornici să meargă mai repede, amândoi îi venerau prea mult pe Cosimo şi pe Maestru pentru a-i grăbi în vreun fel.

Data nu era una întâmplătoare, desigur; nimic nu era vreodată la întâmplare în ceea ce priveşte Ordinul şi pe cei care-l orchestrau. A doua zi, pe 22 iulie, era sărbătoarea Mariei Magdalena, care avea să fie celebrată de frăţia oficială ce-i purta numele. Lorenzo şi Sandro aveau să fie martori la procesiunea organizată în onoarea femeii pe care amândoi o venerau ca pe unul dintre marii lor lideri spirituali. Ei aveau să omagieze sărbătoarea printr-o săptămână de studiu intens sub oblăduirea Maestrului şi în prezenţa marilor relicve ale Ordinului pe care fusese fondat Sansepolcro.

Dar toate acestea urmau să se petreacă mai târziu. În ziua aceea, băieţii împreună cu Cosimo şi Fra Francesco se îndreptau spre reşedinţa Ordinului, unde urmau să-l întâlnească pe marele artist Piero della Francesca. El era sursa evlaviei şi a recunoştinţei lui Sandro. Piero della Francesca era cel mai mare „angelic" în viaţă, descoperit de mic de însuşi Fra Francesco; el fusese prevestit de către Magi şi se născuse în ciudatul orăşel sfânt Sansepolcro. Piero era un artist de fresce fără egal şi tocmai termina un grup în vechea biserică San Francesco, sediul Ordinului din Arezzo. Elaboratele fresce, înalte de la podea până la tavan şi ornamentând o capelă enormă în spatele altarului, înfăţişau legenda Crucii Adevărate şi întâlnirea dintre Regele Solomon şi Regina Sheba. Pentru membrii Ordinului, acesta din urmă era cel mai sfânt moment. Din uniunea lui Solomon şi a Shebei fuseseră transmise în istoria omenirii unele dintre cele mai mari învăţături, principii de dragoste şi înţelepciune care schimbaseră total vieţile oamenilor. Ordinul predica faptul că multe

dintre învăţăturile secrete pe care Iisus le împărtăşise adepţilor săi fuseseră transmise pe linia de descendenţă a lui David, al cărui moştenitor era Iisus.

Practica sacră a Ordinului, cunoscută drept *hieros-gamos* – conştientizarea faptului că Dumnezeu se află în camera nupţială atunci când un bărbat şi o femeie se unesc într-un loc al încrederii şi al conştiinţei –, se trăgea din uniunea lui Solomon şi a Shebei. Într-adevăr, *Cântarea Cântărilor* din *Vechiul Testament,* poemul esenţial al afirmării pasiunii şi uniunii sacre, îi era atribuită lui Solomon.

Maestrul le vorbi tinerilor când intrară în biserica în stil romanic, ridicată în secolul al XIII-lea în onoarea Sfântului Francisc din Assisi.

— Deşi astăzi percepem profeţia Prinţului Poet ca pe un concept creştin, ca şi venirea oamenilor care vor restaura şi proteja adevăratele învăţături ale lui Hristos, nu a fost întotdeauna astfel. Profeţiile sunt antice. Ele nu au noţiunea timpului. Sunt date de Dumnezeu şi se referă la bărbaţi şi la femei – în timp şi spaţiu – care vor veni şi vor îndeplini lucrarea lui Dumnezeu – fie că sunt evrei sau creştini, musulmani, hindustani sau păgâni. Nu are importanţă. Solomon şi David au fost amândoi Prinţi Poeţi. Gândiţi-vă la asta pentru un moment: David a scris *Psalmii,* iar fiul său Solomon a scris sute de poeme, inclusiv solemna noastră *Cântare a Cântărilor,* şi amândoi au schimbat lumea în felul lor. Iisus a fost într-adevăr un Prinţ Poet, dar în niciun caz nu a fost primul. El a fost unul dintr-un lung şir de Prinţi Poeţi şi fără îndoială excepţional, dar cu siguranţă nu a fost primul sau singurul – şi nici ultimul.

Îi zâmbi lui Lorenzo.

Îi opri pe tineri, care se aflau acum în mijlocul naosului.

— Priviţi în sus, spre altar. Opriţi-vă aici pentru a vedea ceva foarte important creat de Piero al nostru. Înainte să-i permiteţi privirii să observe magnificele fresce, uitaţi-vă mai întâi la fiecare parte a altarului.

Pe ambele părţi ale uriaşului altar se aflau coloane lungi şi înguste. Pictate printr-un soi de simetrie şi perfect potrivite, erau nişte portrete mai mari decât mărimea naturală – al lui Iisus, pe partea stângă, şi al Mariei Magdalena, pe partea dreaptă. Acestea îi prezentau ca pe nişte egali, dar şi ca pe un cuplu.

— Portretele adevăraţilor îndrăgostiţi. Egali în faţa lui Dumnezeu, se auzi o voce blândă de bărbat din spatele lor.

Piero della Francesca, ţinând în mână o pensulă şi stropit cu vopsea, zâmbi prietenos spre tineri în timp ce îşi explica opera:

— Nu eu am creat portretele originale ale Domnului nostru şi ale Doamnei noastre. Ele au fost făcute de către un alt originar din Arezzo, un mare pictor care m-a precedat aici, pe nume Luca Spinello. Din nefericire, lucrarea lui s-a deteriorat, dar eu am restaurat-o. Sper că i-am făcut dreptate. A fost un geniu care a învăţat de la Giotto. Piero înclină capul spre Fra Francesco, în timp ce continuă: Probabil ar trebui să spun că a învăţat să picteze de la Giotto. În rest, a învăţat totul de la Maestrul nostru.

Piero făcu o pauză pentru a-l saluta pe Cosimo cu respectul cuvenit unui patriarh de Medici. Deşi originar din regiunile sudice ale Toscanei, Piero della Francesca se instruise considerabil în Florenţa sub patronajul lui Cosimo. Deşi familia de Medici voia să-l ţină pe Piero în Florenţa, ei înţeleseseră că Maestrul avea nevoie de el în Arezzo şi în Sansepolcro. Se cuvenea ca, în calitate de scrib oficial al Ordinului, să realizeze nişte lucrări de artă durabile în această regiune sfântă, pentru a păstra învăţăturile.

Aceasta urma să fie o parte a instruirii pe care aveau s-o primească Sandro şi Lorenzo în săptămâna ce urma. Ei aveau să dobândească o mare înţelegere a ceea ce Piero realizase prin poveştile sale de neegalat, redate prin intermediul frescelor. Arezzo era locul de testare pentru aceste tipuri de învăţături „ascunse la vedere" pentru Ordin. Depindea acum numai de florentini să extindă această abordare, să înfăţişeze acelaşi tip de capodopere puternice şi simbolice unui public cât mai larg şi mai complex. Ordinul făcea paşi uriaşi pentru a cuceri Florenţa prin intermediul familiei de Medici şi al armatei lor de artişti angelici. Dacă şi-ar fi îndeplinit ţelurile în Florenţa, s-ar fi extins apoi în toată Italia – şi-n cele din urmă ar fi avut în vedere chiar Roma.

Frăţia puternică creată de Lorenzo şi de Sandro avea să înceapă revoluţia spre o vârstă de aur a artei şi a educaţiei. Misiunea era restaurarea adevăratelor învăţături ale primilor creştini prin lucrări de artă epice.

Lui Ficino îi plăcea să le amintească studenţilor săi, atunci când deveneau infatuaţi în legătură cu importanţa misiunii lor, că nu ei o începuseră. Ei erau moştenitorii binecuvântaţi ai unei mari averi, dobândite prin sângele şi sacrificiul oamenilor remarcabili care existaseră înaintea lor. El îl cită pe marele savant şi conducător al Ordinului din secolul al XII-lea, Bernard de Chartres:

— „Amintiţi-vă, suntem doar nişte pitici pe umerii unor uriaşi."

Florenţa
prezent

„Amintiţi-vă, suntem doar nişte pitici pe umerii unor uriaşi."

Peter Healy îl cita adesea pe Bernard de Chartres, dornic să-şi amintească măreţia celor care existaseră înainte şi dăruiseră totul, pentru ca noi să nu trăim în întuneric. Dar citatul părea deosebit de potrivit, întrucât el stătea în faţa statuilor care-i înfăţişau pe *Cosimo Pater Patriae* şi pe *Lorenzo Magnificul,* în apropierea Galeriei Uffizi.

Peter şi Maureen se plimbaseră de-a lungul râului înainte de a se întoarce spre Uffizi, unul dintre cele mai mari muzee de artă din lume. Intrarea spre acest tezaur al artei renascentiste era flancată de statui ale artiştilor care modelaseră Florenţa: pictori, scriitori, arhitecţi. Trecură de Donatello şi de Leonardo, iar în sus, spre capătul îndepărtat al intrării în piaţă, se afla statuia lui Cosimo, reprezentat într-o atitudine înţeleaptă şi totodată surprinzător de călduroasă, alături de nepotul său. Statuia lui Lorenzo era la fel de meşteşugită şi de însufleţită – Magnifico era înfăţişat cu mâna pe un bust al Minervei, zeiţa înţelepciunii.

Maureen rămase în faţa imaginii din piatră a lui Lorenzo de pe piedestal şi-l studie pentru un moment, în tăcere. Corpul i se înfioră atunci când îi privi chipul: sculptura surprindea prin trăsătura ciudată pentru care era Lorenzo faimos, nasul lung şi turtit. Şi totuşi, în ciuda faptului că se spunea despre el adesea că e banal sau chiar urât, Maureen era şocată de frumuseţea lui. Avea pe chip o nobleţe extraordinară, exprimată chiar şi în acea bucată de piatră, ce fusese modelată la sute de ani de la moartea sa.

Era, fără îndoială, magnific.

Ea tremură, deşi soarele anunţa o zi de mai pârjolitoare în Toscana.

Peter văzu că tremură.

— Ce este?

Maureen înghiţi în sec, simţind dintr-odată că se sufocă.

— Arată… arată ca el. Ceea ce vreau să spun e că am văzut portrete cu el şi n-am avut nicio reacţie, alta decât să mă gândesc la faptul că arată ciudat. Dar acesta… acesta este Lorenzo. Este ca şi cum ar fi încastrat în piatra aceea. Este imaginea lui. Perfectă.

Maureen rămăsese cu privirea încremenită la Lorenzo, încercând să-şi înţeleagă propriile simţăminte.

— Nu pot să explic, de fapt, dar când mă uit la acest bărbat, mă simt complet devotată lui. Ca şi cum l-aş urma într-o bătălie împotriva diavolului însuşi. Aş face orice pentru el. Iar acesta nu este singurul înţeles al cuvântului „devotat" pe care-l percep. El a fost cel devotat. Cauzei lui, misiunii sale. Şi acest lucru a inspirat devotamentul altora. Lorenzo nu ar fi cerut nimănui să facă ceva ce lui nu i-ar fi stat în putere să facă. Mă uit la această statuie şi pur şi simplu ştiu asta. El este unul dintre uriaşii pe umerii cărora ne aflăm, adăugă Maureen, reflectând în acel moment la semnificaţia Prinţilor Poeţi, a devotamentului şi a datoriei.

Maureen şi Peter intrară în Uffizi, urcând masivele trepte care-i puneau la încercare chiar şi pe cei mai voinici turişti. Gâfâind, ajunseră la controlorii de bilete.

Maureen observă în dreapta un alt bust de-al lui Lorenzo de Medici, exact la intrarea în galeria de artă. Acesta reprezenta, de asemenea, o portretizare puternică a marelui om. Era ciudat că, atunci când se afla în faţa tuturor acelor imagini ale lui Lorenzo, se simţea de parcă se uita la un om pe care-l cunoştea foarte bine. Deşi mai fusese conectată şi înainte cu subiecţii despre care scrisese, acest lucru se întâmpla de obicei în starea de visare sau atunci când era foarte cufundată în scrisul ei. Dar niciodată nu i se întâmplase să trăiască o stare atât de viscerală, pe deplin conştientă.

Imaginile cu Lorenzo de Medici o făcură pe Maureen să se simtă de parcă ar fi fost îndoliată după dragostea ei pierdută.

Îşi dădu seama că Destino, care-i aştepta puţin mai încolo împreună cu Tammy şi cu Roland, o privea intens. Îi făcu semn să li se alăture, zâmbi pe jumătate şi îi spuse:

— Odată ce vei intra, vei înţelege mult mai multe decât înainte. Acesta este un muzeu de artă şi, de asemenea, o bibliotecă ce conţine cele mai importante cărţi. Zidurile Muzeului Uffizi adăpostesc unele dintre cele mai mari secrete din istoria umanităţii.

Borgo Sansepolcro, Toscana
22 iulie 1463

LEGENDA OFICIAL CONFIRMATĂ a înfiinţării oraşului Sansepolcro relatează că acesta a fost întemeiat de doi sfinţi, Sfântul Egidio şi Sfântul Arcano. Cel din urmă s-a întors în Toscana în 934, venind din Ţinutul Sfânt. Cei doi au adus cu ei moaşte valoroase de la Sfântul Mormânt şi au construit aici primul paraclis pentru a le proteja. Era un loc ciudat şi îndepărtat în care să aduci asemenea moaşte, destinate a fi venerate de către creştinii evlavioşi din toată Italia.

Sau nu era aşa? Legenda secretă a oraşului Sansepolcro spunea exact opusul – acest orăşel ascuns între dealurile de sud ale Toscanei fusese ales tocmai pentru că era îndepărtat şi greu de găsit. Era mai simplu de apărat şi de protejat, un loc pe care numai aceia care ştiau de existenţa sa – şi de ceea ce se găsea acolo – ar fi putut să-l viziteze. Sfintele moaşte

aduse de la Ierusalim nu fuseseră niciodată expuse publicului.

Era un loc potrivit pentru a afla secrete, iar Lorenzo şi Sandro vibrau amândoi de energia făgăduinţei care-i aştepta. Ei se aflau în casa lui Piero della Francesca, iar acesta examina steagul procesional ce urma să fie purtat în acea seară în fruntea paradei.

— Nu-i aşa că-i minunată?

Piero scutură din cap când se află în faţa imaginii în mărime naturală a Mariei Magdalena, maiestuoasă, frumoasă şi şezând pe tron. În poala ei se afla un crucifix splendid, dar nu acesta era punctul de atracţie al steagului.

— Cred că este una dintre cele mai importante opere de artă create vreodată. Nimeni nu a surprins-o pe Doamna Noastră atât de bine. Marele Luca Spinello Aretino a creat-o pentru Frăţia Mariei Magdalena, care – după cum ştii – reprezintă Ordinul în această parte a Toscanei. Uneori stau pur şi simplu înaintea ei pentru a mă inspira. Uită-te la faţa sa, are expresia serenităţii – şi totuşi a puterii. Nu este nimic penitent la această Magdalena! Nu, acesta este portretul unei regine. Regina noastră.

— Toţi cei din frăţia voastră poartă astfel de glugi?

Acum Lorenzo era curios, întrucât bărbaţii care se închinau la picioarele Mariei Magdalena păreau a fi penitenţi. Şi totuşi, Ordinul era foarte clar în privinţa faptului că Magdalena nu trebuia văzută în felul acesta. Îi diminua adevăratul statut şi era o invenţie a Bisericii Catolice.

— Este un simbol, fraţii mei. Şi este important de reţinut pentru tine când pictezi, Sandro, explică Piero răbdător.

Felul său de a fi calm şi echilibrat făcea din el un profesor adevărat.

— Spinello şi toţi marii maeştri artişti au folosit straturi peste straturi de simbolism pentru a păstra mesajul nostru clar. Vezi ulcioarele de pe mânecile lor? Un memento în legătură cu cine este de fapt Magdalena. Ea este femeia care-l miruieşte pe Iisus, pentru că ea îi conferă demnitatea de rege şi pentru că ea este soţia Lui. Magdalena este înălţată la cer. Dar aceştia poartă glugi pentru a ne reaminti că adevărul despre ea este încă învăluit în mister şi că este o erezie ca noi să ne autoidentificăm în public ca fiind adepţii ei.

— Acum, vedeţi acolo unde veşmintele sunt descheiate pe spate, de parcă urmau să se autoflageleze într-un act de automutilare? Aceasta este o referinţă la ceea ce Spinello a creat pe spatele steagului.

Îi conduse pe băieţi de jur împrejur, pentru a vedea cealaltă parte a steagului. Era o secvenţă a flagelării, cu Hristos legat de un pilon şi bătut de doi soldaţi romani.

— Flagelarea este, de asemenea, o alegorie pe care Spinello o foloseşte, realizând un efect grandios, iar eu sper să o pot imita. Mesajul a fost creat de el în timp ce lucra cu Maestrul. Ei au stabilit că flagelarea este o reprezentare simbolică a ceea ce i se întâmplă lui Iisus de fiecare dată când negăm adevărul vieţii Sale şi învăţăturile Sale. Este torturat perpetuu. Adevărata flagelare a lui Hristos a fost de fapt dezmoştenirea familiei Sale şi a tot ceea ce avea de oferit lumii.

— Acelaşi lucru este oglindit în fruntea stindardului prin veşmintele „penitente”, care lasă loc liber biciului să înfăptuiască un act al automutilării. Mesajul aici este că ne rănim pe noi înşine, neacceptând rolul învăţăturilor acestei frumoase regine. Frumos, nu-i aşa?

Sandro Botticelli stătea în faţa Magdalenei, care era îmbrăcată într-o rochie roşie, venerându-i frumuseţea şi simţindu-se copleşit de încărcătura de simboluri pe care artiştii dinaintea lui se străduiseră atât de mult să o cuprindă în opera lor. Dar Piero nu terminase.

— Sandro, văd că eşti înmărmurit în faţa ei, la fel cum sunt şi eu din perspectiva unui pictor. Te holbezi la ea plin de veneraţie şi te întrebi de ce-ţi stârneşte o asemenea emoţie, în afară de faptul că este atât de frumoasă. Ştii de ce?

Nu degeaba fusese Sandro studentul lui Fra Filippo Lippi şi al lui Andrea della Verrocchio. Încuviinţă cu un zâmbet când acesta dădu răspunsul corect:

— Pentru că a fost creată folosind tehnica „fuziunii".

— Foarte bine, frate! Aşa este. Iar abordarea „fuziunii" de către Spinello a fost una cu adevărat specială. Dacă vrei ca madonele şi zeităţile tale să coboare din lucrare şi să-şi spună povestea aşa cum o face aceasta, va trebui să înveţi această tehnică.

Râseră cu toţii, cunoscând răspunsul. Lorenzo se pregătea să plece şi să le permită celor doi artişti să-şi continue insolita lecţie. Urma să-i întâlnească pe bunicul său şi pe Maestru, pentru ultimele pregătiri dinaintea festivităţilor de seară.

Un zumzăit sobru de cântece se-nvolbură în întuneric, în timp ce procesiunea solemnă îşi croi drum pe străzile înguste şi pietruite ale oraşului Borgo Sansepolcro. Bărbaţii care mărşăluiau în procesiune purtau torţe. Erau acoperiţi din cap până-n picioare cu rasele lor cu glugi separate, care le acopereau capul în întregime. Rasele erau imaculate, datorită materialului lor alb ca zăpada. Pe mâneca fiecărei rase se afla o emblemă brodată cu fir stacojiu – ulciorul din alabastru care simboliza devotamentul lor faţă de Maria Magdalena şi faţă de Ordin.

Procesiunea înainta pe străzi. În centrul paradei, doi oameni cu glugi purtau maiestuosul stindard Spinello, pictat cu imaginea în mărime naturală a Magdalenei şezând pe tron. Într-adevăr, ea era înfăţişată cu o grandoare fără egal, ca o ipostază feminină a lui Dumnezeu însuşi, fiind aclamată când trecea în paradă de-a lungul străzilor.

— Madona Magdalena! Madona Magdalena!

Lorenzo privea procesiunea împreună cu bunicul său. În ciuda nerăbdării sale tinereşti, pentru el era o ocazie solemnă. Cosimo era pe moarte, iar Lorenzo ştia că acesta va fi ultimul eveniment major la care va mai avea ocazia să participe alături de bătrân. Din acest motiv alesese să nu meargă cu Sandro – nu voia să-l lase singur pe Cosimo în timpul procesiunii sacre. Era ceva ce dorea să împărtăşească cu bunicul său mult iubit, o amintire pe care voia s-o păstreze pentru totdeauna.

Lorenzo era mişcat de diversitatea emoţiilor pe care le simţea în acele momente: mâhnire pentru pierderea pe care avea să o sufere, ce avea să spulbere lumea ştiută de el; un devotament profund religios pentru femeia pe care o numeau regina lor. Toate aceste lucruri se îmbinară în promisiunea pe care Lorenzo i-o făcu lui Cosimo în noaptea aceea. Lacrimile-i şiroiau pe faţă în timp ce privea procesiunea apropiindu-se de ei. În ochii lui era o lumină când rosti promisiunea cu voce tare:

— Nu te voi dezamăgi, bunicule. Nimic nu mă va opri. Nu-i voi dezamăgi pe Domnul nostru şi pe Doamna noastră şi nu voi fi nedemn de moştenirea numelui de Medici.

Cosimo îşi puse un braţ în jurul lui şi-l trase aproape pentru o clipă, realizând, de asemenea, că acela era un ultim moment petrecut împreună.

— Ştiu asta, Lorenzo! Ştiu mai bine decât am ştiut vreodată ceva. Nu vei eşua, pentru că destinul tău este să reuşeşti. Tu vei fi salvatorul nostru al tuturor. Vei fi cel mai mare Prinţ Poet care a trăit vreodată. Deja eşti.

Stindardul ajunse acum în faţa lor, iar Lorenzo văzu că Sandro mărşăluia exact în spatele lui. Privirile li se întâlniră şi Sandro începu să gesticuleze de zor pentru ca Lorenzo să i se alăture şi să meargă împreună în restul procesiunii. Lorenzo se uită la bunicul său, care îi zâmbea.

— Du-te! spuse el şi îl împinse în joacă pe Lorenzo spre locul unde se afla Sandro. Du-te să-ţi arăţi devotamentul faţă de Regina noastră a Compasiunii, mărşăluind în parada ei!

Lorenzo îi zâmbi şi el şi îşi croi drum prin mulţime ca să ajungă alături de Sandro. În momentul în care începu procesiunea, unul dintre purtătorii de torţe se apropie, iluminând spatele stindardului. Uitându-se în sus la capodopera lui Spinello ce înfăţişa flagelarea lui Hristos, Lorenzo observă ceva ce nu văzuse mai devreme. Lumina surprinse chiar din faţă imaginea unuia dintre centurionii romani. Luca Spinello pictase o cicatrice zimţată pe partea stângă a feţei sale.

Colombina.

Ea a fost prima mea muză. Prima femeie adevărată care m-a inspirat s-o pictez de nenumărate ori. Ea era frumuseţea în principiul său activ – cu care ţi-e drag să lucrezi şi pe care n-o subestimezi niciodată. De pe vremea când avea şaisprezece ani până în momentul de faţă, n-am mai cunoscut o femeie cu o asemenea tărie de caracter. Şi totuşi… ea este Frumuseţea ce reprezintă Curajul. Este o putere neagresivă, mai degrabă una care izvorăşte din bunătatea ei. Când istoria zilelor de aur va fi scrisă, mă tem că numele Colombinei nu va fi amintit în anale. Ea va fi ca atâtea alte femei dinaintea ei care s-au pierdut în ciclul istoriei, unde, într-un fel sau altul, femeile au fost abandonate. Astfel, ea poartă sandalele binecuvântate ale sfintei mirese, Doamna noastră Magdalena.

Jumătate din natura şi din moştenirea noastră spirituală ca fiinţe umane a fost eradicată prin omisiunile istoriei.

Dar nu voi îngădui ca şi Colombina să fie pierdută. Am pictat-o, folosind tehnicile de „fuziune”, pentru a reţine puterea ei unică şi devotamentul faţă de cauza noastră – şi faţă de prinţul nostru –, astfel încât lumea s-o cunoască cu adevărat într-o zi.

A fost o zi măreaţă, plină de o delicioasă sincronizare, când mi s-a dat sarcina să pictez personificarea Curajului.

Judecătorii care alcătuiesc marele Tribunal al Negustorilor au comandat picturi ale celor şapte virtuţi care să decoreze pereţii sălii lor, sperând că o asemenea artă îi va inspira să ia decizii înţelepte atunci când gestionează certurile mai mult sau mai puţin importante din branşa lor. Comanda pentru toate cele şapte tablouri i-a revenit iniţial lui Piero del Pollaiuolo. Deşi este un pictor competent, numele său indică faptul că descinde din crescători de găini. Sunt anumite momente în care mă uit la opera sa şi mă gândesc că mai bine ar fi să fim serviţi cu mai mulţi pui la masă decât să avem tablouri de-ale lui Pollaiuolo.

Unii ar spune că sunt prea aspru. Şi totuşi, întâmplarea a făcut ca Piero Găinarul să nu poată realiza toate cele şapte tablouri. Eu am fost chemat – cu siguranţă datorită mijlocirii lui Dumnezeu şi a familiei de Medici – să reprezint cea de-a şaptea virtute, cea în legătură cu care nu era suficient inspirat: Curajul.

Şi aşa a ajuns Colombina să-mi fie model oficial şi formal, aşezată în acea postură care mă inspiră atât de mult, cu capul aplecat pe gâtul ei lung, cu faţa sa adorabilă, mai

înţeleaptă decât ar trebui la vârsta ei, în contemplarea grandioaselor îndatoriri care o aşteptau. Având-o pe Colombina în faţa ochilor mei, am considerat că cel mai important era să-i surprind culoarea extraordinară a ochilor, pe care eram hotărât să o reproduc. Lumina se reflecta în auriul rochiei sale de catifea, iar ochii ei aveau culoarea chihlimbarului în soare. Şi totuşi, după cum facem mereu, am râs atât de des şi atât de puternic, că nu puteam ţine întotdeauna pensula dreaptă pentru a o picta.

În onoarea Ordinului nostru şi ca o referinţă la marele Piero della Francesca, am executat drapajul rochiei într-o manieră similară tabloului său, Magdalena din Arezzo. Era suficient de subtil încât să înţeleagă plecăciunea numai aceia dintre noi care au ochi să vadă, dar eu mă amuz mult din pricina unor astfel de lucruri – după cum o face şi Lorenzo.

Lorenzo a fost atât de încântat de portretul Colombinei, încât a ameninţat că va comite acte constante de ofensă în calitate de negustor, doar ca să fie adus în faţa tribunalului şi să aibă astfel ocazia de a vedea tablourile! I-am spus că ar fi mult mai simplu dacă mi-ar comanda să realizez o lucrare mai mare pentru el.

Ceea ce a început ca o glumă între mine şi fratele meu de suflet a evoluat într-o discuţie serioasă în legătură cu ce va reprezenta tabloul fundamental: perfecta îngemănare dintre artă şi înţelepciune, frumuseţe şi energie. Atunci am cântărit posibilităţile, entuziasmaţi de ideile care ne inspirau. A fost o discuţie care a condus la cel mai măreţ tablou pe care am pus pensula şi-n care am pus suflet, perfecta reprezentare a lui le temps revient…

Dar asta este o altă poveste, pentru o altă zi, care merită să fie povestită separat.

Rămân al dumneavoastră credincios,
Alessandro di Filipepi, cunoscut ca „Botticelli”

DIN MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI

Florenţa
prezent
Galeria Uffizi

CU TOŢII se plimbară prin galeriile Uffizi. Destino se afla în frunte, cu mersul său amuzant, din altă epocă, Maureen alături de el, ascultând cu atenţie, iar Peter, Tammy şi Roland se aflau în apropierea lor. Muzeul era copleşitor în privinţa numărului mare de extraordinare capodopere italiene strânse într-un singur loc. Era amenajat în funcţie de epoci, începând cu galeria Evului Mediu, unde o Madonă enormă de Cimabue îi saluta pe vizitatori încă din prima cameră. De acolo începea un labirint de camere şi de coridoare, fiecare ducând spre o altă epocă în artă.

— Îmi pare foarte rău să vă grăbesc pe aici, întrucât fiecare operă din acest muzeu merită o consideraţie atentă, spuse Destino. Dar noi avem o destinaţie spre care trebuie să mergem dintr-un anumit motiv, să vedem câteva tablouri deosebite.

Îi conduse prin ultima cameră, care reprezenta Evul Mediu, până când ajunseră într-o încăpere dominată de şapte tablouri similare, fiecare dintre acestea fiind portrete mai mari

decât mărimea naturală ale unor femei maiestuoase şezând pe un tron.

— Virtuţile.

Maureen le recunoscu imediat după iconografia fiecăreia. Justiţia îşi purta sabia; Credinţa ţinea un potir. Dar era clar că şase dintre tablouri erau identice în privinţa stilului şi-a execuţiei. A şaptea virtute era cea distinctă, complet diferită în esenţa ei de cele şase surori ale sale.

Tammy fluieră, uitându-se de jur împrejurul camerei, apoi fredonă un cântecel din copilărie.

— Uh, „Unul dintre aceste lucruri se deosebeşte de celelalte”.

Din cele şapte tablouri din cameră, şase fuseseră pictate de acelaşi artist. Şi, deşi erau deosebite în felul lor, erau eclipsate în totalitate de cel de-al şaptelea.

Tabloul Curajului strălucea ca diamantul Speranţei printre agatele în stare brută. Acest artist folosise mai multă culoare vibrantă şi un detaliu cu mult mai elaborat, iar în execuţia sa se observa o graţie care-ţi tăia pur şi simplu respiraţia. Dar ceea ce înnobila tabloul era modelul. Tânăra femeie înfăţişată era o combinaţie extraordinară de frumuseţe eterică şi de crâncenă putere. Era uluitoare.

— Prima comandă a lui Botticelli, explică Destino arătând spre tabloul Curajului. Era hotărât să facă dovada capacităţii sale, de o calitate mult superioară celorlalţi artişti care pictau în Florenţa. S-a dedicat la acea vreme trup şi suflet acestui tablou. Bietul Pollaiuolo. Când a văzut cum lumina Colombinei ca reprezentare a Curajului eclipsa toate celelalte şase tablouri, a intrat într-o depresie adâncă şi n-a mai pictat luni în şir.

— Aceasta este Colombina?

Maureen rămase în faţa tabloului cu respiraţia tăiată. Destino o pregătise cu poveşti despre Colombina şi Lorenzo când erau copii, începute seara după cină şi terminate a doua zi la primele ore ale dimineţii. Maureen era copleşită de povestea Colombinei, a lui Lorenzo şi a lui Sandro, ca unul dintre fraţii lor. Renaşterea prindea viaţă într-un mod pe care nu şi-l imaginase vreodată… atât de uman, atât de real. Era uşor să te gândeşti la aceste personaje uimitoare din istorie ca fiind imaginare, uitând în acelaşi timp că fuseseră oameni în carne şi oase, cu bucuriile, iubirile şi eşecurile lor. Destino schimba istoria pentru ea într-un mod încântător şi neaşteptat.

— Aceasta este cu siguranţă Colombina, spuse Destino, cu ochii ieşindu-i din orbite în timp ce privea tabloul. Şi Sandro a făcut ceea ce şi-a propus. A surprins-o. Şi pentru că a pictat-o de multe ori, cea mai faimoasă versiune a sa te aşteaptă în următorul salon – acesta este portretul care mă face să-i duc dorul cel mai tare.

Maureen rămase încremenită în faţa Colombinei. Femeia „vorbea” deja cu ea. O putea simţi alunecând în acea stare în care fuziona cu subiecţii săi. Începuse să experimenteze ceea ce Colombina simţise în acea perioadă a vieţii ei în care Sandro îi surprinsese imaginea pe pânză. Era un timp plăcut, dar, totodată, plin de suferinţă. Ea simţea iubire, dar şi o durere puternică în inimă. Durerea recentă a lui Maureen se amestecă însă cu eforturile Colombinei, care ajungeau la ea dincolo de timp şi de spaţiu prin magia artei lui Botticelli. Maureen ştia că de-abia începea să înţeleagă complexitatea acestei „mici porumbiţe”, muza neelogiată a marilor oameni ai Renaşterii.

Maureen realiză apoi că destinul ei era cumva împletit cu cel al frumoasei şi totuşi enigmaticei femei care o privea de pe pânză.

Careggi
vara, 1464

— Timpul se întoarce.

Fra Francesco începu lecţia cu această afirmaţie, predându-le astăzi lui Lorenzo, lui Sandro şi Colombinei. Era deosebit de fericit să-i înveţe când cei trei erau împreună. Când aceste trei spirite se aflau în acelaşi spaţiu, se forma o armonie deplină, apărea un simţ al familiei şi al comunităţii. Dragostea lor unul pentru celălalt era de admirat. Şi totuşi, îşi lansau provocări reciproce într-un mod în care numai cei care au încredere totală unul în celălalt pot să o facă.

Ficino era principalul lor profesor, instruindu-i în gramatica limbii greceşti şi chestionându-i neobosit în legătură cu alegoriile şi cu lecţiile lui Platon, dar cu toţii erau foarte mulţumiţi când Maestrul Ordinului Sfântului Mormânt venea să le ţină o lecţie. În zilele acelea, Colombina se asigura că poate să iasă din casă pentru a-l întâlni pe Lorenzo şi pentru a se alătura lecţiilor.

Ca profesor al lor, Fra Francesco trebuia să fie deosebit de creativ şi de cutezător când cei trei elevi erau prezenţi. Pentru el era o adevărată provocare şi de aceea alesese esenţa filosofiei Ordinului pentru lecţia lor din acea zi.

— Acum, copiii mei, să începem. Traduceţi-mi „timpul se întoarce” în limba trubadurilor.

— *Le temps revient,* repetă Lorenzo în franceză.

Deşi franceza sa nu era fluentă, învăţase foarte mult citind poezia trubadurilor şi studiind idealurile iubirii curteneşti.

Maestrul încuviinţă din cap, apoi începu să prezinte tema.

— *Timpul se întoarce* este învăţătura noastră cea mai preţioasă, pentru că are multe niveluri şi fiecare dintre acestea se aplică unui tip diferit de iubire. Pentru noi toţi, este de înţeles că iubirea pământească se întoarce în cele din urmă la iubirea divină, apoi iubirea divină reia ciclul pentru a ne oferi darul iubirii pământeşti. Acesta este drumul sufletului.

În timp ce Colombina şi Lorenzo luau notiţe, Sandro făcea schiţe. În felul acesta învăţa, îşi amintea şi-n cele din urmă avea să exprime aceste învăţături prin pictură. În timp ce Maestrul vorbea, Sandro desena un peisaj cu personaje care se mişcau circular – din Rai spre pământ şi din nou înapoi.

— Acum, pot să vă învăţ ceva ce încă nu ştiţi? „Timpul se întoarce” se referă la seriile de reîncarnări, de la începutul până la sfârşitul timpului, în care sufletele se reîncarnează în căutarea altora, pentru a se reuni cu „familia spiritului lor” şi îndeosebi cu partenerul lor, care – aşa cum se spune în *Cartea iubirii* – este „sufletul lor geamăn”.

Colombina întrebă:

— Maestre, noi suntem o „familie de spirit”?

— Tu crezi că suntem, draga mea?

Ea încuviinţă din cap.

— Îmi iubesc familia de sânge, bineînţeles, dar este un lucru diferit. Când sunt cu Lorenzo, Sandro, cu Maestrul Ficino şi cu tine, simt ceva extrem de profund şi de frumos. Vă iubesc atât de mult, încât ştiu în inima mea că suntem o familie adevărată.

— „Singurul lucru mai dulce decât uniunea este reuniunea”, cită Lorenzo din *Cartea iubirii*.

— Da, fiul meu. Şi este clar pentru oricine are inimă că acesta este adevărul pentru voi

doi. Şi, după cum scria odată unul dintre marii poeţi trubaduri, această iubire este creată *Dès le début du temps, jusqu'à la fin du temps.* Spuneţi asta împreună cu mine.

Le vorbi din nou în limba franceză, iar ei repetară până când reuşiră să pronunţe corect. Şi, începând din acea zi, cuvintele unui trubadur necunoscut care cântase odinioară cântece ale iubirii desăvârşite pentru propria sa domniţă deveniră adevărul legăturii dintre Lorenzo şi Colombina:

De la începutul timpului până la sfârşitul timpului.

Mai târziu, Sandro le arătă Colombinei şi lui Lorenzo ceea ce schiţase în timpul lecţiei. Prima era Colombina: îi surprinsese capul aplecat pe gâtul ei frumos şi lung în timp ce era atentă la lecţie. Îi schiţase cu grijă adorabilele degete lungi, aşezate în jurul condeiului.

— Este o postură în care te-am mai văzut înainte şi una pe care am încercat s-o pictez din memorie, spuse Sandro.

Ca un artist dibaci, cu un ochi format pentru frumuseţea în stare pură, el o adora pe Colombina, care îi devenise muză. Într-adevăr, ea era muză pentru toţi; îi inspira fiecăruia un aspect diferit al iubirii conform învăţăturilor Ordinului. Pentru Lorenzo, ea era atât *eros,* cât şi *agape,* inspirând iubirea inimii, a sufletului şi a trupului. Pentru Sandro, ea era muza frumuseţii în principiul ei activ, o forţă, ca Venus însăşi, care transforma totul în jurul ei. Dar era, totodată, sora lui spirituală, esenţa iubirii cunoscute ca *philia.* Pentru Maestrul Ordinului Sfântului Mormânt, ea devenea o muză specială după modelul femeilor de viţă nobilă care existaseră înainte – profetesele şi femeile scribi care nu numai că aveau să păstreze adevăratele învăţături, dar aveau să şi contribuie la acestea într-o lume nouă. Iar ea era ca fiica lui, inspirându-i iubirea cunoscută ca *storge*[4].

Împreună, profesorul şi elevii, împărtăşeau iubirea care transformă lumea prin acţiune şi compasiune, aşa-numita *eunoia.*

— Tu eşti muza desăvârşită, Colombina! Tu eşti totul pentru noi. Tu eşti Magdalena noastră.

Sandro o sărută pe obraz. Rareori arăta cuiva această latură blajină a sa, dar sufletul său de artist fusese foarte mişcat văzând-o în timpul lecţiei din ziua aceea.

Lorenzo era înduioşat privindu-i pe amândoi. Luă desenul de la Sandro şi-l admiră îndeaproape.

— Pot să-l păstrez? Este minunat.

— Mă tem că nu, frate, zise Sandro înşfăcând desenul. Îl voi folosi ca inspiraţie pentru faţa viitoarelor madone şi zeiţe ale curajului. Dar te asigur, o voi picta pe Colombina noastră de multe ori – atât în această postură, cât şi în altele.

Careggi
1464

— LORENZO, avem un duşman.

Colombina venise să-l întâlnească pe Lorenzo în locul obişnuit, de unde mergeau împreună spre vila lui Ficino pentru lecţii. El observă de îndată că fata nu era în apele ei în ziua aceea. Lorenzo descălecă şi o îmbrăţişă, iar ea îşi îngropă faţa în umărul său şi începu să plângă.

— Iubirea mea, ce este? Ce s-a întâmplat?

Ea sughiţa deja din cauza plânsului. În alte împrejurări, Lorenzo ar fi găsit chiar adorabil acest lucru, dar în acel moment era complet preocupat să-l identifice şi să-l înlăture pe duşman.

— Cineva – nu pot să-mi dau seama cine este – s-a dus la tatăl meu şi i-a spus despre noi.

— Ce i-a spus?

Sughiţatul reîncepu, mai intens de data aceasta.

— Oh, Lorenzo, este oribil. Tata m-a întrebat astăzi dacă m-am dăruit ţie complet. Poţi să-ţi imaginezi cum e să auzi o asemenea întrebare de la propriul tată? I s-a spus că mă vei face târfa ta doar pentru a dovedi puterea familiei de Medici, doar ca să arăţi că poţi să faci orice şi că poţi să ai orice doreşti.

— Şi tu ce i-ai spus?

— I-am spus adevărul: nu! Nu m-am dăruit ţie complet, deşi e tot ce-mi doresc mai mult pe lume. Dar, Lorenzo, îmi va interzice să te mai văd. Mă trimite la oraş, ca să nu fiu ispitită de tine sau de locurile acestea. Ce vom face? Nu pot suporta ideea de a nu fi cu tine, cu Sandro şi Maestrul...

El o îmbrăţişă strâns şi-i îngădui să plângă, mângâindu-i părul în timp ce o alina.

— Este în regulă, Colombina! Nu vei fi niciodată fără mine. Mă voi gândi eu la ceva.

În acel moment, chiar nu ştia ce ar fi putut fi acel ceva. Dar nu se născuse degeaba în familia de Medici.

— Lorenzo, nici nu încape discuţie.

Piero de Medici îi răspunse ferm fiului său. Madona Lucrezia privea abătută în timp ce confruntarea continua.

— Nu putem să ni-i facem duşmani pe Donati. Ei sunt puternici şi respectabili, nu numai în Florenţa, ci în toată Italia.

— Atunci îngăduie-mi să mă căsătoresc cu ea.

— Este imposibil, fiul meu.

Piero era exasperat. Şi el era un de Medici şi nu-i plăcea să piardă, dar în cazul acesta era sigur că va pierde.

— Donati nici nu va dori să audă. Nu crezi că am pus şi eu problema? Aproape că m-a scuipat. Pentru ei, noi facem parte din clasa negustorilor şi întotdeauna va fi astfel. Ei nu vor îngădui ca fiica lor să se căsătorească cu un bărbat care nu poartă un nume nobil. Sunt oameni limitaţi şi conservatori.

— Ea este una dintre Cele Aşteptate, insistă Lorenzo. Şi tu ştii ce spune *Libro Rosso*. „Când Cea Aşteptată şi Prinţul Poet se reunesc, ei vor schimba cursul lumii prin alăturarea lor. La fel ca Solomon şi Sheba, ei vor descoperi secretele lui Dumnezeu şi ale omului şi vor lucra neobosit în misiunea lor de a aduce Raiul pe pământ."

— Familia ei nu crede asta. Nici măcar nu înţeleg despre ce este vorba, iar dacă încercăm să le explicăm, vor veni la porţile din Careggi cu torţe, cerând capetele noastre ca eretici. Gândeşte-te, Lorenzo, gândeşte-te! Avem prea multe de pierdut şi nu doar noi. Trebuie să protejăm Ordinul şi misiunea noastră. Nu putem risca în privinţa asta, chiar dacă asta ar însemna sacrificarea fericirii tale.

— Atunci, ce rost mai au învăţăturile Ordinului?

— Lorenzo!

Madona Lucrezia nu putu să-şi ascundă şocul. Niciodată nu-l văzuse nerespectuos faţă de tradiţiile lor spirituale.

— Vreau un răspuns, mamă. Dacă într-adevăr *Cartea iubirii* ne învaţă că eu şi Colombina am fost făcuţi unul pentru altul, de Dumnezeu însuşi, încă de la început, şi că ceea ce Dumnezeu a unit niciun om să nu despartă, atunci de ce? De ce suntem despărţiţi?

Piero încercă să-i răspundă:

— Învăţăturile Domnului nostru ne spun totodată să ne iubim aproapele mai presus de orice, iar Donati sunt aproapele nostru. Ei ne ameninţă pe noi şi tot ce ne este drag dacă nu-i respectăm, ţinându-te la distanţă de fiica lor. Şi aşa trebuie să facem.

Lucrezia încercă o tactică mai blândă:

— Lorenzo, înţeleg că tu eşti de părere că fata Donati este sufletul tău geamăn. Iubirea tânără poate fi foarte puternică. Dar...

— *Ştiu* că ea este sufletul meu pereche, mamă. Şi ea o ştie. Şi Fra Francesco o ştie. Aşa că cineva trebuie să mă facă să înţeleg de ce, de-a lungul timpului, atât de multă iubire a fost dezbinată. De ce toate marile poveşti de dragoste sunt despre durere şi despărţire? Nu vreau să am aceeaşi soartă. Vreau s-o schimb. Vreau să schimb modelul pentru întregul univers. Nu este aceasta menirea mea? Nu de aceea m-am născut, conform acestei profeţii preţioase care mă îngrădeşte în fiecare zi a vieţii mele?

— Oh, Lorenzo! Cum poţi spune asta?

— Pentru că este adevărat, mamă.

Piero răspunse:

— Uneori, fiul meu, obligaţia noastră este de a fi nobili înainte de a fi fericiţi. A trăi în pace cu familia Donati este un lucru important pentru fiecare familie din Florenţa. Nu ne putem întoarce la luptele sângeroase pe care am încercat să le eliminăm de atâta timp. Dacă dăm curs conflictului, oraşul va fi divizat şi vor exista vărsări de sânge şi lupte între florentini de-a lungul generaţiilor care vor veni. Tu şi cu mine ştim prea bine că nu putem îngădui să se întâmple una ca asta.

Cu toţii se opriră din vorbit când îl văzură pe Cosimo ivindu-se în pragul uşii, cenuşiu la faţă şi cu un aer de muribund. Şi totuşi, deşi mai avea câteva zile până să moară, stătea nesprijinit, iar vocea sa era deosebit de puternică. Le ceru cu amabilitate, dar ferm, lui Piero şi Lucreziei să plece, sugerându-le că doreşte să-i vorbească între patru ochi nepotului său. Îl luă pe Lorenzo pe divan şi se aşeză lângă el. Oasele îi trosniră când se aşeză, dar el nu păru să ia în seamă acest lucru. Ca de obicei, atunci când avea o misiune, Cosimo era concentrat numai asupra unui singur ţel.

— Lorenzo, vreau să te gândeşti la unii dintre conducătorii Ordinului din istoria noastră. Marea Matilda a fost în secret măritată cu papa! Ei nu puteau fi niciodată împreună în public, de-a lungul vieţii lor memorabile. Şi totuşi, au găsit o cale de a-şi alimenta iubirea departe de ochii lumii.

— Ce vrei să spui, bunicule? Că ar trebui s-o fac pe Colombina amanta mea, adică exact lucrul de care se teme cel mai tare tatăl ei?

— Spun că dragostea adevărată găseşte o cale, Lorenzo! Mă doare pentru tine, băiatul meu. Mi se frânge inima să ştiu că este posibil ca tu să nu cunoşti niciodată adevărata fericire şi mulţumire, pentru că nu poţi fi cu femeia care crezi că a fost făcută de Dumnezeu pentru tine. Aşa că ceea ce spun e că trebuie să găseşti o cale pentru a fi cu ea. Şi ea cu tine.

Şi trebuie să priveşti dincolo de regulile pe care societatea le-a creat pentru voi. Nu Dumnezeu a creat aceste reguli. Oamenii au făcut-o. Biserica a făcut-o. Şi ale cui reguli vei alege să le urmezi? Ale lui Dumnezeu? Ale omului? Tu spui că vrei să schimbi tiparele demodate şi să creezi un nou model? Atunci fă-o! Asta face parte din destinul tău, băiete!

Cosimo făcu o pauză pentru a-şi trage respiraţia, meditând preţ de o clipă înainte de a continua:

— Acum îmi dau seama că nu ţi-am spus niciodată povestea Magdalenei mele, frumoasa femeie care este mama lui Carlo.

Carlo era fiul nelegitim al lui Cosimo, născut din legătura sa scandaloasă cu o sclavă cercheză. Soţia lui Cosimo, Contessina, îl luase pe băiat în familie şi îl tratase cu multă bunătate, astfel încât să poată fi crescut ca un de Medici şi să poarte numele familiei. Ea nu se plânsese niciodată şi nici nu fusese văzută purtându-se urât cu Carlo. Dar era o lege nerostită în familie ca originile lui Carlo să nu fie niciodată discutate. Faptul că avea pielea şi ochii mai întunecaţi decât ceilalţi băieţi era un lucru care amintea mereu de originea sa diferită.

— Nu vorbesc despre asta în sânul familiei, căci ar fi o mare supărare pentru bunica ta. Dar este timpul ca tu să ştii adevărul, băiete. Mama lui Carlo reprezintă, în acelaşi timp, bucuria şi durerea mea cele mai mari. Ea este dragostea vieţii mele; este partenera mea perfectă. Şi totuşi, este o sclavă născută departe, pe care nu o pot face să fie acceptată. Spune-mi, Lorenzo, ce-a gândit Dumnezeu? De ce ar crea Dumnezeu pentru mine pe cineva perfect, pentru ca apoi să facă imposibilă legătura noastră?

Lorenzo era uluit. El crezuse că-l înţelesese pe Cosimo mai profund decât oricine altcineva, şi totuşi descoperea acum că exista o latură a vieţii şi a caracterului bunicului său pe care nu o bănuise niciodată.

— Am întâlnit-o în urmă cu mulţi ani, pe când locuiam în Lucca pentru o afacere. Ea era sclava unui cuplu nobil de acolo. Deşi era cel mai frumos lucru pe care-l văzusem vreodată, am fost uşurat să constat că bărbatul din casă nu părea să observe asta. Am crezut, în concluzie, că prefera mai degrabă bărbaţii decât femeile. Drept urmare, fata nu fusese niciodată abuzată de vreun bărbat, cel puţin nu de când fusese vândută acestei familii. Era tratată corespunzător şi avea o stare de spirit bună. Şi, întrucât stătuse în Toscana timp de câţiva ani, stăpânea bine limba. Chiar excelent. Mi-am dat seama repede că nu era o sclavă ignorantă. Avea o minte şi un spirit deschise pentru învăţătură cum nu mai văzusem niciodată la o femeie. Avea un simţ al umorului care făcea ca ochii să-i strălucească şi o înţelepciune care-i depăşea anii şi originea.

Am stat în casa aceea o săptămână, apoi am continuat să găsesc motive pentru a mă întoarce acolo. După ce-am făcut asta timp de câteva luni, mi-am dat seama că eram fără speranţă, îndrăgostit total şi până peste cap. Mai rău, am înţeles de asemenea că această femeie era „sufletul meu pereche”, după cum se spune în Ordin şi în *Cartea iubirii*. Dar cum? De ce? Şi am realizat, în cele din urmă, că nu avea importanţă. Dumnezeu o pusese acolo, iar eu o găsisem şi atunci depindea numai de mine să stabilesc dacă aş fi putut sau nu să fiu cu ea. Iar regulile jocului – nobleţea, politica – spuneau că nu. Eram căsătorit cu Contessina. Aveam copii. Şi eram Cosimo de Medici.

Făcu o pauză înainte de a continua, pentru a-i îngădui lui Lorenzo să asimileze enormitatea celor dezvăluite.

— Dar fie ca niciun om să nu despartă ceea ce Dumnezeu a unit. Şi astfel, am cumpărat-o

pe fată de la familia din Lucca, pe un preţ de trei ori mai mare decât ar fi fost vândută pe piaţă. I-am cumpărat o casă în Fiesole şi am instalat-o acolo ca amantă a mea şi acolo se află până-n ziua de azi. Am refuzat să-i spun pe numele ei de sclavă şi am început s-o numesc Maria Magdalena, căci ea era pentru mine Regina Compasiunii. Când cearta din politica florentină mă copleşea, mă refugiam la Magdalena mea să găsesc alinare.

Am suferit când a trebuit să-l iau pe bebeluşul Carlo de la ea. Să nu crezi că ea n-ar fi vrut să-l crească. Dar dorea totodată tot ce era mai bine pentru el şi ştia că a-l încredinţa familiei era cel mai mare dar pe care i-l putea face. Şi astfel, Lorenzo, eu şi Magdalena mea am trecut printr-o durere mare şi o suferinţă cumplită şi totuşi… n-aş schimba pentru nimic în lume clipele petrecute cu ea. Ea este muza, dar şi cea mai mare iubire a mea. Şi într-o zi, când timpul se va întoarce, vom fi împreună într-un alt fel, dacă Dumnezeu o doreşte şi dacă acest fapt slujeşte misiunii noastre.

Lorenzo rămase fără cuvinte preţ de o clipă. Îşi muşcă buza gândindu-se la ceea ce Cosimo tocmai îi dezvăluise, apoi îl întrebă:

— Ce-ai face dac-ai fi în locul meu, bunicule?

Răspunsul lui Cosimo fu rapid şi fără nicio ezitare:

— I-aş găsi un soţ.

— Poftim?

Lorenzo practic îşi strigă răspunsul. Cosimo îl privi deranjat.

— Încetează să mai gândeşti ca un băiat cu inima frântă şi începe să gândeşti ca un prinţ. Ca un prinţ de Medici. Trebuie să joci mai bine decât duşmanul tău. Strategia ta trebuie să pară întotdeauna mai evoluată cu un an… doi ani, cinci ani. Familia Donati nu-ţi va permite să le vezi fiica şi, atâta timp cât ea se află sub controlul tatălui ei, el poate dicta toţi paşii pe care ea îi face. Aceasta este realitatea. Cum vei schimba asta? Alterând circumstanţele, ca să-ţi fie ţie mai bine. Controlul parental este inexistent odată ce devine femeie măritată. O matroană florentină, în special una cu statutul social al familiei Donati, poate lua propriile decizii cu privire la felul în care îşi petrece timpul liber. Şi, deşi nu mai poate să petreacă alături de tine în Careggi, nu există niciun motiv pentru care ea să nu devină apropiată, dintre toţi prietenii ei, de nobila familie Gianfigliazza. Într-adevăr, adorabila Ginevra organizează mai tot timpul un fel de eveniment caritabil, ce reprezintă un mod acceptabil pentru o tânără femeie măritată şi bogată, aidoma Lucreziei Donati, de a-şi petrece timpul liber. Iar acest lucru o va face să petreacă un timp îndelungat la Antica Torre din Santa Trinità. Mă auzi, băiete?

Lorenzo încuviinţă. Nu-i plăcea ideea, dar începuse s-o înţeleagă. El învăţa în fiecare zi să gândească şi să acţioneze ca un de Medici.

În noaptea aceea, Lorenzo se duse acasă şi începu să aştearnă pe hârtie, plin de tristeţe, o poezie. Scrise primele rânduri din ceea ce avea să devină una dintre marile sale lucrări, un poem numit *Triumful*.

Ce dulce este tinereţea
Dar cât de repede se duce!
Fie ca cel fericit să rămână mereu aşa
Pentru că ziua de mâine este atât de nesigură…
Ziua de mâine este atât de nesigură…

De multă vreme Cosimo nu se mai simţea bine. Guta, care era marele blestem al bărbaţilor de Medici de mai multe generaţii, făcuse ravagii de când îi invadase trupul, în urmă cu un an, astfel încât fiecare mişcare a sa devenise dificilă. Era irascibil din cauza disconfortului, dar avea mereu obsesia că erau prea multe de făcut într-un timp mult prea scurt.

Când Cosimo realiză că sfârşitul îi era foarte aproape, îşi adună familia în jurul său la vila din Careggi, unul câte unul, pentru a-şi lua la revedere, dar şi pentru a le da ultimele instrucţiuni. Cel mai drag şi mai credincios prieten al lui Cosimo, Poggio Bracciolini, era cofondator al comunităţii platonice din Florenţa, dar şi un membru-cheie al Ordinului. În ultimele două decenii, el şi Cosimo petrecuseră nenumărate ore împreună, influenţând societatea florentină astfel încât să devină mai învăţată, mai tolerantă şi mai artistică. Cei doi erau cei mai importanţi umanişti şi inspiraţia pentru o nouă lume care, prin autoritatea lor, prindea contur în Toscana. Poggio venise să-i citească din istoria Florenţei, pe care o scrisese el însuşi în latină.

— V-am inclus pe tine şi pe tatăl tău în carte, spuse Poggio. Şi-ţi voi dedica această ediţie ţie, întrucât eşti istoria vie a Florenţei. A fost o bucurie pentru mine să mă numesc prietenul tău în toţi aceşti ani.

Cosimo atinse mâna lui Poggio, în timp ce-i răspunse:

— Plăcerea este de partea mea, căci ai fost un prieten loial şi o companie strălucită în umanism şi erezie. Mă rog ca tu să continui să încurajezi prietenia care înmugureşte între Jacopo al tău şi Lorenzo al meu. Îl voi ajuta pe Lorenzo să cunoască binecuvântarea şi puterea prieteniei cu un Bracciolini.

Poggio Bracciolini promise să-i supravegheze pe băieţi şi să le încurajeze educaţia împreună, întrucât era posibil ca ei să conducă Florenţa într-o zi, conform principiilor umaniste predicate atât de Ordin, cât şi de neoplatonicieni. Pierderea lui Cosimo ar fi generat o durere personală nu numai familiei Bracciolini, ci şi întregii comunităţi florentine, căreia îi păsa cu adevărat de progresul social şi artistic. Lorenzo ar fi trebuit să îmbrace cât mai repede pelerina purtată de cei din familia de Medici dacă dorea să păstreze memoria bunicului său. Poggio spera ca strălucitul său fiu, Jacopo, să fie alături de Lorenzo atunci când tânărul de Medici avea să preia rolul de conducător al Florenţei.

Poggio încuviinţă spre Marsilio Ficino, care aştepta la uşă să-i vină rândul, şi plecă după ce-şi sărută pe ambii obraji prietenul muribund, abia reţinându-şi lacrimile.

Ficino îl vizita zilnic pentru a-i citi din recent tradusa *Corpus Hermeticum*, cartea înţelepciunii egiptene, care îi plăcea lui Cosimo atât de mult. Corpul îl trădase, dar mintea n-ar fi făcut-o niciodată; până-n ultimul moment în care mai avu suflare, Cosimo fu înzestrat cu o acuitate mentală ieşită din comun. După lectura zilnică, ei discutau despre viitorul lui Lorenzo şi analizau planurile pentru misiunea lor de a îmbina înţelepciunea lumii antice cu învăţăturile Ordinului şi de a le aduce în zorii epocii de aur.

Cosimo îşi petrecuse cea mai mare parte a ultimelor sale zile cu Lorenzo. În unele zile, discuţiile lor erau lecţii serioase despre domeniul bancar, politică şi planuri de viitor ale familiei de Medici. În alte zile, Cosimo voia doar să-l audă pe Lorenzo citind din ultimele sale scrieri. Chiar la această vârstă fragedă, poezia lui era lirică şi plină de substanţă. El începea să devină demn de titlul său. Era cu siguranţă produsul unei mame înzestrate, care-i

transmisese copilului său propriile talente şi ştiuse cum să-l educe în spiritul acestora.

— Niciun bărbat nu a fost vreodată mai mândru de un copil cum sunt eu de tine, Lorenzo al meu, şopti Cosimo în ultima sa zi de viaţă. Mi-ai adus atât de multă bucurie! Şi cred cu toată convingerea în viitorul tău. Dar mă şi tem, totodată, că va trebui să devii bărbat foarte repede. Tatăl tău va avea nevoie ca tu să devii un de Medici desăvârşit. El se va ocupa de chestiunile bancare, iar tu… ţie-ţi rămâne să te ocupi de restul, căci el nu va mai avea timp. Lucrează cu Verrocchio, mergi înainte cu şcoala şi călăuzeşte-i pe angelici. E important tot ce ai clădit până acum. Arta va salva lumea, băiatul meu. Sub patronajul familiei de Medici.

Atelierul lui Verrocchio era la vremea aceea plin de artişti străluciţi care promiteau şi care fuseseră identificaţi şi recrutaţi de către Cosimo şi Piero. Sandro era, desigur, cel mai talentat, dar erau şi nume noi demne de reţinut. Tânărul Domenico Ghirlandaio făcea dovada unei mari abilităţi în realizarea frescelor, iar între el şi Sandro se năştea o rivalitate aprinsă. Împreună, alături de fiul lui Lippi, Filippino, ei erau cei trei copii teribili ai lumii artistice. Un nou artist înzestrat din Umbria tocmai intrase în atenţia publică: el era Pietro Vannucci, căruia i se spunea Perugino după oraşul în care se născuse. Şi mai era Leonardo, din oraşul din sud, Vinci, care se distingea prin talentul său remarcabil. Lorenzo se putea aştepta să aibă mult de lucru.

Luând mâna bunicului său într-a sa, Lorenzo îi mulţumi pentru tot ceea ce-i dăruise. Zâmbi înspre Cosimo, privindu-l cu ochii săi întunecaţi care se umpleau de lacrimi.

— Bunicule, începu el, înecându-se din cauza tristeţii care sălăşluia în el în acele ultime zile. Din tot ceea ce mi-ai dăruit – numele, învăţăturile, marea educaţie de la cei mai buni profesori, totul –, ştii ce apreciez cel mai mult? Timpul în care am fost împreună, doar tu şi cu mine. Plimbările în Careggi, discuţiile despre cărţi, lectura poeziei. Preţuiesc faptul că eşti bunicul meu mai mult decât orice altceva. Şi asta îmi va lipsi mai presus de orice.

Zicând acestea, Lorenzo nu-şi mai putu controla lacrimile, iar Cosimo îl trase pe iubitul său nepot aproape, mângâindu-i părul neted şi închis la culoare şi plângând împreună cu el până când, în cele din urmă, îşi pierdu cunoştinţa şi se duse.

Funeraliile lui Cosimo de Medici erau o chestiune de stat, cu demnitari sosind de peste tot din Europa pentru a-l onora pe marele om. Toţi cetăţenii Florenţei erau pe stradă în ziua aceea, luând parte la procesiunea care pleca de la palatul de Medici pe Via Larga spre San Lorenzo. Oamenii scandau *Palle, palle, palle,* ca o referire la cercurile sau mingile care împodobeau blazonul de Medici. Servitori în uniformă purtând aceleaşi însemne anunţau sosirea sicriului lui Cosimo, purtat pe umeri de către Lorenzo şi tatăl său, împreună cu verii familiei de Medici.

Andrea Verrocchio, care fusese chemat în grabă să proiecteze monumentul funerar al lui Cosimo de Medici, prezentase schiţe ale unui frumos mozaic încrustat în marmură, având culorile oficiale ale Ordinului – roşu, alb şi verde – şi pe care era scris un epitaf simplu, dar totodată remarcabil:

PATER PATRIAE. TATĂ AL ŢĂRII

Pentru prima oară de la Cicero, unui cetăţean italian i se acordase dreptul formal de a

folosi acest titlu.

Verrocchio avea să înceapă construcţia monumentului imediat după înhumarea lui Cosimo de Medici, sub altarul din San Lorenzo. El avea să lucreze singur, întrucât vechiul său prieten şi marele său profesor, Donatello, era atât de îndurerat de pierderea patronului său, încât jurase că nu va mai lucra niciodată.

— Îmi doresc doar să fiu îngropat la picioarele marelui Cosimo, se tângui Donatello în acea zi, căzând în genunchi.

Suspină în bazilică atunci când sicriul cu rămăşiţele pământeşti ale patronului său trecu pe lângă el, în drum spre locul de veci.

— Voi găsi o cale să-l slujesc în Rai, să-l slujesc pentru totdeauna.

Ţinându-se de cuvânt, Donatello nu mai sculptă niciodată şi păru să-şi piardă interesul faţă de propria viaţă, atât de profunde erau devotamentul şi doliul după patronul său. La doi ani de la moartea lui Cosimo, el pur şi simplu se stinse. Conform ultimei sale dorinţe, Donatello fu înmormântat lângă patronul şi prietenul său, marele Cosimo de Medici, în bazilica din San Lorenzo.

Careggi
1464

LORENZO îl văzuse primul pe băiatul care mergea pe drumul dinspre vila de Medici spre refugiul lui Ficino din Montevecchio, dar nu se gândi prea mult la asta şi trecu făcând cu mâna. Lorenzo era amabil, desigur, aşa cum era întotdeauna cu servitorii. Iar băiatul pesemne că era servitor, căci niciun ţăran simplu n-ar fi călcat atât de mult proprietatea privată a familiei de Medici. El observă că acest băiat, apropiat de vârsta lui sau poate cu un an sau doi mai tânăr, avea o faţă suavă şi un zâmbet timid, dar pesemne că nu fusese încă angajat oficial de către familie. Hainele lui erau zdrenţăroase şi era limpede că nu fusese îmbrăcat cu uniforma purtată de ceilalţi din gospodăria de Medici. Dar un băiat nou la grajduri nu era un lucru cu care Lorenzo să-şi bată capul, cel puţin nu în ziua aceea. Avea mult prea multe lucruri de discutat cu Ficino, printre care poezia sublimă pe care tocmai o descoperise, opera unui poet toscan încă necunoscut.

Cu o zi înainte, în Florenţa sosise un mesager cu un manuscris din satul Montepulciano din vârful colinei. Acesta conţinea o scrisoare de laudă la adresa lui Lorenzo şi a familiei de Medici de la un bărbat care se numea Angelo Ambrogini şi care afirma că tatăl său murise în slujba lui Cosimo cu câţiva ani în urmă. Omul preciza, cu o eleganţă remarcabilă în scris, că dorea să vină la Florenţa pentru a sluji familia de Medici, aşa cum o făcuse odinioară şi tatăl său. Deşi Lorenzo citise multe asemenea scrisori ce pretindeau o loialitate de nezdruncinat faţă de familia de Medici, aceasta îi reţinu atenţia mai mult decât oricare alta. Împreună cu scrisoarea, era şi o colecţie de poezii foarte reuşite. Poetului, acestui Angelo, i se potrivea perfect numele; era clar unul dintre angelici, o fiinţă cu un talent supranatural într-o formă omenească. El scrisese atât în latină, cât şi în dialectul toscan, după cum o făcuseră Dante şi Boccaccio, dar şi Lorenzo. Din punct de vedere lingvistic şi alegoric, el făcea referiri la greacă, într-un mod fluent, savant şi complet nou în abordare.

Lorenzo nu mai fusese niciodată atât de entuziasmat datorită unei scrisori. Asta şi pentru că, deşi familia sa şi Ordinul căutaseră colaboratori angelici care să redea adevărul şi frumuseţea prin artă, nu întâlniseră pe nimeni cu adevărat special în domeniul literaturii.

Nu se întrezărea niciun nou Dante la orizont. Până atunci.

Acum, principalul obiectiv al lui Lorenzo era să descopere cine era acest înger din Montepulciano, de unde dobândise o asemenea educaţie aleasă şi cum putea să dea de el. În timp ce descăleca, extrăgând cu grijă noul şi preţiosul manuscris din săculeţul său, auzi, din spate, vocea sarcastică a prietenului său din copilărie.

— Ai învăţat ceva?

Jacopo Bracciolini continuase să ia parte la lecţii împreună cu Lorenzo şi cu Ficino ori de câte ori le îngăduia programul fiecăruia. Dar de când tatăl său, Poggio, îi promisese lui Cosimo aflat pe patul de moarte că va încuraja prietenia dintre fiul său şi Lorenzo, cei doi petrecuseră mai mult timp împreună. Având în vedere faptul că amândoi erau străluciţi şi competitivi din naştere, precum şi faptul că fuseseră crescuţi în familiile unor bărbaţi renumiţi pentru geniul lor academic, între ei se născuse o rivalitate.

Lorenzo îşi plesni fruntea cu dosul palmei. Uitase că Ficino îi aştepta în ziua aceea pe amândoi să recite textul *Tabla de smarald a lui Hermes Trismegistus*. Şi, deşi Lorenzo iubea studiile ermetice, ura învăţatul pe de rost. Fusese atât de distras de poezia elegantă care sosise cu o seară înainte, încât uitase complet că în ziua aceea urmau să fie examinaţi.

Tabla de smarald era un artefact legendar din Antichitate, despre care se credea că ar conţine secretele încifrate ale universului. Acestea fuseseră inscripţionate pe o dală mare din piatră verde de însuşi marele zeu Hermes. Exista o poveste din Antichitate potrivit căreia Marea Piramidă din Gizeh fusese construită pentru a adăposti învăţăturile lui Hermes, cunoscut egiptenilor sub un alt nume, Thoth. Acest artefact fabulos, cu o putere nebănuită, fusese cândva păstrat în camera regelui. Tabla originală fusese de mult pierdută pentru umanitate, iar Cosimo trimisese în van mesageri peste tot prin lume pentru a da de urma ei. El risipise o avere întreagă în căutarea comorii pierdute a lui Hermes.

Forma cea mai apropiată pe care o obţinuse Cosimo în locul legendarei table verzi era un document din secolul al X-lea, descoperit lângă Constantinopol, o traducere în latină a scrierilor originale. Limbajul care fusese inscripţionat de Hermes pe *Tabla de smarald* originală era, de asemenea, unul dintre misterele istoriei. Era posibil să fie un limbaj simbolic, unul antic şi pierdut pentru omenire. Şi totuşi, o parte a textului fusese transmisă, pe cale orală, secole de-a rândul.

Această traducere în latină din secolul al X-lea a versiunii orale era cea pe care băieţii fuseseră rugaţi s-o memoreze cu o zi înainte. Era o după-amiază frumoasă, iar soarele strălucea pe pietrele de pavaj care duceau la reşedinţa de vară a lui Ficino. Se aşezară pe o bancă din lemn sculptată, sub o boltă de trandafiri albi, încadraţi de câţiva portocali mici; simbol al familiei de Medici, aceşti pomi creşteau din belşug pe fiecare proprietate deţinută de familie. Pe atunci erau în floare, iar mirosul dulce al florilor de portocal răspândea în aer un parfum magic.

Lorenzo râse.

— O, nu. N-am învăţat. Dar cred că ştiu destul de bine încât să trec examenul fără să-l nemulţumesc prea mult pe Ficino. Tu?

Jacopo începu exerciţiul de memorare pentru a vedea dacă Lorenzo putea, într-adevăr, să ţină pasul cu lecţia din ziua aceea.

— *Tabula Smaragdina. Verum, sine mendacio, certum et verissimum…*

Lorenzo traduse imediat:

— „Tabla de smarald. Adevărat, fără amăgire, sigur şi absolut…”

Rosti următorul rând pentru Jacopo:

— *Quod estinferius est sicut quod est superius, et quod est superius est sicut quod est inferius, adperpetranda miracula rei unius.*

Jacopo zâmbi cu îngâmfare în timp ce traduse:

— „Ceea ce este dedesubt corespunde cu ceea ce este deasupra şi ceea ce este deasupra corespunde cu ceea ce este dedesubt, în împlinirea miracolului unui singur lucru."

Începu să-i servească următorul rând lui Lorenzo, fără nicio ezitare:

— *Pater eius est Sol. Mater eius est Luna. Portavit illud Ventus in ventre suo.*

— „Tatăl său este Soarele. Mama sa este Luna. Vântul l-a purtat în pântecele sale."

Lorenzo se opri brusc, realizând dintr-odată că nu putea să-şi amintească următorul rând. Făcu o pauză, pătrunzând adânc în propria memorie pentru a găsi rândul lipsă şi pentru a câştiga jocul. Îşi muşcă buza, cufundat în gânduri, când o a treia voce se alătură provocării. Era o voce necunoscută, a unui băiat mai tânăr, care-i făcu pe amândoi să tresară:

— *Nutrix eius Terra est.* „Hrana sa este Pământul."

Lorenzo icni când văzu că vocea – într-o latină ireproşabilă – venea de pe buzele băiatului prăfuit de la grajduri, care trecuse pe drum în ziua aceea. Băiatul îşi coborî privirea timid, dar reuşi să adauge:

— Ador acest vers. Este atât de frumos! Ne aminteşte că Pământul ne hrăneşte cu frumuseţea sa.

Lorenzo întinse mâna şi i se prezentă băiatului, care o luă şi o apucă cu blândeţe. Ochii săi imenşi şi strălucitori, ochi care văzuseră prea multe pentru cineva atât de tânăr, erau plini de lacrimi atunci când spuse:

— Ştiu cine eşti.

Lorenzo încă îl ţinea de mână când îi prinse umărul cu cealaltă mână a sa şi îi spuse:

— Atunci eu sunt în dezavantaj, pentru că nu ştiu cine este acest frate din faţa mea, care la vârsta lui are atâtea cunoştinţe şi ştie atâtea despre poezie.

Băiatul, cu ochii deja înlăcrimaţi, căzu în genunchi, plângând la picioarele lui Lorenzo.

— Am venit să te slujesc, Lorenzo! Şi să studiez cu maestrul Ficino dacă va dori.

Jacopo Bracciolini îşi dădu exasperat ochii peste cap în faţa linguşitorului.

— Ridică-te, băiete! Nu este nici rege, nici papă, ci doar un de Medici.

El îl apucă de o mână şi Lorenzo de cealaltă, apoi îl ridicară uşor pe tânăr în picioare.

— Cum te numeşti, frate? Şi de unde vii? întrebă blând Lorenzo.

Dându-şi la o parte de pe faţă părul greoi şi ştergându-se la ochi, tânărul străin răspunse molcom:

— Angelo. Numele meu este Angelo Ambrogini şi mă trag din Montepulciano.

— Ah, văd că v-aţi întâlnit, băieţi. Minunat! Acum ne putem apuca serios de treabă. E bine aşa, căci marelui Hermes nu-i place să fie lăsat să aştepte.

Marsilio Ficino, aflat în apropiere, auzise schimbul de replici dintre nou-venitul Angelo Ambrogini şi ceilalţi doi, mai mari decât el. Era încântat că Lorenzo îl acceptase imediat pe băiat şi spera ca şi Jacopo să o facă, fiindcă avea nevoie de stimularea unor minţi la fel de strălucitoare. Şi puţine erau minţile care puteau pretinde că sunt la egalitate cu acest tânăr. Ficino îl urmărea pe Angelo de ani buni, la sugestia lui Cosimo. Tatăl său fusese ucis într-o luptă sângeroasă, înjunghiat brutal în faţa lui Angelo când acesta era doar un băieţel. Membrii familiei Ambrogini fuseseră slujitori devotaţi ai familiei de Medici vreme de două generaţii. Într-o perioadă în care Cosimo se afla în exil şi luptele făceau ravagii în Florenţa,

patriarhul de Medici locuise împreună cu familia în Montepulciano. În acest interval, avusese ocazia să-l observe pe băieţelul timid şi totuşi – în mod evident – atât de strălucit, care făcea deja dovada unui intelect nemaipomenit. Cosimo discutase despre aptitudinile copilului cu tatăl său şi fusese uluit să audă că băiatul conversa deja în latină şi vorbea cu naturaleţe greaca. Era ca şi cum Lorenzo ar fi avut un frate geamăn, născut câţiva ani mai târziu, dincolo de Toscana.

După execuţia brutală a tatălui său, Angelo primise o educaţie secretă din partea lui Cosimo – şi sub supravegherea atentă a lui Ficino. Înainte să se îmbolnăvească, Cosimo intenţionase să-l aducă pe tânărul Angelo la Florenţa şi să-l integreze în familia de Medici. După moartea acestuia însă, intelectul tânăr şi strălucit al băiatului începuse să pălească în sălbăticia Toscanei. Când Angelo îi scria în disperare lui Ficino, profesorul îi trimitea scrisorile lui Lorenzo. Ficino nu spusese nimic despre asta, preferând să vadă cum păşeşte Lorenzo pe urmele lui Cosimo ca ultimul patron al artelor. Ar fi recunoscut el talentul angelic încă de la început? Era el oare egalul – dacă nu cumva superior – bunicului său atunci când venea vorba să descopere şi să cultive talentul?

Ficino fusese cuprins de emoţie văzând că la vârsta fragedă de cincisprezece ani Lorenzo era perfect capabil să îndeplinească unicul rol la care numai el putea să aspire. Într-adevăr, promitea să devină cu adevărat un Prinţ Poet.

Lorenzo şi Jacopo se holbau acum la Ficino, nedumeriţi că acesta îl aşteptase pe Angelo de la început. Ficino zâmbi şi-i pofti să intre, iar Sandro Botticelli li se alătură şi el la lecţie, făcând o reverenţă înaintea lui Jacopo şi prezentându-i-se lui Angelo. Sandro ştia că timpul petrecut în compania profesorului îl ajuta să devină un pictor mai bun, căci dobândea mai multe elemente de poveste pe care le putea introduce în opera sa artistică. Lua parte la lecţiile la care era prezent Ficino oricând era cu putinţă. Şi, deşi Sandro nu-l plăcea prea mult pe arogantul moştenitor Bracciolini, putea să-şi dea seama după încărcătura emoţională din cameră că-n ziua aceea avea să li se predea o lecţie ce nu trebuia ratată.

— Haideţi atunci, băieţi. *Tabula Smaragdina* ne aşteaptă.

Ficino îi pofti pe toţi în anticamera care servea ca sală de clasă.

Repetă exerciţiul de memorare pe care Jacopo şi Lorenzo îl învăţaseră în grădină. Deşi ambii băieţi trecuseră examenul, niciunul nu era la fel de rapid sau fluent ca Angelo Ambrogini, fie în memorare, fie în înţelegerea contextului.

— „Ceea ce este deasupra este şi dedesubt”, spuse Ficino. Prin ce alt mod putem – şi o facem adesea – să redăm aceste cuvinte?

Lorenzo răspunse imediat la întrebare.

— Precum în Cer, aşa şi pe Pământ.

— Întocmai, răspunse Ficino. Şi ce ne spune asta despre legătura dintre învăţăturile Domnului nostru Iisus Hristos şi învăţăturile anticilor?

— Că există numai asemănări şi nicio deosebire, răspunse Jacopo.

Aceasta era teoria favorită a lui Ficino şi toţi studenţii lui o ştiau bine.

— Şi? se uită Ficino înspre Angelo.

Era curios dinainte să audă care va fi răspunsul acestuia.

Deşi Jacopo şi Lorenzo erau amândoi străluciţi, între ei luase naştere un soi de interacţiune care avea legătură mai mult cu rivalitatea decât cu lecţiile. Sandro era un student tăcut şi rareori vorbea în timpul lecţiilor. Un intelect superior, pe lângă celelalte trăsături, era tot ceea ce-i trebuia lui Lorenzo pentru a-l ajuta să treacă la un alt nivel de

învăţare.

Angelo se uită la colegii săi de clasă şi ezită. Era nou-venit şi cel mai tânăr dintre toţi. Era, de asemenea, pe o treaptă socială inferioară şi foarte nesigur de poziţia lui. Lorenzo simţi asta şi-l încurajă.

— Haide! Spune-ne ce crezi, Angelo.

— Cred că nu contează.

El vorbea calm, dar ferm, iar ceilalţi, profesori şi studenţi, erau tăcuţi şi-n stare de şoc în faţa elocvenţei cu care continuă:

— Toată înţelepciunea vine de la Dumnezeu şi acesta este adevărul. Nu are importanţă dacă vine de la Hermes sau de la Iisus, sau cine a spus-o primul ori în ce limbaj a fost formulată. De aceea *Tabla de smarald* începe cu aceste cuvinte: „Adevărat, fără amăgire, sigur şi absolut". Pentru că asta este natura oricărei legi divine.

Ficino îl întrebă:

— Şi atunci asta înseamnă că Iisus a fost un student al *Tablei de smarald?* Că ştia despre învăţăturile greceşti? Şi este asta o erezie?

— Nu sunt preot şi nu-ţi pot spune ce este sau nu erezie, răspunse simplu Angelo. Dar spun încă o dată că nu contează dacă Iisus a obţinut înţelepciunea Lui de la un filosof elen sau de la Dumnezeu însuşi. Adevărul pur şi desăvârşit al vieţii este că ne aflăm aici pentru a crea Raiul pe pământ, pentru a aduce perfecţiunea de sus în jos la noi şi, făcând aceasta, să ne transformăm ca fiinţe umane în ceva grandios şi frumos.

Lorenzo se aplecă spre Angelo, fiind întru totul de acord cu spusele sale. Se grăbi să adauge ceva:

— Să devenim pe deplin *anthropos,* îi explică el repede lui Angelo. Pe deplin umani, starea noastră desăvârşită. Pentru a fi pe deplin realizat trebuie să ştii cine eşti şi pentru ce te afli aici, să îndeplineşti conştient şi activ făgăduinţa ta faţă de Dumnezeu şi faţă de tine însuţi, să-i găseşti pe ceilalţi din familia ta spirituală şi să-i ajuţi să facă la fel.

— Este un cuvânt grecesc, *anthropos.* Îl ştiu, răspunse Angelo. Dar nu-l ştiu în contextul în care îl foloseşti tu.

— Atunci va trebui să te învăţăm, spuse Lorenzo. La fel cum se pare că tu trebuie să ne înveţi pe noi.

Sandro rămăsese tăcut tot timpul lecţiei, însă Lorenzo, care îl cunoştea mai bine decât oricine, era sigur că acesta schiţase tot timpul. Sandro întoarse pagina pentru a-i arăta lui Angelo desenul său. Îl schiţase pe băiat ca pe însuşi Hermes, uitându-se în sus, spre cer. Într-o mână ţinea un baston şi părea să agite norii cu el.

Angelo se îmbujoră când remarcă frumuseţea desenului.

— Mă flatezi comparându-mă cu Hermes.

— Eu desenez ceea ce văd, frate. Şi ceea ce văd este strălucirea ta, atenţionându-ne pe noi, cei de jos, în legătură cu adevărul de deasupra, dar te văd de asemenea agitând un pic lucrurile în Florenţa noastră slăbită! Acesta, din întâmplare, este un detaliu încântător.

Jacopo Bracciolini păru deranjat de toată linguşeala de pe lângă cel nou-venit, dar îşi ţinu gura. Cei din familia de Medici erau renumiţi pentru că adoptau poeţi vagabonzi şi filosofi ca pe animalele de casă.

— Bine ai venit în familia noastră de spirit! spuse Lorenzo, prinzându-l de mâini pe Angelo.

Mai tânărul băiat era hotărât să nu plângă din nou, dar pentru prima dată de la moartea

tatălui său, Angelo Ambrogini simţi ceva vecin cu bucuria.

Pe măsură ce lecţia continua, Marsilio Ficino simţea o înfiorare pe şira spinării. El nu era profet, dar văzuse destule în lume pentru a şti că, în prezenţa acelor trei minţi strălucite – prinţul, pictorul şi poetul – se afla într-adevăr în pragul unei noi ere. Florenţa era pe cale să renască şi urma Italia, poate chiar tot restul lumii.

Lui Ficino nu-i scăpă faptul că Jacopo Bracciolini, pe cât era de strălucit, stătea deoparte, separat de acea trinitate uluitoare. Jacopo, în ciuda tatălui său excepţional, nu împărtăşea ideea de familie care înmugurea acolo. El era un tânăr foarte dotat intelectual, dar Ficino îl urmărise atent de-a lungul anilor. El observase că, deşi Jacopo îşi punea mintea agilă la contribuţie, părea complet incapabil să se conecteze cu inima.

Florenţa
1467

COLOMBINA dădu buzna în holul de la intrare, simţind o strângere de inimă. Sora ei, Constanza, o anunţase cu sufletul la gură că misteriosul Fra Francesco venise în vizită la casa din oraş a familiei Donati. Ce făcea el în casa părinţilor săi? Cu siguranţă aceasta nu era o chestiune oficială de-a Ordinului. Să i se fi întâmplat oare ceva rău lui Lorenzo?

— Maestro! Ne onoraţi cu prezenţa dumneavoastră aici. Ce vânt vă aduce?

— Mă aflam în vecinătate.

Înfăţişarea lui relaxată o făcu să se destindă şi îi zâmbi călduros bătrânului.

— Sunteţi un om prea important ca să minţiţi.

El răspunse zâmbetului ei şi ridică din umeri într-o doară.

— Şi tu eşti prea tânără ca să fii atât de înţeleaptă. Dar fiindcă eşti, îţi voi spune adevărul. Ştiai că atunci când stai pe Ponte Santa Trinità, chiar la amiază, soarele străluceşte perfect în centrul lui Ponte Vecchio? Şi – ce coincidenţă – acum este aproape miezul zilei.

Colombina clipi din ochi înspre el.

— O adevărată florentină trebuie să ştie asemenea lucruri. Îmi iau pelerina şi vă las să-mi arătaţi.

Colombina şi Fra Francesco se plimbară de-a lungul râului Arno, prin cartierul Lungarni care-l mărginea, spre podul de la Santa Trinità. Santa Trinità devenise un cod pentru Ordin, dată fiind asocierea sa cu începuturile Ordinului în Florenţa: era locul unde membrii actuali luau parte la întâlniri secrete care celebrau preţioasele lor tradiţii. Când era pomenită Santa Trinità, cu siguranţă trebuia păstrată discreţia.

Maestrul aborda cu delicateţe subiectul.

— Am auzit că tatăl tău doreşte să te logodeşti. Curând.

Colombina încuviinţă simplu din cap.

— Da. Şi nu cu Lorenzo.

— Te aşteptai la asta.

— Da, Maestro! Am ştiut dintotdeauna că nu mi se va permite să mă mărit cu Lorenzo. Nu este… destinul nostru.

— Hmm… Şi ce te-am învăţat eu despre destin, copilă?

— Că stelele ne călăuzesc, dar nu ne obligă. Liberul nostru arbitru este cel care stabileşte rezultatul tuturor lucrurilor. Dumnezeu nu ne impune voinţa Lui, ci mai degrabă şi-o face cunoscută şi ne lasă să alegem dacă o vom urma sau nu.

— Şi care este fraza din latină care reprezintă această idee?

— *Elige magistrum.* Alege un maestru.

— Corect şi bine grăit. Deci cine este maestrul tău? Inima ta? Destinul lui Lorenzo? Voinţa lui Dumnezeu? Viitorul Florenţei? Unde te afli tu în această situaţie?

Colombina se uită spre râu. Soarele amiezii scânteia într-adevăr dinspre râu şi strălucea spre venerabilul Ponte Vecchio, întocmai cum spusese Fra Francesco. El avea întotdeauna dreptate.

— Dumnezeu a făcut ca destinul lui Lorenzo să fie cunoscut încă din ziua naşterii sale. Chiar dinainte de naşterea sa. Pe de altă parte, părinţii mi-au vorbit deschis despre viitorul meu. Ei cred că nu mă pot mărita decât într-o familie la fel de nobilă, iar de familia de Medici nici nu poate fi vorba. Liberul nostru arbitru constă în a stabili dacă putem trăi cu această decizie sau nu. Trebuie să alegem.

Fra Francesco încuviinţă din cap cu înţelepciune.

— Şi totuşi Lorenzo îmi vorbeşte – destul de serios – despre dorinţa lui de a fugi cu tine. Ar alege iubirea şi şi-ar abandona destinul. Ar renunţa la tot ceea ce are şi la tot ceea ce este pentru a fi cu tine.

— Nu, n-ar face asta. Iar eu nu i-aş permite s-o facă, chiar dacă ar avea de gând, ceea nu este cazul.

Lacrimile începură să-i curgă repede, fierbinţi şi neaşteptate. Îşi trase mantia pe faţă şi plânse câteva clipe.

— Of, Maestro! Este atât de greu. Vreau să fiu puternică pentru Lorenzo, dar ideea de a-l şti logodit cu o altă femeie mă face să-mi doresc să sar de pe acest pod. Noi visăm să fim împreună, să scăpăm de responsabilităţile destinului său, dar amândoi ştim că nu vom face niciodată un asemenea lucru. El va păşi pe urmele lui Pater Patriae, la fel de sigur precum faptul că este nepotul lui Cosimo şi un prinţ născut în ianuarie.

— Ambele circumstanţe pe care le menţionezi sunt date de la Dumnezeu şi prin urmare o parte a voinţei divine şi a destinului lui Lorenzo. Ce însemnătate are asta pentru viitorul lui?

Lucrezia îşi şterse faţa şi încercă să se linişească, atentă mereu să-i facă pe plac profesorului său.

— Este guvernat de Saturn, planeta obedienţei şi a sacrificiului, planeta tatălui şi a paternităţii. Principala sa prioritate sunt şi vor fi întotdeauna familia sa şi obligaţiile aferente. Şi ca moştenitor al lui Cosimo, el are… tot ce-i trebuie pentru a merge înainte, pe lângă conducerea Florenţei. Lorenzo îşi va sacrifica mereu fericirea personală pentru a-şi îndeplini responsabilităţile. *Semper.* Întotdeauna.

— Da, copila mea. O va face. Dumnezeu a ştiut ce a făcut când Lorenzo s-a născut la acea dată şi-n acel moment. A dat Florenţei un prinţ care, cu siguranţă, îşi va împlini destinul. Dar pot vedea că ne-a dat, de asemenea, o prinţesă care va fi la fel de puternică şi de curajoasă în împlinirea propriului ei destin. Căci vezi tu, draga mea copilă, acest lucru are legătură cu destinul tău la fel cum are legătură cu cel al lui Lorenzo. Este important că te-ai născut la echinocţiu, pe cuspida[5] Peştilor şi a Berbecului, punctul alfa-omega al zodiacului, începutul şi sfârşitul. Peştii îţi conferă competenţa profundă a subconştientului

de a auzi clar şi de a simţi la profunzimi neobişnuite. Berbecul îţi dă puterea, hotărârea şi absenţa fricii pentru a merge înainte cu misiunea ta, chiar şi-atunci când este foarte dificil să o faci.

Colombina încuviinţă descrierea propriului ei rol în această mare dramă care-i aparţinea lui Dumnezeu.

— Nu-l voi dezamăgi. Nu voi dezamăgi Florenţa şi nu voi dezamăgi… credinţele noastre.

Înainte de a-şi încheia gândul, se uită înapoi înspre Santa Trinità şi înspre turnul de piatră al familiei Gianfigliazza aflat lângă mănăstire.

— Acum, lucrarea Ordinului înseamnă pentru mine mai mult decât orice altceva. Trebuie să fie pe primul loc. Dar, Maestro, sunt zile în care toate astea dor extrem de tare.

— Ştiu, draga mea. Ştiu. Şi am venit aici pentru a-ţi spune care au fost ultimele cuvinte ale lui Cosimo, legate de tine, pe care mi le-a adresat.

Colombina gâfâi.

— Pater Patriae? M-a menţionat pe patul morţii?

— O, da, draga mea! Mi-a zis să vă spun ţie şi lui Lorenzo că ceea ce Dumnezeu a unit niciun om să nu despartă. Şi astfel, dacă nu poţi să te căsătoreşti conform legilor omeneşti, eşti liberă să faci ceea ce doreşti, după legile lui Dumnezeu.

Colombina era uluită. Cu siguranţă nu sugera că…

Fra Francesco se uită înspre Santa Trinità.

— Ginevra Gianfigliazza are cheia. Pot să-l trimit pe Lorenzo mâine seară la tine. În fond şi la urma urmei, căsătoriile secrete sunt o tradiţie a Ordinului.

Desigur, se referea la cea mai infamă dintre nunţile secrete, aceea a Matildei de Toscana cu Papa Grigore al VII-lea. Era o legendă în Toscana şi una dintre poveştile sacre ale Ordinului.

Colombina pronunţă ceva nedesluşit, neştiind ce să adauge. Îşi aruncă braţele în jurul gâtului lui şi începu să plângă, mulţumindu-i din suflet.

— Cu plăcere, draga mea. Cât despre viitor, în zilele foarte întunecate, vreau să ştii că voi fi întotdeauna acolo pentru tine. Pentru voi amândoi. *Semper.* Şi aminteşte-ţi asta mai presus de orice: atunci când este mai întuneric, poţi vedea stelele cel mai clar.

Santa Trinità
Florenţa
1467

BISERICA ce slujise încă de pe vremea Matildei drept centru secret al Ordinului strălucea în lumina slabă a unei duzini de lumânări. Ei aleseseră să ţină ceremonia cu discreţie într-una dintre micile capele laterale, cea care-l înfăţişa pe Iisus încoronând-o pe iubita Sa Maria Magdalena ca soţie şi ca regină a Sa. Lorenzo şi Colombina stăteau în spaţiul central, faţă în faţă, cu mâinile întinse, în timp ce Maestrul se afla într-o parte, cu *Libro Rosso* deschisă la o pagină din *Cartea iubirii.* Părea să citească din ea, deşi nu avea nevoie, căci de mulţi ani ştia aceste cuvinte pe de rost.

Fiind instruit dinainte, în vederea ceremoniei, de către Maestru, în cadrul unei repetiţii improvizate în drum spre Florenţa dinspre Careggi, Lorenzo îi recită Colombinei poemul de Maximinus cu toată dragostea lui:

Te-am iubit înainte,
Te iubesc astăzi
Şi te voi iubi din nou.
Timpul se întoarce.

Lacrimile începură să curgă şiroaie pe faţa de porţelan a Colombinei atunci când îi repetă în şoaptă aceleaşi cuvinte lui Lorenzo. Indiferent ce s-ar fi întâmplat după ziua aceea, cei doi erau uniţi de către Dumnezeu.

Odată ce jurămintele fură rostite, Ginevra Gianfigliazza, o respectată profesoară a Ordinului, cunoscută drept Doamna *hieros-gamosului,* începu să cânte un cântec francez despre dragoste al trubadurilor, pe care legendara Matilda îl indusese în propria ei ceremonie de nuntă secretă cu Papa Grigore al VII-lea. În timp ce cânta, vocea Ginevrei era dulce şi clară:

Te-am iubit mult timp
Nu te voi uita niciodată…
Dumnezeu ne-a făcut unul pentru celălalt.

Când Ginevra termină de cântat, Maestrul îi invită pe cei doi să schimbe darurile tradiţionale de nuntă: nişte oglinjoare aurite care fuseseră găsite repede de către Ginevra, exact la ţanc, pentru ceremonie. În tot acest timp, Fra Francesco recită una dintre învăţăturile sacre ale uniunii:

— În propria ta reflecţie vei găsi ceea ce cauţi. Pentru că voi veţi deveni Unul, îl veţi găsi pe Dumnezeu reflectat în ochii celui drag şi pe cel drag reflectat în ochii proprii.

Maestrul încheie ceremonia cu frumoasele cuvinte din *Cartea iubirii,* cele care sunt incluse de asemenea în Evanghelia lui Matei: „Căci nu mai sunteţi doi, ci unul singur în trup şi spirit. Şi ceea ce Dumnezeu a unit fie ca niciun om să nu despartă”.

Se întoarse apoi spre Lorenzo.

— Mirele poate să-i dea acum miresei *nashakhul,* sărutul secret care uneşte spiritele.

Lorenzo plângea atunci când o cuprinse pe Colombina în braţele sale şi o trase strâns la pieptul său. Cu toate că acela ar fi trebuit să fie momentul lor cel mai fericit, era unul plin de o profundă tristeţe. Pentru că, deşi Lorenzo era convins că nimeni în afară de Colombina nu avea să fie vreodată mireasa inimii sale, ştia, de asemenea, că în zori aveau să fie despărţiţi de realităţile crude în care se născuseră. Căsătoria lor avea să fie validă numai pentru ei, în inimile lor. Nu avea să conteze după ce vor fi părăsit încăperea aceea. Era un secret numai al lor, o mică rebeliune prin care puteau să-şi împărtăşească adevărul iubirii lor: indiferent în ce direcţie îi împingea soarta, ei aveau să ştie că fuseseră uniţi în secret într-o legătură spirituală pe care numai Dumnezeu o putea desface.

Dar pentru tinerii îndrăgostiţi fericirea nu se terminase. Ei aveau să-şi petreacă noaptea la Antica Torre, casa familiei Gianfigliazza, unde Doamna *hieros-gamosului* urma să-i instruiască pe amândoi, înainte de a închide uşa, pentru a-i lăsa în intimitatea lor. Familia Gianfigliazza era una dintre cele mai înstărite şi apreciate familii din Toscana, prin urmare părinţii Colombinei nu ezitaseră când Ginevra le ceruse ca Lucrezia să rămână peste noapte la ea, în legendara casă a familiei. Era o invitaţie socială mult râvnită, pe care înţelepţii Donati nu ar fi refuzat-o niciodată.

Şi aşa se făcu că Lorenzo şi Colombina se dăruiră unul altuia în acea noapte, căsătoriţi în ochii lui Dumnezeu şi ai fiecăruia dintre ei, consacrându-şi unul altuia trupul şi spiritul. Amândoi plânseră de bucurie şi extaz pentru dragostea lor, jurându-şi printre lacrimi că nimic n-avea să-i despartă vreodată.

Libro Rosso era foarte strictă în privinţa învăţăturilor lui Solomon şi ale Shebei: „Odată ce *hieros-gamos* a fost consumat de sufletele predestinate, îndrăgostiţii nu vor fi niciodată separaţi în spiritele lor".

Galeria Uffizi, Florenţa
prezent

MAUREEN oftă când intră în uriaşul salon cunoscut drept Salonul Botticelli, elementul central al colecţiei Uffizi. Era impresionant, întrucât conţinea cele mai alese şi emblematice picturi ale Renaşterii. În mijlocul încăperii se afla un loc în care puteai să te aşezi, într-o adâncă veneraţie.

— Amintiţi-vă, astăzi nu suntem turişti şi nu vom încerca să luăm la rând şi să înţelegem fiecare tablou din această încăpere. Ar fi o pierdere de timp. Fiecare dintre aceste tablouri necesită multe zile de dezbatere, întrucât sunt pline de înţelepciune, emoţie şi concepte. Aşa că, oricât de tentaţi aţi fi să rătăciţi şi să luaţi totul în seamă, vă rog să n-o faceţi. Vă promit că ne vom întoarce în fiecare zi cât timp sunteţi aici şi vom continua lecţiile cu noi picturi. Veţi fi mai pregătiţi pentru această abordare. Trebuie să mă credeţi.

Lui Tammy i se pusese un nod în gât şi-i dădu un ghiont lui Maureen. Să se afle în această încăpere şi să nu vadă fiecare operă de artă, măcar în trecere, era un fel de tortură pentru ei toţi.

Maureen spuse:

— În această încăpere ai sentimentul extraordinar al desăvârşirii acestui om, al devotamentului său. Este uluitor să creezi atâtea opere de artă într-o viaţă. Pare imposibil.

— Şi este numai o parte din tot ce a creat Sandro, sublinie Destino. El a fost mai prolific decât se ştie. O fiinţă cu adevărat angelică, într-un trup de bărbat. De-a lungul vieţii sale a creat aproape două sute de tablouri. Prin comparaţie, Leonardo da Vinci a realizat, probabil, cincisprezece. Şi totuşi, oamenii de rând vor pronunţa numele lui Leonardo ca fiind cel mai mare artist renascentist! Este o crimă.

Destino era rareori atât de categoric, aşa că fură cu toţii uluiţi să-l audă discreditându-l pe Leonardo în felul acela.

— Este de datoria noastră să corectăm greşelile istoriei, iar lipsa de apreciere a adevăratului geniu al lui Botticelli este una dintre ele, răspunse Destino feţelor lor neîncrezătoare.

— Vă voi spune – şi vă voi arăta – mai multe despre asta. Veniţi aici.

Conduse grupul în dreptul *Buneivestiri* de Botticelli. Tablourile cu Bunavestire erau foarte populare în Italia medievală şi renascentistă, surprinzând momentul din Evanghelia după Luca în care arhanghelul Gabriel apare pentru a-i spune Sfintei Fecioare că urmează să-i dea naştere Fiului lui Dumnezeu.

Madona din capodopera lui Botticelli era extrem de graţioasă – elegantă şi puternică şi totuşi plină de smerenie în momentul primirii veştii divine. Arhanghelul Gabriel, înflăcărat de parcă ar fi fost în ceruri, se afla în genunchi înaintea Mariei, închinându-se graţiei ei.

— Aşezaţi-vă în faţa acestui tablou, chiar aici.

Destino îi îndrumă pe toţi spre cel mai bun loc în care puteau să simtă esenţa imaginii.

— Îngăduiţi-vă să simţiţi puterea acestui moment. Nu admiraţi această operă de artă doar cu privirea. Admiraţi-o cu inima şi cu spiritul vostru. Lăsaţi-o să-i şoptească sufletului vostru. A fost creată să facă toate aceste lucruri pentru cei care au urechi de auzit.

Cu toţii rămaseră în faţa *Buneivestiri,* privind-o acum cu alţi ochi. Destino îi urmărea atent, observând că Roland şi Maureen se conectaseră imediat. Ambii aveau lacrimi în ochi, căci grandoarea momentului, surprinsă perfect de Botticelli, începuse să-i emoţioneze. Tammy şi Peter nu erau nici ei departe de asta. În două minute, se aflau cu toţii în diferite stadii ale plânsului.

— Arta este experienţă. Când este creată de o forţă angelică, transcende vizualul şi devine în întregime viscerală. Nu-i aşa?

— Da, şopti Maureen, încă prinsă de momentul exprimat în opera de artă dinaintea ei – era momentul emoţionant în care o femeie acceptă maiestatea promisiunii ei de a da naştere Mântuitorului lumii şi a tot ce înseamnă El pentru omenire.

— Acum, că sunteţi cu toţii în această stare de beatitudine, urmaţi-mă cu grijă în următoarea încăpere. Vom face o comparaţie.

Traversară Salonul Botticelli şi intrară în încăperea învecinată, care purta numărul 15. Pe peretele îndepărtat se afla un alt tablou al Buneivestiri. Era frumos, fără îndoială, dar foarte diferit de tabloul lui Botticelli.

— Acum staţi aici, înaintea acestui tablou, şi spuneţi-mi ce simţiţi.

Cu toţii admirară minunatul tablou, dar nu fură capabili să simtă starea de beatitudine şi conectarea pe care le simţiseră în faţa operei lui Botticelli.

— Nu simt nimic, spuse Peter. Din punct de vedere intelectual, văd că este frumos şi-l pot admira ca fiind desăvârşit, dar nu trezeşte niciun sentiment în mine.

Ceilalţi încuviinţară, iar Maureen adăugă:

— Îi lipseşte emoţia. Madona de aici este frumoasă, dar pare a fi făcută din marmură. Este rece, absentă. Mie nu-mi transmite nimic.

În versiunea aceea a Buneivestiri, mâna Mariei se odihnea pe cartea aşezată pe piedestal, de parcă se temea să nu piardă pasajul.

Tammy observă:

— Arată de parcă este mai preocupată să nu piardă semnul din carte, ca şi cum îngerul ar fi întrerupt-o şi ea abia aşteaptă ca el să plece şi să-şi termine lectura!

— Lipseşte, de asemenea, reverenţa în faţa Doamnei Noastre, comentă Roland. Aici, Gabriel pare să fie un personaj mai puternic sau cel puţin egalul ei. Nu se simte deloc că Maria ar fi centrul harului divin aici.

Destino încuviinţă.

— Nu poţi transmite ceva ce n-ai simţit niciodată. Acest artist nu venera femeile şi nu avea niciun fel de ataşament emoţional faţă de ideea Buneivestiri. Şi astfel, deşi este executat perfect din punct de vedere tehnic, nu te învaţă nimic, nu te impresionează emoţional sau spiritual, nici nu te mişcă.

— Pe când, în cazul lui Botticelli, interveni Maureen, simţi dragostea lui faţă de subiect şi faţă de femeia pe care o pictează.

— Sandro iubea şi venera femeile. Era devotat şi extrem de pasionat să celebreze divinitatea feminităţii. Aceasta este ceea ce simţi în legătură cu opera lui, dar de ce opera celuilalt artist te lasă rece?

— Cine este acest artist? întrebară Tammy şi Maureen în acelaşi timp.

Destino lămuri ceea ce începuse să exemplifice în Salonul Botticelli:

— V-am arătat arta lui Sandro Botticelli şi lucrarea lui Leonardo da Vinci. Unul a fost un geniu tehnic, iar celălalt, un maestru angelic. Acum ştiţi diferenţa.

Destino îi călăuzi pe toţi în Salonul Botticelli şi-i rugă să meargă de-a lungul perimetrului, indicând o serie de Madone diferite, dar având toate o înclinare a capului similară, o piele de porţelan şi ochi căprui-deschis. O vitrină din centrul camerei conţinea două tablouri micuţe ce ilustrau viaţa eroinei Judith din Vechiul Testament, după ce-l omorâse şi-l decapitase pe uriaşul numit Holofern, care-i teroriza poporul. Aceeaşi fată frumoasă fusese, cu certitudine, modelul neînfricatei Judith în această lucrare.

— Peste tot Colombina? întrebă Maureen.

Când Destino încuviinţă, Maureen întrebă:

— Cum se face că nu auzim niciodată despre ea? Doar e vorba de cineva care a inspirat atât de mult munca lui Botticelli! Dacă te uiţi la aceste tablouri de aproape, este evident că ele înfăţişează acelaşi model.

— Sunt două motive, răspunse Destino. Primul este că tot ce ţinea de Colombina era prea controversat pentru a fi înregistrat de istorie. Al doilea este că Botticelli a descoperit mai târziu o altă muză, mai faimoasă, care le-a eclipsat pe toate celelalte.

Destino îi mută pe toţi în faţa unuia dintre cele mai emblematice tablouri din istoria artei. În *Naşterea lui Venus*, o zeiţă goală a frumuseţii soseşte pe pământ, stând pe o cochilie zimţată, iar părul ei de aur pluteşte peste corpul său.

— Prieteni, permiteţi-mi să vă prezint o soră din trecut, Simonetta di Cattaneo Vespucci. Dar puteţi să-i spuneţi Bella, căci noi aşa îi spuneam pe atunci.

Genova
1468

ÎNTR-O FAMILIE renumită pentru frumuseţea femeilor ei, tânăra Simonetta di Cattaneo era gloria încoronată. Nu mai existase niciodată o fată atât de adorabilă, cu trăsături şi culori atât de alese. Părul era un element al înfăţişării sale pe care toată lumea îl remarca: până la vârsta de zece ani, îi atârna până la talie în valuri groase de culoarea caisei, o nuanţă uluitoare de caisă aurie, nu chiar roşiatic, dar nici blond în sensul tradiţional al termenului. Ca toate celelalte trăsături ale tinerei femei, supranumită „la Bella", „Frumoasa", ochii ei fuseseră creaţi de Dumnezeu astfel încât Simonetta să fie de neegalat prin frumuseţea ei. Ei erau de un albastru aproape translucid, cu puncte arămii, şi străluceau de bună dispoziţie.

Pielea Simonettei era neobişnuită pentru o italiancă, chiar şi pentru una cu o ascendenţă atât de renumită. Avea culoarea smântânii, punctată graţios cu pistrui fini, în locuri strategice de pe corp şi de pe faţă. În familia sa, acestea erau numite „săruturi angelice", căci erau ca nişte puncte fine care sporeau frumuseţea pe care i-o conferise divinitatea. Era înaltă chiar de când era copilă, mlădioasă şi suplă, mişcându-se cu graţia unei sălcii în primele brize ale primăverii.

Şi pe lângă perfecţiunea ei fizică, Simonetta avea un caracter ireproşabil. Era o fată blândă şi foarte sensibilă. Mulţi ani mai târziu, mama sa avea să povestească cum într-o după-amiază de primăvară o auzise pe fiica ei plângând şi, pentru că suspinele Simonettei

se înteţeau, o căutase cu disperare. Fata plângea cu sughiţuri în grădina cu trandafiri, ca în mijlocul unei mări de flori colorate. În jurul ei înfloriseră portocalii şi trandafiri în nuanţele roşietice ale amurgului, iar o mulţime de flori albe mai mici completau peisajul. În ziua aceea erau şi fluturi în grădină, cu aripi mari şi galbene cu pete negre, fâlfâind peste capul Simonettei. Scena era idilică şi frumoasă, iar adorabila fată, cu părul ei de culoarea caisei strălucind, avea faţa îndreptată către soare. Plângea neconsolată.

Madona Cattaneo alergă spre fiica ei şi o îmbrăţişă, în timp ce corpul fetei se cutremura lângă al ei. Fata se luptă să vorbească printre lacrimi:

— Nu-i aşa că este… minunat? plânse Simonetta, retrăgându-se de lângă mama ei pentru a gesticula înspre grădină. Florile, fluturii… Tot ceea ce Dumnezeu a creat pentru noi. Ce-ar putea fi mai frumos de atât? Cât de binecuvântaţi trebuie să fim, căci Dumnezeu ne iubeşte atât de mult!

Copila Simonetta plângea de bucurie în faţa creaţiei lui Dumnezeu şi pentru frumuseţea lumii. Cu toată puritatea vârstei ei, în fiecare zi a existenţei sale aprecia natura preţioasă a vieţii pe pământ. Acel farmec din interiorul fiinţei sale radia, strălucind ca un far luminos, care într-o zi avea să atingă lumea, influenţând milioane de oameni timp de secole, în viitor. În ziua aceea, în grădină, se prefigură rolul Simonettei ca viitoare muză a Renaşterii.

Chiar în noaptea precedentă, părinţii ei cântăriseră opţiunile pentru căsătoria fiicei lor. Ea era o Cattaneo, lucru suficient pentru a reprezenta o partidă puternică oriunde în Italia. Dar faptul că era extraordinar de frumoasă reprezenta un avantaj mai presus de florini şi de bijuterii. Frumuseţea era necesară pentru a încheia o căsătorie într-una dintre familiile florentine importante. Pentru o fată dintr-o familie străină nu era uşor să se mărite cu cineva din Florenţa; era o tradiţie care cerea frumuseţe, inteligenţă şi prezenţă de spirit din partea femeilor lor, pe lângă o zestre generoasă şi legăturile de familie. Era destul de uşor să dai în căsătorie o fată simplă în Roma sau în regiunile exterioare ale Lombardiei dacă banii şi influenţa paternă erau aşa cum se cerea. Însă nu acelaşi lucru era valabil şi în Florenţa.

Familia Cattaneo reprezenta regalitatea anticului oraş Genova. Ei erau descendenţii unei ilustre dinastii romane, una în care femeile aveau un rol secret şi totuşi puternic. Ele erau învăţătoare şi tămăduitoare, profetese cu o moştenire tainică de rugăciuni şi tradiţii care trimiteau la primele zile ale creştinismului. Femeile Cattaneo purtau un simbol ţesut în hainele lor şi gravat în bijuterii, care făcea referire la această moştenire. Simbolul era reprezentat de un cerc de stele dansând în jurul unui soare central. Era simbolul Mariei Magdalena, denumit pecetea Magdalenei, şi fusese folosit de către femeile din Ordinul Sfântului Mormânt vreme de aproape o mie cinci sute de ani.

Membrii familiei erau membri ai Ordinului, trăgându-se din conducătorii legendari ai primilor creştini, din Sfântul Petru şi din nenumăratele sale nepoate numite Petronella. Acest element al ascendenţei lor influenţase decizia familiei Cattaneo. Soţul Simonettei trebuia să provină din Toscana, unde Ordinul avea cea mai mare influenţă, dar mai cu seamă din Florenţa. Bineînţeles, Maestrul fusese consultat. Şi când luară cu toţii în considerare decizia de a o mărita pe Simonetta în dinastia de Medici, Lorenzo se pregătea pentru o altă logodnă, iar pentru Giuliano se aştepta o funcţie de conducere în interiorul Bisericii. Şi astfel, se decisese că cea mai bună alegere pentru Simonetta ar fi Marco Vespucci, fiul liniştit al unei dinastii toscane nobile şi înstărite. El era învăţat şi bine educat, ca şi ea. Averea şi proprietăţile familiei sale îi asigurau grijă şi protecţie unicei comori a

familiei Cattaneo. Copiii rezultaţi din această uniune ar fi fost cea mai nobilă combinaţie a liniilor de descendenţă şi, pe cât de frumoşi, pe atât de inteligenţi.

Chiar în ziua în care Simonetta Cattaneo plânsese pentru frumuseţea creaţiei lui Dumnezeu, părinţii deciseră s-o trimită la Florenţa. Ea avea să studieze acolo cu Ordinul şi cu Doamna *hieros-gamosului,* Ginevra Gianfigliazza, în vederea pregătirii căsătoriei ei cu Marco Vespucci. Familia Cattaneo era bucuroasă să afle că Simonetta nu avea să fie complet singură în timpul pregătirii. O fiică a familiei Donati, renumită de asemenea pentru frumuseţea ei trupească şi spirituală, aştepta să o salute pe Simonetta lor ca pe o „soră”. Prin graţia Tatălui şi-a Mamei din ceruri, fetele aveau să devină prietene, iar preţioasa fiică a familiei Cattaneo nu avea să fie atât de singură, departe de florile şi de fluturii pe care-i îndrăgea atât de mult.

La Bella Simonetta.

Până şi numele ei, pe care-l şoptesc în timp ce pictez, este o artă, chiar şi-n aceste zile după ce ne-a părăsit.

O voi surprinde vreodată aşa cum merită? Desăvârşită, întru totul pură şi totuşi reală, o expresie vie a frumuseţii?

Îmi amintesc când am văzut-o prima dată, la Antica Torre, când Ordinul a celebrat venirea ei în Florenţa. În primele ore n-am putut nici să respir, nici să vorbesc. Întruparea unei asemenea magii eterice părea ireală. Şi, fără a greşi, nu era vorba numai despre perfecţiunea ei fizică. Strălucirea sa, dulceaţa ei divină aveau să mă bântuie până la sfârşitul timpului, până când aş fi surprins-o perfect.

Este o căutare fără sfârşit. Surprinderea Simonettei este un ţel pe care nu-l voi atinge niciodată şi pe care niciodată nu voi înceta să-l urmăresc.

Şi totuşi, în acea noapte, în castelul construit de familia Gianfigliazza, am văzut-o nu ca pe o perfecţiune singulară, ci ca parte a unei trinităţi a esenţei feminine divine pe care venisem să o venerez. În acea seară magică am privit-o pe Simonetta dansând cu Colombina şi cu Ginevra. Le-am schiţat în mişcare, bucuros că am avut instrumentele de desen la mine.

Am văzut că aceste trei femei reprezentau câte un aspect al divinităţii feminine şi le-am schiţat în conformitate cu acest lucru: Simonetta era puritatea, Colombina era frumuseţea, iar Ginevra – desfătarea. Dansând împreună, ţinându-se de mâini ca surorile, reprezentau, ca şi cele trei graţii, dragostea în formele sale telurice.

Cât voi trăi nu voi uita acea noapte şi am jurat să le pictez pe cele trei împreună, într-un mod care să surprindă magia pe care aceste femei o revărsau asupra noastră. Prezenţi acolo, Lorenzo şi Giuliano erau fermecaţi de frumuseţea care ne înconjura. Eram o familie de spirit, preocupată de misiunea căreia îi eram devotaţi, frenetici şi recunoscători pentru perfecţiunea lumii.

Ce trecătoare este o asemenea frumuseţe, cât de efemeră! Cu atât mai mult trebuie s-o iubim, s-o venerăm şi să o celebrăm atâta timp cât este printre noi.

Cu devotament,
Alessandro di Filipepi, cunoscut ca „Botticelli”

Galeria Uffizi, Florenţa
prezent

— NICIO *PRIMAVERA*. Destino era ferm. Nu astăzi, mai târziu. Maureen, Peter, Tammy şi Roland se răzvrăteau. Ei se aflau acolo, în salonul Botticelli, unde un perete era dominat de uriaşa capodoperă aproape murală a lui Botticelli, cel mai adesea cunoscută drept *Primavera* sau *Alegoria primăverii*. Era un tablou pe care îl îndrăgeau cu toţii atât de mult, încât Bérenger instalase în castel o copie a tabloului având aceleaşi dimensiuni uriaşe. Interdicţia de a vedea tabloul de aproape părea o cruzime, dacă nu o prostie. Cum putea să nu doară?

— Găsiţi-vă disciplina interioară, copiii mei! Dacă aceasta este cea mai dură sarcină pe care v-o cer acum, ar trebui să fiţi cu toţii recunoscători.

Deşi în glasul lui Destino era un anumit umor, lucrurile fuseseră spuse foarte clar. Dacă cea mai mare încercare spirituală a lor era să nu poată privi de aproape tabloul, ar fi trebuit să se simtă norocoşi.

— Nu aveţi încă toate informaţiile necesare pentru a aprecia *Primavera* în toată profunzimea ei. Vă asigur că va însemna mult mai mult şi că impactul va fi de durată dacă vă îngăduiţi aşteptarea.

— Dar pentru a mai îndulci această aşteptare, dă-ne voie să ne uităm la *Madonna Magnificat*.

Îl urmară pe Destino până în dreptul tabloului, care fusese comandat de Lucrezia Tornabuoni pentru sărbătorirea a douăzeci de ani de la căsătoria sa cu Piero de Medici. Cu toţii ascultau concentraţi, în timp ce Destino le explica pentru care dintre diferiţii îngeri fuseseră modele copiii de Medici. La stânga lui Maureen, o tânără femeie se apropie de grup, încercând evident să audă comentariul. Era tânără şi cu o înfăţişare neobişnuită – avea părul închis la culoare şi tuns scurt şi ochi mari de căprioară. Era extrem de slabă, după moda tinerilor din Italia de la acea vreme, şi purta blugi şi o cămaşă neagră cu mâneci lungi. Maureen observă, de asemenea, că purta mănuşi negre din piele şi ţinea o agendă – sau posibil o tăbliţă de schiţat – şi un condei. „Trebuie să fie o italiancă, studentă la arte”, se gândi Maureen, dar nu-i acordă prea multă atenţie, căci îl asculta pe Destino.

Destino tocmai răspundea la o întrebare adresată de Roland, când fata cu mănuşi o bătu pe Maureen uşor pe umăr. Aceasta fu surprinsă de engleza sa excelentă, cu un uşor accent britanic.

— Am auzit că unii cred că aceasta este Maria Magdalena şi nu Maica Domnului, spuse fata.

Maureen zâmbi şi ridică din umeri.

— Este cea mai frumoasă Madonă pe care am văzut-o vreodată, indiferent care dintre ele este, răspunse Maureen.

Era foarte atentă să nu intre în discuţii contradictorii cu străinii, mai ales în public. Fata părea destul de nevinovată şi era foarte posibil să fie una dintre cititoarele ei, dat fiind faptul că Maureen fusese autoarea care, în prima ei carte, emisese teoria că Madona din tablou era, într-adevăr, o reprezentare a Magdalenei lor.

— Cele mai frumoase Madone pe care le-am văzut vreodată sunt cele ale lui Pontormo,

în pictura sa murală din Biserica Santa Felicita. Le-ai văzut pe acelea? izbucni tânăra femeie. Magdalena lui poartă un văl roz, mai degrabă decât unul roşu. Este uluitoare. Şi este unul dintre puţinele tablouri care o înfăţişează pe Sfânta Veronica la poalele crucii. Ar trebui să te duci să o vezi dacă ai timp. Se află chiar peste râu, după Ponte Vecchio, la zece minute de mers pe jos de aici.

Maureen îi mulţumi fetei, fiind întotdeauna interesată să descopere noi opere de artă. Fără îndoială că Destino ştia câteva lucruri şi despre tabloul lui Pontormo. Dar menţionarea Veronicăi era cel mai interesant aspect pentru Maureen. Veronica era un personaj important în legendele Ordinului şi cu toate acestea era deseori trecută cu vederea.

Tânăra rupse o pagină din agenda ei, unde avea scrisă adresa Bisericii Santa Felicita. I-o înmână lui Maureen, care-i mulţumi.

— Cu plăcere. Bucură-te de şederea în Florenţa, spuse ea suav şi, fluturând mâna înmănuşată, ieşi din Salonul Botticelli fără a se mai uita la vreo operă de artă.

Mâinile lui Felicity de Pazzi tremurau în mănuşi în timp ce ieşea din Uffizi. O făcuse, forţase contactul cu uzurpatoarea cea rea, cu duşmanul ei. Fusese o senzaţie ciudată să se afle faţă-n faţă cu femeia pe care o numea în mintea sa Târfa Babilonului, să o vadă în carne şi oase. Felicity era dezamăgită. La ce se aşteptase? La ceva mai… demonic? Nu, Maureen Paschal era doar o femeie obişnuită, cu excepţia culorii părului ei care îi marca originea nobilă.

Dar acela era trucul, nu-i aşa? Satana era viclean. Nu s-ar fi cuibărit în corpul unui demon care să poată fi recunoscut cu uşurinţă. S-ar fi ascuns mai degrabă în spatele imaginii unei femei de rând, una cu care oamenii ar fi putut să interacţioneze astfel încât să poată să-i ademenească prin minciunile ei neînsemnate. Felicity nu trebuia, nici măcar pentru un moment, să-şi îngăduie să subestimeze răutatea nenorocitei de Paschal. Ea era o hulitoare, instrumentul Satanei.

Se grăbi în jos pe scări şi ieşi pe uşă în căldura unei după-amiezi toscane, îndreptându-se peste pod spre Santa Trinità. Nu ştia dacă Maureen avea să înghită momeala, dar spera să o facă. Între timp, la parohie, în acea după-amiază, era o adunare florentină a canonicilor din frăţie. Ei aveau să voteze în ziua aceea pentru a hotărî dacă să continue redeschiderea cazului beatificării celui mai sfânt călugăr al Renaşterii sau al oricărei perioade de timp, Girolamo Savonarola. Felicity intenţiona să controleze acel vot. Când era prezentă, nimeni din organizaţie nu i se opunea. Venise timpul să răscumpere numele sacru al strămoşului lor, cel mai mare reformator care trăise vreodată în Italia.

Felicity suspină şi iuţi pasul, corectându-şi propriile gânduri: cel mai mare reformator care trăise vreodată în Italia… până atunci.

Cartierul Ognissanti
Florenţa
1468

MÂNA LUI DUMNEZEU se simţea adesea intervenind în afacerile lui Lorenzo de Medici. Fra Francesco îl învăţase că, atunci când cineva trăieşte în armonie cu făgăduinţa făcută lui Dumnezeu, oportunităţile apar şi uşile se deschid fără nici cel mai mic efort. Noaptea aceea

nu avea să fie vreo excepţie în viaţa lui Lorenzo.

Taverna era un birt din cartierul Ognissanti, nu departe de *bottega* lui Sandro Botticelli. Era un loc de întâlnire bine ştiut al lui Lorenzo şi Sandro, un refugiu unde cei doi mari prieteni puteau să se relaxeze şi să vorbească despre artă şi viaţă într-o atmosferă vibrantă, dacă nu întrucâtva stridentă. Lorenzo prefera acest loc mai mult decât elegantele stabilimente florentine, unde era în mod constant sub lupa verificării comportamentului politic şi social. Acolo nu era primul fiu al Florenţei, ci doar un alt patron. Şi, de altfel, rafinatul Lorenzo avea o latură pământească ce-i dădea o afinitate pentru lucrurile triviale petrecute în locuri ca acela.

Fratele său mai mic, Giuliano, acum în vârstă de cincisprezece ani, îl însoţea în ziua aceea. Era prima sa experienţă într-un asemenea loc şi fără îndoială că Lucrezia de Medici ar fi fost supărată pe Lorenzo că îi dusese copilul acolo. Dar Lorenzo simţea că e de datoria lui să-l iniţieze pe Giuliano în treburile lumeşti. În plus, era complet în siguranţă avându-i pe Lorenzo şi pe Sandro alături de el. Ambii erau înalţi, robuşti şi foarte respectaţi. Împreună formau un duo formidabil, cu care niciun florentin în toate minţile nu s-ar fi luat la harţă.

Agitaţia de la bar le atrase atenţia celor trei din grupul de Medici. Un bărbat misterios şi chipeş, fălindu-se şi păşind ţanţoş după un cocteil amestecat cu alcool, era sărbătorit de către prietenii săi. Cu timpul, guralivii de la bar deveniră din ce în ce mai zgomotoşi, efect evident al excesului de băutură. Filfizonul din centrul grupului spunea o poveste gesticulând excesiv, întărindu-şi spusele prin aruncarea banilor pe masă într-o expunere ostentativă a bogăţiei, a norocului şi a lipsei totale de bun gust. Lorenzo îl privi atent timp de câteva minute, trăgând cu urechea la discuţia gălăgioasă, în timp ce fratele său îl asculta pe Sandro discutând detaliile ultimei sale comenzi.

— O Madonă foarte tipică şi un copil. Nu-i cine ştie ce de interesant, dar e destul de rentabil. O să adaug pe ici pe colo câte un element interzis ca să-l pigmentez, o carte roşie probabil.

Zâmbi răutăcios, făcându-i cu ochiul lui Giuliano.

— Incomozii catolici pioşi care l-au comandat nu vor şti niciodată diferenţa.

— N-ai face-o!

Giuliano era plin de evlavie faţă de Sandro şi-l venera ca pe un zeu. Îi sorbea fiecare cuvânt, iar Sandro îşi înfrumuseţa poveştile pentru a fi pe placul tinerei sale audienţe.

— Ba da. O fac tot timpul. Nimeni nu ştie asta şi mă amuză. De ce crezi că le îmbrac pe toate în roşu? Când sunt binedispus, pictez cu mai multă pasiune şi perseverenţă, aşa că în final este cu atât mai bine pentru client. Toată lumea câştigă.

Giuliano îl înghionti pe Lorenzo, neatent la o conversaţie care, în mod normal, i-ar fi plăcut enorm – artă şi erezie, o combinaţie delicioasă şi preferată de toţi cei din familia de Medici. Lorenzo îi făcu semn să tacă şi-l înghionti pe Sandro.

— Cine este fanfaronul de la bar?

Sandro îşi lungi gâtul pentru a vedea mai bine, apoi se strâmbă înfiorat şi mormăi, recunoscând personajul în discuţie.

— Îngrozitor de plictisitorul Niccolò Ardinghelli. Era insuportabil şi înainte să meargă într-o călătorie de afaceri cu unchiul său, dar acum e şi mai nesuferit. Ai zice că este unul dintre Argonauţi şi că a găsit Lâna de Aur, după felul în care face pe grozavul.

— Ei bine, atunci să-l chemăm aici pe sofisticatul nostru Jason.

Sandro făcu o faţă teribilă.

— Spune-mi că glumeşti. Te rog!

— Nu, nu glumesc. Cheamă-l aici.

Văzând că Lorenzo vorbeşte serios, Sandro cedă, bombănind, în ciuda prieteniei lor frăţeşti, Lorenzo era prinţul şi patronul său. Medici îi dăduse un ordin, iar el avea să se supună. Sandro se înclină cu o expresie bombastică.

— Cum doreşti, Magnifico. Dar îmi rămâi dator pentru asta.

Sandro se apropie de mulţime şi fu salutat de câţiva oameni care îl recunoscură, inclusiv de Ardinghelli, care strigă:

— Ei bine, nu cumva e însuşi Micul Butoiaş?

Sandro îşi reţinu iritarea, dar îl corectă repede:

— Fratelui meu i se spune Micul Butoiaş, nu mie.

Fratele lui Sandro, Antonio, era cunoscut după această poreclă deloc măgulitoare din cauza aspectului său, fiind scund şi îndesat. Sandro, cel mai tânăr dintre fraţii Filipepi, era mult mai înzestrat în privinţa înfăţişării sale – era înalt, bine clădit, cu trăsături mai fine şi părul mai blond. El devenise, de asemenea, teribil de înfumurat şi de intolerant cu proştii care întreceau măsura, aşa că era afectat de faptul că porecla „Micul Butoiaş” sau „Botticelli” părea să i se potrivească şi lui destul de bine.

— Cum o mai duci, Micuţule Butoiaş? îşi întinse Niccolò mâinile pentru a-l saluta pe Sandro, cu un pic prea multă vigoare.

Sandro bătu în retragere. Unul dintre bărbaţi, mai cherchelit, strigă:

— Hei, atenţie la mâinile lui! Cu ele pictează cele mai grozave nimfe! Mi-aş dori să fi fost pictor şi să pot şi eu să invit femei dezbrăcate, care să se tolănească în *bottega* mea sub pretextul muncii. Ce mai viaţă trebuie să fie asta!

— Nici n-ai idee, bombăni Sandro.

Niccolò Ardinghelli, sensibil numai la ceea ce avea legătură cu el, sări să-şi exprime un gând:

— Sandro, trebuie să pictezi ultima mea întâlnire cu piraţii Barbary! Va fi o comandă nemaipomenită!

Un alt compatriot se băgă în discuţie, dându-i lui Niccolò o palmă pe spate:

— Da, şi îţi va comanda să faci asta cu banii pe care i-a furat din cuferele lor pline de comori, odată ce a învins şarpele de mare, a distrus-o pe Afrodita şi s-a luptat cu Poseidon!

Bărbaţii izbucniră din nou într-un râs hârâit, dar Niccolò era mândru de atenţia care i se dădea.

— Mai multă băutură pentru toată lumea! Şi daţi-i Micuţului Butoiaş de aici un butoi mare! Trebuie să înceteze să mai fie atât de serios!

Sandro se întoarse din nou spre locul de unde fraţii de Medici, chicotind, asistau la nenorocirea sa, amuzându-se copios. Îi aruncă o privire aspră lui Lorenzo şi-şi dădu ochii peste cap, înainte de a se întoarce la misiunea sa.

— Niccolò, am un prieten care vrea să audă în detaliu aventurile tale.

— Foarte bine, cheamă-l imediat!

— Cred că ar prefera să te duci tu la el.

Niccolò începu să protesteze, umflându-şi pieptul ca un porumbel îndesat în zi de târg, în timp ce se întoarse să vadă lângă cine stătea Sandro. Când văzu cine erau tovarăşii lui, se mai dezumflă.

— Ah, înţeleg! Şi sunt fraţii de Medici chiar atât de buni încât să ni se alăture mie şi prietenilor mei?

Sandro se întoarse pentru a se duce înapoi la masa lor, răspunzând scurt, în şoaptă:

— Da, chiar sunt.

Niccolò Ardinghelli era un fanfaron şi un lăudăros, dar – chiar şi cu toată băutura care i se urcase la cap – nu era chiar prost. Era florentin şi îşi dădea seama perfect când trebuie să răspundă unei invitaţii. Se scuză în faţa prietenilor săi de la bar şi se apropie de masa unde se întreţineau fraţii de Medici.

Sandro făcu prezentările. Primul vorbi Lorenzo, care-l primi călduros pe Niccolò. Îl bătu pe umăr cu mâna stângă, iar cu dreapta îi dădu mâna. În timp ce vorbea, se uita fix în ochii lui Niccolò. Era un truc diplomatic pe care Lorenzo îl învăţase de la Cosimo. „Atunci când te întâlneşti prima oară cu cineva, conectează-te fizic cu ambele mâini şi fii concentrat întru totul asupra persoanei cu care vorbeşti" îl învăţase bunicul său. „Reţine-i privirea şi dă-i de înţeles că-ţi pasă de fiecare cuvânt pe care-l rosteşte, de parcă ar fi singura persoană din oraş care contează în momentul respectiv. Şi întotdeauna rosteşte-i numele. Este un lucru atât de mic, dar acest tip de conexiune este rară şi va câştiga loialitatea unui om în doar câteva secunde."

Lorenzo îi urmă sfatul întocmai. Pentru Lorenzo umanistul, aceste acţiuni erau sincere. Îşi concentra toată atenţia asupra cetăţenilor cu care vorbea, iar în acele minute ei erau cele mai importante persoane din oraş. Învăţase că, făcând asta, câştiga nu doar loialitatea oamenilor, ci şi o mare cunoaştere a naturii umane. Întocmai unui cameleon de pe pietrele văratice din dealurile toscane, el putea să-şi schimbe culoarea în funcţie de mediu. Într-o companie rafinată, cu savanţi şi poeţi, era atât savant, cât şi poet. În preajma ambasadorilor devenea un om de stat, cu artiştii era fratele lor în artă şi putea să le vină de hac celor mai josnici oameni dacă era necesar, devenind în acel moment la fel de desfrânat ca şi ei. Rezultatul era că bărbaţii din Florenţa, aparţinând diverselor straturi sociale, se simţeau perfect confortabil în prezenţa lui Lorenzo. Acesta era unul dintre motivele pentru care, la o vârstă extrem de fragedă, era deja denumit „Magnificul".

— Ardinghelli. Este un nume venerabil, prietenul meu. Practic, faci parte dintr-o familie regală.

— Una dintre cele mai vechi şi mai măreţe din Toscana. Mă onorezi recunoscând acest lucru.

— Onoarea este de partea mea, Niccolò. Spune-mi ceva: intenţionezi să duci această viaţă de aventurier pentru totdeauna? Sună… foarte atrăgător. Te rog, spune-mi mai multe despre asta. Abia aştept să aud poveştile tale remarcabile.

Sandro îl lovi pe Lorenzo pe sub masă. Tare. Giuliano îşi înăbuşi râsul, vărsând puţin din băutură. Niccolò, încântat să aibă audienţă, nu observă acest lucru, iar Lorenzo rămase concentrat asupra prăzii sale, zâmbind binevoitor.

— Pentru un bărbat adevărat, nu există o viaţă mai bună decât asta!

Niccolò continuă să-şi ţească marile născociri până când Lorenzo, care deţinea complet controlul conversaţiei, îl opri cu o nouă întrebare.

— Cum se face, prietene, că având o asemenea ascendenţă nobilă, tatăl tău nu-ţi cere să te căsătoreşti şi să duci mai departe numele familiei?

— Ah, căsătoria! Niccolò făcu un gest de indiferenţă, care îi însoţi dezgustul de pe chip. Nu mă interesează deloc şi, totuşi, bineînţeles că ai dreptate. Este obligaţia noastră nobilă. Probabil că voi fi forţat să mă căsătoresc în cele din urmă. Dar mă voi întoarce în Florenţa doar atât cât va fi necesar ca să-mi fac datoria de bărbat, după care mă voi duce din nou pe mare!

Lorenzo încuviinţă gânditor.

— Dar, Niccolò, ce-ar fi dacă soţia ta ar fi extraordinar de frumoasă? Nu ar putea o zeiţă a dragostei cu pielea ca marmura să te reţină în Florenţa, aşteptându-te în pat? Nu ar fi suficient pentru a nu te mai întoarce pe mare?

— Niciodată! Citeşti prea multă poezie şi eşti încă tânăr, de Medici. Trebuie să ţii minte asta: femeile sunt nişte sirene care-i împiedică pe bărbaţi să-şi vadă de aventurile lor. Iar femeile florentine sunt cele mai rele dintre toate, cu ideile şi pălăvrăgeala lor. Prefer de departe o tăvăleală sălbatică şi rapidă cu o sclavă cercheză. Ai avut vreodată una din astea, Lorenzo? Părul negru, ochii întunecaţi şi buzele ca rodiile. Delicioase şi sălbatice. Şi-şi cunosc locul şi nu mă plictisesc cu pălăvrăgeala lor după aceea. Am să te duc la Pisa când vine următorul vas cu sclavi, şi acolo putem găsi una şi pentru tine. O să-mi mulţumeşti pentru asta, îţi jur.

— Eşti foarte amabil, Niccolò.

— Relaţiile cu femei frumoase sunt o necesitate pentru bărbaţii ca noi, Lorenzo! Este dreptul nostru din naştere. Dar este o trăire destul de scurtă şi îndrăznesc să spun că este una care poate fi înlocuită. Marea, de cealaltă parte, este eternă. Ochii săi începură să sticlească de entuziasm. O aventură de neegalat de la care nicio femeie, nici Afrodita însăşi, nu ar putea să mă reţină.

Lorenzo îi zâmbi, cu o expresie sinceră şi luminoasă.

— Perfect, spuse el, fără teamă că Niccolò l-ar mai asculta, căci acesta ajunsese deja cu povestea la culorile Mării Adriatice la apus.

Lorenzo le zâmbi lui Giuliano şi lui Sandro.

— Dumnezeule, este absolut perfect!

Logodna Lucreziei Donati cu Niccolò Ardinghelli fu anunţată peste câteva săptămâni. Familia Donati era mulţumită să găsească o familie nobilă şi la fel de respectabilă în care s-o căsătorească pe fiica lor. Şi ca dar de logodnă, binevoitorul şi generosul Lorenzo de Medici comandă un vas foarte folositor noului său prieten, Niccolò, unul care l-ar fi ţinut pe acesta, în cea mai mare parte a anului, departe de Florenţa, imediat după căsătoria sa.

După cum spusese Niccolò, nicio femeie – nici cea mai dorită femeie din Florenţa – nu l-ar fi putut face să renunţe la aventura sa.

Lorenzo avusese dreptate: era absolut perfect.

— Este insuportabil.

— E temporar. Şi necesar. Colombina, odată ce v-aţi rostit jurămintele, s-a terminat. El se urcă pe vas şi tu eşti liberă din nou.

Lucrezia Donati îi întoarse spatele, ducându-se la fereastra camerei lor din Antica Torre. Era furioasă pe Lorenzo că intervenise în aranjarea logodnei ei. Deşi de Medici erau

renumiţi pentru înlesnirea căsătoriilor în toată Florenţa, nu se aşteptase ca Lorenzo să se implice atât de mult în a sa. Cum suportase să facă un asemenea lucru?

— Dar… cum ai putut?

Lorenzo se îndreptă spre ea, la fereastră, şi priviră împreună, peste Mănăstirea Vallambrosan, crucea de la Santa Trinità strălucind în soare. Lorenzo îşi petrecu o mână în jurul ei pentru a o linişti şi-i explică răbdător:

— De ce să nu pot? Dacă sunt nevoit să te împart, dorinţa mea este să găsesc circumstanţele cel mai puţin opresive. Un soţ absent ani în şir este soluţia perfectă. O soluţie dată de Dumnezeu. Sunt recunoscător pentru aceasta, Colombina!

— Dar, Lorenzo, cum voi suporta acea noapte?

— Îl vom îmbăta de-a binelea pe soţul tău, lucru care, îndrăznesc să spun, nu e prea greu de făcut, şi totul se va termina repede. Dacă ne iese, s-ar putea să nu se întâmple deloc. Am încercat mai întâi să-l trimit pe Niccolò pe mare şi să vă căsătoresc prin procură, dar el nu a acceptat. Cel puţin nu este complet orb. Tot ce-am putut să fac a fost să-l trimit pe mare a doua zi. Îmi pare rău, iubito, dar nu există altă cale.

— Atunci ai face bine să mă îmbeţi şi pe mine la fel de tare.

Lorenzo o sărută pe frunte.

— Nu crezi că şi pe mine mă omoară asta? Înlesnesc căsătoria femeii pe care o iubesc cu un alt bărbat. Mai degrabă mi-aş smulge dinţii. Este probabil cea mai îngrozitoare sarcină pe care am îndeplinit-o vreodată, dar trebuie îndeplinită, pentru noi amândoi. Ar trebui să fim recunoscători că Dumnezeu ne-a dat această opţiune, că ni l-a scos în cale pe bărbatul care să fie pe placul familiei tale şi care, în acelaşi timp, să nu ne stea în cale. Şi nici nu este vreun cocoşat sau vreun ticălos, e doar lăudăros. Iar unele femei chiar te invidiază, din câte am înţeles. Ele îl văd chipeş şi neînfricat.

— Femeile din Florenţa nu mă invidiază pentru Niccolò Ardinghelli.

Lucrezia îşi plimbă degetul peste nasul lui plat, înainte să se aplece să-l sărute.

— Ele mă invidiază pentru tine.

— Prostii! Nu voi fi niciodată atât de atrăgător ca Niccolò, cu nasul lui perfect.

— Opreşte-te! Nu se poate să fii gelos pe el. Pe lângă asta, tu eşti cel mai frumos bărbat din lume.

— Atâta timp cât tu crezi asta, nu-mi pasă de nimeni altcineva.

Lorenzo se opri un moment înainte de a o întreba, cu o curiozitate sinceră:

— Ştie toată lumea, atunci? Despre noi? Serios?

Lucrezia oftă, nevenindu-i să creadă.

— Lorenzo, te rog! Pentru un om atât de strălucit, pierzi uneori din vedere cele mai evidente lucruri. Tot oraşul ştie despre noi. Probabil cu excepţia bietului Niccolò.

Râseră amândoi de acest lucru, dar mintea lui Lorenzo era deja preocupată de altceva.

— Acesta ar putea să fie un lucru bun, Colombina.

— De ce?

Veni rândul lui s-o tachineze.

— Pentru o femeie atât de strălucită, pierzi uneori din vedere cele mai evidente lucruri.

Deveni serios uitându-se din nou pe fereastră, de data aceasta fix, în direcţia Bisericii Santa Trinità.

— Pentru că, dacă oamenii cred că tu şi cu mine ne întâlnim în secret numai pentru că suntem îndrăgostiţi, ei nu vor mai avea ochi pentru acţiunile primejdioase pe care le avem

de dus la îndeplinire împreună.

Antica Torre, Florenţa
prezent

— DE CE faci asta?

Petra Gianfigliazza, cunoscută pentru răbdarea sa imperturbabilă, se strădui să nu-şi piardă cumpătul în discuţia cu tânăra frumoasă şi arogantă care o înfrunta.

— Ce vrei de fapt, Vittoria?

— Îl vreau pe Bérenger, răspunse Vittoria. Întotdeauna l-am vrut. El este sufletul meu pereche şi l-am iubit de când eram o copilă. Şi tu ştii asta.

— Nu, nu ştiu. Petra scutură din cap în semn de negare. Nu cred asta nicio secundă. Te cunosc de prea mult timp şi mult prea bine. Nu eşti îndrăgostită de el. Nu eşti îndrăgostită de nimic altceva în afara carierei tale şi în afară de puterea ta. De aceea Destino a refuzat să te mai înveţe.

Vittoria se răsti la ea:

— Eu sunt cea care l-a adus pe Bérenger în atenţia lui Destino. Datorită mie l-a descoperit pe preţiosul său Prinţ Poet şi, mai cu seamă, pe nesuferita aia roşcată. Şi iată cum îmi mulţumeşte.

— Ce urmăreşti de fapt, Vittoria? Vei economisi şi timp, şi bătaie de cap dacă vei fi cinstită cu mine.

— Dante este fiul lui Bérenger şi este un Prinţ Poet, şuieră ea. Vreau ca fiul meu să poarte numele tatălui său legitim. El este cel de-Al Doilea Prinţ, Petra. *Al Doilea Prinţ.* Tu înţelegi ce-nseamnă asta? Pentru noi toţi? Pentru întreaga lume?

Petra încuviinţă din cap, înţelegând brusc totul.

— Să-nţeleg că vrei ca Bérenger să se căsătorească cu tine?

— Este de datoria lui în calitate de tată al lui Dante şi de moştenitor al profeţiei. Şi vreau ca fiul meu să fie recunoscut de însuşi Destino pentru cine şi ceea ce este.

— De ce îţi pasă dacă Destino îl recunoaşte sau nu?

— Pentru că Dante este adevăratul moştenitor al puterii Ordinului. Artefactele ar trebui să fie ale lui după ce moare Destino.

Artefactele. Deci asta era adevărata comoară pe care o viza Vittoria.

Petra puse următoarea întrebare fără să încerce să renunţe la tonul neîncrezător din vocea sa:

— Crezi că Destino îţi va da *ţie Libro Rosso?*

— Trebuie să-i parvină Prinţului Poet care domneşte, răspunse Vittoria. Este legea Ordinului.

Petra se gândi la acest lucru preţ de o clipă. Vittoria putea să fie vicleană, dar nu era proastă. Răspunse:

— Legea Ordinului este cea pe care Destino o face. Acestea fiind spuse, Bérenger este actualul Prinţ Poet. După logica ta, el ar trebui să deţină *Libro Rosso.*

— Dar Dante va fi moştenitorul său legitim. Totul ar trebui să-i revină lui Dante, căci el este atât fiul lui Bérenger, cât şi primul copil în două mii de ani care a împlinit complet profeţia. Perfect.

— De ce? De ce vrei asta atât de mult încât eşti gata să rişti totul pentru a-ţi atinge ţelul?

— De ce? Vittoria era acum cea neîncrezătoare. Ţi-ai pierdut minţile, Petra? Dante va fi atunci prinţul cu cel mai înalt rang din Europa.

— Şi ce importanţă are asta? Suntem în secolul al XXI-lea. În Europa nu mai există monarhie.

— Asta pentru că nu a fost nimeni atât de demn încât să restaureze monarhia. Nu vezi? Dante al meu schimbă totul. Putem concentra puterea tuturor familiilor de viţă nobilă în spatele lui Dante: Habsburg, Buondelmonti, Sinclair. Prin unificarea averilor şi a puterii noastre în acest copil perfect, copilul *meu,* putem conduce Europa.

Petra era uluită. Nu se aşteptase la asta. De sute de ani, societăţile secrete puseseră la cale diferite comploturi pentru a restaura monarhia în Europa. Strategia presupunea întotdeauna dovada faptului că un moştenitor al vreunei familii de viţă nobilă reprezenta un „rege pierdut” care avea să unifice Europa ca pe o super-putere. Dar scenariul Vittoriei, deşi exagerat, prezenta câteva posibilităţi care-ţi dădeau fiori. Deşi s-ar fi putut ca Dante să nu stea niciodată pe un tron recunoscut, el ar fi putut să unifice milioane de dolari şi o mare putere într-un singur proiect, dar cum avea să arate acel proiect? Şi cine avea să-l controleze? Şi, deşi nu menţionase aspectul mesianic al acestui plan important conceput pentru fiul ei, acesta reieşea clar din spusele ei. Petra era înfiorată până-n măduva oaselor, gândindu-se că Vittoria nu putea să fie atât de deşteaptă încât să pună singură totul la cale. Cât de mare era această conspiraţie? Cât de multă putere şi avuţie se aflau în spatele acestei teribile idei?

— Vittoria…

Încercând o nouă tactică, Petra îşi modelă vocea astfel încât să sune ca aceea a unui mentor:

— Ajută-mă să înţeleg ce vrei să faci aici. Ordinul nu este o organizaţie politică, ci una spirituală. Puterea temporară nu face parte din planul nostru.

Lumina fanatismului crescu în ochii Vittoriei atunci când reacţionă.

— Distrugerea Bisericii face parte din plan şi putem s-o înfăptuim dacă suntem uniţi. Putem aduce la lumină învăţăturile din *Libro Rosso* şi le putem arăta Europei o dată pentru totdeauna. Putem înfrânge minciunile care au domnit la Roma prea mult timp. Este o misiune binecuvântată, *soră.*

Vittoria i se adresa intenţionat Petrei cu apelativul „soră”, care era o regulă a Ordinului.

— Putem face asta împreună – tu şi eu, Bérenger, Destino şi Dante. Fie ca noi să înfăptuim această nouă eră a renaşterii. Timpul se întoarce. Să terminăm ceea ce a început Lorenzo. *Aceasta* este de fapt misiunea.

Petra dădu din cap tristă. Cum devenise Vittoria atât de nechibzuită?

— Distrugerea Bisericii nu a făcut parte niciodată din planul nostru. Lucrul la care aspirăm noi este să trăim în pace cu alte credinţe şi asta am încercat să facem tot timpul. *Aceasta* este Calea iubirii.

Vittoria mormăi frustrată:

— Tu eşti Doamna *hieros-gamosului,* conducătorul unei tradiţii pe cale de dispariţie, probabil cea mai puternică tradiţie din istoria umanităţii. Ai de gând să stai cu mâinile încrucişate şi s-o laşi să moară, Petra? Pentru că eu spun că ar trebui să o apărăm şi s-o menţinem vie. Noi restabilim adevăratele învăţături, folosindu-ne de toată puterea şi banii Europei. Eu şi Bérenger vom conduce împreună, avându-l pe Dante ca moştenitor, iar protejarea Ordinului va fi pentru noi cea mai înaltă prioritate. Dacă Dante se află cu

adevărat în posesia cărţii *Libro Rosso,* ca şi a…

Vittoria se opri înainte de a-şi termina propoziţia, dar Petra, cunoscând-o foarte bine, înţelese.

— În posesia cărţii *Libro Rosso* şi a mai *ce,* Vittoria? A lăncii?

Vittoria era prea implicată ca să mai poată nega ceva. Clănţăni din dinţi.

— Desigur. Lancea Destinului este arma esenţială a puterii pe Pământ. Cel care mânuieşte adevărata lance nu poate fi învins. Avem nevoie de ea pentru a ne asigura victoria. Dante are nevoie de ea.

Petra respiră adânc şi răspunse cu grijă:

— Lancea nu mai este menită să fie folosită ca o armă de război sau să mai provoace durere. A face asta ar fi o greşeală uriaşă şi o tragedie. Destino nu va pleca niciodată cu lancea autentică, cel puţin nu până în ziua în care va alege un moştenitor care să fie demn de puterea acesteia.

Cuvintele Petrei rămâneau fără ecou. Vittoria se întoarse ca o vijelie, extrem de frustrată, dând să iasă din apartament. Se opri apoi în prag pentru a mai insista asupra unui aspect:

— Destino are nevoie de Dante. Ordinul are nevoie de Dante. El este *acel* moştenitor. Nu poţi pune la îndoială harta sa astrală sau ceea ce este el. Cu cât tu şi Destino veţi înţelege mai repede acest lucru, cu atât mai uşor va fi pentru toată lumea.

În ciuda milosteniei ei şi-a diplomaţiei, Petra nu devenise un lider în rândul Ordinului din cauza lipsei curajului. Ea îi răspunse, pronunţând fiecare cuvânt clar şi cu autoritate:

— Aminteşte-ţi cine sunt eu, Vittoria, după cum ai spus-o şi tu. *Eu* sunt Doamna *hieros-gamosului.* Misiunea şi destinul meu sunt să transmit învăţăturile despre puterea iubirii şi să recunosc sufletele gemene. Bérenger şi Maureen sunt suflete gemene. Îşi aparţin unul altuia. Şi ceea ce Dumnezeu a unit fie ca niciun om să nu despartă. Aceasta este legea care domneşte peste oricare alta.

În loc de răspuns, Vittoria trânti uşa; Petra înţelesese totul: Destino refuzase să o mai înveţe pe Vittoria, pentru că ea fusese întotdeauna înclinată către putere şi niciodată către dragoste. Ea era produsul unei familii care, de-a lungul căii tumultuoase a istoriei, pierduse adevăratul înţeles al Ordinului. Această strategie perversă pe care o prezenta clarifica perfect lucrurile. Fanatismul, la orice nivel al său, era un lucru periculos.

Şi totuşi, rămânea problema copilului. Dante Buondelmonti Sinclair era, într-adevăr, un Prinţ Poet şi astfel prezenţa şi destinul său nu puteau fi ignorate de nimeni din Ordin. Mai rămânea să se confirme dacă el era Al Doilea Prinţ legendar.

Dar dacă era? Ce s-ar fi întâmplat atunci?

Florenţa
primăvara, 1469

— Această fată din familia Orsini este cea mai apropiată de regalitate din toată Roma. Ei au cel mai mare număr de cardinali printre ascendenţii lor şi cei mai mulţi papi. Sunt bogaţi şi influenţi şi vor conferi familiei de Medici un prestigiu şi o influenţă importante, cum n-am mai avut niciodată înainte.

Lucrezia de Medici ştia că Lorenzo ura discuţia aceasta, după cum o ura şi ea, dar totuşi trebuia să aibă loc. Tocmai se întorsese de la Roma, unde fusese să caute o soţie potrivită pentru Lorenzo. Faptul că familia de Medici căuta în afara Florenţei era unul controversat;

faptul că se dusese la Roma să-i caute o soţie lui Lorenzo era nemaiauzit.

Lucrezia, care devenise o adevărată de Medici în anii ei de căsătorie, continuă:

— Nu este frumoasă, dar nu este nici urâtă. Şi nu este florentină, deci nu este nici cultivată, nici nemaipomenit de sociabilă.

— E din ce în ce mai rău, mamă! Pentru că, dacă-i aşa, lasă-mă să mă duc să beau cu Sandro şi să mă întorc apoi să aud restul poveştii când voi fi îndeajuns de amorţit.

— Încetează! Gândeşte-te la asta ca la o afacere a Ordinului. E numai atât, Lorenzo! O afacere. O mireasă din familia cea mai nobilă şi mai apropiată de papalitate este următorul pas pentru tine. Pentru noi toţi şi pentru ceea ce dorim să creăm. Rolul fetei este acela de a face copii. Rolul ei este să-ţi dăruiască prunci cu sânge roman, care ne vor ajuta să ne asigurăm locul în cercul papal. Cu ajutorul familiei Orsini, îl vom introduce pe Giuliano în acel cerc şi vom propune un cardinal de Medici. Dacă această fată Orsini este suficient de fertilă, fiii tăi vor urma drumul început de Giuliano la Roma. Gândeşte în perspectivă, prinţul meu!

Lucrezia îl apucă pe fiul ei mai mare de umeri şi-l sărută straşnic pe ambii obraji. Nu-i dădu drumul până când nu se făcu înţeleasă.

— Pricepe asta, Lorenzo. Nu dorim altceva decât un papă din familia de Medici. Tatăl tău este prea bolnav acum pentru a-ţi da îndrumări şi pentru a lucra la strategia noastră. Acum atârnă pe umerii mei, în calitate de matroană de Medici, să duc la îndeplinire marele plan, până când vei merge pe urmele bunicului tău şi vei conduce Florenţa. Un papă de Medici, Lorenzo. Închipuie-ţi! Asta îi va permite Ordinului accesul la tot ce este ţinut secret în Roma, tot ce a fost ţinut departe de noi şi care ne aparţine de drept. S-ar putea să ne dea chiar puterea de a schimba Biserica Catolică. Iar tu vei fi patriarhul care va înfăptui asta.

Lorenzo asculta mai atent acum. O căsătorie aranjată era inevitabilă, deci ce mai conta cu cine se căsătorea? Oricine în afara Colombinei ar fi fost incompatibil cu el, aşa că putea fi o femeie care să ducă mai departe ambiţiile familiei lui şi ale Ordinului.

Răspunse calm:

— Această fată pe care mi-aţi ales-o tu şi tata îmi convine, mamă. Fă tot ce trebuie ca să oficializezi relaţia. Dar să ştii un lucru: nu voi participa la o ceremonie formală de depunere a jurămintelor împreună cu ea. Nu voi sta înaintea lui Dumnezeu declarând devotament sau loialitate faţă de nicio altă femeie în afară de Colombina. Căsătoreşte-ne prin procură. Dă orice petrecere sau spectacol e nevoie pentru a linişti această familie romană şi arată-le onoare, numai nu mă forţa să depun jurăminte. Spune-le celor din familia Orsini că sunt prea ocupat cu afacerile de stat pentru a lua parte la o ceremonie cu jurăminte, mai ales acum, că tata este extrem de bolnav. Cu siguranţă vor înţelege.

Madona Lucrezia ştia foarte bine că nu trebuie să forţeze nota cu Lorenzo. El acceptase ca ei să-i aleagă soţia şi acesta fusese obiectivul discuţiei. Lucrezia obţinuse ceea ce trebuia pentru viitorul dinastiei de Medici.

— Bineînţeles că vor înţelege, fiul meu. Voi face imediat toate aranjamentele.

În dimineaţa următoare, după o noapte lungă şi nedormită, Lorenzo plecă în căutarea lui Angelo. În săptămâna aceea, Sandro era cu Verrocchio, lucrând din greu la un număr de comenzi importante, aşa că Angelo era portul său pentru acea furtună. El şi micul poet din Montepulciano deveniseră imediat prieteni de nedespărţit. Angelo era plăcut şi inteligent,

loial şi timid. Îi era în întregime devotat lui Lorenzo. Iar acesta avea în Angelo mai mult decât un nou confident de încredere; avea un partener în ale scrisului, un poet de un asemenea talent şi discernământ, încât avea să îl ajute să-şi perfecţioneze arta scrisului.

Faptul că nu avea timp să continue cu scrisul era a doua mare tristeţe din viaţa lui Lorenzo. Era extraordinar de înzestrat şi, când participa cu poemele sale la concursurile florentine de scriere, întotdeauna era apreciat. Lorenzo participa la aceste concursuri folosind diverse pseudonime, astfel încât organizatorii să nu-l premieze doar pentru că era un de Medici. El voia ca poezia lui să fie corect apreciată. Şi de fiecare dată concluzia era aceeaşi: era un poet extrem de înzestrat.

Dar când Angelo Ambrogini venise la Florenţa, nu era nimeni care să-l bată la răsucirea perfectă a frazei sau la folosirea cât mai lirică a limbajului. Lorenzo nu era deloc invidios – departe de el acest gând. El fusese cel care-i cultivase abilităţile prietenului său şi-l îndemnase să scrie. Abilităţile lui Angelo ca poet deveniseră renumite atât de rapid, încât era acum cunoscut sub un nou nume în toată Florenţa. Era o tradiţie ca artiştii cei mai înzestraţi să fie onoraţi cu un nume profesional, care era format din numele lor urmat de o referinţă la numele oraşului lor natal. Astfel se născuse numele poetic de Angelo Poliziano, care însemna „Angelo din Montepulciano”.

Lorenzo îl găsi pe Angelo lucrând la o traducere greacă în *studiolo,* pregătit special pentru el în *palazzo* de pe Via Largo.

— Angelo, sufăr îngrozitor. Urmează să mă căsătoresc cu o fată simplă din Roma, care se pare că nu este deloc cultivată. Ce-o să mă fac?

Angelo îi zâmbi.

— Revarsă-ţi tristeţea în poezie, căci toţi marii scriitori au făcut-o în trecut.

— Am încercat. Am stat treaz toată noaptea şi am lucrat, dar nu pot să-mi dau seama singur dacă este valoroasă sau dacă nu cumva sunt doar indulgent.

— Aceasta este frumuseţea darului pe care l-am primit, Lorenzo, scopul artei noastre – să exprimăm emoţia prin poezie. Chiar dacă nu este reuşită şi trebuie s-o arunci, cel puţin a servit scopului tău, acela de a te ajuta să-ţi petreci noaptea. Şi, pe lângă asta, ce plictisitor ar fi dacă singurul motiv pentru care am crea poezie ar fi să celebrăm primăvara, florile şi curcubeul! Toate aceste lucruri sunt adorabile, dar nu sunt artă decât dacă au un contrast. Las-o pe această nouă soţie din Roma să facă o schimbare. Cum o cheamă?

Lorenzo se opri un moment, gândindu-se. Clătină din cap şi răspunse:

— Nu ştiu. Nu am întrebat. Lorenzo oftă cu putere. Nu-mi pasă. Angelo, nu pot scrie poezii despre o femeie care nu mă inspiră.

Angelo era strălucit, dar era tânăr şi nu fusese niciodată îndrăgostit. Asta era limpede. Lorenzo continuă:

— Nu pot să scriu decât despre cineva care mă inspiră. Şi, gândindu-mă la acest dezastru în care mă aflu, mi-am dat seama că pe Colombina o va răni şi mai mult să ştie că mă căsătoresc. Aşa că am decis să scriu un poem pentru şi despre ea, pentru ca ea să ştie întotdeauna adevăratele mele sentimente, indiferent de împrejurările în care ne va duce soarta. Vrei să arunci o privire şi să-mi spui cum ţi se pare?

— Desigur, încuviinţă Angelo, apoi citi ultima poezie a lui Lorenzo.

Tăcu pentru o clipă, făcându-l pe Lorenzo să se simtă neliniştit din cauza nesiguranţei.

— Nu-ţi place?

— Nu, Lorenzo. Este uluitoare. Minunată. Tocmai mă gândeam că, dacă aşa scrii când te

simţi mizerabil, atunci se pare că Dumnezeu a ştiut exact ce face când ţi-a dat o soţie dezagreabilă!

Cu privire la stindardul lui Lorenzo.

Familia de Medici a ales să organizeze un spectacol în cinstea căsătoriei lui Lorenzo cu Clarice Orsini, care avea să fie atât de fastuos şi atât de memorabil, încât locuitorii Florenţei aveau să vorbească despre el până în secolul următor. Desigur, Lorenzo nu dorea să aibă nimic de-a face cu asta. El se simţea îngrozitor din cauza ideii unei căsătorii aranjate şi era de datoria mea ca frate să-l înveselesc, să nu-l las să alunece în prăpastie. Am inventat căi secrete pentru a include ereziile noastre în turnir, ca o modalitate de a ne amuza.

Urma să se organizeze o întrecere şi o serie de jocuri, în care tinerii nobili ai oraşului se pregăteau de luptă ca în vremea cavalerilor. Fiecare cavaler avea o insignă şi un stindard şi purta cu sine darul uneia dintre femeile frumoase ale Florenţei. În această situaţie s-a stabilit că va fi aleasă oficial o Regină a Frumuseţii, care ar fi stat pe un tron într-o rochie sofisticată, ca însăşi zeiţa Venus în mijlocul evenimentelor. Desigur că regina noastră era Colombina. Cine altcineva? Şi nimeni din Florenţa nu putea să-i conteste frumuseţea de neegalat. Doar Simonetta putea să concureze cu ea, dar ea era încă o prezenţă nouă în oraş şi o străină. Şi nu-i aparţinea lui Lorenzo.

Mie şi ucenicilor din atelierul lui Verrocchio ne-a fost dată comanda de a crea drapelul pe care Lorenzo avea să-l poarte în turnir. Astfel, am creat schiţa după care aveam să lucrăm, Colombina fiind model pentru Venus şi introducând simbolul porumbelului în imagine, ca o aluzie la numele cu care o strigam cu toţii. Eu şi Lorenzo am hotărât împreună că vom folosi motoul Ordinului în limba franceză, „Le temps revient”, ca un ultim act al ereziei noastre.

Şi astfel, Colombina s-a aşezat pe un tron, de unde l-a încoronat pe Lorenzo cu violete, simbolul familiei ei din timpuri străvechi, şi i-a legat de braţ panglici în culori alese de ea. El s-a întrecut în felul său în cadrul turnirului, purtând stindardul pictat cu imaginea ei şi cu vechiul moto al Ordinului şi declarând că ceea ce Dumnezeu a unit niciun om să nu despartă. Era o afirmaţie publică extrem de îndrăzneaţă, dat fiind faptul că marea lui dragoste, Colombina, era acum măritată cu Niccolò Ardinghelli. Aşa că totul era realizat sub auspiciile trubadurilor, întărind noţiunea de iubire curtenească şi idealul frumuseţii de neatins.

Astfel avea Lorenzo de Medici să-şi întâmpine noua soţie din Roma.

Rămân credincios,
Alessandro di Filipepi, cunoscut ca Botticelli

DIN MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI

Florenţa
iunie 1469

CLARICE ORSINI fu măritată cu Lorenzo de Medici prin procură, în Roma, unde un reprezentant al familiei de Medici rostise jurămintele în numele lui Lorenzo, având asupra sa un document cu blazonul de Medici prin care era împuternicit să o facă. Hârtiile fură semnate şi legalizate de către un trimis al papei însuşi, iar căsătoria fu declarată legală. Totul a fost foarte bine organizat. Clarice a fost escortată din Roma la Florenţa ca o adevărată prinţesă. Giuliano de Medici, ca membru al escortei, încercase din greu să o calmeze pe mireasa neliniştită şi să lege o conversaţie amabilă cu ea de-a lungul drumului spre nord.

Nu era lucru uşor. Clarice Orsini de Medici, noua sa soră, nu era prea vorbăreaţă de felul ei, iar în clipele acelea era foarte speriată. Această stare era accentuată de faptul că unii florentini spuneau lucruri licenţioase pentru a lăuda bărbăţia lui Lorenzo, indicând plăcerile la care trebuia să se aştepte mireasa. Clarice era copleşită de teamă şi de ruşine şi refuză să vorbească prea mult în timpul călătoriei.

Recepţia de nuntă se ţinu în *palazzo* de Medici de pe Via Larga şi totul fu organizat cu mare fast. Carnea fusese pregătită cu câteva zile înainte, în aşteptarea evenimentului. Fuseseră aduse dulciuri din Orient şi o sută de butoaie cu vin. Portocalii din ghivecele de teracotă, care reprezentau simbolul familiei de Medici, erau decoraţi cu panglici şi împrăştiaţi pe toată proprietatea.

Mireasa fu adusă prin porticul principal în rochia ei elegantă din dantelă şi damasc, mişcându-se lent, într-un efort de a-şi echilibra acoperământul pentru cap plin de pietre preţioase, un dar de nuntă din partea părinţilor ei. Deşi lui Clarice îi fusese refuzată o ceremonie tradiţională de depunere a jurămintelor, cei din familia Orsini erau hotărâţi ca ea să fie o apariţie rafinată în ziua ceremoniei. Florentinii erau forţaţi să accepte că această fată romană era la fel ca ei şi demnă de locul său ca mireasă de Medici şi ca Primă Doamnă a Florenţei.

Clarice se opri brusc cu un gâfâit, văzând statuile care dominau curtea centrală: *David* al lui Donatello, în toată goliciunea sa glorioasă, stătea alături de *Judith* a lui Donatello, surprinsă tăindu-i capul lui Holofern. Ei erau simbolurile femininului şi masculinului într-o formă superioară, aşezaţi aici de către unul dintre cei mai mari artişti ai lumii, la comanda celui mai legendar patron.

Lucrezia de Medici, care o escorta pe noua ei noră în cadrul recepţiei, se opri, îngrijorată că fata romană era pe cale să leşine.

— Ce s-a întâmplat, Clarice?

Clarice gesticulă înspre statuie îngrozită.

— Acele… imagini oribile! De ce sunt acolo în ziua nunţii mele?

— Ele sunt mereu aici, Clarice. Sunt obiecte de artă remarcabile şi o parte a colecţiei de Medici.

Clarice se-nfioră şi părea că e gata să plângă.

— Sunt vulgare!

Lucrezia îşi concentră toată răbdarea, o apucă pe Clarice mai ferm de încheietura mâinii şi o călăuzi înainte în mijlocul recepţiei. Integrarea unei fete romane conservatoare în cultura glorioasă şi artistică a Florenţei se dovedea a fi mai mult decât o provocare pe care ar fi putut cineva s-o anticipeze.

Clarice de Medici era aşezată lângă un grup de fete tinere, măritate, după cum era obiceiul pentru mireasă la o recepţie florentină, unde bărbaţii şi femeile stăteau separat. Clarice avu norocul să stea lângă o tânără femeie nobilă şi foarte plăcută, cu gropiţe în obraji, care i se prezentase drept Lucrezia Ardinghelli. Femeia era foarte frumoasă – Clarice nu putea să nu observe asta – şi destul de amabilă cu ea. Părea să ştie foarte multe despre Lorenzo, căci fuseseră prieteni încă din copilărie. Aici avea o aliată, se gândi Clarice. Şi cum această biată Lucrezia Ardinghelli era soţia unui marinar, era adesea singură acasă luni întregi. Probabil că ea avea să-i fie prima prietenă adevărată din Florenţa.

Clarice îndrăzni să fie optimistă în privinţa legării unor noi prietenii, până când sosi momentul definitoriu al serii, când Lorenzo se apropie de masa lor şi le salută pe toate femeile aflate de faţă. Deşi era excesiv de politicos cu fiecare dintre matroane, nu-şi luă deloc ochii de la Lucrezia Ardinghelli şi nici ea de la ai lui. Între cei doi exista o legătură limpede.

Clarice Orsini de Medici putea să fie tânără şi neexperimentată în treburile lumeşti, dar nu era oarbă.

Identificase inamicul.

În camera nupţială, după cum era obiceiul, Clarice fu îmbrăcată în cămaşa ei de noapte de către femeile care luaseră parte la petrecerea de nuntă. Absenţa Lucreziei Ardinghelli nu era de neobservat. Femeile prezente o tachinau cu bunăvoinţă şi sporovăiau ştrengăreşte despre masculinitatea legendară a lui Lorenzo, înghiontind-o pe Clarice şi reamintindu-i că era cea mai norocoasă femeie din Italia, având privilegiul unei asemenea experienţe. În timp ce o fată florentină s-ar fi alăturat pe loc distracţiei frivole, pentru prinţesa Orsini acest gen de discuţie era de-a dreptul scandalos. Femeile începură să-şi dea seama că mireasa era emoţionată până în punctul de a leşina, astfel că o lăsară mai moale cu comentariile. Îşi terminară repede treburile şi o lăsară pe fata romană singură, dând toate din cap, în timp ce părăseau dormitorul nupţial de Medici.

— Ce risipă a unui om magnific, şopti una dintre ele, iar celelalte izbucniră în râs, cu totul de acord.

În anii care urmară, avea să existe multă bârfă pe seama frigidităţii soţiei romane, aceasta conducând la o mulţime de oferte din partea femeilor florentine, care erau mai mult decât dornice să-i arate lui Lorenzo aprecierea pe care ştiau că n-o primeşte de la soţia lui.

Clarice fu lăsată singură, aşezată pe marginea patului, crispată şi îngrozită. Iat-o acolo, măritată cu un bărbat pentru care fiecare femeie nobilă din Europa o invidia, iar ea nu-şi dorea nimic altceva decât să fugă, cât de departe şi cât de repede ar fi putut, înapoi în siguranţă, la Roma. Deşi era fiica uneia dintre cele mai nobile şi mai legendare familii din Italia, era totuşi o fată de şaisprezece ani, sub o presiune imensă, înconjurată de străini şi de o cultură pe care nu o înţelegea. Florenţa era la fel de exotică pentru ea precum Africa sau Orientul îndepărtat. Iar acum avea să se confrunte cu realităţile fizice terifiante ale acestui tânăr viril, despre care i se vorbea în termeni de-a dreptul mitici.

Până-n momentul în care Lorenzo intră în cameră, Clarice suspină continuu de teamă.

El se apropie de ea cu o grijă sinceră. Evenimentele serii probabil că fuseseră copleşitoare pentru toată lumea, dar el avea o mare înţelegere pentru circumstanţele în care se găsea ea, aflându-se sub cercetarea teribil de atentă a florentinilor. Avea să-i ia ceva

timp să se obişnuiască acestei fete tinere, care cerea protecţie.

— Nu ţi-e bine, Clarice? A fost prea mult pentru tine această seară?

Întărindu-se pentru ceea ce avea să urmeze, ea îşi ridică bărbia ca o sugestie a mândriei sale romane de neatins şi răspunse:

— Nu. Sunt o Orsini. Nu mă tem de florentinii tăi. Şi-mi voi face datoria faţă de tine ca o soţie creştină, Lorenzo. Am jurat înaintea lui Dumnezeu să fac asta, să-ţi fiu credincioasă, şi voi fi.

Lorenzo se apropie de ea cu aceeaşi blândeţe cu care s-ar fi apropiat de un cerb din pădure. Îi atinse părul cu delicateţe, în timp ce începea să-i îndepărteze agrafele care-l ţineau strâns la spate.

— Ai un păr adorabil, Clarice. Aş vrea să-l văd despletit.

Mâna ei se ridică pentru a-l opri.

— Nu face asta!

El se opri, retrăgându-şi repede mâinile.

— Cu ce am greşit?

Inima ei bătea ca cea a unei vulpi prinse în capcană din toate părţile şi înconjurate de câini de vânătoare. Încercă să împiedice inevitabilul.

— Părul despletit este semnul unui comportament depravat.

— Clarice, sunt soţul tău acum. Poţi să mi te arăţi fără frică.

Ea se retrase când el se apropie din nou, de parcă ar fi lovit-o.

Lorenzo inspiră adânc, încercând să fie răbdător. Îi explică încet:

— Ştii, unele femei găsesc de fapt plăcere în asta. Poate va veni timpul când vei simţi şi tu acelaşi lucru, căci aşa trebuie să fie. Dacă poţi să-mi dai o şansă să fiu un soţ cum se cuvine pentru tine, anii noştri împreună ca soţ şi soţie vor fi mult mai buni. Chiar plăcuţi.

Clarice se îndreptă din nou, având şira spinării ţeapănă ca oţelul.

— Confesorul meu spune că destinul unei femei este să sufere, mai întâi în patul marital, apoi la naştere. Este blestemul Evei.

Lorenzo îşi puse în gând să-l trimită pe confesorul ei înapoi la Roma imediat ce se lumina. Cu un cal rapid.

— Nu trebuie să fie astfel, Clarice. Lasă-mă să-ţi arăt.

Răspunsul ei fu plin de trufie:

— Fă-ţi datoria ca soţ al meu. Iar eu mi-o voi face pe a mea. Dar să nu te aştepţi să-mi şi placă.

Lorenzo o lăsă fără grai, căci se ridică repede şi se pregăti să plece.

— Unde te duci?

— Nu te voi avea împotriva voinţei tale, Clarice. Căsătorit sau nu, sunt un bărbat decent. Nu voi forţa niciodată o femeie, sub nicio formă. Când mă poţi primi în patul nostru nupţial în calitate de soţ al tău, mă voi întoarce şi-mi voi face datoria după cum spui. Te asigur, această situaţie nu îmi este mai puţin neplăcută decât îţi e ţie. Şi nu-i voi permite propriei soţii să mă transforme într-un violator. Nu-mi stă în fire.

Clarice era şocată de limbajul său aspru şi terifiată acum de ideea că făcuse ceva de neiertat.

— Nu poţi să pleci! Ne vei face de ruşine pe mine şi pe familia mea.

Începu să ţipe:

— Mâine vor veni după cearşafuri şi nu vor vedea nicio urmă de sânge pe ele. Oamenii

tăi vor crede că nu mi-am făcut datoria faţă de tine. Sau… chiar mai rău. Tu trebuie să rămâi, iar eu… eu trebuie să fac asta.

Lorenzo se uită înspre uşă cu nerăbdare, apoi din nou la virgina înspăimântată care stătea tremurând pe patul său. Îşi permise un răstimp în care se gândi la învăţăturile Ordinului. *Cartea iubirii* sublinia că zămislirea unui copil atunci când nu exista nici încredere, nici conştiinţă în camera nupţială l-ar fi putut condamna la o viaţă dificilă. Cumva trebuia să o cucerească pe această femeie pe care destinul i-o alesese ca soţie, din cine ştie ce motiv al voinţei neînţelese a lui Dumnezeu.

Respiră foarte adânc înainte de a se întoarce la ea, cu o hotărâre răbdătoare. Îngenunche lângă pat şi-i luă mâna.

— Clarice, trebuie să ai încredere în mine ca bărbat şi ca soţ al tău. Niciodată nu-ţi voi face rău şi am făgăduit să te protejez şi să-ţi împrumut din toată puterea mea. Voi face toate aceste lucruri şi chiar mai mult decât atât. Eşti o de Medici acum şi eşti familia mea. Fiecare copil pe care-l vom concepe va fi iubit şi îngrijit din toată inima mea şi din tot sufletul meu. Şi tu vei fi la fel de îndrăgită ca mamă a lor. Acesta este jurământul meu faţă de tine.

Ochii ei căprui erau plini de lacrimi, dar în expresia ei se zărea mai multă îmbunare decât înainte.

— Uită-te la mine, Clarice. Spune-mi, dacă nu e vorba de nimic altceva, că vei învăţa să te încrezi în mine ca soţ al tău.

Îşi duse mâna în dreptul feţei ei şi-i zâmbi, mângâindu-i obrazul cu degetul mare pentru a-i şterge lacrimile.

Ea încercă să zâmbească la rândul ei.

— Eu… am încredere în tine, soţul meu.

Se întinse apoi să-i ia cealaltă mână într-a ei şi o scutură cu toată puterea, dorindu-şi ca frica să-i părăsească trupul.

El se apropie de ea cu multă blândeţe şi cu infinită răbdare, fiind atent să n-o rănească sau s-o sperie, rugându-se tot timpul ca lucrurile să meargă mai bine pe măsură ce zilele lor ca soţ şi soţie aveau să se înmulţească. Ştia că ea va plânge când o va pătrunde, provocându-i sângerarea ce avea să fie analizată în amănunţime dimineaţă pe cearşafuri. Încercă să fie cât mai blând cu putinţă, dar nu exista nicio modalitate prin care s-o scutească de acea durere. Clarice se înfioră şi-şi întoarse faţa de la el, apoi rămase nemişcată şi-şi ţinu ochii strâns închişi. Lorenzo, pentru binele lui şi al ei, se retrase din ea repede. O pătrunsese suficient de mult ca să îndeplinească obligaţia consumării căsătoriei, căci era la fel de terifiat de împrejurări pe cât era şi noua lui soţie. Înainte să plece, Lorenzo o întrebă, destul de amabil, dacă se simte bine. Ea încuviinţă din cap fără a rosti vreun cuvânt, încercând din răsputeri să nu plângă din cauza indecenţei a ceea ce tocmai se petrecuse. Ea nu era capabilă să-şi imagineze cum ar putea găsi o altă femeie acest lucru tolerabil. Duhovnicul ei avusese dreptate. Destinul unei femei era să sufere.

Lorenzo oftă din greu, îşi puse pantalonii şi ieşi din cameră fără să se mai uite la ea şi fără să mai rostească vreun cuvânt.

Rămasă singură în patul conjugal, tânăra femeie, care era de-acum Clarice Orsini de Medici, soţia magnificului bărbat din Italia, îşi mai permise un singur gând înainte de a adormi înlăcrimată: niciodată, în niciun moment, soţul ei nu încercase s-o sărute.

Lorenzo insistase ca, după banchetul de nuntă, Colombina să-şi petreacă noaptea în palatul de Medici. Ea se împotrivise, nedorind să se afle în aceeaşi clădire în care el era forţat să se culce cu o altă femeie – o femeie care era acum tot ceea ce-şi dorise ea vreodată să fie pentru el. Dar Lorenzo o rugase şi ea se înduplecă, aşa cum făcea mereu când el era insistent. Astfel că, după coşmarul cu Clarice, Lorenzo se îndreptă imediat spre camera în care Colombina fusese instalată ca oaspete.

Se aruncă cu o disperare teribilă în braţele singurei femei pe care o iubise vreodată, încurajat şi revigorat de răspunsul ei pasional.

— Colombina mea, şopti el în timp ce o săruta, pierzându-se în vâltoarea părului ei.

Lorenzo începu să-i recite din *Sfânta Scriptură,* din *Cântarea Cântărilor,* şoptindu-i la ureche. Avea nevoie de răgazul tradiţiei lor, în care-şi găsea refugiul din povara responsabilităţilor lui. Printre cuvinte, gura lui îi desena săruturi pe umăr:

— Cât de frumoasă eşti, dragostea mea! Cât de frumoasă eşti! Cu ochii tăi de porumbiţă…

Vocea sa accentua cuvintele – atât de pierdut era în răceala acelei nopţi.

Colombina ştia, ca întotdeauna, ce greu apăsau asemenea responsabilităţi pe inima poetului. Ea ştia că ceea ce se petrecuse în patul său conjugal fusese mult mai dificil pentru Lorenzo decât fusese pentru Clarice – infinit mai dificil. În calitate de iubită a sa, rolul ei avea să fie întotdeauna acela de a-i permite libertatea descătuşării celor mai ascunse sentimente şi de a-l lăsa să-şi descarce energiile. Era un rol pe care-l preţuia. Colombina răspunse la cântecul sfânt, ţinându-l pe Lorenzo în braţe în timp ce fredona strofa despre primăvară şi reînnoire, cu vocea ei vioaie şi senzuală:

Vino acum, iubirea mea,
Căci iată, a trecut iarna;
au încetat ploile şi s-au dus.
Se arată florile pe câmp,
a venit vremea cântării vesele
şi se aude uguitul turturelei în câmpiile noastre.

Îi mângâie părul când îi şopti ultimul vers, cu emfază şi cu ochii în lacrimi:

Iubitul este al meu şi eu sunt a lui.

Lorenzo plânse când o dezmierdă, în acest unic răstimp de încredere şi de conştiinţă pe care avea să-l cunoască vreodată. Orele răpite pentru ea vor fi întotdeauna dulci-amare. De ce Dumnezeu crease pe cineva perfect pentru el şi totuşi nu le îngăduise să fie împreună? Acesta era aspectul care avea să-i pună la încercare credinţa şi să-l tortureze în fiecare zi a vieţii lui.

Îi cuprinse faţa între palme, uitându-se în ochii ei în timp ce o pătrundea.

— Este întotdeauna primăvară când sunt cu tine, şopti el, în timp ce se mişcau împreună în ritmul desăvârşit al iubiţilor predestinaţi. Tu eşti singura mea iubită, Colombina! Singura mea soţie în ochii lui Dumnezeu. *Semper.* Întotdeauna.

Apoi timpul pentru cuvinte se isprăvi, căci prin buzele moi şi cercetătoare se amestecau respiraţiile lor, într-un chip care se potrivea cu trupurile lor, şi-n cele din urmă cu sufletele lor, suflete care fuseseră unite încă dinainte de începutul timpului.

Părinţii Simonettei Cattaneo ar fi fost cu adevărat încântaţi de prietenii care o aşteptau pe iubita lor fiică în Florenţa. Lucrezia Donati, cunoscută de cei dragi drept Colombina, Micuţa Porumbiţă, o luă pe frumoasa şi timida tânără sub aripa ei protectoare. Ea o primi şi o incluse pe adorabila Simonetta în comunitatea lor şi privi cu destul umor cum bărbaţii din Ordin cădeau la picioarele ei de fiecare dată când aceasta îşi făcea apariţia.

Colombina îi împărtăşi Simonettei disciplina Ordinului, aşa cum o învăţase şi ea, minunatele învăţături de dragoste şi comuniune care-i îndulciseră propria viaţă dincolo de orice imaginaţie. Stătea aşezată şi o ţinea de mână pe prietena sa în timpul lecţiilor sacre ale uniunii, predate de Doamna *hieros-gamosului,* Ginevra Gianfigliazza. Aceste lecţii ale interacţiunii fizice profunde dintre un bărbat şi o femeie erau descurajante, chiar terifiante pentru cineva atât de delicat precum Simonetta Cattaneo. Ea era o fiinţă romantică şi avea un spirit blajin; în aceeaşi măsură avea şi un corp delicat. Deşi înaltă, Simonetta era extrem de subţire şi de palidă, ba chiar slabă. Nu mânca bine sau suficient de des, iar uneori era cuprinsă de accese de tuse care o ţintuiau la pat. Şi, deşi îşi consumase căsătoria cu Marco Vespucci, Colombina şi Ginevra ştiau că acesta fusese singurul moment în care avusese loc o uniune fizică a cuplului. Simonetta pur şi simplu nu se simţea suficient de bine încât să încerce să rămână gravidă. Din fericire, soţul ei era blând şi răbdător, dispus să meargă la orice doctor din Toscana pentru a-i îmbunătăţi starea sau chiar a-i reda sănătatea.

Pentru o altă femeie cu un caracter diferit, prezenţa unei perfecţiuni fizice ca a Simonettei ar fi fost o ameninţare sau cel puţin un lucru supărător. Dar Colombina nu cunoştea sau nu simţea invidia. În studiile sale cu Maestrul, ea învăţase bine pericolele celor Şapte Modele ale Gândului Ucigător, iar cel mai usturător dintre acestea era invidia. Invidia era un afront la adresa lui Dumnezeu. A simţi invidie însemna a crede că Mama şi Tatăl tău din ceruri nu reuşiseră să te creeze perfect. A simţi invidie însemna să-l acuzi pe Dumnezeu că se îngrijise de altcineva mai mult decât de tine, iar aceasta nu era natura unui părinte iubitor. Părinţii trebuiau să-şi iubească în mod egal copiii, iar acest lucru era cu siguranţă adevărat în ceea ce-i privea pe divina Mamă şi pe divinul Tată.

Nu, Colombina nu simţea nicio invidie faţă de frumuseţea Simonettei sau faţă de atenţia primită de aceasta din partea bărbaţilor. Ea ştia foarte bine cum era să fii obiectul admiraţiei intense a bărbaţilor şi nu era întotdeauna un rol uşor de jucat. Femeile frumoase, indiferent cât de virtuoase ar fi fost, erau adesea subiectul cercetării atente şi al bârfei. Colombina le răspunsese obraznic mai multor matroane florentine despre care auzise că lansau defăimări la adresa virtuţii prietenei sale. O înfuria faptul că unele femei florentine înguste la minte – şi cu siguranţă geloase – ajungeau imediat la concluzia că Simonetta era metresa lui Giuliano de Medici doar pentru că acesta îi făcuse curte în timpul unui turnir. Bărbaţii din familia de Medici – şi într-adevăr toţi bărbaţii din Ordin – onorau tradiţiile trubadurilor de celebrare a frumuseţii. În timpul *giostrei*[6] lui Giuliano, turnirul care celebra majoratul său, Simonetta fusese aleasă să o reprezinte pe Regina Frumuseţii, la fel cum fusese aleasă odinioară Colombina pentru Lorenzo. Era ceva simbolic, un tron festiv şi mitic ocupat de femeia considerată de tinerii din Florenţa a fi cea mai apropiată întruchipare a

lui Venus.

Iar din ziua în care Simonetta îi fusese prezentată lui Sandro Botticelli, zvonurile din Florenţa deveniseră şi mai maliţioase.

Sandro îşi pierduse minţile din cauza ei. Pur şi simplu nu mai dormea noaptea, într-atât era de chinuit de perfecţiunea ei fizică. Ea devenise unica lui muză, modelul pentru fiecare nimfă şi zeitate pictată. Îi desenase faţa la nesfârşit în timpul nopţii, încercând să-i surprindă contururile şi modul magic în care părul ei se lăsa în jurul chipului, într-o ramă de bucle aurii şi strălucitoare. Îşi imaginase corpul ei pe sub rochiile grele florentine, ştiind că perfecţiunea sa mlădioasă era mai frumoasă decât tot ce văzuse vreodată înainte. Nu dorise să dea naştere niciodată unui asemenea scandal, dar în Florenţa începuseră să circule zvonurile că Simonetta poza nud pentru Sandro. Cei care erau duşmanii Ordinului otrăveau şi mai mult aceste zvonuri, înflorindu-le pentru a crea legende ale orgiilor în care Simonetta îşi dăruia trupul mai întâi lui Sandro, apoi fraţilor de Medici.

Colombina era complet dezgustată de aceste lucruri. Zvonurile îi puneau la încercare credinţa potrivit căreia trebuia să acţioneze numai prin iubire: erau momente în care îi era foarte greu să-i iubească pe cei care îi insultau familia. Şi, fără doar şi poate, membrii Ordinului erau familia ei, mai mult decât ar fi fost oricare rude de sânge. Ea ţinea la Simonetta ca la o soră şi voia s-o protejeze de răutatea celor invidioşi şi intoleranţi. Şi totuşi, una dintre multele lecţii pe care Colombina avea să le înveţe în viaţa ei urma să fie de la frumoasa fată din Genova.

După ce auzi la piaţă un zvon infam despre Simonetta, Colombina le abordă în public pe cele două fete florentine duşmănoase care erau sursa zvonului. Era revoltată că dulcea Simonetta devenise un subiect constant de bârfă. Mai mult, Colombina era deosebit de sensibilă, căci fusese ani întregi victima zvonurilor care se refereau la ea cu titlul pe care-l purta în spatele uşilor închise din Florenţa – „târfa lui Lorenzo”.

Simonetta auzi povestea, care în oraş se transforma în legendă, şi veni s-o viziteze pe prietena şi protectoarea sa.

— Se spune că micuţa porumbiţă are gheare, glumi ea blând cu prietena ei.

Colombina o îmbrăţişă.

— Nu m-am putut abţine. Fetele acelea erau atât de otrăvitoare în gelozia lor, atât de pline de ură în nedreptăţile pe care le spuneau despre tine! N-am putut lăsa lucrurile aşa.

Ochii Simonettei erau strălucitori, dar nu plânse.

— Mă deranjează mai puţin decât crezi, sora mea, şi cu siguranţă mai puţin decât te deranjează pe tine. Ştiu ce spun acele femei despre mine – dar şi despre tine. Însă nu are importanţă. După cum ne-a învăţat Maestrul, este efortul tuturor elementelor frumuseţii să fie recunoscute şi protejate în această lume. Nu trebuie să le permitem să ne rănească sau să ne scoată din pepeni. Nu a fost numită „târfă” de atâţia binecuvântata noastră Magdalena?

— Încă este, răspunse Colombina.

Faptul că se făcea referire la Maria Magdalena, iubita lui Iisus şi apostolul apostolilor, ca la o păcătoasă penitentă şi chiar ca la o prostituată era o nedreptate care o mâhnea pe Colombina. Studiind-o pe Maria Magdalena, ajunsese să înţeleagă pentru prima oară atacurile teribile cărora învăţăturile Căii iubirii trebuiseră să le ţină piept de-a lungul secolelor. Maria Magdalena devenise periculoasă pentru biserica întemeiată la Roma încă din primele zile ale creştinismului. Ea întruchipa o latură întunecată a creştinismului, un set de învăţături care nu erau supuse strategiilor politice sau ţelurilor economice ale Bisericii

Romane. Calea iubirii era pură, deprinsă din *Cartea iubirii* şi din ediţiile ulterioare ale cărţii *Libro Rosso* – şi cel mai adesea era predată de femei.

Colombina avea un rol special în cadrul Ordinului. Ea era noul scrib, înregistrând vechile profeţii ale descendenţei Mariei Magdalena sub călăuzirea lui Fra Francesco. Era responsabilitatea Colombinei să se asigure că tradiţiile Ordinului nu muriseră. Sarcina ei actuală era aceea de a înregistra povestea profetesei franceze, Ioana, care fusese arsă pe rug pentru erezie cu o generaţie în urmă. Colombina simţea o conexiune specială cu micuţa fecioară din Lorraine, pe care o visa periodic. Uneori, Ioana o vizita în visele ei şi-i vorbea despre adevăr şi despre curaj, dar Colombina discuta aceste lucruri numai cu Fra Francesco şi cu Lorenzo.

Alături de Ginevra, Colombina se transforma într-o forţă extrem de puternică şi devotată cauzei ereziei absolute în Florenţa.

Florenţa
1473

— CLARICE DE MEDICI este însărcinată din nou. Îţi vine să crezi?

Constanza Donati, sora mai mică a Colombinei, abia aştepta să aducă veştile. Constanza era o fată drăguţă, dar o bârfitoare devenită şi mai maliţioasă din cauza geloziei pe care o încerca faţă de sora ei mai frumoasă.

— Cât de mult o invidiez, suspină Colombina. Mă întreb: oare preţuieşte acest lucru? Că îi poartă numele şi că se trezeşte în braţele lui în fiecare zi, atât de natural precum răsăritul soarelui. Că… îi poartă copiii.

Vocea i se stinse la aceste ultime cuvinte, întrucât ele exprimau o durere teribilă şi personală, pe care nu şi-o mărturisise în faţa nimănui şi cu siguranţă nu înaintea lui Lorenzo.

— N-ai de unde să ştii că se trezeşte în braţele lui. Tonul Constanzei deveni conspirativ. Ştii ce se spune, nu-i aşa? Farmacistul său personal amestecă o tinctură care-l face pe Lorenzo şi mai potent, aşa că, atunci când este forţat să se culce cu deplorabila lui soţie, o fertilizează imediat. Apoi poate să se dispenseze de ea pentru următoarele zece luni.

— Asta este o bârfa neîntemeiată, surioară. Lorenzo este cel mai nobil bărbat pe care l-am cunoscut vreodată. Îşi tratează soţia ca pe o regină. Ea este mama copiilor săi, iar el o venerează pentru asta.

— Oh, desigur că Madona Clarice nu duce lipsă de nimic, spuse Constanza dramatic, înainte de a adăuga: Dar creatura aceea este mai rece decât o bucată de marmură de Carrara şi la fel de fadă ca o supă fără gust. Nu este nici pe departe ceea ce eşti tu, iar Lorenzo te venerează ca pe un altar, să-i spunem aşa.

Colombina toleră pentru un moment chicoteala fără noimă, apoi îşi reluă gândul de mai înainte. Constanza nu era o ascultătoare prea bună, dar făcea parte din familie şi era în general loială, în ciuda naturii sale meschine. Iar Colombina simţea nevoia să vorbească.

— Dar tu ştii ce vreau să spun, nu-i aşa, Stanza? Clarice trăieşte în casa lui, iar blazonul său este gravat pe patul nupţial. Ce n-aş da să ştiu cum e să simţi asta.

Surprinzător, Constanza părea să asculte cu adevărat. Următorul ei comentariu fu chiar profund:

— Ştii care-i tragedia? Sunt convinsă că ea te invidiază şi mai mult. Poţi să-ţi imaginezi

cum e să ai ca soţ un asemenea om magnific şi să ştii că nu-l vei satisface niciodată în vreun fel? Că nu are niciodată ochi pentru tine şi că se gândeşte la o altă femeie de fiecare dată când te atinge? Pun pariu că nu o sărută niciodată.

Colombina păli. Constanza nu avea să înţeleagă niciodată câtă dreptate avea. Sărutul era considerat un mare sacrament în tradiţia *hieros-gamosului,* cunoscut ca împărtăşirea sacrei respiraţii. Era un act care îmbina două spirite prin combinarea energiilor şi nu trebuia împărtăşit cu nimeni altcineva în afara celui iubit.

— Nu, sunt aproape sigură că n-o sărută.

— Ei bine, aceasta ar fi o tortură pentru orice femeie măritată cu un bărbat ca Lorenzo, chiar şi pentru una lipsită de inimă precum Medeea romană.

— Nu-i chiar atât de rea, să ştii.

Lucrezia chiar o compătimea pe Clarice, care era, în felul ei, tot o victimă a circumstanţelor, la fel ca ea şi Lorenzo.

— Dincolo de acea răceală romană, Clarice este chiar amabilă. Şi nu cred că-i pasă atât de mult de ceea ce simte Lorenzo sau cu cine se culcă, atâta timp cât este discret şi-şi întreţine familia. Iar el face asta foarte bine. Lorenzo spune că ea este cea mai fericită atunci când o lasă în pace, lucru care lui îi convine de minune.

— Ce părere ai despre faptul că este însărcinată din nou, atât de repede? Trebuie să recunoşti, *il Magnifico* este extrem de viril în relaţia cu soţia lui.

Constanza o privi explicit pe Colombina, care în mod vădit nu rămăsese niciodată însărcinată în timpul îndelungatei ei aventuri cu Lorenzo. Ceea ce nu ştia Constanza era că acelaşi farmacist amesteca o tinctură la fel de eficientă şi pentru ea, pe care o folosise de multe ori ca să forţeze sângerarea. Era aceeaşi poţiune folosită de înaltele curtezane din Veneţia, care nu-şi puteau permite ca o sarcină să le strice afacerile. Clienţii lor, nobili de rang înalt şi mai mulţi cardinali ai Bisericii, plăteau cu mărinimie pentru ca doamnele lor să rămână frumoase şi fără cusur. Colombina încerca să nu se concentreze asupra acestui detaliu, asupra ideii că era văzută de mulţi dintre cetăţenii Florenţei ca fiind curtezana personală a lui Lorenzo, deşi una de viţă nobilă şi extrem de fină. Nimeni nu îndrăznea să vorbească despre asta de teama furiei Magnificului, dar ea nu era naivă. Colombina ştia ce vorbeau despre ea cei care nu aveau niciun sentiment de afecţiune pentru familia de Medici. Şi totuşi, nu lăsa acest gând s-o tulbure prea mult. Ea jurase să fie a lui Lorenzo pentru eternitate şi nimic nu era mai important pentru ea. Blestemaţi să fie florentinii invidioşi şi maliţioşi!

Cu toate acestea însă, dimineaţa devreme, când ceaţa acoperea râul Arno şi Florenţa era încă liniştită înainte de freamătul zilei, obişnuia să se plimbe de-a lungul râului şi-şi permitea să plângă din cauza situaţiei nedrepte în care se afla.

De fiecare dată când sângera, Colombina se ruga la Maria Magdalena s-o ierte pentru încălcarea legilor Ordinului şi suspina după copilul pierdut pe care ar fi dat orice să-l poată purta în pântece.

După ultima sa călătorie, Niccolò se întoarse acasă în Florenţa. Acestea erau întotdeauna cele mai grele momente pentru Colombina.

Când era plecat, ea era stăpâna absolută a destinului ei, petrecându-şi cea mai mare parte a timpului cu Ginevra, cu Simonetta şi cu Maestrul, când acesta se afla în oraş şi se ocupa de afacerile Ordinului. Iar cele mai dulci şi tainice momente erau acelea în care Lorenzo putea s-o întâlnească la Antica Torre. Aici erau amândoi în lumea lor, împreună ca cei mai intimi prieteni şi înflăcăraţi iubiţi. Era încântător.

Dar când Niccolò se întorcea din aventurile sale pe mare, era de aşteptat ca ea să fie acasă cu el, aşa cum se cuvenea să fie o soţie. Era îngrozitor.

În noaptea aceea, Colombina se gândi că nu avea să fie niciun pericol dacă se întâlnea cu Lorenzo, în timp ce Niccolò ieşise la tavernă cu prietenii săi, pentru a-i desfăta cu ultimele sale poveşti despre piraţi şi comori pierdute şi poate cu câteva detalii obscene despre sclavele şi târfele din Constantinopol. Nimic din toate astea nu o deranjau şi nici măcar nu o interesau atâta timp cât Niccolò nu se afla prin preajmă pentru a-i cere atenţia în chip fizic sau emoţional. Când el hotărâse că-şi dorea să-şi exercite drepturile conjugale, fusese relativ rapid, lucru pentru care Colombina îi era recunoscătoare, deşi îi părea rău pentru toate femeile din lume care nu aveau să cunoască niciun altfel de soţ, nu aveau să ştie niciodată cum era să ai un bărbat cu care să faci dragoste trup şi suflet, aşa cum făcea ea cu Lorenzo. Atât de multe femei cunoşteau doar căsătorii aranjate cu toţi acei Niccolò de care era plină lumea şi care ar fi putut la fel de bine să aibă o gaură în pat pe post de soţie în carne şi oase.

La asta medita Colombina în timp ce se întorcea acasă, după seara mult prea scurtă petrecută cu Lorenzo. Se gândea cât de binecuvântată era că-l găsise şi cât de mult se

îmbogăţise viaţa ei prin intermediul învăţăturilor Ordinului. Ce mult şi-ar fi dorit să le poată împărtăşi aceste învăţături despre iubire şi egalitate tuturor femeilor care nu aveau să cunoască nimic din toate acestea! Era unul dintre obiectivele Ordinului şi, cu siguranţă, visul Colombinei – să vină o vreme în care căsătoriile aranjate să fie văzute ca o crimă comisă împotriva femeilor, iar copiii de parte femeiască să nu mai fie trataţi ca nişte pioni în jocul bogăţiei şi al puterii familiei.

Când Colombina o coti spre casa lor, se opri brusc. În biroul lui Niccolò era lumină. De ce era acasă atât de devreme? Trebuia să se gândească rapid la ceva pentru a-şi explica absenţa într-o noapte ca aceea. Ştia că este riscant să-l vadă pe Lorenzo în perioadele în care Niccolò se afla acasă, dar era cu mult mai dureros să fie separată de iubitul ei pentru prea mult timp. Întotdeauna era gata să rişte. Scrâşni din dinţi şi intră în casă, rugându-se ca el să fie ocupat cu vreo nouă hartă sau cu vreo idee de călătorie.

— Unde ai fost noaptea, atât de târziu?

Niccolò o aşteptase şi era băut.

— Am fost cu doamnele din familia Gianfigliazza să facem pregătiri pentru ajunul carnavalului Sfântului Ioan. Avem atât de multe de făcut, încât am pierdut noţiunea timpului. Îmi pare rău, Nico. Să te servesc cu ceva? Mai mult vin? Haide să bei nişte vin împreună cu mine şi să-mi povesteşti cum ţi-ai petrecut seara.

De obicei era destul de uşor să-i distragă atenţia, dar nu şi în noaptea aceea. Ceva – sau cineva – ajunsese la Niccolò Ardinghelli.

— Tu… eşti o mincinoasă! strigă Niccolò, în timp ce o plesni atât de tare, încât o făcu să se împleticească.

Îşi continuă tirada, urmărind-o prin toată camera:

— Crezi că nu ştiu unde ai fost? Unde te duci când sunt plecat din Florenţa? Crezi că nu ştiu că eşti târfa lui de Medici oricând ai prilejul şi că faci asta de ani în şir?

O lovi din nou. De data asta, forţa loviturii o doborî.

Colombina se ridică, cu o expresie ce reflecta un amestec de demnitate şi de sfidare. Îşi înfruntă soţul şi spuse cu o încrâncenare potolită:

— Nu sunt târfa lui de Medici. Mă dăruiesc lui pe degeaba. Întotdeauna am făcut-o şi întotdeauna o voi face. Lorenzo are inima mea; de ce n-ar trebui să-mi posede şi trupul?

Soţul ei o privi cu neîncredere. Închise ochii, încercând, în starea lui de ebrietate, să înţeleagă raţionamentul.

— Pentru că… pentru că eşti soţia mea.

— Tocmai ai spus că sunt o târfă.

— Te comporţi ca una.

Pentru prima dată, Lucrezia lăsă amărăciunea anilor petrecuţi alături de el să-i răzbată din cuvinte:

— Poate că ai dreptate într-o privinţă. O târfă se culcă cu un bărbat pentru că trebuie să supravieţuiască. Este un act de împerechere goală, întreprins de o femeie care nu are încotro. Deci dacă sunt târfa cuiva, atunci sunt a ta.

Niccolò bolborosi un moment, fiind luat prin surprindere de o sfidare pe care nu o mai văzuse niciodată la o femeie, cu atât mai puţin la soţia sa. Orbit de furie, îşi luă avânt şi o lovi cu pumnul drept în faţă. Terifiat de ceea ce făcuse, fugi din cameră şi se închise în biroul său. Colombina se ridică de jos, atingând uşor locul în care fusese lovită. Îndreptându-se spre oglinda care împodobea holul de la intrare, îşi examină faţa. Lovitura

lui Niccolò avea să-i lase o crestătură şi o vânătaie adâncă şi neagră pe obraz în zilele următoare. Iar peste trei zile urma o întâlnire a Ordinului.

După trei zile, Colombina sosi la întrunirea Ordinului de la Antica Torre. Niccolò o evitase din seara în care o bătuse, dintr-un amestec de vinovăţie, furie şi umilinţă. Efectul pozitiv al acestei stări de fapt era că putea să ia parte la întâlnire fără să-i ceară lui permisiunea.

Ea făcuse tot ce-i stătuse în putere ca să ascundă semnul lăsat de Niccolò pe faţă, frecându-l cu gheaţă şi cu un ulei de la spiţer. Deşi era mai puţin vizibil decât înainte, rămăsese totuşi o umbră purpurie, imposibil de mascat în întregime. Ştia că Lorenzo ar fi observat imediat şi i-ar fi cerut explicaţii. Ea îşi pregătise una, dar nu pentru că îi păsa să-l protejeze pe Niccolò, ci pentru că îi păsa să-l protejeze pe Lorenzo. El avea destule pe cap şi nu era nevoie ca victimizarea ei să-l împovăreze şi mai tare. Pe deasupra, era convinsă că soţul ei avea o adevărată mustrare de cuget. Deşi era un fanfaron, Niccolò nu era un om rău din fire, iar ea credea sincer că acela fusese un incident izolat şi că nu avea s-o mai lovească niciodată. Colombina trebuia să-l ierte, căci aceasta era Calea iubirii. Pe deasupra, Niccolò avea să plece din nou, în curând. Nu trebuia decât să aibă răbdare.

Având grijă să între în Torre în prezenţa celorlalţi, pentru a nu fi nevoită să-i răspundă lui Lorenzo personal, Colombina ştiu că nu va putea să evite problema la nesfârşit. Când acesta veni să o întâmpine cu un sărut, se opri brusc şi ridică uşor degetul arătător, ducându-l încet peste faţa ei. Întrebarea lui fu amăgitor de blândă:

— Ce-ai păţit aici, Colombina?

Nu putea să se uite la el şi să-l mintă. Plecându-şi privirea, răspunse:

— Nimic. O servitoare neglijentă nu a uscat bine podelele după ce le-a spălat. A lăsat apă pe marmură, iar eu am alunecat. M-am lovit cu o parte a feţei de trepte.

Lorenzo nu zise nimic. În schimb, îşi folosi acelaşi deget fin pentru a-i ridica bărbia şi pentru a o sili să-l privească. Îi reţinu privirea pentru un moment şi Colombina se cutremură de ceea ce văzu în ochii lui. Niciodată în tot timpul pe care-l petrecuseră împreună nu se certaseră. Dragostea lor era atât de puternică şi atât de dezinteresată, încât nu existase niciodată vreo minciună sau vreo trădare între ei. Dar ochii întunecaţi ai lui Lorenzo erau precum cărbunii aprinşi când se adânceau într-ai ei. Îi dădu drumul cu blândeţe şi merse mai departe. Tot restul serii rămase aşezat în partea opusă a camerei, refuzând să-i vorbească. Era morocănos şi participă foarte puţin la conversaţia serii. Când vorbi, o făcu în şoaptă, în fraze scurte. Era clar pentru toată lumea că *il Magnifico* nu se simţea prea bine şi întâlnirea se termină brusc, cu foarte puţină socializare la final.

În timp ce adunarea se risipea, Colombina se uită spre el în celălalt colţ al încăperii, cu ochii plini de lacrimi. Nu suporta să-l vadă în felul acela şi cel mai mult ura faptul că ea era pricina. Îi văzu pieptul umflându-i-se într-un oftat când se îndreptă încet spre ea. Trăgând-o într-un colţ al camerei, îi vorbi în cele din urmă. Vocea sa era caldă, aproape o şoaptă, total incompatibilă cu duritatea cuvintelor sale:

— Lucrezia…

Folosirea numelui ei de botez de către Lorenzo era pentru ea o lovitură mai dureroasă decât tot ce îndurase din partea lui Niccolò.

Din zilele copilăriei lor, când se întâlneau în pădure, el nu-i spusese niciodată altfel decât

Colombina, chiar şi în public. Liniile de expresie de pe faţă îi erau adâncite şi el îi vorbi încet, fără emfază, deloc în tonalitatea lui obişnuită:

— Deşi înţeleg de ce m-ai minţit, mă rog să nu mai faci asta niciodată. Puţini oameni sunt aceia în care mă încred întru totul şi nu cred că aş putea îndura ca tu să încetezi să fii unul dintre ei.

Cu instinctul femeii îndrăgostite, ea se apropie de el.

— Lorenzo, te rog…

Era clar că în seara aceea nu va avea parte de intimitate cu bărbatul care se lupta cu demonii puternici ce ameninţau să-l atace. Îşi ridică mâna blând, dar ferm, pentru a o împiedica să se mai apropie.

— Nu am terminat. Am un mesaj pentru soţul tău şi vreau să i-l transmiţi cu exactitate. Spune-i lui Niccolò că ai fost cu mine în seara asta – e limpede că ştie că suntem încă împreună – şi spune-i că în această seară Lorenzo a făcut un jurământ înaintea lui Dumnezeu. Spune-i că am jurat că, dacă te mai loveşte vreodată, am să-l omor cu mâna mea.

Antica Torre
prezent

MAUREEN PLÂNSESE ÎN TIMP CE DESTINO le relatase povestea lui Lorenzo şi a Colombinei şi a teribilei suferinţe cauzate de separarea lor forţată. El o invită în apartamentul Petrei pentru a-şi petrece ceva timp cu el, după ce o văzuse conectându-se atât de puternic la experienţa Colombinei din Uffizi.

— Timpul se întoarce, nu-i aşa? îl întrebă ea. Colombina şi Lorenzo nu au putut fi împreună conform tradiţiei din cauza împrejurărilor. Iar acum acelaşi lucru este valabil şi pentru mine şi Bérenger. Din nou şi din nou, ciclul se repetă: Iisus şi Magdalena, Matilda şi Gregory, Lorenzo şi Colombina. Şi, la fel ca ei, nici eu şi Bérenger nu vom putea fi împreună aşa cum visasem – suntem doar un alt cuplu separat de circumstanţele pe care trebuie să le onorăm. Acesta este deci testul meu?

— Ce anume vezi tu ca fiind testul tău?

— Pot eu să fiu la fel de altruistă precum Colombina? Pot eu să accept că destinul lui Bérenger este să fie un Prinţ Poet – şi să mai crească unul – şi că acest lucru este mai important pentru lume decât propria noastră fericire?

Se luptă cu lacrimile în timp ce continuă:

— Dar de ce? Asta vreau să ştiu, Maestre. De ce?

Destino auzise această întrebare de mai multe ori de-a lungul secolelor – era o întrebare la care nu avea voie niciodată să răspundă direct. Nu-i stătea în fire să le dea studenţilor săi răzvrătiţi răspunsurile de care aveau nevoie, deoarece nu era nicio învăţătură în asta, nicio schimbare permanentă a sufletului. Ei trebuiau să găsească răspunsurile de unii singuri şi să facă propriile alegeri. În nenumărate rânduri îndurase suferinţa de a-i vedea pe cei dragi căzând şi se ruga ca asta să nu se mai întâmple.

— Vezi tu, draga mea, aici e miezul chestiunii. Timpul se întoarce. Dar nu trebuie s-o facă. Este o alegere.

Maureen dădu din cap confuză.

— M-ai pierdut.

Destino explică în felul său înţelept, întotdeauna atent să-şi împărtăşească ştiinţa şi totuşi hotărât să nu lase să transpară răspunsurile.

— Dacă ar trebui să aleg singurul factor care a făcut ca marele nostru plan pentru Renaştere să eşueze, mai mult ca oricare altul, acesta a fost separarea forţată dintre Lorenzo şi Colombina.

Maureen era şocată să audă acest lucru.

— Într-adevăr? Mai mult decât politica, puterea şi religia?

— Da, pentru că separarea lor a fost cauzată de toate aceste lucruri. Dacă de Medici s-ar fi luptat să-i permită lui Lorenzo să se căsătorească din dragoste, mai degrabă decât pentru putere şi alianţe, poate că lumea ar fi arătat altfel acum. Da, Donati s-au opus uniunii, dar eu cred că ar fi putut fi cumpăraţi. Piero a fost slab şi Cosimo era bolnav, aşa că nu am insistat pe ideea căsătoriei cât de mult ar fi trebuit. Cu toţii suntem vinovaţi pentru acest eşec. Nu am susţinut puterea iubirii.

Maureen asculta, luptându-se cu circumstanţele, cu conceptele, cu propria ei durere şi frustrare.

— Deci ce vrei să spui? Că timpul se întoarce, dar n-ar trebui? Că se întoarce tocmai pentru că noi continuăm să-l înţelegem greşit?

— Eu spun că ceea ce Dumnezeu a unit niciun om nu ar trebui să despartă.

Dimineaţa era luminoasă şi frumoasă, iar Tammy şi Maureen o luară la stânga, pe la Ponte Santa Trinità, ca să meargă de-a lungul râului Arno. Aveau să treacă râul pe la Ponte Vecchio, podul pitoresc şi legendar al negustorilor, una dintre cele mai îndrăgite embleme ale Florenţei.

Tinerele se hotărâseră să se plimbe dincolo de râu pentru a vizita Chiesa di Santa Felicita, biserica despre care studenta la arte îi povestise lui Maureen cu o zi înainte, în Uffizi. Maureen îşi petrecuse cea mai mare parte a nopţii cu Tammy, discutând în detaliu despre sesiunea ei cu Destino şi încercând să înţeleagă ce-i spusese acesta. Bérenger sunase de cinci ori cu o zi înainte, dar ea tot nu-i răspunsese. Maureen avea nevoie să înţeleagă foarte clar cursul evenimentelor înainte de a o face. Încă nu ştia foarte bine despre ce era vorba. O plimbare de-a lungul râului părea să fie o modalitate bună de a-şi începe ziua, în timp ce-şi continua discuţia cu Tammy.

— Colombina a fost bucuroasă să fie amanta lui Lorenzo, să fie cu el în orice împrejurări s-ar fi ivit, în ciuda oricăror piedici. Nu ştiu dacă eu am aceeaşi tărie.

Tammy răspunse:

— Colombina n-a fost nevoită să aibă de-a face cu insuportabila şi nenorocita de Vittoria.

Maureen se opri şi privi spre locul în care soarele scânteia în râu, poleind reflectarea lui Ponte Vecchio în Arno.

— Dar Colombina nu a trebuit să aibă de-a face nici cu Al Doilea Venit.

— Nici tu nu trebuie să ai de-a face.

— Ce vrei să spui? Nu crezi în profeţii?

Tammy dădu din umeri.

— Cred în profeţii. Nu cred în Vittoria. Ceva e putred în Florenţa, dar nu pot spune cu precizie ce anume. Este doar o bănuială.

Când se apropiară de destinaţie, puseră punct conversaţiei. Santa Felicita era cea de-a

doua biserică veche din regiune, construită în secolul al IV-lea şi dedicată unei sfinte din Roma care fusese martirizată în secolul al II-lea. Maureen fusese întotdeauna fascinată de poveştile cu femei de la începuturile Bisericii: de obicei, erau multe de învăţat din substraturile legendei, dacă erai capabil să faci săpături destul de adânci. Cazul acestei sfinte Felicita părea deosebit de tragic: ea fusese o mamă care îi pierduse pe toţi cei şapte fii ai săi în timpul persecuţiilor romane, înainte de a fi executată ea însăşi. Maureen voia să citească despre ea cât mai multe, pentru a descoperi şi alte detalii; dacă biserica pe care o vizitau astăzi ar fi inspirat-o, ea avea să noteze acest lucru în agenda ei, în vederea unui studiu mai amănunţit.

În timpul Renaşterii, Biserica Santa Felicita fusese decorată cu opere de artă ale marilor artişti, cum ar fi Neri di Bicci, *Depunerea de pe cruce* de Pontormo era considerată una dintre cele mai semnificative lucrări ale începutului stilului manierist. Maureen găsea uimitor faptul că atât de multe dintre cele mai importante opere de artă din Italia erau expuse la vedere în bisericile care împânzeau oraşul la fiecare sută de metri. Fiecare biserică în care intra era un muzeu de talie mondială în miniatură.

Santa Felicita nu făcea excepţie. Capodopera lui Pontormo decora capela concepută de marele Brunelleschi, geniul responsabil pentru maiestuosul şi inegalabilul Duomo. În jurul ferestrei, o frescă aparţinând tot lui Pontormo înfăţişa scena binecunoscută a Buneivestiri, cu o Marie frumoasă şi primitoare, care afla veştile îmbucurătoare de la îngerul Gabriel. Însă supremaţia o deţinea fresca ce acoperea întregul zid, surprinzând momentul în care trupul lui Iisus este îndepărtat de pe cruce. Versiunea lui Pontormo era într-adevăr unică; culorile erau strălucitoare şi vibrante, femeile fiind împodobite cu nuanţe de albastru profund şi roz vibrant. În stilul manierist de la începuturi, ele aveau membrele lungi şi graţioase, iar personajele păreau să se contopească într-un dans ciudat şi liric al doliului. Maria Magdalena, îmbrăcată în roz, îl ţinea pe Iisus de cap şi de umeri, ajutată de alte personaje mai greu de identificat, în timp ce mama sa leşinase de durere. Sfânta Veronica era prezentă, cu spatele la privitor, şi părea să se întindă cu o mână înspre Maica Sfântă, ţinându-şi cu cealaltă voalul.

Era o operă de artă frumoasă şi demnă de toată admiraţia şi totuşi, după ce petrecuseră o zi în prezenţa lui Botticelli, Maureen şi Tammy nu se simţeau atât de inspirate pe cât ar fi fost într-o altă zi. Ele explorară biserica, păşind de-a lungul naosului şi admirând restul operelor de artă şi de arhitectură ce împodobeau lăcaşul sfânt. Tammy, mergând înaintea lui Maureen, se opri în dreptul unui tablou uriaş de pe peretele din dreapta. Pe chip avea întipărită o expresie de groază.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă Maureen, în timp ce se apropia de ea şi de tablou.

— Maureen, fă cunoştinţă cu Sfânta Felicita.

Tabloul era maiestuos, tragic şi înfiorător. Felicita se ridica precum pasărea Phoenix dintre trupurile fiilor săi morţi, care erau împrăştiate în jurul ei, în diferite posturi. Erau însângeraţi şi contorsionaţi; unii dintre ei erau decapitaţi. Felicita stătea în mijlocul lor, cu mâinile întinse spre cer. Postura ei era mai degrabă una de sfidare decât cea a unei mame îndurerate. Pe genunchiul ei se afla trupul fiului ei mai mic, un băieţel frumos cu părul auriu, nemişcat şi fără viaţă.

Maureen era înspăimântată de tablou. Tammy se simţea îngrozită. Dar niciuna dintre ele nu-şi putea lua ochii de la el.

— Frumos, nu-i aşa?

Tresăriră amândouă la auzul accentului englezesc care venea din spatele lor şi se întoarseră s-o vadă pe studenta de la arte din galeria Uffizi. Maureen observă că încă purta mănuşile din piele, în ciuda vremii călduroase. Fata îşi privi mâinile, conştientă pentru o clipă, şi spuse simplu, ca o explicaţie:

— Eczemă. Apoi continuă, explicându-şi prezenţa: Lucrez aici ca voluntar pentru Frăţia Sfintei Apariţii. Canonicii florentini se reunesc aici. Felicita este una dintre patroanele noastre. Deşi nu a fost o vizionară ca atare, ea a auzit glasul lui Dumnezeu îndeajuns de clar pentru a-şi sacrifica copiii pentru El. Cunoşti povestea ei?

— În afară de faptul că toţi cei şapte fii ai săi au fost ucişi de faţă cu ea, nu mai ştiu nimic. Nu ştiu restul.

Felicity începu să-i spună povestea Sfintei Felicita, menţionând detaliile conform cărora sfânta încurajase moartea copiilor ei, îmbărbătându-i chiar. Termină cu un citat din Sfântul Augustin:

> *Minunată este imaginea aşternută înaintea ochilor credinţei noastre, o mamă care a ales pentru copiii ei să-şi încheie viaţa pământească înaintea sa, contrar tuturor instinctelor noastre omeneşti.*

Tammy nu mai putea suporta. Ea nu se pricepea să-şi ţină gura nici în cele mai bune momente, darămite acum, că stătea acolo cu un copil drag ce creştea în pântecele ei. Întregul ei spirit se răzvrăti. Inconştient, duse o mână şi îşi acoperi burta, ca şi cum ar fi vrut să-şi protejeze copilul de oroarea poveştii lui Felicity.

— Îmi pare rău, dar totul este greşit în atât de multe privinţe, încât nici nu aş şti de unde să încep. Nicio femeie sănătoasă nu ar permite suferinţa sau moartea copilului ei. Nicio mamă nu ar privi cum fiul ei este omorât înaintea ochilor ei dacă are puterea de a opri acest lucru. Şi nici nu cred că asta vrea Dumnezeu de la vreunul dintre noi.

Felicity îşi miji ochii când se uită la tablou şi apoi la Tammy.

— Crezi că ştii ce vrea Dumnezeu? întrebă ea încetişor.

— Cred că Dumnezeu nu vrea ca noi să îngăduim moartea sau rănirea copiilor noştri, căci El ne încredinţează sarcina de a deveni mame şi protectoare ale fiinţelor inocente. Nu cred că Dumnezeu vrea să fie vărsat sângele celor inocenţi. Niciodată.

Felicity refuză să se uite la Tammy sau la Maureen şi-şi fixă din nou privirea asupra perspectivei terifiante a Sfintei Felicita, înconjurată de trupurile copiilor ei. Când vorbi, o făcu într-o cadenţă ciudată, rostind pe de rost o incantaţie:

> *Ea nu şi-a îndepărtat copiii, ci i-a trimis la Dumnezeu. Ea a înţeles că ei îşi începeau viaţa, nu şi-o sfârşeau. Nu numai că a asistat la sfârşitul lor, dar i-a şi încurajat. A dat mai multe roade prin curajul ei decât prin pântecele sale. Văzându-i că sunt puternici, şi ea a fost puternică; şi, prin victoria fiecăruia dintre copiii săi, ea a fost victorioasă.*

Tammy părea îngrozită, iar Maureen rămăsese fără cuvinte. Carevasăzică, această tânără femeie din secolul al XXI-lea era de părere că acest comportament era nu doar acceptabil, ci de-a dreptul evlavios? Părea de necrezut!

Înainte ca oricare dintre ele să poată vorbi din nou, Felicity se întoarse să plece. Spuse peste umăr:

— Organizăm aici un eveniment în onoarea unuia dintre cei mai mari eroi ai Florenţei, la sfârşitul acestei săptămâni, pe 23 mai. Este aniversarea morţii sfântului frate Girolamo Savonarola şi se anunţă a fi chiar un eveniment. Sunt fluturaşi în faţa bisericii, dacă doriţi mai multe informaţii. Bucuraţi-vă de şederea aici.

Tammy se sprijini de unul dintre scaune, ţinându-se acum de burtă cu ambele mâini. Felicity plecase, dispărând undeva într-o zonă închisă a bisericii, neaccesibilă publicului. Tammy expiră adânc şi-i spuse lui Maureen:

— Cred că-mi vine să vomit.

Maureen încuviinţă. Întâlnirea fusese foarte tulburătoare pentru amândouă.

— Acesta – arătă spre tabloul cu Sfânta Felicita înconjurată de copiii nevinovaţi masacraţi – este tot ceea ce înseamnă răul în fanatismul religios. Acest lucru exemplifică modul în care învăţăturile Căii Iubirii au fost abuzate şi corupte. Acesta, prietena mea, este duşmanul.

Se îndreptau acum spre ieşirea din biserică, nerăbdătoare să plece de acolo şi să se încălzească sub razele tămăduitoare ale soarelui florentin. Tammy se opri la o masă mică din apropierea sfintei cristelniţe, unde acatistele erau împrăştiate alături de un morman de fluturaşi pentru evenimentul menţionat de Felicity. Tammy luă unul de jos şi gemu:

— Nu, draga mea, îi spuse ea lui Maureen. Eu cred că *aceea* este duşmanul.

Tammy gesticulă spre locul unde dispăruse Felicity, înainte de a-i înmâna lui Maureen fluturaşul supărător. Sub detaliile de comemorare în onoarea martiriului sfântului frate Savonarola era o fotografie a ultimei cărţi a lui Maureen, *Timpul se întoarce,* însoţită de porunca fermă: „Opriţi blasfemia!”

Florenţa
1475

ÎN NOAPTEA ACEEA, TAVERNA din Ognissanti era mai calmă ca de obicei. Vremea era nemaipomenită, o seară blândă florentină în care aerul mângâia pielea ca o cuvertură de mătase. Pentru toscani, era de neconceput să stai acasă într-o noapte perfectă ca aceea. Şi totuşi, pentru Lorenzo, aceste ocazii de relaxare descătuşată cu Sandro erau nişte momente sacre. Iar Sandro era într-o formă excelentă după o zi plină de evenimente petrecută în atelier, în compania lui Andrea del Verrocchio şi a fraţilor săi artişti.

Sandro Botticelli era prins într-o spirală magnifică a creativităţii: cu cât picta mai mult, cu atât mai mult dorea să picteze. Era complet devotat misiunii sale ca artist. În ciuda cinismului său, Sandro era un bărbat cu o credinţă profundă şi stăruitoare. El îi mulţumea lui Dumnezeu în fiecare zi şi adesea de mai multe ori pe zi pentru talentul cu care fusese înzestrat şi pentru mijloacele prin care putea să-l exprime. De asemenea, îi mulţumea lui Dumnezeu pentru Lorenzo şi familia de Medici şi se ruga pentru siguranţa lor, astfel încât misiunea îmbinării artei cu credinţa să dăinuie pentru totdeauna.

Atelierul lui Verrocchio era locul de instruire a angelicilor, iar Sandro lucra în interior, fiind ochii şi urechile familiei de Medici.

El îi aducea lui Lorenzo la cunoştinţă, în mod constant, detalii despre progresul membrilor, unii bine stabiliţi în rândul Ordinului, alţii încă testaţi pentru zelul lor.

— Domenico este clar cel mai înzestrat. După mine, desigur, începu Sandro.

El avea multe calităţi, dar modestia nu era una dintre acestea. Şi totuşi, nu-şi exagera

talentul. Pe atunci era de neegalat oriunde în Florenţa, în ceea ce priveşte tehnica şi randamentul. Nimeni nu putea să contrazică acest lucru. Dar, ca o consecinţă, Lorenzo ştia că se poate încrede în fiecare cuvânt rostit de Sandro despre ceilalţi artişti care voiau să intre în Ordin.

Ei discutau lucrările lui Domenico Ghirlandaio, un familist convins, misterios şi chipeş, care se trăgea dintr-o dinastie artistică florentină desăvârşită.

— Tehnica frescei sale este de neegalat. Frescele la care lucrează pentru familia mamei tale la Santa Maria Maggiore sunt uluitoare. Trebuie să mergi acolo să le vezi în aceste stadii incipiente, căci a-l privi în timp ce lucrează este un lucru de-a dreptul copleşitor. El însuşi are chipul şi aerul unui înger, ceea ce se adaugă la plăcerea de a-l urmări în timp ce creează. L-aş fi folosit ca model dacă nu era deja înclinat să picteze el însuşi. Este un pic înfumurat. Un pic înfumurat, dar unul care păşeşte întotdeauna ţanţoş. Acestea fiind spuse, nu este atât de nesuferit ca pasărea aceea ciudată din Vinci.

— Leonardo?

Sandro încuviinţă şi-i făcu semn servitoarei să-i aducă mai multă bere.

— Hmm… Leonardo. Nu sunt sigur de nimic în ceea ce-l priveşte, Lorenzo, chiar dacă schiţele sale sunt remarcabile şi are o precizie tehnică foarte interesant de analizat. Încă nu m-am decis cum să-l descriu. Este… din altă poveste. Nu e unul de-ai noştri.

— Nu crezi că are un talent angelic?

— Nu cred că are un temperament angelic.

— Nici tu, în cea mai mare parte a timpului.

— Ha! Foarte amuzant. Şi este un lucru bun că tu cumperi berea, altfel nu m-aş împăca cu tine. Leonardo este diferit de ceilalţi, diferit de mine, mai mult ca sigur. Este un singuratic. Asta nu este însă o crimă. Donatello era nebun şi singuratic, şi totuşi era angelic. Diferenţa devine evidentă atunci când îi priveşti creând. Dacă Donatello se află în faţa unei bucăţi de lemn sau de piatră, poţi să vezi divinitatea revărsându-se asupra lui când are primul contact cu sursa artei sale. Fra Lippi este la fel, după cum bine ştii. Dumnezeu lucrează prin el când pictează; totul este atât de veridic, încât aproape că poţi vedea ieşind divinitatea din degetele sale. Dar cel mai bine ştiu eu însumi cum se simte asta. Este ceva care cuprinde inima şi spiritul în combinaţie cu mintea, înainte de a se revărsa prin vârful degetelor.

— Şi Leonardo nu face asta?

— Nu poate. L-am privit şi lucrează numai de la gât în sus. De asemenea, are o părere foarte bună despre el însuşi şi nu ascultă pe nimeni.

Lorenzo era oarecum iritat de faptul că Sandro s-ar fi putut pripi să minimalizeze talentul lui Leonardo din cauza conflictelor de personalitate – sau din pricina geloziei. Răspunse:

— Andrea spune că Leonardo creează nişte schiţe perfecte din punct de vedere tehnic, cum n-a mai văzut vreodată. Avem nevoie de acest fel de talent, Sandro. Trebuie să lucrăm cu el. Maestrul are nevoie de acest talent pentru ceea ce creăm noi.

Sandro îi răspunse impetuos prietenului său:

— *Eu pot* şi voi crea orice are nevoie Fra Francesco. Lui nu-i trebuie serviciile cuiva care nu are nicio stimă pentru Domnul nostru.

— Ce înseamnă asta?

— Ţi-am spus. Leonardo nu este unul de-ai noştri. El nu poate să picteze din inimă când i se dau sarcini care-i implică pe Domnul nostru sau pe Doamna Noastră. El este dintr-o ţară

protestantă, Lorenzo. Partea extremă. El crede că Ioan a fost întotdeauna adevăratul Mesia.

— Nu a susţinut asta când am vorbit cu el pentru a veni în atelierul nostru.

— Am spus că este ciudat, dar nu e prost. Ştie că aici există mai multe oportunităţi pentru el decât oriunde în Italia şi ştie, de asemenea, că nu va fi niciodată admis în Breasla Sfântului Luca dacă nu-ţi va fi pe plac.

Breasla Sfântului Luca era enclava artiştilor, responsabilă cu supravegherea tuturor marilor comenzi de tablouri din Florenţa. Pentru a-ţi face un nume şi pentru a avea o viaţă bună ca artist, trebuia să fii membru al Breslei. Şi, ţinând cont de faptul că breasla avea legături cu Ordinul şi cu familia de Medici, a fi în relaţii bune cu ambele era absolut necesar pentru a fi membru.

— Dar va trebui să meargă undeva, să ştii. Poate că e strălucit, dar nu este capabil să producă repede sau nemaipomenit atunci când subiectul nu este pe placul său. Lucrează la o schiţă a Magilor de luni întregi. Şi, deşi continuă să-i adauge personaje, nu ajunge nicăieri. Aş paria pe orice florin pe care l-am câştigat vreodată că nu va termina tabloul. Un asemenea geniu nu ne este de folos, Lorenzo, dacă nu se poate concentra asupra scopurilor noastre. Eu pot să pictez de zece ori ceea ce el schiţează într-o lună.

Lorenzo încuviinţă. Sandro era mândru de propriile sale abilităţi, dar avea tot dreptul să fie. El nu era doar un geniu creator care înţelegea cu adevărat învăţăturile Ordinului, ci era şi de neegalat în productivitatea sa. Era mai prolific decât oricare alt artist pe care-l văzuse Lorenzo vreodată. Şi aceasta era o dogmă a Ordinului: să creezi pentru Dumnezeu, cât mai des posibil şi cu oricâtă pasiune şi devotament puteai să investeşti în artă. Artiştii angelici nu erau dăruiţi numai în privinţa calităţii, ei erau capabili să şi producă în cantităţi mari fără a sacrifica arta.

— Leonardo nu este prolific. În timp ce noi, restul, făurim frescele noastre şi lucrările majore, el încă desenează maşinării bizare pe tabla sa de schiţe – instrumente gigantice pentru excavarea mizeriilor sau arme de război pentru a face un om bucăţi. Poate că acelea sunt utile şi chiar interesante, dar nu servesc misiunii noastre. Mai mult, nu este deloc interesat de învăţăturile Ordinului şi nu-l ascultă pe Andrea când acesta dezvăluie anumite taine.

Sandro îi captase acum toată atenţia lui Lorenzo, după cum ştia că se va întâmpla. Era important că Leonardo nu se conecta cu învăţăturile Ordinului şi că se opunea probabil adevăratelor învăţături. Scopul cultivării acestor artişti nu era doar de dragul artei; era acela de a forma un grup de creatori dăruiţi de divinitate, care puteau traduce învăţăturile sacre în capodopere pentru viitor.

— Crezi că este periculos? Sau spion?

Sandro scutură din cap.

— Nu văd neapărat vreo şiretenie în el. Dar asta nu înseamnă că nu poate fi folosit de cei care au destui bani de irosit. Pur şi simplu nu cred că are capacitatea de a-ţi fi loial ţie sau Ordinului. Noi nu suntem o prioritate pentru el şi nici nu cred că putem fi vreodată.

Lorenzo reflectă la asta şi adăugă:

— Jacopo spune că Leonardo este cel mai mare artist care a trăit vreodată.

— Bracciolini a spus asta?

Sandro nu încercă să-şi ascundă dispreţul.

— Ar face-o. Au acelaşi fel de-a fi. Cerebrali. Genii intelectuale separate de orice este mai înalt decât ceea ce se găseşte în propriile lor minţi.

— Deci crezi că Leonardo nu ar trebui avansat la următorul nivel, măcar pentru a vedea cum se descurcă? întrebă Lorenzo. Aveam de gând să-l trimit la o întâlnire privată cu Maestrul, pentru evaluare.

Sandro ridică din umeri.

— N-ar fi rău să vedem ce are de spus şi Fra Francesco despre el. El este cel mai mare cunoscător al caracterului unui om de pe pământ. Dar nu mi-aş face prea mari speranţe în privinţa acestui Leonardo. Am menţionat între altele că scrie de-a-ndărătelea ? Ca într-o oglindă? Deşi este o îndemânare interesantă, care ar fi scopul unei asemenea străduinţe, dincolo de faptul că e un truc de salon? Mi-ar plăcea să văd ce s-ar întâmpla dacă şi-ar pune mintea la contribuţie pentru ceva mai diferit.

Lorenzo încuviinţă, înţelegând totul. Se simţea deranjat de această relatare. Leonardo da Vinci era un talent rar, un geniu extraordinar. Lorenzo avea mari speranţe să-l aducă în breaslă. Şi cu prilejurile cu care se întâlneau, îl găsea întotdeauna pe Leonardo elegant şi politicos, un tânăr înzestrat cu darul vorbirii şi cu o inteligenţă şi o profunzime extraordinare. Era supărător să afle despre aceste provocări neaşteptate. Avea nevoie să le discute atât cu Andrea, cât şi cu Fra Francesco.

— Oh, mai este un lucru pe care nu ţi l-am spus! Urăşte femeile.

— Cum adică urăşte femeile?

— Dispreţuieşte sexul feminin. Nu suportă să le vadă. Mi-a spus despre ele că sunt nişte târfe înşelătoare şi şmechere. Vorbeşte ca un copil care a fost abandonat în leagăn şi probabil că aşa a şi fost. Nu a cunoscut dragostea maternă, lucru evident când constaţi că este incapabil să deseneze o Madonă cu pruncul ei. Nu are nicio înţelegere pentru legătura dintre mamă şi copil. Şi nu va sta în aceeaşi încăpere cu o femeie care pozează. Aşa că nu cred că va fi entuziasmat de învăţăturile Ordinului odată ce va fi îndemnat treptat s-o venereze pe Doamna Noastră. Deci, în afară de faptul că vei putea să obţii de la el nişte tablouri foarte frumoase cu Ioan Botezătorul, cred că s-ar putea să nu fie cel mai bun portretist pentru îndrăgitele noastre Madone.

Leonardo da Vinci avea un aer radios, o energie controlată şi totuşi prezentă. După ce petrecuse câteva ore cu el în atelier, Lorenzo nu avea nicio îndoială că Leonardo era un angelic. Talentul său era extraordinar. Schiţele sale uluiau prin fineţea preciziei cu care lucra. Şi, la fel ca toţi ceilalţi care fuseseră identificaţi de Lorenzo şi de bunicul său înaintea lui, Leonardo avea o anumită charismă, care se întâlnea la toţi artiştii dăruiţi de divinitate. La prima vedere, nu era nimic la acest om care să nu fie incitant şi care să nu promită pentru toţi cei ce apreciau talentul artistic. Iar el era neobosit de politicos, atât faţă de Lorenzo, cât şi faţă de Maestru. Deşi Sandro şi ceilalţi artişti se plânseseră că temperamentul lui Leonardo era adesea vulcanic, Lorenzo nu observase asta.

— Mă onorezi, Magnifico, spuse Leonardo cu o voce caldă, cu inflexiuni din sudul Toscanei. Vreau să creez într-un mod care să fie pe placul tău.

Lorenzo îi mulţumi lui Leonardo în timp ce se uitau împreună peste schiţe. Infama schiţă a *Adoraţiei magilor,* în legătură cu care se plânsese Sandro, făcea obiectul discuţiei lor. Era într-adevăr o schiţă foarte aglomerată, dar totodată una măreaţă. Perspectiva era magnifică şi în lucrare era întreţesută o poveste elaborată. Era frumoasă şi puternică şi totuşi, pe măsură ce Lorenzo o analiza, începea să înţeleagă ce intenţionase să spună

Sandro atunci când afirmase că va fi întotdeauna incompletă.

— Nu-ţi place, Magnifico?

Leonardo da Vinci părea cu adevărat preocupat. Nici de data aceasta Lorenzo nu asista la mândria de care ceilalţi artişti îl acuzau şi nici nu părea să facă pe inocentul în faţa patronului său. Şi totuşi, se întâmpla ceva cu acest artist, un lucru pe care Lorenzo nu-l mai experimentase în prezenţa niciunuia dintre ceilalţi angelici. Cu ceilalţi artişti, chiar şi cu cei extrem de temperamentali, era uşor de comunicat. Împărtăşeau şi celebrau cu toţii pasiunea pură pentru artă şi procesul transmiterii divinului în lucrare. Această pasiune nu se vedea la Leonardo, în ciuda talentului său extraordinar.

Lorenzo privi *Adoraţia magilor,* dorind ca mintea şi spiritul său să lucreze împreună, pentru a-l ajuta să identifice ce anume lipsea din schiţă. După cum relatase şi Sandro, nu exista niciun sentiment al relaţiei dintre Madonă şi pruncul ei. Totuşi altceva era acolo supărător, iar Lorenzo încerca să-şi dea seama ce. Leonardo aştepta răspunsul său şi era crud să laşi un artist să creadă că lucrarea sa nu a fost apreciată.

— De fapt, Leonardo, îmi place foarte mult. Ceea ce ai creat aici – acest fundal cu scara, caii de aici, care ajută şi ei la crearea perspectivei, regii aşezaţi în prim-plan de fiecare parte – este de-a dreptul uluitor. Cu adevărat magnific. Numai că…

Lorenzo îşi plimba degetele pe marginile hârtiei în timp ce o analiza, apoi sări când se tăie într-un colţ şi-i curse sânge. Pentru a opri sângerarea, supse sângele de pe degetul rănit preţ de o clipă şi îndată îi veni ideea.

— Numai că… toate aceste personaje par *înspăimântate*. Aici este o scenă a celui mai sacru eveniment din istoria umanităţii, naşterea Domnului nostru, prinţul care ne va arăta cea mai divină iubire. Şi totuşi, tu le-ai conferit tuturor celor care asistă la sfântul eveniment o expresie temătoare.

Leonardo tăcu o vreme înainte de a răspunde:

— Eu nu o percep ca fiind teamă. O percep ca fiind veneraţie.

Lorenzo se gândi la asta pentru un moment, apoi răspunse:

— Veneraţie? Serios? Dar uită-te la acest personaj de aici, Regele Baltazar, indică Lorenzo, animat dintr-odată atât de realizarea faptului în sine, cât şi de provocarea pe care o reprezenta. Se ghemuieşte în faţa pruncului Iisus. Clar, aceea este teamă mai degrabă decât veneraţie. Şi acest personaj de deasupra Pruncului Sfânt. Pare să dea înapoi, aproape îngrozit. Mă tem, prietene, că nu înţeleg aceasta ca fiind o *celebrare* a naşterii Domnului nostru.

Leonardo ridică din umeri, cu gura aproape zvâcnindu-i, întrucât era pentru prima dată când îşi lăsase garda jos cu grijă. Probabil că evaluarea cinstită a lucrării de către Lorenzo îl făcuse să se prăbuşească. Când răspunse, vocea lui era blândă, dar fermă, deşi nu putea să-l privească pe Lorenzo în ochi în timp ce vorbea.

— Poate că nu toată lumea e de părere că naşterea lui Iisus este un eveniment ce trebuie celebrat. Poate că pentru unii este un eveniment de care trebuie să se teamă sau pe care trebuie să-l dispreţuiască. Dacă arta este menită să fie adevăr, atunci voi picta întocmai.

Lorenzo fu luat prin surprindere de afirmaţia sa supărător de eretică. Îşi ridică privirea spre Fra Francesco, care rămăsese tăcut, un observator a ceea ce simţea a fi o mare dramă ce se încheia în linişte, înaintea lui, în atelierul lui Andrea del Verrocchio.

— Nu crezi că naşterea lui Iisus este un eveniment care trebuie celebrat, Leonardo?

Lorenzo îşi menţinu vocea obişnuită, foarte calmă. Dorea un răspuns sincer, nu o reacţie.

— Nu contează ce cred eu, Magnifico. Dacă eşti patronul meu şi vrei personaje zâmbitoare la naşterea lui Iisus, atunci este de datoria mea să-ţi fac pe plac. Pot să te asigur că, atunci când aceste imagini vor fi transpuse în pictură, voi ajusta expresiile faciale pentru a îndeplini orice îmi ceri.

Era un răspuns atent şi strălucit. Leonardo nu-i răspunsese la întrebarea legată de ceea ce credea sau nu. O evitase complet, dând răspunsul corect pentru a-i face pe plac patronului său.

Lorenzo zâmbi şi-i mulţumi, asigurându-l din nou pe Leonardo că era un artist de o abilitate desăvârşită şi că el, Lorenzo, aştepta cu nerăbdare să vadă ce va crea în viitor. Apoi îl chemă pe Andrea pentru a stabili o întâlnire cu el şi cu Maestrul ceva mai târziu, în acea după-amiază, în Via Larga, la cină, pentru a discuta ceea ce se numea acum „problema Leonardo”.

Andrea del Verrocchio fusese cât se poate de loial faţă de trei generaţii de Medici, dar nu avea de gând să-l piardă pe cel mai mare artist pe care-l instruise vreodată, fără să lupte pentru el.

— Leonardo este un talent rar, Lorenzo. Este un geniu.

— Sunt conştient de asta. Am ochi, Andrea. Şi, de asemenea, am urechi. Ai auzit că a spus despre naşterea Domnului nostru că este un eveniment de temut, care trebuie dispreţuit? Poate că-i un geniu, dar din nefericire nu este geniul *nostru*.

— Lasă-mi mai mult timp cu el. Lucrăm bine împreună. Poate că-l putem aduce la modul nostru de gândire...

— Nu poţi face dintr-un om ceea ce nu este.

Lorenzo zâmbi stins înspre omul pe care-l iubea şi-n care avea încredere deplină.

— Nici măcar tu, prietenul meu, oricât ai fi de strălucit ca profesor, nu poţi transforma un om care nu vrea să fie schimbat astfel. Niciun om nu a dobândit vreodată adevărata măreţie folosindu-şi doar mintea. Trebuie să pui şi suflet în ceea ce faci. Nu cred că Leonardo va face asta, pentru că pur şi simplu nu doreşte.

Andrea se uită la Fra Francesco, cel care-i învăţase pe amândoi semnificaţia iubirii, după cum le fusese transmisă tuturor prin intermediul învăţăturilor lui Iisus Hristos.

— Tu ce crezi, Maestre?

Fra Francesco răspunse atent:

— Ce cred eu? Sau ce simt? Pentru că despre asta este vorba, nu-i aşa? Leonardo ştie cum să gândească, dar nu ştie cum să simtă şi alege să se izoleze. Nu cred că cineva îl poate face să-şi schimbe alegerea, căci ţine morţiş la ea. Este o întunecime mare în inima aceea, o întunecime care vine din tristeţe. Nu vine din ceea ce face, dar e acolo tot timpul.

— Crezi că este un angelic? fu întrebarea lui Lorenzo.

— Fără îndoială, răspunse Maestrul, făcându-i pe amândoi să tresară prin siguranţa sa.

Niciodată vreun artist, oricât de greu i-ar fi fost, nu fusese concediat dacă darurile sale angelice erau recunoscute. Ar fi insistat atunci Fra Francesco să-l păstreze?

— Dar cred că este un înger care a fost rănit de experienţele sale umane, iar asta s-a întâmplat la o vârstă foarte fragedă. Va fi nevoie de foarte multă iubire pentru a-l face să-şi deschidă inima şi să elibereze divinitatea pură ce este captivă în spiritul său. Nu prevăd ca asta să se întâmple. Cu toate acestea, cele mai măreţe rugăciuni ne învaţă că iertarea

trebuie să fie pentru toţi oamenii şi noi trebuie, prin urmare, să-i îngăduim lui Leonardo să continue o vreme sub supravegherea lui Andrea. Îi vom arăta dragoste, toleranţă şi iertare, după cum ne-a învăţat Domnul nostru prin poruncile sale, şi vom vedea dacă asta îi va pricinui vreo schimbare.

— Şi-n caz contrar? întrebă Lorenzo.

— În caz contrar, spuse Fra Francesco zâmbind uşor, îi vom găsi un nou patron, în altă parte a Italiei, vreo familie nobilă de favorurile căreia vrei să te asiguri şi care va celebra numele de Medici pentru că aţi renunţat în mod altruist la cel mai talentat tânăr artist al vostru, ca dovadă de prietenie.

Lorenzo înălţă paharul în cinstea bătrânului cu faţa cicatrizată. *Asta* chiar fusese ceva genial.

Anul 1475 se dovedea a fi unul important pentru Lorenzo, unul în care binecuvântările lui Dumnezeu copleşiseră întreaga Toscană prin sosirea pe lume a mai multor copii, socotiţi a avea potenţiale daruri angelice, bazate pe obârşia lor combinată cu poziţia stelelor din momentul naşterii lor. Predicţiile astrologice şi numerologice ale Magilor prevestiseră că acela avea să fie un an special. Într-adevăr, Clarice aştepta din nou un copil, menit a se naşte în decembrie, iar Magii prevedeau un fiu al cărui destin avea să fie transmiterea misiunii Ordinului în viitor. Lorenzo îşi făcea mari speranţe în privinţa acestui copil, întrucât fiul său mai mare, micuţul Piero, dădea deja semne că este o progenitură a mamei lui. Era ursuz şi răsfăţat, iar Lorenzo se certa tot timpul cu Clarice în privinţa educaţiei băiatului, care lăsa de dorit. Era încă prea tânăr pentru a duce aceste bătălii cu fermitate, dar în următorii câţiva ani Lorenzo trebuia să fie foarte hotărât în trasarea direcţiei educaţiei lui Piero. Clarice voia ca el să fie şcolit numai din Psaltire, să înveţe să citească şi să scrie numai din învăţăturile sfinte ale Bisericii. Lorenzo, desigur, dorea ca Piero să se familiarizeze imediat cu clasicii.

Marea bucurie a lui Lorenzo ca părinte venea însă din partea fiicelor sale. Cea mare, numită după mama ei, Lucrezia, era o fată dulce, căreia îi plăcea să cânte pentru tatăl ei. Dar bucuria vieţii sale era micuţa Maria Maddalena. Madi era precoce şi jucăuşă şi-l avea pe tatăl său la degetul ei cel mic. Primul lucru pe care Lorenzo îl făcea când intra în *palazzo* la sfârşitul unei zile era s-o ia în braţe şi s-o salte încoace şi-ncolo până ce ea scâncea de plăcere. Maddalena era specială, nu doar pentru personalitatea ei luminoasă şi îndrăzneaţă – era născută în zodia Leului, pe 25 iulie –, ci şi pentru că ea îi vindecase lui Lorenzo inima rănită după pierderea gemenilor. Cu un an înainte, Clarice dăduse naştere unor băieţi gemeni, dar aceştia fuseseră micuţi şi slăbiţi şi nu supravieţuiseră mai mult de câteva zile. Fusese distrus din cauza pierderii, la fel şi Clarice. Dar sosirea Maddalenei îl întremase. În mod ciudat, Clarice avea o reacţie contrară şi nu părea dispusă s-o favorizeze pe Maddalena mai mult decât pe ceilalţi copii. Acest lucru îl făcea pe Lorenzo s-o răsfeţe şi mai mult pe Madi.

Cu toate acestea, dinastia de Medici avea nevoie de băieţi pentru a continua măreţul plan al familiei, îndeosebi de unul pe care puteau să-l consacre Bisericii. Piero nu părea să aibă personalitatea, temperamentul sau inteligenţa tatălui său. Era încă tânăr şi avea potenţial pentru a se schimba, dar era într-o asemenea măsură copilul lui Clarice, încât un asemenea lucru părea imposibil. Lorenzo avea nevoie de un fiu cu inteligenţa şi

temperamentul Maddalenei. Se ruga zilnic pentru naşterea în siguranţă a acestui nou fiu. Şi se ruga şi pentru celălalt bebeluş.

Colombina aştepta şi ea un copil.

Ei nu se mai preocupau acum de păstrarea aparenţelor în privinţa lui Niccolò, dar pentru restul Florenţei şi pentru numele şi viitorul acelui bebeluş era absolut necesar să se asigure că Niccolò Ardinghelli se aflase în Florenţa suficient de mult pentru a părea că el îşi lăsase soţia însărcinată. Apoi Lorenzo îl îmbarcă din nou. Avea acum o înţelegere cu Niccolò, care era foarte avantajoasă pentru familia Ardinghelli. Drept urmare, Niccolò menţinu aparenţa cu privire la el şi la Colombina, comportându-se în public ca soţ şi soţie, exact cum îi ceruse Lorenzo. Mai mult decât orice, Lorenzo insistase ca ea să aibă absoluta libertate de a trăi unde doreşte.

Cu toate acestea, în Florenţa se zvonea peste tot că mariajul Ardinghelli era o păcăleală. Susţinătorii familiei de Medici îl apărau, dar detractorii lor se grăbeau să bârfească, scoţând în evidenţă diferitele dovezi care indicau că Lorenzo şi Madona Ardinghelli trăiau în adulter şi făceau asta de ani buni. Sandro aproape că fusese întemniţat pentru că-i spărsese nasul unuia dintre cei cu gura mare, un vechi tovarăş de pahar de-al lui Niccolò din zilele de burlăcie, în Taverna Ognissanti. Bădăranul comentase maliţios despre faptul că Madona Colombina era însărcinată:

— Socotelile lui de Medici sunt într-adevăr pretutindeni în Florenţa – dar mai ales în Lucrezia Ardinghelli!

Omul acela dezgustător şi-o făcuse cu mâna lui, spusese simplu Sandro în apărarea sa. Pe lângă asta, era un mare risc pentru mâinile oricărui pictor să lovească pe cineva atât de tare. Sandro suferise suficient pentru ofensă. Judecătorul, ales dintr-un şir lung de susţinători ai familiei de Medici, consimţise să-l lase pe Sandro să plece fără nicio pedeapsă. Ba chiar îl pedepsise aspru pe reclamant pentru că încercase să murdărească numele Madonei Ardinghelli. Judecătorul primise apoi un portret adorabil al soţiei sale, realizat de recunoscătorul Sandro.

Devotamentul lui Lorenzo faţă de singura lui iubire adevărată nu se clătinase niciodată, iar pentru el era devastator că nu putea să fie cu ea în timpul sarcinii. Cu acest copil în pântece, Colombina era mai frumoasă ca niciodată. Lorenzo îl trimise pe Sandro să o deseneze, căci dorea să o vadă surprinsă în acest stadiu al frumuseţii desăvârşite, ca o încarnare a lui Venus însăşi. Desenele cu care se întorsese Sandro erau uluitoare. Le cercetase cu atenţie împreună cu Lorenzo preţ de ceasuri întregi, încercând să determine cu precizie cum puteau realiza un tablou care să împodobească biroul lui Lorenzo.

Dar abundenţa de copii binecuvântaţi nu se limita doar la Florenţa. Magii erau şovăielnici în legătură cu predicţiile lor referitoare la naşterea unui copil în familia Buonarroti din sudul Toscanei. Buonarroti, descendenţii Matildei de Toscana, erau priviţi îndeaproape de Ordin, căci copiii lor erau adesea foarte înzestraţi, într-un fel sau altul. Printre Magi se afla un Buonarroti, astrologul care realizase harta astrală a băieţelului ce venise pe lume la 6 martie 1475, lângă Arezzo. Horoscopul acestui copil era atât de deosebit, încât Magii recomandaseră să i se dea un nume special pentru a fi identificat ca angelic încă din momentul naşterii sale. Astfel, bebeluşul fu botezat cu numele neobişnuit care-l evoca pe Arhanghelul Mihail.

Michelangelo.

Era interesant de urmărit evoluţia acestui băieţel, iar Lorenzo şi Ordinul recompensaseră

familia Buonarroti cu generozitate, pentru a le asigura mutarea la nord, în Florenţa, unde copilul putea fi educat şi observat. Lorenzo era entuziasmat de perspectivă. Cu siguranţă un băiat numit după cel mai mare dintre arhangheli era o promisiune extraordinară pentru viitorul Ordinului.

Le temps revient.

De ani buni, eu şi Lorenzo am discutat meritele creării unei opere de artă fundamentale, care să cuprindă toate învăţăturile ce ne erau atât de dragi, o operă pe care am fi numit-o Timpul se întoarce. Trebuia să fie suficient de mare pentru a surprinde toate conceptele pe care le-am fi aşternut şi, astfel, în cele din urmă, el a comandat o pictură murală care să acopere cea mai mare parte a peretelui din al său studiolo.

Sarcina Colombinei a inspirat acest tablou. Era nespus de frumoasă în plenitudinea ei, esenţa mamei-zeiţe în floare. Când am desenat-o, am plâns din cauza frumuseţii ei atât de evidente în acel stadiu al maternităţii apropiate. Astfel, am aşezat-o pe Colombina, ca o întruchipare feminină al lui Dumnezeu, în centrul lucrării. Poţi s-o numeşti cum vrei, căci nu are nicio importanţă. Este Venus, este Asherah, este mama noastră care ne călăuzeşte şi ne hrăneşte, oricum s-ar numi ea. Este Frumuseţea Divină. Am înveşmântat-o în mantia roşie a Doamnei Noastre Magdalena, brodată cu diamantele uniunii divine, şi poartă sandalele la care se face referire în Cântarea Cântărilor: „Cât de frumoase îţi sunt picioarele în sandale, iubirea mea", îi spune sfântul mire miresei sale veşnice.

Doamna noastră se află în fruntea ciclului de suflete care experimentează frumuseţea iubirii umane aici pe pământ, înainte de a se ridica la iubirea lui Dumnezeu, pentru ca apoi să se întoarcă din nou pe pământ, unde totul reîncepe. Grădina ei este luxuriantă şi magică, plină de simboluri ale familiei de Medici şi de florile şi plantele care cresc în grădinile din Careggi pe care le iubim atât de mult. Ea ne binecuvântează cu mâna ei dreaptă şi totuşi ne atenţionează, de asemenea, să ne mutăm atenţia înspre dansul celor trei Graţii. Acesta este dansul vieţii, o celebrare a iubirii pământeşti în cele trei aspecte ale sale: puritatea, frumuseţea şi desfătarea. Puritatea sau castitatea nu trebuie să rămână aşa odată ce apare dragostea adevărată şi astfel Cupidon pluteşte pe deasupra scenei cu arcul întins înspre Castitate. Curând, ea va deveni Frumuseţea şi apoi Desfătarea, întrucât se mută în ciclul întreit al iubirii.

Desigur că am folosit desenele pe care le-am făcut Ginevrei, Simonettei şi Colombinei în noaptea în care au dansat împreună în felul acesta, în Antica Torre.

Un alt desen pe care l-am folosit pentru acest portret de familie, dacă este să-l numim astfel, este cel pe care i l-am făcut lui Angelo al nostru, în ziua în care a sosit în Careggi, înfăţişându-l precum Hermes, agitând diverse obiecte. Am folosit această idee referitoare la Angelo, dar am combinat-o cu faţa şi cu silueta lui Giuliano de Medici, care este un model mai potrivit pentru un zeu frumos. Aici Mercur/Hermes tulbură vremea, dar are totodată rolul de legătură între cer şi pământ. El este întruchiparea propriilor sale învăţături cuprinse în Tabla de smarald: ceea ce este deasupra este şi dedesubt, întrucât cu toţii ne reunim pentru a îndeplini miracolul Lucrului Unic.

Şi care este acest Lucru Unic? Este crearea Raiului pe pământ prin aprecierea deplină

a Frumuseţii în toate formele sale, prin vălul iubirii. Aceasta este Calea.

În dreapta tabloului, am continuat să aduc un omagiu Tablei de smarald *a lui Hermes prin imaginea vântului Zefir. „Vântul o poartă în pântecele sale” este o alegorie a miracolului vieţii, care întoarce sufletul pe pământ. Aici, Zefirul îi dă naştere lui Chloris, adevărata lui iubire. Potrivit maeştrilor greci, Zefirul şi Chloris erau suflete îngemănate de către Dumnezeu pentru a stăpâni împreună asupra vremii, şi astfel i-am folosit pentru a ilustra acest concept al unui suflet geamăn care-i dă naştere celuilalt, aceasta fiind esenţa a ceea ce se întâmplă când adevăraţii îndrăgostiţi se reunesc. Ei renasc. Chloris face trecerea de la tărâmurile cereşti la cele pământeşti. În cele din urmă, este întruparea Florei, ilustrând ciclul întreg al întrupării, întrucât intră în rolul ei ca pământeană pe deplin realizată. Flora este* anthropos, *este* humanitas, *adică tot ceea ce e frumos în legătură cu omenirea. Florile din şorţul ei sunt ţinute deasupra pântecelor, pentru a indica fertilitatea, căci ea este îmbătată de viaţă. Ea aruncă florile în jurul ei, împrăştiind bucuria prin înţelegerea şi celebrarea Frumuseţii în forma ei cea mai specială.*

Simonetta, desigur, a fost modelul meu pentru Flora, frumuseţea ei delicată inspirându-mă ca întotdeauna. Am realizat o licenţă artistică în reprezentarea ei, făcând-o să vibreze de sănătate, sperând întrucâtva că tabloul meu va crea alchimia magiei vindecătoare şi conferindu-i Bellei noastre aceeaşi imagine radiantă. Dar, vai, ea a trebuit să se întoarcă la odihnă după doar câteva ore petrecute cu mine. Puterea ei nu s-a întors încă, însă speranţa noastră pentru ea este eternă ca şi primăvara din tablou.

Şi aşa s-a făcut că am desăvârşit capodopera vieţii mele, în care mi-am pus inima şi sufletul; i-am înfăţişat pe oamenii pe care îi iubesc cel mai mult, reproducând totodată învăţăturile pe care le venerez. Lorenzo a fost foarte încântat de pictură, mai mult decât l-am văzut vreodată în faţa oricărei alte opere de artă. A instalat-o imediat în al său studiolo, *spunându-mi că nimic, în afară de Colombina însăşi, nu i-a adus vreodată o asemenea înţelegere a naturii Frumuseţii.*

Rămân credincios al dumneavoastră,
Alessandro di Filipepi, cunoscut ca „Botticelli”

DIN MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI

Florenţa
prezent

— CE ESTE GENIUL?

Maestrul le adresă tuturor această întrebare, în timp ce se cinsteau cu Chianti pe terasa acoperişului.

— A fost Leonardo un geniu pentru că avea o tehnică mai experimentată decât cea a altor artişti? Îl face asta un geniu? Cu siguranţă, avea o capacitate intelectuală cum rareori s-a mai întâlnit la vreun om, în orice moment al istoriei. Deci, este asta suficient pentru a-l numi un geniu?

Luând parte la provocarea Botticelli versus Leonardo care avusese loc în Uffizi la începutul săptămânii, niciunul dintre ei nu avea să intervină în favoarea lui Leonardo,

considerându-l un geniu. Petra completă lecţia:

— Niciun om nu a atins măreţia folosindu-şi doar mintea. Trebuie să-şi folosească şi inima.

— Într-adevăr, este limpede. Randamentul lui Leonardo era sporadic şi incomplet. Era incapabil să termine mare parte din ceea ce începea şi totuşi nimeni nu vorbeşte despre acest aspect al caracterului său. Un geniu sau un om matur îşi abandonează vreodată majoritatea proiectelor pe care le are cu mult înainte de a le desăvârşi? Nu cred asta. Leonardo nu putea să creeze la nivelul lui Ghirlandaio şi Botticelli, nici pe departe. Şi, cu toate astea, este creditat cu mult mai mult a fi un geniu decât cei doi la un loc, el având cea mai strălucită minte din Renaştere. Este una dintre cele mai remarcabile nedreptăţi ale istoriei.

— Ce s-a întâmplat între Leonardo şi Lorenzo? întrebă Maureen.

Destino continuă povestea:

— Lorenzo şi-a păstrat promisiunea, aşa cum o făcea mereu, în acest caz atât faţă de mine, cât şi faţă de Leonardo, permiţându-i să stea în Florenţa pentru câţiva ani. Şi asta în ciuda faptului că nu era niciodată cu adevărat productiv pentru de Medici şi nu crea nimic care să poată fi folosit în cadrul Ordinului. În plus, îi era extrem de necredincios lui Lorenzo, deşi Lorenzo nu era niciodată neloial faţă de el. De fapt, Leonardo avea multe motive să-i iubească pe de Medici, dar niciodată nu a simţit nevoia s-o facă. Devenise clar că Leonardo nu mai era un tip blajin. Nici măcar Andrea, care-i luase apărarea ani întregi, nu mai putea tolera otrava pe care o vărsa din ce în ce mai des. A rezistat mult timp, dar în 1482 a devenit absolut necesară scoaterea lui din Florenţa, o dată pentru totdeauna. L-am trimis la Milano, ca un dar pentru puternica familie Sforza. Alianţa lor s-a întărit pe toată durata vieţii lui Lorenzo datorită acestui cadou generos – trimiterea celui mai mare artist al său la Milano!

— Şi povestea se termină aici? întrebă Petra.

Ochii lui Destino se înceţoşară din cauza nuanţei supărătoare a amintirii sale.

— Mă tem că nu. Mulţi ani mai târziu am descoperit că Leonardo fusese un adevărat duşman în mijlocul nostru. Era un spion al Romei, transmiţând secrete ale Ordinului la Vatican. Nu voi şti sigur niciodată care îi era motivaţia. Fie a făcut-o pentru bani, fie din duşmănie sau pentru vreo idee sucită venită dintr-o convingere religioasă, intenţionând să favorizeze declinul Ordinului nostru… nu ştiu nici până-n ziua de azi. Poate că cel mai mare geniu al lui Leonardo a fost că va rămâne mereu o mare enigmă. Leonardo da Vinci este o lecţie grozavă pentru noi toţi. Ani în şir am avut remuşcări pentru noaptea în care am insistat ca Lorenzo să-l păstreze. Dacă l-am fi izgonit când a fost identificat pentru prima dată ca fiind un pericol pentru noi, poate că lucrul îngrozitor care s-a întâmplat după aceea nu s-ar mai fi întâmplat niciodată. Poate că nemernicul de Sixtus n-ar fi avut arsenalul necesar ca să-l atace pe de Medici aşa cum a făcut-o. Ceea ce am simţit eu a fost iertare, dar s-a dovedit a fi de fapt lipsă de judecată. Şi aceasta este lecţia, copiii mei: întotdeauna trebuie să ierţi şi să-i tratezi pe ceilalţi cu iubire. Dar asta nu înseamnă că trebuie să păstrezi un lup care-şi arată colţii printre miei. Căci Leonardo, deşi înşelător, nu a fost cel mai mare trădător, în mijlocul nostru era unul şi mai mare, şi mai periculos.

Florenţa
decembrie 1475

CLARICE nu putea să dea de Madona Lucrezia şi intrase în panică. Născuse de suficiente ori pentru a şti că acest bebeluş avea să vină pe lume în curând şi că avea nevoie de o moaşă. Era săptămâna festivalului şi servitorii casei erau liberi, aşa că erau mai puţini oameni prin preajmă care s-o ajute cu copiii şi cu gospodăria. Lorenzo era prea generos cu servitorii şi, prin urmare, pe umerii ei atârnau întotdeauna sarcini suplimentare. Rareori se plângea de asta, ştiind că soarta unei soţii era să sufere, dar în cea de-a noua lună de sarcină a ei, Clarice era complet nerăbdătoare.

Ştia că nu avea voie să intre în biroul lui Lorenzo. Exista o tradiţie florentină potrivit căreia soţiilor nu le era permis accesul în spaţiile private ale soţilor lor, iar până acum Clarice respectase această regulă fără să crâcnească. Dar, în starea ei de panică provocată de travaliul prematur, avea nevoie de ajutor şi era disperată să-l găsească pe Lorenzo. Alergă spre *studiolo* şi trânti uşa de perete fără a mai ciocăni.

Se opri din mers şi se albi la faţă din cauza imaginii dinaintea ochilor săi: o imagine uriaşă a Lucreziei Donati însărcinată domina un perete cu un păgânism atât de obscen, încât Clarice era convinsă că vor ajunge cu toţii imediat în iad din cauza prezenţei tabloului în casă.

Lorenzo îşi ridică privirea spre ea – tocmai verifica conturile de la Banca de Medici din Lion. Era surprins şi îngrijorat s-o vadă pe soţia sa acolo.

— Te simţi bine, Clarice? Copilul?

Clarice îşi întinse mâinile peste abdomenul umflat şi încuviinţă, dar nu-şi luă ochii de la bijuteria lui Sandro Botticelli care acoperea peretele. Când vorbi în cele din urmă, vocea îi tremura:

— Lorenzo, nu vreau chestia aia la mine în casă!

— Aceasta este casa *mea,* Clarice.

Lorenzo era deranjat, cum era de obicei în prezenţa ei, dar nu se precipită.

— Iar acesta este biroul meu personal. Eu voi stabili ce pot să am şi ce nu pot să am aici, fără a mai avea nevoie de sfatul sau acceptul altcuiva. Îţi permit să decorezi în altă parte. Acesta este singurul spaţiu pe care-l controlez complet. Lasă-mă!

— Dar nu-i cinstit, Lorenzo! ţipă ea, starea în care se afla sporindu-i isteria. Îmi ceri prea mult să îndur un asemenea lucru. Este crud. Te mândreşti că ai simţul judecăţii şi al umanităţii. Cum se face că nu ai fost niciodată capabil să aplici aceste principii cu mine, cu soţia ta?

Era multă patimă în răbufnirea ei, o emoţie pe care Lorenzo nu o văzuse niciodată în anii petrecuţi cu ea. Clarice continuă:

— Nu trece o zi din viaţa mea în care să nu îndur chinul de a şti că n-o să mă iubeşti niciodată. Sunt trei oameni în această căsnicie, iar eu sunt cea mai puţin importantă dintre ei. Ştiu asta, trăiesc cu gândul acesta şi încerc, în suferinţa pe care o trăiesc, să nu-mi pierd prospeţimea. În schimb, găsesc lumina în copiii mei. Copiii noştri. Nu cer prea mult, Lorenzo. Dar dacă nu îndepărtezi acel obiect oribil, păgân, mă duc înapoi la Roma şi iau copiii cu mine. Inclusiv pe preţioasa ta Maddalena.

Lorenzo nu era genul care să fie mişcat de ameninţări sau de impuneri şi totuşi cuvintele lui Clarice despre dreptate îşi atinseseră scopul. În toţi acei ani, nu se gândise niciodată la durerea ei. Nici măcar nu-i trecuse prin minte că ei i-ar păsa prea mult, căci fusese cât se poate de indiferentă în toată căsnicia lor. Îndurase nevoia împreunării lor pentru a popula

dinastia de Medici exact în acelaşi mod în care pregătea prânzul sau repara o pernă: fiecare era o sarcină ce trebuia îndeplinită de soţie. Dar, odată cu această răbufnire, văzuse că ea era rănită şi că el o rănise. Remuşcarea sa era sinceră.

— Îmi pare rău, Clarice, răspunse el blând şi cu oarece tandreţe în voce.

Lacrimile începură să-i curgă pe neaşteptate în timp ce stătea înaintea soţului ei, dorindu-şi ca el să vină la ea, s-o îmbrăţişeze, să-i asigure căldura şi confortul pe care visase că le va găsi la el când venise la Florenţa, ca o străină speriată, pentru a se mărita cu un străin. Dar ei erau prea îndepărtaţi pentru asemenea gesturi; războiul lor tăcut se purta de prea mult timp. Lorenzo putea să facă pentru ea cel mult o concesie, căci stătea înaintea lui sleită de puteri din cauza sarcinii. Răspunsul lui fu blând, dacă nu chiar călduros:

— Voi pune să fie îndepărtat tabloul mâine dimineaţă. Noapte bună, Clarice!

În cel mai minunat moment al vieţii lor conjugale, Clarice îşi încercase norocul, lucru care o costase scump:

— Lorenzo, nu vrei… nu poţi să-mi spui măcar un cuvânt de iubire?

Lorenzo părea complet nedumerit.

— Iubire, Clarice? În toată căsnicia noastră nu te-am auzind o dată folosind acest cuvânt. Datorie, da. Iubire… niciodată. Iartă-mă dacă nu găsesc logica pentru această cerere a ta.

— Lorenzo, eşti soţul meu… iar eu… eu te iubesc.

Lorenzo oftă, simţind un amestec de milă şi de tristeţe pentru rolul pe care-l juca în nefericirea ei dată de soartă. Ea nu era, în ciuda defectelor sale, o femeie odioasă. Era doar un produs al familiei şi al credinţei sale. Răspunsul lui, deşi nu explicit de crud, era tot ce putea să-i ofere:

— Atunci, Clarice, îmi pare sincer rău.

Ea alergă din *studiolo,* suspinând, şi se întoarse în casă, unde o găsi Madona Lucrezia şi o aşeză în pat pentru a aştepta moaşa.

A doua zi, Lorenzo îndepărtă din *palazzo* de pe Via Larga capodopera pe care el şi Sandro o numeau *Timpul se întoarce*. Lorenzo puse să fie scoasă rama şi să fie încastrată într-o piesă de mobilier elaborată, pe care era hotărât s-o ofere ca dar de nuntă vărului său, Lorenzo di Pierofrancesco. Acest Lorenzo era şi el un admirator al clasicilor şi cu siguranţă ar fi apreciat elementele mitice ale lucrării. Lorenzo îi ceru lui Sandro să personalizeze cumva lucrarea, astfel încât să pară că tabloul fusese creat pentru familia lui Pierofrancesco. Întrucât emblema familiei lor era un anume tip de sabie, Sandro pictă pur şi simplu această armă atârnată la mijlocul lui Hermes.

Lorenzo di Pierofrancesco şi soţia lui au fost în delir datorită generozităţii acestui grandios dar de nuntă trimis de minunatul lor văr.

Lorenzo de Medici, pe de altă parte, a fost devastat din cauza pierderii celei mai mari opere de artă pe care Sandro Botticelli o crease vreodată. Consolarea lui fu aceea că, pe data de 11 decembrie, Clarice dădu naştere unui băieţel sănătos şi vioi, pe care-l botezară Giovanni.

Colombina dădu naştere fiului ei în prezenţa surorii sale, Constanza, şi a Ginevrei Gianfigliazza. Niccolò era plecat pe mare.

Tatăl biologic al fiului său nu putea să fie de faţă.

Colombina plânse în durerile facerii, dar plânse şi mai tare dezmierdându-l pe frumosul

băieţel pus la căpătâiul ei mai târziu, în seara aceea. Avea un nas perfect şi trăsături fine, arătând mai degrabă ca o versiune masculină a ei. Din fericire pentru toţi, copilul nu se născuse cu supraocluzia verticală a familiei de Medici sau cu nasul turtit specific familiei Tornabuoni. El nu avea să fie catalogat drept bastardul târfei lui Lorenzo, pentru că nu avea acele trăsături nefericite. Colombina era recunoscătoare că urma să fie scutit de asta.

Şi totuşi, când se uita la el, îşi dorea, măcar puţin, ca el să semene mai mult cu Lorenzo.

Florenţa
aprilie 1476

GINEVRA GIANFIGLIAZZA stătea pe canapeaua de la geam, privind înspre Arno. Era o vreme ploioasă în ziua aceea, întunecată şi mohorâtă, şi ea simţea umezeala în oase. Nu se ridică de la locul ei când intră Colombina. Femeile erau prea apropiate ca să mai ţină cont de formalităţi şi fiecare înţelegea dispoziţia celeilalte într-un fel în care numai femeile tinere care şi-au împărtăşit multe secrete ar fi capabile. Colombina nu o salută pe prietena ei, ci doar o sărută pe obraz înainte de a se aşeza în faţa ei, într-o poziţie la fel de avantajoasă, care îi îngăduia să privească spre râu.

În cele din urmă, Ginevra îşi ridică privirea, având ochii roşii şi umflaţi. Văzu, fără să fie surprinsă, că şi ai Colombinei erau la fel.

— Şi tu ai observat, spuse Ginevra simplu.

Colombina încuviinţă, apoi izbucni în lacrimi. Îşi prinse capul între palme cât timp emoţia îi înfioră trupul, înainte de a încerca să vorbească.

— Este atât de bolnavă, Ginevra. Şi ştie, dar nu vorbeşte despre asta. De ce nu spune nimănui că este pe moarte? Cum e posibil ca ei să nu vadă?

Ambele femei vizitaseră familia Vespucci separat, pentru a o vedea pe Simonetta, care în ultimele zile fusese ţintuită la pat. Tusea ei se înrăutăţise şi scuipa sânge. Cu toate acestea, familia ei părea să nu-şi dea seama că Simonetta era atât de grav bolnavă. Se purtau cu ea de parcă ar fi avut o uşoară indispoziţie, dat fiind faptul că avea o constituţie atât de fragilă.

— Pentru că se ascunde atât de bine! Iar Simonetta este atât de frumoasă, încât la ea umbrele de pe faţă îi fac pielea să fie şi mai transparentă. Strălucirea lor nu indică febra, ci îi amplifică mai degrabă culoarea neobişnuită a ochilor.

Colombina încuviinţă.

— Nu ştiu ce să fac cu Sandro sau cu Lorenzo şi cu Giuliano în această privinţă. Ei vor fi înnebuniţi de durere, aşa cum vom fi toţi. Dar cel puţin tu şi cu mine suntem pregătite pentru asta. Am văzut cum moartea îi dădea târcoale în ultimii ani, am văzut cum se apropia tot mai tare de draga noastră fată. Dar bărbaţii din mijlocul nostru sunt nepregătiţi. Ei ştiu că este fragilă, dar nu cred că vreunul dintre ei ar accepta cu adevărat că o vom pierde.

— Şi în curând, se cutremură Ginevra.

— Peste cât timp, mă întreb? Simt nevoia să o îmbrăţişez încă o dată, să-i spun că este sora mea spirituală şi s-o asigur de marea iubire pe care i-o port.

— Atunci îţi sugerez s-o faci de îndată, Colombina. După cum am văzut-o astăzi, nu cred că va mai fi cu noi prea mult timp. Probabil ar trebui să le trimitem un mesaj lui Lorenzo şi lui Giuliano. Şi ei vor dori s-o vadă.

Colombina păli.

— Oh, Dumnezeule, ei nu sunt aici! Sunt amândoi în Pisa, cu treburi. Dar se vor întoarce peste câteva zile şi le voi lăsa un mesaj pentru când vor reveni în Florenţa. Nu crezi că… o vom pierde atât de curând, nu-i aşa? Oh, te rog, nu spune asta!

Ginevra, de obicei foarte puternică, începu să plângă. Simonetta îi era ca o soră mai mică şi ea ajunsese, cu timpul, s-o iubească. Să o piardă ar fi fost o încercare grea pentru toţi, o încercare a credinţei lor. Ce planuri avea Dumnezeu dăruind lumii o asemenea frumuseţe, pentru ca apoi să o ia înapoi la El în felul acesta?

Mesagerul pe care Colombina îl pregătise pentru a-l trimite la Lorenzo şi la Giuliano parcurse, în cele din urmă, lungul drum spre Pisa, cu vestea de care ea se temuse cel mai mult: Simonetta Cattaneo Vespucci murise brusc în aceeaşi zi, 26 aprilie 1476.

Nimeni nu avusese ocazia să-şi ia la revedere.

Lorenzo şi Giuliano făcură o plimbare lungă în noaptea aceea, vorbind despre Simonetta şi împărtăşindu-şi mâhnirea în legătură cu tânăra femeie care îi impresionase pe toţi cu puritatea şi cu blândeţea ei. Cu toţii o iubiseră foarte mult; ea devenise surioara oficială a Ordinului.

— 26 aprilie. Aceasta va fi mereu o zi de tristeţe în lumea noastră, Giuliano. Trebuie s-o comemorăm mereu în această zi.

Giuliano încuviinţă şi arătă spre cer.

— Vezi acolo? Steaua care este mai strălucitoare decât toate celelalte? Este Venus?

— Probabil, răspunse Lorenzo. Sau poate că Simonetta noastră este cu Dumnezeu şi lumina sufletului ei s-a contopit cu acea stea pentru a zămisli ceva la fel de frumos şi de strălucitor pe cât era ea.

— Nu voi avea niciodată darul poeziei ca tine, frate. Pot să spun doar că o iubeam şi că-mi va fi dor de ea, şi că mă rog să fie înconjurată acum de aceeaşi frumuseţe şi de aceeaşi graţie pe care ni le-a dăruit ea nouă, tuturor.

Lorenzo îi zâmbi fratelui său mai mic.

— Cine a zis că nu eşti un poet?

Întorcându-se în camera lui în noaptea aceea, Lorenzo plânse din cauza pierderii frumoasei lor surori. Aşa cum îl îndemna mereu Angelo, se folosi de durerea sa pentru a scrie un poem ce avea să fie unul dintre preferatele poporului toscan: *O, Chiara Stella* – „O, dragă stea”.

Acum, Simonetta făcea parte din Rai.

Funeraliile Simonettei Cattaneo de Vespucci fură o procesiune sumbră şi fastuoasă. Sicriul ei fu purtat de acasă la biserica din Ognissanti de bărbaţii din familiile Vespucci şi de Medici, care o iubiseră. Mii de oameni îşi făcură apariţia în oraşul Florenţa pentru a o plânge. Poate că participarea numeroasă la funeraliile ei era un indiciu că, la sfârşitul vieţii ei prea scurte, oamenii din Florenţa înţeleseseră cu adevărat că pierduseră o comoară unică.

Marco Vespucci o plânse, dar se recăsători repede. Noua lui soţie era o femeie de casă, deşi cam rigidă, o fiinţă dârză, cu care se putea împreuna pătimaş şi procrea activ. Într-o

noapte, în timp ce se cinstea în taverna de la Ognissanti, fusese auzit spunând:

— Zeiţele sunt menite să fie venerate, nu să devină soţii. Simonetta nu a fost niciodată de mine. Ea aparţinea lumii întregi. În ultimă instanţă, îi aparţinea lui Dumnezeu însuşi, iar El a chemat-o înapoi acasă, căci Raiul era incomplet fără ea.

La Bella Simonetta.

Era fiinţa cea mai aleasă pe care am văzut-o vreodată. Ea era muza trubadurilor – perfectă, intangibilă, divină.

Oamenii spun că eram îndrăgostit de ea. Bineînţeles că eram. Toată lumea din Ordin era. Simonetta întruchipa iubirea şi oricine o cunoştea simţea acea iubire. Dar nu era într-atât de simplu pe cât ar fi definit-o Eros. Nu era dorinţa arzătoare de a poseda ceva atât de adorabil. Simonetta ne impresiona dincolo de asta, făcându-ne să înţelegem natura aspectului feminin al lui Dumnezeu pe pământ. Cred cu tărie, cu toată inima şi sufletul meu, că Simonetta era adevărata întrupare a lui Venus. Şi astfel am pictat-o.

În grădina lui Lorenzo există o statuie din Roma Antică numită Venus Medici. Este întruchiparea perfecţiunii, mâna ei dreaptă acoperindu-i parţial sânii, iar stânga ascunzându-i cea mai intimă zonă feminină. Am folosit acea statuie ca model pentru trupul Simonettei, dar restul îi aparţine: părul auriu şi lung, pielea catifelată, ochii ei cu stropi arămii. Ea se ridică din mare într-o scoică dantelată, simbol al lui Asherah, mama noastră din ceruri care este însăşi Frumuseţea; mai târziu, ea este cunoscută ca Afrodita la greci şi Venus la romani.

La stânga, Zefirul şi Chloris suflă viaţă în ea, ajutând-o să se întrupeze atunci când se mută din ceruri pe pământ. Este înconjurată de picături de aur adevărat, un memento pentru privitor că ceea ce vede aici, Frumuseţea Adevărată, care înseamnă de asemenea Iubire, este nepreţuită şi trebuie venerată.

La dreapta, o femeie soseşte s-o acopere cu o mantie roşie brăzdată de flori. Femeia este Colombina, care o reprezintă aici pe sora ce o protejează împotriva asprimii lumii. Deşi Colombina ştie că ea este frumoasă în goliciunea ei, ştie de asemenea că lumea nu va înţelege şi că o va insulta pentru asta, şi de aceea caută s-o înveşmânteze pentru a o feri de ochii unei lumi care nu o merită.

Am împodobit-o pe Colombina cu simbolul lui Lorenzo, frunzele de laur, şi i-am dat o cingătoare din garoafe roz. Aceste fiori sunt un joc de cuvinte, căci au în numele lor rădăcina cuvântului incarnaţie.[7]

Naşterea lui Venus este tributul meu adus nu doar Simonettei, ci şi relaţiei frumoase dintre surori care există în sânul Ordinului. Este personificarea iubirii.

Am cerut să fiu îngropat la picioarele Simonettei, în acelaşi fel în care Donatello a ales să-şi petreacă eternitatea lângă Cosimo. Voi formula cererea în scris, adresându-i-o lui Marco Vespucci, pentru a dovedi că vorbesc serios. Nu mă îndoiesc că până şi oasele ei vor fi frumoase şi mă vor inspira în eternitate.

A fost, într-adevăr, Inegalabila.

Al tău,
Alessandro di Filipepi, cunoscut ca „Botticelli”

Florenţa
prezent

— ARANJAMENTELE au fost făcute, Bérenger. Ne întâlnim mâine după-amiază, la ora două, la Palazzo Vecchio, îi spuse Vittoria la telefon. Vom fi căsătoriţi de ofiţerul stării civile în Sala Rossa. Salonul Roşu. Odinioară, aici era dormitorul lui Cosimo de Medici. Acolo şi-a conceput copiii. Potrivit loc, nu-i aşa?

— Vittoria, de ce atâta grabă? De ce trebuie să facem asta mâine? Am nevoie de timp. Pentru numele lui Dumnezeu, fratele meu este în închisoare şi familia mea este într-un mare haos!

— Ţi-am spus, Bérenger, este doar o căsătorie civilă la primărie. Doar între noi doi. Vreau să-ţi văd devotamentul faţă de fiul nostru şi faţă de destinul lui. Nici măcar nu trebuie să ştie altcineva. Şi totuşi, vom pune la cale o petrecere de nuntă despre care toată lumea va vorbi timp de un an întreg. Luna octombrie este minunată în Toscana.

— Vittoria, te rog. Am nevoie…

Ea nu asculta niciun cuvânt din ce-i spunea.

— Nu am de gând să-ţi permit să mă cumperi – sau să încerci să-mi iei fiul. Suntem la pachet, Bérenger, iar tu ne vei avea pe amândoi. Ar trebui să fii recunoscător pentru asta. Tu ştii câţi bărbaţi ar da orice ca să aibă şansa de a se căsători cu mine?

Încercă o altă tactică.

— Vittoria, vreau să ne vedem diseară, înainte de căsătorie. Doar ca să vorbim. Pot să vin la tine? Undeva după zece?

Vittoria fu încântată de o eventuală întâlnire cu Bérenger noaptea târziu, în apartamentul ei. În cele din urmă va veni, după cum ştia că o va face. Bărbaţii o făceau întotdeauna. Întotdeauna.

Timpul se întoarce. Aceasta era lozinca favorită a ereticilor, nu-i aşa? Era motoul lor molipsitor, care data încă dinainte de creatura antichristică Lorenzo de Medici şi de târfa lui adulteră. Era o vreme când unchiul ei, părintele Girolamo, nici nu putea să rostească numele de Medici fără să-i stea în gât, atât de dezgustătoare era moştenirea acelei familii pentru el şi pentru strămoşii săi. Iar combaterea acelei moşteniri eretice era motivul principal pentru care, cu atâţia ani în urmă, în Florenţa fusese creată acea frăţie sacră, care-i purta numele, Girolamo Savonarola.

Călugărul dominican venise în Florenţa în 1490, ca o ironie a sorţii, chiar la invitaţia lui Lorenzo de Medici însuşi. Era neclar de ce Lorenzo l-ar fi primit pe predicatorul focului şi al pucioasei, instalându-l în fruntea mănăstirii din San Marco, refugiul atât de îndrăgit al lui Cosimo de Medici. Predicile lui Savonarola împotriva păcatului şi frivolităţii erau şocante pentru florentini, care nu erau obişnuiţi să vadă mânia lui Dumnezeu revărsându-se asupra lor în condiţiile în care o invoca Savonarola. Lorenzo avea să îşi regrete decizia de îndată ce Savonarola i-a numit pe de Medici tirani şi a predicat despre influenţa nefastă a artei. Madona era pictată ca o târfă exagerată, strigase el, cerându-i lui Botticelli să dea socoteală

pentru splendida şi inegalabila *Madonna del Magnificat*. El avea să înteţească această campanie cu abominabilele focuri ale vanităţii, parodiind evenimentele măreţe ale festivalului pentru care de Medici şi implicit Florenţa fuseseră odinioară faimoşi. În Florenţa lui Savonarola, în timpul „festivalului”, adepţii săi băteau la uşi cerând obiecte ale vanităţii – obiecte luxoase de orice fel –, care să fie puse pe focul imens aprins în Piazza della Signoria. Dar adevărata comoară pentru adepţii lui Savonarola, care erau numiţi de către oamenii intimidaţi ai Florenţei „Piagnoni” – însemnând „sclifosiţii” –, o reprezentau arta şi literatura. Nimic nu alimenta mai bine flăcările lui Savonarola decât tablourile şi poezia. Aceste instrumente ale ereziei trebuiau înlăturate cu orice preţ. Şi Girolamo Savonarola fusese expert în distrugerea a sute de opere de artă, care ar fi valorat milioane.

O acţiune justă pentru eliminarea mizeriilor periculoase, se gândi Felicity. După cum stăteau lucrurile, prea multe dintre ele supravieţuiseră.

Acum, că unchiul său îşi pierduse credinţa, depindea numai de Felicity să continue războiul sfânt împotriva celor care ar fi perpetuat blasfemia începută aici de cei din familia de Medici, cu cinci sute de ani în urmă. Ea avea să fie cea care va continua munca lui Savonarola. Mai mult ca sigur ar fi fost o nouă Renaştere, dar aceasta n-avea să fie una dintre ereziile lui Lorenzo, prin intermediul blasfemiei târfei de Paschal. Avea să fie o reînviere a marilor eforturi ale lui Savonarola de a curăţa Florenţa de păcate. Ea ar fi recreat focul vanităţilor, începând cu comemorarea pe care o găzduia frăţia în săptămâna aceea, în onoarea aniversării morţii lui Savonarola.

După ce obţinuse permisiunea de a face focul în curtea din spate a Bisericii Santa Felicita, Felicity îi provocase pe membrii frăţiei să adune obiecte ale vanităţii, în special cărţi considerate eretice şi blasfematoare, pentru a alimenta flăcările. Ea adusese exemplare din tot ce publicase vreodată Maureen Paschal. Avea versiuni în engleză şi în italiană.

Între timp, campania din America dăduse roade. Membrii frăţiei de aici, din Italia, mobilizaseră organizaţiile surori din State ca s-o atace pe Maureen Paschal online, în orice forum posibil. Unii erau plătiţi, alţii erau doar adepţi credincioşi dispuşi să facă orice pentru a distruge blasfemia creată de ea. Dar ei fuseseră rapizi şi eficienţi în răspândirea zvonurilor născute în Roma împotriva lui Maureen – şi în a instiga la ameninţări cu moartea. Ameninţările cu moartea erau cireaşa de pe tort, un adevărat deliciu.

Când în întreaga mass-media răsunase povestea că Maureen fusese ameninţată, echipa frăţiei bombardase din nou internetul cu ştirea că editorul lui Maureen inventase acel zvon pentru a-şi face publicitate şi pentru a câştiga mai multă simpatie. Era un minunat cerc vicios, ce părea să ştirbească în chip eficient reputaţia lui Maureen. Şi acesta era doar începutul. Aveau să se întâmple lucruri şi mai grave.

După ultima întâlnire cu blasfematoarea şi cu grupul ei, Felicity era mai hotărâtă ca niciodată să-şi intensifice campania împotriva păgânismului lor. Din nefericire, Antica Torre, unde trăiau ei în Florenţa, era relativ impenetrabilă. Încă lucra la planul ei, la mijloacele prin care ar fi putut să elimine blasfemia pentru totdeauna: prin eliminarea blasfematoarei.

Timpul se întoarce? se gândi ea. *Să fii sigură de asta!*

Frăţia Sfintei Apariţii
Cetatea Vaticanului
prezent

PĂRINTELE GIROLAMO DE PAZZI făcea ultimele pregătiri pentru plecarea sa la Florenţa. Era obosit, atât de obosit încât nu-şi dorea decât să rămână în sfinţenia însorită a Romei pentru tot restul zilelor lui. Dar în Toscana erau atâtea treburi stresante de făcut şi el nu-şi permitea să stea degeaba.

Cu siguranţă trebuia să se ocupe de Felicity, dar asta nu era principala sa prioritate. Ştia că aveau să se ia măsuri pentru eliminarea problemei Buondelmonti, iar el trebuia să fie în Florenţa pentru a se ocupa de repercusiuni. Frăţia Sfintei Viziuni existase timp de aproape cinci sute de ani şi, deşi scopul ei public era să studieze şi să celebreze viziunile Binecuvântatei Fecioare Maria, ea avea un scop mai profund, mai personal. Frăţia devenise un element negativ, lucrând în afara Vaticanului şi luând propriile decizii pentru a proteja Biserica. De îndată ce era percepută o ameninţare, acea ameninţare era eliminată sistematic.

Înainte de atacul cerebral, Girolamo de Pazzi fusese cel mai eficient şi mai nemilos conducător al frăţiei din ultimul secol. Era o vreme când aprobarea sentinţei la moarte a oricărui duşman al Bisericii se făcea fără niciun efort. Protejarea credinţei era necesară, o misiune sfântă de care nu se dezicea. Şi, deşi încă mai credea cu pasiune în Biserica sa, evenimentele din ultimii trei ani îl schimbaseră mult. Nu mai era dispus să ia vieţi atât de repede sau cu atâta uşurinţă. Acest lucru cauzase ruptura dintre el şi Felicity, ba chiar dintre Girolamo şi restul frăţiei. Îl trecuseră pe planul doi imediat ce stabiliseră că fusese prea blând cu Maureen Paschal în timpul dezastrului provocat de *Cartea iubirii*.

Deşi era un bătrân venerabil şi demn de tot respectul, îi fusese revocată calitatea de a lua decizii operaţionale pentru frăţie. Cu toate acestea, noii lideri ai frăţiei îl abordaseră pentru a se consulta urgent cu el cu privire la problema legată de Vittoria Buondelmonti. Părintele Girolamo era expert în familiile de viţă nobilă, în Ordin şi în toate tainele lor. Credea el oare că Vittoria Buondelmonti este un pericol pentru stabilitatea Bisericii? Ce plănuia ea să facă cu toată această afişare publică referitoare la copilul ei? De ce era atât de importantă paternitatea acestui copil? Agenţii lor secreţi fuseseră îndeajuns de eficienţi pentru a înţelege că ea reprezenta o ameninţare, dar nu pricepeau substanţa complotului ei.

Expunerea făcută de Girolamo de Pazzi fusese incomodă. Se părea că există o conspiraţie la nivel înalt în rândul mai multor familii nobile din Europa, care voiau să se unească în spatele acestui copil, despre care pretindeau că ar fi un Mesia – poate chiar A Doua Venire a lui Hristos –, şi această strategie era clar o ameninţare la adresa Bisericii. Părea să fie o ameninţare foarte serioasă, întrucât familiile implicate aveau acces la foarte multe secrete legate de originile creştinismului. De asemenea, se aflau în posesia unor nepreţuite relicve sfinte. Forţele din rândul frăţiei încercaseră de sute de ani să pună mâna pe *Libro Rosso* şi pe Lancea Destinului. Ţelul lor era să împiedice ca acestea să fie cunoscute în afara societăţilor secrete, să preîntâmpine dovedirea autenticităţii lor. *Libro Rosso* era cea mai dăunătoare dovadă care existase vreodată împotriva Bisericii, în timp ce Lancea Destinului deţinea puterea victoriei asupra oricărei opoziţii. Ambele erau nepreţuite şi merita să te lupţi pentru ele, indiferent de dezastrul colateral.

Ameninţarea Buondelmonti era reală şi se stabilise, prin urmare, că Vittoria şi copilul ei trebuiau îndepărtaţi de la masa de joc. Vittoria fusese urmărită şi monitorizată de frăţie încă de când făcuse anunţul despre fiul ei. Când se aflase, prin intermediul operaţiunilor de spionaj, că Vittoria avea să se întâlnească în seara aceea cu Bérenger Sinclair în Florenţa,

fusese pus în acţiune un plan.

Puteau să împuşte trei iepuri dintr-un singur foc.

Girolamo de Pazzi nu ar fi dat ordinul de a le face rău Vittoriei, lui Bérenger şi copilului. El nu mai era un astfel de om. Dar ştia că avea să se găsească întotdeauna cineva din conducerea frăţiei care să fie dispus să facă orice era necesar pentru a asigura securitatea situaţiei şi pentru a elimina orice ameninţare. În fond, frăţia atrăgea oameni de felul acesta, cele mai fanatice elemente, soldaţii autoproclamaţi ai lui Hristos, care ar fi luat orice măsură pentru a apăra Biserica.

Vittoria Buondelmonti mersese prea departe şi, în consecinţă, avea să moară, la fel şi bebeluşul, şi tatăl acestuia. El nu se îndoia de asta şi nici nu putea opri acest lucru.

Ei erau socotiţi o treime păgână care ameninţa Biserica şi, prin urmare, era necesar să fie eradicaţi.

Florenţa
1477

LORENZO SUSPINĂ ADÂNC şi luă o altă duşcă din vinul tare care se afla în pocalul elegant de pe biroul său, grijuliu să nu-l verse peste documentul oficial care-i captase toată atenţia. Această bucată specială de pergament reprezenta unul dintre cele mai provocatoare puzzle-uri diplomatice din viaţa sa.

În rolul său de şef al Băncii de Medici, acum cea mai profitabilă şi mai puternică instituţie bancară din lume, lui Lorenzo i se solicita adesea să dea împrumuturi care erau riscante sau neobişnuite. Cel mai adesea, aceste cereri veneau de la personaje puternice: regi, cardinali sau negustori influenţi, care ştiau cum să se folosească de puterea lor. Lorenzo învăţase de la bunicul său cum să se descurce cu aceste probleme dificile. Învăţase, de asemenea, uitându-se cum conducea tatăl său acele negocieri, făcându-şi uneori duşmani de temut prin soluţionarea defectuoasă a cererilor. Lorenzo înţelesese că echilibrul în asemenea negocieri era esenţial. Iar această cerere specială, de la nimeni altul decât Francesco della Rovere, avea să fie cea mai dificilă pe care o întâlnise vreodată.

Nu era nimic măreţ la acest Francesco della Rovere. Era un om masiv, aspru, aproape complet ştirb şi brutal în maniere, aşa cum erau oamenii cu prea multă îngăduinţă de sine. Foarte puţin din vorbirea lui putea fi numită elocventă, în ciuda faptului că primise o educaţie aleasă. Era isteţ, aşa cum toţi cei din familia Rovere erau renumiţi a fi: şiret, manipulator, extrem de ambiţios şi foarte îngâmfat. Această isteţime ridicase familia din satul pescăresc lovit de sărăcie în care îşi avea obârşia şi o adusese în poziţia privilegiată pe care o deţinea în societatea romană. Dar niciunul din clanul Rovere nu ajunsese atât de sus precum grosolanul, neplăcutul şi narcisistul Francesco della Rovere.

De fapt, el nu mai era cunoscut drept Francesco della Rovere. Din 1471 fusese numit Papa Sixtus al IV-lea.

În perioada ascensiunii sale pe tronul Sfântului Petru, omul cunoscut drept Sixtus dăduse mită, făcuse afaceri, se descurcase prin mijloace ilegale şi promisese că-şi va face drum prin labirintul politicii romane. Nimeni nu profitase mai mult decât propria sa familie, în special rudele surorii sale, familia Riario. La câteva luni de la obţinerea titlului de Papa Sixtus al IV-lea, el le acordase celor şase nepoţi ai săi titlul de cardinal. Această acţiune condusese la apariţia unui termen care avea să fie folosit secole de-a rândul pentru a ilustra deprinderea

coruptă de a-i răsplăti pe membrii nedemni ai familiei cu o poziţie şi o putere care li s-ar fi potrivit mai bine altora. De la cuvântul italian pentru nepot – *nipote* – evoluase cuvântul *nipotismo,* nepotism.

Unul dintre aceşti „nepoţi” era sursa necazului din prezent al lui Lorenzo. De fiecare dată când era pomenit numele lui Girolamo Riario, se zâmbea în colţul gurii. Deşi era recunoscut ca fiind unul dintre nepoţii importanţi ai lui Sixtus, se zvonea că Girolamo era, de fapt, fiul nelegitim al papei. Spre deosebire de ceilalţi băieţi Riario, care aveau un anumit farmec şi oarece cultură, deşi fiecare era ostentativ şi lăudăros, Girolamo era obraznic şi destrăbălat şi avea, de asemenea, tendinţe de îngrăşare într-un mod care indica o asemănare grozavă cu „unchiul” său, papa. Adesea se bârfea în Roma că înfăţişarea lui Girolamo şi manierele sale dovedeau că aşchia nu sare departe de trunchi.

Faptul că sora lui păstrase scandalosul secret, pretinzând că Girolamo era fiul ei, era unul dintre numeroasele motive pentru care Sixtus îi era îndatorat şi dispus să le facă favoruri nepoţilor săi.

Iar acum, politica de familie încurcată şi adesea necinstită a familiilor Rovere şi Riario aterizase drept în mijlocul afacerilor lui Lorenzo. Aceşti oameni şi corupţia lor îl făceau să se cutremure de repulsie şi totuşi acestea erau familiile importante din Roma. Când Sixtus fusese înscăunat, Lorenzo luase drumul Vaticanului pentru a-şi prezenta omagiile şi pentru a reafirma poziţia membrilor familiei de Medici ca principali bancheri ai Curiei. Erau bancheri de trei generaţii, din zilele în care străbunicul său, Giovanni, influenţase pentru prima dată politica papală prin acordarea de împrumuturi strategice Bisericii. Papa Sixtus îl îmbrăţişase pe Lorenzo, urându-i bun-venit şi asigurându-l că poziţia familiei de Medici era mai puternică decât oricând în Roma.

Lorenzo avea nevoie ca ea să rămână astfel. Afacerile bancare cu Biserica erau un punct forte al profitului familiei de Medici. De asemenea, îi consolida puterea şi în alte zone din Europa.

Toţi aceşti factori cântăriseră mult în mintea lui Lorenzo când analizase cererea papală ce sosise printr-un mesager de la Roma în acea dimineaţă. Papa Sixtus al IV-lea solicita un împrumut de patruzeci de mii de ducaţi – o sumă enormă – pentru aşa-zisul său nepot Girolamo. Era un împrumut în vederea achiziţionării unei proprietăţi imobiliare, căci acaparatorul Girolamo dorea să cumpere oraşul Imola pentru a-l adăuga pe lista posesiunilor sale.

Nu banii erau problema aici. Banca îşi putea permite lesne împrumutul şi acesta ar fi fost garantat de autoritatea papală, deci în această privinţă nu existau riscuri prea mari. Factorul care complica lucrurile era poziţia Imolei şi natura instabilă, agresivă a lui Girolamo însuşi. Imola se afla într-o poziţie strategică, chiar în afara Bolognei, prin urmare între Florenţa şi bogata regiune Emilia-Romagna. Era punctul perfect din care cineva îşi putea extinde posesiunile dacă ar fi fost înclinat să cucerească şi să dobândească teritorii. Şi, din ceea ce ştia Lorenzo despre Girolamo Riario, asta era exact ceea ce intenţiona el să facă. Mai mult, cea mai mare arteră care lega Florenţa de zona de nord trecea prin Imola şi ar fi fost în întregime controlată de stăpânul Imolei.

Mai presus de toate, dacă Lorenzo îi dădea acest împrumut lui Girolamo Riario, punea în pericol teritoriile înconjurătoare, aflate sub protecţia Florenţei. Florenţa sa. Iar acesta era un lucru pe care n-avea să-l facă niciodată, nici sub ameninţarea Curiei.

Lorenzo îi refuză aşadar împrumutul. Trimise un mesager la Roma cu o scrisoare

redactată cu atenţie, explicând că banca de Medici trecea la acel moment printr-o serie de schimbări de structură şi, prin urmare, împrumuturile care se ridicau la o asemenea sumă erau temporar în aşteptare. Se eschiva şi toată lumea o ştia – inclusiv Papa Sixtus al IV-lea.

Roma
1477

— ACEL FIU DE NEGUSTOR al unuia lovit de gută şi-al unei târfe florentine!

Papa Sixtus răcni de furie când primi răspunsul lui Lorenzo. Sfărâmă bolul de fructe din faţa sa, iar boabele de struguri şi cireşele zburară peste masă în timp ce el gesticula sălbatic:

— Cum îndrăzneşte să mă refuze?

Girolamo Riario era bosumflat. Luă o boabă de strugure şi o aruncă într-un acces de duşmănie.

— Vreau Imola. *Am nevoie* de Imola.

— Ştiu asta, nerecunoscătorule, rosti scurt papa. Nu vezi că lucrez la asta? De Medici nu sunt singurii bancheri din Italia. Trimite după Pazzi. Ei sunt întotdeauna fericiţi să ciupească din afacerile lui Lorenzo.

Pazzi, al căror nume tradus din toscană însemna „nebuni", erau o familie rivală de bancheri din Florenţa, profund invidioşi pe monopolul deţinut de familia de Medici. Fără îndoială că bancherii Pazzi ar fi fost entuziasmaţi de oportunitatea de a intra în graţiile cercului papal. Ei erau o familie de escroci, măcinată în plus de invidie şi de lăcomie. Exact ceea ce-i trebuia lui Sixtus în acel moment.

— Atunci, o să-i aduc pe Pazzi aici, mormăi Girolamo cu vocea sa stridentă şi smiorcăită. Dar nu e de ajuns. Vreau ca Lorenzo să fie pedepsit pentru ofensa pe care mi-a adus-o mie… hmm, ţie. Cum îndrăznesc de Medici să se ridice deasupra Sanctităţii Tale?

„Cum îndrăznesc, într-adevăr?" îşi spuse Sixtus în timp ce Girolamo pleca cu treburile lui.

Papa analiză situaţia actuală cu atenţie. Deşi ar fi fost mult mai simplu ca de Medici să fi acceptat şi să fi jucat jocul conform planului, în urma acestei răsturnări de situaţie puteau să apară anumite beneficii. Lorenzo era foarte puternic în toată Europa, bucurându-se de acelaşi respect ca şi bunicul său. Expansiunea băncilor de Medici în Bruges şi Geneva, tratativele curente cu Londra, toate acestea erau o dovadă că averea lor devenea într-adevăr problematică. Şi nu ăsta era cel mai rău lucru dintre toate. Mai era şi marele secret deţinut de familia de Medici care-i proteja pe tot continentul, acele legături regale pe care le aveau şi care ajunseseră din Paris la Ierusalim şi chiar până mai departe, la Constantinopol. Până şi regele Franţei se referea la Lorenzo ca fiind „vărul" său, iar afurisiţilor de negustori din Florenţa li se permisese să folosească floarea de crin regală în blazonul lor. Era modul în care capetele încoronate franceze îşi arătau veşnica loialitate faţă de familia de Medici. Dar de ce?

Papa Sixtus al IV-lea ştia de ce. Îşi pusese în minte să afle de ce. Nu ajungi pe cel mai puternic tron din lume fără să devii stăpân pe serviciile de informaţii.

Papa Sixtus avea spioni în Ordinul Sfântului Mormânt.

În marea mocirlă a luptelor dintre familii şi a geloziilor extreme care întunecaseră istoria Florenţei, găsirea cuiva potrivit să-i atace pe de Medici nu fusese dificilă – nici foarte costisitoare. Sixtus avea să se folosească de informaţia privitoare la erezia marilor de Medici ca armă fundamentală împotriva lor, dar la momentul potrivit şi atunci când ar fi

beneficiat cel mai mult de pe urma acesteia. Avea să-l nimicească pe Lorenzo şi, făcând asta, şi-ar fi îndeplinit cel mai important ţel al său: să aducă aroganta şi independenta Republică a Florenţei la picioarele sale şi să facă din ea un stat papal. Nu avea să existe o achiziţie mai mare în istoria papalităţii. Florenţa avea să fie bijuteria strălucitoare din tiara papală. El avea să o posede şi niciun de Medici nu avea să-l oprească.

Iar papa ştia exact de unde să înceapă. Avea să-l lovească pe Lorenzo într-un mod foarte personal, doar ca să-i atragă atenţia şi să-i reamintească cine deţinea adevărata putere în Italia.

Florenţa
1477

ANGELO POLIZIANO veni cu sufletul la gură în *studiolo*.

— Lorenzo. Un mesaj. Sixtus... încearcă să ia Sansepolcro.

Lorenzo îl invită pe prietenul său înăuntru, punându-i liniştit o mână pe umăr, în timp ce îi făcea semn spre un scaun.

— Ia loc, Angelo. Respiră. Acum, ia-o de la capăt.

Angelo încuviinţă.

— A sosit un mesager din Sansepolcro. Papa a trimis forţe la Città di Castello. L-a excomunicat pe Niccolò Vitelli pentru erezie şi şi-a anunţat intenţia de a-şi instala propriul om acolo. Pretinde că acum este o proprietate papală.

— El nu vrea Città di Castello, afirmă Lorenzo, ceea ce era evident. Şi, de fapt, nu se ceartă cu Vitelli. Aceasta este o răzbunare împotriva mea şi a Florenţei.

Oraşul Città di Castello, deşi de interes strategic, fiind situat la graniţa de sud a Toscanei, era important pentru Lorenzo dintr-un alt motiv: era avanpostul cel mai apropiat de Sansepolcro. Sixtus trăgea un foc de avertizare către de Medici, ameninţând Ordinul. Nu îndrăznea să invadeze direct Sansepolcro, care era o posesiune florentină, întrucât aceea ar fi fost o declaraţie clară de război. Dar să iei cel mai apropiat avanpost şi să-l insulţi pe comandantul acelei regiuni, care era un aliat al lui de Medici, era un atac foarte calculat.

— Ce ai de gând să faci?

Lorenzo nici măcar nu trebuia să se gândească la asta. Dacă Sixtus avea de gând să declare război atât de devreme în regiunea lui, atunci aşa să fie. Florenţa nu avea de gând să îngăduie atacul asupra teritoriilor ei sau asupra aliaţilor săi. El avea să convingă consiliul să-l apere pe Vitelli şi oraşul Città di Castello. Pentru început, şase mii de trupe florentine erau suficiente.

În ciuda eforturilor lui Lorenzo şi ale Florenţei de a-l apăra pe Vitelli, Città di Castello căzu în mâna armatei papale. Înfrântul Niccolò Vitelli fu primit în Florenţa ca un erou, lucru care era văzut de papalitate ca o altă declaraţie de război. Dar nu mai avea importanţă. Nimic din ceea ce ar fi putut să facă Lorenzo sau Florenţa nu ar fi ajutat la stingerea urii clocotitoare a Papei Sixtus al IV-lea. Lorenzo de Medici devenise aproape o obsesie singulară pentru el. Arogantul bancher din Florenţa continua să-şi etaleze averea şi puterea în moduri pe care Sixtus le considera nu numai ostentative, dar şi nişte insulte personale repetate împotriva sfintei sale persoane şi a ilustrei sale familii.

Diviziunea dintre Florenţa şi Roma deveni un adevărat abis când unul dintre nepoţii Riario muri brusc. Piero Riario, care deţinea funcţia de arhiepiscop al Florenţei, fusese ultimul pion della Rovere puternic în republică. Moartea lui fu un şoc şi o lovitură neaşteptată pentru planurile Papei Sixtus al IV-lea. Înainte ca Roma să se poată amesteca în treburile Florenţei, Lorenzo îl numi ca nou arhiepiscop al Florenţei pe fratele lui Clarice, Rinaldo Orsini. Înainte ca intenţia să fie anunţată, un Orsini fu instalat foarte rapid în funcţie.

Papa era indignat că nu fusese consultat. Drept răzbunare, el îl numi pe omul său, Francesco Salviati, ca nou arhiepiscop al Pisei. Dar profitabilul oraş-port Pisa era o fortăreaţă florentină, iar legile republicii specificau că papa nu putea să intervină în treburile ei democratice fără consimţământul expres al Signoriei. Acel consimţământ fusese refuzat, iar papei i se spusese în termeni clari că Francesco Salviati nu avea să devină prea curând arhiepiscopul Pisei. De fapt, Signoria hotărâse că omul papei nici măcar nu avea voie să păşească pe teritoriul florentin.

Lorenzo tocmai adăugase un alt duşman veninos complicatei situaţii. Francesco Salviati, căruia i se refuzase dreptul de a-şi lua în primire funcţia de arhiepiscop al Pisei şi de a-şi arăta recunoştinţa faţă de Papa Sixtus, îşi manifestase frustrarea la Roma. Neobrăzarea celor din familia de Medici întrecuse orice măsură. Cu siguranţă trebuiau pedepsiţi pentru afrontul lor.

Dar Lorenzo nu simţea că făcuse tot ce-i stătea în putinţă. După ameninţarea papei asupra îndrăgitului Sansepolcro, devenise clar pentru el că Sixtus pricepea scopurile Ordinului. Găsirea trădătorului din Florenţa care îi furniza informaţii Romei era unul dintre obiectivele prioritare ale lui Lorenzo. Dar înainte de toate, el trebuia să-şi protejeze republica şi democraţia de alte imixtiuni papale. Convocând o reuniune a conducătorilor din Milano şi din Veneţia, el propuse un Tratat de Nord dominant şi intimidant. Acordul fu semnat şi mesajul era clar: republicile nordice ale Italiei, Florenţa, Milano şi Veneţia, se reuneau împotriva oricărei ameninţări a tiraniei papei. Şi exista un substrat, unul pe care Papa Sixtus al IV-lea nu-l pierdu din vedere: Lorenzo de Medici era mai important între conducătorii Europei decât era el.

Pazzi era una dintre cele mai vechi familii din Florenţa şi una dintre cele mai bogate. Îşi făcuseră averea din afaceri bancare, în acelaşi fel în care o făcuse şi familia de Medici, dar nu avuseseră la fel de mult succes în investirea banilor pentru a-şi atrage puterea politică şi influenţa socială. Erau mai degrabă nişte cheltuitori infami, prăpădind sume exorbitante pentru a construi monumente spre gloria familiei. Acest lucru era în contrast cu modelul de succes al familiei de Medici, care investea în schimb în comunitatea florentină, într-un mod care inspira mândria civică, stimula economia şi proteja artele.

Jacopo de Pazzi, patriarhul actual al familiei, nu îndrăgea pe nimeni din familia de Medici, deşi îi cunoscuse bine pe Cosimo şi pe Piero şi niciodată nu avusese vreun conflict cu aceştia. Nu prea avea rost. Era mai bine să fii un aliat al familiei de Medici decât un duşman al lor. Jacopo nu era un om extrem de ambiţios; el nu căuta să extindă averile Pazzi dincolo de ceea ce poseda deja, atâta timp cât se simţea confortabil. Îşi pierdea vremea ca jucător de noroc înrăit, fapt care-i consuma destul de multă energie.

Astfel, când nepotul său, Francesco de Pazzi, sosise în Florenţa cu dări de seamă de la

banca Pazzi din Roma, bătrânul Jacopo nu fusese deloc interesat să asculte declamaţia sa despre răsturnarea familiei de Medici. Era o idee ridicolă, născută din tinereţea şi lipsa de experienţă a lui Francesco.

— Dar unchiule, nu vezi?

Tânărul, nervos şi plin de importanţă, se plimba furios prin cameră.

— Putem să-i detronăm pe de Medici o dată pentru totdeauna. Descotoroseşte Florenţa de Lorenzo Tiranul.

Jacopo ridică din umeri.

— Lorenzo nu este un tiran, iar tu o ştii foarte bine. Nici oamenii din Florenţa nu cred asta. Este o treabă prostească, Francesco. Şi una periculoasă. Noi am dobândit afacerea lui Sixtus pentru banca noastră şi sunt foarte mulţumit de asta.

Francesco se făcu alb ca varul.

— Am asigurat afacerea lui Sixtus! Am făcut-o pentru că sunt în Roma şi ştiu cum stau lucrurile aici. Ştiu ce urmăreşte Sixtus. El vrea sfârşitul familiei de Medici. Aceasta este cea mai mare ocazie pe care o vom avea vreodată.

— Să facem ce?

— Să-l omorâm pe Lorenzo.

Jacopo scuipă vinul pe care abia îl dusese la buze.

— Vrei să-l omori pe Lorenzo de Medici? Asta e o nebunie! Şi, chiar dacă n-ar fi, dacă ar trebui să mă gândesc la asta măcar pentru un moment – ceea ce nu voi face – el are un frate. Dacă-l omori pe Lorenzo, Giuliano va fi moştenitorul, şi fă tu asta ţinând cont de simpatia poporului Florenţei pentru ei. Căci oamenii aceia *nu* te vor sprijini.

— Îi vom omorî pe amândoi. Ne vom asigura că nu va mai exista nicio ameninţare din partea familiei de Medici.

— Nu vreau să mai aud asemenea vorbe la mine-n casă. Du-te înapoi la Roma, Francesco. Un asemenea complot nu are ce căuta în republica noastră.

— Familia noastră nu va avea niciodată vreo putere în acest stat atâta timp cât conduc de Medici. Şi, fiind catolici, trebuie să-l apărăm pe papă. Lorenzo l-a jignit profund pe Sfântul nostru Părinte. El este un eretic care aduce insulte Curiei la orice pas şi-l împiedică pe vrednicul episcop de Pisa să ocupe funcţia de păstor peste sufletele toscane.

Jacopo se ridică să-l conducă pe nepotul său spre uşă. Auzise destule în ziua aceea. În plus, îl aştepta un joc cu zaruri în taverna sa favorită din Oltrarno.

— Păstrează-ţi cuvintele făţarnice pentru cineva care nu te cunoaşte de când te-ai născut, Francesco. Nu voi susţine nicio conspiraţie a asasinatului, nu pentru că i-aş îndrăgi prea tare pe de Medici, ci pentru că este sortită eşecului. Nu mai vorbi despre asta cu mine, iar eu voi pretinde că nu am auzit nimic.

— Dar unchiule…

— Pleacă!

Jacopo îşi împinse nepotul pe uşă şi o închise apoi trântind-o. Spera că aceea era ultima dată când ar fi auzit despre o idee atât de ridicolă precum o lovitură de stat împotriva familiei de Medici.

Camerele personale ale Papei Sixtus al IV-lea
Roma
1477

GIAN BATTISTA DA MONTESECCO nu se simţea confortabil. În primul rând, era un om imens care stătea pe un scaun mult prea mic şi era nevoit să se sucească la fiecare minut sau două pentru a-şi aranja corpul greoi, astfel încât să nu cadă de pe scaun. Iar disconfortul său fizic îi pătrunsese în minte şi în spirit.

Montesecco era un războinic îndârjit, un mercenar care nu cunoscuse niciodată altceva decât război şi sânge. Pe toată perioada maturităţii sale, se aflase în serviciul Curiei, moştenind ambiţiile familiei della Rovere odată cu ascensiunea lui Sixtus al IV-lea la tron. Cea mai mare parte a ultimilor ani şi-o petrecuse în serviciul sclifositului şi exigentului nepot al papei, Girolamo, care era acum stăpânul Imolei şi care nu scăpa nicio ocazie să amintească acest aspect ori de câte ori avea ocazia. Tocmai acest „stăpân" se văicărea la el acum:

— Conducerea mea în Imola nu face nici cât o ceapă degerată atâta timp cât Lorenzo este în viaţă. Mă înfruntă cu orice prilej; se asigură ca nimeni din Romagna să nu aibă de-a face cu mine.

Montesecco tăcu. În calitate de condotier, de comandant militar, ştia că singura strategie în astfel de împrejurări era de a stabili poziţia fiecărui om din încăpere înainte de a scoate vreun cuvânt. De ce ar fi fost nevoie să moară un om? Pentru ce ar omorî un om? Până nu ştiai răspunsul la aceste întrebări, nu era bine să vorbeşti. Se uită la ceilalţi doi aflaţi în mica anticameră din afara apartamentului privat al lui Sixtus. Unul, Francesco Salviati, era nesuferitul arhiepiscop de Pisa. Montesecco nu era surprins că această nevăstuică de om nu avea aproape nimic sfânt. Ochii lui Salviati, ca nişte mărgele, aşezaţi prea aproape unul de celălalt, deasupra unui nas acvilin şi a unei guri cu călcătura inversă, îi dădeau un aspect de rozătoare care uneori îţi distrăgea atenţia când vorbea.

— Oamenii din Florenţa se vor ridica împotriva tiranilor de Medici dacă-i conducem noi! Îi vom elibera de Lorenzo şi de acoliţii lui, grăi rozătorul.

Montesecco era un soldat, dar nu unul ignorant. Ştia că Lorenzo era foarte iubit de poporul său, care-l numise *il Magnifico* încă de pe când era un adolescent. De Medici se purtaseră întotdeauna bine cu oamenii de rând şi făcuseră donaţii generoase pentru cauzele care-i susţineau pe cei nevoiaşi. Despre ce acoliţi vorbea Salviati, împotriva cărora credea că s-ar fi ridicat florentinii? Artiştii? Filosofii? Poeţii? Dar omul-rozătoare tot îi dădea înainte. În cele din urmă, Montesecco, deranjat, îl întrerupse:

— Fereşte-te să te iei de întreaga Florenţă! Este… un loc mare şi nesupus celor care nu fac parte din ea. Şi nimeni nu se află mai în miezul lucrurilor decât Lorenzo de Medici.

Salviati îşi încreţi nasul, dezgustat, accentuându-şi înfăţişarea de rozătoare.

— Îndrăzneşti să mă provoci în legătură cu treburile din Florenţa? Eu sunt arhiepiscopul Pisei. Un toscan! Cunosc Florenţa mai bine decât oricine din Roma şi vorbesc în numele poporului atunci când spun că simt sigur că ne vor privi ca pe eliberatorii lor dacă-i distrugem pe de Medici.

Montesecco încuviinţă, dar nu spuse nimic. Avea să rabde până ce aveau să fie chemaţi în camerele papale pentru întâlnirea lor cu Sixtus. La sfârşitul zilei, avea să fie mercenarul papei şi să îndeplinească voinţa Curiei. Dacă Sixtus i-ar fi spus să-l omoare pe Lorenzo, atunci Lorenzo ar fi fost ca şi mort. Cu toate acestea, având în vedere calibrul omului din camera aceea care urma să dobândească puterea, dacă de Medici ar fi fost distruşi… atunci ar fi fost vai de florentini!

Cei trei bărbaţi fură escortaţi în camerele papale, unde Montesecco fu extrem de fericit să-şi întindă picioarele şi să se aşeze pe o canapea capitonată, mai confortabilă şi, cu siguranţă, mai mare. Girolamo Riario se aşeză pe un scaun în apropierea unchiului său, în postura sa tipic bosumflată, în timp ce arhiepiscopul Salviati se aşeză pe canapeaua de lângă Montesecco. Papa Sixtus al IV-lea stătea în spatele unei mese poleite, desfăcând o rodie din care mâncă în tot răstimpul întrevederii, scuipând seminţele, printre cuvinte, într-un vas de argint.

— Aşadar, oameni buni, despre această afacere a Florenţei… Montesecco, sunt extrem de nerăbdător să găsim o cale să… ca să spunem aşa… să neutralizăm ameninţarea teribilă pe care ereticul nemernic de Lorenzo de Medici o reprezintă pentru mine şi funcţia mea.

Sucul de rodie i se scurse de pe bărbie când se întoarse spre Salviati.

— Arhiepiscoape, ce spui?

— Sfinte Părinte, spun că există o singură cale de a elimina familia de Medici, şi anume omorârea ambilor fraţi.

Papei Sixtus al IV-lea îi căzu rodia şi se bătu cu mâna pe piept în mod dramatic:

— Nu pot aproba crima, arhiepiscoape! Nu-i şade bine funcţiei mele. Şi, cu toate că Lorenzo este un ticălos sinistru şi toţi cei din familia lui sunt nişte eretici, nu pot cere moartea nimănui. Eu cer doar o schimbare în guvernarea Florenţei.

Girolamo, stând acum drept în scaun, interveni în discuţie cu vocea lui smiorcăită:

— Desigur, unchiule, ne dăm seama că nu ne spui să-l omorâm pe Lorenzo. Nu-i aşa, domnilor? Aşteptă încuviinţarea lor înainte de a continua: Dar noi cerem doar ca, în cazul în care un asemenea lucru s-ar întâmpla – accidental, în cursul tentativei de schimbare a guvernului Florenţei –, tu să ierţi pe oricine ar fi implicat direct sau indirect în moartea acestor de Medici.

Papa Sixtus al IV-lea se uită de-a curmezişul spre bărbatul care arăta ca o versiune a sa mai tânără. Expresia de pe faţa lui era de un dezgust suprem, de parcă nu şi-ar fi dorit nimic altceva decât să azvârle restul de rodie în Girolamo Riario.

— Eşti un prost şi insist să nu mai spui niciun cuvânt despre asta în prezenţa sfintei mele persoane.

Îşi întoarse privirea spre Salviati şi Montesecco.

— Voi, domnilor, m-aţi auzit clar. În nicio împrejurare, eu – moştenitorul tronului Sfântului Petru – nu am comandat vreo crimă. Am spus doar că o schimbare în guvernare pentru a îndepărta otrăvitoarea familie de Medici de la putere ar fi foarte pe placul Sfintei Biserici. Montesecco, am încredere în tine că vei face asta şi voi încredinţa detaliile în mâinile tale capabile. Îţi voi furniza toate trupele de care ai nevoie pentru a susţine un asemenea efort. Asta e tot. Acum afară cu voi!

Se uită fix la Girolamo.

— Cu *toţii!*

Cei trei conspiratori se mutară în apartamentele arhiepiscopului Salviati, pentru a pune la cale cu minuţiozitate atacul împotriva familiei de Medici. Cu toţii căzură de acord că auziseră acelaşi lucru în odăile papale: dacă trebuie, omoară-l pe Lorenzo şi pe membrii-cheie ai familiei sale, atâta timp cât acea vărsare de sânge nu implică în vreun fel Vaticanul.

Montesecco fu trimis în regiunea Romagna pentru a începe adunarea trupelor care să susţină atacul asupra Florenţei, în eventualitatea în care Salviati nu avea întru totul

dreptate că cetăţenii republicii vor susţine cu entuziasm asasinarea cu sânge rece a prinţului lor preferat. Din dorinţa de a-l studia pe omul pe care urma să-l omoare, Montesecco avea să-i ducă lui Lorenzo o scrisoare din partea lui Girolamo Riario, prin care acesta din urmă îi întindea o mână prietenoasă şi iertătoare în calitate de stăpân al Imolei. Aceasta avea să îi ofere condotierului posibilitatea de a-l vedea pe Lorenzo la el acasă şi de a evalua caracterul ţintei sale, luând în considerare, în acelaşi timp, slăbiciunile sale potenţiale.

Lorenzo se afla la vila sa din Caffagiolo alături de câţiva membri ai familiei Orsini, întrucât unul dintre fraţii lui Clarice murise subit. În ciuda atmosferei sumbre din casă, Lorenzo îl primi pe acest vizitator neaşteptat şi fu o gazdă cât se poate de amabilă şi de ospitalieră. Îl invită pe Montesecco să i se alăture la cină şi-l angrenă pe bărbat într-o conversaţie lungă şi interesantă despre istoria sa militară. Făcând aceasta, Lorenzo era el însuşi: interesul său faţă de natura umană era una dintre marile sale calităţi – atât ale poetului, cât şi ale prinţului. Toată viaţa lui considerase că ai întotdeauna ceva nou de învăţat de la orice persoană pe care o întâlneşti. Lorenzo, ca şi bunicul său, păstra amintiri despre oameni şi despre experienţele lor.

Montesecco fu complet luat prin surprindere de reacţia neaşteptată a lui Lorenzo de Medici. Soldaţii căliţi care ucideau pentru a-şi câştiga pâinea nu erau atât de uşor de fermecat. Dar acest om, acest prinţ florentin, era diferit de toţi cei pe care-i întâlnise până atunci. Niciunul dintre aşa-zişii oameni evlavioşi pentru care lucrase vreodată în Curie nu avea o asemenea eleganţă, graţie şi ospitalitate impecabilă. În timpul serii petrecute în Caffagiolo, Montesecco îl privi pe Lorenzo jucându-se cu copiii săi, arătându-i afecţiune dragului său frate, purtându-se cu mama sa cu o dragoste extraordinară şi cu un respect fără margini, îngrijindu-se aparent fără efort de o gospodărie întreagă de oaspeţi şi servitori. Tot timpul serii, condotierul fu nevoit să-şi amintească în mod repetat: acest om este duşmanul. Slăbiciunea lui este familia. Nu poartă arme asupra sa, este relaxat şi se simte confortabil în mediul său. În mod clar, uciderea sa – şi a timidului, amabilului frate mai mic, Giuliano – ar putea fi săvârşită cel mai bine în casa lor lipsită de apărare. Putea să aducă arme cu uşurinţă la o petrecere de-a familiei Medici, având în vedere tot ce-i fusese dat să vadă în seara aceea.

Şi totuşi, în ciuda complotului, Montesecco nu putea să se detaşeze de regretul că fusese ales să omoare un asemenea om. Lorenzo era plin de umor, foarte abordabil şi un partener strălucit de discuţie; când vorbea despre oamenii din Florenţa, nu se simţea nicio înfumurare sau dispreţ, se simţea numai o îngrijorare justificată – şi chiar dragoste. Pe scurt, era demn de numele pe care i-l dăduse poporul său.

Lorenzo era magnific.

Montesecco era soldat şi mercenar, iar această combinaţie de obedienţă şi materialism îi conferea starea emoţională neobişnuită pentru el de regret în legătură cu uciderea lui Lorenzo. Trebuia să se grăbească şi să facă ceea ce-i ceruse papa, şi anume să aducă o schimbare în guvernul florentin. Acest lucru putea să se întâmple numai prin eliminarea lui Lorenzo de Medici şi a fratelui său.

În cadrul familiei Pazzi avuseseră loc o serie de întâlniri, la care luase parte şi bătrânul patriarh Jacopo. El continuă să respingă ideea crimei pentru câştigul personal al familiei sale, până când Montesecco îl convinse că efortul avea binecuvântarea papei. Drept dovadă

stătea numărul de trupe care fuseseră mobilizate spre Florenţa pentru a ţine în frâu dezordinea ce avea să izbucnească în mod sigur în stadiile primordiale ale haosului, întrucât lovitura de stat avea să afecteze republica.

În cele din urmă, Jacopo de Pazzi se dădu bătut şi trecu de partea conspiratorilor. Deşi nu era tocmai entuziasmat de ideea crimei, era destul de oportunist pentru a continua complotul, dacă acesta era într-adevăr autorizat de papă. Eliminarea lui Lorenzo şi a lui Giuliano i-ar fi îngăduit familiei de Pazzi să pună stăpânire pe cele mai importante bănci din Italia şi să devină cea mai importantă familie a Florenţei, sub aspectul unor „eliberatori". Ba chiar se lăsă convins de nepotul său Francesco că ei ar merita acel titlu. Oare oamenii din Florenţa aveau să realizeze cu adevărat că fuseseră sub călcâiul unui despot odată ce vor fi fost eliberaţi?

Pentru a-i omorî pe fraţii de Medici, Jacopo recomandase primul plan dintr-o serie de planuri eşuate. În opinia sa, uciderea lui Lorenzo la Roma era mult mai eficientă şi nu avea să inspire proteste pe străzile Florenţei. De asemenea, ocupându-se separat de fraţi şi folosind două echipe de asasini, scădeau şansele de a-l rata pe vreunul dintre ei. Din nefericire, această idee nu putu fi aplicată, fiindcă Lorenzo refuză toate invitaţiile de a merge la Roma. Avea prea multe treburi presante acasă, aşa că ultimul lucru de care avea nevoie era să ia drumul spre sud, spre un loc pe care-l considera cel mai adesea anost.

După eşecul acestei abordări „desparte-şi-ucide", Montesecco insistă asupra observaţiilor sale conform cărora familia de Medici era complet neprotejată la ea acasă şi era posibil ca ambii fraţi să fie ucişi simultan în toiul vreunei petreceri la una dintre vile. Cunoscând reputaţia lui Lorenzo în privinţa ospitalităţii şi simţind el însuşi acest lucru în prezenţa sa, recomandă elaborarea unui scenariu conform căruia de Medici trebuia să joace rolul gazdei pentru o mulţime însemnată.

Odinioară ezitantul Jacopo de Pazzi fu acela care creă un nou scenariu. El sugeră să fie invitat la Florenţa nepotul cel mai tânăr al papei, Raffaelo Riario, în vârstă de şaptesprezece ani, pentru a sărbători faptul că tocmai fusese miruit cardinal. Titlul era ridicol pentru cineva atât de tânăr, dar se pare că era imposibil să fii nepotul lui Sixtus al IV-lea fără să te bucuri de un asemenea privilegiu. Raffaelo studia la Universitatea din Pisa, aşa că era în mod convenabil găzduit în Toscana. Totodată, el era foarte tânăr şi prea inocent ca să înţeleagă că reprezenta momeala perfectă pentru o capcană otrăvitoare. Tânărul Riario se duse bucuros la Florenţa, entuziasmat să se afle în centrul unei asemenea atenţii. Odată instalat confortabil în casa lui Jacopo de Pazzi, el îi trimise lui Lorenzo de Medici o scrisoare prin care se prezentă.

După cum era de aşteptat, Lorenzo îl invită imediat pe Raffaelo la vila sa din Fiesole, unde stătea cu Giuliano pentru câteva zile, la cererea fratelui său. Complotul de a-i omorî pe de Medici putea începe. Tot ceea ce conspiratorii mai aveau nevoie să stabilească erau mijloacele crimei: arsenic sau pumnale înfipte în inimă?

Villa de Medici la Fiesole
1478

LORENZO era îngrijorat în privinţa fratelui său. Giuliano se purtase ciudat în ultima vreme şi pentru prima dată în viaţa lui nu putuse să se încreadă în el. El îl rugase pe Lorenzo să vină la Fiesole, promiţându-i să-i explice despre ce era vorba odată ce s-ar fi

aflat amândoi acolo, departe de bârfele din Florenţa. Dar Giuliano nu îi dezvăluise nimic până atunci. De fapt, în mod ciudat, el dispăruse în zori, fără să spună o vorbă nimănui în afara grăjdarului care-i pregătise calul.

Lorenzo aşteptase răbdător o zi sau două şi se bucurase de linişte – şi de priveliştile de neegalat ale Florenţei, cu magnificul Duomo în depărtare. Cosimo fusese principala forţă din spatele finanţării capodoperei arhitecturale care atrăgea nobilimea din întreaga Europă pentru a-i admira măreţia. Într-adevăr, marile opere de artă din centrul oraşului erau toate tributuri aduse viziunii lui Cosimo. Uşile masive din bronz ale baptisteriului, extinderea catedralei şi domul fără precedent, care era la vremea aceea cel mai mare şi mai înalt din lume, fuseseră concepute sau cel puţin finanţate parţial din banii familiei de Medici.

Lorenzo, fericit să-i lase pe Clarice şi pe copii în oraş cu mama lui, îl luă cu el pe Angelo pentru a-i ţine companie. Poate că aveau să găsească ceva timp să lucreze la ultimele sale poezii. Poezia lui Lorenzo suferea în ultima vreme din cauza strategiilor politice complexe pe care era nevoit să le ducă, iar el tânjea după timpul în care se putea concentra asupra creaţiei sale. Deşi Lorenzo sperase să găsească o cale de a o aduce pe Colombina pentru o zi la Fiesole, nu avusese sorţi de izbândă. Îi era tare dor de ea, dar devenise aproape imposibil s-o scoată din Florenţa. Pe lângă îndatoririle pe care le avea faţă de fiul ei, Colombina era devotată activităţilor ei cu Maestrul, care locuia în oraş, aproape de ea.

I se punea un nod în gât de fiecare dată când se gândea la băieţelul cu ochi întunecaţi care avea acum trei ani şi o inteligenţă precoce, după cum spunea toată lumea. Lorenzo nu prea avea timp să se gândească la marea tristeţe din viaţa sa personală, dar aceasta îl însoţea ca o negură statornică ce-i învăluia existenţa, atât de privilegiată de altfel.

Îl căută pe Angelo imediat ce auzi agitaţie la grajduri. Strigăte, multe strigăte, şi cai nechezând.

Alergând spre locul agitaţiei, lui Lorenzo îi sări inima din piept văzându-l pe Giuliano complet nemişcat, purtat pe o targă de către doi rândaşi şi un alt bărbat, pe care nu-l cunoştea.

— Ce s-a întâmplat? strigă el către toţi.

— A căzut de pe cal, spuse omul necunoscut, care se prezentă ulterior ca fiind majordomul unei familii învecinate. Eram pe afară inspectând pământurile, când l-am găsit. Respiră şi nu pare că şi-a rupt nimic, dar pesemne că s-a lovit foarte tare la cap, căci a fost inconştient tot timpul. Este un doctor în sat care a fost deja chemat, dar bănuiesc că vei dori să-l chemi pe al Domniei Tale.

Lorenzo începu să ţipe, poruncind să fie trimis după cel mai bun medic din Florenţa, apoi să i se ducă mamei sale un mesaj, astfel încât casa să fie pregătită pentru ca Giuliano să se simtă cât mai confortabil. Odată ce fratele său fu întins pe pat, Lorenzo se aşeză la căpătâiul lui, ştergându-i fruntea cu o cârpă umedă şi vorbindu-i domol. Giuliano începu să se agite, gemând de durere, întrucât începea să-şi recapete cunoştinţa.

— Giuliano, cum te simţi? îl sâcâi Lorenzo cu blândeţe, căci văzu pleoapele fratelui său mişcându-se.

Chiar dacă Giuliano avea douăzeci şi cinci de ani, el avea să fie mereu frăţiorul lui Lorenzo.

— Hmm… mă simt… Călăream prea repede şi nu era… chiar lumină afară. Oh, capul meu!

Giuliano se apucă cu mâinile de cap şi se răsuci în pat de durere.

— Ce altceva te mai doare?
— Piciorul stâng. Am căzut pe el.
Recăpătându-şi pe deplin cunoştinţa, Giuliano îşi pipăi coapsa stângă până la genunchi.
— Pot să-l îndoi şi nu cred că este rupt, dar este răsucit.
— Ei bine, n-o să mai călăreşti nicăieri pentru câteva zile, aşa că mai bine te-ai face comod. Şi cum în momentul de faţă n-ai nimic altceva mai bun de făcut, poate îmi poţi spune de ce te porţi aşa de ciudat.
— Fioretta, spuse Giuliano simplu.
— Ah, o femeie!
Lorenzo bănuise asta, dar nu fusese pe deplin convins. Deşi Giuliano era obiectul dorinţei tuturor fetelor florentine, el nu arătase niciodată vreun interes particular faţă de vreuna şi rezistase tuturor tentativelor de însurătoare. Din nou, era binecuvântat cu privilegiile celui de-al doilea născut: avea numai beneficii şi nicio responsabilitate. Giuliano era liber să se distreze, şi asta făcea. Ducea o viaţă lipsită de griji, spre deosebire de cea a lui Lorenzo, şi totuşi nu exista invidie de nicio parte. Ambii fraţi îşi trăiau vieţile care le fuseseră hărăzite şi erau mulţumiţi de asta.
— Fioretta Gorini. Trăieşte sus, pe deal. Este fiica unui păstor, Lorenzo. Săracă. Puţină educaţie. Niciodată n-aş putea fi cu ea. Dar este dulce dincolo de cuvinte. Inocentă, adorabilă… ca un înger. Are ochii de culoarea chihlimbarului.
Pentru un moment se abătu de la subiect, iar Lorenzo se întrebă dacă era din cauza căzăturii sau dacă Giuliano suferea, de fapt, din dragoste.
— La început, am crezut că este un capriciu trecător. Dar nu este. Când nu sunt cu ea, nu mă gândesc la nimic altceva. După ce am fost cu ea, e şi mai rău.
Giuliano încercă să stea în capul oaselor pentru a-i descrie sentimentul, dar mâinile puternice ale fratelui său îl întoarseră într-o poziţie culcată.
— Vai, Lorenzo, nu am înţeles pe deplin cum era cu Colombina, dar acum înţeleg. Şi-mi pare rău pentru tot ceea ce ţi-a fost interzis, frăţioare.
Lorenzo încuviinţă, surprins de lacrimile care ardeau în spatele ochilor săi, în timp ce fratele său îi vorbea pentru prima dată despre sentimentul dragostei adevărate.
— Cunoşti acel sentiment, Lorenzo, după ce ai fost cu femeia pe care o iubeşti? Poţi încă să-i simţi prezenţa întipărită în trupul tău; este prezentă în fiecare por. Poţi să-i simţi mirosul pielii pe a ta şi să-i simţi atingerea de mătase sub tine…
Închise ochii pentru un moment, pierdut în magia iubirii, înainte de a continua:
— Aceasta este Fioretta. Şi eu am venit aici… te-am adus aici… pentru că ea este cu copilul. Copilul meu. A trecut prin durerile facerii noaptea trecută şi eu am călărit dis-de-dimineaţă să văd dacă a născut în siguranţă. Lorenzo, trebuie să trimiţi imediat pe cineva la ea. Te rog! Trebuie să ştiu dacă e bine şi trebuie să ştiu dacă s-a născut copilul meu.
Doctorul din Fiesole sosi tocmai când Giuliano îşi termina dezvăluirea. Lorenzo îl conduse pe doctor la fratele său şi, în timp ce părăsea încăperea, îi spuse îndatoritor:
— Acum voi trimite pe cineva care să adune informaţiile de care ai nevoie, frate dragă. Încearcă să dormi şi nu-i da de furcă doctorului.
Lorenzo ştia exact pe cine va trimite, dar mai întâi avea de îndeplinit o misiune.

Casa Gorini era mică şi cu siguranţă modestă, dar era frumos îngrijită şi emana iubire.

Nişte flori de primăvară plantate cu grijă absorbiseră ceea ce mai rămăsese din soarele de după-amiază. Misiunea îi luase lui Lorenzo mai mult decât anticipase, dar era satisfăcut că reuşise să obţină ceea ce căuta.

Un copil se juca în grădină, o fetiţă de vreo zece ani. Ea zâmbi spre Lorenzo când acesta coborî de pe cal.

— E blând calul tău?

Era destul de îndrăzneaţă ca să-i vorbească.

— Este blând mai ales dacă-i mângâi nasul. Lorenzo îi zâmbi fetiţei. Uite, eu am să ţin hăţurile, iar tu poţi să-l mângâi foarte uşor, chiar acolo. Se numeşte Argo.

Fetiţa, care avea oasele mici şi delicate, ca o pasăre firavă, cu părul lung şi negru, se apropie cu grijă de Argo. Întinse mâna pentru a atinge nasul catifelat al armăsarului, în timp ce Lorenzo îl ţinea în frâu. După o clipă, îşi întoarse ochii întunecaţi către Lorenzo.

— Ai venit să vezi bebeluşul?

Lorenzo încuviinţă.

— A venit pe lume?

Fetiţa zâmbi, entuziasmată că poate să discute despre copilul nou-venit.

— A venit în dimineaţa asta. L-am văzut numai pentru o clipă. Era lipicios şi acoperit de sânge, dar plângea foarte tare şi mama a spus că este bine. Fioretta dormea, aşa că am ieşit în grădină.

Sunetul uşii din faţă care se deschise îi făcu pe amândoi să tresară. O femeie mai în vârstă o strigă aspru pe fată:

— Gemma! Cu cine vorbeşti…?

Vocea femeii se stinse treptat când văzu faţa vizitatorului. Cel mai faimos bărbat din Florenţa se afla în grădina sa.

— Il Magnifico…

Îşi şterse mâinile de şorţ – care părea pătat cu sânge de la naştere –, dar nu se mişcă din prag. Părea uluită când încercă să continue:

— Eu… Oh! Ai venit să iei bebeluşul?

Lorenzo nu era sigur ce voia să spună. Răspunsul său fu simplu:

— Am venit să o văd pe Fioretta şi să-i transmit iubirea fratelui meu. A călărit încoace în dimineaţa asta pentru a fi cu ea, dar a căzut de pe cal.

Femeia îşi duse mâinile la faţă şi oftă.

— Este…

— Se va face bine, Madona Gorini. Are vânătăi şi s-a lovit rău la cap, dar pare să-şi revină într-un mod îmbucurător. Niciun os rupt. Dar este foarte nefericit fiindcă nu a primit nicio veste despre Fioretta şi copilul său.

Femeia începu să vorbească, apoi izbucni în lacrimi. Alergă spre locul în care Lorenzo stătea cu Argo.

— Oh, Magnifico, te rog să mă ierţi! Eu… eu i-am spus Fiorettei că fratele tău nu are să vină. Că nu-i va păsa niciodată de o biată fată de păstor şi de bastardul ei. N-am vrut să-şi facă speranţe că vreunuia dintre de Medici îi va păsa de noi.

Lorenzo înfăşură frâiele lui Argo de pilonul de la gard şi se duse să pună mâna pe umărul mamei Fiorettei, liniştind-o.

— Îi pasă foarte mult. Ca şi nouă, de altfel.

Femeia suspina şi mai tare acum.

— Atunci, te-am văzut aici şi am crezut că… Doamne, a venit să-i ia Fiorettei copilul. Asta ar omorî-o. Iar naşterea a fost deja atât de grea pentru ea… Este atât de slăbită…

Lorenzo era acum cel care se simţea şocat. Nu-i trecuse prin minte că Fioretta ar putea să fie în pericol la naştere.

— Cum? Se simte bine?

— A pierdut mult sânge, iar copilul este mare. Voi, bărbaţii de Medici, sunteţi înalţi, iar Fioretta mea are oasele fine…

Lorenzo îşi aminti pentru un moment de vestea aducerii pe lume a copilului său de către Colombina, în urmă cu trei ani. Şi acel bebeluş fusese mare pentru mama sa firavă. Săptămâni întregi fusese îngrijorat de moarte că mama copilului nu avea să-şi revină.

— Sunt doi doctori acum la noi acasă, în Fiesole. Îi voi trimite pe amândoi la Fioretta imediat. Se simte destul de bine încât să-i vorbesc? Şi pot vedea bebeluşul?

Madona Gorini încuviinţă din cap, ştergându-şi nervoasă mâinile pe şorţ, apoi îl invită pe Lorenzo Magnificul în bordeiul micuţ al păstorului unde trăia cu dragile ei fiice.

Lorenzo se întinse după micuţul ghemotoc şi râse tare când copilul fu aşezat în braţele sale.

— Seamănă cu Giuliano! Norocos băiat! A luat ce era mai bun din familia de Medici, ignorând ce e mai rău.

Lorenzo se referea întotdeauna la sine ca la de Medici cel urât, în timp ce fratele său Giuliano era cel frumos. Dar acest bebeluş era clar un de Medici – avea trăsături puternice, nasul lung, ochi întunecaţi şi pătrunzători, mult păr negru şi lucios.

O voce subţirică din camera de alături îl întrerupse:

— Giuliano?

Vocea era slăbită şi obosită. Şi atât de plină de speranţă.

Lorenzo se uită la Madona Gorini, care-i luă bebeluşul din braţe şi-i spuse să meargă în dormitor pentru a vorbi cu Fioretta.

— Îmi pare rău să te dezamăgesc, zâmbi Lorenzo când intră în cameră.

Aceasta era probabil singura femeie din Florenţa care era dezamăgită să-l vadă pe Lorenzo de Medici intrând în dormitorul ei.

— Oh! Fioretta se chinui să se ridice în capul oaselor. Lorenzo! Eu…

Apoi tăcu, fiind prea slăbită pentru a mai continua. Lorenzo veni la marginea patului ei şi îngenunche alături.

— Odihneşte-te, soro!

Îi zâmbi, iar ea îl privi ciudat.

Chiar dacă era extrem de palidă şi slăbită din cauza naşterii, Lorenzo putea pricepe ce-i plăcuse atât de mult fratelui său la ea. Fata era frumoasă într-un mod absolut pur. Pielea ei era albă ca laptele, iar părul ei des şi negru, deşi legat la spate, era strălucitor şi foarte lung. Dar ochii săi îi reţinură cu totul atenţia. Giuliano avea dreptate, erau de culoarea chihlimbarului de la Marea Baltică. Cu ochii ei mari şi clari, ea îl privi cu atenţie în timp ce îi spuse:

— Soră… şopti ea. Ce n-aş da să fiu…

— Deja eşti, îi spuse Lorenzo afabil, mângâindu-i mâna. Tu eşti mama fiului lui Giuliano, Fioretta. Prin asta faci parte din familia noastră. Dar mai mult decât asta, fratele meu te

iubeşte.

— Dar nu a venit.

— Ba da, a venit.

Lorenzo îi relată evenimentele din dimineaţa aceea, asigurând-o pe Fioretta că Giuliano îşi va reveni. Suferinţa ei la aflarea veştii că Giuliano se rănise era sinceră şi profundă.

Ochii ei de chihlimbar se umplură de lacrimi când se uită la Lorenzo.

— El este viaţa mea. Inima mea, sufletul meu, tot ceea ce sunt! Giuliano este totul pentru mine. Îl iubesc atât de mult! Aş vrea ca el să nu fi fost un de Medici. Să nu mă urăşti că spun asta, Magnifico! Dar, dacă el ar fi un om simplu, ca mine, am putea fi împreună. Ne-am căsători şi ne-am creşte copiii… copiii noştri, probabil.

Se opri, căci lacrimile îi curgeau tot mai tare.

— Dar asta n-o să se întâmple niciodată, o ştiu.

Ochii lui Lorenzo erau pătrunzători. Cât de bine cunoştea el acest sentiment, când îţi doreai să mori mai curând decât să fii despărţit de unica persoană din viaţa ta care reprezenta soarele, luna şi stelele. Nu exista nicio lumină fără ea. Nicio viaţă.

— Fioretta, Giuliano mi-a dat ceva pentru tine. Uite.

Lorenzo scoase un săculeţ din catifea grea din buzunarul său adânc de la pieptar şi i-l înmână fetei epuizate. O ajută să se sprijine pe un braţ pentru a elibera şiretul săculeţului. O cascadă de chihlimbar se revărsă peste pătura din lână.

Fioretta gâfâi când luă darul între degetele sale. Era un lanţ pe care erau înşirate mărgele de chihlimbar şi perle fără cusur, colierul unei regine. Valora o avere.

— Giuliano a spus că mărgelele din chihlimbar au culoarea ochilor tăi, iar perlele reprezintă frumuseţea ta eternă, ca şi cea a Afroditei, şi că dragostea lui pentru tine este mai adâncă decât marea însăşi.

Fioretta plânse de parcă i s-ar fi frânt inima şi strânse mărgelele la piept.

Lorenzo continuă:

— Este promisiunea lui faţă de tine, Fioretta, promisiunea lui de dragoste ce nu va fi nicicând dată uitării. Şi împreună cu ea îmi dau şi eu cuvântul. Tu eşti sora mea, iar pe copilul tău îl voi iubi ca pe propriul meu fiu. Indiferent ce va fi, scumpo, tu vei face parte pentru totdeauna din familia de Medici.

Ca pentru a sublinia legământul lui Lorenzo, bebeluşul – care avea să se numească Giulio – începu să plângă după mama sa, fiindu-i foame.

Madona Lucrezia de Medici luase în grija sa treburile de la Fiesole până la întoarcerea lui Lorenzo. Se agita pe lângă Giuliano, copilul ei de-a pururi. Dar Lorenzo sesiză efortul pe faţa mamei sale. În ciuda forţei pe care o emana, era cea mai blândă femeie din lume atunci când era vorba despre familia ei. Era îngrijorată mai mult ca niciodată în privinţa fiilor ei.

— Tot copiii tăi rămân, Lorenzo, i se adresă ea fiului mai mare. Cunoşti temerile naturale pe care un părinte le are atunci când copiii sunt mici. Dar să nu crezi că lucrurile devin mai uşoare, fiule. Este şi mai greu atunci când copiii tăi cresc. Lumea devine mai aspră pentru ei şi îi pândesc mult mai multe pericole. Ceea ce mi-am dorit cel mai mult pentru voi a fost să fiţi fericiţi şi în siguranţă. Şi totuşi, aceste două dorinţe sunt greu de îndeplinit chiar şi pentru cei mai devotaţi părinţi.

Lorenzo era încântat că mama lui se gândea la sănătatea şi la bunăstarea copiilor şi vorbea despre asta. Intenţiona să abordeze un subiect dificil, iar ea îi deschisese o portiţă.

— Mamă, ştiu că mi-ai dat tot ceea ce ţi-a stat în putere, iar ceea ce nu mi-ai putut da nu a depins de tine.

Nu trebui să-şi termine gândul. Mama sa cunoştea foarte bine suferinţa pe care Lorenzo o îndurase ca urmare a despărţirii lui de Colombina. El avea în general o relaţie de compatibilitate cu Clarice, iar ea era o soţie foarte competentă şi o mamă excelentă. Dar Lucrezia de Medici ştia că ea şi soţul ei îl condamnaseră pe fiul lor mai mare la o viaţă lipsită de iubire atunci când îi aranjaseră căsătoria.

— Ceea ce încerc să-ţi spun este că ai şansa să îi oferi acea fericire lui Giuliano. Lasă-l să se căsătorească cu Fioretta. Lasă-l s-o aducă în familie şi să-l crească pe micul Giulio ca pe un de Medici, ceea ce şi este.

Lucrezia tresări. Când auzise despre fata de păstor şi despre nepotul ei bastard abia născut, nu fusese în întregime surprinsă. Nu era deloc neobişnuit ca băieţii de familie aleasă să se îndrăgostească ocazional de fete din popor. Prin urmare, provincia era plină de copii din flori. Până şi Cosimo făcuse un fiu bastard cu o sclavă cercheză. Acel copil, Carlo, fusese crescut într-adevăr ca un de Medici şi fusese acceptat până şi de soţia lui Cosimo, Contessina. În consecinţă, Lucrezia se referea adesea la soacra sa ca la Sfânta Contessina.

— Lorenzo, sunt bucuroasă să-l cresc pe copil în familia noastră. El are sângele lui Giuliano. Dar nu este nevoie ca el să se căsătorească cu fata. Îl vom adopta şi-l vom educa, şi vom avea grijă să aibă tot ceea ce-i trebuie.

— Nu la asta m-am referit, mamă, rosti scurt Lorenzo, mai aspru decât avusese de gând.

Revolta sa din trecut, adânc înrădăcinată, răzbătea acum în conversaţie.

— El o iubeşte, mamă. Nu este doar o fată cu care s-a tăvălit când a întâlnit-o pe câmpuri într-o zi la vânătoare. Şi ea nu este o femeie neîngrijită. Sunt îndrăgostiţi unul de altul. Şi, măcar o dată, nu ar fi minunat dacă cineva din această familie ar avea voie să se căsătorească din dragoste? Să se implice total şi să îndeplinească idealurile şi credinţele la care ţinem cu toţii atât de mult? Am făcut tot ce ai vrut. M-am însurat cu cine ai vrut şi am asigurat moştenitori atât pentru familie, cât şi pentru Ordin. Giuliano nu trebuie să facă nimic din toate acestea.

— Dar el este destinat Bisericii, Lorenzo!

— Este? Cu adevărat? Are douăzeci şi cinci de ani, mamă, şi nu a depus jurămintele pentru că nu vrea. Şi nu va fi capabil să dobândească o poziţie în Biserică atâta timp cât criminalul de Sixtus se află pe tronul Sfântului Petru. Aşa că poate a venit vremea să fim cu toţii oneşti. Lasă-l pe Giuliano să-şi trăiască viaţa într-un mod care îl face fericit! Nu ar trebui ca măcar unul dintre noi să facă asta?

Madona Lucrezia rămase fără cuvinte. Lorenzo ridica rareori tonul la mama sa, pe care o adora până la veneraţie, aşa că, atunci când o făcea, efectul era sigur. Dar el îşi expusese punctul de vedere şi avea acum nevoie să iasă din atmosfera apăsătoare a vilei. O lăsă pe mama sa să se gândească la ceea ce-i spusese şi plecă să facă o plimbare sub stelele din Fiesole.

Lorenzo îşi aminti că în seara următoare trebuia să organizeze acolo o cină pentru tânărul nepot al papei şi pentru membrii familiei Pazzi. Era necesar să trimită un mesager la Florenţa pentru a o anula. Giuliano nu avea să se simtă în formă pentru a primi oaspeţi cel puţin câteva zile.

Gian Battista da Montesecco era un om supărăcios din fire, irascibil şi chinuit sufleteşte.

Îşi petrecuse seara precedentă bând într-o tavernă din districtul Ognissanti. Sperând să scape de orice rezerve cu privire la misiunea pe care o avea de îndeplinit în Florenţa, îşi băgase capul în pământ precum cârtiţa, pentru a-şi distrage atenţia în felul în care o făceau soldaţii: cu prea mult vin şi femei ieftine.

Era ca şi cum Dumnezeu râdea de el. Ai fi zis că toată lumea din tavernă – de la bătrânul care-şi dezmierda băutura într-un colţ şi până la târfa cochetă de la bar care-şi punea poalele-n cap într-o cameră de la etaj – ştia o poveste despre Lorenzo de Medici. Fiecare avea o istorisire sublimă despre mărinimie care le întrecea pe celelalte: Lorenzo nu i-a condiţionat niciodată împrumutul tatălui meu, Lorenzo a reconstruit biserica noastră când tavanul a cedat, *il Magnifico* a fondat frăţiile care le îngăduiau băieţilor săraci din ţinutul nostru accesul la o educaţie aleasă, familia de Medici era motivul pentru care Florenţa era cel mai frumos oraş din Europa. Şi aşa mai departe timp de ore întregi. Bărbaţii îl venerau şi femeile leşinau după el. Era dezgustător. Şi deprimant.

Ce carte trăsese, ce destin teribil era în joc dacă fusese ales să ucidă o asemenea persoană? De ce fusese aleasă mâna lui pentru a înfige un pumnal în inima celui pe care aceşti oameni îl numeau prinţul lor? Un om care, după toate probabilităţile – inclusiv după propria observaţie a lui Montesecco –, era într-adevăr un slujitor deosebit al poporului, nobil şi generos?

Şi de către cine fusese el ales? Cine voia să-l omoare pe prinţ? Fiul gras, dezgustător, arogant şi lacom al unui pescar, care ajunsese prin manipulare pe scaunul Sfântului Petru, şi bastardul său şi mai gras, şi mai dezgustător. O nevăstuică aspră şi turbată de om care credea că deţinerea titlului de arhiepiscop îl făcea întru câtva imun în faţa legilor lui Dumnezeu şi ale oamenilor şi un bancher vrednic de dispreţ, lipsit de scrupule, care avea mai multă ambiţie decât conştiinţă. Aceste personaje ar fi trebuit să susţină o faptă nobilă, poate chiar sfântă, prin autoritatea lor. Autoritatea era lucrul după care tânjea un soldat – abilitatea de a inspira oamenii şi de a fi intransigent şi neînfricat. El văzuse această calitate la Lorenzo, fără îndoială. Dar nu la Papa Sixtus al IV-lea şi nici la cei din anturajul său. Niciunul dintre aceşti oameni nu avea să inspire pe cineva prin autoritatea sa. Ei doar manipulau prin intermediul fricii.

Pe când noaptea se transforma în zi şi Montesecco se afunda tot mai tare în băutura sa, intră într-o conversaţie care îi era oarecum neclară acum, în lumina aspră a zilei, simţindu-şi capul de parcă peste el ar fi trecut un cal. Omul din colţ îl chemă alături de el. Era un bătrân ciudat, cu o înfăţişare ponosită, care stătuse singur toată noaptea, aşteptând parcă ceva. Montesecco se împletici spre masa lui şi se aşeză de parcă primise instrucţiuni, întrebându-l pe bătrân:

— Eşti cumva soldat?

Bătrânul zâmbi uşor şi încuviinţă; partea stângă a feţei sale se încreţi când râse, întrucât o cicatrice imensă îi acoperea obrazul.

— Aia arată ca o cicatrice din război, bătrâne.

— Într-adevăr, aşa este, prietene. Pentru că am dus un război teribil cu mine însumi şi cu conştiinţa mea, la fel cum o faci şi tu acum.

Montesecco era beat, dar era încă destul de conştient încât să fie luat prin surprindere:

— De unde ştii la ce mă gândesc, bătrâne?

— Pentru că *sunt* bătrân. Şi pentru că recunosc privirea unui soldat care se frământă. Te întrebi dacă ai ales înţelept, nu-i aşa? Dacă eşti de partea cui trebuie în războiul tău? Ţine minte, războinicule, că deşi eşti soldat şi asculţi ordinele, Dumnezeu ţi-a dat o minte, o inimă şi o conştiinţă, astfel încât să faci tu însuţi alegerile de viaţă şi de moarte. La final, singurul război adevărat este cel între tine şi sufletul tău. Alege cu înţelepciune, prietene. Alege înţelept.

— Sunt mercenar. Nu există decât o singură parte, iar aceea este partea de unde vin banii.

— Într-adevăr? Şi ce-ţi vor aduce acei bani dacă-i câştigi pe toţi şi-ţi pierzi sufletul? Sau dacă mori în acea încercare?

— Orice război are riscul său. Şi moartea face parte din misiunea mea.

— Da, dar şansele sunt împotriva ta de data asta, prietene. Ăsta nu este un război pe care să-l poţi câştiga. Te afli de partea greşită. Oponentul tău este mai puternic decât îţi poţi da seama.

Montesecco, prea absorbit de vinul său ca să fie discret, se lupta cu propriii demoni. Lovi masa cu mâna pentru a-şi accentua spusele:

— Dar sunt angajat de papa însuşi! Lupt de partea Bisericii! Cine ar putea să fie mai puternic?

Bătrânul scutură din cap înaintea războinicului soldat şi suspină cu sunetul aspru şi vechi al unui om care văzuse prea mult din războiul cu pricina.

— Dumnezeu este adversarul tău. Nu poţi câştiga acest război, soldatule, căci adversarul tău este un om aflat sub protecţia lui Dumnezeu.

Montesecco auzise destul, iar ceea ce îi spunea acest bătrân deconcertant îl făcea să se agite. Îi râse bătrânului în faţă când se ridică să părăsească masa.

— Dumnezeu, nu-i aşa? Şi presupun că urmează să-mi spui că Lorenzo de Medici este unul dintre arhangheli!

Şi, după ce condotierul îi întoarse spatele bătrânului străin cu faţa brăzdată de cicatrice, i se păru că-l aude pe acesta spunând în urma lui:

— Nici nu ai idee câtă dreptate ai.

La începutul după-amiezii, Montesecco se întoarse în casa şi în compania lui Jacopo de Pazzi şi a nesuferitului său nepot, privind chipul jalnic al arhiepiscopului Salviati în timp ce tuna şi fulgera:

— De Medici ne scapă din nou. La naiba cu Giuliano şi cu neîndemânarea lui pe cal! Îi voiam pe amândoi morţi până-n seara asta.

Montesecco se gândi la bătrânul din tavernă. Poate că Dumnezeu îl împinsese pe Giuliano de Medici de pe calul său cu o zi în urmă, ca să-l scape de asasinat. Îşi alungă din minte gândul, oftând în sinea lui, căci acel incident încă îl afecta foarte tare.

— Avem nevoie de un alt plan, spuse Francesco de Pazzi. Încă mă gândesc să-l folosim pe tânărul Raffaelo Riario ca momeală. Lorenzo are o slăbiciune pentru studenţi – îi place să le împuie urechile cu absurdităţile lui Platon –, iar acesta este nepotul papei. Îi vom trimite lui Lorenzo o altă scrisoare de la Raffaelo, în care acesta îi va spune că ar fi interesat să vadă colecţia lor de artă de la Palazzo de Medici. Este stabilit ca Raffaelo să participe la prima sa

liturghie aici duminica viitoare, aşa că putem sugera un banchet în onoarea sa, care să coincidă cu Liturghia Solemnă de săptămâna viitoare.

În acel moment, Montesecco îşi dădu seama că nu voia nimic mai mult decât să-l lovească pe Francesco de Pazzi în faţă. Spuse mai calm decât o simţi:

— Duminica viitoare este Paştele. I-aţi omorî pe fraţii de Medici de sărbătoarea învierii Domnului Nostru?

Arhiepiscopul Salviati răspunse repede:

— Noi facem lucrarea lui Dumnezeu, eliberând Florenţa de un tiran şi protejând Sfânta Biserică. Alegerea unei zile sfinte pentru misiunea noastră ne va aduce numai noroc în îndeplinirea ţelurilor noastre.

Jacopo de Pazzi se uită la Montesecco de partea cealaltă a camerei, cu o privire dură şi atotştiutoare. Cei doi bărbaţi se uitară unul la altul suficient de mult pentru a şti că fiecare avea mari rezerve în legătură cu planul acela. Nu la asta se înhămaseră. Şi, cu fiecare zi ce trecea, lucrurile păreau să se înrăutăţească.

O săptămână mai târziu, conspiratorii erau din nou în palatul de Pazzi, frustraţi ca şi mai înainte. Francesco de Pazzi mersese la Palazzo de Medici de pe Via Larga ca să verifice aranjamentele pentru banchetul dat în onoarea tânărului cardinal. Se hotărâseră asupra otrăvii: arsenicul acţiona cel mai rapid. Prin urmare, era necesar ca dispunerea la masă să fie discutată cu Lucrezia de Medici. Soţia lui Lorenzo, Clarice, nu era niciodată consultată în privinţa banchetelor. Obiceiurile sale romane nu fuseseră niciodată bine primite în Florenţa, iar ea prefera să se ocupe de problemele gospodăriei şi de copii. Astfel, mama lui Lorenzo, competentă şi ospitalieră, era cea care se ocupa de organizarea banchetelor familiei de Medici. Francesco se precipită în legătură cu protocolul şi discută preferinţele dispunerii la masă cu Lucrezia. El insistă ca Montesecco, care fusese atât de impresionat de Lorenzo, să stea lângă el, pentru a putea conversa în timpul cinei. Mai mult, arhiepiscopul Salviati dorea să discute chestiuni legate de Biserică cu Giuliano, despre care ştia că este priceput la asemenea lucruri. Desigur, ceea ce doamna de Medici nu înţelegea era că Francesco punea doi asasini – fiecare dintre ei având asupra lui arsenic – lângă dragii ei fii şi pocalele lor cu vin.

Dar Madona Lucrezia îl ului pe Francesco, spunându-i că Giuliano nu va lua parte la banchet în seara următoare.

— Piciorul lui este chiar umflat şi, mai mult, i-a apărut o inflamaţie a ochiului care se pare că este contagioasă, căci i-a transmis-o micuţului Piero. Aşa că presupun că cel mai bine e să mai stea în pat câteva zile.

Francesco de Pazzi se strădui să nu lase să i se întrevadă panica pe chip. Acest complot funcţiona doar dacă ambii fraţi puteau să fie omorâţi în aceeaşi noapte.

— Dar… îngăimă el, încercând să gândească repede, tânărul cardinal este nerăbdător să-l întâlnească şi va fi dezamăgit dacă nu se va afla acolo.

Lucrezia de Medici zâmbi. Giuliano era atât de agreabil şi de fermecător, încât mulţi aveau să fie dezamăgiţi dacă el nu ar fi luat parte la banchet. Dar adevărul era că Giuliano, fiind un pic înfumurat, considera că inflamaţia ochilor săi nu era ceva de arătat la un banchet. Ea speră să-l liniştească pe Francesco cu răspunsul ei.

— Cardinalul va avea ocazia să-l vadă pe Giuliano la Liturghia Solemnă. El nu ar vrea să

rateze slujba de Paşti, având în vedere că are suficiente motive pentru a fi recunoscător, şi nu vrea nimic mai mult decât să celebreze glorioasa înviere a Domnului Nostru. Dar se va întoarce la *palazzo* imediat după aceea, fără îndoială extenuat şi suferind, căci de la accident nu s-a dat încă jos din pat.

Francesco de Pazzi se oprise din ascultat. Din nou se schimbase totul. Acum nu mai era decât un singur lucru de făcut; direcţia era clară. Fraţii de Medici trebuiau să fie asasinaţi în catedrală în timpul Liturghiei de Paşti, în dimineaţa următoare.

— Eşti nebun, ţi-o spun eu. *Nebun.*

Răcnetul lui Montesecco zgudui pereţii palatului Pazzi

— Nu-l voi ucide pe niciunul dintre ei. Te joci cu nervii mei. Nu voi adăuga un sacrilegiu la crimele mele, pentru numele lui Dumnezeu! Nu voi omorî un om – niciun om – în timpul Liturghiei. Într-o catedrală. În duminica de Paşti. Nu auzi ce spui? Nu a rămas nicio fărâmă de decenţă în tine?

Salviati îşi încreţi nasul de rozătoare.

— Cum îndrăzneşti să ne vorbeşti astfel? Nu avem de ales şi, de vreme ce se pare că Dumnezeu ne-a forţat mâna, trebuie să presupunem că asta este voinţa Lui.

Jacopo de Pazzi era obosit. Era prea bătrân pentru asta şi nimic nu mai era pe gustul său.

— Montesecco are dreptate. E prea de tot.

Francesco de Pazzi era aproape isteric.

— Tu nu înţelegi! Aceasta este singura noastră şansă! Montesecco, tu însuţi ai spus că trupele din Imola şi din regiunile înconjurătoare ale Romagnei sunt în marş şi se vor afla la zidurile Florenţei mâine până la sfârşitul Liturghiei. Trebuie să planificăm asta în aşa fel încât trupele să poată sări imediat în ajutorul nostru. Tu îl vei ataca pe Lorenzo în bazilică, iar eu îl voi ataca pe Giuliano.

Jacopo de Pazzi clipi anevoios înspre nepotul său, de parcă l-ar fi văzut pentru prima dată.

— Tu? Tu vei mânui pumnalul care-l va ucide pe Giuliano de Medici?

— Desigur, răspunse Francesco de parcă era cel mai natural lucru din lume. Voi fi aclamat ca un erou, ca unul dintre oamenii care au fost suficient de curajoşi încât să înlăture ameninţarea de Medici şi să elibereze Florenţa de tirani.

„Oh, Dumnezeule, se gândi Jacopo, scuturând din cap. Francesco este chiar nebun.”

În acel moment, fiecare dintre bărbaţii implicaţi în ceea ce avea să fie cunoscut în istorie drept Conspiraţia Pazzi trebuia să ia o decizie. Pentru Francesco de Pazzi şi arhiepiscopul Salviati, amândoi orbiţi de lăcomie, de invidie şi de o ambiţie neînfrânată, exista un singur curs al acţiunii. Ei erau hotărâţi, chiar entuziasmaţi, să-i omoare pe fraţii de Medici exact cu ocazia Paştelui. Şi, deşi Salviati nu ar fi mânuit niciun pumnal, el avea propriul său rol. El era cel care, imediat ce s-ar fi dat semnalul de la catedrală, s-ar fi dus la Signorie şi-ar fi pus mâna pe guvernare. El avea să fie ajutat de un alt conspirator, a cărui sarcină era să dea semnalul intrării trupelor în oraş, în timp ce ar fi mers cu arhiepiscopul pentru a cere controlul Signoriei. Ei aveau să fie însoţiţi de mercenari din trupele lui Montesecco, pregătiţi cu toţii să omoare pe orice membru al consiliului care ar fi încercat să-i oprească. Aceasta era o revoluţie. Era război. Aveau să moară oameni. Era calea lumii.

Dar pentru Gian Battista da Montesecco, complotul se dizolvase irevocabil în sacrilegiu şi demenţă. El căutase o cale pentru a se autoexclude din plan. Chiar dinainte de a-l întâlni pe bătrânul din tavernă, ştia că se află de partea greşită. Nu voia să-l omoare pe Lorenzo de Medici. Nu voia să fie el acela care ar fi curmat o viaţă atât de nobilă. De fapt, în acel moment, îi trecu prin minte să-i omoare pe Francesco de Pazzi şi pe arhiepiscopul Salviati, pentru a le asigura securitatea fraţilor de Medici pentru mai multă vreme. Mai târziu, avea să aibă mai multe motive să-şi dorească să fi acţionat conform acelui instinct.

— Eu am ieşit din asta.

Montesecco se uită dezgustat la ceilalţi trei bărbaţi.

— Jacopo, cred că şi tu eşti în afara acestui lucru, dar eşti bărbat şi trebuie să iei propria decizie. Cât despre voi, ceilalţi doi... – scuipă pe jos în timp ce se pregătea să plece – vă veţi ţine companie unul altuia în iad. Transmiteţi-i cele bune Diavolului şi spuneţi-i că nu voi fi foarte departe în urma voastră.

Şi înainte ca cineva să poată obiecta, Montesecco ieşi pe uşă şi plecă din Florenţa. Fără să se mai uite în urmă, zbură cât putu de repede pe calul său înapoi în Romagna.

Jacopo Bracciolini căzuse în dizgraţie.

El fusese odinioară, când erau mai tineri, partenerul lui Lorenzo de Medici în ermetism şi erezie, dar devenise între timp un bărbat chipeş, decadent şi complet corupt. Era chinuit de propria-i nesiguranţă şi măcinat de invidia pe care o simţea faţă de viaţa glorioasă a lui Lorenzo de Medici, care era cel mai respectat şi mai dorit bărbat din Florenţa. Tânărul Bracciolini moştenise inteligenţa sclipitoare a tatălui său, dar nimic din caracterul nobil al acestuia; era un geniu cerebral, dar genul periculos: un om complet lipsit de inimă. Deşi era capabil de realizări intelectuale extraordinare, n-avea de gând să-şi folosească mintea pentru ceva ce nu era amuzant sau distractiv. Pentru a scăpa de datoriile cu care se pricopsise la jocurile de noroc, furase de la tatăl său, vânduse în întregime bijuteriile mamei sale şi-i şterpelise zestrea surorii pentru a ieşi din necazul în care era mereu înglodat. Luându-şi numele de Ultimul Hedonist al Florenţei, organiza orgii sălbatice, ascunse, la care aducea cele mai întunecate elemente ale oraşului în nopţi de plăceri destrăbălate şi adesea de neconceput. Nu exista nimic care să nu fi încercat, niciun risc pe care să nu şi-l fi asumat, şi afirma adesea cu satisfacţie că experimentase cu statornicie toate păcatele mortale. Aşa că, atunci când fusese abordat de Francesco de Pazzi pentru a participa la lovitura de stat pentru răsturnarea guvernului Florenţei, fusese încântat de perspectivă.

— Mie ce-mi revine? fusese prima lui întrebare, pe care o punea în orice împrejurare.

Iniţial, Francesco de Pazzi îi oferise lui Bracciolini o sumă ridicol de mare pentru a-i atrage atenţia. Apoi îi înşirase un număr de stimulente suplimentare care ştia că aveau să fie pe placul păgânului hedonist: o casă la ţară, sclave cercheze – fecioare, desigur –, precum şi diferite comori care să-i gâdile vanitatea.

Dar Bracciolini, deşi era un narcisist îngrozitor, nu era deloc prost. Îi adresă întrebarea-cheie:

— De ce eu? Nu sunt priceput în război şi nici în politică. Sunt savant de profesie şi hedonist în practică. Singura dată când am ţinut o sabie în mână a fost într-unul dintre turnirurile lui Lorenzo, şi asta pentru amuzament. De ce vrei să conduc eu această rebeliune

împreună cu tine?

— Ordinul Sfântului Mormânt, spuse Francesco de Pazzi, privindu-şi prada fix în ochi.

Lui Bracciolini îi îngheţă zâmbetul pe buze. Dumnezeule, cât de tare ura Ordinul şi pe toţi cei care făceau parte din el! Simpla pronunţare a numelui său făcu să i se întoarcă stomacul pe dos.

— Înţeleg. Şi cum Lorenzo este Prinţul Poet, băiatul de aur al evlaviosului Ordin, ştii că nu am nicio remuşcare să-l văd mort, ghici Bracciolini.

Nu pomeni gândul care-i stăruia cel mai puternic în minte în clipa aceea: nimic nu l-ar face mai fericit decât s-o vadă pe nemernica aia mică pe care o numeau Colombina aruncându-se în Arno, îndurerată de moartea lui Lorenzo. Acest lucru singur valora pentru el mai mult decât toţi banii care-i fuseseră făgăduiţi.

Francesco încuviinţă.

— Da, ştiu. Dar mai sunt şi multe altele. Te aşteaptă şi mai multe bogăţii în viitor dacă accepţi să ne ajuţi. Papa însuşi îţi cere ajutorul.

Ah, acum punea punctul pe „i". Să fii pe statul de plată al papei însemna să ai viitorul asigurat şi pavat cu aur.

— Ce vrea de la mine?

— Spionaj. Vrea să vii la Roma şi să-i spui tot ce ştii despre Ordin şi despre de Medici, în calitate de conducător. Vrea orice relicve sau documente pe care tatăl tău este posibil să le fi păstrat şi care au legătură cu Ordinul, precum şi orice carte sau hârtie pe care Cosimo i-a dat-o tatălui tău.

Tatăl lui Bracciolini, Poggio, fusese cel mai apropiat prieten şi aliat al lui Cosimo de Medici. Avusese un rol esenţial în Ordin. De fapt, familia Bracciolini fusese legată de Ordinul Sfântului Mormânt generaţii de-a rândul, iar Jacopo fusese crescut în spiritul tradiţiilor lor sacre. El chiar petrecuse ceva timp în prezenţa Maestrului cu Lorenzo, când erau copii. Dar fusese mereu diferit: niciodată destul de capabil să fie atent sau să deprindă lecţiile de iubire şi comuniune care erau elementele centrale ale cărţii *Libro Rosso.* Nu ajuta cu nimic faptul că era comparat în mod constant cu Lorenzo şi cu Sandro, care erau nişte elevi sclipitori şi nişte iniţiaţi devotaţi. Bracciolini era gelos pe poziţia lui Lorenzo şi pe talentul lui Sandro, căci el nu deţinea nimic din toate acestea. Intenţionase odată să fie pictor, dar timpul său petrecut în ateliere dovedea că era mai potrivit să sfărâme minerale pentru a amesteca pigmenţii.

Când Lucrezia Donati – cunoscută numai în Ordin drept Colombina – se alăturase Ordinului, la vârsta de şaisprezece ani, ceva se frânse în mintea deja pervertită a lui Bracciolini. Era cea mai frumoasă creatură pe care o văzuse vreodată. Când se uita la Colombina, putea chiar să creadă cu adevărat în învăţăturile Ordinului despre divinitatea femeii. Dar adoraţia lui nu ţinu mult, căci văzu că ea îi aparţinea în mod vădit lui Lorenzo. Acesta era un alt mare privilegiu de care Lorenzo se bucura şi la care Bracciolini nu putea avea acces. Clocotea de invidie şi de ură. Bracciolini se dusese acasă la Donati şi îl informase pe tatăl Colombinei că neguţătorul de Medici intenţiona s-o transforme pe preţioasa, nobila sa fiică în umila sa amantă, dacă nu cumva o folosise deja în felul acela. Informarea lui fusese motivul pentru care Donati îi interzisese lui Lorenzo să mai aibă vreun contact cu fiica lor. Mai târziu, Bracciolini avea să fie de asemenea informatorul care îi dusese lui Niccolò Ardinghelli ştirea despre Colombina şi Lorenzo. O făcuse în mod repetat. Informaţia sa, care includea un imbold crud cu detalii inventate, dusese la lovirea

Colombinei de către soţul ei furios.

Într-o noapte, după ce se îmbătase straşnic, o aşteptase pe Colombina afară din Antica Torre. Ea era noua prinţesă a Ordinului, Cea Aşteptată şi preţioasă, studenta de aur a Maestrului. Dar el ştia ce era ea în realitate. Era târfa lui Lorenzo. Iar cum Lorenzo se afla la acea vreme la Milano într-o misiune diplomatică pentru tatăl său, lui Bracciolini i se părea logic că fata avea nevoie de un înlocuitor cât timp Lorenzo era plecat. O înşfăcase când ea trecu pe mica alee care separa Antica Torre de Santa Trinità şi-i pusese mâna la gură înainte ca ea să poată striga. Ea îl muşcase, dându-i sângele. Şi nu terminase astfel cu el. Scumpa, fragila Colombina se dovedise a fi o luptătoare. Îşi scosese broşa din mantie şi-l înţepase tare cu ea, acul săpând adânc în carnea lui. Bracciolini strigase atât de tare, încât un membru al familiei Gianfigliazza ieşise din turn şi sărise s-o ajute pe Colombina.

Bracciolini o ameninţase, o şantajase, venise cu orice idee detestabilă pe care o putea inventa pentru a o face să tacă, dar în zadar. Colombina, vocea adevărului, cerea ca el să plătească pentru atacul asupra ei şi refuzase să-i permită să arunce vina asupra ei. Ea nu avea să fie victima minciunilor lui şi nici nu i-ar fi îngăduit să scape basma curată şi să-i facă asta vreunei alte femei. Nu numai că făcuse de ruşine numele de Bracciolini, ci încălcase grosolan orice regulă posibilă a Ordinului. Iar pentru blândul, devotatul său tată, aceasta era cea mai mare crimă pe care şi-o putea imagina. Jacopo fusese ostracizat de către familia sa şi, prin urmare, dezmoştenit.

Fiecare secundă de durere pe care Jacopo Bracciolini o încercase vreodată în viaţa sa venise de la Lorenzo de Medici, mica sa târfă şi binecuvântatul lor Ordin.

Iar acum el se gândi, pentru o clipă, la norocul lui. Era oare posibil? I se oferea cu adevărat o sumă frumuşică de bani pentru a-i distruge pe Lorenzo şi Ordinul?

— Care sunt intenţiile papei? îl întrebă pe de Pazzi. Vrea să-i declare eretici?

Ce minunat avea să fie! Poate că aveau să-l ardă pe rug pe Lorenzo, ca pe căţeaua aia nebună franceză pe care o aminteau mereu. Poate că şi târfa lui Lorenzo avea să fie arsă, iar el avea să se ducă să privească. Poate că-i va recomanda asta papei. Cu siguranţă, va accentua rolul Colombinei de eretică şi de adulteră în timp ce-l va informa pe Sfinţia Sa de crimele comise continuu de Ordin împotriva Bisericii.

— Nu depinde de mine să spun ce va face Sfântul Părinte cu informaţia, răspunse de Pazzi. Dar presupun că dorinţa sa cea mai mare este să elimine erezia în toate formele ei.

— După cum este şi a mea, Francesco. Aşa că poţi să mă consideri partenerul tău şi spune-i papei că, dacă mă va găzdui confortabil, îi voi oferi toate dovezile de care are nevoie. Şi poate chiar mai mult decât se aşteaptă!

Jacopo Bracciolini făcu o scurtă vizită la Palazzo de Medici de pe Via Larga, la scurt timp după întâlnirea sa secretă cu Francesco de Pazzi.

Deşi Lorenzo avea cunoştinţă despre reputaţia de intrigant a tânărului Bracciolini şi nu l-ar fi iertat niciodată pentru ceea ce-i făcuse Colombinei, încuviinţă să-şi vadă prietenul din copilărie în secret, în al său *studiolo,* în numele vechilor legături de familie. Cu toate acestea, se întreba cât va dura conversaţia cu Bracciolini până va ajunge în punctul în care acesta îi va cere bani împrumut.

— Lorenzo, vechiul meu prieten!

Bracciolini îl îmbrăţişă şi-l sărută pe ambii obraji înainte de a continua:

— Am venit să repar greşelile din trecut. Au trecut mulţi ani de când m-am purtat cu Colombina într-un fel de neiertat. I-aş cere iertare eu însumi, întrucât evenimentele din acea noapte nu mi-au dat pace în toţi aceşti ani, dar ştiu că nu vrea să mai audă de mine. Speram că tu-i vei spune cât de rău îmi pare. Te asigur, sunt alt om.

Lorenzo încuviinţă binevoitor. Scuzele păreau destul de sincere. El nu avea să le judece, ci mai degrabă voia să vadă ce turnură va lua întâlnirea lor. Rămase tăcut şi-l lăsă pe Bracciolini să vorbească.

— Ştiu că te întrebi de ce sunt aici. Pun pariu că te aştepţi să-ţi cer chiar un împrumut. Ei bine, te înşeli dacă asta crezi. N-am venit să-ţi cer nimic altceva decât iertarea. Şi să-ţi ofer un dar.

Bracciolini scoase din săculeţul său o carte frumos legată şi i-o înmână ceremonios lui Lorenzo.

— *Istoria Florenţei,* scrisă de tatăl meu, Poggio Bracciolini. După cum bine ştii, scria în latină. Dar inspirat de dragostea ta pentru limba toscană, am tradus întreaga carte în dialectul nostru local. Am lucrat la ea ani întregi. Şi ţi-am dedicat această versiune toscană ţie, pentru a încuraja limba noastră şi pentru că tu faci parte acum din istoria Florenţei, la fel ca şi bunicul tău.

Lorenzo era uluit. Ultimul lucru la care s-ar fi aşteptat din partea acestui membru notoriu al nobilimii florentine era un dar de o asemenea însemnătate. Lorenzo răsfoi frumoasa carte, o adevărată capodoperă de traducere şi istorie. Poate că încă mai exista speranţă pentru Bracciolini. Încă era capabil de realizări academice extraordinare, în ciuda risipirii sale din ce în ce mai mari, şi fusese destul de amabil încât să adauge în carte pasaje despre faptele măreţe ale lui Lorenzo.

Lorenzo îi mulţumi şi aduse mai multe sticle din vinul său cel mai bun. Cei doi bărbaţi băură până noaptea târziu, vorbind despre vremurile bune, când erau mai tineri. Lorenzo se relaxă când discutară despre Platon şi despre zilele lor de demult cu Ficino şi râse la unele dintre năzdrăvăniile lor ca băieţi. Era atât de convins că Bracciolini încerca sincer să-şi schimbe viaţa, încât îi aduse la cunoştinţă prietenului său din copilărie ultimele noutăţi ale Ordinului şi planurile lor de viitor.

În ciuda anilor săi de conducător absorbit în pericolele politicii florentine, Lorenzo voia întotdeauna să descopere ce e mai bun în oameni. Nu era sceptic din fire şi credea că fiecărui om trebuie să i se dea o şansă să se căiască pentru trecut şi să se izbăvească prin viitorul său. Trăsătura aceasta făcea parte din educaţia sa spirituală, dar era totodată o parte esenţială a caracterului său. Faptul că Lorenzo era atât de nobil şi de iertător era ceea ce-l făcea atât de mare. Dar şi ceea ce-l făcea vulnerabil.

Jacopo Bracciolini îşi ţinu cuvântul faţă de conspiratorii de Pazzi, aducându-i lui Sixtus al IV-lea mai multe dovezi decât îşi putuse imagina vreodată în legătură cu erezia lui Lorenzo. Îşi pregătise perfect vizita la Lorenzo şi-l cunoştea destul de bine ca să ştie că-i va plăcea cartea. Totul mersese conform planului şi Lorenzo îi dezvăluise tot felul de secrete când îşi lăsase garda jos.

În conversaţia acelei seri se verificaseră toate informaţiile lui Bracciolini despre Ordin. Înflorise puţin raportul pe care i-l trimisese Papei Sixtus, doar ca să facă informaţiile mai preţioase. Apoi ceru dublul plăţii iniţiale, drept răsplată pentru o asemenea dovadă

perfectă de erezie împotriva familiei de Medici şi a susţinătorilor acesteia. Fusese plătit în monede de argint, ca o glumă din partea Curiei.

Bracciolini era foarte hotărât să atace Signoria cu Salviati, arhiepiscopul Pisei, în momentul asasinatului. Urma să fie o lovitură de teatru dramatică şi una în care avea să îi placă să joace rolul principal. Aproape că spera să întâmpine rezistenţă ca să poată omorî un membru al consiliului, ca parte din spectacol. Niciodată nu înfipsese o sabie într-un om; era o experienţă nouă şi incitantă, pe care o aştepta cu nerăbdare.

Cu Bracciolini pe deplin dedicat planului, Francesco de Pazzi mai avea acum nevoie să găsească şi câţiva asasini. Pierderea lui Montesecco era o lovitură uriaşă, dar nu insurmontabilă. Se consultă cu arhiepiscopul Salviati, care veni cu o soluţie. Poate că era imperfectă, dar era totuşi o soluţie. Arhiepiscopul găsise doi preoţi dornici – chiar entuziasmaţi – să-l ucidă pe Lorenzo de Medici. Primul era Antonio Maffei, un omuleţ certăreţ din Volterra – o posesiune florentină ce trecuse printr-un război civil. Răzmeriţa sângeroasă de acolo ucisese mai mult de jumătate din populaţie. Maffei îşi pierduse propria mamă şi surorile, care fuseseră ucise de prădătorii veniţi în Volterra. Prădătorii erau mercenari plătiţi, aduşi de familia de Medici ca să potolească răzmeriţa acolo, în timp ce armata florentină era risipită pe la frontiere. Deşi nu era vina lui Lorenzo că mercenarii se dovediseră a fi nişte tâlhari şi nişte criminali, el era cel învinuit pentru devastarea Volterrei de către aceştia. Lorenzo vizitase Volterra de mai multe ori de atunci, oferind despăgubiri personale oamenilor de acolo, în urma vărsării de sânge. Cheltuise o avere din banii personali pentru a restaura oraşul şi pentru a-i despăgubi pe cetăţenii rămaşi în viaţă. Iar vinovăţia îl chinuia; Lorenzo avea regulat coşmaruri cu Volterra. Era cel mai mare regret al carierei sale politice.

Dar pentru tânărul preot Antonio Maffei, Lorenzo de Medici era un ticălos odios. Dacă putea să joace un rol în moartea unui asemenea om, ar fi fost un erou pentru Volterra. Fu de acord să mânuiască pumnalul fără niciun fel de compensaţie, în afară de iertarea papei după săvârşirea faptei.

Lui Maffei avea să i se alăture un alt preot, un bărbat foarte îndatorat băncii familiei Pazzi, căutând o cale de a-şi şterge datoria. Stefano da Bagnone fusese de acord să-l sprijine pe Maffei, în eventualitatea în care ar fi fost nevoie de mai mult de un singur om pentru a-l doborî pe Lorenzo. Întrucât Liturghia de Paşti era un eveniment formal de stat, era de aşteptat ca Lorenzo să fie îmbrăcat în conformitate cu ocazia. Straiele formale din Florenţa includeau o sabie. Iar Lorenzo, desăvârşitul atlet, nu purta sabia doar ca pe un ornament. Ştia cum s-o mânuiască. Prin urmare, planul era ca cei doi preoţi să-l surprindă pe la spate, înainte ca el să poată scoate sabia din teacă.

Împreună cu arhiepiscopul, cei doi puseră la cale un plan strălucit pentru a-şi asigura succesul. Semnalul pentru a-i ataca pe fraţii de Medici avea să vină în timpul Liturghiei, când ostia era ridicată pe altar în pregătirea Sfintei Împărtăşanii. Nu numai că era un semnal ce nu putea fi ratat, fiind marcat şi de sunetul clopotelor, dar în acel moment pioşii florentini aveau să se uite cu toţii în jos, rugându-se. Asta avea să le dea asasinilor suficient timp ca să lovească din spate, fără a avea imediat martori. Două pumnale în gâtul lui Lorenzo în acel moment le va fi garantat succesul acţiunii.

Faptul că acum erau în slujba papei doi preoţi şi un arhiepiscop care plănuiau uciderea sângeroasă a celor doi fraţi în Duminica de Paşti – eveniment ce avea să se întâmple în momentul în care sfânta ostie era ridicată pe altarul unei bazilici – nu îi încărcase niciodată

conştiinţa vreunuia dintre conspiratori.

Nici prin minte nu îi trecu vreunuia dintre cei implicaţi – cel puţin ca o ironie a sorţii – că singurul om care stabilise că un asemenea complot era complet diabolic, singurul om care se retrăsese din ceea ce considerase a fi absolut diavolesc era ucigaşul profesionist.

Palazzo Medici,
Florenţa
25 aprilie 1478

LORENZO zâmbi din toată inima când Giuliano intră şchiopătând în *studiolo*.

— Trăieşte! Merge!

Lorenzo se ridică de la biroul său şi se grăbi spre fratele său, îmbrăţişându-l cu putere.

— Cum te simţi?

— Mult mai bine. Mă cam doare. Mi-a fost greu să cobor. Trebuie să mai treacă ceva timp până să mă simt ca înainte, dar sunt pe drumul cel bun.

Giuliano se opri pentru un moment şi Lorenzo văzu că ochii săi, încă roşii din cauza inflamaţiei, erau totodată neobişnuit de strălucitori. Îngrijorat, duse mâna la fruntea fratelui său:

— Ai febră? Te dor ochii din cauza inflamaţiei?

Giuliano râse, dând la o parte mâna fratelui său în timp ce se ducea să se aşeze pe canapeaua roşie tapisată, aflată odinioară sub capodopera lui Botticelli, *Timpul se întoarce*.

— Nu, nu! Mă simt bine. Asta şi voiam să-ţi spun, frate. Tocmai vin de la capelă, unde – în ultima oră – m-am rugat în faţa cărţii *Libro Rosso,* aşa cum m-ai sfătuit să fac. Am ascultat îngerii şi ei mi-au vorbit. Ei îmi spun s-o iau pe Fioretta de soţie, să aleg numai iubirea. Să-mi recunosc şi să-mi cresc copilul ca fiind al meu.

În timp ce asculta, Lorenzo simţi un nod în gât. Îi luă un moment până să-i răspundă:

— Sunt atât de fericit să te aud spunând asta! Şi cred că i-ai auzit bine pe îngeri. Ce altceva ar spune îngerii în afară de faptul că iubirea învinge totul?

— Dar nu ai auzit încă cea mai importantă parte! Poate că nu vei crede, dar este un miracol. Mama… nu se opune! M-a aşteptat după ce am terminat în capelă şi mi-a spus că şi-a cercetat propria inimă şi că îşi doreşte numai fericirea mea. Îţi vine să crezi? Mă voi căsători cu Fioretta!

Lorenzo îl îmbrăţişă cu putere pe frăţiorul lui. Pentru o clipă, erau din nou copii. Inocenţi, fericiţi, jucându-şi rolurile de frate mai mare protector şi de frăţior mai mic, scump şi răsfăţat. Când se desprinse din îmbrăţişare, Lorenzo avea lacrimi în ochi.

— Sunt… atât de fericit pentru amândoi. Pot doar să-mi imaginez cum se va simţi Fioretta când îi vei spune.

— M-am hotărât să-i cer mâna mâine, dacă ochii mei sunt mai bine. Va fi surpriza ei de Paşti. Voi merge călare la Fiesole dis-de-dimineaţă şi o voi surprinde. Şi pe fiul meu.

— Nu vii la Liturghia Solemnă de mâine? Tânărul cardinal, nepotul papei, vine şi el. A cerut în mod expres să te vadă acolo, întrucât nu vei fi la banchet mâine seară.

Giuliano se gândi un moment.

— Poate că voi veni şi mă voi duce la Fiesole după aceea. Depinde cum mă simt. Nu sunt sigur cum va fi piciorul meu după drumul până la catedrală şi înapoi; poate fi prea dureros pentru mine să mai călăresc. Dar acum trebuie să mă duc să aplic pe ochi compresele pe

care mi le-a dat doctorul, astfel încât să pot sărbători cel mai binecuvântat Paşte din viaţa mea.

Florenţa
Duminica Sfintelor Paşti 1478

CATEDRALA începu să se umple cu câteva ore mai devreme, căci florentinii soseau să ocupe un loc la Liturghia Solemnă din Duminica Paştelui. Locurile din faţă erau întotdeauna rezervate elitei conducătoare, de Medici având cel mai înalt rang. Locul rezervat lui Lorenzo se afla exact în faţă, înaintea altarului. El urma să participe la eveniment alături de cei mai apropiaţi prieteni şi de fratele său, mai degrabă decât alături de familia sa, întrucât Liturghia de aici, din centrul Florenţei, era întru câtva un eveniment de stat. Mama, soţia şi copiii lui aveau să ia parte la o slujbă separată, la bazilica lor de acasă, din San Lorenzo.

Francesco de Pazzi îl văzu pe Lorenzo intrând în catedrală cu Angelo Poliziano. Se uită împrejur după Giuliano şi începu să intre în panică, căci nu văzu silueta înaltă, inconfundabilă a fratelui mai mic al lui de Medici. De Pazzi se apropie de Lorenzo, care îl anunţă că Giuliano se simţea foarte rău în acea zi şi decisese că plimbarea până la catedrală nu-i făcea tocmai bine piciorului suferind.

Alergând pe lespezile lungi de la catedrală, apoi în jos pe Via Larga spre palatul de Medici, Francesco de Pazzi fu primit de Madona Lucrezia, care se pregătea să plece cu nepoţii săi la slujba lor locală. De Pazzi îi spuse cu respiraţia întretăiată că tânărul cardinal Riario întreabă de Giuliano şi că încă mai e timp ca el să ia parte la Liturghie, astfel încât să nu jignească familia papei. Lucrezia îl invită înăuntru, ca să-i vorbească personal lui Giuliano. Fiul ei era bărbat în toată puterea cuvântului şi perfect capabil să ia propriile decizii.

Francesco de Pazzi cunoştea bine caracterul lui Giuliano de Medici. Toată lumea din Florenţa îl cunoştea. Era renumit pentru firea lui plină de farmec şi manierele sale ireproşabile. De Pazzi profită de această calitate, dându-i de furcă lui Giuliano.

— Cardinalul este cel mai tânăr dintre puternicii săi fraţi, având şaptesprezece ani. Este convins că-i vei da nişte sfaturi nepreţuite despre cum să-şi asume un asemenea rol şi să fie demn de un nume de familie cu prestigiu. Iar eu nu am nicio îndoială că papa va fi şi mai amabil cu Lorenzo în viitor, dacă îi acorzi nepotului său preferat această mică audienţă. Doar câteva minute după Liturghie, după care te vei putea întoarce în pat cât se poate de repede.

Giuliano oftă. Într-adevăr, piciorul său se simţea mult mai bine în ziua aceea şi era capabil să meargă până la catedrală, deşi şchiopăta. Se luptase ca să ajungă la Fiesole mai devreme, căci era extrem de entuziasmat să fie cu Fioretta şi cu bebeluşul lor. Dar dacă ceea ce susţinea Francesco era adevărat, dacă nepotul papei voia neapărat să petreacă un timp cu el, atunci era nevoit să meargă la Liturghie. Mai presus de toate, ar fi fost spre binele lui Lorenzo să aibă un aliat în familia papei. Şi nu avea să-l reţină prea mult. În fond, avea multe lucruri pentru care să fie recunoscător şi, prin urmare, o oră petrecută în genunchi în cinstea învierii Domnului era cel mai mărunt lucru pe care-l putea face. De fapt, se simţise destul de vinovat că ratase slujba. Poate că Dumnezeu îl trimisese pe Francesco de Pazzi ca să se asigure că Giuliano va merge la biserică în ziua aceea!

Mai mult, în timp ce se îmbrăca, Giuliano îşi aminti că era 26 aprilie. În urmă cu doi ani,

draga lor Simonetta trecuse în lumea de dincolo. Oare ce spusese Lorenzo? „26 aprilie va fi întotdeauna o zi de tristeţe pentru noi.” Avea să meargă la Liturghie să se roage deopotrivă pentru sufletul Simonettei şi pentru familiile Cattaneo şi Vespucci, care încă o plângeau.

Se îmbrăcă repede şi fu un pic surprins când Francesco îl îmbrăţişă strâns în timp ce ieşea din încăperile lui, exprimându-şi bucuria că tânărul de Medici se simţea destul de bine pentru a-l însoţi în acea zi frumoasă. Ceea ce nesuspiciosul Giuliano nu avea de unde să ştie era că Francesco îl verificase de arme şi de armură. Dar pentru că se îmbrăcase atât de repede şi nu voia o greutate suplimentară pe trupul său care abia se însănătoşea, Giuliano se hotărâse să renunţe la ţinuta formală şi să lase acasă efectele militare. Lorenzo avea să le poarte, fără îndoială, în maniera sa magnifică, şi el va reprezenta familia aşa cum o făcuse întotdeauna.

Giuliano şchiopătă în jos, pe Via Larga, spre magnifica bazilică, cu faţada din marmură roz şi verde strălucind în lumina soarelui. O adevărată capodoperă, Duomoul din cărămidă roşie era un loc îmbietor, care îi găzduia în interiorul său pe toţi florentinii veniţi să venereze acea zi sfântă.

Intrară în catedrală, dar – cum se făcuse târziu – locurile din jurul lui Lorenzo se ocupaseră deja. Giuliano era nevoit să se aşeze în altă parte, ceva mai în spate. Fratele său îl zări şi ridică dintr-o sprânceană, neexplicându-şi prezenţa lui la Liturghie, iar Giuliano ridică din umeri şi arătă înspre de Pazzi. Lorenzo îi zâmbi şi făcu un semn din mână ca şi cum ar fi spus „îmi explici mai târziu”, apoi se întoarse la locul său. Îşi îndreptă sabia şi teaca astfel încât să stea în poala lui în timpul Liturghiei şi să nu se lovească de scaune. În timp ce făcea asta, Lorenzo observă că în spatele său se aflau doi preoţi. Nu-i recunoscu, dar le zâmbi politicos şi le ură o sărbătoare pascală fericită înainte de a se întoarce pentru a se pregăti să asculte slujba. El comentă cu Angelo că nepotul papei, recentul cardinal Riario, era foarte tânăr şi părea foarte nervos acolo, la locul său din altar. Fără îndoială că nu mai asistase niciodată la o Liturghie Solemnă într-un loc atât de grandios precum minunata lor catedrală Santa Maria del Fiori.

Giuliano îl urmă pe Francesco de Pazzi înapoi spre partea nordică a catedralei, în apropierea corului, şi se aşeză lângă el. Încercă din greu să se concentreze la slujbă, dar adevărul era că se gândea numai să o vadă pe Fioretta. Când clopotul sacristiei bătu pentru a anunţa sosirea ostiei, el îşi plecă în reverenţă capul, aşa cum făcură majoritatea credincioşilor.

Giuliano de Medici, pe cale să înceapă o rugăciune în cinstea Domnului pe care îl iubea atât de mult, nu văzu pumnalul îndreptându-se asupra lui. Francesco de Pazzi lovi tare, cu puterea dată de adrenalină, înfigând pumnalul în gâtul tânărului de Medici cu o asemenea forţă, încât îl despică.

Dorinţa de a vărsa sânge pusese stăpânire pe Francesco de Pazzi în asemenea măsură, încât el continuă să-l înjunghie pe Giuliano de Medici cât de tare şi de repede putu, grohăind din cauza efortului. Era atât de turbat în atacul său, încât îşi despică propria coapsă, confundând-o cu cea a lui Giuliano în timpul unei lovituri.

În catedrală era acum haos şi se auzeau ţipete, în timp ce sângele îi împroşca pe enoriaşii aflaţi în partea de nord a catedralei; oamenii începuseră să se risipească. Cei doi preoţi din spatele lui Lorenzo atacaseră simultan, dar preotul-devenit-asasin Antonio Maffei făcu o greşeală tactică. În timp ce trase cu o mână pumnalul din mâneca robei sale, îşi menţinu echilibrul apucându-l pe Lorenzo cu cealaltă mână.

Lorenzo de Medici avea reflexe rapide ca fulgerul, bine antrenate în anii de vânătoare şi de atletism. În momentul în care fu atins din spate, el sări, făcând ca forţa loviturii lui Maffei să fie mult diminuată. Deşi pumnalul se înfipse în gâtul lui Lorenzo, nu-i provocă acestuia o rană fatală. Victima-ţintă putu să-şi scoată sabia din teacă şi să se apere, înainte ca celălalt agresor să mai poată lovi.

Pentru Angelo Poliziano, acesta era un moment crucial: pe când era doar un băieţel, asistase la înjunghierea tatălui său, cel mai însemnat izvor de dragoste şi de înţelepciune pentru un copil. Acum Lorenzo de Medici, care devenise douăzeci de ani mai târziu cel mai semnificativ izvor de dragoste şi de înţelepciune din viaţa sa, era ameninţat în mod similar de asasini cu cuţite. Dar de data aceasta, Angelo avea să intervină.

Nu era un bărbat masiv, iar anii petrecuţi în slujba poeziei nu-i conferiseră o construcţie atletică sau vreo tărie fizică, însă Angelo Poliziano avea altceva: hotărâre. El îl lovi pe unul dintre asasini cu latul mâinii drepte, suficient de puternic încât să-l facă să-şi piardă echilibrul, apoi îl apucă pe Lorenzo de mâna sa liberă pentru a-l trage înapoi din calea loviturilor. Cei doi preoţi, stupefiaţi şi terifiaţi de reacţiile rapide ale lui Angelo şi Lorenzo, se întoarseră şi fugiră din catedrală înainte ca cineva să-i poată opri.

— Vino! ţipă prin haos Angelo către Lorenzo, care sângera abundent din zona gâtului rănit, nefiind în stare să facă nimic decât să se supună.

Grupul îl trase imediat pe Lorenzo şi-n urma lor se trântiră uşile uriaşe de bronz ale sacristiei. La început Lorenzo fu în stare de şoc, apoi fu cuprins cu adevărat de groază, când începu să strige după fratele său.

— L-ai văzut pe Giuliano? îl întrebă disperat pe Angelo.

Dar prietenii lui Lorenzo nu aveau niciun răspuns pentru el. Frăţiorul lui stătuse în spatele lor la stânga, prea departe pentru a vedea ce se întâmplă, în nebunia atacurilor şi-n graba de a-l proteja pe *il Magnifico*. Până în acel moment, celorlalţi nu le trecuse prin minte că Giuliano putea fi şi el o ţintă. Într-adevăr, cine ar fi vrut să-l asasineze pe apoliticul, blândul Giuliano? Nu avea nicio noimă. Anturajul loial lui Lorenzo era concentrat în clipa aceea exclusiv asupra conducătorului lor. Tânărul său prieten Antonio Ridolfi îi supse rana de la gât. Dacă agresorii ar fi fost cu adevărat îndemânatici, pumnalele lor ar fi fost otrăvite. Ridolfi ar fi înghiţit bucuros otrava dacă asta ar fi însemnat salvarea Magnificului. Într-o zi, poate că Florenţa avea să-i fie recunoscătoare pentru sacrificiul său.

— Giuliano!

Lorenzo era slăbit din cauza sângelui pierdut şi Angelo încerca să-l facă să stea drept, în timp ce îi înfăşa gâtul cu pelerina sa.

— Este în siguranţă?

Lorenzo era înnebunit. Trebuia să afle ce se întâmplase cu fratele său.

Un alt vechi prieten al familiei de Medici, Sigismondo Stufa, sări pe o scară şi se căţără în loja corului, pentru a vedea mai bine haosul care transformase Duminica Paştelui într-o baie de sânge. Cineva strigă că domul avea să cadă şi oamenii se călcau în picioare în efortul de a scăpa din bazilică. Lui Sigismondo îi luă un minut lung de căutare până când privirea i se fixă pe imaginea teribilă pe care avea să şi-o amintească pentru tot restul vieţii în coşmarurile sale.

Giuliano de Medici, aproape de nerecunoscut în propria baltă de sânge, zăcea fără viaţă pe culoarul dinspre nord. Fusese făcut bucăţele, înjunghiat cu cele mai violente lovituri, de nouăsprezece ori.

Nu era însă vreme pentru plâns. Nimeni nu ştia cine erau atacatorii sau câţi fuseseră. Trebuiau să-l scoată pe Lorenzo în siguranţă. Iar dacă Lorenzo ar fi ştiut că Giuliano fusese masacrat pe podeaua catedralei, nu l-ar fi putut scoate niciodată de acolo. Sigismondo îi spuse că nu-l văzuse pe Giuliano din loja corului, dându-i lui Lorenzo falsa speranţă că fratele său scăpase. Minciuna îi frânse inima lui Sigismondo, dar era singura cale prin care putea să se asigure că Lorenzo va părăsi bazilica şi se va întoarce în siguranţa Palatului de Medici cât de repede puteau să-l ducă acolo.

Mai târziu, Sigismondo avea să pretindă că nu minţise când spusese că nu-l văzuse pe Giuliano în catedrală. În teroarea momentului, îi venea foarte greu să-şi închipuie că teribila masă de carne şi sânge de pe podea era cel mai bun prieten al său din copilărie şi partenerul său de turnir. Acea grămadă de resturi umane nu era Giuliano de Medici. Cum ar fi putut fi?

Cel de-al doilea element al conspiraţiei Pazzi presupunea ca arhiepiscopul Salviati şi Bracciolini să se ducă la Signorie ca să-şi pregătească lovitura de stat. Erau însoţiţi de o trupă de mercenari nemiloşi din Perugia. Apropierea acestor lepădături de soldaţi deranjase Signoria, în ciuda faptului că erau conduşi de un arhiepiscop. Actualul *gonfaloniere,* comandantul-şef al Republicii, era un bărbat dur şi neînfricat, care se numea Cesare Petrucci. Petrucci servea masa când arhiepiscopul şi brigada sosiră şi cerură o audienţă. Inteligentul Petrucci îi primi, dar îi despărţi pe arhiepiscopul Salviati şi pe Bracciolini de banda de tâlhari perugieni, cerând ca această „gardă de onoare” să aştepte într-o cameră alăturată. Ceea ce arhiepiscopul nu realiză era faptul că încăperea în care li se ceruse mercenarilor să aştepte era o celulă de detenţie foarte înţelept mascată. Odată aflat în acea cameră, mai puteai scăpa doar dacă un membru al Signoriei te elibera.

Arhiepiscopul Salviati îl anunţă pe Petrucci că are un mesaj de la papă. Începu să ţină o cuvântare întru câtva absurdă despre eliberarea Florenţei, dar nervii îl doborâră şi se încurcă în cuvinte. Dar Petrucci auzise suficient. Cuvinte ca „a răsturna” şi „tiran” erau tot ce avea nevoie pentru a şti că acolo clocotea primejdia. Pe lângă asta, era deja freamăt în piaţă şi el putea să audă haosul de pe străzi. Strigă după gărzile Signoriei şi, în timp ce făcea asta, fu atacat brusc de un Bracciolini nebun şi neîndemânatic, care-şi trase prea târziu sabia din teacă.

Petrucci, un om voinic şi un războinic priceput, nu fu deranjat de sabia acestuia. Îl apucă pe Bracciolini de păr şi-l aruncă la pământ în doar câteva secunde. Gărzile din Signorie se îngrămădiră în cameră şi-l îngenunchează, împărţindu-i în acelaşi timp câteva lovituri arhiepiscopului de Pisa, care fu şi el arestat.

— Trage *vacca!* strigă Petrucci.

Vacca era clopotul enorm din turnul Signoriei, căruia i se dăduse acel nume din cauza sunetelor ciudate şi adânci ca nişte mugete pe care clopotul le scotea când era tras. Era un sunet de o importanţă gravă pentru florentini. *Vacca* se trăgea numai atunci când în oraş era o criză. Era un ordin care-i făcu pe cetăţenii Republicii să dea năvală în Piazza Signoria, ca să afle motivul pentru care clopotul fusese tras.

Când *vacca* bătu sunetul său jos, călăreţi purtând uniforma familiei Pazzi atacară piaţa, strigând: „Libertate! Moarte tiranilor de Medici! Pentru poporul Florenţei! Pentru popor!”

În cazul în care conspiratorii Pazzi sperau că cetăţenii Florenţei li se vor alătura, ei

aveau să fie extrem – şi periculos – de dezamăgiţi. Vestea teribilei crime a lui Francesco de Pazzi, care îl omorâse cu sălbăticie pe Giuliano de Medici, se răspândea cu viteză, provocând groaza întregului oraş. În timp ce mai mulţi complici ai familiei Pazzi intrau călare în piaţă, strigând „libertate”, populaţia Florenţei năvăli masiv în piaţă, strigând în schimb *„Palle! Palle, Palle!* Pentru dragostea familiei de Medici!” Pe măsură ce mulţimea devenea tot mai greu de stăpânit, susţinătorii călare ai familiei Pazzi erau atacaţi cu pietre. Detaliile despre moartea lui Giuliano continuau să se răspândească, din ce în ce mai exagerate: „A fost tăiat într-o sută de bucăţi! A fost împrăştiat pe toată suprafaţa altarului! Ochii i-au fost scoşi şi nasul tăiat de către lepădătura de Pazzi!”

Teribila măcelărire a blândului Giuliano de Medici nu avea să rămână nepedepsită în Florenţa în ziua aceea. Gărzile palatului îi omorâseră deja pe mercenarii perugieni şi le retezaseră capetele pentru a le aşeza în ţepuşe, ca un avertisment pentru toţi cei care aveau să mai ameninţe pacea în această republică civilizată. Primul conspirator oficial care avea să cunoască răzbunarea fu uluitul Bracciolini. Nu aşa anticipase implicarea sa în lovitura de stat care trebuia să-i sfârşească viaţa lui Lorenzo şi domnia familiei de Medici. El începu să vorbească precipitat şi să promită informaţii complete despre toţi conspiratorii, dacă avea să fie cruţat. Petrucci ascultă aproape un minut înainte să fie întrerupt de vestea morţii lui Giuliano de Medici pe altar, în timpul Liturghiei Solemne. Îl scuipă pe Bracciolini şi făcu semn gărzilor palatului.

— Faceţi un exemplu din el. Şi faceţi în aşa fel încât să conteze.

În câteva secunde, gărzile găsiră o funie straşnică şi legară un capăt de-al acesteia în jurul grinzii transversale, de-a curmezişul ferestrei. Celălalt capăt fu adus repede în jurul gâtului lui Bracciolini. Îl azvârliră afară pe fereastră, fără ca măcar să se obosească să privească atunci când se ciocni de latura aşa-numitului *Palazzo Vecchio,* rupându-şi gâtul şi dinţii dintr-o singură mişcare. Fu lăsat să se clatine în afara ferestrei, ca un prim exemplu. Dar era numai primul.

După aceea, îl înşfăcară pe arhiepiscopul de Pisa. El ţipă, lovi şi invocă protecţia papală, până când unul dintre gardieni îi rupse falca pentru a-l face să tacă. Gărzile îl trimiseră lângă Bracciolini exact în acelaşi mod. El nu muri atât de repede, dar detaliile înspăimântătoare ale morţii sale lente şi agonizante aveau să fie povestite mai târziu de Angelo Poliziano – arhiepiscopul se desprinsese violent din funie şi nimerise peste sângele rece al lui Jacopo Bracciolini, iar ultimul său gest fu acela de a-şi înfige dinţii în carnea mortului. De ce o făcuse constituia un mister şi o faptă macabră pe care florentinii aveau să o speculeze ani întregi. Cei mai mulţi presupuneau că arhiepiscopul credea cumva că se putea salva prin acel act final, îngrozitor. Dacă acesta fusese planul său, acesta eşuase, la fel ca şi celelalte.

Gloata cerea acum sângele membrilor familiei Pazzi şi se formase un val care se deplasa spre *palazzo-ul* lor. Francesco de Pazzi se ascunsese acolo, dar nu îndeajuns de bine. Rana de la coapsă sângera abundent şi fu destul de uşor să i se ia astfel urma – fu găsit sub un pat, unde se ascunsese. Gloata îl dezbrăcă în pielea goală şi-l târî pe străzi, oprindu-l în dreptul Signoriei ca să li se alăture tovarăşilor săi în execuţia lor instantanee. Ca şi în cazul celor care-l precedaseră, Francesco de Pazzi fu lăsat să atârne în afara ferestrei Signoriei, dintr-un ştreang care, deşi improvizat, fu extrem de eficient.

În timp ce gloata se deplasa şi zvonurile se răspândeau, oamenii din Florenţa cerură să ştie dacă magnificul lor Lorenzo era încă în viaţă. Sute de oameni mărşăluiau acum pe

străzi, în drum spre Palazzo de Medici, scandând: „Magnifico! Magnifico!” Mulţimea sporea, cu mai multe ţipete şi mai multe cereri ale dovezilor că Lorenzo trăia.

În interiorul gospodăriei de Medici, se făcură imediat planuri pentru scoaterea lui Clarice şi a copiilor în afara Florenţei, într-una dintre vile, cât mai repede posibil şi-n cea mai mare discreţie. Lorenzo nu voia ca familia lui să se afle în oraş în timpul haosului care avea să continue, cu siguranţă, până la aflarea adevărului despre acea zi teribilă şi pricina ei. El se rugă ca mama lui să accepte să plece cu ei şi totuşi ştia că n-o va face. Lucrezia era în stare de şoc, fiind incapabilă să mai vorbească de la aflarea veştii că băiatul ei, Giuliano, fusese măcelărit cu brutalitate.

Medicul personal al lui Lorenzo, intrând în grabă printr-o uşă din spate a palatului, îi examină cu grijă rana de la gât.

— Eşti chiar iubit de Dumnezeu, Lorenzo, spuse doctorul scuturând din cap. Este de neconceput că ai supravieţuit, deşi ai fost rănit cu pumnalul drept în gât. Dar uită-te la asta.

Doctorul scoase din rană bucata din lanţul de argint pe care o tăiase. Încă agăţat la gât, deşi acoperit de sânge, era colierul cu relicva Adevăratei Cruci, pe care Lorenzo îl primise pe când era copil. Îl purtase până când crescuse suficient de mare ca să-l aprecieze – era un dar nepreţuit de la regele René d’Anjou, ce îi aparţinuse odinioară Ioanei d’Arc.

— Arată ca şi cum pumnalul a tăiat lanţul, drept urmare lovitura a fost deviată şi a ajuns mai sus pe gât, deasupra arterei. Este foarte posibil ca acest colier să-ţi fi salvat viaţa.

Florenţa era în haos – pretutindeni răzmeriţă şi masacru, căci cetăţenii reacţionau la zvonurile conflictuale ce se învolburau în aerul toscan încărcat. Sute de oameni înconjurau *palazzo-ul* de pe Via Larga, cerând să ştie dacă Lorenzo este viu sau mort.

Angelo devenise legătura dintre străzi şi *palazzo,* raportându-le oamenilor din Florenţa că Lorenzo se afla în grija doctorului şi cerându-le să continue să se roage fierbinte pentru supravieţuirea acestuia. Dar, pe măsură ce după-amiaza se scurgea, mulţimea în continuă creştere devenea din ce în ce mai agitată. Ei îl voiau pe Lorenzo. Îl cereau pe Lorenzo.

În timp ce doctorul îi pansa rana, Colombina şi Fra Francesco fură lăsaţi să intre în cameră. Când îl văzu pe Lorenzo, Colombina căzu în genunchi la picioarele lui, prinzându-i mâna şi plângând.

— O, Lorenzo, mulţumesc lui Dumnezeu! Îi mulţumesc lui Dumnezeu că eşti viu!

El o mângâie pe păr şi plânse atunci când o întrebă:

— Ai aflat despre Giuliano?

Ea încuviinţă, dar nu putu să spună nimic altceva, fiind prea copleşită de mâhnirea pricinuită de moartea lui Giuliano şi totodată uşurată pentru salvarea lui Lorenzo.

Următoarea întrebare a lui Lorenzo îi fu adresată Maestrului său:

— Cum să împac lucrurile, Maestre, prin învăţăturile Ordinului? Unde a fost Dumnezeu astăzi, când fratele meu s-a dus să venereze, să sărbătorească învierea lui Iisus şi să aducă mulţumiri pentru viaţa sa? De ce a fost luat dintre noi frumosul, inocentul meu frate?

Fra Francesco, care văzuse mai multă tragedie şi violenţă decât i-ar fi fost dat oricărui suflet să vadă, îşi aşeză uşor mâna pe umărul lui Lorenzo.

— Fiule, nu pot să-ţi spun decât atât: este uşor să ai credinţă într-o zi în care totul merge bine. Este foarte greu în schimb să ai credinţă într-o zi în care suntem înconjuraţi de

tragedie. Nu pot să-ţi spun de ce Dumnezeu nu l-a salvat pe Giuliano, dar este clar că a existat o intervenţie divină în salvarea ta. Aşa că, mai degrabă, în loc să-l certăm pe Dumnezeu pentru ceea ce nu a făcut, eu aş zice să-i aducem mulţumiri pentru ceea ce a făcut. Sunt recunoscător că Madona Lucrezia nu îşi plânge ambii fii în această zi. Şi aşa simte întreaga Florenţă, după cum se şi aude.

Lorenzo încuviinţă, apoi şopti:

— Sunt recunoscător pentru viaţa mea, Maestre. Dar... îmi va lua ceva timp ca să aplic învăţăturile de dragoste asupra oamenilor care au făcut asta.

— Dar este exact ceea ce trebuie să faci, Lorenzo, şi trebuie s-o faci acum. A fost nevoie de mai bine de o mie patru sute de ani pentru oamenii care aveau doar scopul de a dezlega adevăratele învăţături ale lui Iisus şi de a distruge Calea iubirii. Iar tu nu vei fi capabil să repari totul pe parcursul vieţii tale. Dar ceea ce poţi să faci acum este să stabileşti un exemplu pentru poporul tău şi pentru viitor, oferindu-le un mesaj de pace.

Colombina îi strânse mâna şi îl privi, apoi spuse:

— Oamenii din acest oraş sunt îngroziţi că s-a întâmplat ceva cu tine şi acum guvernează acolo legea gloatei. Florentinii nevinovaţi sunt răniţi şi, în climatul acesta, ne putem aştepta la un măcel şi mai mare. Dar ei te iubesc pe tine, Lorenzo, şi te vor urma. Vorbeşte-le şi ei te vor asculta!

Lorenzo încuviinţă. Prima încercare de a se ridica în capul oaselor fu neizbutită. Era ameţit din cauza sângelui pierdut şi a şocului. Cei trei aflaţi în încăpere – Colombina, Maestrul şi doctorul – îl ajutară să încerce din nou şi-l ţinură sprijinit, până ce-şi recăpătă echilibrul. Angelo veni răsuflând din greu, anunţând că mulţimea era mai agitată şi mai de necontrolat ca niciodată. El le spusese că Lorenzo va face o declaraţie prin intermediul lui şi venise pentru ca el să scrie una.

— Voi face declaraţia eu însumi, Angelo. Dar s-ar putea să trebuiască să repeţi pentru mine dacă nu voi putea fi auzit din cauza zgomotului.

— Iată, Lorenzo trăieşte!

Mulţimea nerăbdătoare din afara palatului aştepta mai multe informaţii de la Angelo, când fereastra de la etajul al doilea, din stânga uşii principale, se deschise şi acolo apăru Lorenzo. Gâtul său pansat arăta dramatic şi hainele lui aveau pete de sânge închegat; era alb la faţă din cauza şocului. Chiar şi de la distanţă, era clar că *il Magnifico* fusese grav rănit în atac. Cu toţii îşi traseră răsuflarea văzându-l pe Lorenzo cum se luptă să rămână pe picioarele sale şi să-şi ţină discursul. Angelo stătea lângă el. Ceea ce mulţimea nu putea vedea era că, din spate, Colombina şi medicul îl susţineau bine ca să nu cadă.

— Fraţii mei şi surorile mele!

Lorenzo îşi adună toate puterile pentru a fi auzit, în timp ce oamenii Florenţei îşi făceau semn unul altuia să tacă, într-un efort de a asculta.

— O crimă teribilă a fost comisă astăzi. Un afront adus lui Dumnezeu, o rană făcută Republicii şi o crimă împotriva familiei mele. După cum unii dintre voi este posibil să ştiţi, fratele meu Giuliano... este mort. A fost... omorât în catedrală în timpul Liturghiei din această zi sfântă.

Mulţimea izbucni la anunţul oficial al morţii lui Giuliano de Medici. Lorenzo, ale cărui puteri slăbeau văzând cu ochii, continuă după o pauză uşoară, forţând mulţimea să se

liniştească pentru a-l putea auzi.

— Dar noi suntem un popor civilizat. Ca atare, nu trebuie să mai adăugăm alte crime celor care au fost deja comise în această zi teribilă. Noi, Republica Florenţa, suntem văzuţi de cetăţenii din întreaga Europă ca lideri ai unui stat progresist şi independent, renumit pentru cultura şi educaţia sa, dar – mai presus de toate – pentru legile sale. Şi, după cum stau lucrurile, trebuie să continuăm să instituim un exemplu prin promovarea unui sistem legislativ drept şi a unei ordini eficiente, şi să ne asigurăm că toţi criminalii vor răspunde în faţa legii.

Ţipetele se înteţeau la auzul cuvântului „lege", înainte ca Lorenzo să poată continua.

— Lăsaţi-mă să subliniez că nu putem aplica această lege pe străzi, indiferent cât de mult simţim nevoia să răzbunăm aceste acte pline de cruzime. Nu aceasta este abordarea la care recurge o republică civilizată. Libertatea noastră vine din devotamentul nostru faţă de justiţie. Aşa că, haideţi să rămânem liberi şi, totodată, drepţi. În timp ce familia mea apreciază manifestarea voastră de iubire şi de loialitate în asemenea măsură încât nici nu am cuvinte să mă exprim, trebuie să vă rugăm, în acelaşi timp, să nu comiteţi acte de răzbunare în încercarea de a vă dovedi această loialitate. Aceia dintre voi care l-au cunoscut pe fratele meu ştiu că el era un om blând şi amabil. Detesta violenţa şi nu ar fi vrut niciodată să vadă vărsări de sânge în numele său. Mai mult decât orice, vă cer ca în aceste timpuri de încercări teribile să rămâneţi uniţi ca o comunitate. Aveţi grijă unul de celălalt. Apreciaţi fiecare moment preţios pe care-l petreceţi cu familia voastră…

Pe Lorenzo îl înăbuşi brusc plânsul, doborât de pierderea lui Giuliano. Fu nevoit să-şi scurteze cuvântarea.

— Acesta este singurul mesaj care contează acum. Iubiţi-vă unul pe celălalt! Şi vă mulţumesc. Vă mulţumesc tuturor pentru loialitatea şi susţinerea voastră!

Mulţimea suspină când Lorenzo leşină în faţa lui Angelo. Fu transportat în patul său, în timp ce toţi cetăţenii Florenţei îl aclamau, scandând pe străzi „Il Magnifico" şi *„Palle, palle, palle"*. Compasiunea faţă de Lorenzo şi familia sa nu fusese niciodată mai mare. Papa Sixtus, familia sa şi adepţii lor erau dispreţuiţi, fiind consideraţi criminali. Cetăţenii Republicii Florenţa aveau să rămână de partea lui Lorenzo, indiferent ce decizie ar fi luat acesta. Consiliile tradiţionale au fost abolite sau pur şi simplu desfiinţate, locul lor fiind luat de un consiliu format din zece susţinători ai familiei de Medici, ca o măsură de urgenţă pe timpul perioadei tumultuoase care a urmat imediat după masacrul din catedrală. Acel consiliu, care avea să existe doar temporar, a devenit forţa conducătoare într-un oraş care-şi pusese complet încrederea în de Medici.

Pentru următorii zece ani, Florenţa i-a aparţinut în exclusivitate lui Lorenzo, iar el a devenit cel mai puternic om din Europa care nu a deţinut niciodată un titlu oficial.

Într-una dintre numeroasele întorsături ale sorţii din istoria familiei de Medici, Fioretta Gorini muri din cauza febrei şi a sângelui pierdut, în patul ei, în aceeaşi dimineaţă în care Giuliano fu omorât în catedrală. Ca o binecuvântare, ea nu a ştiut niciodată despre masacrul în care Giuliano îşi pierduse viaţa. Ultimul mesaj primit de Fioretta de la Giuliano fusese unul de dragoste şi de speranţă – el îi spusese că familia lui consimţise asupra uniunii lor. Ea adormise la scurt timp după primirea acestei veşti, visând la viitorul frumos pe care urma să îl aibă ca soţie a lui Giuliano şi ca mamă a unui copil de Medici. Nu se mai trezise

niciodată din visul acela.

Dacă Giuliano s-ar fi dus la Fiesole în dimineaţa aceea, ar fi ajuns la timp pentru a-şi ţine de mână iubita pe care o pierdea treptat, în timp ce aceasta se întorcea la Dumnezeu.

Acum ajunseseră împreună în Rai.

Lorenzo de Medici adoptă bebeluşul, pe Giulio, cu permisiunea şi binecuvântarea familiei Fiorettei. Pentru tot restul zilelor lor, Gorini fură trataţi ca membri ai familiei de Medici şi nu duseră lipsă de nimic. Bebeluşul Giulio fu crescut împreună cu fiul preferat al lui Lorenzo, Giovanni, iar cei doi băieţi deveniră apropiaţi de parcă ar fi fost gemeni. Se jucau şi învăţau împreună şi îşi lansau provocări unul altuia. Îşi terminau unul altuia propoziţiile şi comunicau în propriul lor limbaj inventat. Şi, la fel ca multe perechi de gemeni naturali, aveau tipuri opuse de personalitate: Giovanni era senin şi dulce, pe când Giulio era serios şi posomorât. Deşi Lorenzo îl trata întotdeauna pe Giulio cu aceeaşi afecţiune pe care le-o arăta şi propriilor copii, băiatul părea să aibă un resentiment nativ faţă de lumea care-l privase de părinţii săi. Adesea era necesar ca fratele său, căruia îi spunea Gio, să-l scoată din starea în care cădea, înveselindu-l.

Destinele acestor doi băieţi se întrepătrunseră în asemenea măsură, de parcă ar fi ieşit din aceleaşi pântece.

Biserica este un monstru hibrid.

Tradiţia în artă a fost de secole întregi să înfăţişeze Biserica într-o asemenea manieră – cel mai adesea ca un minotaur, creatura care trăia în centrul labirintului din Creta şi-l devora pe cel nevinovat. Căci aşa poate fi descrisă Biserica, nu-i aşa? Un tip misterios de monstru hibrid, pe jumătate hidos şi pe jumătate supus mântuirii; pe jumătate bazat pe adevăr şi pe jumătate bazat pe minciună. Un hibrid al dragostei şi al urii, al binelui şi-al lăcomiei. Acest monstru trăieşte în mijlocul unei fortăreţe impenetrabile şi se hrăneşte cu sângele celor inocenţi.

Eu am pictat monstrul meu hibrid ca pe un centaur. Este abject şi lipsit de înţelepciune, căci îi reprezintă pe Sixtus şi creaturile hidoase care vor duce la îndeplinire planul de a-l măcelări pe cel nevinovat în Duminica Paştelui. El se agaţă fără speranţă de arma sa, căci ştie că deja l-a lăsat la greu. Este prins. Adevărul iese la lumină.

Centaurul este controlat uşor de mâna măreţei Pallas Atena, care reprezintă zeiţa eternei înţelepciuni. În acest mod susţin că ea va triumfa, căci ea reprezintă adevărul. Am îmbrăcat-o într-o rochie făcută în întregime din accesorii de Medici – inelele de nuntă ale lui Lorenzo prinse unul de altul –, în timp ce am înveşmântat-o în frunze de laur. Este clar pentru oricine are ochi de văzut că această zeiţă înţeleaptă şi puternică îl favorizează pe Lorenzo al nostru. Fie ca întotdeauna să fie astfel. Am creat acest tablou ca pe un talisman care să-l protejeze atât pe el, cât şi întreaga familie de Medici.

Rămân credincios,
Alessandro di Filipepi, cunoscut ca „Botticelli”

DIN MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI

Florenţa
prezent

— Papa Sixtus al IV-lea l-a excomunicat pe Lorenzo la scurt timp după uciderea lui Giuliano în catedrală.

Destino le preda lecţia tuturor celor adunaţi acasă la Petra în seara aceea: Petra, Maureen şi Peter, Roland şi Tammy.

— Din ce motiv l-a excomunicat? vru Peter să ştie.

— Pentru că supravieţuise. Râdeţi, vă rog, pentru că este ridicol. Dar acesta este adevărul. Sixtus a fost atât de furios că Lorenzo îndrăznise să supravieţuiască încercării sale de a-l omorî, încât l-a excomunicat pentru actul supravieţuirii. Iar când cetăţenii Florenţei nu au recunoscut anatema împotriva Magnificului, Sixtus a excomunicat întreaga Republică Florenţa.

— Poftim? întrebară cu toţii la unison, neîncrezători.

Peter, fostul preot care slujise odinioară la Vatican, adăugă:

— Nu poţi excomunica un oraş întreg! Şi, cu siguranţă, nu din pricina unui singur cetăţean din acel oraş!

— Da, ştiu că este absurd, dar tot ceea ce a făcut acel papă a fost de necrezut. Şi întotdeauna a scăpat nepedepsit. Autoritatea papală fiind ceea ce era la vremea aceea şi papa fiind infailibil, putea să facă tot ce dorea, şi aşa a şi făcut. Puteţi înţelege de ce Lorenzo a devenit din ce în ce mai hotărât să înlăture autoritatea papală absolută, în timp ce căuta tot mai multe modalităţi pentru a destabiliza structura Bisericii Catolice.

— Şi ce s-a întâmplat? întrebă Roland. Şi-au acceptat cetăţenii Florenţei excomunicarea?

— Desigur că nu. Pentru florentini, Sixtus era un criminal şi, prin urmare, nimic din ceea ce spunea sau făcea nu cântărea prea mult pentru cetăţenii de rând. Consiliul Signoriei i-a trimis o scrisoare de răspuns papei, spunându-i că mai degrabă l-ar urma pe Lorenzo decât pe el. Era afrontul suprem! Mi-ar fi plăcut să-i văd faţa lui Sixtus când s-a confruntat cu scrisoarea aceea!

— Povestea lui Giuliano şi a Fiorettei este atât de tristă! spuse Tammy. Şi totuşi, este ceva extrem de poetic în faptul că au murit în aceeaşi zi.

— Erau suflete-pereche, desigur, spuse Petra. Ei au părăsit această lume împreună şi nu am nicio îndoială că s-au regăsit imediat în Rai pentru a fi din nou împreună.

Peter studiase materialul din *Libro Rosso* în legătură cu această idee a sufletelor-pereche. Îl fascina, îl tulbura şi mai ales îl deconcerta.

— Deci vrei să spui că toţi oamenii au câte un suflet-pereche? Citind legendele lui Solomon şi Sheba din *Libro Rosso,* văd o trimitere repetată la „sufletul-pereche al fiecăruia”. Fiecare are câte un suflet-pereche?

Petra îl privi pentru câteva momente, cu un zâmbet uşor schiţat pe buze. Când răspunse, o făcu cu o fineţe pe care ceilalţi n-o mai văzuseră la ea:

— Da, Peter. Toate sufletele sunt gemene şi alcătuiesc perechi perfecte. Toate. Cu toate acestea, nu ne încarnăm împreună în fiecare viaţă, acest lucru depinzând de misiunea pe care o are sufletul. Să-l luăm pe Sandro Botticelli ca un exemplu perfect. Sandro era un personaj singuratic. El nu a existat pentru a-şi găsi sufletul-pereche, întrucât era devotat doar misiunii sale. Adevărata dragoste – şi pasiunea autentică a lui Sandro – era creaţia sa şi din acest motiv a fost atât de prolific. Asta a fost valabil şi pentru mulţi dintre cei mai mari angelici: Donatello, Sandro, Michelangelo.

— Devotamentul faţă de dragostea altuia este o sarcină specială prin ea însăşi, iar pentru unii este o parte din misiunea lor – sau poate chiar misiunea însăşi. Pentru alţii însă, este o distracţie. Dar frumuseţea acestui lucru constă în aceea că cei care doresc să-şi găsească sufletele-pereche o fac pentru că au un suflet de găsit. Cei care nu sunt deloc interesaţi de asta n-o fac, pentru că nu face parte din misiunea lor. Destino îţi va spune că Sandro a fost unul dintre cei mai mulţumiţi oameni pe care i-a cunoscut vreodată, chiar dacă a fost complet singur. Lui i-a plăcut să rămână astfel, pentru că orice altceva interfera

cu arta sa.

— Aşadar, nu pricep întreaga idee. Sandro nu avea un suflet geamăn? Credeam că toată lumea are, zise Peter, încercând încă să salveze conceptul.

— Îngerii nu sunt atât de uşor de înţeles, nu-i aşa? întrebă Destino. Dar acest lucru este adevărat şi pentru mulţi dintre angelici. Într-adevăr, toată lumea are şi, prin urmare, şi Sandro avea un suflet-pereche. Dar acea persoană nu a fost în viaţă în timpul Renaşterii şi astfel el a trebuit să-şi canalizeze iubirea şi pasiunea numai în arta sa.

— Dar, continuă Petra cu emfază, şi acest lucru este la fel de important de înţeles: el nu a trăit acel sentiment de dor pe care cineva îl simte atunci când se află în căutarea altcuiva. Asta se datorează faptului că sufletul său geamăn a ales să rămână în tărâmurile angelice şi să-l ajute de deasupra. El făcea apel la energia celeilalte jumătăţi de fiecare dată când lucra, iar perechea sa era chiar acolo cu el. De aceea, randamentul său a fost extraordinar: pentru că, în esenţă, lucra ca doi oameni, unul deasupra şi altul dedesubt, pentru a îndeplini miracolul lucrului unic! Şi tot din acest motiv simţea acel extaz atunci când picta, care a condus la randamentul său de neegalat. El nu suferea de vreun dor sau de singurătate. Acea durere specifică este resimţită numai când sufletele-pereche sunt încarnate în acelaşi timp şi nu se pot reuni; atunci apare dorinţa puternică de a se regăsi.

Peter o privea cu fascinaţie. Era atât de fermecătoare: strălucitoare, intensă, cu o conştiinţă completă a sinelui şi a celor din jurul său. În timp ce o privea, se întrebă: „Este ea oare unul dintre angelici? Este atât de devotată misiunii ei încât nu şi-a îngăduit să cunoască dragostea fidelă, omenească?”

Maureen era şi ea curioasă în legătură cu acest lucru, gândindu-se la unii prieteni care erau încă singuri şi nefericiţi.

— Deci, cu alte cuvinte, spuse ea, oricine se simte singur are sentimentul că de fapt există acolo cineva pentru el sau pentru ea?

— Întocmai. Dumnezeu este bun tot timpul, Maureen. El nu ne-ar permite să ne încarnăm în durere, simţind singurătate din cauza unui tovarăş pe care nu-l putem găsi.

Peter arătă înspre Roland şi Tammy.

— Pot crede cu tărie că ei s-au născut ca să fie împreună. Dar sunt ei doar norocoşi? Sunt întru câtva mai binecuvântaţi decât alţii? Pot eu să cred că fiecare are potenţialul de a trăi o asemenea fericire?

Petra inspiră adânc şi se aşeză foarte dreaptă, pregătindu-şi răspunsul. Era un îndrumător înnăscut. Peter, care predase timp de douăzeci de ani, recunoştea darul acesta când îl vedea la alţii.

— Tuturor ne este dat să ne găsim sufletele gemene, la fel cum ne este dat să ne împlinim ţelurile cele mai înalte. Dar se întâmplă să nu facem nimic din toate acestea, iar cele două sunt legate între ele. Deci, ceea ce vreau să spun este următorul lucru: este inutil să-ţi cauţi în mod deliberat sufletul-pereche, pentru că niciodată nu-l vei găsi în acest mod. Există o singură cale de a-l găsi, iar aceasta constă în a te găsi mai întâi pe tine.

Petra continuă lecţia:

— Vă voi spune ceva personal. Eu nu am experimentat binecuvântarea iubirii divine în această viaţă şi totuşi cred cu tărie că ea mă aşteaptă. Ştiu că prin predarea lecţiilor despre *hieros-gamos* şi făcând asta pe înţelesul celor care şi-au găsit iubirea, ca şi pentru cei care nu au găsit-o încă, eu creez calea pe care propriul meu suflet-pereche să-şi facă apariţia. Dar dacă aş fi rămas în industria modei, care nu era adevărata mea chemare, probabil că aş fi

fost singură sau aş fi sfârşit lângă cineva care nu ar fi fost adevăratul meu suflet-pereche.

Peter reflectă la asta pentru o clipă. Totul era atât de nou pentru el! Străin şi în acelaşi timp incitant.

— Îl vei recunoaşte când îl vei vedea? Va fi dragoste la prima vedere?

— Există o taină a acestor lucruri, Peter, răspunse Destino la întrebare. Adeseori unul dintre parteneri îl recunoaşte pe celălalt prea devreme.

În seara aceea, tocmai când se pregăteau să plece, Petra se apropie de Tammy şi o întrebă:

— Pot să-ţi ating abdomenul? Vreau să văd dacă pot simţi bebeluşul.

— Desigur, spuse Tammy. Dar este încă prea devreme ca să-l poţi simţi.

— Nu este dacă eşti Petra, spuse Destino.

Petra se aplecă şi-şi puse blând mâinile pe abdomenul lui Tammy, închizând ochii. Mişcându-şi palmele foarte uşor, inspiră adânc şi apoi le mişcă din nou. Repetă această mişcare pentru încă un minut înainte de a deschide ochii. Dădu din cap încetişor, ca şi cum ar fi vrut să-şi limpezească gândurile, şi reveni la realitate.

Zâmbind cald spre Tammy, spuse simplu:

— Serafina.

— Serafina?

Petra încuviinţă.

— Este fată. Ştiai?

Tammy făcu semn cu capul că nu şi se uită entuziasmată la Roland.

— Ţi-am spus că este fată! zise el.

— Este. Una de aur. O angelică. Este una dintre serafimi, îngerii strălucitori care înconjoară tronul Mamei şi al Tatălui nostru din ceruri. Cuvântul „serafim” înseamnă „cel arzător”, iar dacă studiezi *Libro Rosso,* îl vei recunoaşte ca fiind numele originar al reginei Sheeba. Makeda, cea arzătoare. Căci ea a fost una dintre serafimii care au luat viaţă pe pământ pentru a schimba lumea cu ajutorul sufletului ei geamăn. La fel cum va face şi acest copil.

— Încerci să-mi spui că bebeluşul meu este reîncarnarea Reginei Sheba?

Petra râse.

— Cam aşa ceva. Oricum, are o energie asemănătoare. În italiană, un înger de parte femeiască din acest ordin se numeşte *serafina* şi este un lucru foarte binecuvântat.

— Serafina…

Tammy îi zâmbi Petrei când mâinile ei se plimbau pe burtica sa şi izbucni în lacrimi de bucurie.

Când Petra îi conduse pe ceilalţi, îl opri pe Peter la uşă.

— Pentru ceilalţi, conversaţia despre sufletele-pereche este distractivă, dar nu folositoare. Ei şi-au găsit sufletele-pereche, în fond şi la urma urmei! Dar pentru tine, cred eu, este mult mai importantă. Dacă ai vrea să continuăm discuţia, ar trebui să mai luăm o sticlă de vin.

Peter râse.

— Cum aş putea refuza o asemenea ofertă?
— Speram să nu poţi, spuse Petra.

Maureen urcă pe acoperiş şi inspiră frumuseţea panoramică a cerului Florenţei, care o înconjura. Când îi văzu silueta în colţul îndepărtat, se opri brusc. Stătea cu spatele la ea, căci era cu faţa înspre Duomo, dar ea nu avea nevoie să-i vadă faţa ca să ştie cine este. Briza călduţă îi răvăşea buclele întunecate, iar umerii săi largi ce se zăreau de sub cămaşă se îngustau într-un spate şi o talie perfecte.

— Bună!

Fu singurul lucru pe care se gândi să i-l spună în timp ce se apropie de el şi-l mângâie cu mâna pe spate.

— Dumnezeule! strigă el surprins, căci nu o simţise venind din spatele său.

Maureen fu confuză la început, pentru că el se trăsese atât de brusc înapoi. Îl privi şi clipi, scuturând din cap pentru un moment. Bărbatul care stătea în faţa ei arăta ca o copie aproape identică a lui Bérenger. Dar…

— Nu eşti Bérenger, spuse ea stânjenită. Îmi cer scuze…

Bărbatul râse.

— Nu e nevoie. Mi s-a întâmplat asta toată viaţa. Sunt Alexander Sinclair, fratele lui Bérenger. Tu trebuie să fii Maureen.

Maureen era încă în stare de şoc.

— Parcă aţi fi gemeni.

— Bérenger este cu doi ani mai mare, dar întotdeauna am fost confundaţi unul cu celălalt. Obişnuiam chiar să facem farse pe această temă când eram copii, până când Bérenger şi-a dat seama că ieşea mereu cu faţa şifonată, căci eu intram mereu în buclucuri.

— Ştie că eşti aici?

— Acum da, răspunse o voce similară, căci Bérenger păşi pe terasă.

— Acuzaţiile au fost inventate, complet fabricate, îi explică Alexander fratelui său.

După apariţia surprinzătoare a lui Alex, Maureen îi lăsă să vorbească pe acoperiş între patru ochi. Bérenger ardea de nerăbdare să discute cu ea, dar apariţia fratelui său fusese complet neaşteptată. Extenuată, Maureen se dusese la culcare, cu promisiunea că vor lua împreună micul dejun. Avea nevoie de puţin somn înainte să ia decizii importante în legătură cu viitorul ei.

— Este clar că dovezile se bat cap în cap şi de aceea m-au eliberat atât de repede. N-ar fi trebuit să fiu arestat niciodată, iar ei ştiu asta. Acum trebuie doar să stabilim cine a fost răspunzător pentru crearea acestui haos. Şi cine a avut puterea să mă aresteze pe mine.

— Şi de ce.

Bérenger asculta atent, încercând să pună piesele cap la cap. Alexander era preşedintele companiei Sinclair Oil, dar era o figură mult mai puţin controversată decât Bérenger. Deşi Alex era puternic în industrie şi în societate, nu era renumit ca făcându-şi duşmani. Iar arestarea unui lider din mediul de afaceri britanic nu era o sarcină uşoară – necesita dovezi perfecte, iar în cazul acesta nici nu putea fi vorba.

— Ai idee care ar putea fi motivul, Alex? Trebuie să fie cineva care vrea să te elimine, cel

puţin temporar. Cine?

Pentru un moment, Alexander se uită în jos, privindu-şi stânjenit pantofii.

— Iată de ce am venit aici. Nu doar ca să te văd pe tine, ci şi ca să lămuresc lucrurile cu Vittoria.

— Vittoria? Nu înţeleg.

Alex ezită uşor înainte de a vorbi.

— Eu sunt cel care s-a culcat cu Vittoria în urmă cu trei ani. În martie, după o petrecere din Milano. Bérenger, a fost exact cu patruzeci de săptămâni înainte de ziua naşterii lui Dante. Şi cu două luni înainte de a te seduce pe tine.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că Dante este cu adevărat un Sinclair, dar nu este fiul tău. *Este fiul meu.* La Cannes, Vittoria era deja gravidă în două luni şi cred că te-a sedus pentru că voia să te forţeze s-o iei de nevastă şi să-l accepţi pe Dante ca moştenitor al tău.

— Dar şi tu eşti un Sinclair.

— Da, dar eu nu sunt *Bérenger* Sinclair. Tu eşti fermecătorul bărbat misterios, nu eu. Eu sunt omul de afaceri plictisitor. Întotdeauna a fost înnebunită după tine şi, de fapt, ştiu că singurul motiv pentru care m-a dorit a fost pentru că eram un substitut al tău. Şi, bineînţeles, tu eşti moştenitorul ezoteric, nu-i aşa? Prinţul Poet.

Bérenger se aşeză din nou şi se lăsă pătruns de această nouă realitate. Dacă Dante nu era al său, totul avea să se schimbe. Copilul era un Sinclair şi un Prinţ Poet, dar nu era moştenitorul unui element mai perturbator al profeţiei.

— Dar bebeluşul… a fost prematur. Ar putea fi al meu în acest caz.

— Nu a fost prematur. A fost subponderal. Vittoria este model. S-a înfometat şi a fumat în perioada cât a fost gravidă. Dante era mic şi bolnav când s-a născut, dar s-a născut la termen.

— De unde ştii toate acestea?

— Nu sunt idiot. Şi mai sunt şi altele. Am ştiut atunci când Dante s-a născut că este al meu, dar Vittoria nu mi-a răspuns niciodată la telefon. Şi cred că ea este motivul pentru care am fost arestat.

— Nu sunt sigur că-ţi pot urmări raţionamentul.

Alexander explică răbdător:

— Am fost arestat în ziua în care ea a anunţat că tu eşti tatăl lui Dante. Vittoria ştia că te-aş fi sunat imediat şi că ţi-aş fi spus adevărul, aşa că a trebuit să pună la cale un scenariu care să mă îndepărteze imediat din jocul ei. Nu am nicio îndoială că familia ei a tras nişte sfori pentru a face ca asta să se întâmple. Sunt perfect capabili de aşa ceva.

Bérenger încuviinţă.

— Dar ei nu au anticipat că vei ieşi atât de repede. Cu siguranţă, nu înainte de ziua de mâine, după ora două.

Bérenger se gândi la soarta care-l aştepta în Salonul Roşu al palatului Signoriei şi se înfioră.

— Categoric. Aşa că am venit fiindcă ştiam că eşti aici şi, prin urmare, era posibil ca şi Vittoria să fie. Ai văzut-o?

— Nu, răspunse Bérenger. M-a bombardat cu cereri să ne întâlnim, dar am tot amânat-o. Aveam nevoie de câteva zile pentru a-mi pune la punct strategia. Dar am o întâlnire cu ea diseară.

— Unde?
— Are un apartament chiar în josul străzii, ceva mai departe de Via Tornabuoni.
Alexander îi zâmbi cu un aer conspirativ.
— Ai ceva împotrivă dacă merg la întâlnire în locul tău?
— Nu, absolut nimic. Dar ce plănuieşti să faci?
Alexander ezită un moment.
— Ştiu că pare o nebunie după tot ce ţi-a spus, dar am de gând să-i cer să se mărite cu mine.
— Ce?! Ţi-ai pierdut minţile? Femeia aceea este otrăvitoare. Mortală.
Alexander dădu din cap dezaprobator.
— Nu, Bérenger, nu cred asta, chiar în ciuda a tot ce mi-a făcut. Cred că este pierdută şi cred că a avut creierul spălat de părinţii ei… şi este, în felul ei, o victimă a nebuniei existente în această societate secretă pe care o ştim prea bine.
Alexander nu împărtăşea pasiunea sau devotamentul lui Bérenger pentru moştenirea eretică a familiei lor. Niciodată nu o făcuse. Alex privise cum Bérenger se făcea nevăzut în Franţa în fiecare vară a copilăriei lor, pentru „instruirea" pe care el nici nu o înţelegea, nici nu o primea. Bérenger era copilul de aur, Prinţul Poet, iar Alex doar un băieţel normal. Şi, deşi nu-şi învinovăţise niciodată fratele pentru că el primise mai multă atenţie, faptul în sine îi lăsase o impresie de neşters.
— Mai mult decât atât, Vittoria este mama copilului meu. Vreau să fac parte din viaţa lui, iar cea mai bună cale de a face asta – de a mă asigura că primeşte educaţia optimă pentru el – este să mă căsătoresc cu Vittoria. Vreau să-l protejez de nebunia lumii şi să-i ofer o viaţă normală. Şi, oricât de aiurea ar suna asta, sunt îndrăgostit până peste cap de ea. Întotdeauna am fost. Ce e rău în a te însura cu cea mai frumoasă femeie din lume?
Bérenger îşi petrecu următoarea oră încercând să-i scoată din cap lui Alexander această idee, dar fu în zadar. Era prins în capcana Vittoriei şi nu putea fi salvat. De câte ori nu văzuse oare cum bărbaţi, de altfel străluciţi, îşi pierd minţile în faţa frumuseţii fizice a unei femei? Şi el înţelese că în acest caz mai erau în joc şi alte elemente pentru Alexander. Poate că Bérenger nu pricepuse niciodată în întregime profunzimea geloziei fratelui său. Aceasta era o cale pentru Alex de a redobândi ceva ereditar. Fiul său era acum prinţul cu cel mai albastru sânge din Europa. Să se căsătorească cu Vittoria şi să-l crească pe Dante, deşi lui Bérenger i se părea un coşmar, ar fi fost un vis împlinit pentru Alexander.
Bérenger îi comunică lui Alex adresa şi ora la care fusese fixată întâlnirea cu Vittoria. Alexander avea să meargă în locul lui, la unsprezece seara, şi s-o surprindă pe Vittoria.
Bérenger Sinclair îşi îmbrăţişă fratele şi-i ură succes. Dar, după ce Alexander plecă, nu putu să se abţină să nu se gândească la acea idee ca fiind una foarte proastă.

Maureen avea o durere de cap teribilă şi se simţea extenuată după zilele de nesomn şi de frământări. Era prea agitată ca să se poată odihni, adormind câte puţin şi trezindu-se des. Era de asemenea o mare visătoare, aşa cum fusese întotdeauna. Multe dintre visele lui Maureen erau profetice şi duseseră la descoperiri uimitoare în viaţa ei, aşa că exista totuşi o anumită binecuvântare în acest blestem al somnului neliniştit.
Se pare că nici noaptea aceea nu avea să fie vreo excepţie.

Maureen oftă şi se ridică din pat. Îşi duse mâinile la faţă şi se uită după ceas. Era 10:50 seara. Se afla în pat de o oră. Telefonul său mobil era pe noptiera de alături. Îl înşfacă şi formă repede numărul lui Bérenger.

El răspunse de la primul apel, evident entuziasmat că ea îl suna. Dar nu era vreme pentru discuţii lungi.

— Coşmar! Bérenger, ceva e rău şi o implică pe Vittoria.

— De ce? Ce-ai văzut?

— Foc. Un fel de explozie. La început am crezut că eşti tu; am văzut pe cineva din spate. Dar s-a întors şi am ştiut că era Alexander acolo cu ea.

— Şi tu crezi că se va întâmpla acum? Aici? În Florenţa?

Visul avea o intensitate şi o urgenţă pe care Maureen nu le mai simţise înainte.

— Da. Sună-i! Acum! Trebuie să-i avertizăm. Şi pe Vittoria. Ai numărul ei?

Bérenger răspunse afirmativ şi-l sună imediat pe Alex. Avu speranţe mari când telefonul sună, dar după patru apeluri intră căsuţa vocală. Îi trimise apoi un mesaj, sperând că va ajunge la el mai repede. Adesea era dificil să ai semnal în spatele zidurilor din cărămidă grea ale construcţiilor europene antice, aşa cum era Palazzo Tornabuoni.

Încercă apoi s-o contacteze pe Vittoria. Ea era recunoscută pentru faptul că rareori puteai să dai de ea, întrucât îşi ţinea telefonul deschis numai dacă voia să sune pe cineva şi nu răspundea niciodată. Formă numărul ei, dar imediat intră căsuţa vocală bilingvă.

— Dante, spuse Bérenger deodată, realizând că şi băiatul ar putea fi în pericol.

O sună în grabă pe Maureen.

— Mă duc acolo. E doar la câteva blocuri mai încolo, în josul străzii. Trebuie să ajung la ei.

Nu se îndoia niciodată de Maureen sau de viziunile ei. A o crede era la fel de natural ca şi instinctul de a-şi salva fratele şi nepotul. Iar Maureen nu ştia încă despre Alex şi Vittoria, lucru care făcea ca visul ei să fie şi mai înfiorător în acurateţea sa.

Ieşi pe uşă înainte de a închide telefonul.

Bérenger Sinclair trecu pe lângă magazinele sofisticate, apoi traversă pe la vechea biserică cu giganticul blazon de Medici şi alergă în jos pe Via Tornabuoni. Vechiul *palazzo,* care fusese odinioară casa mamei lui Lorenzo de Medici, era acum transformat în apartamente foarte costisitoare. Renovarea era încă în plină desfăşurare şi doar câteva locuinţe luxoase erau finalizate. Vittoria Buondelmonti fusese una dintre primele persoane care cumpăraseră un apartament în acel complex, ca o investiţie pentru viitor. Locuia rareori acolo, căci zgomotele şantierului erau extrem de supărătoare, dar era totuşi mai convenabil şi mai intim decât în cazul hotelurilor. Vittoria trăia pentru paparazzi, dar îi şi plăcea să-i controleze. Erau însă momente, în special cu Dante, când voia să scape de celebritatea ei şi să devină mai puţin vizibilă. Îi spusese asta lui Bérenger în momentul în care îi descrisese clădirea şi-i dăduse instrucţiuni despre intrarea ascunsă de la stradă. Tocmai de aceea, după ce trecu de primele schele, el ştiu exact pe unde s-o ia.

Nu ajunse foarte aproape. Mingea de foc explodă sub cerul nopţii, iluminând Florenţa cu o strălucire gazoasă gălbuie, iar Bérenger Sinclair ajunse sub o ploaie de sfărâmături.

Florenţa

LORENZO se afla în biblioteca sa din Careggi, lucrând la un sonet destul de complicat, când în încăpere intră Clarice. El suspină, sperând să nu se audă prea tare, şi-şi îndepărtă ochelarii de la ochi. Putea ghici de pe chipul soţiei sale că avea să se işte o ceartă.

Clarice i se adresă în maniera ei romană formală, la care recurgea rareori, chiar şi după şaptesprezece ani de căsnicie şi şapte copii.

— Lorenzo, eşti de acord că sunt o soţie ascultătoare şi o mamă devotată copiilor noştri?

El ştia că asta era un fel de capcană, aşa că trecu direct la subiect.

— Desigur, Clarice. Despre ce e vorba?

— Lasă-mă să termin, Lorenzo. Nu e ceea ce crezi.

Lorenzo nu mai spuse nimic şi o lăsă să continue.

— Am învăţat de mult să trăiesc cu spectrul constant al Lucreziei în dormitorul nostru. Ea este o rană care nu se va vindeca niciodată în întregime şi care totuşi nu mai sângerează. Ştii, nici măcar nu pot s-o urăsc. Ea te iubeşte. Ce femeie n-o face? Dar nu am venit aici ca să-ţi vorbesc despre ea…

Clarice părea acum nesigură, lucru care îl irita oarecum pe Lorenzo. Ce putea fi atât de periculos încât ea să nu vrea să pună clar problema pe tapet? Se săturase să mai aştepte.

— Atunci despre ce este vorba? o întrebă el.

Clarice inspiră adânc şi apoi izbucni:

— Angelo!

Lorenzo crezu că nu auzise bine.

— Angelo? Angelo *al meu?*

Neîncrederea lui părea să-i alimenteze hotărârea.

— Da, şi poate fi Angelo *al tău* cât vrei. Nu pot să stabilesc pe cine numeşti tu prieten. Dar pot şi voi stabili cine să-mi educe copiii şi cine să trăiască în casa mea. Nu vreau ca bărbatul acesta să le mai împuie mintea copiilor mei cu oricare dintre ideile sale eretice. Astăzi, micuţa noastră Maddalena mi-a adus la cunoştinţă că a fost botezată după soţia lui Iisus.

Lorenzo ridică din umeri.

— Aşa a fost.

— Nu-i adevărat! A fost numită astfel după mama mea, care a fost o femeie nobilă şi pioasă, dintr-o ireproşabilă familie cu sânge roman. Iar mama mea a fost numită aşa după o sfântă, Maria Maddalena, sfânta penitentă şi păcătoasa mântuită, după cum este recunoscută de Sfânta Biserică.

— De ce spui asta, Clarice? De ce acum?

— Pentru că nu vreau să înveţe copiii mei aşa ceva. Dacă vrei să te joci cu misiunile tale secrete şi cu ereziile tale, eu nu te pot opri. Dar nu le voi permite copiilor mei să mai ia parte la asta.

Lorenzo îşi pierdu dintr-odată răbdarea:

— Dacă nu cumva mi-ai ascuns ceva, cred că sunt şi copiii mei.

— Lorenzo! Cum îndrăzneşti?

Pe moment, fu uluită din cauza insultei – Lorenzo era rareori nemilos, dar uneori ea-i solicita nervii la maxim.

— Copiii mei… copiii noştri… nu vor fi subiect al blasfemiei.

— Nu este blasfemie. Definiţia blasfemiei constă în a lua numele lui Dumnezeu în deşert. De fapt este o erezie. Dacă vrei să mă acuzi de ceva, cel puţin formulează învinuirea corect.

— Nu-i voi mai îngădui acelui bărbat să-i mai înveţe pe băieţi vreo erezie. Giovanni este hărăzit Bisericii!

— Da, este. Dar cărei biserici, Clarice? A ta? Ori a mea?

— Vorbesc serios. Îl voi da pe Angelo afară din casă.

— Mergi prea departe, draga mea.

— Nu, nici nu am mers suficient de departe. Lorenzo, nu crezi că mă tem şi pentru tine? Nu ştii că mă rog pentru nemurirea sufletului tău, mă rog ca tu să nu ajungi în iad?

Lorenzo oftă profund îndurerat.

— Prea târziu, Clarice. Sunt deja în iad.

Războiul dintre Clarice de Medici şi Angelo Poliziano răbufni, fiind alimentat de fiul mai mare al lui Lorenzo, Piero, care nu-l iubea deloc pe profesorul său. Angelo era nerăbdător cu el şi-l silea să studieze. Piero, foarte răsfăţat de mama lui, era leneş şi nu prea interesat să muncească intens, aşa că i se plângea adesea acesteia în legătură cu insultele reale şi imaginare, pentru a se sustrage lecţiilor cu Angelo.

Lorenzo, săturându-se de cicăleala lui Clarice, găsi o soluţie de compromis. Îl mută pe Angelo într-o altă vilă, unde Clarice venea rar, şi se hotărî să supravegheze el însuşi educaţia lui Piero. Angelo se simţea uşurat, căci a avea responsabilitatea educaţiei lui Piero era o treabă riscantă. Şi, deşi Lorenzo era conştient de defectele fiului său mai mare, Piero era încă moştenitorul familiei de Medici. Angelo putea doar să-l prevină pe Lorenzo în legătură cu lipsa utilităţii educaţiei pe care băiatul o resimţea.

Dar Lorenzo nu fu nevoit să intervină prea multă vreme între cei doi. La începutul anului următor, Clarice de Medici se îmbolnăvi, sănătatea i se deterioră rapid şi slăbi, apoi începu să tuşească, scuipând sânge. Muri subit la vârsta de treizeci şi patru de ani. Când ea muri, Lorenzo era plecat la hotarul de vest al Toscanei şi rămase acolo cât ea fu înmormântată. Şi totuşi, în ciuda tristeţii anilor petrecuţi împreună, el notă în jurnalul său cât de profund îndurerat fusese după moartea ei. În ciuda lipsurilor pe care le avea ca soţie şi tovarăşă a lui, fusese o mamă devotată pentru copiii lor. Deşi mâhnit din cauza pierderii ei, Lorenzo nu se simţi vinovat pentru că nu-i oferise o viaţă atât de fericită pe cât ar fi putut să aibă.

Lorenzo îl mută pe Angelo înapoi la Careggi, pentru a se concentra asupra educaţiei lui Giovanni şi a fratelui său Giulio. Acum, având-u-i literalmente pe cei mai mari profesori din lume – Angelo, Ficino şi Maestrul –, ei primeau întocmai educaţia pe care Lorenzo şi-o dorea pentru ei. Iar „gemenii", după cum îi numea Lorenzo, nu erau singuri. Adoptase un alt băiat de treisprezece ani, un angelic special pe care el şi Ordinul îl urmăriseră încă de la naştere. Michelangelo Buonarroti ajunsese un talent extraordinar, cum nimeni nu mai văzuse la o asemenea vârstă, şi fu stabilit ca el să fie crescut ca un de Medici.

Michelangelo se alătură cu reticenţă familiei lui Lorenzo. Era teribil de timid, dar progeniturile gălăgioase îi urară bun-venit şi el învăţă repede să se adapteze. Fetele mai mari îl adorau şi-i făceau curte, iar cei mai mici îl deranjau cerându-i să le deseneze cai şi flori. Când se aşezau la masă, Michelangelo stătea în dreapta lui Lorenzo. Din clipa în care intră pe uşă, el fu tratat ca un fiu.

— Este un elev uimitor, îl informă Angelo pe Lorenzo. E bun la toate materiile. Ficino îl

învaţă ebraica şi studiază împreună Vechiul Testament, iar băiatul este prolific. Abilităţile lui lingvistice sunt extraordinare şi poate reţine aproape cuvânt cu cuvânt poveştile pe care le-a auzit doar o singură dată. Iar Maestrul este în culmea fericirii datorită percepţiei spirituale a lui Michelangelo. Spune că s-a născut cu înţelegerea tuturor acestor învăţături. Ştia că aşa are să fie. Este ca şi cum ar fi reîncarnarea Arhanghelului Mihail.

— Poate că este, spuse Lorenzo.

Şi nu glumea.

Michelangelo se afla în grădină, realizând o schiţă, când apăru Lorenzo. Acesta rămase în spate, privind un moment cum băiatul ţine în sus o statuetă mică, pe care părea că o analizează. Semăna cu statuia unui sfânt, fiind înaltă de aproximativ treizeci de centimetri şi foarte veche. O ridică în lumină, o întoarse, apoi o aşeză jos şi începu să schiţeze. O ridică din nou, privindu-i atent faţa, apoi îşi reluă schiţele.

— Cine este muza ta, băiete? îl întrebă Lorenzo arătând spre statuie.

Michelangelo se arătă surprins să-l vadă.

— Bună dimineaţa, Magnifico! Statuia este Sfânta Modesta. Este comoara familiei mele, căci i-a aparţinut marii contese Matilda de Toscana.

Lorenzo era impresionat.

— Pot s-o văd?

— Desigur.

Lorenzo apucă statueta şi o examină. Pricepu imediat de ce Michelangelo era atât de atras de chip. Era frumoasă – trăsăturile ei delicate şi blânde făceau să transpară deopotrivă înţelepciunea şi tristeţea.

— Ce anume schiţezi?

— O *pietà*. Este tema pe care ne-a dat-o Verrocchio. Aş dori să creez una care să nu fie considerată tradiţională, ci care să celebreze mai degrabă învăţăturile Ordinului. Priveşte…

Michelangelo îi arătă lui Lorenzo desenul. Frumoasa Maria, pe care o schiţase cu dulcele chip al Modestei, îl ţinea pe Iisus în poală, într-o manieră clasică de *pietà*. Dar această lucrare avea ceva diferit: o eleganţă şi o tristeţe pe care Lorenzo nu le mai remarcase până atunci.

— Uimitor, fiule. Iar chipul ei întruchipează perfecţiunea. Şi totuşi… este destul de tânără pentru a fi mama lui Iisus, nu-i aşa?

— Este, Magnifico. Dar aceasta se datorează faptului că nu e Sfânta Fecioară Maria. Este Maria Magdalena. Am creat o *pietà* care o reprezintă pe Regina Compasiunii noastre, ce deplânge pierderea iubitului ei. Durerea ei este durerea noastră; este durerea iubirii atunci când apare suferinţa despărţirii, pe care o resimt toţi oamenii pe pământ. Aş vrea să surprind acest sentiment printr-un mod nou de a interpreta povestea. Într-o bună zi aş dori să sculptez asta în piatră şi să-i dau viaţă pe deplin.

Când vorbea, în ochii lui strălucea o lumină. O asemenea inspiraţie ar fi fost extraordinară la un adult care primise o anumită educaţie şi dobândise o anumită experienţă de viaţă, dar să vină de pe buzele unui băiat de treisprezece ani era cu totul neaşteptat. Şi în întregime divin.

Răspunsul lui Lorenzo fii simplu:

— Îţi mulţumesc, Michelangelo. Îţi mulţumesc!

Florenţa
prezent

AERUL NOPŢII era deosebit de catifelat, iar lumina lunii licărea pe ţiglele roşii ale Duomoului. Petra şi Peter sorbeau din Brunello în timp ce îşi continuau discuţia.

— Mai eşti preot, Peter?

Surprins de această întrebare atât de directă, Peter ezită, apoi puse paharul jos.

— Hmm… Am ezitat pentru că nu am spus asta nimănui răspicat, nici mie, nici altcuiva. Dar nu. Nu sunt preot. Nu mai cred în niciunul dintre lucrurile pentru care am depus jurămintele iniţiale de credinţă. Şi, deşi sunt un creştin mai devotat decât am fost vreodată, nu mai sunt catolic. Cel puţin, nu unul orb. Am multe întrebări pentru propria-mi Biserică.

— Când erai preot ţi-ai pus vreodată la îndoială vocaţia?

— Vrei să spui dacă m-am simţit singur? Dacă am ratat ceva pentru că nu am avut o relaţie? Ca să fiu sincer, da. M-am simţit. Dar am refuzat să mă gândesc la asta şi-am pus-o pur şi simplu pe seama diavolului care-mi vorbea.

— Ai fost vreodată ispitit?

— Nu, zise Peter, scuturând din cap dezaprobator.

Nu era ca şi cum n-ar fi avut nenumărate ocazii. Avusese. Peter era un bărbat foarte chipeş, cu trăsături „black Irish": părul închis la culoare şi ochii de un albastru profund. El era preotul după care mureau întotdeauna studentele. Dacă tot trebuia să înveţi latina sau greaca, puteai cel puţin să participi la cursul părintelui Peter.

— Doar că nu m-am gândit niciodată la asta. Am o autodisciplină riguroasă – când mă dedic unui lucru, o fac trup şi suflet.

— Lăudabil şi rar, spuse Petra. Dar acum, că nu mai eşti preot…

— Dacă sunt cumva ispitit?

Întrebarea lui era blândă, dar ţintită.

Ca şi răspunsul ei.

— Da.

El dădu din cap, uitându-se la ea pe deasupra paharului cu vin.

— Cunoşti deja răspunsul.

Ochii ei mari şi căprui deveniseră dintr-odată foarte strălucitori.

— Eu… am ştiut dinainte să vii şi mi s-a confirmat când ai intrat pe uşă. Amândoi am fost profesori şi am fost siliţi să ne părăsim ocupaţia de bază şi să ne regăsim prin Calea iubirii.

Ea râse, uşor nervoasă acum, gândindu-se la miracolul vieţii.

— Dumnezeu are simţul umorului şi ne lasă asemenea lucruri, ştiind că cel mai adesea suntem adormiţi. Tu eşti lingvist. Ştii că Petra este versiunea feminină a lui Peter. Că… sunt versiunea ta feminină.

El îi zâmbi.

— Aşa este, şi deja îmi trecuse asta prin minte. Nu m-am gândit la nimic altceva de când am sosit în Florenţa. Chiar m-am chinuit cu gândul la asta, ca să fiu sincer.

Ea se întinse spre el şi-i prinse mâna.

— Nu are rost să grăbim nimic, Peter. Este ceva nou pentru tine şi mă aştept să ai îndoieli.

— O, dar nu am...
El o uimi cu siguranţa sa.
— De niciun fel. Evanghelia din Arques şi *Cartea iubirii* m-au făcut să înţeleg că există o altă cale şi ştiu că este calea lăsată de Iisus. Este Calea iubirii. Aceasta este calea lui Dumnezeu, motivul pentru care ne aflăm aici. Şi eu am nevoie să continui să o înţeleg ca să pot preda într-o manieră nouă unei noi lumi.
— Sunt fericită să fiu profesoara ta. Să putem preda împreună această nouă cale unei noi lumi.
— Atunci sunt fericit să fiu învăţat. Dar va trebui să ai răbdare cu mine. Nu pentru că am rezerve, ci pentru că sunt lipsit de experienţă. Nu am niciun sistem de referinţă pentru relaţia cu o femeie.
— Atunci va trebui să-ţi ofer unul, spuse ea apropiindu-se de el. În fond şi la urma urmei, sunt Doamna *hieros-gamosului*.
Dar când Petra se apropie pentru a începe instruirea lui Peter, acoperişul fu iluminat de o explozie uriaşă şi de o străfulgerare în imediata lor apropiere.

Explozia de la apartamentele din Palazzo Tornabuoni făcu Florenţa să vibreze. Fu un accident tragic, iar cauza avea să fie investigată vreme îndelungată. Se pare că mai devreme în cursul acelei zile, în timpul unor lucrări, o conductă de gaze fusese perforată, provocând o scurgere. Faptul că majoritatea apartamentelor nu erau ocupate încă era o binecuvântare în acea teribilă tragedie.
Supermodelul Vittoria Buondelmonti şi un prieten aflat la ea în vizită, despre care se credea iniţial că ar fi Bérenger Sinclair, fuseseră răniţi în explozie. Mai târziu, ştirile dovediseră că era vorba despre Alexander Sinclair, preşedintele companiei Sinclair Oil, aflat în stare gravă la spital, împreună cu Vittoria.
Deşi Bérenger fusese aproape îngropat în dărâmături, reuşise să se adăpostească sub intrarea unui *palazzo* învecinat. Avusese nevoie de tratament doar pentru răni minore şi pentru starea de şoc, apoi fusese eliberat în braţele lui Maureen, care-l aştepta.
Ca o ironie a sorţii, spitalul din Florenţa desemnat să îngrijească victimele era cel din Careggi. Era, de fapt, vila de Medici în care Cosimo şi Lorenzo îşi trăiseră vieţile împlinite şi care fusese renovată cu scopul de a deveni unul dintre spitalele Florenţei.
O altă ironie a sorţii avea să fie dezvăluită în acea noapte. Copilul, Dante Buondelmonti Sinclair, nu se afla în clădire în momentul exploziei. Zgomotul şantierului din apropiere îl făcea irascibil, iar bona îl dusese în vizită la bunicii săi, la vila lor din apropiere de Fiesole, cu doar câteva ore înainte de tragedie.

Careggi
aprilie 1492

MĂRUNŢELUL CĂLUGĂR dominican Girolamo Savonarola ridica din ce în ce mai multe probleme. Îl blestemase public, de la amvon, pe Lorenzo, numindu-i tirani pe cei din familia de Medici şi prezicând sfârşitul lor din cauza unui Dumnezeu mânios.
Savonarola sosise cu două zile înainte, când fusese invitat la Florenţa de către Lorenzo şi instalat confortabil în splendida mănăstire San Marco, care fusese restaurată şi decorată la

indicaţiile lui Cosimo Pater Patriae. Când Lorenzo luase pentru prima dată decizia de a-l invita pe Savonarola, ştiu că este o acţiune riscantă. Călugărul era renumit pentru stilul său violent de a predica, fiindcă obişnuia să răcnească împotriva frivolităţii şi a corupţiei. Semăna cu un spiriduş şi avea o înfăţişare dezagreabilă. Cu toate acestea, charisma radia în jurul lui atunci când deschidea gura. Chiar şi cei care nu-i apreciau mesajul rămâneau adesea încremeniţi când vorbea Savonarola şi nu puteau să-i întoarcă spatele.

Lorenzo fusese convins de prietenii săi din mişcarea umanistă să-i permită lui Savonarola să vină la Florenţa din două motive. Primul era că micul călugăr adunase cea mai mare furie împotriva corupţiei papalităţii; aveau, aşadar, un inamic comun. Şi, deşi actualul papă era un aliat, de la moartea ticălosului de Sixtus, tot era nevoie de reformă la Roma. Dacă Savonarola putea fi controlat sau cel puţin influenţat, ar fi putut să devină un instrument util în crearea acelei reforme. Al doilea motiv era tocmai acela că Lorenzo nu era un tiran. El nu voia să se vorbească în afara Florenţei că-l excludea pe Savonarola pentru că se temea de mesajul acestuia. Primindu-l pe controversatul dominican, el putea să fie cu ochii atât pe mesaj, cât şi pe mesager, şi poate chiar să exercite controlul asupra amândurora.

Probabil că Lorenzo de Medici ar fi rezolvat problema reprezentată de Savonarola dacă trupul său nu s-ar fi aflat într-un stadiu de deteriorare rapidă. El suferea de gută, boală care-i chinuise pe toţi bărbaţii din familia de Medici şi îi omorâse atât tatăl, cât şi bunicul. Lorenzo avea doar patruzeci şi trei de ani şi spera că ar fi putut să trăiască măcar cât Cosimo dacă se îngrijea de ceea ce mănâncă şi-şi respecta tratamentul. Piero era mult prea naiv ca să conducă imperiul de Medici, iar Giovanni – care devenise cel mai tânăr cardinal din istorie, la vârsta de doar paisprezece ani – era încă prea necopt ca să preia totul.

Dar Lorenzo avea prea puţină energie sau putere ca să mai lupte cu Savonarola şi, prin urmare, predica virulentă a călugărului continuă nestăvilită, apoi se înteţi.

Angelo se întoarse furios şi abătut de la Duomo, unde Savonarola adunase o mulţime dis-de-dimineaţă.

— Trebuie oprit, Lorenzo. Face pe profetul acum. Şi, deşi tu şi eu ştim că inventează profeţii pe care le poate înfăptui, cetăţenii de rând din Florenţa nu îşi dau seama de asta. Dacă Savonarola spune că ziua de mâine va veni, adepţii săi idioţi se vor ridica şi vor aclama cu toţii soarele de mâine, spunând: „Fra Girolamo a avut dreptate! Ziua de astăzi a venit!”

Lorenzo se afla în pat, extenuat. Fusese plecat la Montecatini pentru o cură de ape minerale, căci acestea păreau să-i amelioreze guta într-o oarecare măsură. Dar drumul înapoi prin Toscana fusese prea greu pentru a merita efortul.

— Lasă-l să urle, Angelo. Nu-mi pasă.

— Trebuie să-ţi pese. Îţi prezice moartea.

— Serios?

— Da. Şi foarte curând. Spune că Dumnezeu te doboară şi că dintr-odată vei fi martorul unei schimbări de situaţie şi vei muri imediat.

— Ei bine, n-am de gând să mor, Angelo. Aşa că va trebui să dovedim o dată pentru totdeauna că Savonarola este un mincinos.

— Sper asta, Magnifico. Sper.

Starea lui Lorenzo se înrăutăţi. Ca şi-n cazul lui Cosimo, durerea sa devenise atât de

acută când stătea în picioare, încât rămăsese ţintuit la pat. Dar era clar că nu era pe moarte. El şi doctorii lui erau siguri în această privinţă. Şi totuşi, încercau orice tratament posibil împotriva gutei, incluzând o mixtură bizară de perle naturale şi excremente de porc, fierte în vin condimentat. Era atât de dezgustătoare, încât Lorenzo insista că mai degrabă ar suporta în continuare guta.

În timpul acelor zile şi nopţi de stat la pat în Careggi, Lorenzo se afla în compania celor pe care-i iubea cel mai mult. Angelo şi Ficino îi citeau; Giovanni şi Giulio îşi exersau împreună greaca şi latina. Fetele îl copleşeau cu iubirea lor. Michelangelo veni şi se aşeză lângă el cu naturaleţe, fericit să fie lângă omul care-i era mai mult decât un tată. Uneori făcea schiţe; alteori punea întrebări despre viaţă, artă sau Ordin. El era o companie plăcută şi binevenită pentru Lorenzo, care se referea la el spunându-i „fiul meu".

Colombina venea cât de des putea, vizitându-i atât pe Lorenzo, cât şi pe Maestru în acelaşi timp. Îl săruta pe Lorenzo pe frunte şi-i cânta, iar uneori doar îl ţinea de mână în timp ce dormea. În acest răstimp, se ruga la Dumnezeu cât de fierbinte putea ca să-l vindece pe prinţ, astfel încât să-şi poată continua misiunea împreună, iar ea să aibă ocazia să-l iubească cât mai mulţi ani.

Sandro venea cu noile lui schiţe pentru pictură, iar vizitele lui îl înveseleau cel mai adesea pe Lorenzo. Sandro încă reuşea să-l facă să râdă pe prietenul lui, mai mult decât oricine altcineva, şi o făcea fără vreun efort prea mare.

Sandro se întoarse la Florenţa într-o seară de la începutul lunii aprilie, împreună cu Colombina, lăsându-l pe Lorenzo în grija familiei sale şi a lui Angelo. Pentru tot restul vieţii ei, Colombina avea să se întrebe ce s-ar fi întâmplat dacă ea şi Sandro n-ar fi plecat. Ştia un singur lucru: niciunul dintre ei nu i-ar fi permis lui Savonarola să intre nesupravegheat în camera lui Lorenzo.

O situaţie neprevăzută îi asigura circumstanţe atenuante lui Angelo. Călugărul cel mărunţel venise complet neanunţat, iar în clipa în care deschise uşa la Careggi, Angelo nu se aşteptase să dea ochii tocmai cu Girolamo Savonarola. În plus, printre cei trei călugări din San Marco, însoţitori ai lui Savonarola, se afla unul pe care Angelo îl cunoştea. Gândindu-se retrospectiv, era posibil ca acest lucru să fi făcut parte din plan. Cum Angelo avea o legătură mai strânsă cu unul dintre fraţi, îi primi repede înăuntru şi se supuse pretenţiilor acestora mai repede decât ar fi trebuit s-o facă.

— Aş vrea să-l văd pe Lorenzo, spuse simplu Savonarola, cu vocea sa aspră.

Faţă în faţă şi în afara teatrului de la amvon, era mai puţin intimidant. Era mic de statură şi uşor gârbovit. Angelo se gândi că, dacă ar fi trecut pe lângă el pe stradă, i-ar fi fost milă de el sau i-ar fi strecurat un bănuţ în palmă.

— De ce?

— Pentru că am auzit că e pe moarte.

— Nu este adevărat. E bolnav, într-adevăr, dar Cosimo a trăit mulţi ani în starea asta. Şi cu Lorenzo va fi la fel.

— Îndrăzneşti să spui că ştii care e voinţa lui Dumnezeu?

— O proclami în fiecare duminică în Duomo.

— Eu sunt instrumentul lui Dumnezeu! Eu trebuie să fac asta! Nu tu, poetule! Dar n-am venit aici ca duşman al tău sau al lui Lorenzo. Voi arăta indulgenţa mea şi a lui Dumnezeu,

oferindu-i consolare în acest timp întunecat.

Angelo se gândi la asta pentru o clipă, întrucât călugării care-l însoţeau pe Savonarola murmurau la unison că se aflau acolo pentru a-i conferi confort şi pace patriarhului de Medici.

— Cred că va dori şi el să mă vadă, spuse Savonarola. De ce nu-l întrebi să vezi ce zice?

Angelo încuviinţă. Dacă Lorenzo era într-adevăr treaz, asta era cea mai bună acţiune care putea fi întreprinsă. Nu era nimic în neregulă cu mintea Magnificului, chiar dacă trupul lui clacase. Şi dacă s-ar fi simţit suficient de puternic, ar fi putut să găsească această întâlnire ca fiind foarte interesantă.

Când intră în încăpere, Angelo îl găsi pe Lorenzo treaz şi neliniştit.

— Ce se întâmplă, Angelo? Simt o forfotă în casă.

— Poţi să-i spui şi aşa. Ai un vizitator. Un vizitator neaşteptat. Girolamo Savonarola.

— Serios?

Lorenzo începu procesul dureros de a se aşeza în capul oaselor în patul său.

— Atunci, trimite-l neapărat înăuntru. Sunt nerăbdător să-i arăt că nu sunt pe moarte. Oh, şi Angelo, adu-ne nişte vin, te rog. Nu pot să nu fiu ospitalier cu vizitatorul meu.

— Trebuie să fiu singur cu el, insistă Savonarola. Ceea ce trebuie să discut cu Lorenzo este o problemă personală cu privire la sufletul său. Nu trebuie să avem alţi martori în afară de Dumnezeu.

Angelo îl conduse pe călugărul gârbovit în dormitorul lui Lorenzo şi închise uşa în urma lui. Dacă Lorenzo era cumva îngrijorat că va rămâne singur cu Savonarola, n-a arătat-o.

Nu a existat niciun martor la ceea ce s-a întâmplat în acea cameră şi-n acea noapte, întocmai după cum ceruse Savonarola. Sau cel puţin nu a existat niciun martor ştiut de cineva. Studenţii la istorie aveau să dezbată aceste evenimente în următorii cinci sute de ani, fără a avea vreodată beneficiul unei informaţii esenţiale.

Michelangelo, în vârstă de treisprezece ani, veşnicul înger al lui Lorenzo, schiţa în linişte în camera alăturată, separat doar de o draperie. Nimeni nu ştia că se află acolo.

El auzi totul.

Girolamo Savonarola năvăli afară din vila de Medici din Careggi, făcându-le semn fraţilor lui să-l urmeze rapid. Rosti scurt, peste umăr, înspre Angelo:

— Ai face bine să trimiţi după doctorul lui. Şi după oricine vrea să-şi ia rămas-bun de la el. Ţi-am spus că este pe moarte. Ai fost un nătărău că nu m-ai crezut.

Ceea ce nimeni nu văzu când se grăbi să iasă pe uşă la caii care-i aşteptau afară fu pocalul cu vin pe care-l ţinea pe sub haină, cel împodobit cu blazonul lui Lorenzo, simbolul celor trei inele de nuntă, împletite.

Lorenzo avea convulsii. Se tânguia de durere, tremurând incontrolabil şi fiind incapabil să vorbească.

Michelangelo le-o luase deja înainte. Doctorul se stabilise în Careggi, chiar în camerele din josul holului dinspre Lorenzo. Băiatul aşteptase, tremurând, până ce bărbatul acela oribil ieşise din cameră; alergase apoi pe hol pentru a-l aduce pe doctor.

Doctorul îşi adormi pacientul pentru a opri convulsiile şi Lorenzo se linişti. Respira greu, dar încă respira. Cu toate acestea, prognoza era supărătoare şi şocantă: părea că Lorenzo chiar era pe moarte.

Angelo trimise un mesager în oraş, pentru a-i aduce pe Colombina şi pe Sandro. Mesajul spunea: „Nu aşteptaţi până la răsăritul soarelui”.

Ei nu voiau să facă aceeaşi greşeală pe care o făcuseră cu Simonetta, când nimeni nu avusese şansa să-şi ia rămas-bun. Din nefericire, nu era timp suficient pentru a-l înştiinţa pe Maestru. El nu avea să-l mai prindă pe Lorenzo în viaţă.

Lorenzo se trezi, slăbit şi extenuat, înainte de răsăritul soarelui. Îşi chemă copiii unul câte unul, pentru a li se adresa, vorbindu-i fiecăruia despre viitorul său. Îl incluse şi pe Michelangelo, tratându-l ca întotdeauna ca pe unul dintre copiii săi naturali. Michelangelo nu avea să vorbească în public despre ziua aceea decât pentru a spune două lucruri: „Lorenzo de Medici mi-a fost tată mai presus de orice” şi, cel de-al doilea lucru, „voi fi bântuit până la moarte de vocea lui Girolamo Savonarola”.

Lorenzo li se adresă apoi „gemenilor” Giovanni şi Giulio. Destinele lor erau întrepătrunse şi era bine că Lorenzo le dădea amândurora ultimele sfaturi. Ei îi făgăduiră tatălui lor că-i vor îndeplini dorinţele – neclintiţi şi fără teamă – în numele Ordinului. Nu degeaba se născuseră să fie de Medici.

Într-o bună zi, jurămintele făcute în acel dormitor aveau să schimbe cursul lumii occidentale.

După ce băieţii îşi luară rămas-bun, ieşind înlăcrimaţi din încăpere, Angelo, Sandro şi Colombina intrară împreună în odaia lui Lorenzo.

— Voi sunteţi singurele persoane din lume în care am încredere. Singurii care ştiţi totul. Vreau să juraţi cu toţii, aici şi acum, că lucrarea noastră va continua. Nu ştiu dacă nebunul de călugăr m-a otrăvit sau nu. Nu pot s-o dovedesc. Dar am băut din acele cupe de acolo, după cum puteţi vedea…

Lorenzo arătă spre masă şi, când văzu că acolo se afla doar o singură cupă, se prăbuşi înapoi în patul său.

Sandro lovi cu pumnul în masă, iar Angelo arăta mai mult decât tulburat. El avea să se învinovăţească toată viaţa pentru că îngăduise să se întâmple lucrul acela.

— Îl voi înfrunta până la moarte, Lorenzo, şuieră Sandro.

Lorenzo încuviinţă.

— Dar fii înţelept, frate! zâmbi slăbit. Fii acel de Medici creat de mine!

Colombina îşi pierduse interesul pentru orice discuţie despre Savonarola sau despre răzbunare. Era clar pentru ea că Lorenzo era pe moarte şi nu voia decât să-şi petreacă ultimele clipe cu el în pace, mărturisindu-i iubirea sa eternă. Dar, înainte ca Sandro şi Angelo să-i lase singuri, îşi împreunară cu toţii mâinile şi spuseră rugăciunea Ordinului împreună:

Îl cinstim pe Dumnezeu rugându-ne pentru un timp
când aceste învăţături vor fi primite
în pace de către oameni
şi nu vor mai fi martiri.

— Făgăduiţi-mi, dragii mei! Făgăduiţi-mi că vom fi din nou împreună când Dumnezeu va alege şi când timpul se va întoarce. Mă veţi întâlni aici, pe acest frumos tărâm, ca să terminăm ceea ce am început. Este o promisiune pe care am făcut-o cu toţii în Ceruri, cu atât de mult timp în urmă, şi una pe care trebuie s-o păstrăm pe pământ pentru viitor. Pe

pământ, ca şi în Ceruri. Promiteţi-mi!

— Promit! spuseră ei la unison.

Sandro şi Angelo îl sărutară pe Lorenzo pe ambii obraji, fiind cu toţii înlăcrimaţi în timp ce îşi luau rămas-bun.

— Eşti încă cea mai splendidă femeie care a trăit vreodată, Colombina, îi şopti Lorenzo. Te-am iubit din prima zi în care ochii mei au întâlnit frumuseţea ta. Iar acum, când mor, te iubesc mai mult ca niciodată şi, cu Dumnezeu martor, te voi iubi în veşnicie, numai şi numai pe tine. *Dès le début du temps, jusqu'à la fin du temps.*

Ea îi prinse mâinile. Odinioară atât de puternice, mâinile lui slăbite avură suficientă forţă cât să le apuce blând pe-ale ei. Colombina îşi plecă încet capul, cu gura lângă a lui, astfel încât respiraţiile lor să se unească. Îi spuse şoptit:

— De la începutul vremurilor până la sfârşitul vremurilor.

Ea îi duse mâna la buze, îi sărută degetele şi începu să plângă.

— Oh, Lorenzo, te rog să nu mă părăseşti! Ne-am înşelat oare în privinţa lui Dumnezeu? Căci cum poate El să fie un Dumnezeu al iubirii, când ne-a ţinut despărţiţi pentru atâta vreme, iar acum te va lua cu totul de lângă mine?

— Nu, nu, Colombina mea.

Se folosi de puţina putere care-i mai rămăsese pentru a-i mângâia părul.

— Nu e momentul să ne pierdem credinţa. Credinţa este tot ce ne-a rămas şi trebuie să ne-o păstrăm. Eu nu pretind că înţeleg încercările la care ne supune Dumnezeu, dar am convingerea că acestea au un motiv. Poate că a fost un test pentru a vedea cât de puternică poate fi dragostea noastră, în ciuda tuturor opreliştilor. Pentru a vedea dacă iubirea noastră are forţa Domnului nostru şi a iubirii Sale.

Ea îi mângâie faţa palidă şi lăsă lacrimile să-i curgă.

— Atunci cred că am trecut acest test, Lorenzo.

— Este mai bine aşa, porumbiţa mea.

Colombina era extenuată, agonizând dincolo de orice înţelegere.

— Nu spune asta, Lorenzo! Nu voi înţelege niciodată că a te pierde nu e nimic altceva decât un chin pentru fiecare dintre noi.

— Dar este.

Lorenzo păru să găsească o fărâmă de putere în aceste ultime cuvinte.

— În vieţile noastre de muritori, Dumnezeu a găsit de cuviinţă – pentru cine ştie ce motiv de-al Său – să ne despartă. Dar, odată ce am trecut de obstacolele acestei lumi, sunt aproape sigur că Dumnezeu îmi va îngădui să fiu cu tine pentru totdeauna. Vezi, Colombina, niciodată nu vom mai fi despărţiţi. Nu este oare mult mai bine?

Ea nu mai putea să vorbească din cauza lacrimilor, dar el continuă:

— Voi smulge cea mai mare făgăduinţă de la tine, Colombina. Promite-mi că, atunci când timpul se va întoarce, indiferent unde şi când, mă vei găsi şi nu vei renunţa niciodată la mine. Exact ca şi acum… tu nu ai renunţat niciodată, iar eu ţi-am dat atâtea motive să n-o faci…

— Nu, scumpul meu prinţ. Nu există niciodată vreun motiv pentru a renunţa la iubire. Nu la genul de iubire pe care o împărtăşim noi. Este mai profundă decât toate provocările cu care ne vom mai confrunta vreodată, în orice viaţă sau timp. Este eternă, este de la Dumnezeu.

— Tu eşti sufletul meu. Trebuie să-mi promiţi, Colombina. Trebuie să ştiu că într-o bună

zi, altundeva, te voi ţine din nou de mână.

— Oh, Lorenzo, iubitul meu, şopti ea cu o hotărâre blândă. Te voi iubi din nou. Aşa voi face.

Lacrimile ei se amestecară cu ale lui.

El era prea slăbit ca să mai răspundă, dar ochii săi îi spuneau totul. Foarte tandru, ea îl sărută pentru ultima oară. Era ultima dată când îşi amestecau sufletele prin respiraţia comună, astfel încât Lorenzo să poată lua o parte din ea cu el, iar Colombina să păstreze o parte din el cu ea.

El avea să o ţină astfel până când aveau să fie din nou împreună în spirit sau trup, cum va fi fost voia Domnului.

Colombina se îndepărtă în linişte de camera lui Lorenzo, exact când în Florenţa răsărea soarele. Angelo şi Sandro stăteau în faţa uşii, încordaţi şi îngrijoraţi. Deschizând gura să vorbească, se sufocă din cauza suspinului care-i cutremura corpul şi se grăbi să plece din casă. Nu avea vreo destinaţie anume, ci doar alerga orbeşte, pentru a fugi cât mai departe de locul în care murise Lorenzo. Nimeri în logie, şi acolo încercă să se sprijine de un stâlp mare de piatră, dar nu era niciunul suficient de puternic încât să-i susţină durerea. Se prăbuşi la pământ şi lăsă agonia suferinţei să pună stăpânire pe ea, iar primul său suspin răzbătu imediat într-un strigăt nepământesc.

Urletele ei se auzeau în întreaga vale. Tânguieli lamentabile şi zguduitoare, pline de decenii întregi de durere şi de iubire pierdută, îşi făceau auzit ecoul prin pădurile din Careggi, unde ea şi Lorenzo se întâlniseră prima dată, când erau copii, cu mulţi ani în urmă.

Sandro fu cel care veni să o consoleze în cele din urmă, după ce o lăsase un timp singură.

— Sandro, ce mă fac? Cum va trăi oricare dintre noi fără el? Cum va trăi Florenţa?

— Vom trăi pentru a-i împlini viziunea, Colombina. După cum am făgăduit.

— Dar cum vom găsi puterea să facem asta? Fără păstorul nostru, suntem nişte oi pierdute.

Sandro o privi, nu fără compasiune, şi totuşi răspunsul său pentru ea fu puternic, căci ea se lăsă în genunchi, iar el o prinse de ambii umeri:

— Ascultă-mă. Te-am pictat de multe ori şi de fiecare dată cu un motiv. Ca întruchipare a Curajului, căci puterea scopului tău nu am mai regăsit-o la nicio altă femeie. Te-am pictat ca Zeiţa Iubirii, nu doar pentru că Lorenzo a vrut asta, ci pentru că dragostea ta pentru el întruchipează tot ceea ce Venus ar trebui să însemne pentru noi. Te-am pictat ca Judith, pentru că eşti neînfricată şi nu te vei da înapoi de la nicio sarcină care-ţi este încredinţată în numele a ceea ce crezi. Şi de multe ori te-am pictat ca Madona noastră, ca o celebrare a graţiei tale. Ai fost o muză strălucită, mică porumbiţă, tocmai pentru că deţii toate aceste calităţi. Iar acum trebuie să faci apel la toate acestea – la curajul, la dragostea, la credinţa şi la neînfricarea ta. Trebuie s-o faci pentru tine, pentru Lorenzo şi pentru lucrarea pe care am promis să o desăvârşim.

Colombina ridică mâna pentru a-i îndepărta din ochi claia de păr auriu.

— Eşti cel mai bun frate pe care şi l-ar dori cineva, Alessandro.

— *Le temps revient,* soră. Haide, Judith. Acolo se află un uriaş care trebuie decapitat, iar tu eşti fata potrivită s-o facă.

În primele ceasuri ale zilei de 9 aprilie 1492, în timp ce Lorenzo de Medici aduna promisiuni de la cei dragi pe patul său de moarte, o serie de evenimente inexplicabile avură loc în oraşul Florenţa. Se porni o ploaie cu trăsnete puternice, iar fulgerul lovi clopotniţa Giotto, făcând ca bucăţi mari de piatră şi de marmură să zboare de pe turn şi să aterizeze în centrul Florenţei. În mijlocul acestui haos, cei doi lei care simbolizau emblema Florenţei şi care trăiseră de ani buni împreună în pace, lângă Piazza della Signoria, începură să ragă şi să se agite în cuşca lor. Se atacară unul pe altul şi se luptară cu violenţă. Ambii muriră până dimineaţă. La fel şi Lorenzo de Medici.

Oamenii din Florenţa văzură toate acestea ca o prevestire rea. Majoritatea erau susţinători ai familiei de Medici, care se temeau de ce era mai rău odată ce Lorenzo murise. Nu exista niciun conducător care să-i calce pe urme, iar perspectiva domniei de teroare a lui Savonarola se întrevedea ameninţătoare asupra oraşului.

La rândul său, Girolamo Savonarola, manipula evenimentele de pe 9 aprilie într-o altă direcţie, şi o făcea cu măiestrie.

— Dumnezeu a vorbit! răcnea el în următoarea duminică. L-a lovit pe Lorenzo de Medici, inegalabilul eretic şi crudul tiran. El ne-a arătat mânia Lui şi dispreţul pentru frivolităţile în voia cărora se lăsa Lorenzo. Dumnezeu ne-a arătat răul din artă, din muzică şi din fiecare carte din care nu răzbate cuvântul Său sfânt. El ne-a arătat prin fulgerul Său că va răpune întreaga Republică Florenţa şi a omorât leii din acest oraş ca pe primele Sale sacrificii. Vreţi să fiţi următorul Lui sacrificiu?

Călugărul cel scund îşi revărsa focul din amvonul Duomoului aglomerat. Temători, credincioşii care asistau la aceasta răspundeau răcnind:

— Nu!

— Nu am prezis eu că Lorenzo va muri înainte de schimbarea anotimpurilor? Nu v-am spus eu că Dumnezeu nu va mai îngădui să continue tirania şi blasfemia familiei de Medici?

Dar Savonarola nu se mulţumi doar să-şi legitimeze propria profeţie. El inventă o poveste a ultimelor sale minute cu Lorenzo, relatând cum, pe patul de moarte, ereticul refuzase să se căiască, în ciuda călătoriei dezinteresate la Careggi a lui Fra Girolamo, pentru a-i oferi mângâierea iertării păcatelor. Lorenzo de Medici rămăsese un eretic până la ultima lui suflare şi murise cu păcate grele pe suflet. Călugărul nu avusese de ales şi refuzase să-l împărtăşească pe patul de moarte, căci bărbatul rămăsese până la sfârşit un eretic nepocăit.

Mesajul era clar: erezia duce la moarte. Iar de Medici erau eretici.

Florenţa
prezent

SOARELE apunea peste Arno, transformând vârfurile acoperişurilor din Florenţa într-un mozaic strălucitor de teracotă. Bérenger şi Maureen se ţineau de mână, bucurându-se de privelişte şi de faptul că erau împreună.

— Venisem aici în după-amiaza aceea să-ţi spun că nu mă voi căsători cu Vittoria, indiferent ce avea să fie, îi explică Bérenger. Chiar dacă Dante era fiul meu, chiar dacă Dante era Cel de-Al Doilea Venit, după cum spunea profeţia. Am ajuns la concluzia – cu ajutorul lui Destino – că cea mai nobilă faptă pe care aş putea s-o fac ar fi să celebrez iubirea. Cel mai bun exemplu pe care l-aş putea da oricui ar fi să am curajul să susţin

singurul lucru despre care ştiu că este adevărat în viaţa mea: iubirea mea pentru tine.

Maureen se întinse să-l sărute uşor, apoi spuse:

— Timpul se întoarce, deşi nu e nevoie.

— Exact. E timpul să rupem cercul acela, Maureen, şi tocmai asta am şi făcut. Este timpul pentru o nouă Renaştere, o vârstă de aur a secolului al XXI-lea, o renaştere a căii în care credem. Este timpul să renaştem prin dragoste şi numai prin dragoste. Legându-mi destinul de cel al Vittoriei, aş fi perpetuat ciclul pierderii şi aş fi întors spatele darului perfect de care se poate bucura cineva. N-aş fi făcut decât să-mi sporesc suferinţa şi, după cum ştim, nu asta vrea Dumnezeu de la noi. Ar fi fost un fel de martiriu.

Înţelegerea acestui fapt o impresionă profund pe Maureen. Ea pricepea într-un fel nou exact ceea ce Destino încercase să le transmită multora dintre studenţii săi de-a lungul timpului. Spuseră rugăciunea Ordinului în acelaşi glas:

Îi dăm slavă lui Dumnezeu, rugându-ne să vină vremea
în care aceste învăţături să fie primite
cu bucurie de toţi oamenii
şi să nu mai existe martiri.

Felicity de Pazzi îşi înfăşură strâns mâinile. Comemorarea în onoarea martiriului lui Savonarola se derulase minunat. Numărul fraţilor fusese chiar mai mare decât în Roma, iar stigmatele sângeraseră perfect şi la timp. Focul, deşi mic, fusese suficient de puternic încât să distrugă cărţile care fuseseră adunate. Erezia şi blasfemia erau mistuite de flăcări, înteţite de combustibilul pe care Felicity îl turna dintr-o canistră.

Luă canistra şi o duse înapoi la maşina ei. Mâinile o dureau şi avea nevoie de ele pentru ceea ce plănuia să facă după aceea. Ar fi trebuit să înceteze să mai sângereze pentru a le putea folosi. Dar mai rămăseseră câteva ore până să se întunece complet. Avea timp. Însă nu foarte mult.

Florenţa
1497

— ESTE FIICA TA, Girolamo, fie că vrei s-o recunoşti, fie că nu.

Fra Girolamo Savonarola nu putea suporta priveliştea micuţei haimanale, nici pe cea a târfei de mamă-sa. Această târâtură mizerabilă, care se găsea în chilia sa din San Marco cu o fetiţă subnutrită şi costelivă, era un instrument al diavolului. Îl sedusese într-un moment de slăbiciune, iar creatura micuţă şi murdară era progenitura rezultată în urma teribilei greşeli. Acest copil era acum o ameninţare la adresa viitorului său în calitate de conducător al austerei Republici Florenţa. Trebuia neapărat să rămână un secret. Ar fi avut foarte multe de pierdut din cauza aceasta.

În cei cinci ani de la moartea lui Lorenzo, Fra Girolamo Savonarola distrusese cu succes familia de Medici. Nu-i fusese greu, odată ce Lorenzo murise. Fiul său cel mare, Piero, era aproape un idiot. Nepregătit să preia conducerea imperiului de Medici, el condusese sistematic spre prăbuşirea lui fără să aibă nevoie de prea mult ajutor, slăbind ceea ce mai

rămăsese din familie şi înlesnindu-i lui Savonarola trimiterea lor în exil. Îi fusese chiar permis să scotocească prin Palazzo de Medici de pe Via Larga, în căutare de combustibil pentru focurile sale în aer liber, şi găsise acolo tot ce-l interesa. Tablouri, manuscrise, toate manifestările ereziei şi ale păgânismului odios fură confiscate din *palazzo* şi aruncate în flăcările mistuitoare care ardeau cu regularitate în Piazza della Signoria.

Savonarola devenise faimos pentru focurile în aer liber, denumite focuri ale vanităţii. Avea acum mii de adepţi. Poporul Florenţei îi numea Piagnoni, ceea ce însemna „plângăreţii”. Sarcina acestor Piagnoni era să adune obiectele vanităţii pentru a le pune pe foc. Orice ţinea de vanitatea fizică – parfumuri, creme, îmbrăcăminte şi podoabe – era sortit focului. Şi toate instrumentele muzicale aveau aceeaşi destinaţie, având în vedere că erau folosite pentru celebrări profane şi stimulau dansul, apoi împreunarea. Toate cărţile care nu erau Biblii sau lucrări ale părinţilor Bisericii erau aruncate în foc, mai ales cele clasice ale păgânismului.

Dar Savonarola avea un loc special în inima sa pentru distrugerea artei. Era arta pe care familia de Medici o cultivase, arta care conţinea indiciile ascunse ale ereziilor lor şi ale Ordinului. Prin distrugerea artei la scară mare, el ar fi eliminat instrumentele de învăţare ale blasfemiei.

La trei ani de la eliminarea lui Lorenzo, Savonarola îi expulzase pe de Medici din Florenţa, deşi cei doi pe care nu-i putea controla, Giovanni şi Giulio, erau acum cardinali la Roma. Actualul papă era un Borgia şi un susţinător al familiei de Medici, lucru care era de aşteptat. Borgia era singura familie din Italia mai coruptă decât de Medici, în opinia lui Savonarola. Aşa că, în timp ce Savonarola fierbea, fraţii de Medici, departe de Florenţa, prosperau sub conducerea Papei Alexandru al VI-lea. Până în 1495, Savonarola ajunsese conducătorul necontestat al republicii florentine. El concepuse o nouă constituţie şi implementase noi legi de moralitate şi austeritate. Acum era ilegal să ieşi pe stradă purtând orice fel de podoabă. Vanitatea era cea mai mare crimă împotriva lui Dumnezeu.

Nimeni nu îndrăznea să i se opună şi puterea lui creştea. Dar existenţa acestui copil era o problemă ce trebuia soluţionată imediat.

— Am aranjat pentru copil să fie adoptat de familia de Pazzi, spuse el fără să se uite prea mult la târfa de maică-sa.

Imaginea ei îl îmbolnăvea. De Pazzi fuseseră aliaţii lui în eliminarea familiei de Medici şi erau uşor de manipulat. Îi erau datori cu multe favoruri şi-i convinsese s-o ia pe fetiţă fără să pună vreo întrebare.

— Pentru nevoile tale îţi dau o sută de florini, ca să pleci şi să nu spui nimănui niciun cuvânt despre asta, şi nici n-o vei mai vedea vreodată pe fetiţă odată ce va deveni o Pazzi.

Femeia încercă să obiecteze, dar Savonarola scoase un săculeţ cu florini de aur, demni de răscumpărarea unui rege.

— Accepţi această înţelegere, femeie?

Ea încuviinţă fără a scoate un cuvânt, întinzându-se să apuce săculeţul.

El îl scăpă pe podea şi râse când monedele se împrăştiară. Femeia fu nevoită să le adune stând în patru labe.

— Lasă fata în hol! Îi voi pune pe fraţi s-o ducă la familia Pazzi.

Părăsi încăperea fără să se mai uite nici măcar o singură dată la mamă sau la fetiţă. Aceasta, cu ochii ei mari din cauza a tot ceea ce văzuse într-o viaţă mult prea dură, continua să se holbeze la el. Dacă Savonarola ar fi stat să o privească, poate c-ar fi observat

ceva tulburător în ochii ei, ceva ce semăna cu o licărire timpurie a nebuniei.

Colombina asuda de efort, dar continuă să lucreze alături de camarazii săi Piagnoni. Încărcau obiectele pentru foc, ce fuseseră adunate în căruţe în zilele precedente. Piagnoni făcuseră descinderi peste tot prin Toscana în căutarea obiectelor vanităţii şi-a combustibilului eretic pentru focurile lui Savonarola. Fiecare manuscris pe care Colombina îl pregătea pentru ardere îi întorcea stomacul pe dos. Fiecare operă de artă pe care o încărca în căruţe o făcea să-i vină să plângă. Dar nu putea să-şi exprime alte emoţii în afara bucuriei că acele teribile ofense la adresa lui Dumnezeu aveau să fie înghiţite de flăcări.

Cinci ani le trebuiseră Colombinei şi lui Sandro pentru a deveni membri de încredere ai adepţilor Piagnoni. La început, Savonarola nu avusese încredere în niciunul dintre ei, dar – având în vedere că se dovediseră a fi unii dintre cei mai dedicaţi lucrători şi unii dintre cei credincioşi, precum şi faptul că erau implicaţi îndeosebi în arderea obiectelor – devenise cu timpul convins de sinceritatea şi de convertirea lor. Sandro Botticelli chiar aruncase în flăcări câteva dintre tablourile sale cu Madone reprezentate ca nişte târfe, pentru a-şi dovedi devotamentul pentru cauză. Atât Sandro, cât şi Colombina erau consideraţi acum lideri ai Piagnoni şi astfel puteau vedea tot ce avea să fie aruncat în foc.

În ziua aceea lucrau împreună, pregătindu-se pentru cel mai mare foc, în onoarea Postului Mare. Tezaurul era atât de mare şi de impresionant, încât Savonarola însuşi venise să-l inspecteze.

— Ah, uitaţi-vă la asta! Voi fi foarte bucuros să-l văd în flăcări. Înălţaţi-l ca să-l pot vedea.

Doi Piagnoni ridicară ceea ce părea a fi un drapel procesional. O femeie, o sfântă, stătea pe un tron, înconjurată de adulatori aflaţi la picioarele ei. Sandro înghiţi în sec, căci recunoscu capodopera lui Spinello Aretino din Sansepolcro. El şi Lorenzo mărşăluiseră în urma acestui drapel când erau copii, în onoarea femeii reprezentate atât de frumos pe el, Regina Compasiunii lor, Maria Magdalena.

— Dar înainte de asta trebuie să fac o incizie, declară Savonarola, scoţând din rasă micuţul pumnal pe care-l folosea la mese.

Drapelul o înfăţişa pe Maria Magdalena ţinând un crucifix. Savonarola înfipse pumnalul în pânza drapelului, sfâşiindu-l. Tăie vârtos în jurul feţei pictate a lui Iisus pe cruce, protejând imaginea lui Hristos.

— Nu voi lăsa imaginea Domnului nostru pradă flăcărilor. Dar puneţi târfa pe foc!

Ceilalţi Piagnoni aplaudară dramatismul scenei, în timp ce Savonarola păşi afară din curte. Sandro se uită la Colombina şi apoi de jur împrejur. Erau trei căruţe şi de fiecare se ocupau câte doi Piagnoni. Sandro fugi să ia drapelul în căruţa sa şi nimeni nu se împotrivi. Reuşiseră să facă asta, dar drapelul era mare şi trebuiau să aibă grijă. Aşteptând ca ceilalţi Piagnoni să ia o pauză de masă, Colombina şi Sandro făcură mutarea. Luară drapelul din vârful grămezii şi-l ascunseră sub căruţă. Un spaţiu special fusese prevăzut la aceste căruţe chiar cu scopul acesta. De la introducerea focurilor în aer liber, Sandro şi Colombina salvaseră cele mai fine obiecte de artă şi de literatură ale Renaşterii, unul câte unul.

Odată ce drapelul fu în siguranţă, răsuflară uşuraţi amândoi. Era ceva foarte periculos, dar merita riscul. Iar când puteau să salveze ceva sacru pentru Ordin, cu atât mai bine. Colombina se uită spre cer şi-i zâmbi lui Lorenzo. El o ajuta în fiecare zi, la fiecare pas.

În noaptea aceea, Sandro şi Colombina se întâlniră la Antica Torre pentru a termina pregătirea documentaţiei. Salvarea artei nu era obiectivul lor principal, deşi era foarte important. De cinci ani construiau un caz împotriva lui Savonarola, înregistrând tot ceea ce-i ieşea pe gură în timpul predicilor şi în întâlnirile private cu Piagnoni. Declaraţiile sale deveneau din ce în ce mai virulente în timp ce puterea sa creştea. Aroganţa îl făcea să devină nepăsător.

Savonarola fusese criticat de către papă, care-l ameninţase cu excomunicarea. Singurul motiv pentru care Alexandru al VI-lea nu luase deja atitudine era acela că nu avea dovezi solide împotriva celui pe care toţi îl numeau acum „Călugărul cel nebun". Savonarola, în ciuda nebuniei sale tiranice, era încă cel mai puternic om din Florenţa. În afară de Florenţa, mai controla o mare parte a Toscanei, iar Alexandru ştia că ar fi avut nevoie de foarte multe probe pentru ca excomunicarea să apară legitimă.

Colombina şi Sandro erau convinşi că documentaţia pe care ea o pregătise cu grijă în toţi aceşti ani era suficientă nu doar pentru a institui declararea anatemei, ci chiar şi pentru a-l acuza pe Savonarola de erezie. Execuţia lui şi abolirea completă a domniei terorii asupra Florenţei erau singurul deznodământ acceptabil după cei cinci ani în care republica aproape că fusese subjugată de Piagnoni.

Colombina îl chemă pe fiul ei. Deşi numele său era Niccolò Ardinghelli, orice om cu ochiul format ar fi văzut că băiatul era un de Medici. Trăsăturile lui erau fine, ca ale mamei lui, dar avea ochii lui Lorenzo – şi destul de mult din spiritul lui Lorenzo. Niccolò era cel care avea să ducă pachetul la Roma. Avea să-l prezinte mai întâi fraţilor săi din Ordin, Giovanni şi Giulio, apoi toţi trei aveau să-i înfăţişeze Papei Alexandru al VI-lea probele adunate timp de cinci ani.

Colombina îl îmbrăţişă şi-i ură drum bun, asigurându-se că purta amuleta pe care Lorenzo i-o lăsase moştenire – micul medalion protector ce conţinea aşchia din Adevărata Cruce. Aceasta avea să-l ocrotească.

Florenţa
prezent

— TIMPUL SE ÎNTOARCE, Felicity.

Felicity îngheţă. Se afla în prezbiteriul de la Santa Felicita, pregătindu-se să plece, când unchiul său apăru în prag. Mergea cu ajutorul unui baston şi un preot mai tânăr îl susţinea. Era şocată să-l vadă, dar şi mai deranjată era de ora nepotrivită. Se grăbea.

— Ce faci aici? Şi cum îndrăzneşti să-mi citezi acea blasfemie?

— Nu este blasfemie, copila mea. Este adevărul. Fie că tu crezi sau nu, fie că oricine crede sau nu, este pur şi simplu adevărul. Şi se întâmplă, Felicity. Peste tot în jurul nostru. Timpul se întoarce şi ne va mătura pe toţi dacă nu învăţăm din trecut.

Ea încercă să ţipe la el, dar el o opri înainte să poată spune ceva.

— Trebuie să mă asculţi înainte să fie prea târziu. Acest lucru este mai mare decât tine, copila mea. Mă auzi, copila mea?

Felicity se aşeză, căci un sentiment de teamă puse stăpânire pe ea. Ştia ce urma să spună el, chiar înainte de a o face.

— Nu sunt unchiul tău, Felicity. Sunt tatăl tău. Mama ta a fost… este Sora Ursula.

Atunci totul deveni clar pentru ea… mai cu seamă motivul pentru exilul ei în internatele din altă ţară. „Mama” care n-o dorise niciodată era, de fapt, o mătuşă foarte năpăstuită. Sora Ursula, riguroasa şi totuşi simpatica măicuţă care-i înţelegea viziunile şi o ajuta să şi le cultive, era mama ei biologică.

Ca şi Savonarola, Girolamo de Pazzi comisese un păcat în urma căruia i se născuse o fiică. Ea era sămânţa acelui păcat.

Oh, Doamne! *Timpul se întoarce*. Chiar era adevărat.

Felicity de Pazzi fugi din prezbiteriu în grădină. Căzu în genunchi şi începu să vomite, tremurând din tot corpul.

Părintele Girolamo nu se duse după ea. Era prea obosit şi gata să leşine din cauza bolii şi a extenuării. Nu putea decât să se roage ca dezvăluirea pe care i-o făcuse lui Felicity să oprească întru câtva ceea ce ea pusese la cale.

Dar în noaptea aceea, când închise ochii într-un efort de a adormi, văzu în visele sale numai foc.

Montevecchio
prezent

SE AFLAU în confortabila cameră de zi a căsuţei de lemn de lângă Careggi a lui Destino. Destino îi invitase pe toţi în după-amiaza aceea, spunându-le că are lucruri importante să le arate, ce nu puteau fi aduse în Florenţa, dar care i-ar fi putut ajuta să-şi revină după evenimentele tragice din luna precedentă. Trecuseră două săptămâni de la explozia care zguduise Florenţa şi care-i rănise pe Vittoria şi pe Alexander.

Destino le spuse uimitoarea poveste a lui Savonarola, sperând că, dacă vor afla această poveste extraordinară şi secretă a Renaşterii, se vor mai destinde puţin. El ştia că cel mai mare balsam pentru suflet era să facă un lucru îmbucurător pentru sine, aşa că le lansă provocarea de a discuta despre importanţa lui Savonarola şi pericolele fanatismului. Era o lecţie importantă pentru viitor.

— Pe la 1999 a existat o mişcare de beatificare a lui Savonarola în Biserica Catolică, le spuse Peter după ce Destino terminase de relatat o parte din poveste.

— Cineva a vrut să-l sanctifice pe Călugărul nebun?

Lui Tammy nu-i venea să creadă.

Peter încuviinţă.

— Îmi amintesc bine pentru că ordinul meu – iezuiţii – s-a opus vehement. Ei ştiau clar ce era Savonarola. Istoria este dispusă să-l evoce ca pe marele reformator al Bisericii, dar el a fost de departe un tiran mult mai mare decât de Medici sau decât oricare alt conducător din Florenţa.

— A fost fără îndoială un ticălos, spuse Destino. Un criminal periculos. Nu doar un fanatic, ci şi un narcisist. Nu-l interesa decât puterea şi nimic altceva. Şi nimic nu l-ar fi oprit s-o dobândească.

— Întotdeauna m-am întrebat ceva, Destino, spuse Bérenger. Cărţile de istorie spun că Botticelli şi Michelangelo au devenit adepţi ai lui Savonarola şi că Sandro chiar şi-a aruncat în foc unele dintre tablouri. Având în vedere poveştile pe care le spui în legătură cu conlucrarea lor cu familia de Medici, găsesc că acest lucru este greu de crezut.

— Istoria spune, de asemenea, că Maria Magdalena era o prostituată, glumi Petra, cu un zâmbet crispat pe buze. Câtă precizie şi corectitudine găseşti oare în istorie în vremurile astea?

— Am citit că Michelangelo a spus, când era pe moarte, că încă mai putea auzi vocea lui Savonarola răsunându-i în urechi, adăugă Bérenger. Acum încep să văd diferit lucrurile.

Destino încuviinţă.

— Michelangelo era prezent în acea încăpere şi a auzit lucrurile teribile pe care Savonarola i le-a spus lui Lorenzo – modul în care l-a numit şi jurământul lui Savonarola de a-i distruge pe copiii lui Lorenzo. Călugărul era viclean, ca de obicei. A început să toarne vin şi i-a oferit lui Lorenzo un pahar, în numele prieteniei. Au vorbit despre lucruri din Florenţa pe care le ştiau amândoi şi care contau pentru ei, iar Lorenzo s-a relaxat mai mult decât ar fi trebuit. Abia după ce Savonarola a fost sigur că Lorenzo băuse suficient vin – vin în care turnase otravă –, a început să dezvăluie adevăratul motiv pentru care se afla acolo, acela de a-l chinui pe Lorenzo pe patul morţii. Era sadic. Meschin. Şi astfel, când Michelangelo a spus la bătrâneţe că încă mai putea auzi vocea lui Savonarola răsunându-i în urechi după toţi acei ani, la asta se referea. Din nefericire, aşa ne dezamăgeşte istoria. Comentariul a fost interpretat ca şi cum el ar fi fost adeptul lui Savonarola, iar predicile sale îndreptăţite încă îl mai inspirau! Nimic nu putea fi însă mai departe de adevăr!

— Şi Sandro? întrebă Maureen.

— Ah, Sandro… Mai este încă o parte a acestei poveşti care trebuie spusă.

Piazza della Signoria, Florenţa
23 mai 1498

— PIAGNONI, PIAGNONI! scanda mulţimea, în timp ce flăcările se înteţeau.

Sandro Botticelli stătea cât îndrăznea de aproape. Era cunoscut ca un simpatizant, aşa că era în interesul lui să rămână în afara mulţimii până după execuţie. Mai târziu şi-ar fi răscumpărat reputaţia în Florenţa. Dar în ziua aceea voia doar să aprecieze succesul luptei îndârjite din ultimii cinci ani şi roadele muncii sale.

Colombina nu era cu el, întrucât femeilor nu le era permis să stea în piaţă în timpul execuţiilor. Erau ţinute la distanţă, pentru propria lor protecţie. Mulţimea era violentă şi periculoasă şi mai era loc de răzmeriţă şi de vărsări de sânge.

Girolamo Savonarola ardea în centrul Florenţei, găsindu-şi moartea în aceeaşi manieră şi în acelaşi loc ca şi arta, literatura şi cultura pe care le distrusese în ultimii cinci ani. Era o ironie savuroasă în asta, se gândi Sandro în timp ce constata data. 23 mai avea să rămână pentru el Ziua Renaşterii Artei.

Pachetul cu documente pentru Papa Alexandru al VI-lea, alcătuit cu atâta grijă de Colombina, fusese primit cu desfătare. Conţinea mai multe dovezi decât ar fi fost necesar pentru a-l acuza şi pentru a-l condamna pe Savonarola de erezie. Iar momentul era perfect, întrucât oraşul Florenţa începuse să răbufnească de resentimente din cauza opresiunii sale. Anii de austeritate făcuseră ravagii şi chiar fusese pusă la cale o rebeliune împotriva călugărului nebun, care fusese odinioară salvatorul lor. Mulţimile erau foarte nestatornice. Astfel, când Savonarola fusese arestat, oraşul divizat izbucnise în haos şi răzmeriţă.

După cum arăta mulţimea în ziua aceea, toată lumea susţinea decizia papală de a-l declara pe Savonarola eretic. Printre strigătele zeflemitoare de „Piagnoni”, se putea auzi de

asemenea „Florenţa este liberă”.

Mirosul de carne arsă îi provocă greaţă lui Sandro, care nu era un bărbat violent. În acele momente, se lupta aprig cu spiritul său. Acum, că sarcina sa fusese dusă la îndeplinire, trebuia să se întoarcă la arta sa. Trebuia să găsească puterea de a ierta şi de a merge mai departe. Dar nu în ziua aceea. Avea s-o facă în ziua următoare.

În ziua aceea, avea să sărbătorească la taverna din Ognissanti, care se redeschisese dimineaţă, pentru prima dată de la închiderea ei forţată, la comanda lui Savonarola. Avea să se aşeze la masa unde stătuse de atâtea ori cu Lorenzo şi să închine un pahar în cinstea prietenului său, care-i fusese ca un frate, pentru ceea ce făcuse pentru el, pentru Florenţa şi pentru lumea întreagă. Avea să scrie mai degrabă decât să schiţeze, să scrie despre fratele care îl inspirase şi despre arta pe care o creaseră împreună. Apoi, poate că va mai picta din nou. Trecuse multă vreme, dar în acea zi renăscuse.

Aproape în fiecare dimineaţă de duminică, Colombina călătorea la Motevecchio. Îşi începea ziua în rugăciune în grădina secretă din Careggi, un loc care fusese sanctuarul său spiritual încă de pe vremea în care Lorenzo i-l prezentase, cu mulţi ani în urmă. Statuia Mariei Magdalena, Regina Compasiunii, strălucea cu o patină frumoasă, în ciuda deceniilor care trecuseră peste ea, căci Colombina o curăţa şi-o lustruia ea însăşi în timpul fiecărei vizite.

După rugăciunile sale săptămânale, Colombina i se alătura lui Fra Francesco, Maestrul, acasă la el, unde îşi îndeplinea datoria de scrib al Ordinului. Ea scria pe măsură ce Maestrul dicta, atentă să redea întocmai cuvintele sale. Ceea ce ei creau acolo era sacru şi complex, o capodoperă codificată a învăţăturilor şi istoriei Ordinului. Colombina trebuia să se concentreze, căci Maestrul folosea o combinaţie ciudată de cuvinte din latină şi italiană, recurgând uneori şi la greacă. Pe lângă transcrierea poveştilor alegorice întocmai cum i le dicta, Colombina se folosea de fineţea minţii ei pentru a organiza desenele elaborate şi datele arhitecturale, care erau fundamentale pentru completarea volumului. Acesta devenea consistent.

Fra Francesco îi explicase:

— După ce vom termina, îl vom duce la Veneţia, la un conducător al Ordinului de acolo, pe nume Aldus, care ni-l va tipări. Pentru prima dată în istoria Ordinului, vom avea o colecţie a învăţăturilor noastre care să poată fi arătată publicului. Biserica o va lua drept o erezie, dar va fi atât de bine codificată, încât nu vor putea niciodată s-o dovedească.

Şi astfel, lucrarea continuă în felul acesta timp de şapte ani de la moartea lui Lorenzo: Colombina transcria cu grijă textul şi insera desenele şi lucrările de artă care fuseseră adunate de Maestru de la unele dintre cele mai strălucite minţi ale Renaşterii. O mare parte din propria poveste a lui Lorenzo şi a Colombinei era ţesută în această alegorie: legenda unui bărbat care pleacă într-o călătorie, într-un decor oniric şi fantastic, şi care găseşte adevărul vieţii prin dragoste, o dragoste care întâmpină şi depăşeşte multe obstacole.

Colombina lăsa să se întrevadă mult din spiritul ei în această scriere şi adesea simţea prezenţa lui Lorenzo în cameră, lângă ea, în timp ce lucra. În ziua în care se apropiase de terminarea uriaşei lucrări, ea îl întrebă pe Maestru:

— Ce titlu ai de gând să-i dai capodoperei tale?

El îi zâmbi şi cicatricea de pe faţă i se răsuci în vârful bărbiei când răspunse:

— Nu este capodopera mea, Colombina. Ne aparţine tuturor, fiecărei minţi şi fiecărei vieţi care a contribuit la această poveste. Aparţine fiecărei fiinţe umane care alege să şi-o însuşească, să înveţe din ea şi să devină eroul propriei epopei.

Se opri pentru un moment, reflectând.

— Astfel, eu cred că ar trebui să primească un titlu universal, care să vorbească despre aventura întregii omeniri, amintindu-ne de ceea ce este real şi ceea ce nu e. Mă gândeam la *Strădania iubirii într-un vis*.

Colombina, care luptase enorm pentru iubire, încuviinţă.

— Pentru că dragostea este singura realitate şi restul este numai un vis?

— Desigur, încuviinţă Maestrul. Şi pentru că dragostea învinge totul.

Prinţul Poet

A fost prietenul meu, a fost fratele meu.

Am pictat profeţia, profeţia lui, într-o alegorie a lui Venus şi Marte, folosindu-i ca modele pe cei doi oameni pe care Lorenzo îi iubea cel mai mult: Colombina şi Giuliano.

Fiul Omului va alege
când timpul se va întoarce pentru Prinţul Poet.
El, care este un spirit al pământului şi al apei, născut
pe tărâmul complex al capricornului
şi având descendenţa celor binecuvântaţi.
El care va scădea influenţa lui Marte
Şi va exalta influenţa lui Venus
Pentru a întruchipa graţia împotriva agresiunii.
El va inspira inimile şi minţile oamenilor
Încât să lumineze drumul serviciului divin
Şi să le arate Calea.
Aceasta este moştenirea sa,
Aceasta şi cunoaşterea unei mari iubiri.

Colombina este Venus, desigur, şi ea este luminoasă şi specială în frumuseţea ei, după cum afirmă profeţia. Marte este înfăţişat aici dormind, pentru a arăta că a intrat în imersiune. Micile creaturi ale zeului Pan, simbolizând Capricornul, zboară dintr-o scoică pentru a oferi alte indicii ale imersiunii.

Dragostea dintre Venus şi Marte este epică şi este clar aici că ea i-a dăruit graţie în locul agresiunii. Ea i-a arătat Calea şi este, într-adevăr, o dragoste mare.

Rămân al dumneavoastră sincer,
Alessandro di Filipepi, cunoscut ca „Botticelli"

DIN MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI

Montevecchio

ERA ca un muzeu – cel mai magic şi mai extraordinar muzeu pe care-l văzuseră vreodată. Destino şi Petra erau şovăielnici în timp ce rulau vechiul covor persan, pentru a scoate la iveală trapa din podeaua căsuţei lui Destino. Aceasta ducea la o scară, un fel de scară mobilă, pe care coborâră toţi în şir indian.

Casa, odinioară proprietatea familiei de Medici, era construită peste una dintre pivniţele pentru păstrarea merelor din Montevecchio, similară aceleia în care Cosimo îl încuiase odinioară pe Fra Filippo pentru a-şi onora comenzile. Dar Destino îşi păstrase comorile aici de secole – tablouri ale lui Botticelli şi schiţe ale lui Michelangelo, bijuterii de nepreţuit şi artefacte. Erau sute de documente. Sortarea obiectelor din pivniţă, catalogarea şi analizarea lor ar fi durat ani în şir.

— Dumnezeule, Destino! Ai nevoie de un sistem de securitate de nivelul celor de la galeriile naţionale de artă. Această colecţie este nepreţuită.

Destino râse.

— Dumnezeu este sistemul meu de securitate. Nimeni nu va fura de aici de la mine. Nu s-a întâmplat în cinci sute de ani şi nu cred că se va întâmpla acum. Dar haideţi, am daruri pentru fiecare dintre voi. Mai întâi Tammy şi Roland.

Îi conduse spre un colţ al încăperii, unde pe podea se afla un obiect acoperit cu o pătură grea. Îi făcu semn lui Roland să-l ajute şi împreună dezvăluiră cu grijă obiectul de sub acoperământ. Era un leagăn de copil meşteşugit de mână, cu cea mai mare măiestrie. Pe laturi purta încrustată pecetea Magdalenei.

— Acest leagăn a fost realizat pentru naşterea Matildei de Canossa. Va fi un loc potrivit în care să doarmă bebeluşul tău. Va fi pătimaşă, după cum spune Petra, exact cum era Matilda noastră. Şi în el va avea vise angelice după ce va veni în lumea noastră.

Tammy, care era deja în genunchi examinându-l, izbucni în lacrimi.

— Este cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată.

— Cum îţi putem mulţumi pentru asta? şopti Roland.

— Crescând-o pe fiica voastră în spiritul iubirii, pentru ca ea să-şi împlinească destinul pătimaş şi să schimbe lumea în modul în care crede ea de cuviinţă în cadrul misiunii sale unice. Acesta este singurul lucru de care are nevoie oricare dintre noi.

Îi chemă apoi pe Peter şi pe frumoasa Petra şi le înmână o cutie mare, spunându-le s-o deschidă împreună! Ei făcură întocmai şi găsiră un set de oglinzi de mână, antice.

— Pe măsură ce veţi redescoperi eterna iubire, veţi vedea adevărul: şi anume că îndrăgostiţii sunt întotdeauna o reflexie a celuilalt. Acestea au fost folosite la nunta secretă a lui Lorenzo cu Colombina. Mă bucură foarte mult să ştiu că unirea destinelor voastre nu va trebui să fie un secret.

Următoarea cutie era pentru Maureen, care avea deja ochii înlăcrimaţi datorită miracolelor care se întâmplau în jurul ei. Fiecare obiect din încăperea aceea era viu prin puterea poveştii din spatele său. Bérenger o tachină:

— Poate că ar trebui să iei loc pentru asta.

Destino încuviinţă.

— Da, spuse el blând, cred că ar trebui să stea jos pentru asta.

Îi arătă un scaun foarte frumos sculptat, cu tapiserie de catifea, fără îndoială un obiect de mobilier cu propria sa istorie. Destino îi aşeză în mâini un cufăraş de lemn şi-i făcu semn

să-l deschidă. Maureen se conformă şi îndepărtă cu grijă fiecare strat de mătase roşie care acoperea obiectul din interior. Când îndepărtă ultimul strat şi ajunse să vadă obiectul în întregime, suspină adânc.

Era un ulcior din alabastru.

Se uită la Destino şi aşteptă explicaţia, temându-se de ceea ce ar putea ţine în mâini.

— Deja ştii ce este, draga mea, spuse el încetişor.

Toţi cei din cameră erau nemişcaţi şi tăcuţi. Maureen ridică cu grijă ulciorul din cufăraş. Alabastrul părea să strălucească, dând ulciorului o nuanţă rozalie. Ea deschise capacul şi, deşi ulciorul era gol, conţinea aroma slabă a unei miresme antice, savuroase şi sacre.

— Este ulciorul din care Regina Compasiunii noastre şi-a miruit iubitul, mai întâi la nuntă, iar mai apoi la înmormântarea lui. A fost transmis de la o femeie la alta multe secole de-a rândul, înainte să ajungă să se odihnească în Sansepolcro, alături de relicvele Ordinului. Toate acestea au fost mutate la Florenţa în timpul domniei lui Lorenzo, când ne-am temut că Sixtus va pune stăpânire pe Sansepolcro şi va confisca totul. Dar acum îţi aparţine. Sunt sigur că ea şi-ar dori să-l păstrezi.

Atunci Maureen şi toţi ceilalţi din cameră înţeleseră. Destino chiar era ceea ce pretinsese a fi: un om condamnat să trăiască veşnic într-o lume care avea să nu-l înţeleagă niciodată. Existenţa şi supravieţuirea sa erau cel mai mare miracol, un memento al faptului că orice era posibil şi că existau straturi ale realităţii dincolo de ceea ce suntem capabili să înţelegem.

Maureen observă că Destino arăta foarte obosit, dar mai avea un cadou de dăruit. Se duse la Bérenger şi-i puse mâinile la ochi.

— Acum este timpul tău, prinţul meu. Timpul să devii ceea ce eşti, timpul să devii liderul care ai fost născut să fii. Vreau să iei acest sceptru simbolic. Tu vei fi lider într-o nouă epocă, o nouă lume a dragostei şi a iluminării. Aminteşte-ţi că Dumnezeu ţi-a dat binecuvântări extraordinare, astfel ca tu să-ţi dedici restul vieţii acestei misiuni de restabilire a Căii iubirii. Poţi să promiţi că vei face asta?

— Pot, şopti Bérenger.

— Atunci ţie îţi dăruiesc adevărata Lance a Destinului.

Destino luă o cheie masivă de fier dintr-un cârlig de pe perete şi deschise lacătul unei cutii care se întindea pe jumătate din lungimea pivniţei. Îi făcu semn lui Bérenger să-l asiste la deschiderea ei. Când ridică capacul, o lumină albastră străluci din cutie. Palidă la început, devenind apoi tot mai scânteietoare, se transformă în final într-un indigo intens care se roti prin cameră înainte de a se întoarce la obiectul de la care provenea. *Il giavelotto di destino.* Lancea Destinului.

— Spre deosebire de lăncile false, cu legendele lor cu spirite rele şi moarte, această lance, cea pe care am purtat-o atunci când am comis cea mai mare crimă împotriva umanităţii, este un obiect al binelui şi al puterii pozitive. Este un obiect al transformării. Priveşte aici, ridic-o şi priveşte-o atent. Haide, Bérenger! Tu eşti cel care o va mânui de acum.

Bérenger ridică reverenţios lancea, în timp ce Destino arăta înspre vârful ei. Era sânge închegat.

— Sângele Lui m-a transformat. După cum a făcut-o şi dragostea Lui. Această lance este emblema modului în care până şi cel mai deznădăjduit suflet poate fi transformat prin dragoste. Aceasta este lecţia supremă a Căii, lecţia pe care cu toţii trebuie să promiteţi că o să v-o amintiţi şi că o veţi face cunoscută lumii.

Cu toţii aveau acum ochii în lacrimi, lacrimi de bucurie şi de veneraţie în faţa miracolelor care se întâmplau în acea mică pivniţă magică, în timp ce pe pământ totul era un adevărat infern.

— Foc!

Roland îl simţi primul, dar în timp ce privea în jur şi încerca să-i avertizeze pe ceilalţi, auziră trosnind şi căzând o bârnă. Căsuţa din lemn era veche şi ardea repede. Trebuiau să iasă repede din pivniţă. Roland urcă primul, pentru a putea să le ajute pe femei, iar Peter şi Bérenger le împinseră repede din fundul pivniţei. Cele trei femei se căţărară în grabă, Maureen învelind în bluza ei ulciorul de alabastru. Petra făcu acelaşi lucru cu oglinzile. Tammy se uită înapoi înspre leagăn; nu mai era timp să-l salveze. Odată ce femeile fură în siguranţă, Bérenger şi Roland îi făcură semn lui Destino să vină după ei.

El dădu din cap dezaprobator.

— Haide! strigă Bérenger. Nu mai avem timp! În curând tot locul se va nărui.

Bérenger era panicat. Auzea dezastrul ce se dezlănţuise, în timp ce focul trosnea prin toată casa. Fumul devenea tot mai gros.

— Nu! strigă Destino. Voi veni ultimul. Trebuie să te asiguri că Maureen este în siguranţă, la fel şi lancea. Pleacă. Acum!

Bérenger îi dădu lancea lui Roland şi se căţără cât de repede îl ţinură picioarele.

— Maureen! strigă el fără să poată vedea nimic.

Casa era înghiţită de flăcări şi de fum. Îi auzi vocea slăbită, abia ţipând:

— Sunt aici, sunt afară, urmează-mi vocea.

Bérenger se îndreptă spre Peter, care ieşea din pivniţă, şi-i dădu o mână de ajutor. Amândoi se uitară în jos pentru a-l prinde pe Destino, dar în timp ce făceau asta plafonul se prăbuşi peste ei. Săriră repede într-o parte, dar uşa pivniţei fu complet acoperită de flăcări şi de lemn arzând. Nu puteau să ajungă la Destino. Iar el ştiuse asta.

Bérenger şi Peter nu mai vedeau nimic acum, dar alergau în direcţia vocilor care-i chemau prin haos. Bérenger, ţinând în braţe Lancea Destinului, simţea cum aceasta îl împinge înainte. Îşi urmă instinctul, înşfăcându-l pe Peter cu cealaltă mână şi alergând în direcţia în care îl ducea lancea. În numai câteva secunde, se treziră afară în noaptea toscană, unde puteau respira. Ceilalţi îi aşteptau, plângând de teamă şi de bucurie, numărându-se unii pe alţii şi stabilind că toată lumea este în siguranţă. Toată lumea în afară de Destino.

— Oh, Doamne! strigă Maureen. L-am pierdut.

Nu era timp de jelit. Un strigăt de agonie străpunse aerul, iar ei alergară în spatele casei, unde izbucnise un foc violent. Micul grup, asudând şi negru de fum, se opri terifiat în faţa imaginii dinaintea lor.

Felicity de Pazzi se afla în mijlocul flăcărilor.

Ea fusese pe acoperiş şi, în timp ce golea pe şindrilă canistra cu benzină, se stropi din neglijenţă pe o parte din haine şi pe bandajele care-i înveleau mâinile rănite. Focul se răspândise, prea fierbinte şi prea repede, prinzându-i în vâltoare hainele. Extenuată şi ameţită din cauza sângelui pierdut, ea nu se mai mişca atât de repede pe cât ar fi trebuit. Aceasta ar fi fost însă singura ei şansă de a-i elimina pe toţi în acelaşi timp – pe fiecare membru rămas în viaţă din Ordinul Sfântului Mormânt. Asta era pentru gloria cea mare a

lui Dumnezeu, darul suprem pe care-l putea oferi Domnului ei. Nu putea să-L dezamăgească acum.

Când acoperişul cedă înainte ca ea să se poată îndepărta, fu complet înghiţită de flăcări. Benzina de pe hainele ei îi anunţa o moarte rapidă.

Destino nu simţea nicio durere, nicio frică. Simţea numai tristeţea de a-i părăsi pe minunaţii oameni care-l însoţiseră aici, la sfârşit. Ei aveau să-l plângă, deşi el nu dorea asta. Era pregătit. Viaţa lui fusese extraordinară, cu mult mai extraordinară decât îşi puteau imagina sau decât puteau înţelege cei mai mulţi dintre oameni. Iar acum misiunea sa fusese îndeplinită. Era aproape sigur că cei şase care rămăseseră aveau să-şi îndeplinească promisiunile: către Dumnezeu, către ei înşişi şi către el. Ei aveau să lucreze pentru restabilirea Căii iubirii pentru lume şi aveau să facă asta împreună.

Timpul se întoarce.

Şi timpul său se întorcea. El se întorcea la Mama şi la Tatăl său din ceruri. Era înconjurat din nou de lumina albastră şi învăluit de un sentiment de dragoste universală, căci omul cunoscut după atâtea nume de-a lungul timpului – Longinus, Fra Francesco, Maestrul, Destino – închidea ochii pentru ultima dată în viaţa sa pământească.

Florenţa
prezent

DESTINO uitase un ultim dar.

Libro Rosso, binecuvântata carte roşie care păstrase tradiţiile secrete ale lui Iisus Hristos şi ale descendenţilor săi pentru două mii de ani, fusese transferată în apartamentul Petrei înainte de incendiu.

O ultimă notiţă era fixată sub coperta cărţii şi-i era adresată lui Peter. Spunea simplu:

Eşti înţelept precum Solomon, căci ai ales-o pe Sheba.
Restabileşte aceste învăţături
rugându-te că vor fi bine primite
în pace de către oameni
şi că nu vor mai fi martiri.

Bérenger Sinclair dădu mâna cu Pietro Buondelmonti, în timp ce Maureen îi şoptea cuvinte de consolare soţiei lui, baroana von Hapsburg. Vittoria era încă în comă. Ea şi Alexander căzuseră de la balcon două etaje în timpul exploziei. Alexander avea fracturi multiple şi ar fi trecut luni bune până să meargă din nou, şi poate chiar mai mult. Dar lovitura de la cap a Vittoriei fusese mai serioasă. Recuperarea ei era încă incertă. Amândoi scăpaseră de foc datorită căderii şi aceasta fusese o binecuvântare a sorţii.

Fusese o decizie grea pentru baroană şi pentru soţul ei să fie de acord cu propunerea lui Bérenger, dar amândoi ştiau că aşa era cel mai bine pentru Dante. Semnară actele în biroul avocatului, după ce termenii fuseseră stabiliţi spre mulţumirea tuturor. Dante Buondelmonti

Sinclair avea să fie crescut de către unchiul său, Bérenger Sinclair, la castelul său din Franţa, până când părinţii lui aveau să-şi revină şi ar fi fost capabili să aibă grijă de el. Urma să-şi petreacă verile cu bunicii săi în Austria şi în Italia şi să deprindă limbile, cultura şi moştenirea celor trei familii nobile din care se trăgea.

Dante avea să devină în mod simbolic fratele mai mare al Serafinei Gelis, fiica nou-născută a Tamarei şi a lui Roland Gelis. Copiii aveau să înveţe împreună din *Libro Rosso* şi să-şi împlinească împreună destinele angelice.

Moştenirea Prinţului Poet avea să înflorească în viitor, având ca unic profesor iubirea.

Roma
1521

Papa Leon al X-lea stătea tăcut în biroul său, uşurat să fie singur după multe zile de întâlniri şi consilii urgente. Bău până la fund vinul roşu şi gros din cupa sa, care avea gravate, în mod ironic, inelele de nuntă împletite. Era vinul său preferat, din Montepulciano, şi adusese acolo mai multe sute de litri. Pontiful nu putea suporta poşirca apoasă pe care locuitorii Romei o numeau vin şi, pe oriunde mergea, refuza să o servească. De ce să bea apă clocită când putea să bea nectarul zeilor?

Zâmbi şi se gândi că profesorul său, Angelo Poliziano, ar fi râs dacă ar fi fost acolo să asiste la referinţa păgână. Desigur că Angelo avea să fie primul care să sărbătorească evenimentele din ultimii câţiva ani, folosind cu siguranţă vinul ce provenea din oraşul său natal.

Se auzi un ciocănit uşor la uşă şi Leon oftă din greu. N-avea chef de nicio companie în seara aceea şi totuşi era inevitabil. Guta nu-i dădea pace şi nu simţea nevoia să se ridice, aşa că abia rosti un „Intră”, sperând ca vizitatorul să fie cineva cu care chiar ar fi vrut să aibă de-a face într-o seară ca aceea.

„Dumnezeu este într-adevăr bun”, se gândi el când văzu silueta înaltă a vărului său, cardinalul Giulio de Medici. Giulio era singura persoană pe care ar fi suportat s-o vadă în acel moment. Era, de fapt, singura persoană pe care avea chef s-o vadă în cea mai mare parte a timpului. Era singura persoană în viaţă în preajma căreia se simţea liber să gândească şi să vorbească.

— Intră, vino să bei cu mine. Avem multe de sărbătorit astăzi.

Giulio primi invitaţia, turnându-şi vin într-o cupă asemănătoare. Încuviinţă, privind înspre portretul de pe perete înainte de a lua prima înghiţitură.

— L-am simţit astăzi, Gio.

Giulio i se adresa întotdeauna papei cu numele său de botez. Era un privilegiu de care se bucurau doar cei apropiaţi din familie.

— A fost ca şi cum s-ar fi aflat aici, privindu-ne, dorind ca noi să facem lucrurile potrivite. La fel cum a făcut-o el întotdeauna.

Papa Leon al X-lea se uită la portretul tatălui său şi ridică paharul.

— Asta este în cinstea ta, tată. Totul este în cinstea ta.

Ochii întunecaţi ai papei, aproape negri, erau identici cu cei ai bărbatului din portret. Se umplură de lacrimi în timp ce se gândea la tatăl său, de care îi era încă foarte dor.

— Giulio, pentru ceea ce s-a întâmplat astăzi, istoria nu va fi blândă cu mine. Pentru tot ce s-a întâmplat în aceşti ultimi trei ani.

Giulio, întotdeauna cel mai serios dintre copii, făcu acum un gest extrem de rar: zâmbi.

— Dar am făcut-o, Giovanni. Am făcut-o.

— Ei bine, am început. Încă mai sunt multe de făcut, dar într-adevăr ne-am îndeplinit promisiunea astăzi. Iar dacă istoria mă evocă ca fiind slab, incompetent şi indulgent, atunci aşa să fie. A fost promisiunea mea să duc acest lucru la îndeplinire şi am făcut-o. Ştiam ce avea să mă coste, dar este un preţ mult prea mic pe lângă victoria finală.

Amândoi sorbiră din cupe, reflectând la evenimentele din săptămânile precedente. Cu patru ani în urmă, un preot impertinent şi rebel, profesor de teologie în Germania, pe numele său Martin Luther, declarase un fel de război sfânt împotriva Bisericii Catolice. Într-un act de geniu, el a adunat laolaltă oamenii de rând, prin lipirea unui document pe uşa catedralei din Wittenberg. Documentul lui Luther, denumit *Cele nouăzeci şi cinci de teze,* condamna Biserica pentru un număr de delicte, dintre care unele fuseseră instigate şi încurajate de către Papa Leon al X-lea şi de vărul acestuia, cardinalul Giulio.

Papa Leon al X-lea i se opusese lui Luther pentru îndrăzneala sa, dar o făcuse foarte lent. Îi trebuiseră trei ani ca să investigheze şi, în cele din urmă, să-l excomunice pe eretic, a cărui intenţie deloc grandioasă era, în chip lămurit, aceea de a încerca să distrugă Biserica Catolică.

Pontiful fusese aspru criticat de mulţi dintre fraţii săi cardinali şi de către alţi conducători ai Bisericii din Europa, care insistau ca el să ia o poziţie mai fermă şi mai rapidă împotriva lui Luther şi împotriva mişcării sale reformatoare care lua amploare. Dar Papa Leon al X-lea fusese ferm, apreciind că asemenea evenimente trebuie luate în considerare şi tratate doar după mult timp de gândire. El trimisese în Germania soli papali – prieteni şi susţinători ai familiei de Medici – pentru a-l investiga pe Luther, dar aceste evenimente păreau doar să-i incite pe reformatori şi să adauge mişcării şi mai mulţi membri înverşunaţi. Până în momentul în care Luther fu excomunicat, adepţii săi deveniseră atât de numeroşi şi cu un spirit atât de puternic, încât decretarea anatemei împotriva lui Luther fu purtată ca o emblemă de onoare şi celebrată de toată mişcarea reformatoare.

Să fii excomunicat de Biserica pe care o dispreţuiai era o binecuvântare.

În ziua aceea, într-o serie de dezbateri aprinse, Papa Leon al X-lea decretase să nu mai fie luată nicio măsură împotriva lui Martin Luther. El proclamă că sentinţa excomunicării era suficientă; fără îndoială, reformatorii aveau să fie descurajaţi de această măsură, iar mica lor rebeliune avea să piardă din intensitate. Erau alte probleme pe masa de lucru de care Leon al X-lea voia să se ocupe – reconstruirea Sfântului Petru, noile sale comenzi pentru Michelangelo şi pentru celălalt angelic al lor, Rafael, în timp ce un alt artist promiţător al şcolii veneţiene, un bărbat pe nume Tiziano, promitea o educaţie specială.

Cardinalii conservatori erau îngroziţi. Era oare papa complet nebun? Cum de nu putea să vadă că Biserica Catolică se confrunta cu o revoluţie cum nu mai văzuse până atunci? Mai mult, deja tocase averi impresionante pe comenzi arhitecturale şi de artă, consolidându-şi reputaţia frivolităţii şi înteţind focul reformatorilor. Nu înţelegea papa gravitatea circumstanţelor? Chiar nu realiza că viitorul catolicismului putea fi ameninţat de acei protestatari?

Dar cercul cel mai intim al papei ştia că Papa Leon al X-lea pricepea foarte clar ameninţarea. Cei care vorbeau despre incapacitatea sa şi proferau injurii la adresa lipsei spiritului său de conducător al Bisericii nu aveau să ştie niciodată cât de strălucit, de devotat şi de consecvent era Papa Leon al X-lea în fiecare alegere pe care o făcea. De fapt,

el pusese la cale un plan foarte bine orchestrat încă din momentul în care fusese numit, la vârsta de paisprezece ani, cel mai tânăr cardinal din istorie. Partenerul complotului era vărul său, cardinalul Giulio, copilul posac care de o viaţă îi purta pică Bisericii ce autorizase uciderea tatălui său în timpul Liturghiei Solemne din duminica Paştelui. Dar nu ei erau iniţiatorii complotului; erau abia ultimii dintr-un lung şir de uneltitori.

— Trimite cel mai de încredere mesager al nostru la Wittenberg, i se adresă papa lui Giulio, cu un mesaj către Luther, prin care să fie înştiinţat că sarcina sa a fost bine îndeplinită şi că suntem mai mult decât recunoscători. A slujit Ordinul în chip desăvârşit. Dar, mai întâi, vino şi bea cu mine! Un toast final pentru omul care a pus totul la cale cu atâta curaj. Lui Lorenzo *il Magnifico,* un tată minunat şi cel mai mare Prinţ Poet care a trăit vreodată. Ne-am ţinut promisiunea faţă de tine!

Ridică cupa înspre Giulio, care făcu la fel.

— Pentru Lorenzo, spuse Giulio, înainte de a adăuga: Şi în memoria tatălui meu, Giuliano, pentru ca astfel de crime să nu mai fie comise niciodată în numele vreunei autorităţi papale.

Şi primul papă de Medici, Leon al X-lea, închină un toast împreună cu cardinalul Giulio de Medici. Un băiat devenit odinioară orfan din cauza faptelor unei Biserici corupte avea să-l urmeze într-o bună zi pe vărul său pe tronul Sfântului Petru, pentru a deveni Papa Clement al VII-lea.

În fond, nu degeaba erau nişte de Medici.

EPILOG

Anglia
1527
Nu caut pe nimeni altcineva

Anne citi scrisoarea încă o dată, rostind cuvintele cu voce tare şi savurând fiecare silabă, plină de pasiune.

De acum înainte, inima mea îţi va aparţine doar ţie.
Aş vrea ca şi trupul să-ţi fi aparţinut. Dumnezeu o poate face
dacă-I este pe plac – şi Lui mă rog în fiecare zi în acest scop,
sperând ca într-o zi rugăciunea mea să fie auzită.
Aş vrea ca timpul să fie scurt, dar mă tem că va fi lung
până când ne vom vedea din nou.
Scrisă de mâna celui care cu inima, trupul şi voinţa
este servitorul tău loial şi cel mai devotat.

Peţitorul bolnav de dragoste, care se numea pe sine *servitorul loial şi cel mai devotat* al lui Anne, îşi semna declaraţia cu o propoziţie din franceza medievală, împrumutată din cântecele de dragoste ale trubadurilor: *Aultre ne cherse.* „Nu caut pe nimeni altcineva."

Ea suspină gândindu-se la frumuseţea scrisorii şi apoi încă o dată, de durere. Căci, chiar dacă pasiunea ar fi fost reciprocă, obiectul afecţiunii ei era de neatins după legile ţinutului. El era un bărbat însurat şi tată, fiindu-i prin urmare interzis. Şi totuşi scrisoarea preciza că „Dumnezeu o poate face dacă-I este pe plac", parcă pentru a o asigura că dragostea lor era atât de puternică şi de predestinată, încât Dumnezeu va interveni pentru a schimba circumstanţele. La curţile europene, unde îşi petrecuse tinereţea, Anne fusese învăţată că dragostea învinge orice. Respectând această credinţă, se duse să ia de pe noptieră *Cartea Orelor*.

Un zâmbet şovăielnic apăru pe buzele lui Anne în timp ce răsfoia preţioasa ei carte de rugăciuni. Era o capodoperă splendidă de artă flamandă, un volum personal strălucit dăruit de marea sa profesoară, Margaret de Austria. Dar nici partea artistică, nici valoarea sentimentală a cărţii nu făcuseră să-i apară acel zâmbet pe buze. Ci adnotările scrise de mână de pe margini. Anne şi iubitul ei inventaseră o metodă inteligentă prin care să-şi transmită mesaje unul altuia – în timpul slujbelor de la biserică, prin cartea ei de rugăciuni. Ultimul său mesaj fusese scris pe o pagină care-l înfăţişa pe Iisus Hristos după biciuire, ca un om al suferinţei, bătut şi însângerat. Scria în franceza ei preferată:

Dacă aminteşti iubirea mea în rugăciunile tale atât de tare
pe cât te ador eu.
Cu greu voi fi uitat, căci sunt al tău pe vecie.

Mesajul lui era clar: sufăr pentru iubirea ta.

Anne îşi cântări răspunsul cu grijă. Alese să răspundă pe o pagină frumos ilustrată a

Buneivestiri, în care adorabila Madonă este anunţată de îngerul Gabriel că va avea un fiu. Compunând un distih rimat în engleză, ea scrise:

Zilnic dovadă îţi voi da
Să fiu iubitoare şi bună doar a ta.

Simbolismul era evident; Anne alesese cu înţelepciune. Alegerea Buneivestiri era o evidenţiere a evenimentului glorios prin care Dumnezeu îi dăruia un fiu unei femei prea binecuvântate. Aceasta era promisiunea pe care i-o făcea iubitului ei: ea va fi atât iubitoare, cât şi bună cu el, şi-i va dărui în plus fiul mult dorit. Deşi iubitul ei era un bărbat însurat şi tată, soţia lui îi dăruise numai o fiică.

Pentru a-şi accentua promisiunea sacră, Anne adăugă o semnătură finală, una pe care ştia că el o va înţelege imediat. De această dată scrise în franceză, invocând tradiţia trubadurilor – şi, în plus, un jurământ secret pe care doar el l-ar fi putut recunoaşte – *Le temps viendra. Timpul se va întoarce*.

Îşi completă semnătura cu desenul micuţ al unui astrolab, un simbol al timpului şi al ciclurilor sale, o emblemă a timpului care se întoarce, înainte să-şi scrie numele cu înflorituri:

Je[8] *Anne Boleyn*

Mai târziu, în după-amiaza aceea, în timp ce preotul regelui rostea cuvintele Liturghiei în faţa micului grup adunat în capela regală, Anne Boleyn îi dădu cu discreţie cartea de rugăciuni iubitului ei secret. Tatăl lui Anne, sir Thomas Boleyn, fu mesagerul ei. Importanţa lui sir Thomas la curte în calitate de confident al regelui îi oferea privilegiul de a sta lângă suveranul său în timpul slujbei. Acesta era mai mult decât dornic să încurajeze afecţiunea dintre fiica sa mai mică şi rege.

Henric al VIII-lea, regele Angliei, primi mesajul adresat lui şi duse cartea la inimă. Lacrimile din ochi îi înceţoşară privirea când se uită la femeia pe care o iubea şi şopti în capelă spre ea: „Timpul se va întoarce, Anne a mea. Ne vom convinge că aşa va fi”.

Cum se ajunsese la dezastrul acela?

Anne avea destul timp ca să analizeze această întrebare în timp ce stătea în celula ei, aşteptându-şi momentul execuţiei. Călăul francez sosise din Calais, pregătit pentru misiunea lui grotescă; avea să îi separe capul de gâtul ei cel delicat, dintr-o singură lovitură a armei sale ascuţite. Era ultimul dar al lui Henric pentru iubita sa. În timp ce-i semna condamnarea la moarte, regele îi îndulcise un pic sentinţa: Anne Boleyn, regina Angliei, nu va fi arsă pe rug ca o eretică sau ca o trădătoare. Într-un act neaşteptat de mărinimie, Henric trimisese în Franţa după un călău care ar fi putut să pună capăt atât vieţii ei, cât şi nefericirii lui, rapid, eficient şi cât se poate de nedureros.

Trecuseră nouă ani de când Anne şi Henric îşi făcuseră jurământul că timpul se va întoarce. Anne ţinea în mână aceeaşi carte de rugăciuni, trecându-şi degetele peste cerneala care se ştersese de pe acea făgăduinţă de aur, despre care ea crezuse odinioară – despre care *amândoi* crezuseră – că va schimba lumea. Negreşit, Henric fusese la fel de devotat misiunii ca şi ea. Iubirea lor fusese reală şi de o forţă de neoprit, atât la bine, cât şi la rău.

Anne se opri asupra astrolabului pentru a contempla trecerea timpului. Îi rămăsese atât

de puţin... Un singur lucru mai avea de îndeplinit înainte de a părăsi această viaţă, un act final de devotament faţă de misiune. Trebuia să găsească o cale pentru a o proteja pe preţioasa, micuţa şi roşcata ei fiică. Luând pana în mână, Anne începu să scrie o scrisoare în franceză:

Iubită Marguerite,

Până-n momentul în care vei primi această scrisoare, îţi vei da seama cât de mult te-am dezamăgit. Mi-a rămas însă atât de puţin timp pentru a-mi exprima tristeţea şi regretul... Şi totuşi, nu este totul pierdut. Am îndeplinit multe pentru atingerea ţelurilor noastre şi nu trebuie să îngăduim ca moartea mea să stăvilească şuvoiul care spală acest mare ţinut.

Îţi scriu pentru a-ţi reaminti afecţiunea şi admiraţia pe care ţi le port şi pentru a te implora, în numele ultimei mele dorinţe, ca tu să găseşti o cale să împărtăşeşti viziunea ta, viziunea noastră, fiicei mele. Lasă-mă să te asigur că Elizabeth este copilul de aur al viselor noastre, concepută perfect şi imaculat într-un loc al încrederii şi al conştiinţei, după toate regulile Ordinului.

Te implor să nu eşuezi în privinţa ei. Chiar şi acum, ea dă dovada unei puteri şi-a unei străluciri fără egal. Dacă Elizabeth este protejată, ea singură se va asigura că „Timpul se va întoarce”.

Anne

Arques, Franţa
prezent

MAUREEN SE TREZI în zorii unei noi zile peste dealurile din Arques. Se ridică uşor, ca să nu-l trezească pe Bérenger care dormea lângă ea, dar în zadar. Bérenger, atât de obişnuit cu stările şi cu energia ei, deschise ochii de îndată ce ea se mişcă.

— Eşti bine, iubirea mea?

Maureen se uită la el şi scutură din cap. Îşi duse mâinile în dreptul gâtului şi şopti: „Şi am un gât atât de mic”.

— Ce spui?

Bérenger se ridică, acum îngrijorat.

— Asta a spus în timp ce îşi aştepta execuţia. Probabil că s-a petrecut repede, pentru că avea un gât micuţ.

— Cine a spus asta? Ce execuţie?

— Anne Boleyn.

Atunci lucrurile deveniră clare pentru el.

— Iar ai visat.

Ea încuviinţă. Acela fusese cel mai ciudat şi cel mai intens vis pe care-l avusese Maureen vreodată. Nu doar că o vedea pe Anne Boleyn în Turnul Londrei, *era* Anne Boleyn. Trăia gândurile, sentimentele şi amintirile uneia dintre cele mai renumite regine din istorie, care se pregătea să moară.

Maureen nu era expertă în istoria Angliei, dar fusese profund fascinată de povestea regelui Henric al VIII-lea şi a celor şase soţii ale sale. Anne fusese catalizatorul Reformei în

Anglia, căci Henric îl sfidase pe papă pentru a fi cu ea.

Istoria nu o pomenea cu blândeţe pe Anne Boleyn. Era adesea portretizată ca o adulterină uneltitoare, de o ambiţie depravată şi fără margini.

Dar Anne din visul lui Maureen era o femeie diferită. Maureen putea simţi nodul ei din gât şi lacrimile dureroase, în timp ce îşi amintea durerea chinuitoare şi disperarea tragicei regine din turn.

Ştia că va da curând o nouă versiune a istoriei, care o aştepta sub straturile a cinci secole de minciuni.

NOTELE AUTOAREI

În timp ce-am scris această carte, m-am gândit adesea la zicala populară despre vopsirea podului Golden Gate: este o sarcină care nu e niciodată completă. Aş putea să-mi petrec tot restul vieţii scriind o carte despre cum a luat fiinţă Renaşterea şi să nu o termin niciodată. Există foarte multe personaje, fire narative şi informaţii adiţionale care ar fi putut – şi poate că ar fi trebuit – să fie incluse. Gama largă de artişti şi de lucrări ale lor, de umanişti şi de patroni, de poveşti şi anecdote în care sunt învăluiţi, totul este descurajator în aceeaşi măsură în care constituie o sursă de inspiraţie.

Un prim exemplu este influenţa consistentă şi hotărâtoare a lucrărilor lui Dante (ca şi ale lui Petrarca şi Boccaccio) despre bătrânul Cosimo de Medici şi mai târziu despre Lorenzo şi cercul său. Cu toţii merită laude, dacă nu o analiză minuţioasă, însă eu am fost nevoită să omit acele elemente, căci mă îndepărtau de ceea ce se transformase deja într-o poveste complicată.

Punctele fine ale neoplatonismului în Renaştere sunt demne de volume întregi, şi într-adevăr le-au inspirat, dar totuşi am diminuat influenţa lui Platon, într-un efort de a accentua erezia. Şi, în timp ce cred că nicio persoană inteligentă nu poate argumenta că mişcarea neoplatonistă nu a fost decisivă în configurarea artei renascentiste, eu sunt de părere că a fost un element între altele, iar cel mai important dintre acestea a fost erezia. Neoplatonismul a fost adesea un paravan pentru adevăratele învăţături eretice care au fost păstrate în aceste mari capodopere. Conceptul gnostic de a deveni *anthropos* – un om pe deplin realizat şi iluminat – este identic cu ceea ce noi numim astăzi umanism. Diferenţa este că pentru a fi *anthropos* trebuie să ajungi la o legătură personală cu Dumnezeu, să devii pe deplin uman prin acea conexiune directă. Erezie!

Iniţial, exista o întreagă intrigă secundară în această carte despre enigmatica capodoperă literară din secolul al XV-lea, cunoscută ca *Hypnerotomachia Poliphili,* şi despre felul în care Lorenzo a inspirat-o şi a influenţat-o. Din nefericire, *Hypnerotomachia* este un subiect atât de complicat, încât a trebuit să păstrez informaţia pentru un alt moment, un alt timp şi o altă carte! Cei familiari cu această carte este posibil să fi surprins referirea la ea, atunci când Colombina îşi încheie viaţa scriind pentru Destino.

Bibliografia pentru cărţile din seria Magdalenei constă în sute de volume (o listă parţială este postată pe site-ul meu, *www.kathleenmcgowan.com*). Dar diamantul speranţei din biblioteca mea este volumul scris de profesorul Charles Dempsey, *The Portrayal of Love: Botticelli's* Primavera *and Humanist Culture at the Time of Lorenzo the Magnificent* (Princeton Press)[9]. După ani de cercetare a comentariilor despre Botticelli, în care fiecare nouă autoritate o contrazice în mod şocant pe cea precedentă, descoperirea lui Dempsey a fost unul dintre marile momente de victorie din cariera mea de cercetare.

Cartea lui Dempsey este strălucită şi sunt recunoscătoare pentru iluminarea pe care mi-a oferit-o – şi totodată îi cer scuze profesorului Dempsey pentru concluziile extreme pe care le-am tras şi care sunt numai ale mele. Deşi Dempsey nu stabileşte definitiv că Lucrezia Donati ar fi personajul central din *Primavera,* ca fiind personificarea iubirii, se referă la ea ca la o posibilitate distinctă. Aş dori, de asemenea, să afirm că am ajuns la propriile concluzii despre poziţia prestigioasă a Lucreziei în lucrarea lui Botticelli cu mai mulţi ani înainte de a-l citi pe Dempsey.

Dempsey este, de asemenea, singurul istoric de artă care admite o asemănare între femeia ce reprezintă *Curajul* şi femeia din centrul lucrării *Primavera.* Asta a fost, de fapt, propria mea observaţie în Galeria Uffizi, în primăvara lui 2001, după ce am plecat din încăperea care adăpostea cele două mici piese *Judith* şi *Curajul* şi m-am dus în camera principală. Deşi Uffizi a schimbat recent colecţia în acele încăperi, mutând-o pe *Judith* în principalul Salon Botticelli, în galerie obişnuia să fie un loc magic la care mă refeream ca la „spaţiul Lucreziei Donati”. Oricine ar sta în faţa vitrinei lui *Judith* ar putea să observe versiunea întreagă a *Curajului* şi figura centrală din *Primavera* pe aceeaşi linie vizuală. Făcând asta, am fost încredinţată că aceeaşi femeie era modelul pentru toate. Chiar şi înclinarea capului lor este aceeaşi, dar într-o imagine în oglindă de la *Primavera* la *Curaj.* Şi, mulţumită stăpânirii de către Botticelli a tehnicii *fuziunii,* am descoperit că simţeam ceva pentru această femeie, că încercam ceva din caracterul ei atunci când mă aflam înaintea tablourilor. Am început să mă uit la acele tablouri cu alţi ochi şi sunt convinsă că în toate trei este Lucrezia Donati. Cred că înclinarea specifică şi şarmantă a capului Colombinei se regăseşte, de asemenea, în câteva dintre primele Madone ale lui Sandro.

Acestea fiind spuse, nu sunt un istoric de artă şi nici nu pretind că aş fi, deşi sunt o entuziastă foarte înflăcărată şi devotată artei şi am fost binecuvântată să petrec o mare parte din ultimele două decenii rătăcind prin marile muzee de artă ale lumii. Şi am ochi. Uneori este atât de simplu…

Consider că foarte multe dintre dovezile din care istoricii de artă îşi trag concluziile sunt în mod necesar circumstanţiale şi totuşi presupunerile lor mă uimesc adesea prin simplitatea lor şi – îndrăznesc să spun – prin iresponsabilitate. De exemplu, mulţi experţi în artă cred că *Primavera* nu a fost comandată de către Lorenzo Magnificul, ci mai degrabă de către vărul său, Pierofrancesco de Medici. Motivul acestei supoziţii este că, după moartea lui *il Magnifico* în 1492, s-a făcut un inventar şi la acel moment *Primavera* se afla în casa lui Pierofrancesco. Însă există nenumărate motive pentru care picturile comandate de Lorenzo Magnificul în timpul vieţii sale să nu se fi aflat în colecţia sa personală în momentul morţii sale, aşa că a afirma definitiv că nu a fost patronul unui asemenea tablou – imens, costisitor şi personal –, doar pentru că vărul său îl avea în 1492, mi se pare un lucru iresponsabil.

Am făcut o pasiune din admirarea unora dintre cele mai mari capodopere ale lumii, pentru a putea asculta personal diferiţii ghizi, critici şi experţi comentând asupra acestora. Am petrecut ore întregi în Salonul Botticelli, ascultând diferitele explicaţii ale lucrării *Primavera.* Invariabil, fiecare expert oferă o explicaţie definitivă a semnificaţiei tabloului. Şi, tot invariabil, aceste explicaţii diferă – adesea radical. Erau momente în care mă delectam cu ideea că arta este atât de vastă, încât ne oferă o oportunitate aproape infinită de a face interpretări; altele în care disperam la ideea că nu voi înţelege niciodată care au fost adevăratele intenţii ale artistului. Odată ce am descoperit conceptul de „infuzie” şi am învăţat să simt arta, nu numai să o văd, aprecierea mea faţă de aceste capodopere s-a perfecţionat nespus de mult.

O mare parte din ceea ce citiţi despre familia de Medici în engleză face referire la ei în termeni negativi: tirani, hedonişti şi chiar mai rău de atât. Am menţionat acest lucru recent, la un eveniment din Italia, iar comentariile mele au fost primite cu neîncredere. Lorenzo de Medici a fost părintele Renaşterii, apărătorul limbii italiene şi un om cunoscut pentru generozitatea sa şi pentru modul luminat de a trăi. Majoritatea italienilor cu care am discutat asta nu înţeleg cum este posibil ca istoria să-l vadă pe Lorenzo într-o altă lumină.

Descoperind măreţia lui Lorenzo şi, înaintea lui, a lui Cosimo, am devenit o apărătoare înfocată a familiei de Medici. Cred că o mare parte a confuziei provine de la generaţiile de Medici care i-au urmat lui Lorenzo şi care erau într-adevăr corupte. Cred că Lorenzo însuşi ar fi fost oripilat, întristat şi dezamăgit să vadă că descendenţii săi au rătăcit calea şi au abandonat principiile iubirii, frumuseţii şi *anthroposului,* pe care el şi bunicul său se străduiseră atât de mult să le păstreze.

Am dat peste unele referinţe potrivit cărora de Medici „îi încuiau pe artişti în pivniţe şi-i forţau să picteze", apoi am descoperit aceste poveşti fantastice despre cum Donatello şi Lippi îi erau profund devotaţi lui Cosimo. Folosesc cuvântul *devotament* în special pentru că se referă la iubire: aceşti artişti îşi iubeau patronii, nu doar îi slujeau. Donatello chiar s-a rugat să fie îngropat la picioarele lui Cosimo şi este îngropat lângă el în San Lorenzo. Acestea nu sunt faptele unui artist care a fost abuzat. Mi-am dat seama că relaţia adesea comică dintre Cosimo şi Fra Lippi ar putea să fie greşit interpretată de istorie şi m-am hotărât să înfăţişez frumuseţea ei.

Am fost uluită să descopăr în cercetarea mea că atât Botticelli, cât şi Michelangelo au trăit în tinereţea lor ca membri ai familiei de Medici. Lorenzo l-a adoptat pe Michelangelo la vârsta de treisprezece ani fără să-i schimbe numele, iar băiatul era complet devotat tatălui său adoptiv. Există păreri potrivit cărora Sandro Botticelli a fost „adoptat" de asemenea de către Lucrezia şi Piero şi crescut ca frate al lui Lorenzo, după cum l-am înfăţişat aici. Foarte puţin s-a păstrat despre viaţa personală a lui Botticelli, dar prestigiosul istoric britanic Christopher Hibbert face această afirmaţie în cartea sa *The House of Medici*[10], oferind şi informaţii despre comanda lui Botticelli de a crea *Madonna del Magnificat* pentru Lucrezia Tornabuoni de Medici.

Conştientizarea faptului că Michelangelo şi Botticelli au fost membri ai „familiei de spirit" de Medici m-a făcut să înţeleg perioada Savonarola. Arta şi istoria afirmă că aceşti doi mari artişti eretici au devenit adepţi ai lui Savonarola. Niciodată nu voi crede asta, nici măcar pentru un moment. Amândoi erau pe deplin devotaţi familiei de Medici şi misiunii, şi niciunul dintre ei nu s-ar fi alăturat unui om care căuta să-l distrugă pe Lorenzo. Ceea ce cred este că, la început, Savonarola a fost primit în Florenţa ca o persoană care ar fi putut să fie un instrument în revoluţionarea Bisericii şi în eradicarea corupţiei din Roma instituite de Papa Sixtus şi de haosul creat de întreaga familie Riario. Lucrurile au mers într-o direcţie greşită. Michelangelo este citat adesea spunând: „Voi auzi vocea sa răsunându-mi în urechi până-n ziua în care voi muri". Citatul este interpretat de experţii în artă şi istorie ca un indiciu al faptului că Michelangelo a fost un adept al lui Savonarola. Îndrăznesc să contrazic acest lucru. Cred că Michelangelo a spus acest lucru pentru că, în cele din urmă, ştia că Savonarola l-a distrus pe Lorenzo şi tot ceea ce sperau să împlinească împreună.

Îmi dau seama că afirmaţia mea despre faptul că Savonarola a grăbit moartea lui Lorenzo este controversată, dar cred că acest lucru este posibil. Chiar dacă nu l-a otrăvit fizic pe Lorenzo, cu siguranţă a făcut-o din punct de vedere spiritual. Cred că vocea lui Savonarola l-a bântuit pe Michelangelo pentru că i-a răpit tatăl adoptiv şi principala sursă de inspiraţie. Influenţa Ordinului şi-a lui Lorenzo poate fi observată peste tot în Capela Sixtină, unde abundă elemente ale ereziei. Cine este acea femeie de lângă Iisus în Judecata de Apoi? Îţi pare a fi într-adevăr mama Lui? Şi, bineînţeles, Michelangelo a sculptat-o pe Maria Magdalena ca figură proeminentă în *Pietà* florentină, pe care a creat-o pentru propriul său mormânt şi care cred că este foarte grăitoare cu privire la credinţa artistului.

Sandro îi era şi mai devotat lui Lorenzo, care îi era ca un frate şi patron, prin urmare cred cu toată tăria că timpul în care este menţionat ca fiind un Piagnoni a fost unul în care Sandro a lucrat ca agent dublu, după cum l-am înfăţişat şi aici. Arta sa foloseşte această temă, iar şi iar.

Povestea Sfintei Felicita a început să mă obsedeze după o excursie mai recentă la Florenţa. Stând în faţa tabloului sfintei şi a celor şapte fii ai săi morţi, am avut aceeaşi trăire pe care o are Tammy în carte: mi-a produs greaţă. Experienţa personală a fost amplificată de faptul că cel mai tânăr copil, pictat mort în poala mamei sale, semăna cu fiul meu mai mic. Ceva s-a lămurit în mine în acel moment, o înţelegere tragică a modului în care lucrurile au sfârşit atât de rău, a modului în care învăţăturile iubirii sunt pierdute în focurile fanatismului. Am vrut să ţip la acel tablou: *Totul este atât de greşit aici! Nu asta vrea Dumnezeu de la noi!*

Am scris prologul pentru a ilustra versiunea fanatică a vieţii lui Felicita, mai degrabă decât pentru a o celebra ca pe o martiră. M-am luptat multă vreme cu acel prolog. Este o poveste violentă şi m-am gândit s-o atenuez – până când am navigat pe internet pentru a o investiga pe Sfânta Felicita şi modul în care este văzută ea de adepţi în secolul al XXI-lea. Am fost uluită şi foarte dezgustată să descopăr o sugestie postată de către o mamă în onoarea zilei Sfintei Felicita: ea susţinea să iei şapte dintre jucăriile preferate ale copilului tău şi să le distrugi în faţa lui, accentuând că asta este ceea ce Felicita a îndurat şi că acestea sunt sacrificiile pe care trebuie să le facem pentru Dumnezeu.

Chiar şi scriind ultima propoziţie mă simt extrem de dezgustată. Nu pot să cred că o femeie cu mintea întreagă consideră că aceasta este o lecţie de iubire pe care Dumnezeu ar dori-o pentru oricare dintre copiii săi. Realizarea faptului că acest tip de fanatism încă ne influenţează copiii în timpurile moderne a dublat hotărârea mea de a spune povestea lui Felicita în toată violenţa sa. Am vrut s-o arăt aşa cum este şi sper că oamenii se vor gândi la ea. Cu siguranţă, pe mine m-a făcut să reflectez şi a devenit esenţială pentru tema acestei cărţi, întrucât atât Felicita, cât şi Savonarola ilustrează pericolele fanatismului împotriva toleranţei. Unele dintre cuvintele lui Felicita sunt luate *ad litteram* din mărturii mai vechi ale Bisericii.

Am devenit complet devotată lui Lorenzo *il Magnifico* în timpul cercetării mele, până-n punctul în care am ajuns la ceea ce era, uneori, o obsesie literară febrilă. Ştiam că trebuie să scriu o mare parte din această carte în Florenţa, pentru că aveam nevoie să simt energia lui Lorenzo în jurul meu. Nicio zi din ultimele stadii ale scrierii în Florenţa nu a trecut fără să nu-l fi „vizitat" pe Lorenzo într-un fel. Plimbarea de dimineaţă mă purta pe lângă statuia sa din faţa Galeriei Uffizi. Uneori intram în muzeu doar ca să văd portretul făcut de Vasari (reprezentarea mea preferată), deşi este prost expus într-o vitrină, aşa că mi s-a părut frustrant să-l privesc în felul acesta. Şi totuşi, ador faptul că se află lângă o reprezentare a lui Cosimo. În cele din urmă, am cumpărat o copie după Vasari, am înrămat-o şi l-am păstrat pe *il Magnifico* pe biroul meu când scriam (mă uit la el chiar acum) şi chiar am luat cu mine peste tot imagini ale portretului său.

Am vizitat zilnic palatul de Medici de pe Via Larga (acum Via Cavour), pentru a mă afla în locul în care a fost depozitată pentru ultima oară *Libro Rosso,* în minunata capelă Gozzoli şi în saloanele lui Lorenzo care au devenit, pentru turişti, un punct de atracţie foarte modern, multimedia şi interactiv. La început mi s-a părut problematică această dezvoltare, dar am ajuns la concluzia că orice face istoria interactivă şi interesantă este un lucru bun şi

că probabil şi lui Lorenzo i-ar fi plăcut dacă ar fi fost astăzi aici. A fost, în fond, un pionier al artelor.

Vizitele mele regulate la Uffizi au început să semene cu nişte vizite la prietenii mei şi adesea începeam cu locul rezervat Lucreziei Donati, ducându-mă apoi în principalul Salon Botticelli pentru a vorbi cu Sandro. Chiar am început să cred că Lorenzo şi Colombina sa mă îndemnau să le spun povestea într-un mod cât mai uman, înconjurându-i de oamenii care-i iubeau cel mai mult. Întâmplarea a făcut ca acei oameni să fie tocmai cei mai mari artişti şi cele mai luminate minţi ale Renaşterii. Şi, bineînţeles, cât m-am aflat la Florenţa, am stat în exclusivitate în Antica Torre Tornabuoni, astfel încât să calc pe urmele îndrăgitului cuplu şi pe urmele Ordinului care i-a inspirat. Jur, sufletele lor pereche rătăcesc pe acoperişul acelui turnuleţ care dă înspre Santa Trinità şi care oferă cea mai înălţătoare privelişte pe care am văzut-o vreodată. Nu prea mă ia somnul când stau acolo, dar ştiu că voi fi întotdeauna într-o companie aleasă.

Cât despre Lucrezia Donati, se ştiu foarte puţine despre viaţa ei. Vieţile femeilor din Renaştere, dacă nu erau regine, nu erau foarte cunoscute. Un factor ar putea fi acela că Lorenzo însuşi ar fi dorit s-o ţină departe de ochii publicului pe cât de mult posibil, iar eu cred că avem de-a face cu o confuzie deliberată.

Este acelaşi principiu care stă la baza activităţii unei societăţi secrete. Nu există dovezi documentare pentru mare parte din activitatea sa, pentru că nu s-a dorit să existe vreuna! De aceea se şi spune că este *secretă*. Eu am descoperit-o pe Colombina prin intermediul artei şi al poeziei timpului şi am încercat s-o văd şi să-i cunosc trăirile prin ochii lui Lorenzo şi ai lui Sandro. Dar, ca şi în cazul Mariei Magdalena şi al Matildei înaintea sa, ea a devenit foarte reală pentru mine şi am fost cuprinsă de pasiunea de a-i spune povestea atunci când am scris despre perioada aceea.

Eu vorbesc despre istorie ca despre un mozaic, iar pentru mine a fost unul foarte frumos. Mici fragmente se adaugă şi completează tabloul. Câteva propoziţii din cărţile pe care le-am cercetat au modificat adesea cursul înţelegerii acestor personaje şi a vieţilor lor. O carte despre colecţia de artă a lui Lorenzo vorbeşte despre fiul Lucreziei Donati, care căuta disperat un tablou al mamei sale – comandat de Lorenzo şi aflat în colecţia sa personală. Acest lucru m-a dus pe calea investigării paternităţii băiatului. Nu pot dovedi că Lucrezia Donati a avut un fiu cu Lorenzo de Medici, dar cred că este adevărat.

O altă piesă preţioasă din mozaicul meu a venit dintr-un jurnal de artă care se referea la titlul original al operei *Primavera* ca fiind *Le temps revient*. Frumos! Legenda drapelului lui Lorenzo şi motivul pentru care marele apărător şi susţinător al limbii italiene avea un moto misterios în franceza medievală i-a uimit pe istorici timp de cinci sute de ani. Acest lucru se datorează faptului că istoricii au pierdut din vedere elementul-cheie al societăţii secrete, înţelegerile eretice ale Ordinului şi legătura familiei de Medici cu aceste erezii. Drapelul m-a făcut să descopăr legăturile dintre Cosimo şi René d'Anjou, precum şi legătura strânsă a lui Piero şi Lorenzo cu regele francez Ludovic al XI-lea, care în mod inexplicabil se referă la cei doi de Medici ca la „veri" în corespondenţa intimă dintre ei. Drapelul lui Lorenzo m-a condus, de asemenea, la Anne Boleyn şi la Henric al VIII-lea, lucru neaşteptat, iar povestea lor uimitoare şi complet necunoscută va fi explorată în cartea a IV-a a acestei serii. Legarea acestor elemente şi potrivirea lor mi-au oferit o adevărată bucurie.

Restricţiile de spaţiu m-au făcut să editez elementele complexei conspiraţii Pazzi. Nu am avut de ales şi a trebuit să elimin câteva personaje infame care au participat la asasinarea

lui Giuliano şi la tentativa de asasinat asupra lui Lorenzo. Le cer scuze celor pasionaţi de istorie care pot considera acest element ca fiind deconcertant. În schimb, am ales să mă concentrez asupra acelor personaje despre care am simţit că au fost în centrul conspiraţiei şi mi-am menţinut hotărârea de a prezenta crima în toată oroarea ei prin intermediul acţiunilor lor. Faptul că un asemenea atac oribil şi laş a fost dus la îndeplinire în timpul Liturghiei într-o catedrală, permis de către papă şi plănuit de către un arhiepiscop folosind preoţi ca susţinători este una dintre marile atrocităţi ale istoriei – şi, totuşi, aceasta este foarte rar discutată sau se scrie foarte rar despre ea în afara biografiilor de Medici. Am fost şocată de ironia ucigaşului profesionist care ar fi acţionat ca voce a raţiunii, lucru care ne parvine din punct de vedere istoric prin confesiunea lui Montesecco dinaintea execuţiei sale. Şi, desigur, am fost adânc impresionată de povestea curajului lui Lorenzo, care, deşi rănit, a vorbit mulţimii făcând apel la calm, exact în ceasurile care au urmat uciderii dragului său frate.

Este posibil ca experţii – atât în istoria, cât şi în arta renascentistă – să arunce cu pietre în mine pentru că am violat tot soiul de coduri academice, dar le îngădui s-o facă. Li se pot alătura exegeţilor biblici care iau în derâdere versiunea mea asupra evenimentelor din Noul Testament. Rolul meu este să arăt partea secretă şi umană a istoriei, iar aceasta este cea mai minunată ocupaţie la care mă pot gândi.

După cum spunea Destino, niciun om nu a dobândit vreodată măreţia folosindu-şi doar mintea. Trebuie să-şi folosească şi inima. Astfel, m-am străduit să vă arăt inima Renaşterii şi poate puţin din inima mea.

Şi, *desigur,* mi-am arogat libertăţi. Am menţionat că aceasta a fost ficţiune, nu-i aşa?

Îl cinstesc pe Dumnezeu şi mă rog pentru un timp când aceste învăţături vor fi primite în pace şi nu vor mai fi martiri.

Kathleen McGowan
22 noiembrie 2009

MULŢUMIRI

Deşi am lucrat la această carte în Florenţa timp de câteva săptămâni în ultimii ani, am terminat-o într-o căbănuţă ciudată din munţi, în afara oraşului Los Angeles. Este o casă pe care bunicul meu, BB Rhodes, a construit-o pentru bunica mea, Ethel Rhodes, un fel de monument al dragostei lui pentru ea. Este un loc plin de frumuseţe şi de linişte, dar energia dragostei familiale este atât de vie între pereţii săi, încât scrisul este cea mai mare bucurie. Vreau să le cinstesc memoria prin această carte, căci spiritele lor sunt o parte integrantă din ceea ce am realizat. Ei au fost suflete-pereche, după cum au fost şi ceilalţi bunici ai mei, Katy Paschal şi W. Joe Harkey, creaţi de către Dumnezeu unul pentru altul în zorii timpului. Ce binecuvântată am fost să beneficiez de asemenea influenţe când am fost tânără…

Binecuvântarea de neegalat pe care aceste frumoase suflete-pereche au creat-o a fost aceea a părinţilor mei, Donna şi Joe Harkey, care mi-au dăruit totul – în mod repetat – pentru ca eu să înfloresc, să cresc, să iubesc şi să experimentez viaţa la toate nivelurile. Scrierea acestei cărţi m-a făcut să mă gândesc la importanţa părinţilor şi a bunicilor şi la tot ceea ce mi-au oferit ai mei, aşa că le dedic această lucrare lor, cu multă dragoste şi recunoştinţă.

În timp ce am făcut cercetări pentru această carte, am devenit o admiratoare devotată a lui Cosimo de Medici, marele patron al artelor şi umanismului. A fost realmente un om fără egal. Dar, în timp ce scriam despre el, am realizat că mă inspiram din viaţă: o mare parte din caracterul lui Cosimo – căldura sa, umorul său, strălucirea sa – a fost inspirată de agentul meu literar şi prietenul meu Larry Kirshbaum. Larry este un Cosimo al timpului nostru, un susţinător al artelor şi-un apărător al noilor voci în literatură. Ca şi Donatello şi Lippi, îi sunt complet devotată şi etern recunoscătoare pentru dragostea şi generozitatea sa.

Editoarea mea, Trish Todd, continuă să-şi manifeste răbdarea, intuiţia şi talentul cu fiecare carte pe care o scriu şi trebuie să-i fiu foarte recunoscătoare că m-a îndemnat cât a fost necesar pentru a se asigura că aceste poveşti sunt spuse cu toată acurateţea.

În incredibila călătorie care a fost această carte, unde arta şi viaţa s-au împletit pentru mine, ca şi pentru Maureen, am descoperit o muză de neegalat într-un autor şi cercetător belgian, pe nume Philip Coppens. Philip a fost cutezător, devotat şi de nădejde, împărtăşindu-mi iubirea pentru Renaştere şi pasiunea pentru misiunea Ordinului. El a adus cercetarea mea – şi ulterior această carte – la viaţă, în moduri pe care nu le-aş fi putut îndeplini fără el. Are toată dragostea şi recunoştinţa mea. *Dès le début du temps jusqu'à la fin du temps.*

Propria mea familie de spirit m-a susţinut până la capăt şi, ca întotdeauna, le transmit dragoste şi recunoştinţă – lui Stacey, Dawn, Mary, Patricio. Şi mulţumiri lui Larry Weinberg, care îmi este atât un mare prieten, cât şi un avocat minunat, precum şi lui Kelly Cole, pentru înţelepciunea şi susţinerea ei.

Tot ceea ce creez este pentru copiii mei, pentru ca ei să fie inspiraţi în propria lor călătorie, la fel cum continuă să mă inspire pe mine într-a mea: aşadar, lui Patrick, Conor şi Shane, să ştiţi că sunteţi cele trei muze constante ale mele, care mă inspiră în tot ceea ce fac.

Folosesc procesul de *fuziune* al lui Destino în scrierea acestei serii de cărţi. Deşi se traduce diferit în tipăritură decât în pictură, aflu că încă funcţionează. Nenumăratele scrisori pe

care le primesc de la cititorii mei din lume, indicând faptul că opera mea îi face să simtă ceva nou sau incitant sau frumos, sunt o dovadă a acestui lucru. Astfel, vreau să mulţumesc pentru puterea şi inspiraţia pe care le primesc din acele scrisori, de la cele scrise de mână până la e-mailuri, la postările de pe website-ul meu şi de pe Facebook. Nu pot răspunde fiecăreia dintre ele, dar le citesc pe toate şi înseamnă foarte mult pentru mine. Aşa că le transmit cititorilor mei mulţumiri din inimă. Vă rog să ştiţi că mă faceţi să simt ceva magic cu fiecare cuvânt pe care mi-l trimiteţi. Voi sunteţi muza mea colectivă, cea care mă susţine să lucrez. Datorită vouă, am decis să extind într-o serie mai amplă ceea ce a fost odată doar o trilogie. Sunt atâtea poveşti de spus, atâtea emoţii de împărtăşit! Vă mulţumesc tuturor pentru că voi continuaţi să-mi inspiraţi şi să-mi susţineţi călătoria.

Demori!

Rămân a dumneavoastră sinceră, KMcG

În acest roman spectaculos, Maureen Paschal, cercetând cu înfrigurare Confreria Sf. Maria Magdalena, descoperă niște informații explozive despre evanghelia cunoscută drept Libro Rosso și despre Ordinul Sfântului Mormânt. Se duce numaidecât la Florența unde Destino, maestrul ei spiritual, îi dezvăluie un secret despre Lorenzo de Medici, prințul poet, părintele Renașterii. Se pare că Lorenzo se căsătorise în taină cu Lucrezia Donati, Colombina care apare în câteva dintre tablourile lui Botticelli. De asemenea, Maureen trebuie să facă față problemelor pe care le are Berenger Sinclair, sufletul ei pereche, un magnat scoțian al petrolului, după ce o fostă iubită de-a acestuia declară ca este tatăl fiului ei. Această fantezie istorică ne poartă din prezent în trecut cu o ușurință remarcabilă. Fanii acestui gen de ficțiune vor fi încântați de teoriile romantice ale conspirației înfățișate în carte.

O MOȘTENIRE ERETICĂ
UN SACRIFICIU PERICULOS
TIMPUL SE ÎNTOARCE

ISBN 978-606-609-387-3

editura rao

9 786066 093873
www.rao.ro
www.raobooks.com

[1] Potrivit legendei mitologice, Saturn (Cronos în mitologia greacă) îşi înghiţea copiii, rând pe rând, de îndată ce se năşteau (n.tr.).
[2] The Metropolitan Museum of Art (n.tr.).
[3] Heresy begins with HER (n.tr.).
[4] Ataşament, afecţiune (în limba greacă) (n.tr.).
[5] Moment în care un semn al zodiacului se termină şi începe următorul (n.tr.).
[6] Luptă, turnir (n.tr.).
[7] În limba engleza, cuvântul „carnation” înseamnă garoafă roşie (n.tr.).
[8] Eu, în lb. franceză (n.tr.).
[9] Charles Dempsey, *Ilustrarea iubirii:* Primăvara *lui Botticelli şi cultura umanistă în vremea lui Lorenzo Magnificul* (n.tr.).
[10] *Familia de Medici* (n. tr.).